

Prof. Dr. ANIL ÇEÇEN

Türkiye ve Avrasya

TÜRKİYE’NİN STRATEJİK ARAYIŞLARI

jeopolitik

DOĞU KÜTÜPHANESİ

Türkiye ve Avrasya

ANIL ÇEÇEN

İSTANBUL 2015

Türkiye ve Avrasya

ANIL ÇEÇEN

DOĞU KÜTÜPHANESİ

Türkiye ve Avrasya

ANIL ÇEÇEN

Yayın Yönetmeni
Erol Cihangir

Koordinatör
Derya Aydın

Grafik Uygulama
Semih Kavak

Mizanpaj
Adem Şenel

3. Baskı, 2015, İstanbul

Ofset Baskı
????????????

© Bu kitabın yayın hakları Kültür Bakanlığı
Telif Hakları Mukavelesi gereği yazarına aittir.

Sertifika No: 19492
Jeopolitik Serisi: 02
Yayın No: ??

MİLLETLERARASI NEŞRİYAT NUMARASI
ISBN: 978-605-5227-??-??

DOĞUKÜTÜPHANESİ
Bab-ı Ali Yokuşu, Cemal Nadir Sk. B. Milas Han
No: 24/114 Sirkeci/İstanbul Tel: (0212) 520 27 19
web: www.dogukutuphanesi.com
e-mail: bilgi@dogukutuphanesi.com

İçindekiler

Sunuş / 7

Birinci Bölüm

Avrasya'da Yeni Dönem

- Dünya Düzeninde Avrasya / 11
Avrasya'da Dünya Hegemonya Kavgası / 16
Rusya'da Avrasya Hareketi / 26
Karadeniz'de Atlantik Emperyalizmi / 36
A.B.D., Dünya Ve Avrasya / 48
21. Yüzyılda Çin / 68

İkinci Bölüm

Hazar ve Avrasya

- Yeni Hazar Devleti Senaryosu / 83
Pontus Ve Hazar / 94
Yeni Dönemde Kafkasya / 104
İçkerya Cumhuriyeti / 124
Rusya Ve Çeçenistan / 135
Önce Nahcivan Koridoru Açılmalı / 152
Karabağ Ermenilere Verilemez / 157

Üçüncü Bölüm

Türkiye, İran ve Suriye

- İran Savaşı Kesinlikle Durdurulmalıdır / 173
Türkiye Ve İran Birbirini Anlamalıdır / 184
Çİ-RAN / 196
Beş Yüzüncü Yıl Dönümünde Çaldırandan Çıldırana / 207
İran İle "Özsoy" Dayanışması / 218
Irak, İran İle Suriye Arasındadır / 229
Suriye'de Armegeddon Savaşı Başladı / 241
Suriye'de Haksız Savaş / 253

Dördüncü Bölüm

Türkiye ve Asya

- Türkiye Ve Türkmenistan / 265
Atatürk Ve Afganistan / 277
Doğu Türkistan Sorunu / 287
Kazakistan Ve Orta Asya Birliği / 297
Panasyacılık ve Türkiye / 309
Batı Asya Birliği Yanlıştır / 320
Ufuk Ötesi Köşesine Cevap / 333
Yeni Kutup Merkezi Hindistan / 344
Yirmi Birinci Yüzyılda Japonya / 356
Japonlar Moğalistan'a Taşınıyor Mu? / 367

Beşinci Bölüm / 379

Türkiye ve Avrasya / 379

- Türkiye'nin Avrasya Alternatifi / 379
Türkiye'nin Avrasya Kozları / 410
Amerika'nın Osmanlı İmparatorluğu / 420
Yeni Osmanlıcılık Siyonist Bir Projedir / 424
Bakü, İstanbul Ve Kudüs'ün Alternatifidir / 434
Ukrayna'da Jeopolitik Oyun / 445
Yeniden Kırım Sorunu / 457
Türkiye Putin'ini Arıyor / 469
Turancılık Akımının Hakklılığı / 477

Sonuç

- Kemalist Avrasyacılık / 489

Sunuş

Sovyetler Birliği dünyanın gelmiş geçmiş en geniş imparatorluğu olarak yetmişü yıl yaşıadıktan sonra özölmesiyle, dünya yeni bir döneme girdi. II. Dünya savaşı sonrasının koşullarında bütün dünya iki kutuplu siyasal bir yapılanmaya yöneldiğinde, Türkiye’de Sovyet tehdidi nedeniyle Batı bloku içerisinde, NATO’ya üye olarak batı güvenlik sistemi çerçevesinde kendi geleceğini arama yoluna girmiştir. Sovyet imparatorluğunun ortadan kalkması, bir anlamda Rus hegemonyasını da sona erdirmiş, ideolojik olarak Doğu bloğuna bağlı devletler bağımsızlıklarını ilân etmişlerdir. Türkiye Cumhuriyetini çevreleyen Sovyetler Birliğinin dağılması ve Balkanlardaki sosyalist ülkelerin dış dünya ile yeni bir yapılanma içersine girmeleriyle, Türkiye Cumhuriyeti büyük bir baskıdan kurtulmuştur. Sürekli olarak komünizm tehdidiyle korkutulma dönemi bitmiş, kısmen rahatlama dönemine girmiştir. Sosyalist sistemin dağılmasıyla, demir perde denilen sınırlar ortadan kalkmış ve eski Sovyet cumhuriyetleri dış dünyaya açılmışlardır. Böylesine bir açılış Balkanlar, Kafkasya ve Orta Asya’yı dünya gündemine sokmuştur. Demirperdenin kalkmasıyla, bu bölgelerin tamamını kapsayan kıtasal alan olarak Avrasya kıtası, dünyanın geleceğe yönelik gidişinde ana merkez ve hegemonyanın çekişme alanı olarak ortaya çıkmıştır.

Eski dönemin söylemleriyle konuya yaklaşıldığında, her gün Avrupa ve Asya sözcüklerinin fazlasıyla kullanıldığı ülkemizde, bu iki kıtanın birleşmesinden meydana gelen merkezî alanın adı olarak, Avrasya kavramının pek de fazla kullanılmadığı görölmektedir. Uzun yıllar Rusya gibi bölge devletleriyle beraber Amerika ve İngiltere gibi emperyalist devletler, sürekli olarak Avrasya kavramı ile yakından ilgilenmişler ve dünya hegemonyası doğrultusunda bu bölgenin ele geçirilmesi için mücadele etmişlerdir. Türkiye ise, Avrasyanın tam ortasında yer alan merkezî bir konuma sahip olmasına rağmen, bölge ile yakından ilgilenmemiş, emperyalist güçler ise Türkiye’nin Avrasya ile olan tarihî bağlarını ortadan kaldırabilmek için ellerinden geleni

yapmıştır. Türkiye, bir Avrasya ülkesi olduğunu bilmeden yaşamaya zorlanmış, ülkeyi yönetenler de böylesine emperyalist bir oyuna alet edilmiştir. Batı kafalı, Avrupa ve ABD merkezli düşünen kadrolar Türkiye'nin başına geçirilmiş, bunlar aracılığıyla Türkiye'nin tam ortasında yer aldığı Avrasya kıtasının geleceği için kendi ulusal stratejisini geliştirmesi önlenmiştir.

Soğuk savaş sonrası, Avrasya konusu Türkiye'nin gündemine geldiğinde, Türkiye Cumhuriyeti Atatürk'ten gelen devlet modeliyle yoluna devam etme hususunda yeni bir aşamaya girmiştir. Sosyalist sistem varken, gündeme gelen Atatürk modelinin yeni dönemde sürüklendiği farklı durum, beraberinde değişik sorunlar yaratmıştır. Bu çerçevede 20.yy'ın son yıllarında Avrasya ve Atatürk gerçeklerini birlikte ele alan yeni bir kitabı daha önce "Atatürk ve Avrasya" adıyla yayınlamıştık (Bknz., Atatürk ve Avrasya, Cumhuriyet Kitapları, 1999). Ne var ki, aradan geçen zaman zarfında, bir yandan Avrasya bağlamında yeni konular gündeme gelirken, bir yandan da, Atatürk'ün devlet modeli değişen koşullarda farklı sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Yaşanan zaman içinde gündeme gelen güncel konular ve sorunlar yeni düşünce çabalarını ve araştırmaları zorladığında, Atatürk ve Avrasya konuları birbirinden ayrılarak, Avrasya konusunun daha çok Türkiye merkezli olarak ele alınmasını gerekli kılmıştır. Dolayısıyla bu kitap, ilk deneme sonrasında Avrasya konusunun daha bağımsız ve Türkiye merkezli olarak ele alınmasıyla tamamlanmıştır.

Avrasya kıtasına Türkiye'den bakıldığında, Türkiye Cumhuriyetinin gerek Avrasya bölgesi, gerek Asya kıtası, gerek Balkanlar, gerekse Kafkasya bölgeleriyle ayrı ayrı ilişki içinde olduğu öne çıkmaktadır. Bu nedenle, Türkiye'nin her bölge ile olan ilişkilerini ayrı ayrı ele alan çalışmalar farklı bölümlerde ele alınarak tamamlanmıştır. Dünyadaki değişimin dayattığı Avrasya gerçeğini merkeze alan bir yaklaşım geliştirmeye çalışılmış, geleceğin yeni dünya düzeninde Türkiye merkezli bir Avrasya yapılanmasının yolları aranmıştır. Bir Avrasya ülkesi olarak, Avrasya'nın geleceğinde bölgedışı emperyalist ülkelerden önce Türkiye'nin ve bölgedeki komşularının söz sahibi olmaları gerektiği düşüncesiyle, yeni görüşler geliştirilmiştir.

Zaman içersinde Avrupa'dan dışlanan Türkiye, geleceğe yönelik alternatiflerini Avrasya bölgesinde aramak zorundadır. Bir yönüyle Avrasya, Türkiye'nin kaderidir. Avrupa'nın sömürgeleştirme,

Amerika'nın savaşa yönelik saldırgan Ortadoğu plânlarıyla fazlasıyla zaman yitiren Türkiye'nin, artık daha bilinçli şekilde Avrasya kıtasına yönelmesi gerekmektedir. Bu kitap, 21.yy'ın Avrasya çağında Türkiye'nin izlemesi gereken dış politika açılımını ulusal kamuoyuna taşıyabilmek amacıyla hazırlanmıştır. Gelecekte Türkiye'nin adı, Avrupa ve ABD'den daha çok Avrasya ile anılacağı için Türkiye, Avrasya dönemine her yönden hazır olmalıdır. Bu husustaki çabamızı, "Devlet" bilimi ile uğraşan bir kamu hukuku uzmanı olarak, iyi niyetli görüşlerimizin kamuoyu tarafından değerlendirileceği umudunu taşıyoruz.

Aradan geçen zaman dilimi içinde pek çok siyasal olay birbirini izledi ve Avrasya bölgesinde bir çok yeni gelişmeler gündemi işgâl etti. Bu yüzden kitabın yenilenmesi ve yeni baskısı zorunlu hale geldi. 2006 yılında farklı yayınlarda, aynı isimle çıkmış olan bu kitabın yarısından fazlası yenilenip, gözden geçirilerek, ikinci baskısı yapılmaktadır. 21.yy'da dünya siyaseti, Avrasya bölgesinde kilitlendiği için, "Türkiye ve Avrasya" kitabı bu kilidin açılması doğrultusunda yeni öneri ve yaklaşımları gündeme getirmektedir. Avrasya kıtasına, Türkiye'den bakışlarla sorunların çözüme kavuşturulması bu kitabın temel hedefidir.

Saygılarımızla.

Prof. Dr. Anıl Çeçen

Ankara, 2015

Birinci Bölüm

Avrasya'da Yeni Dönem

1. Dünya Düzeninde Avrasya

Avrasya tanımı bilindiği gibi Asya ve Avrupa'nın kesiştiği alan, yani Asya'nın Avrupa'ya açılan Batı yakası ile Avrupa'nın Asya'ya açılan doğu yakasının kesiştiği bölge diye yapılmaktadır. Bu Avrupa'da aslında Viyana'dan sonra açılan bir alandır. Avrupalıların bir sözüne göre, Viyana'dan sonra Doğu'dur yani Asya'dır. Viyana, Budapeşte hattına eskiden Osmanlı egemendi. Osmanlıdan sonra bu hat da eski SSCB'nin kurduğu sosyalist blok denetimi altına girdi. Bugün ise yeni bir yapılanma vardır. Ama bu bölge kesinlikle, Avrasya'nın Batı bölgesidir. Avrasya'nın merkez bölgesi, ana bölgesi Anadolu'dur, Karadeniz'dir, Ukrayna'dır, Moldovya'dır. Güney Rusya'dır. Avrasya'nın doğu yakası ise Kafkasya'dır, Orta Asya'dır, Sincan bölgesi dâhil olmak üzere Çin Seddi'ne kadar uzanmaktadır. Avrasya'nın güney bölgesi ise Ortadoğu'dur. O halde Avrasya ne Avrupa'dır, ne Asya'dır ne de Afrika'dır. Her üç kıtanın ortasında bir alandır. Dünya tarihine baktığımız-zaman şu ana kadar gelen tarz şudur: Ya bu bölgede büyük bir devlet kurulmuş ve üç kıtaya yayılmıştır, Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı imparatorlukları gibi geniş siyasal yapılar oluşmuştur. Ya da Avrupa ve Asya'da bir büyük imparatorluk kurulmuş ve Avrasya'yı ele geçirmiştir. Avrupa güçlü olduğu bir noktada, Hıristiyanlığın şahlandığı bir dönemde, 12 tane haclı seferinin bu bölgeye yapıldığı görülüyor. Asya'da ise Timur, Cengiz Han, Moğol imparatorlukları ve İlhanlı Devleti'nin Asya'dan gelip bu bölgeye yerleştiği biliniyor. Ya kendi başına merkezi bir güç, ya da kıtalardan oluşan güçlü devlet yapılarının bu bölgeye gelerek yerleştiği açıktır. Bu bölgeye gelerek tüm alanı kendine bağlamaya çalıştığını görüyoruz. O dönemde Avrasya denen bölgede küçük küçük devletlerin oluştuğunu görmekteyiz. Bu yüzyıllardır sürdüğü için kıtalararası göçler ve gidiş gelişler buradan geçtiği için Balkanlar ve Kafkaslar bir koridordur. Küçük küçük topluluklar yaşarlar. Anadolu da bir dönem

koridor olmuştur. Küçük küçük beylikler barındırmıştır. Romalılardan sonra, Bizanslıların yıkılmasından sonra, küçük küçük beylikler olmuştur. Timur'un gelip Osmanlı'yı çiğnemesinden sonra yine küçük küçük beylikler olmuştur. Tarihin getirdiği bir gerçek şudur: Avrasya'nın merkezinde Anadolu'da güçlü bir devlet olursa, Avrasya kendi başına dünyanın merkezi gücü olarak ortaya çıkabilir. Ama kıtalardaki oluşumlar, Avrupa birliği ya da ABD gibi güçler Avrasya'ya yöneldiklerinde buradaki devlet yapısı dağılmakta parçalanmakta ve küçük küçük devletçikler oluşmaktadır.

Bugün SSCB'nin dağılmasından sonra dikkat edin, ertesi ay Çekiş Güç Ortadoğu'ya gelmiş ve Ortadoğu'da çatışma çıkmıştır. Çünkü Ortadoğu'daki doğu-batı, Sovyet-Amerikan dengesi bozulmuştur. Amerika hemen devreye girerek Almanya'nın ve Japonya'nın, yani zengin ülkelerin bu bölgeye girmesine izin vermek istememiştir. Bu noktada NATO'dan gelen bir müttefik ve bölge ülkesi olarak ABD, Türkiye'yi kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışmıştır. Böyle bir süreç ABD'nin bölgeyi egemenliği altına alma çabası, Almanya ile rekabetinde, Rusya ile rekabetinde ve bu bölgeye Çin'in ve Japonya'nın girmeye çalışmasının önlenmesinde, Türkiye ve İsrail'i bir trampelen ülke, bir Truva atı olarak kullanmaya çalıştığı görülüyor. Truva atı geleneği de zaten bu bölgeye aittir. Bu bölgeye girmek isteyen batılı güçler önce kendilerine bir taşeron aramaktadırlar. Bölge ülkeleri güçlenmesin, gelişmesin ve kalkınmasın diye, Osmanlı gibi kendi aralarında bir dayanışma kurmasını, bir dünya devleti olmasını önlemek onların birinci hedefleridir, ikinci hedefleri de bu bölgedeki küçük ülkeleri teker teker ele geçirip kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktır. Bu gün buna yöneldikleri çok açıktır. Avrasya bölgesi aslında, Fransa'da yapılan bir toplantıda ileri sürüldüğü gibi problemler bölgesidir. Kaçakçılık, irtica, terör, fundementalizm, uyuşturucu gibi bir sürü problemin bölge ülkelerde cirit attığını görüyoruz. Ama bölgede iki ana mesele vardır: Bir tanesi petrol boru hattı meselesidir. Petrol kaynaklarının bugün Arap ülkelerinde var olan ama giderek kuzey ülkelerinde de olduğu gerçeğidir. Kuzey Irak'ta, Anadolu'da Kafkasya'da, Karadeniz'de, Balkanlar'da, Ege Denizi'ndeki petrolün nasıl çıkarılacağı sorunu, Hazar Denizi, Kazakistan ve giderek Sibiryaya yönelen bir çizgide bu bölgelerdeki petrolün nasıl paylaşılacağı, akacağı tartışma konusudur. Bu konu, yaklaşık olarak

son yirmi senedir tartışılmaktadır ama çözüme kavuşamamıştır. Bölgedeki sıcak çatışmalar bu ana soruna yöneliktir, bu noktada Çeçen savaşının petrol boru hattı ile ilgili olduğunu gördüğümüz gibi, Türkiye'nin Güneydoğusundaki terörün de petrol boru hattı ile bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır. Gerektiğinde Çeçen meselesine karşı Kürt meselesinin bir kart olarak oynandığını belirlediğimizde bu bölgedeki sıcak çatışmaların bayağı ciddi boyutlarda bu bölgeye hâkim olmak isteyen büyük devletler tarafından örgütlendiği, kışkırtıldığı ve kart olarak kullanıldığı görülmektedir. Rusya'nın yaptığını Amerika da yapmakta, Almanya da yapmakta, İsrail de yapmakta ve bölge ülkelerine karşı bu kartları kullanmaktadırlar. Petrol meselesi birinci ana meseledir. Petrolle beraber, doğalgaz ve enerji kaynakları meselesiyle beraber su meselesi gündeme gelmektedir. Atmosferdeki ısınmanın, Ortadoğu'daki yeraltı su kaynaklarını ortadan kaldırması nedeniyle başta İsrail olmak üzere, diğer bölge ülkeleri Ürdün, Lübnan, Suriye ve Irak su beklemektedir. Eski İsrail başbakanı Şimon Perez yazmış olduğu "Yeni Bir Ortadoğu" isimli kitabında Anadolu'daki yaşam dolu suların tüm Ortadoğu ülkelerine hayat vereceğini söylemektedir. Bu çerçevede Anadolu'nun sadece petrolü değil suyu da dikkati çekmektedir. GAP bölgesinin, gelecekte bir su ve tarım bölgesi olacağını ve bu GAP bölgesindeki üretimin Avrupa kıtasındaki üretimden birkaç misli fazla olacağını düşünürsek, Ortadoğu'nun merkezinin giderek bizim Güneydoğu dediğimiz GAP bölgesine kaydığını görüyoruz, işte GAP bölgesi de bölgede yeni bir yapılanma fikrini gündeme getirmektedir ve bölge ülkelerinin hiçbirisi İran, Irak, Suriye dâhil olmak üzere İsrail, Amerika Avrupa ülkeleri GAP bölgesindeki su silahını, tarım silahını Türkiye'nin eline almasını istememektedirler. O nedenle, Güneydoğu sorununu, petrole bağımlı küçük bir ülke olmadığımızdan, GAP silahını, GAP kozunu bir anlamda su kozunu ve tarım kozunu bölgedeki yeniden yapılanmada, Türkiye'nin tekelinde olmasını önlemeye yönelik bir hareket olarak düşünmek gereklidir. Bu düşünülürse o zaman daha gerçekçi bir değerlendirmeye yapmak mümkün olabilir. Türkiye'nin konumu bu yeni dönemde çevre ülkelerindeki gelişmelerle daha da önem kazanmaktadır. Avrupa ve Batı ülkeleri Türkiye'yi, hep eski SSCB varken ki uzak ülke ya da karakol ülke görünümünü doğrultusunda değerlendirirken, SSCB'den sonra Türkiye'nin öneminin azaldığı biçiminde bir yargıya varmışlardır. Ama yeni dönemin koşulları ortaya çıktığında,

Türkiye'nin bir kenar ülke, bir kıyı ülke ve uç ülke olmaktan çıkıp, bir merkez ülke hatta dünyanın merkezindeki ana ülkelerden birisi olduğu ortaya çıkınca, Avrupa ülkelerinin veya Amerika'nın ve dünyanın diğer ülkelerinin Türkiye'ye bakışı değişmiştir, Türkiye gerçekten bölgenin merkez ülkesidir, bölgedeki en büyük ülkelerden biridir. Ekonomik olarak, sanayileşme olarak, asker gücü olarak, ekonomik potansiyel olarak Türkiye; gelecekte Avrasya'nın yeniden yapılanmasında bu bölgeye önderlik yapabilecek bir ülke konumdadır. Türkiye için Sovyetler sonrası dönemde ortaya çıkan iki yeni olgu daha vardır. Bunlardan birisi Kafkasya'dır, çünkü Demirperde ortadan kalkmıştır, Türkiye sınırlarının yanı başında Ermenistan gibi, Gürcistan gibi, Azerbaycan gibi küçük ülkelerin olduğunu yeni görebilmiştir. Önceden SSCB varken bir kırmızı hat çekiliyordu, bir demirperde ve bunun arkasına bakılmıyordu. Ama şimdi bu küçük ülkelerin de farklı dünyalar olduğu ortaya çıkmıştır. Çerkezler, Çeçenler, Abhazalar, Dağıstanlılar ve Kuzey Kafkas boylarının bugünkü uzantılarının Anadolu'da yaşadıklarını ve Türk ulusunu oluşturan topluluklardan birisini meydana getirdiği ortaya çıkmıştır. Aynı doğrultuda bir başka yeni oluşum olarak da Orta Asya ülkeleri görülüyor ki, bu ülkelerde çok ciddi boyutlarda Türk toplumunu yakından ilgilendirmektedir. Bu Orta Asya ülkeleri ise eski büyük Türkistan'ın SSCB tarafından parçalanmış şeklidir. Aslında Sovyetler öncesi dönemde Orta Asya'da bir birlik ve bütünlük vardı. Altınordu imparatorluğunun dağılmasından sonra oluşan hakanlıklar birbirlerine düşman değillerdi. Bir ortak yaşam arayışı içerisindeydiler. Ama daha sonra ortaya çıkan Rus emperyalizminin, ideolojik yapılanma, sosyalist rejimin getirdiği çizgide Orta Asya'da yaşayan Türklerin ve Müslümanların böldüğü, parçaladığı ve emperyalist hedefler doğrultusunda dağıttığı görülmektedir. Türklerin ve Müslümanların bir araya gelmesini Rusya hiçbir zaman istememiştir. Aynı şekilde Çin'in bölgeye ilgi gösterdiğini, son gelişmeler açıkça ortaya koymaktadır, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Doğu Türkistan'ın işgali yenidir ve elli senelik bir olaydır, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce Sincan bölgesinde Çin işgali yoktu. Ama bugün Çin'in o bölgede bayağı ciddi boyutlarda bir nüfus değişimi gerçekleştirdiğini ve nüfus kaydırması yaptığını, o bölgede atom bombası silahını denediğini görüyoruz ki, bunlar hep Türklerin ve Müslümanların ülkesi olan bölgelerde yapılmaktadır. Önceden Rusların emperyalist amaçlı yaptıklarını, bugün

Çinlilerin yaptığı belli olmuştur. Bu da Türkiye açısından, Türk dünyası açısından, Avrasya'daki Türklerin ve Müslümanların bağımsız yeniden yapılanması açısından, üzerinde durulması ve düşünülmesi gereken bir konudur. Bu çerçevede düşündüğümüzde, Avrasya'daki yapılanmaya, ABD kadar Avrupa Birleşik Devletlerinin, İngiltere, Fransa ve Almanya'nın, Avrupa kadar Rusya'nın, Rusya kadar Çin'in, Çin kadar Japonya'nın da ilgi gösterdiğini görüyoruz. Japonya'nın da gerek Ortadoğu'ya, Arap ülkelerine gerekse Moğolistan gibi, İran gibi bölge ülkelerine çok yoğun bir şekilde ekonomik destek içine girdiği anlaşıyor. Çok kutuplu bir sürece doğru giren dünya düzeninde ortaya çıkan bu düzensizlik aşamasında tüm bölgesel yapılanmalar, yani Amerika, Avrupa ve Asya bölgesel yapılanmaları ile Rusya, Çin, Japonya, Hindistan, Almanya, Fransa, İngiltere ve Amerika gibi büyük ülkelerin kapışma ve rekabet alanı olarak Avrasya'nın ortaya çıktığı artık kesindir. Hem pazar olarak, hem doğal kaynaklar, hammadde kaynakları olarak bu bölgenin dünyanın geleceğinin kilitlendiği bir bölge halinde ortaya çıktığı açıktır.

Büyük devletler kadar kıtasal oluşumlar ve bölgesel oluşumlar da bu bölgede kendine göre, kendi kontrolünde ve kendi inisiyatifi içerisinde bir yapılanma gündeme getirmiştir.

Türkiye, İran, Rusya dâhil olmak üzere Avrasya'da gelecekteki yapılanma, emperyalist ülkelerin ve bu bölge dışındaki bölgesel oluşumların bu bölgeye karışmasını önleyici olmalıdır. Bölgedeki ülkelerin bir araya gelerek, kendi içlerindeki dayanışma sürecini bir bölgesel birliğe dönüştürmeleri gerekmektedir. Böyle bir çözüm, eğer hızlı bir süreç içinde gerçekleşirse, bölgedeki savaş ihtimallerini ortadan kaldırır ve bölgede barış düzenini kurar. Bölgeye emperyalist ülkelerin girmesini önler. Bölgede emperyalist ülkeler arasındaki çatışmaları önler ve giderek gelecekte bir Avrasya Birliği, bir Avrasya Federasyonu veya bir Avrasya Konfederasyonu kuruluşunu gündeme getirerek Avrupa Birliği'ne, Asya Birliğine, Rusya Federasyonuna, Arap dünyasına, İslam dünyasına paralel bir denge unsuru yaratabilir. Böylece, Avrasya'daki otorite boşluğu bu şekilde giderildiği zaman yeni kurulacak dünya düzeninde evrensel barış çok daha gerçekçi bir şekilde başarılabilir. Çünkü büyük ülkelerin, bölgesel oluşumlarına rekabet alanı yaratabilecek bu boşluk alan ortadan kalkar ve bu alanda bir otorite, bir güç merkezi yeniden oluşursa, bu da dünya barışma yapılabilecek

en büyük katkıdır. Avrasya seçeneği ve yapılanması Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği açısından bu nedenle, birinci derecede önem taşımaktadır. Türkiye bir Avrasya ülkesi olarak, Avrasya'nın yeniden yapılanma süreci içinde yeni plan ve programlarla öne geçerek, bölge ülkelerine öncülük yapılmalıdır.

2. Avrasya'da Dünya Hegemonya Kavgası

“Avrasya” kavramı bir coğrafi bölgenin adıdır. Dar ve geniş anlamda ele alınmaktadır. Geniş anlamda, Avrupa'nın doğusu ile Asya'nın batısını kapsarken dar anlamda ise, dünyanın merkezi bölgesine dayanan bir tanımlamayla Avrasya'yı açıklayabiliriz. Avrasyacılığı da, değişen dünya koşullarında çok kutuplu bir dünyaya giderken, Avrasya'nın yeni bir merkez, yeni bir bölge olarak ortaya çıkmasını gündeme getiren hareketin adı olarak tanımlayabiliriz. Avrasyacılığı tarihsel olarak ele aldığımız zaman; bunun yeni bir akım olmadığını, 20. yüzyılın başlarında I. Dünya Savaşı öncesinde gündeme gelen, özellikle Rus Çarlığı'nın çöktüğü bir noktada, Rusya'nın geleceğini ele alan bir akım olarak görüyoruz. Avrasyacılık, Rusya'da, özellikle tarihçilerinin öne geçtiği bir düşünce akımı olarak ortaya çıkmıştır. Rus tarihçiler Rusların Avrupalı değil, Asyalı oldukları ve Rusya'nın Avrupa ile Asya arasında yer alan bir ülke olduğunu, bu nedenle Rusya'nın geleceği, ülkesel bütünlüğü için “Avrupacılığın” değil ama “Avrasyacılığın” savunulması gerektiğini gündeme getirmişler ve Rusya'da özellikle milliyetçi kesimlerde Avrasyacılık akımı öne geçmiş ve Rus milliyetçiliğinin içeriğini belirlemiştir.

I. Dünya Savaşı sonrasında Yahudilerin öncülüğünde Rusya'da gündeme gelen Bolşevizm akımı; Rusya'da bir bölgesel imparatorluğu değil, bir ideolojik imparatorluğu gündeme getirmiştir. I. Dünya Savaşı sonrasında jeopolitik olarak dünya hâkimiyetine soyunmuş olan Almanya'nın önünü kesmek, Almanya'nın “ostpolitik”i uyarınca doğuya doğru genişleme siyasetini önlemek isteyen Batı emperyalizminin -özellikle İngiltere, Amerika ve Yahudi ittifakına dayanan dünya güçleri- Rusya'daki Bolşevik hareketini Almanya'ya karşı dolaylı olarak desteklediğini, bunun çok hızlı şekilde kızıl bir devlet yapılanmasına gitmesine yardımcı olduğunu ve dış desteği giderek artıran Bolşevizm'in de çok kısa bir zamanda Rusya'da iktidarı ele geçirdiğini ve buna bağlı olarak gelişen Kızıl Ordu'nun da bütün Rusya'yı,

Kafkasya'yı ve Orta Asya'yı yâni Türkler'in ve Müslümanların yaşadığı alanı ele geçirerek bir büyük imparatorluğa yöneldiğini görüyoruz.

Sovyetler Birliği'nin Yıkılması Avrasyacılığı Canlandırdı

Sovyetler Birliği varken Avrasyacılık akımı geride kalmıştır. Ama 21. yüzyıla girerken Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla beraber ortaya çıkan küreselleşme süreci içinde Avrasya olgusunun yeniden gündeme geldiğine şahit oluyoruz. Çünkü iki kutuplu yapı devre dışı kalırken dünyada yeni bölgesel oluşumların ortaya çıktığı; Avrupa Ortak Pazarı'nın hızla Avrupa Birliği'ne, buna karşı ABD'nin de NAFTA ile Kuzey Amerika Birliği'ne yöneldiği görülmektedir. Fakat Avrupa ve Amerika'daki bu yapılanmaların dünya hâkimiyetinin Batı'da kalması açısından yeterli olmayacağının ortaya çıktığı bir aşamada; Rusya'nın, Çin'in, Hindistan'ın, Türk ve İslâm dünyasının gelecekte bir entegrasyona girecekleri ve bunların da birer bölgesel birlik hâlinde dünya konjonktüründe ön plâna çıkabilecekleri düşüncesi, dünyanın hâkimiyeti kavgasında jeopolitik çekişmeyi yeniden Avrasya bölgesine odaklamıştır. İşte bu aşamadan sonra; Atlantik, Avrupa, Rusya, Çin, Türkiye ve İslâm dünyası merkezli Avrasyacılıklar'ın alternatif akımlar olarak gündeme geldiğini ve Avrasya bölgesinde geleceğe dönük ciddi bir çekişmenin başladığını görüyoruz. İçinde bulunduğumuz dönem artık, Sovyetler'in çekildiği ve otorite boşluğu yaşanan alanlarda çeşitli kutupbaşı emperyal ülkelerin geleceğe yönelik yapılanmaları ciddi bir çekişme içerisindedir.

Bu çekişme ortamında Ortadoğu meselesi gündeme gelmiş; 11 Eylül saldırıları kullanılarak Afganistan'a ve Irak'a askerî harekât gerçekleştirilmiş ve bunlardan sonra da Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Tacikistan, Gürcistan ve Pakistan gibi Avrasya ülkelerinde Atlantik gücü olarak Amerika -dünya Yahudi lobisi ve İngiltere'nin desteğiyle- askerî üsler kurmuştur. Bu yaşanan sürecin Avrasyacılık akımına daha farklı boyut ve farklı anlamlar kazandırdığını görüyoruz. Bu çok kutuplu çekişme sürecinde dünyanın jeopolitik çekişme merkezini temsil eden Avrasya bölgesinin geleceğine yönelik yeniden yapılanmasında artık tek bir Avrasyacılık yoktur; Atlantik, Avrupa, Rus, Hint, Çin, İran, Türk ve İslâm Avrasyacılığı olmak üzere farklı akımlar gündeme gelmektedir. Ve her akım kendisini, tek Avrasyacılık ve gerçek Avrasyacılık olarak dünya kamuoyuna

açıklamaktadır. Bu da Avrasyacılığı yeni bir platformda tartışma konusu hâline getirmektedir.

Atlantik ve Avrupa Merkezli Avrasyacılık

Atlantik merkezli Avrasyacılık Avrupa'yı dışlayan bir Avrasyacılık'tır. Aslında Sovyet ihtilaline bakılacak olursa; ihtilali yapan Bolşevik kadrodaki 55 kişinin 50'sinin Yahudi asıllı olması ve İngiltere-Amerika destekli olarak Rus Çarlığı sonrasında Avrasya'nın en büyük ülkesi olan Rusya'yı bir devrimle ele geçirerek bir ideolojik imparatorluk kurmaları, bir anlamda Atlantik Avrasyacılığı'nın Rusya'ya taşınmasıdır. Çünkü Bolşevik hareket Rus milliyetçiliğinin hareketi değildir. Bolşevik hareket; Rus milliyetçiliğini, geleneksel Rus Avrasyacılığı'nı devre dışı bırakan, ama Atlantik Avrasyacılığı'nı Almanya merkezli Avrupa Avrasyacılığı'na karşı örgütleyen bir girişimin, tarihsel dönüşüm noktasında ortaya çıkan biçimidir. Bu çerçeveden bakar ve Lenin'in İsviçre'den bir gece trenle İsviçre Mason Locaları tarafından gönderildiği gerçeğini dikkate alırsak; Sovyet devrimi arkasında yatan gizli Atlantik gücünü yâni dünya devleti gücünü görürüz. Çünkü 1870'li yıllarda Chicago'da Amerika'nın Yahudi asıllı büyük sanayicileri tarafından dünya devletinin kurulmasının ardında yatan olgu; 1871 yılında Alman siyasî birliğinin sağlanmış olmasıdır. 1871 yılında Alman siyasî birliğinin sağlanması, İngiliz ve Batı Avrupa sömürge imparatorlukları aracılığı ile dünyaya yayılmış olan Yahudi sermayesini ürkütmüş ve buna karşı da uluslararası ekonomiyi kontrol eden Yahudi sermayesi, İngiltere ve Amerika'yı bir araya getiren, bunları bir Atlantik ittifakına dönüştüren bir dünya devleti kurmuştur ki, bu Almanya'ya karşı kurulmuştur. Almanya'nın dünyaya yayılması noktasında I. Dünya Savaşı patlatılmıştır ve bunun sonrasında da yine Almanya'nın önünün kesilmesi adına Moskova'da Atlantik güçleri tarafından bir Bolşevik devrimi yaptırılmıştır. Çünkü Almanya, çok hızlı bir şekilde toparlanıp doğuya açılmayı hedefleyen millî politikası (ostpolitik) gereğince, Avrasya politikasına yenden yönelmiştir. Yâni, Sovyet devrimi aslında Atlantik güçlerinin yâni dünya devletinin; Rusya'yı Almanya karşında devreye sokmasıdır. Daha sonra değişen dünya koşulları çerçevesinde yine Atlantik güçleri zamanı geldiği noktada, Sovyetler Birliği'ni tek bir kurşun atmadan ve savaştan sâdece görüşmeler yoluyla tasfiye etmiştir.

Bilindiği gibi, Reagan-Gorbaçov görüşmeleriyle Sovyet Bloku savaşmadan dağıtılmıştır.

Bu dönemde ayrıca Sovyetler Birliği Doğu-Batı dengesinde İsrail'in II. Dünya Savaşı sonrasında Ortadoğu'da kurulduktan sonra var olmasını da sağlamıştır. İsrail devleti önce İngiltere tarafından hazırlanmış, Amerikan destekli kurulmuş ama bir saat sonra Sovyetler Birliği tarafından tanınmıştır. Bu anlamda İsrail, İngiliz destekli olarak Ortadoğu'ya girmiş, Amerikan destekli olarak kurulmuştur ve Sovyet destekli olarak o bölgede var olmuştur. Bugün, Avrasya'nın geleceğinde de çok gizli bir İsrail-Rusya ittifakı gündemdedir. Türkiye'nin kuzeyine yönelen bu ittifak, Avrasya'ya yönelen Türkiye'nin İsrail Rusya kışkacına alınması anlamına da gelmektedir. Bu çerçeveden baktığımız zaman, İsrail-Rusya ittifakının aslında Avrasya'da Türkiye merkezli yapılanmayla beraber İslâm merkezli yapılanmayı da dışlayan, ana hedef olarak Avrupa'nın dünyanın jeopolitik merkezine yayılmasına yönelik bir alternatif olarak gündeme getirildiğini görüyoruz. Türkiye'deki İsrail ağırlığı Amerikan merkezli olarak örgütlendikten sonra şimdi Türkiye'nin Avrupa'nın dışında kaldığı ve Amerika'yla Türkiye arasındaki ilişkilerin biraz sarsıldığı, Amerika'nın okyanus ötesinden Türkiye'yi yönlendirmekte biraz zorlandığı noktada; Rusya'nın İstanbul üzerinden devreye sokularak Türkiye'nin Avrasya stratejisinin bir İstanbul-Moskova birlikteliğine dönüştürülmeye çalışıldığını ve bunun Atlantik ötesi güçler ile dünya devleti tarafından da desteklendiğini görüyoruz. Bu da tamamen Almanya'nın doğuya açılma politikasına karşı Türkiye'nin İsrail-Rusya arasına sıkıştırılmasına yöneliktir. Almanya merkezli Avrupa'nın doğuya doğru açılması bu sefer Moskova-İstanbul hattı üzerinden kesilmeye çalışılmaktadır. Bunun en açık örneği; Doğu Avrupa ülkelerinin teker teker AB'ye alınmasından önce ABD'nin Prag'da yaptığı NATO zirvesinde, Doğu Avrupa ülkelerinin AB kontrolüne girmesini önlemek adına, bu 12 ülkeyi bir gecede NATO'ya almasıdır. Amerika; Sovyetler'in geri çekildiği alanda, Doğu Avrupa dünyasında NATO aracılığı ile askerî varlığını öne sürerek Avrupa merkezli yâni Franko-Germen merkezli bir Avrupa kıtasal oluşumunun, Büyük Avrupa Projesi'nin önüne geçmektedir. Bilindiği gibi Büyük Avrupa Projesi, Charles de Gaulle'un açıkladığı gibi, Atlantik'ten Urallar'a kadar uzamaktadır.

AB'nin Avrasya stratejisi, AB'nin patronu durumunda olan Almanya'nın geleneksel dünya hâkimiyeti plânına dayanmaktadır. Batı Avrupa merkezli Atlantik güçlerinin dünyaya sömürge imparatorlukları ile hâkim olması sonucunda Alman gücü, dünyaya hâkim olma noktasında Avrasya'yı hedeflemiş ve bu doğrultuda 10 milyona yakın Alman, Avrasya ülkelerine dağılmıştır. Bugün geçmişten kalan 5 milyona yakın Alman'ın Rusya ve Kazakistan'da yaşadığını biliyoruz. Hatta Sovyetler dağıldıktan sonra Almanya, Avrasya'ya yayılmış Almanlar'ı Hazar Denizi'nin kuzeyinde bir Volga Cumhuriyeti kurarak ayrı bir devlete dönüştürmek istemiş ama Rusya ile anlaşamadıklarından bu devlet kurulamamıştır. Ama Almanya, önümüzdeki dönemde kendisine bağlı olarak bir Volga Cumhuriyeti'ni gerçekleştirmek hedefini hâlen sürdürmektedir ve bu ülkeyi Asya ile Avrupa arasında bir ticaret merkezine dönüştürmekten vazgeçmiş değildir. AB de Almanya'nın kontrolünde bu doğrultuda çalışmaktadır. AB'nin öncüsü olan C. de Gaulle'ün göstermiş olduğu Büyük Avrupa, AB'nin ana hedefidir. Fakat bugünkü büyüklükleriyle; Türkiye, Rusya ve Ukrayna'nın AB'nin içine girmesi, Franko-Germen ittifakını bozacağı için, AB'nin içine bu ülkeler şimdiki büyüklükleri ile alınamazlar. Bu anlamda Atlantik güçlerinin Avrasya'nın geleceğini de ilgilendiren BOP kapsamında yürüttüğü plânı engellemek adına Büyük Avrupa'yı gerçekleştirmek için AB'nin çeşitli arayışlar içerisinde olduğu ve çeşitli politik girişimleri bu doğrultuda gündeme getirdiği görülmektedir. Bu arayış zaten Türkiye ile AB arasındaki eski ilişki ağının değişim göstermesinin sebebidir. Türkiye'yi Avrupa ülkesi saymayan AB, Türkiye'yi yavaş yavaş dışlamaya çalışırken; Avrasya gerçeğinin gündeme gelmesi, Türkiye'nin Avrasya'da merkez ülke olması, Rusya'nın çok büyük bir ülke olarak Avrupa'nın karşısına çıkması, Rusya-İsrail ittifakı, Atlantik güçlerinin Büyük Ortadoğu Plânı ile Avrasya'ya yönelmesi; AB'yi Türkiye'den vazgeçmektense içine almayarak ama Türkiye'nin köprü konumundan yararlanarak, Türkiye üzerinden Kafkasya, Türk dünyası ve Ortadoğu politikaları geliştirmeye itmiş ve Türkiye-AB ilişkilerinde Türkiye'ye yeni bir konum getirmiştir. Son dönemde Türkiye-AB ilişkilerinde yaşanan gelişmeler, Türkiye'nin AB tarafından bu yeni konumuna yönelik olarak hazırlanmasının sonucudur.

Avrasya'nın iki merkezi vardır; bunun birisi Moskova, diğeri ise İstanbul'dur. Yüzyıllarca Moskova'da, İstanbul'da Avrasya'nın merkezi olarak hareket etmiştir. Osmanlı İmparatorluğu yıkıldıktan sonrada İstanbul'un merkez olmaktan çıktığını ama Atlantik güçlerinin Avrasya stratejileri gereğince İstanbul'u yeniden Avrasya'nın merkezi yapmaya çalıştığını görüyoruz. Fakat, Siyonistler'in bunu kabul etmediğini, İsrail merkezli bir Avrasyacılığa gündeme taşımaya çalıştıkları ve Turancılığı Siyonist amaçlı olarak kullanmayı hedefleyen plânlarını, Kudüs'ü merkez hâline getirmeye çalışarak uygulamaya çalıştıkları görülmektedir. Dikkat edilirse Anadolu üzerinden geçecek petrol boru hatları engellenirken, sürekli sabotajlarla Kerkük-Yumurtalık boru hattının çalışmasının önüne geçiliyor. Diğer yandan, Kerkük-Hayfa boru hattının devreye sokularak hem Irak'taki, hem İran'daki, hem de Kafkasya'daki boru hatlarının Hayfa üzerinden akması ve petrolün musluğunun Yahudiler'in eline geçmesi hedeflenmektedir. Bunu Türkiye'nin, Amerika'nın, Avrupa'nın ve Rusya'nın kabul etmesi mümkün değildir. Bölge ülkeleri hiçbir şekilde kabul etmemektedir ama plân bu çerçevededir.

Avrasyacılık mı, Avrasyacılık mı?

Özellikle Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra çok büyük bir şaşkınlık geçiren Rusya, o şaşkınlığı attıktan sonra, 1995 yılı itibariyle Yakın Çevre Doktrini'ni gündeme getirmiştir. Bu doktrin doğrultusunda da özellikle eski Sovyet cumhuriyetlerini kendi komşuları olarak tanımlamış ve buralarda kendi çıkarlarının olduğunu söyleyerek; bu ülkelerin başka ittifaklara katılmasını önlemek için Bağımsız Devlet Topluluğu (BDT) adı altında yeni bir örgütlenmeye gitmiştir. Bu örgütlenme ile Rusya; Orta Asya, Kafkasya, Baltık ve Balkan ülkelerini kendi kontrolü altında tutmaya çalışmıştır. Sovyet sonrası dönemde Rusya'nın kendi çıkarlarını ve iddialarını sürdürmesi, bu ülkelerin; AB, Atlantik ittifakı, Türkiye, Çin ve İslâm dünyasının kontrolüne girmesinin önlemesi ve Rusya'nın Avrasya üzerinde hâkimiyetini ve iddiasını sürdürmesi çabası olarak okunabilecek bu girişim; aradan geçen on yıllık süre içerisinde Rusya'nın ısrarına rağmen beklenen etkiyi yaratmamıştır. Baltık ülkeleri AB'ye üye olmaya başlamışlar, Balkan ülkeleri önce NATO sonra AB ile ilişkiler kurmuşlar, AB bunların dışında Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan'ı da gelecekte AB

üyesi yapacağını ilân etmiştir. Ayrıca 11 Eylül sonrası başlayan süreç, ABD'nin Orta Asya'da askerî yapılanmalar kurmasına imkân tanımıştır. ABD'nin ve AB'nin bu politikalarına karşı da, Asya'nın iki büyük ülkesi Çin ve Rusya bir araya gelerek Şanghay İşbirliği Örgütü'nü kurmuşlardır. Orta Asya ülkelerinin de dâhil olduğunu gördüğümüz Şanghay Örgütü'yle Rusya, gelecekte Orta Asya'nın kapılarını Avrupa ve Atlantik güçlerine kapamak istemektedir. Demek ki, Sovyetler'in geri çekildiği dönemde Avrasya bölgesinde hem Avrupa, hem Atlantik hem de Asya yapılanmasının devreye girdiğini ve bunların bir-biri ile çekiştiğini söylemek mümkündür. İşte Rusya merkezli Avrasyacılık'ta Rusya hem tek başına BDT ile hareket etmekte, hem Çin ile ortak Şanghay Örgütü ile hareket etmekte, hem de yavaş yavaş İstanbul üzerinden bir Rus-Türkiye birlikteliğini gündeme getirmektedir. Rusya'nın bu çok yönlü Avrasyacılık stratejisine karşı maalesef Türkiye'deki hâkim Avrasyacılık anlayışının, giderek, "Avrasyacılığa" dönüştüğüne şahit oluyoruz. Son zamanlarda Türkiye'de sıkça dile getirilen; Avrasya açılımının ancak Rusya ile birlikte olacağı, Rusya'sız Avrasyacılık olamayacağı, Avrasya'da Türk-Rus birlikteliği ile yeni yapılanmaların olabileceği şeklindeki söylemler bunun göstergesidir. Bu yaklaşımı, Türkiye'nin Türk dünyasına, İslâm dünyasına kaymasını, bağımsız hareket etmesini önlemek noktasında işleyen yeni süreç olarak değerlendirmek ve Türkiye'nin Rusya üzerinden bir Avrasyacılığa yönlendirilmeye çalışılması olarak görmek mümkündür. Bu çerçevede, Rusya merkezli Avrasyacılığın Türk ve İslâm merkezli bir Avrasya modelinin oluşumunu önlemek üzere zoraki olarak gündeme getirildiği anlaşılmaktadır. Çok büyük bir emperyal güç olan Rusya ile Türkiye eşit koşullarda ittifak yapamaz. Fil ile yatağa girilmeyeceği gibi büyük emperyal güç olan Rusya Federasyonu ile de, orta büyüklükte bir devlet olan Türkiye Cumhuriyeti eşit koşullarda ittifak yapamaz. Putin ile başlayan yeni dönemde, Rusya'nın yakın komşuları üzerinde emperyal baskılar kurması da, Rusya ile eşit koşullarda ortak Avrasyacılık yapılamayacağını açıkça göstermektedir.

Selçuklu Hinterlandı ve Türkiye Merkezli Avrasyacılık

Burada M. Kemal Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin geleneksel dış politikasını çizirken ortaya koyduğu kurallara yeniden düşünmek gerekmektedir. Atatürk'ün dış politikasının temelleri şunlardır:

Kesinlikle misak-ı milli sınırları dışında emperyal hedef gözetilmeyecektir, o yüzden “yurtta sulh, cihanda sulh” tezi savunulmuştur. Batı’yla ve dış dünya ile ilişkiler geliştirilecektir. Rusya ile karşı karşıya gelinmeyecektir, bir Türk-Rus dostluğu kurulacaktır. Türkiye’de Avrasyacılığı, “Avrusyacılık” olarak anlayanlar, bir Türk-Rus ortaklığını hedeflemektedirler ama Atatürk’ün ortaya koyduğu Türk dış politikasında bir Türk Rus ortaklığı değil, dostluğu vardır. Atatürk’ün dış politikasında, Türkiye ile İran’ın ortak olması hedeflenmektedir. Çünkü İran’da bir Türk ülkesidir. Turan bölgesindeki Türk çoğunluğu gibi İran’da da bir Türk nüfus çoğunluğu vardır. M. Kemal Atatürk, Sovyet sonrası dönem için, Türkiye’nin geleceğe dönük büyüme alanı olarak; Avrupa’yı, Balkanları değil, Avrasya’nın güney hattını Türk ve Müslüman hattını seçmiştir. Bunu gerçekleştirmek adına da II. Dünya Savaşı öncesinde önemli bir adım atarak, 1936 yılında İran’ın başkenti Tahran’da Şah’ın sarayı olan Sadabat sarayında Sadabat Paktı imzalanmıştır.

Sadabat Paktı’na bakarsanız, Ön Asya ülkelerinin birlikteliğini görürsünüz. Yâni İran, Türkiye, Suriye beraberdir. Bunun içinde eğer şu an var olsaydı Irak’ta olmalıydı, ama Irak yok edilmiştir. Sadabat Paktı’nın çizmiş olduğu Ön Asya ülkelerinin birlikteliği, Osmanlı hinterlandının yanı sıra İran’ı da işin içine katmıştır. İran eski bir Osmanlı ülkesi değil, Selçuklu ülkesidir. Osmanlı ülkesi olmadığı içindir ki, M. Kemal’in Sadabat Paktı ile açılım alanı sâdece Osmanlı hinterlandı değil ama Selçuklu alanı olan Türk dünyasıdır, Avrasya’dır. Bunu şuradan da anlıyoruz; bilindiği gibi Afganistan’da bir Osmanlı ülkesi değildi ama bir Türk ülkesiydi, Atatürk Sadabat Paktı’na Afganistan’ı da dâhil ederek; Sovyet sonrası dönem yapılanmasını Avrasya’nın güney hattı olarak seçmiştir. Türkiye, Azerbaycan ve İran üzerinden bu hattı Çin sınırı olan Afganistan’a kadar çekmek istemiştir. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu olan Mustafa Kemal Atatürk’ün bu açılımı günümüzde Türkiye merkezli bir Avrasyacılık anlayışının da yönünü çizmektedir. Türkiye merkezli bir Avrasyacılık düşüncesini oluşturan bu hattı Atatürk değil, Osmanlı’dan önce Selçuklular çizmiştir. Selçuklular, Müslüman Türkler olarak Mâveraünnehr’den yâni bugünkü Türkmenistan’dan çıkmışlar, sonra Horasan’a inmişler, Horasan üzerinden Azerbaycan, Anadolu, Suriye ve Irak’a gelmişlerdir. Selçuklu İmparatorluğu’nun sınırlarına

bakarsanız, 1000-1200 yılları arasında, bugünkü Türkmenistan'ın, Azerbaycan'ın, İran'ın, Suriye'nin, Irak'ın ve Türkiye'nin yer aldığını görürsünüz. İşte gerçek anlamda Avrasya'nın Türk asıllı Müslüman çoğunluğunun bulunduğu bölge burasıdır. Türkiye yeni Avrasya yapılanması sürecinde bu bölgenin bütününü hedef almak durumundadır ve bu çerçevede Türkiye merkezli bir Avrasyacılık gündeme getirdiğimiz noktada; Avrasya'nın güney hattını gelişme alanımız olarak görmemiz gerekmektedir. Türkiye'nin bu açılımını bir emperyal vizyon olarak değil, buralarda var olan devlet yapılarıyla ekonomik ve kültürel yakın ilişkiler kurarak onları bir araya getiren, bölge dışı emperyal güçlere karşı o devletlerle ortak bir dayanışma içerisinde güvenliği sağlayan bir anlayış olarak geliştirmek gerekmektedir. Bunu Türkiye merkezli bir Avrasyacılığın yeni açılımı olarak görebiliriz. Bu çerçevede gelecekte Suriye'de, Irak'ta bu açılımın içinde yer alabilir. Çünkü her ikisi de eski bir Selçuklu ve Osmanlı ülkesidir. Her iki ülkede de Türkler yaşamaktadır ve nüfusun büyük oranı Müslüman'dır. Bu çerçevede Türkiye Osmanlı'nın ötesine giderek, Selçuklu hinterlandında Avrasyacılığı aramak, bugünkü devlet modelini, bugün siyasal rejimin dayanmış olduğu ilkeleri de bu ülkelere taşımak durumundadır. Ancak bu şekilde bir birliktelik bu bölgedeki Türk ve Müslüman nüfusu bir araya getirecektir.

Türkiye Avrasya'ya kuzeyden gidemez, kuzeyden yönelme hattı kapalıdır. Rusya bu hattı Kuzey Kafkasya'da kapatmaktadır. Hâlen Çeçenistan'ın uluslararası hukuka göre hakkı olan bağımsızlığını Rusya bu nedenle tanımamaktadır. Aslında 1996 yılında Çeçenistan'ın resmen bağımsızlığını Yeltsin imzalamıştı ama Çeçenistan'ın bağımsızlığı kuzey kapısını Türkiye'ye açacağı için bu kapıyı kapalı tutmak için Rusya, Çeçenleri ezmeye devam etmektedir. Türkiye'nin kuzey kapısından Orta Asya'ya girmesine ve kuzey bölgesinden bir Türk merkezli Avrasyacılığa Rusya set çekmektedir, engel olmaktadır. O zaman Türkiye merkezli bir Avrasyacılık; Rusya ile beraber Avrasya'nın kuzeyinden değil, İran ve Azerbaycan ile beraber güney hattını izlemek durumundadır. Bu oluşumun ikinci aşaması Ön Asya ile Orta Asya Türkleri'ni bir araya getirecektir. Bunun için Ön Asya'da bir antiemperyalist yapılanma, Ön Asya'da bulunan devletlerin bir araya gelmesiyle bir "Merkezî Devletler Topluluğu" gündeme getirilebilir. Ondan sonrada bu birliktelikten hareket edilerek Avrasya'nın

geleceği için Orta Asya ile Ön Asya birlikteliğinin sağlanması temin edilir. Bununla ABD'nin, AB'nin, Çin'in, Rusya'nın ve Hindistan'ın Avrasya'ya müdahale etmesi önlenabilir. Bu şekilde Türkiye merkezli bir Avrasya modeli, Türkler'in yayılmış olduğu bütün bölgeleri kapsayarak, 21. yüzyılda dünyanın gündemine taşınabilir.

Son söz olarak, Rusya'nın emperyal vizyonu devam ettiği sürece, A. Dugin'in ortaya koyduğu gibi Rusya'nın yeni bir emperyal vizyonla Avrasya'ya yöneldiği noktada Türkiye ile Rusya'nın normal ilişkiler geliştirmesi pek de kolay olmayacaktır. Burada Rusya'nın gerçekçi olması gerekir. Sovyetler Birliği döneminde olduğu gibi bütün Avrasya'yı kendi kontrolü, baskısı altına almayı değil ama Avrasya'da yaşayan Türk ve Müslüman halkları ve onların Türkiye ile olan akrabalıklarını dikkate alarak bir strateji geliştirmesi ve bölgedeki yeni yapılanmanın barış içerisinde ve daha hızlı şekilde gelişmesine katkıda bulunması gerekmektedir. Ve bu, bölgeye; Çin'in, Hindistan'ın, AB'nin ve ABD'nin girmesine izin vermeyecektir. Avrasya'da barış Türkiye, Rusya ve İran üçgeninden geçmektedir. Rusya, Avrasya'nın güney hattında Türkiye, İran, Azerbaycan yakınlaşmasından meydana gelebilecek bir Türk ve Müslüman hattına saygı göstermelidir. İran'a yardım yaparak bu ülkeyi Türkiye'nin karşısına çıkartmak politikasından vazgeçmelidir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin önceliği Türkiye merkezli Avrasya stratejisinde İran ve Türkiye'nin ortaklığıdır. Siyasî rejim farkı büyütülmemelidir, çünkü Türkiye'de, İran'da bin yıllık köklü devletlerdir ve bu iki devlet bir araya gelerek geleceğin merkezî büyük Avrasya devletini kurabilirler. Bir konfederasyon yapısını Avrasya bölgesinde sağlayabilirler. Bu noktada Rusya, Türkler'in ve Müslümanların yoğun yaşadığı bölgede hak iddia etmekten vazgeçmeli; Avrasya'daki bu yeni yapılanmayı doğal karşılayarak, kendi gelişmesi açısından üzerine düşeni yapmalıdır. Amerika'nın Avrasya stratejisini çizen Brezinzki Rusya'yı üçe bölmektedir: Urallar'a kadar Büyük Rusya, Urallar'dan Yakutistan'a kadar Sibiry bölgesi, Yakutistan'dan Vladivostok'a kadar da bir Doğu Asya bölgesi. Demek ki Rusya, Avrasya'da emperyal hedefler gütmeye devam eder ve İran, Türkiye ve Orta Asya Türk devletleri üzerinde baskı uygulamaya kalkarsa; St.Petersburg'dan Vladivostok'a kadar olan birliğini kaybetmek tehlikesi ile karşı karşıyadır. Çünkü nüfusu giderek azalan ve 50 sene sonra 150 milyondan

100 milyona düşeceği tahmin edilen bir Rusya'nın bu nüfusla 18 milyon kilometrekareyi kontrol etmesi düşünülemez. Buna karşın Çin'in, Hindistan'ın nüfusu 1,5 milyar civarında olacaktır. 100 milyonluk bir Rusya'nın bunlara karşı bütün bir Kuzey Asya'yı kontrol etmesi beklenemez. Bu noktada Rusya'nın gerçekçi davranması ve Avrupa Rusyası ile uğraşması, dünya barışı açısından daha yararlı olacaktır. Avrupa Rusyası'na öncelik verecek bir Rusya Federasyonu; Çin, Hindistan, ABD, AB'nin emperyal politikalarına karşı Türkiye ve İran'ın bir araya gelmesiyle gerçekleşecek Türk ve Müslüman bir Avrasya'yı kendi güvenliği açısından da desteklemelidir.

3. Rusya'da Avrasya Hareketi

Dünyanın en geniş ülkesi olarak Rusya bir Avrasya devidir. Petersburg'dan Vladivostok'a kadar uzanan uçsuz bucaksız topraklar, Rusya'yı dünyanın en geniş dev ülkesi konumuna getirmektedir. Rusya bu konumu ile hem Asya'nın hem de Avrupa'nın bütün Kuzey bölgelerini sınırları içine almaktadır. İki kıtanın kuzey kısımlarını sınırları içine alacak kadar büyük olan Rusya, bu konumu ile bir Avrasya devidir. Avrasya bölgesinin en büyük ülkesi olarak Rusya, bu bölgenin geleceğinde en etkili güç olarak gündeme gelmektedir. Yirminci yüzyılın başlarında kurulmuş olan Sovyetler Birliği Konfederasyonu gibi çok büyük bir alana yayılmış olan dünya devletinin dağılmasından sonraki yeni dönemde, Rusya bu kez de gene benzeri bir büyüklüğe Rusya Federasyonu olarak sahip bulunmaktadır. Baltık ve Orta Asya Cumhuriyetlerinin ayrılmasından sonra kendi içine çekilen Rusya Federasyonu, bugünkü sınırları ile gene de dünyanın en geniş ülkesi konumunu sürdürmektedir. Rusya bugünkü yapısı ile hem dünyanın en geniş ülkesi hem de Avrasya'nın en büyük ülkesi konumlarını varolan yapısında barındırmaktadır.

İlk Rus devleti dokuzuncu yüzyılda Kiev'de kurulduktan sonra Ruslar Slav gücü oluşturabilmenin peşinde koşmuşlar ve bu doğrultudaki mücadele onları doğuya doğru yönlendirmiştir. Avrupa içi kaynaşmalar, o dönemde var olan Hazar devletinden batıya doğru sürüp giden göçler çerçevesinde Ruslar, Kiev bölgesinden yavaş yavaş hem doğuya hem de kuzeye doğru kayarak geniş Hazar topraklarını ele geçirmişler ve esas Rus devletini daha sonraları onuncu yüzyıl itibarıyla Moskova'da kurmuşlardır. Rus devleti Avrupa topraklarında

kurulduktan sonra sürekli olarak bir doğu egemenliğine yönelmiştir. Avrupa toprakları dolu olduğu için ve buradaki devletler Rusların Avrupa'nın içlerine doğru yayılmalarına karşı koydukları için, Ruslar daha önceleri Türk boylarının, İskitlerin, Hunların, Avarların ve en son olarak da Hazarların yaptığı gibi, batıya doğru göç edememişler ama Asya ile Avrupanın kesişme noktasında devletlerini kurduktan sonra sıkı bir doğu politikası izleyerek doğuya doğru yayılmayı başarmışlardır. Böylece, bugünkü Rusya'nın bulunduğu topraklarda beş yüz yıl hüküm süren bir büyük Türk imparatorluğu olan Hazar devletini yıkmışlar, Hazarların aradan çekilmesinden sonra da, hem Kafkaslara doğru güneye inmişler hem de doğuya doğru açılarak tarih içinde Hazar İmparatorluğundan sonra, bir Orta Asya Türk imparatorluğu olan Altınordu İmparatorluğunu da yıkmışlardır. Böylece, onuncu yüz yıldan sonra Ruslar eski Türk İmparatorluklarının topraklarında yayılırken, Hazar İmparatorluğunun yıkılmasından sonra da, Türkler güneye inerek önce Selçuklu İmparatorluğunu ön Asya topraklarında kurmuşlar, daha sonraları da gene bir Türk İmparatorluğu olarak Osmanlı Devletini Anadolu'da kurup yeniden bir Türk İmparatorluğunu Avrupa topraklarına yaymışlardır. Hazar devleti sonrasında Türkler güneye inerek bir ön Asya gücü haline gelirken ve bu nedenle Müslümanlığı kabul ederken, Türklerden geri kalan Hazar toprakları Rusların eline geçiyor ve Rusya bir kuzey gücü olarak dünya sahnesine çıkıyordu. Avrupa'ya Hristiyanlık kuzeyden yayılırken, Rusya'ya geliyor ve Ruslar da Hristiyanlığı kabul ederek kuzeyin Hristiyan gücü konumunda Avrupa ile Asya arasındaki büyük güç olarak Avrasya kıtasının önde gelen bir siyasal gücü haline geliyordu. Bu nedenle, Rusya denilince önce bir kuzey gücü akla gelir ve daha sonra da bu gücün hem Avrupa'da hem de Asya'da yaygın olduğu dikkate alınarak Avrasya kıtası hatırlanır. Altınordu İmparatorluğunun çöküşünden sonra Rusya bir İmparatorluk olarak Avrupa'nın kuzeydoğusundan sonra bir Asya gücü haline gelmiş ve kendi sınırları içinde bütün Avrasya kıtasını birleştirebilmenin arayışı içine girmiştir. Rusya tarihsel kökenleri itibarıyla hem bir Avrupa hem de bir Asya ülkesi olarak, tam anlamıyla bir Avrasya gücüdür.

Avrasya kıtasının kuzeyi Hristiyan Rusya'sının, güneyi ise Müslüman Türklerin yayılma ve egemenlik alanıdır. Özellikle on beşinci yüzyıldan sonra Avrupa topraklarında kurulan Rus devleti doğuya

doğru yayılırken, kıtanın bütün kuzeyini kapsayarak Büyük Okyanus kıyısına kadar Rus topraklarını genişletmiştir. Hazar devletinin yıkılmasından sonra ise, güneye inen Türkler Horasan merkezli bir siyasal yapılanmaya bugünkü İran ülkesini esas alarak, buradan Kafkasya, Irak, Suriye ve Anadolu gibi ön Asya bölgelerine yayılmışlardır. Bu süreç içinde önce Selçuklu ve daha sonra da Osmanlı İmparatorluğu gibi iki büyük Türk İmparatorluğu Ön Asya’da kurulmuş ve dünyanın merkezi siyasal gücü olarak batılı emperyal güçlere karşı Avrasya’nın koruyucusu olmuştur. Rus İmparatorluğu kuzeyde doğuya doğru ilerlerken, Selçuklu sonrasında da Osmanlı İmparatorluğu doğudan batıya doğru yönelmiştir. Ön Asya Türk egemenliği Tebriz merkezli kurulduktan sonra hızla bölgeye yayılarak, Türk ve Müslüman bir siyasal güç olarak Asya’nın batısı ile Avrupa’nın doğusunu, kıtanın güneyinde bir araya getirebilmenin arayışı içinde olmuştur. Kuzeyde kurulan Rus İmparatorluğu bir Hristiyan kuzey gücü olarak, dünyanın merkezinde kurulan Osmanlı İmparatorluğu ise, Müslüman güney gücü olarak batılı emperyal güçlere karşı sürekli olarak Avrasya bölgesinin hâkimi konumunda olmuşlardır. On beşinci yüzyılda başlayan bu süreç, on sekizinci yüzyıla kadar devam etmiş her iki siyasal güç imparatorluklarını genişletme siyaseti içinde bulundukları bölgeleri sonuna kadar zorlayarak genişleme sınırını daha ilerilere taşımak için mücadele etmişler ve savaşmışlardır. On sekizinci yüzyıla gelince, kuzey gücü olarak yerini sağlama alan Rusya bu kez bir dünya gücü olmak isteyince o zaman Balkanlar ve Kafkaslar üzerinden güneye inmek istemiş ve bu doğrultuda Osmanlı İmparatorluğuna saldırmıştır.

On sekizinci yüzyılda başlayan Osmanlı Rus savaşları bir anlamda Avrasya rekabeti olarak hızla ilerleme göstermiştir. Ruslar Balkanlar ve Kafkaslar üzerinden dünyanın merkezi coğrafyasına inmek için mücadele ederlerken, Osmanlılarda eski Hazar topraklarına kadar yayılmışlar ve Karadeniz’i bir Türk gölüne dönüştürme çabası içinde Kırım’ı ele geçirerek uzun süre denetim altında tutmuşlardır. On dokuzuncu yüzyılın ortalarında başlayan Kırım Savaşı bir anlamda dönüm noktası olmuş, savaşı kaybeden Osmanlı güneye doğru çekilirken, savaşı kazanan Rusya’da güneye doğru yayılarak sıcak denizlere ulaşma doğrultusunda Balkanlar ve Kafkaslar ‘da yeni fetihlere kalkışmıştır. Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasına giden süreç Kırım

savaşı sonrasında başlamış ve yarım yüzyıllık bir dönemde hızla ilerleyerek Birinci Dünya Savaşı sonrasında Osmanlıları tarih sahnesinden silmiştir. Avrasya bölgesini kuzey gücü olan Rusya güney gücü olan Osmanlı devletini ortadan kaldırıncaya, Avrasya'nın doğal iki merkezinden birisi olan İstanbul konumunu yitirmiş ve güç diğer merkez olan Moskova'nın eline geçmiştir. Moskova'daki imparatorluk da Birinci Dünya Savaşı sonrasında yıkılınca, tarihin dönemeç noktasında Rusya'da bir devrim gerçekleşmiş ve Bolşevik örgütlenmesi Rusya'da bir sosyalist devrim gerçekleştirerek, yıkılmış olan imparatorluğu yeniden canlandırmanın yoluna gitmiştir. Bolşevik devrimi, Moskova'yı ele geçirdikten sonra, hemen askeri güç olarak Kızıl Ordu'yu kurmuş ve bu ordu ile Asya kıtasının bütün kuzey topraklarını Kafkasya'da Sibirya'ya, Urallar'dan, Vladivostok'a kadar yeniden fethetmiştir. Eski Rus imparatorluğunun toprakları yeniden fethedilirken, güneyde kalan Türk ve Müslümanların yaşadıkları bölgelere de girilmiştir. Kızıl Ordu kurulur kurulmaz önce Kafkaslara gelmiş ve İran sınırına kadar bütün Kuzey ve Güney Kafkasya'yı ele geçirmiştir. Eskiden beri güney Kafkasya'da var olan Osmanlı etkisi silinmiş, Kızıl Ordu tankları bu bölgelere girerek Rusya sınırları içine katmıştır. Rusya bir anlamda yeniden doğarken, Kızıl Ordu tanklarının paletleri ile, Kızıl Ordu askerlerinin çizimleri Türk ve Müslüman ülkeleri ve bu ülkelerin halklarını çiğneyerek yeni bir Avrasya hegemonyası kurmuştur.

Sovyetler Birliği dünya dengeleri nedeniyle gündeme gelen bir siyasal yapılanmadır. Almanya'nın yeni batı gücü olarak ortaya çıkması ve dünyanın merkezine yönelmesiyle, dünya üstünlüğünü yitirmek istemeyen Atlantik güçleri, çöken Rus İmparatorluğunun yerine bir ideolojik imparatorluğun kurulmasını destekleyerek merkezi Avrupa'nın batı gücünün Avrasya kıtasını ele geçirmesini önlemiştir. Birinci Dünya Savaşı sonrasında hem Almanya çökmüş hem de Sovyet devrimi ile Rusya üzerinden Avrasya bölgesi, Almanya'ya karşı Türk ve Müslüman olmayan bir ideolojik imparatorluğun eline Atlantik güçlerinin yardımı ile geçmiştir. Rusya yeni ideolojik İmparatorluk ile gene eski topraklarına sahip olduğu gibi, güneye inerek Kafkasya ve Orta Asya'nın ve Müslüman ülkelerini de içine alan bir Avrasya imparatorluğunu ideolojik bir yapıda kurmuştur.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, bir anlamda Rus egemenliğine dayalı olarak kurulan Avrasya imparatorluğu idi. Rusya'da gerçekleşen bu ideolojik devrim ve yapılanmayı gerçekleştiren Rus halkı değildi, ama otorite boşluğu bu aşamada bir çekirdek örgütlenme ile dolduruldu. Bu çekirdek örgütlenme Bolşevik hareketi adı altında oluşturuldu, Rusya'da daha çok Yahudilerin ön planda yer aldığı Bolşevik örgütlenmesi, Almanlara karşı olduğu gibi Türk ve Müslüman halklara da karşı çıkarak bütün Avrasya'yı bir ideolojik imparatorluğu egemenliği altına alıyordu. Asya kıtasının bütün kuzeyini içine aldığı gibi, bir de buna Orta Asya, Kafkasya ve Baltık ülkeleri ekleniyor, böylece Birinci Dünya Savaşı sonrasında Atlantik güçlerine karşı güç dengesi böylesine bir ideolojik Avrasya yapılanmasıyla sağlanıyordu. Rusya imparatorluğunu yitirdikten sonra bu kez bir ideolojik yapılanmayla ikinci bir imparatorluğa sahip oluyor ve bu kez aynı zamanda Avrasya kıtasının büyük çoğunluğunu sınırları içine alıyordu. Avrasya ile Rusya dünyanın en geniş imparatorluğunda bir araya geliyordu.

Rusya'nın bir Avrasya ülkesi ve de gücü olması nedeniyle, Rusya'da Avrasya, Hun devletinin doğuya açılmaya başladığı on beşinci yüzyıldan sonra sürekli olarak tartışılmış ve gündemde kalmıştır. Ruslar bu nedenle beş yüz yıllık bir Avrasya bilincine sahip bulunmaktadırlar. Avrasya denilince Ruslar bu nedenle çok geniş birikime ve bilgiye sahip bulunmaktadırlar. Avrasya'nın ikinci büyük gücü olan Osmanlı İmparatorluğu ise bir yandan ipek yolu bekçiliği yaparken diğer yandan, dünya ticaretinde çekişme nedeniyle sürekli olarak Hristiyan Avrupa güçleriyle bir Müslüman doğu gücü olarak mücadele etmek zorunda kalmıştır. Osmanlı döneminde bu nedenle ana konu Asya ya da Avrasya değil ama Avrupa'dır. Avrupa içi dengelerde Hristiyan-Yahudi kavgasında Yahudiler Osmanlı gücünü bir Müslüman güç olarak sürekli biçim de Hristiyan Avrupalılara karşı kullanmış, Müslümanlarla Hristiyanlar uzun süreli savaşlara kapılıp gittikleri o dönemlerde, dünya ticaretinde Yahudiler en üstün duruma gelmişlerdir. Osmanlı İmparatorluğu tarihi bu yüzden Rusya'da olduğu gibi bir Avrasya tarihi değil, ama daha çok bir Avrupa tarihidir. Osmanlı bu süreçte Viyana önlerine kadar gelmiş ve Avrupa'nın doğu yarısına beş yüz yıl egemen olmuştur. Osmanlılar Avrupa ile uğraşırken, Ruslar da kuzey bölgelerinden Avrasya'ya girerek,

Avrasya'nın Türklerden sonraki egemen gücü olmuşlardır. Avrasya Türklerin tarih sahnesine çıktıkları ve uzun süreli devletler kurdukları bölge olmasına rağmen, on beşinci yüzyıl sonrasında Hristiyan Rusların hegemonya alanına dönüşmüştür. Bu nedenle bölgenin Türk ve Müslüman halkları sürekli olarak Rus baskısı altında yaşamaya mahkûm olmuşlardır. Rusların Avrasya birikimi, beş yüz yıllık deneyim nedeniyle bütün diğer ülke ve devletlerden daha fazladır.

Çağımızın en büyük devletlerinden birisi olan Rusya'da bugünkü bilim ve düşünce dünyasında Avrasya birikiminin önde gelen bir yeri vardır. On beşinci yüzyıl sonrası Rus yayılcılığı, devleti yönetenleri ve Rus halkını bölgenin gerçekleri ile yüz yüze getirince Rus düşünce yaşamında doğu ve batı ayırımı tıpkı Türkiye'de olduğu gibi ortaya çıkmıştır. Batılılar Avrupa'yı merkez almışlar, doğucular ise Çin'in dışında kalan Asya'yı merkez olarak aldıkları için, Avrasya doğal olarak gündeme gelmiştir. Batıcılar Avrupalı, Doğucular da bu nedenle Avrasyacı olmuşlardır. Avrupa ve Asya arasında kalan Rusya hangi kıtaya ait olduğunu tartışırken, Rus halkı uluslaşma sürecine girmiş, Avrupa'nın dışında kalan Rusya'da Asyalı kimlik ağır basınca Rus düşünce yaşamı Avrasya merkezli bir konuma gelmiştir. İki dünya arasında kalan Rusya halkı Avrupa ve Asya çekişmesi sürecinde bir Avrasya kimliği yakalamaya çalışmıştır. Şizofrenik bir bölünmeye düşmekten kurtulabilmek için, Avrupa ve Asya'nın ötesinde yeni bir Avrasya kimliğini sentez olarak gündeme getiren Rus aydınları, Avrasyacılık üzerinde epeyce kafa yormuşlar ve Rusya'nın iki kıta arasında bölünmesine ya da parçalanmasını önleyebilmek için Avrasya merkezli bir düşünce ile merkezi bir senteze yönelmesini savunmuşlardır. Rus kimliği tartışılırken, Avrupa merkezli batıcılığa karşı çıkan Rus aydınları zaman içerisinde Slav ırkçılığına kaymışlar ve bu doğrultuda bir milliyetçiliği örgütlemek istemişler ve bu yaklaşımı da Avrasyacı bir anlayışa oturtmuşlardır. Rusya'nın, doğu-batı ya da Avrupa-Asya diye bölünmesine karşı çıkan aydınlar Rusya'nın bölünemez, kendi merkezli bir bütünlüğe sahip olması gerektiğini öne sürmüşler ve bu doğrultuda Avrasyacılığı savunmuşlardır.

Rus Çarlığının sarsılmaya başladığı on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında Rusya'daki aydınlar arasında tarihsel bir yaklaşım çerçevesinde, Avrasyacılık bir fikir akımı olarak gelişmiştir. Doğu yönünde çıkış yolu arayan Rus aydınları Avrasyacı düşünceyi kendi

kimliklerinin gereği olarak savunmuşlardır. Avrasyacılık felsefedeki bütünlükçü yaklaşımın siyasal yansıması olarak düşünülmüş, Rusya'nın doğu-batı ya da Asya-Avrupa diye bölünmemesi için bütünlükçü bir yaklaşım çerçevesinde Avrasyacı tutum geliştirilmiştir. Rus düşüncesinde önde gelen Avrupalı batıcılık ile Slav milliyetçiliğine karşı Avrasyacı yaklaşım zaman içerisinde yaygınlık kazanmıştır. Petrolün başlatmış olduğu batıcı Avrupalılaşmaya karşı Avrasyacılar sert durdular ve bu tür batılılaşmaların Rusların geleneksel karakterini değiştireceğini öne sürdüler. Rusya Avrupa batı kültüründen çıkmış ama Asyalı olmuş bir devlet olarak kabul edilmiştir. Avrasyacılar Rusya'nın doğuya açılmayla büyüebileceğini sonuna kadar savunmuşlardır. Ayrıca, batıcı Avrupalılaşmanın Rusların karakteristik özelliklerini ortadan kaldırabileceğini öne sürdüler. Rusya'nın birliği için geleneksel kimliğin korunması konusunda ısrarcı oldular.

Avrasyacılara göre dünyanın kan emici batılı emperyalistlerinden kurtulabilmesi için Rusya'nın önderliğinde büyük Avrasya birliğinin kurulması gerekmektedir. Asya ve Afrika halklarının batılı sömürgecilerden kurtaracak güç, ancak Rusya'nın öncülüğünde oluşturulacak bir Avrasya imparatorluğu ile sağlanabilecektir. Yirminci yüzyılın başlarında bir siyasal devrim ile başa geçen Bolşevizm hareketi, Avrasyacılık akımında önemli bir bölünme yaratmıştır. Avrasyacılar epeyce yararlanan Bolşevikler, Rus milliyetçisi ya da kimlikçisi yaklaşım içinde olan Avrasyacıları ise dışlamışlar ve böylece Bolşevik döneminde Avrasyacılık ikiye bölünmüştür. Sovyetler Birliği sırasına da ideolojik imparatorluğun savunulması gündemde olduğu için Avrasyacılık ikinci planda kalmıştır. Sovyet sonrası dönemde gene doğu-batı ekseninde kalan Rusya'da, geleneksel olarak Avrupalı batıcılar ile Avrasyacı doğucular çekişmesi Rus düşünce yaşamının ana iki eksenini oluşturmuştur. Günümüzde Slav milliyetçilerine karşı ve batıcılara karşı yeniden bir Avrasyacı gelişme Rus düşünce alanında öne geçmektedir.

Sovyetler Birliğinin çökmesi üzerine Rusya, yeniden toparlanmaya yönelmiş ve kısa zamanda 'toparlanarak bu kez Rusya Federasyonu yapılanması ile dünya siyaset sahnesine çıkmıştır. Rusya şaşkınlık dönemi geçtikten sonra beş yıl içinde merkezini toparlamış ve yeniden güçlü bir Moskova'nın başkent olacağı yapılanma ile Rusya Federasyonu içinde yer alan ülkelere yönelmiştir. Bütün Rusya'yı yedi

yönetim bölgesine ayıran yeni reformcu yaklaşım ile güçlü merkez ve bölgeler düzeni yeniden kurulmuştur. Rusya, bu yapılanmayı başardıktan sonra yeniden çevresine bakmaya başlamış, ABD öncülüğünde Atlantik emperyalizminin Rusya'nın geri çekildiği Avrasya bölgesine yönelik saldırı planları karşısında, eski Sovyet Cumhuriyetlerinin bulunduğu komşu bölgelerini yakın çevre ilan ederek bu bölgelerde önemli ölçüde ulusal çıkarları bulunduğunu, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra da bu çıkarlarının devam ettiğini, komşu ülkelerin bağımsız olmalarının kendisinin çıkarlarını engelleyemeyeceğini, yeni dönemde de eskisi gibi bu komşu ülkelerdeki çıkarlarını izlemeye, savunmaya ve kullanmaya devam edeceğini yakın çevre adını verdiği doktrini ile dünyaya açıklamıştır. Baltık, Balkan, Kafkasya ve Orta Asya'nın eski sosyalist cumhuriyetlerinin hepsi Rusya'nın yakın çevresine girdiği için, ulusal çıkarlar doğrultusunda bu ülkelerle yakından ilgilenmeye devam edeceğini Rusya Federasyonu resmen açıklamıştır. Böylece Rusya geri çekildiği Avrasya bölgesine ilgisinin devam edeceğini ve bu doğrultuda her şeyi yapacağını açıkça bütün dünyaya ilan ediyordu. Rusya, bir Avrasya devi olarak kendi güvenliğinin yakın çevresiyle ilgilenmekten geçtiğini açıkça görüyordu. Rusya Federasyonunun egemenlik alanı olan yakın çevre bölgelerine batılı emperyalistler giremezdi.

Avrasya düşüncesinin yeniden Rusya'da canlanması ABD'nin Avrasya saldırısı üzerine gündeme gelmiştir. Amerika Birleşik Devletlerinin Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra çeşitli bahanelerle Avrasya bölgesine gelmesi, terörü ve ticari ilişkileri kullanarak buraya yerleşmesi güvenlik gerekçesi ile üsler kurması, Avrasya'nın geleceğinde bir Atlantik egemenliği ihtimalini ortaya çıkarmıştır. Rusya tıpkı Çin gibi bir bölge ülkesi olarak ve daha da önemlisi bir Avrasya gücü olarak böylesine bir Atlantik işgalini Avrasya bölgesinde gerçekleştirmek istenmesine açıkça karşı çıkmış ve ABD Rusya'yı arka bahçesinden çevirirken, Rusya da ABD'nin arka bahçesi olan Latin Amerika'da devreye girerek bu kıtanın ülkelerinde anti Amerikan sol iktidarların işbaşına gelmelerine destek vermiştir. Rusya'nın bu tepkisi, ABD'nin Avrasya saldırısı ile bozulan ve değişen dünya dengelerinde yeni bir arayışı gündeme getirmiştir. Bir Avrasya gücü olan Rusya'nın kesinlikle Avrasya bölgesindeki bir Atlantik saldırısı ya da işgalini kabul etmeyeceği eğer bu konuda ısrar edilirse o zaman

uluslararası alanda gereken yanıtın verileceği açıkça dile getirilmiş ve uygulanmıştır. Küreselleşme aşamasına geçildikten on beş yıl geçmesiyle yeni bir döneme gelinmiş ve artık soğuk savaş sonrası dönemin manzarası açıkça netleşmeye başlamıştır. Ortaya çıkan net tablo içinde ABD bir askeri güç olarak Irak ve Afganistan'da vardır ve buralardan hareket ederek, Avrasya'nın diğer ülkelerine de askeri üsler aracılığı ile egemen olmak istemektedir. Avrasya'nın içinden çıkmış olan en büyük dünya gücü olarak Rusya'nın ABD'nin Avrasya stratejisini kabul etmediği ve yeni dönemde de açıktan karşı koyduğu görülmektedir.

On beş yıllık bir zaman diliminden sonra ABD'nin stratejisi kesinleşmiş ve bu nedenle bölge ülkeleri tepki vermeye başlamıştır. Kısa zamanda bütün Avrasya bölgesini ele geçiremeyen ABD, ciddi bir Rus tepkisi ile karşılaşmıştır. Terör ile giremediği yerlere küresel kapitalizmin desteğiyle Turuncu devrimleri bahane ederek girme metodunu denemiş ama bu da çok kısa zamanda geri tepmiştir. Özellikle Ukrayna, Gürcistan ve Kırgızistan üzerindeki Turuncu devrim girişimleri bir yıl içinde geri tepmiş Ukrayna ve Kırgızistan'da geri dönüş başlamış Gürcistan'da ise bunun göstergesi olarak gerginlik ortamı tırmanmıştır. ABD Avrasya bölgesinde Asya'nın arka bahçesinde dolaşırken, Rusya hem Latin Amerika kıtasında anti Amerikancılığa destek vermiş hem de Asya kıtası içinde yeni ittifaklarla Atlantik saldırısına önlemeye çalışmıştır. Özellikle Çin ile geliştirilen Şangay örgütü ile beraber, İran ile de yakın ilişkiler gündeme gelmiştir. İran'ın nükleer güç olmasını Rusya, ABD ve İsrail'e karşı desteklemiştir. Çin ve İran ile Avrasya'nın doğu ve batısını tutan Rusya, bu iki güçlü ülkeyle işbirliğini artırarak Atlantik gücünün Avrasya'da önünü kesmeye başlamıştır. Tam bu aşamada ABD'nin İran'a saldırısı gündeme gelmiş ve Rusya Avrasya'da ABD ile karşı karşıya gelmiştir.

Atlantik güçlerinin Avrasya saldırısına karşı Rusya'nın yanıtlarından birisi de Bağımsız Devletler Topluluğu olmuştur. Eski Sovyet Cumhuriyetlerini yakın çevre doktrini çerçevesinde bir araya getiren Rusya, ideolojik imparatorluğun ötesinde bu ülkeleri kendi önderliğinde bir ortak dayanışma ve işbirliğine götürmek istemiştir. Ne var ki, Baltık ülkeleri Avrupa Birliği üyeliğine öncelik vermişler ve Balkan ülkeleri bunları izlemişlerdir. Kafkas ülkeleri ise gene Hristiyan bağlantısı ile batılı ülkelerle yakın ilişki içine girmişler Müslüman

ölkeler ise Hristiyan batının dışında bir gelecek ararlarken hem Türk Birliği hem de İslam Birliği seçenekleriyle karşı karşıya gelmişlerdir. Türkiye ile Türk birliği, Orta Doğunun Müslüman ölkeleri ile İslam birliği arayışları içine giren Orta Asya ölkeleri ve Azerbaycan, Rusya'nın önderliğinde bir Bağımsız Devletler Topluluğu yapılanmasına uzak durmuşlardır. Bu nedenlerle, BDT kısa adıyla anılan Bağımsız Devletler Topluluğu girişimi yetersiz bir adım olmanın ötesine gide-memiştir. Başında tutmayan bu girişimi Rusya daha sonra da güç-lendirememiştir. Avrasya ölkelerinin yan çizmeleri, Amerika ile bera-ber Avrupa ölkeleri, Çin, Müslüman ölkeler ve diğer güçlerin Avrasya bölgesine girmesiyle beraber bir hegemonya çekişmesi son yıllarda iyice tırmanmıştır.

Rusya, Sovyetler Birliği sonrasında hem yakın çevre doktriniyle hem de Bağımsız Devletler Topluluğu girişimiyle Avrasya bölgesinden vazgeçmediğini ortaya koymuştur. Rus devleti vazgeçse, Rusya'daki Avrasyacı birikimin buna izin vermeyeceği anlaşılmıştır. Batıcı ve mil-liyetçi olmayan Rus aydınları tarihten gelme birikim doğrultusunda günümüzde de Avrasyacılık yapmaktalar ve Rusya'nın geleceğinin gene Avrupa değil, ama Avrasya olduğunu savunmaktadırlar. Rusya kamuoyu bu nedenle Avrasyacı bir doğrultuda ilerlemeye devam et-mekte ve Rusya'nın geleceğini gene Avrasya'da görmektedir. Bu çer-çevede Rusya'nın Avrasya'dan vazgeçmesinin mümkün olamayacağı anlaşılmakta, bu nedenle de Atlantik emperyalistleri Rusya ile savaş-mak istemedikleri için bir savaş sonrasında Avrasya'yı ele geçirebilmek üzere İran üzerinden bir savaş senaryosunu Orta Doğu'daki İran-İs-rail gerginliğinden yararlanarak devreye sokmaya çalışmaktadırlar. ABD'nin Irak macerası sonrasında sıranın İran'a geldiğini açıklan-masının nedeni Avrasya hegemonya kavgasıdır. ABD, Çin ve Rusya ile savaşmadan Avrasya'da egemen olmak isterken, gözüne kestirdiği İran'ı, İsrail'in konumundan da yararlanarak hedef almakta ve gele-cekte bir Avrasya egemenliği savaşma dönüşecek üçüncü dünya sava-şını İran üzerinden başlatabilmenin hesaplarını yapmaktadır. Yirmi birinci yüzyılın başların da dünyaya egemen olma yarışı bir Avrasya hegemonyası mücadelesine dönüşmüştür. Rusya eski bir Avrasya gücü olarak kendi güvenliğini koruyabilmek için Avrasya bölgelerinde di-renmekte ve Atlantik emperyalizminin önünün kesilmesi için bölge ölkeleriyle yeni ittifaklara yönelmektedir. Bir Avrasya ölkesi olarak

Rusya, tarihsel birikiminden yararlanarak geleceğe dönük yeni stratejilerle Orta Asya ve Kafkaslar 'da etkili olmaya çalışmaktadır.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında Rus Çarlığı'nın çökmesi üzerine Sovyetler Birliği gibi ideolojik bir imparatorluk kurularak, Avrasya bölgesi denetim altına alınmak istenmiştir. Devrim sonrasında Stalin ile anlaşılan İngiltere devleti Avrasya'yı Kuzey-Güney olarak ikiye bölmeyi başarmış, Avrasya'nın kuzey bölgesinde Rus etkisini kabul ederek sonraki aşamada Avrasya kıtasının güney bölgelerinde Atlantik hegemonyasının kuruluşunu sağlamıştır. Böylece Avrasya bölgesi Kuzey-Güney hattında ikiye bölünmüş ve Güney hattı üzerindeki Türk egemenliğine giden yol açılmıştır. Bugün Türkiye'nin Rusya ile işbirliğini savunan İngilizci politikalar devrededir.

4. Karadeniz'de Atlantik Emperyalizmi

Dünyanın en büyük içdenizlerinden birisi olan Karadeniz son zamanlarda yeni bir durum ile karşı karşıya kalmıştır. Yeryüzünün ikinci büyük okyanusu olan Atlantik Okyanusu'nun kıyısında ortaya çıkmış olan bir süper güç, on binlerce kilometre öteden gelerek bu içdenizi kendi kontrolü altına almak istemektedir. Atlantik Okyanusu ile Karadeniz arasında hiçbir coğrafi ya da başka türlü bağ olmamasına rağmen, Atlantik kıyısındaki bir büyük devletin, merkezi kıtaların ortasındaki bir içdenizi fethetmeye kalkışması, siyasal tarihte çok yeni bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Daha önceki dönemlerde gerçekleşmemiş olan böylesine bir durumun öne çıkması dünya dengeleri açısından üzerinde durulması gereken bir durumdur.

İnsanlık tarihi doğudan başlamış ve batıya doğru göçler yolu ile yayılmıştır. Doğu uygarlıkları tarihin ilk yaşam dönemleri olarak birbirini izlerken, sonraki dönemlerde merkezi coğrafya olan Mezopotamya uygarlığı sonrasında batıya giden yol açılmıştır. Sürekli olarak batıya göçlerin birbirini izlemesi, daha batının insanlar tarafından keşfedilmek istenmesi sonucunda, önce Avrupa kıtasının en batı ucuna ulaşılmış ve daha sonra da on beşinci yüzyıl itibarıyla başlayan keşifler dönemi sonucunda insanlık denizlere açılarak, diğer kıtaları bulmuş ve zaman içerisinde buralara yerleşim başlamıştır. Beş yüz yıllık Avrupa sömürgeciliği dönemi sonrasında Amerika kıtasının dünya sahnesinde öne çıkması başlamıştır. Avrupa'da büyük

dönüşümlere yol açan gelişmeler kıtanın kuzeyi üzerinden Atlantik Okyanusu kıyısındaki ülkelere geçmiş ve böylece dünya tarihinde Atlantik dönemi başlamıştır. Önce Hollanda bir Atlantik ülkesi olarak Avrupa kıtasının geleceğinde etkili olmuş ve Rönesans ile reformlara giden yolda öncülük yapmıştır. Daha sonra da İngiltere öne geçerek sömürgecilik döneminin kralı olmuştur. Okyanuslara açılma ile beraber Atlantik Okyanusu kıyısındaki ülkeler dünya kıtalarını keşfe başlamışlar ve böylece büyük sömürge imparatorlukları oluşmuştur. İngiltere, Fransa ve İspanya gibi büyük Atlantik ülkeleri ile beraber, Portekiz, Belçika ve Hollanda gibi Atlantik okyanusu kıyısında toprakları bulunan üç küçük Atlantik ülkesi de sömürgecilik yarışına kalkışmışlar ve dünya kıtalarını birbirlerine bağlamışlardır. İnsanlığın Avrupa kıyılarından denizlere açılması ile beraber dünya tarihinde Atlantik dönemi başlamıştır. Önce Hollanda ile başlayan dönem daha sonraları İngiltere ve Fransa rekabeti ile devam etmiş, günümüzde ise Amerika Birleşik Devletleri öne çıkmıştır.

Batı uygarlığı denildiği zaman tek bir batının olmadığı ama Atlantik bölgesi ile kıta Avrupa'sından meydana gelen ikili bir batı yapılanmasının bulunduğu görülmektedir. Dünya tarihinin Avrupa merkezli ele alınması Atlantik bölgesini ikinci plana düşürmüş ama gerçekte Atlantik okyanusuna kıyısı bulunan ülkeler yüzyıllarca dünyayı yönetmişlerdir. İngiltere beş yüz yıllık bir dünya imparatorluğu ile günümüzdeki dünya devletine giden yolu açmış, Amerika Birleşik Devletleri ise bu misyonu Birinci Dünya Savaşı sonrasında üstlenerek İngiltere'nin açmış olduğu yoldan devam etmiştir. Yirminci yüzyıl boyunca en büyük süper güç olarak öne çıkan ABD, bugün Atlantik uygarlığının ve emperyalizminin önde gelen temsilcisi konumuna gelmiştir. Bir Atlantik gücü olan ABD, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Normandiya çıkartması ile Avrupa kıtasına bir emperyal güç olarak girmiş ve bir daha çıkmamıştır. Önce kendi kıtasında üstünlük sağlayan ABD'nin, daha sonraları İkinci Dünya Savaşı'nı bahane ederek Avrupa kıtasına yerleşmesi, emperyalist yayılmanın ikinci adımı olarak ortaya çıkmıştır. Birinci imparatorluğunu Amerikan kıtası üzerinde kuran ABD daha sonraları soğuk savaş döneminin koşullarından yararlanarak ikinci imparatorluğunu da Avrupa kıtası üzerinde oluşturmuştur.

Soğuk Savaş döneminin komünizm tehdidinden fazlasıyla yararlanan ABD, Atlantik Okyanusu üzerinden İngiltere ile oluşturduğu dayanışma paktını daha sonra Avrupa ülkelerini de içine alarak genişletmiş, günümüzün en büyük askerî güvenlik örgütü olan NATO'yu bir kuzey Atlantik ittifakı görünümünde ortaya çıkarmıştır. Böylece Atlantik inisiyatifi bir batılı güvenlik örgütü çatısı altında güçlendirilmiş ve ABD'nin patronajında bütün Avrupa kıtası Atlantik inisiyatifinin kontrolü altına alınmıştır. Rusya'nın önderliğindeki komünist bloka karşı bir savunma örgütü olarak ortaya çıkan Atlantik örgütlenmesi, zaman içerisinde ABD denetimi altında bir Avrupa kıtası kontrol mekanizmasına dönüşmüş ve dönemin özel koşulları içerisinde Türkiye de, karşı blokun kıyısında bir sınır karakolu olarak bu askerî ittifakın içine alınmıştır. ABD bu özel durumdan yararlanarak tıpkı Avrupa kıtasına yerleştiği gibi Türkiye'ye de gizlice yerleşmiş ve bir daha çıkmamak üzere örgütlenmiştir. Böylece Türkiye üzerinden Asya kıtası ile beraber Avrasya bölgesine de adımını atmıştır. Soğuk savaş döneminin özel koşullarından yararlanan ABD, askerî örgütlenmeye paralel olarak kendi denetimindeki sivil yapılanmalarla beraber hegemonyasını bütün Avrupa ülkeleri üzerinde etkili bir biçimde oluşturmuştur. Bir anlamda NATO ittifakı çerçevesinde Avrupa ülkeleri birer ABD eyaleti konumuna getirilmiştir.

Sovyetler Birliği'nin varlığından yararlanarak Avrupa ülkelerini Kuzey Atlantik İttifakı çerçevesinde kendi denetimi altına alan ABD, bir anlamda batı ittifakı görünümünde ikinci imparatorluğunu da Avrupa kıtası içinde örgütlemiştir. Komünizmin çöküşü ve doğu bloğunun dağılması üzerine ABD'nin üçüncü imparatorluğunu Avrasya bölgesinde kurmaya kalkıştığı görülmektedir. Özellikle elli yıldır açık ve gizli bir biçimde örgütlendiği Türkiye'deki konumundan yararlanarak, Türkiye merkezli yeni bir çıkartma harekâtına kalkıştığı söylenebilir. Üç kıtanın ortasındaki merkezî ülke olan Türkiye'yi zaman içerisinde bir merkezî üsse çeviren Atlantik emperyalizminin temsilcisi ABD, on binlerce kilometre öteden gelerek Türkiye'nin hemen hemen her bölgesinde askerî üsler kurmuş ve bunların yardımı ile üç kıtaya yönelik hegemonya girişimlerini sürdürmüştür. Böylece bir süreç içerisinde Türkiye yeniden Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemindeki gibi bir yarı sömürge durumuna sürüklenmiştir. Üç kıtayı Türkiye'den yönetmek stratejisi çerçevesinde Türkiye'nin her

bölgesine yerleşmiş olan ABD, gelecekte üçüncü imparatorluğunu Avrasya bölgesinde kurabilmenin çalışmaları içine girmiştir.

Soğuk savaş döneminde bir savunma örgütü olan NATO, Sovyetler Birliği'nin dağılması ile beraber yeni dönemde bir müdahale örgütü durumuna getirilmiştir. ABD, NATO görünümü altında artık dünyanın merkezî coğrafyasında etkinlik sağlamaya başlamış ve Kuzey Atlantik İttifakı, bir anlamda ABD ve Atlantik emperyalizminin dünyanın merkezî coğrafyasına egemen olma amacı doğrultusunda kullanılmaya başlanmıştır. Sovyetlerin dağılmasından hemen sonra bir Kuveyt provokasyonu ile bölgeye gelen ABD, Avrasya kıtasını ele geçirme doğrultusundaki mücadelesine, Irak üzerinden Orta Doğu'ya girerek başlamıştır. ABD'yi yönlendiren İsrail lobisinin etkileri ile bir anlamda Yahudi devletinin güvenliği dikkate alınarak bütün Orta Doğu'ya yayılma harekâtı sürdürülmüş ve Saddam Hüseyin figürü kullanılarak ABD'nin emperyal askerî güç olarak dünyanın merkezî coğrafyasına yerleşmesi sağlanmıştır.

Küreselleşme döneminin ilk yıllarında başlayan bu askerî yayılma stratejisi, dünya kamuoyundaki küreselleşme tartışmaları nedeniyle önlenememiş ve ABD, bir Atlantik gücü olarak bölgeye askerî yayılmayı gerçekleştirmiştir. ABD içinde, kendilerine yapılan 11 Eylül saldırısı bahane edilerek Irak ve Afganistan işgalleri tamamlanmış ve daha sonraları da geleceğin kaynaklarının bulunduğu Hazar ve Sibirya havzalarının ele geçirilmesi doğrultusunda Avrasya kıtasına yayılma ve bu bölgede askerî üsler açarak yerleşme dönemi başlamıştır. Girdiği yerden bir daha çıkmayan ABD, dünyanın merkezî coğrafyasında yavaş yavaş yerleşmenin adımlarını askerî üslerle atmıştır.

Saddam Hüseyin sayesinde Irak üzerinden Ortadoğu'ya yerleşen ABD, yüzünü yukarıya çevirerek Hazar bölgesini yeni hedef olarak seçtiği sırada, karşısına İran gibi bir ülke çıkmıştır. Bölgenin ikinci büyük ülkesi olan Türkiye'yi içeriden ele geçirdiği için adam yerine koymayan Atlantik emperyalizmi temsilcisi ABD, giderek İran'ı karşısına almış ve İsrail lobilerinin baskıları ile bir İran macerasını dünyanın ana gündemine oturtmuştur. ABD emperyalizmi, Hazar havzasının Kafkasya üzerinden Ortadoğu bağlantısını Türkiye'yi kullanarak çözeceğini düşünmektedir. Hazar havzasının kuzey ve batı bölgelerine de egemen olma isteği ise Karadeniz'i de ele geçirilmesi gereken bir alan olarak ortaya çıkarmaktadır. Irak savaşı sırasında istediği gibi

kullanamadığı Türkiye'ye eskisi gibi güvenmeyen ABD, İran mace-rası sırasında güç durumda kalmamak için, bölgede Türkiye dışı al-ternatifleri de gündeme getirmiş, gelecekte bir Hazar çatışmasında, bu bölgenin kuzey ve batı yönlerinde de güçlü olma isteği duymuş-tur. Hazar'a ulaşabilmek için ABD'nin Karadeniz'i ele geçirmesi ya da bu içdeniz üzerinde etkinlik kurması gündeme gelmiş ve bu doğ-rultuda operasyonlar başlamıştır.

Bir Hazar ve Karadeniz ülkesi olan Gürcistan'da Soros'un dolar-ları ile bir turuncu devrim yapılmış ve Amerika'da okumuş genç bir avukat bu küçük ülkeye Atlantik inisiyatifi desteği ile Devlet Başkanı yapılmıştır. Gürcistan'dan sonra sıra Ukrayna'ya gelmiş ve bu büyük ülkede de batı yanlısı bir turuncu devrim Soros parası ile gerçekleşt-irilmiş ama kısa zamanda işler tersine dönmüştür. Batı tipi demok-rasi geleneği olmayan bu ülkede kısa zamanda yolsuzluklar alıp ba-şını gidince, yeniden Rusya'ya yakın bir yönetim işbaşına gelmiş ve bu yüzden Atlantik emperyalizminin Karadeniz kıyılarını ele geçirme operasyonları durmuştur.

Demokrasi görünümlü Atlantik işbirlikçisi kadrolarla, Karadeniz kıyısındaki ülkeleri ele geçiremeyeceğini gören ABD bunun üzerine yeni stratejisini, Avrupa üzerinden geliştirmiş, Doğu Avrupa ülke-leri daha tam olarak Avrupa Birliği içine girmeden, bunları NATO'ya alarak kendi askerî hegemonyasını bu ülkelere taşımış ve hızla Doğu Avrupa ve Balkan ülkelerinde askerî üsler kurmaya başlamıştır. Böy-lece Avrupa'nın doğusunu ele geçiren ABD, daha Avrupa'nın merkezî güçleri Balkanları kontrol etmeye başlamadan, eski Osmanlı ülke-lelerinde askerî yeni yapılanmayı tamamlamıştır. Bu ülkelerde yeni ku-rulan NATO askerî üslerini bölgede etkinlik sağlamak için kullanan ABD, Romanya ve Bulgaristan üzerinden bir Karadeniz stratejisini gündeme getirmiştir. Daha önceleri Polonya ve Macaristan üzerin-den Balkanlara egemen olan ABD, Romanya ve Bulgaristan üzerin-den de Karadeniz'e egemen olabilmenin çabası içerisine girmiştir. Av-rupa Birliği daha Karadeniz'e ulaşmadan ABD bu ülkelerdeki askerî yapılanma ile Avrupa'nın önünü kesmiştir.

ABD ve Avrupa Birliği arasındaki doğu Avrupa egemenliği ya-rışı, sonunda gelip Karadeniz kıyılarına dayanmıştır. Avrupa kıta-sının Karadeniz'e uzanan kıyısı bulunmasına rağmen Avrupa Bir-liği bu kıyı ülkelerini hemen içine alamamış, ABD ise bir Atlantik

emperyalisti olarak bu boşluktan yararlanmasını bilmiştir. Bugün Romanya ve Bulgaristan'da Amerika Birleşik Devletleri'nin on civarında askerî üssü bulunmakta ve bunlar Karadeniz'deki egemenlik mücadelesi için şimdiden kullanılmaktadır. Gelecekte gündeme gelecek bir Hazar havzası çekişmesinde Karadeniz'in Rusya ve Almanya gibi emperyalist güçler tarafından kendisine karşı kullanılmasını istemeyen ABD'nin, Romanya ve Bulgaristan üzerinden Karadeniz gücü olmaya çalıştığı görülmektedir. Bir içdeniz olan Karadeniz, bölge dışı bir güç tarafından yavaş yavaş ele geçirilirken ortaya yeni bir durum çıkmıştır. Bu yeni durumun gündeme gelmesinin başlıca nedeni de Atlantik emperyalizminin dünyanın merkezî bölgesine egemen olma isteğidir. ABD son yıllarda bütün dış politikasını bu doğrultuda geliştirirken, Karadeniz öncelikli olarak dünyanın gündemine girmiştir.

ABD'nin Karadeniz'de hegemonya kurması, Atlantik açısından yeni bir durum değildir. Birinci Dünya Savaşı'nın başlarında İngiliz ve Fransız donanmalarının Çanakkale önüne gelmeleri bir rastlantı değildir. O dönemin Atlantik güçleri olan İngiltere ve Fransa Birinci Dünya Savaşı sırasında Çanakkale önlerine gelmişler ve Boğazlardan geçerek Karadeniz'e açılmak istemişlerdir. Yüzyıllarca okyanuslara açılarak, denizler hâkimiyeti döneminde dünyanın bütün kıtalarına ve ülkelerine girme başarısını göstermiş olan Atlantik emperyalistleri, dünyanın anakarasını fethetmek için bir içdeniz olan Karadeniz'i ele geçirmek istemişlerdir. Dünya egemenliği mücadelesinde rakipleri olan Osmanlı İmparatorluğu ve Rus Çarlığının yıkılmasını fırsat bilen Atlantik emperyalistleri, daha sonra karşılarında iki siyasal devrimle karşılaşınca bu stratejilerinden vazgeçmek zorunda kalmışlardır. Önce sosyalist devrim ile Rusya yeniden hegemon güç konumuna gelmiş daha sonra da Türkiye'de gerçekleşen Kemalist devrim, Osmanlı İmparatorluğu sonrasında yeni bir bağımsız devleti gündeme getirince Atlantik emperyalizminin önü kapanmıştır. Çanakkale Savaşı'nı Alman destekli Osmanlı ordusunun kazanması Atlantik emperyalistlerinin Boğazları geçmesini önlemiş ve bunların Karadeniz'e çıkmalarına izin verilmemiştir. Atlantik güçlerine karşı Alman desteğinden yararlanan Osmanlı İmparatorluğu, kendisini desteklemek için İstanbul'a gelen iki Alman zırhlısına Karadeniz'e açılma izni verince, bir oldu-bitti ile karşılaşarak Birinci Dünya Savaşı'na girmek zorunda kalmıştır. Bir anlamda Osmanlı İmparatorluğu Karadeniz'deki

savaş yüzünden yıkılmıştır. Osmanlıyı desteklemek için gelen Alman zırhlıları Sivastopol kıyılarını bombalayınca, Osmanlı, Almanların yanında savaşa girmek zorunda kalmış ve bu savaştan çıkamamıştır.

Osmanlı İmparatorluğu Karadeniz’de çatışmalar yüzünden yok olma noktasına geldiğine göre, bu imparatorluğun günümüzdeki mirasçısı olan Türkiye Cumhuriyeti’nin Karadeniz’e bir başka gözle bakmasında zorunluluk bulunmaktadır. Üç kıtanın ortasında merkezi konumdaki bir yarımada üzerinde yer alan Türkiye’nin geleceğinde, kara bölgeleri kadar deniz bölgelerinin de büyük önemi bulunmaktadır. Türkiye’nin güvenliği Akdeniz kadar Karadeniz’e de bağlıdır. Karadeniz’deki çatışmalar yüzünden Osmanlı Devleti’nin istemediği bir savaşa sürüklenmesi, Türkiye açısından önemli tarihî ve siyasî derslerle doludur. İkinci bir kez bu içdeniz üzerindeki hegemonya kavgaları yüzünden Türkiye’nin yeni bir çatışmaya sürüklenmemesi gerekir. ABD’nin başlatmış olduğu Avrasya çıkartması sürecinde Türkiye son derece dikkatli olmalı ve NATO ittifakı çerçevesindeki üslerin Karadeniz çekişmesinde kullanılmasına kesinlikle izin vermemelidir. Aksi takdirde bu bölgenin en büyük siyasî ve askerî gücü olan Rusya ile Türkiye Karadeniz’de karşı karşıya gelecektir. Bir orta boy ülke olan Türkiye’nin, dünyanın en büyük devleti olan ABD ile Karadeniz sorunu yüzünden karşı karşıya gelmesi çok ciddi bir güvenlik sorunu yaratmaktadır.

ABD’nin bir Atlantik emperyalisti olarak, Avrasya bölgesinin içlerine doğru Karadeniz üzerinden girmeye çalışması, bütün bölge ülkeleri ile beraber Türkiye’yi de tehdit etmektedir. Atlantik güçlerinin dünyanın merkezi bölgesi olan Avrasya kıtasını işgale yöneldiği bu aşamada, Hazar ve Sibirya gibi insanlığın geleceği açısından son derece önem taşıyan hammadde kaynaklarının bulunduğu bölgeleri ele geçirme stratejisi, Türkiye için büyük güvenlik sorunları yaratmaktadır. Türkiye hem bölge ülkeleri ile beraber Atlantik emperyalizminin tehdit ettiği ülkeler arasında yer almakta hem de NATO ittifakı çerçevesinde Atlantik emperyalizminin bölgedeki üssü konumuna sürüklenmektedir. Irak savaşı sırasında da ortaya çıkan bu istenmeyen durum, İran’a saldırı süreciyle devam etmekte ve Karadeniz harekâtı dolayısıyla daha da büyümektedir.

Irak savaşı sırasında Türkiye’den güneydeki üs ve limanları kullanma isteğinde bulunan ABD, aynı zamanda Trabzon ve Samsun

limanları içinde resmen talepte bulunmuştur. Hazar havzasının kuşatılması planı çerçevesinde Ortadoğu'dan başlatılmış olan askerî harekât aynı zamanda kuzeyden de tamamlanmak istenmiş ve bu doğrultuda Karadeniz stratejisi gündeme geldiği için, ABD, Trabzon ve Samsun limanlarını kullanmak üzere Türkiye'den resmen izin istemiştir. Ne olduğunu tam olarak anlayamayan Türkiye, ABD'nin Karadeniz girişimleri gündeme gelince uyanmış ve gerçek tabloyu görebilmiştir. ABD'nin Irak saldırısının bir ülke işgali değil ama tümüyle bir bölge işgali olduğu zaman içinde ortaya çıkmış ve Türkiye ancak o zaman Trabzon limanı ile Irak savaşı arasındaki bağlantıyı anlayabilmiştir.

Karadeniz bir içdeniz olduğu kadar aynı zamanda Hazar denizi gibi bir havzanın da adıdır. Hazar havzası ile beraber Karadeniz havzası da tıpkı Kafkaslar, Balkanlar ve Anadolu gibi tarihin geçiş köprüsü olmuştur. Asya ve Avrupa arasındaki göç yollarının tam ortasında yer alan Karadeniz havzası, civar bölgelerle beraber dünya tarihinde her zaman için önde gelen bir yere sahip olmuştur. Doğu uygarlıklarının Asya'da öne çıkmasından sonra gündeme gelen göçler nedeniyle insanlar bu havzadan geçerek daha batıya yani Avrupa ve diğer kıtalara gitmişler, bazen de bu havzalarda kalarak devletler kurmuşlardır. Hem Türk tarihi hem de dünya tarihi içinde bu yüzden Karadeniz havzasının önde gelen bir yeri vardır. Anadolu öncesi Türklerin siyasal yaşamlarında Karadeniz bölgesinin önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Hunlar, Avarlar ve Hazarlar Karadeniz'i bir içdeniz konumuna getiren büyük devlet yapılanmalarını bu havzada kurmuşlardır. Bu nedenle, Türk tarihi içinde Karadeniz havzasının önde gelen bir yeri bulunmaktadır. Karadeniz havzası da en az Orta Asya kadar bir Türk yurtdur ama daha sonraki tarihsel gelişmeler bu bölgede Türklerin etkinliğinin azalmasına neden olmuştur. Hazar Devleti'nin yıkılmasından sonra bazı Türk boyları batıya göçerek Bulgaristan, Macaristan, Finlandiya, Estonya ve Çek Cumhuriyeti gibi ülkelere yerleşmişler, bazıları da güneye inerek Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun kurulmasında etkili olmuşlardır. Selçuklu Devleti'nin yıkılmasından sonra ise Türkler Ön Asya bölgelerine yayılarak Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulmasına giden yolda ilerlemişler, bu yeni dönemde Karadeniz daha içerilerde kalmış, Osmanlı İmparatorluğu ile beraber Türkler bir Akdeniz gücü olmuşlar ve Roma

İmparatorluğu'nun yerine yeni bir imparatorluk kurarak dünyanın en büyük içdenizini bir Osmanlı gölü durumuna getirmişlerdir.

Karadeniz'den daha büyük bir içdeniz olan Akdeniz Osmanlı gölü konumuna gelirken, Karadeniz Türk tarihindeki öncelikli yerini yitirmiştir. Roma İmparatorluğu toprakları üzerinde yayılmayı öncelikli hedef haline getiren Osmanlı Devleti'nin daha çok Akdeniz civarına ağırlık verdiği görülmüş, bu durum uzun süre devam edince, Hazar Devleti'nden sonra meydana gelen Karadeniz bölgesindeki hegemonya boşluğunu Rus Devleti doldurmuştur. Türklerin bir Ön Asya gücü olmaya çalışmaları nedeniyle, Karadeniz bölgesindeki Türk egemenliği zaman içerisinde Karadeniz'den Akdeniz'e yönelmiş ve bu durumdan bir Kuzey gücü olan Rus Çarlığı yararlanarak, Hazar Devleti sonrasında Karadeniz havzasının egemen gücü haline gelmiştir. Günümüzdeki Karadeniz Rus egemenliği Türklerin Ön Asya egemenliği gibi yaklaşık bin yıllık bir geçmişe sahiptir. Bu çerçevede Rus Devleti her zaman kendisini Karadeniz'in sahibi görmüş ve bölge dışı güçlerin bu içdenize girmelerine izin vermemiştir.

Batı Avrupa ülkeleri denizler aracılığı ile dünyaya egemen olduğu dönemlerde, iki doğu imparatorluğu olarak Rusya ve Osmanlı da merkez bölgeye yani Avrasya kıtasına egemen bir konuma sahip bulunuyorlardı. Osmanlılar Akdeniz kıyılarını ele geçirirken, Ruslar da Türk boylarından arda kalan Karadeniz kıyılarında ve havzasında yayılmışlar ve bir Karadeniz gücü haline gelmişlerdir. Günümüzde Rusya'nın Karadeniz egemenliğinin böylesine bir tarihsel geçmişi bulunmaktadır. Rusya bu durumdan yararlanarak Karadeniz çevresindeki ülkeleri bir ideolojik kamplaşma çerçevesinde yirminci yüzyıl boyunca kendisine bağlamayı bilmiştir. Sovyetler Birliği zamanında Karadeniz'in mutlak egemeni Rusya olmuştur. Bu ideolojik imparatorluğun kurulmasından önce Birinci Dünya Savaşı sırasında Almanya Balkanlar üzerinden Karadeniz egemenliğine soyunmuş ama başarılı olamamıştır. Birinci Dünya Savaşını Almanya kaybedince, bu Orta Avrupa gücünün Balkanlar üzerinden Karadeniz egemenliği projesi suya düşmüştür. Gelecekte kendi çevresinde bir dünya imparatorluğu kurmak isteyen Almanya'nın ana hedefi Hazar havzasını ele geçirmek olduğu için, Birinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan Sovyetler Birliği, Alman emperyalizminin önünü hem Karadeniz'de hem de Balkanlar'da kesmiştir.

Almanya'nın bir Avrupa emperyalizmi çerçevesinde gündeme getirdiği Karadeniz egemenliği projesi, Birinci Dünya Savaşı ile beraber geride kalmış, daha sonra Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine ise bu kez Atlantik emperyalizminin Karadeniz egemenliği projesi ortaya çıkmıştır. Alman emperyalizminin yirminci yüzyılın başlarında deneyip de başaramadığı Karadeniz hegemonyasını şimdilerde Atlantik emperyalizmi adına Amerika Birleşik Devletleri denemekte ama bölgenin iki güçlü ülkesi olan Rusya ve Türkiye'nin muhalefeti ile karşılaşmaktadır. Türkiye'nin bir NATO ülkesi olması, Karadeniz'de başlamış olan hegemonya mücadelesinde, Türkiye'yi kurtarmaya yetmeyecektir. Bölgenin en büyük gücü olan Rusya'nın, bölge dışı Atlantik emperyalizminin Karadeniz'e yönelik girişimlerinde Türkiye'yi üs olarak kullanması karşısında, Türkiye'yi askerî hedef olarak seçmesi kaçınılmazdır. Böyle bir durumda, on bin kilometreden gelerek Karadeniz'e egemen olmak isteyen Atlantik emperyalizminin hegemonya planları yüzünden Türkiye Cumhuriyeti en büyük komşusunun saldırı hedefi haline gelemmez. Dünya egemenliğine soyunan Atlantik emperyalistlerinin Rus Devleti'nin beş yüz yıllık, Türk Devleti'nin de bin yıllık devlet geleneğine sahip olduklarını unutmamaları gerekir. Bölgeye bu durumda yapılacak bir zorlama geri tepecektir. Türkiye de bir bölge ülkesi olarak bu tür bir tehdide karşı koyacaktır.

İkinci Dünya Savaşı sırasında Alman orduları Rusya'ya saldırdınca, Alman emperyalizmi yine Karadeniz üzerinden Kafkasya ve Hazar bölgesini gündeme getirmiş ve buralarda yarattığı karışıklıklarla Rus gücünü başka cephelerde meşgul ederek savaşı kazanma taktiğine başvurmuştur. Ne var ki Almanların İkinci Dünya Savaşı'nı da kaybetmeleri üzerine, Karadeniz ve Hazar havzasında Sovyet İmparatorluğu'nun egemenliği devam etmiştir. Dün Almanların yapamadığını bu gün Amerikalılar yapmak istemekte ve Karadeniz egemenliğini Rusların elinden alarak Hazar havzasında kendi istedikleri düzeni kurmayı hedeflemektedirler. İki yüz yıllık bir devlet olan ABD'nin bu planını beş yüz yıllık bir devlet olan Rusya'ya rağmen yapabilmesi olanaksızdır. Hele, bin yıllık bir devlet geleneğinin dünyanın merkezindeki temsilcisi olan Türkiye'nin, böyle bir emperyal proje için kullanılabilmesi olanaksızdır. Son Irak savaşındaki durum bunu açıkça göstermiştir. Türkler bin yıllık bir tarih boyunca

bu bölgede yaşamışlar ve Rus düşmanlığı yüzünden bir imparatorluk kaybetmişlerdir. Batılı emperyalistlerin çıkarları için Türklerin Osmanlılar döneminde olduğu gibi Ruslarla savaşmasını beklemek son derece gerçekdışı bir tutum olacaktır.

Avrupa ve Asya kıtasındaki gelişmeler doğal olarak Avrasya bölgesine yansımakta ve yeni olayları da beraberinde getirmektedir. Avrasya'nın iki içdenizinden birisi olan Karadeniz bu durumdan fazlasıyla etkilenmekte ve Karadeniz'in jeopolitik konumu sürekli olarak değişimler göstermektedir. Türkiye Karadeniz'de en uzun sahili olan ülke olarak bu içdeniz bölgesindeki gelişmeleri son derece dikkatli bir biçimde izlemek ve gündeme gelen olaylara göre kendi güvenliği doğrultusunda yeni politikalar geliştirmek zorundadır. Atlantik emperyalizmi Avrasya'yı işgale kalkıştığı için Türkiye Atlantik ittifakı ile ilişkilerini yeniden gözden geçirmek durumundadır. Ayrıca bölge ülkesi olarak diğer Avrasya ülkeleri ile yeni bir yakınlaşmaya giderek, Atlantik emperyalizminin dünya egemenliği amacı doğrultusunda üçüncü imparatorluğunu Avrasya kıtasında kurmaya çalışmasının getirdiği sorunlarla yakından ilgilenmek zorundadır. Avrasya bölgesindeki otorite boşluğunun doldurulmasında bölge ülkeleri ile bir araya gelerek yeni bir bölgesel ittifaka gitmek yararlı olacaktır. Rusya ile oluşturulmak istenen Karadeniz işbirliğinin, Rusya Devleti'nin engellemeleri yüzünden yürümemesinden çıkarılacak dersler doğrultusunda, Rusya dışındaki ülkelerin bir araya gelerek bir bölgesel ittifak çerçevesinde, otorite boşluğunu gidermeleri ve bu doğrultuda bir yeni yapılanma ile Karadeniz üzerindeki Atlantik-Avrasya çekişmesini önlemeleri gerekmektedir. Ortadoğu'da başlayan savaş sürecinin bir de Karadeniz'e sıçramasına kesinlikle izin verilmemelidir. Romanya ve Bulgaristan'ın atlama tahtası olarak kullanılması bir an önce önlenmelidir.

Romanya ve Bulgaristan üzerinden kurduğu askerî üstlerle Karadeniz'de etkili olmak isteyen ABD'nin bu emperyalist girişimlerine karşı hem NATO hem de Avrupa Birliği dikkatli olmalı ve batı bloğunun diğer mekanizmaları ile Atlantik emperyalizminin Karadeniz'de savaşa neden olabilecek girişimlerinin önüne geçilmelidir. Merkezi Avrupa dışında bir Balkan yapılanmasını kendi denetimi altında tutmak isteyen Atlantik emperyalizmi, bu plan çerçevesinde Karadeniz'deki üstünlüğünü artırmanın çabası içindedir. Avrupa Birliği'nin

iç çelişkilerle yavaşlaması durumunda Almanya'nın Rusya ile yeni bir ittifaka giderek Prusya-Rusya ittifakını yeniden gündeme getirmesi, Hitlerin Stalin ile yaptığı anlaşma gibi tekrar gündeme gelirse, böylesine bir Kuzey Birliği, hem Karadeniz'in hem de bütün Avrasya'nın egemeni olacaktır. Atlantik güçleri böylesine bir durumu önlemek üzere Balkanlar üzerinden Karadeniz'de egemen olmak ve bu sayede kendilerine karşı gelişebilecek bir Kuzey Birliği'ne karşı Karadeniz'de bir Atlantik hegemonyasını en kısa zamanda oluşturmak istemektedirler. Atlantik emperyalizmi, Hazar ve Sibirya havzalarının petrol, doğalgaz ve diğer yeraltı kaynaklarının batı pazarlarına ulaşım yolu üzerinde bulunan Karadeniz'i bu yönden de kontrol altına almak ve ham maddelerin batı pazarlarına düzenli olarak aktarılmasını sürekli bir biçimde denetlemek istemektedir. Bu yeni durum Atlantik emperyalizminin Karadeniz egemenliği isteklerini daha da artırmaktadır.

Türkiye bir bölge ülkesi olarak doğu-batı trafiğinin tam ortasında yer alan jeopolitik konumunu iyi değerlendirmek durumundadır. Atlantik emperyalizmi üçüncü imparatorluğunu Avrasya bölgesinde oluştururken kullanmayı düşündüğü ana üs ülke Türkiye gibi görülmektedir. Türkiye gündeme getireceği yeni dış politika ile böylesine bir konumdan kurtulamazsa gelecekteki çatışmaların hem cephe ülkesi hem de ana üssü olmak durumundan kurtulamayacaktır. Böylesine bir durumun devamı demek, Anadolu yarımadası üzerindeki Türk Devleti'nin sonu anlamına gelmektedir. Türkiye Atlantik emperyalizminin Avrasya işgaline merkez üs olarak hizmet edemez, aksi takdirde Irak işgali sırasında başına gelenlerin benzeri Karadeniz'de başlayan yeni süreçte bu kez kuzeyden bir tehdit olarak Türkiye'ye yönelecektir. Türkiye Atlantik emperyalizminin dünya hegemonyası için kendisinden vazgeçemez ve kendi varlığını tehdit altına sürükleyemez. Türk Devleti'nin hiçbir yöneticisi böyle bir durumu kabul edemez. Sovyetler Birliği sonrasında batılı dost ülkeler ve müttefikler Türkiye ile bir araya gelerek dünyaya yeniden bakmadıkça, Atlantik emperyalizmi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin çatışan çıkarları ihtilaf konusu olmaya devam edecektir. Batılı ülkelerin ve Atlantik emperyalistlerinin bu durumu bilmelerinde dünya barışı açısından büyük yararlar bulunmaktadır.

5. A.B.D., Dünya Ve Avrasya

Yirminci yüzyılın ortaya çıkardığı dünyanın süper dev ülkesi Amerika Birleşik Devletleri, yirmi birinci yüzyılda ayakta kalabilecek mi? Yeni bir yüzyıla girilen bu aşamada dünyanın en büyük süper devleti konumunu koruyabilecek mi? Yeni dünya düzeni süreci içerisinde bambaşka bir yapıya mı sahip olacak? Dünya tarihinin ortaya koyduğu gerçekler doğrultusunda bu sorular ele alındığında başka başka senaryolar gündeme gelebilmektedir. Tarih biliminin verilerine göre, hiçbir siyasal konum sonsuza kadar devam etmemekte, beklenen ya da beklenmeyen değişimler ile sürekli olarak yeni yeni durumlar gündeme gelebilmektedir. Bilimin en büyük kurallarından birisi olan değişim yasası, tarihte olduğu kadar siyasal bilim alanında da geçerliliğe sahip bulunmaktadır. Dünyada değişmeyen tek şeyin değişim yasası olduğu benimsenirse, değişimin genel doğruları dünyanın siyasal sahnesini de belirli doğrultularda değişime zorlayacaktır. İnsanlık tarihinin her döneminde değişim süreci yepyeni konumlar ve durumlar ortaya çıkardığına göre, soğuk savaş sonrası dönemde de hızlanan değişim sürecinin başka başka siyasal dengeler yaratacağı açıktır. Wallerstein, bu konularla ilgili bir bilim adamı olarak, jeopolitik bir değerlendirme yaptığı kitabında, Amerika Birleşik Devletleri'nin bugünkü konumunu ele almakta, bunun günümüzün değişim süreci çerçevesinde kalıcı olabilmesinin mümkün olamayacağını belirtmekte ve ortaya çıkacak yeni gelişmelere göre, Amerika Birleşik Devletleri'nin süper devlet durumunun değişebileceğini öne sürmektedir. Tarihin çeşitli dönemlerinde, ya tek bir hegemon güç olmuş ve o dönem bu gücün etrafındaki gelişmelere göre biçimlenmiştir ya da birden fazla birbirine benzer güç merkezi olmuş ve bunlar arasındaki çekişme ve rekabet tarihsel olayların belirlenmesinde etkin olmuştur. Ya tek hegemon güç çeşitli olaylara rağmen üstünlüğünü korumuş ve konumunu sürdürebilmiştir. Ya da yeni ortaya çıkan güç merkezleri, hızla gelişerek eski hegemon gücün üstünlüğüne son vererek kendilerinin merkezde yer aldığı yeni bir dünya düzeni kurmuşlardır. Eski hegemon güç gelişmelere rağmen üstünlüğünü koruyabilmişse, yeni dönemde daha üstün ve otoriter bir politika izlemiştir. Üstünlüğünü koruyamamışsa, o zaman yeni hegemon gücün baskısı ile bölünme ve parçalanma noktasına sürüklenmekten kendisini kurtaramamıştır. Yeni hegemon güç, kendisinden daha etkin

bir güç istemediği için, eski hegemon gücü ortadan kaldırına kadar bölme ve parçalama sürecine itmekte, kısacası yeni hegemon güç adayının kendisini kabul ettirmesine kadar, eski ve yeni güçler arasında tam bir çekişme ve çatışma dönemi yaşanmaktadır. Bu gibi çatışma dönemleri, tarihin toplumsal ve siyasal dinamiği olarak değişime ve gelişime yol açmışlardır.

Dünya, yirminci yüzyılın hegemon gücü olan ABD'nin öncülüğünde yeni bir yüzyıla, hatta daha da ileri bakılırsa yeni bir binyıla doğru girerken, Amerika Birleşik Devletleri; tüm eski hegemon güçler gibi tarihin değişim tekerleğinin tehdidi altındadır. Ya tarih bilimi kuralları işleyecek ve eski hegemon güç tarihin tozlu sayfalarına doğru yuvarlanacak ya da değişen koşullarda ABD, değişim sürecini avucunun içine alarak değişimi kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirecektir. Hızlanan değişim süreci, olduğu yerde kalan bir ABD'yi geri plana itebilir ama değişimi kavrayan ve giderek yönlendirmeye başlayan ABD dünyanın tek hegemon gücü olarak ayakta kalabilir. Eski koşullar hızla değiştiğine göre, ABD'nin istemediği yeni koşullar yerine, ABD'nin istediği yeni koşulların gündeme gelmesi Amerika'nın çıkarlarına uygun olacaktır. Amerika Birleşik Devletleri, kendisinin gelecekte dünyanın tek egemeni ve merkezi gücü olarak ayakta kalabileceği ve giderek bir dünya devleti konumuna gelebileceği bir yeni dünya düzenini bu nedenle gündeme getirmekte ve iki kutuplu dünyanın sona ermesi ile beraber kendisinin merkezinde yer aldığı tek merkezli bir yeni dünya düzenine yönelmektedir. Bu doğrultuda, İkinci Dünya Savaşı sonrası yıllarda kendisine bağlı olarak oluşturduğu dünya ekonomik sisteminden de yararlanmakta ve Dünya Bankası ile beraber Uluslararası Para Fonu'nu da kendi oluşturmak istediği yeni dünya düzeninin kurucu örgütleri olarak piyasaya sürmektedir. Bu iki uluslararası kuruluş ABD'ye bağlı olarak ve onun güdümünde yeni bir dünya düzeninin oluşturulmasında etkin olmakta ve dünya ekonomik düzeni çerçevesinde tüm ülkeler yeni dünya düzenine doğru yönlendirilmektedir. Bu süreç içinde tüm dünya ülkelerinin eşit olacak temsil edildiği Birleşmiş Milletler kuruluşu devre dışına itilmektedir.

Değişim süreci içerisinde konuya bakılırsa, yeni yüzyılda ya yeni bir hegemon güç olacaktır, ya ABD eski konumunu koruyacaktır ya da tarihin dinamikleri başka koşulları gündeme getirecektir. Bu üç

ihtimalden hangisinin ağırlık kazanacağına ABD'nin tutumu belirleyici olacaktır. ABD kendisini yenileyemezse, eski uygarlıklar gibi çöküp gidecektir, ama kendisini yemleyerek değişimi yönlendirirse, kendi çıkarlarına uygun bir yeni dünya düzenini kurabilecektir. Post-sovyet dönemde, ABD'nin böylesine bir atılıma kalkıştığı görülmekte ve dünyanın eski düzeni hızla çökertilirken, diğer yandan da yeni bir dünya düzeni oluşturulmaktadır. Yeni bir dünya düzeni kurulabilmesi için eski düzenin ortadan kalkması gerektiğinden, öncelik yıkıcılığa verilmektedir. Eski dünya düzeni ile beraber bunun içinde yer alan eski ulus devlet düzenlerinin çözülmesine giden yol açılmakta ve uluslararası sistem aracılığı ile bu yöntem hızlandırılarak kısa dönemde sonuç alınmağa çalışılmaktadır. Bu aşamada, ABD hem kendi hegemonyası için hem de bu doğrultuda bir yeni dünya düzeninin oluşturulabilmesi için çaba sarf etmektedir.

Yeni bir yüzyıla dünyanın en büyük hegemon gücü olarak giren ABD, bu durumunu koruyarak yeni bir dünyayı konumunu pekiştirecek biçimde planladığı aşamada, geleceğe dönük tüm politikasını ve diplomasisini bu amaç doğrultusunda örgütlemektedir. Bu doğrultuda ABD'nin üç amacı bulunmaktadır. Birinci amacı, kendi merkezi hegemon konumunu korumaktır, ikinci amacı, buna uygun bir yeni dünya düzeni oluşturmaktır. Üçüncü hedefi ise, bu iki amacı önleyebilecek bir başka bir yeni hegemon gücün ortaya çıkışını önlemektir. Dünya tarihinin ortaya koyduğu gibi rakip bir hegemon güç ya da adayı ortaya çıkarsa ABD merkezli bir yeni dünya düzeni planı zorlanacağı için, kendi çıkarları doğrultusunda ABD böyle bir oluşuma izin vermemekte, böyle bir role soyunan herhangi bir dünya ülkesini yakın takibe alarak, onun böylesine bir sürece girmesini engellemektedir. Kendisini ABD'nin yerine dünyanın gelecekteki hegemon gücü olarak görebilecek tüm ülkelere karşı, ABD özel yöntemler geliştirmekte ve bu adayların içinden hiçbirisinin öne çıkmasına izin vermeyen dengeleyici bir yol izlemektedir.

ABD'nin, bugün için tek süper güç olarak ayakta kalabilmesi için birbirini dengeleyecek çoklu bir dengeye gereksinme vardır. Eskisi gibi iki kutuplu bir dünya düzeni ABD'nin üstün konumunu yitirmesine neden olabilir hiç beklenmedik biçimde karşı kutbun merkezi olan ülke öne çıkabilir ya da dünya dengelerini kendi çıkarına değiştirebilir. Böylesine riskli bir durumu önleyebilmek için birbirine eşit düzeyde

birkaç ülkenin devrede olması ve bunlar arasında bir rekabet düzeninin oluşması ve bu düzenin ABD'nin hakimliğinde sürmesi gerekmektedir. ABD süper güç olarak ayakta kalırken, kendisinden geride yer alan beş altı ülkenin birbirine eşit bir düzeyde rekabet içinde bulunması, bu adaylardan herhangi birisinin öne çıkmasına izin vermeyecektir. Bu ülkeler birbirleriyle rekabet ederken, ABD süper güç olarak bunları izleyecek, yönlendirecek, gerekirse müdahale edecektir. Böylece bu gibi büyük güç olmaya aday ülkelerden herhangi bir tehdidin kendisine yönelmesine izin vermeyecektir.

ABD merkezli tek bir dünya düzenine yönelen süreç içerisinde ikili değil, ama çoklu bir denge ABD açısından yararlı görülmektedir. Bu durumda eski büyük ülkelerin yavaş yavaş dünyanın gündeminde daha etkin olmalarına izin verilirken, yeni yeni bazı büyük ülkelerin ya da siyasal yapıların oluşarak çoklu denge düzenine girmeleri gerekmektedir. Bu hedef doğrultusunda bazı bölgesel oluşumlar ele alınmakta ve yönlendirilmektedir. Otorite boşluğu bulunan bazı önemli jeopolitik bölgelerde, ABD'ye bağımlı olabilecek biçimde yeni otorite düzenlerinin oluşumuna ağırlık verilmekte, böylesine boşluklardan diğer büyük ülkelerin yararlanarak istenmedik biçimde büyümelerine gidebilecek yolların önü kesilmeye çalışılmaktadır. ABD'nin süper güç olarak ayakta kalabileceği bir süreç ancak, diğer büyük devletlerin büyüme trendlerinin izlenmesi ve bu gibi süreçlerin kontrol edilmesi ile mümkün olabilecektir.

ABD stratejisi; tek süper güç olarak ayakta kalmak olduğu için, bunu tehdit edebilecek tüm gelişmelere karşı çıkmak öncelikli politika olarak gündeme gelmektedir. Büyük ülkeler ya da büyümekte olan ülkelerden herhangi birisinin öne çıkması durumunda, ABD politikasının bu öne çıkan ülkeyi diğer ülkelerin desteklenerek dengelenmesine çalışmak biçiminde yoğunlaştığı görülmektedir. Tek bir süper gücün önderliğinde yol alan yeni dünya düzeni, çoklu bir dengeye oturacak ve yine böylesine bir çoklu denge içerisinde gelişimini sürdürecektir. Çoklu dengeyi herhangi bir büyük ülke hırs ve ihtirasa kapılarak bozmak isteyince, süper güç ABD diğer büyük ülkeleri ya da öne çıkmak isteyen ülkenin yanınaşındaki önemli ülkeleri oyunbozana karşı kullanacaktır. Çoklu dengenin büyük ya da güçlü ülkeleri; dengeyi bozarak ABD'nin süper önderliğine karşı çıkmaya çalışırlarsa, ABD'nin diğer büyük ve güçlü ülkelerle ortak hareket

etmesi kendiliğinden gündeme gelmekte ve herhangi bir politik ya da diplomatik yoldan ABD bu ülkeyi cezalandırmaktadır. Doğaldır ki, ABD'nin süper güç konumunu koruyan bu çoklu denge düzeninden bazı büyük ülkeler ciddi boyutlarda rahatsız olmaktadır. Özellikle iki kutuplu dünyanın ikinci süper gücü konumundaki Rusya Federasyonu eski düzenin alışkanlıkları ile zaman zaman ABD'ye karşı kendisini kutup merkezi olarak görmekte ve bu doğrultuda bazı girişimlerde bulunmakta ama eskisi gibi etkili olamayınca, Asya'nın büyük devletleri le birlikte ABD'ye karşı çıkmakta ya da batı blokuna karşı çeşitli dayanışma antlaşmaları imzalamaktadır. Rusya'nın Çin, Hindistan ve Japonya gibi Asya kıtasının önde gelen büyük ülkeleri ile yakınlaşma ve dayanışma amaçlı imzaladığı antlaşmalar, ABD'nin çoklu denge düzenini ciddi boyutlarda zorlayan girişimler olarak ortaya çıkmıştır.

ABD merkezli bir yeni dünya düzeni kurulması sürecinde, ulus devletlerin öncelikle ortadan kalkması hedeflendiği için, yerel yönetimlerin ve kıtasal oluşumların dolaylı biçimlerde desteklendiği görülmektedir, insanlar kırsal kesimlerden kentlere doğru göçe yönlendirilirken, geleceğin devlet yapılanmaları olarak kentler gündeme gelmekte ve giderek yerel yönetim politikaları ile kentlerin devletlere dönüşmeleri desteklenmektedir. Kentlerin bağımsız devletleşme yönünde gelişmesi, ABD'nin kendisinin merkezinde yer aldığı yeni dünya düzeni modeline uygundur. Ne var ki, kentlerin devletleşmesi ile ulus devletler parçalanırken, daha büyük yapılanmalar olarak, bölge ya da kıta devletleri bir üst siyasal yapılanma olarak devreye girmektedir. Yeni dünya düzenine giden yolda ulus devletler alt düzeyde kentlerin devletleşmeleri ile üst düzeyde de bölgesel ya da kıtasal üst devletleşme olguları ile aşılmaktadır. Gelecekte ABD kontrolünde bir dünya devletinin oluşumu açısından zorunlu görünen bu durumda; kendi bölgesinde ya da kıtasında iddialı bir büyük devletin ortaya çıkması ve bu tür üst siyasal oluşumları kendisinin merkezinde yer aldığı daha büyük bir süper devlet oluşumu için kullanması durumunda, gene ABD merkezli dünya federasyonu planı yatmaktadır. Bunu istemeyen ABD, ulus devletlerin aşılmasını sağlayan yerelleşmeye öncelik vererek, bölgeselleşme ya da kıta devleti oluşumlarında başı çekebilecek ya da kendi bölgesinde patronluk ileri sürerek, ABD'ye karşı çıkabilecek bir İkinci süper güç oluşumuna öncelik verebilecek durumların

önüne geçebilme doğrultusunda adım atmaktadır. Eğer bir büyük devlet ya da güçlü bir devlet, kendisinin merkezinde yer aldığı bir kıtasallaşma ya da bölgeselleşme sürecini gündeme getirirse, bu ABD'nin süper güç konumunu koruyabilmesi açısından büyük güçlükler çıkartabilecektir. Yerel kimliklere öncelik verilmesiyle canlılık kazanabilecek yerelleşme eğilimleri büyük ve güçlü devletlerin parçalanma tehlikelerini beraberinde gündeme getireceği için, kendi bölgesinde liderliğe ya da patronluğa soyunabilecek büyük ulus devletleri iç karışıklıklara sürükleyecek, kendi iç bünyesinde yerel alt kimliklerin talepleri ile uğraşmak zorunda kalan bu tür devletler, iç sorunlarla uğraşmaktan kendi çevrelerinde güçlü bir dış politika uygulama şansına sahip olamayacaklardır.

ABD'nin süper güç konumunda bulunduğu çoklu dengeyi, bölgesel ya da kıtasal güç merkezi olarak sarsmaya yönelebilecek büyük ve güçlü ülkeler; küreselleşme sürecinin moda eğilimleri olan dinsel, etnik ve kültürel kimlik arayışları, bölünme tehdidi içine sürüklenmektedirler. Bu gibi ülkeler kendi bütünlüklerini korumaya öncelik verdikleri aşamada, dışa dönük güçlü politikalar geliştirememektedirler ve böylece ABD'yi aşma ya da tehdit etme hevesleri kursaklarında kalmaktadır. Sovyetler Birliği'nin çözülmesi ile beraber, büyük bir değişim sürecine giren dünya platformunda ortaya çıkan boşluk alanları birçok ülkenin tarihsel heveslerini gündeme getirmiş, ne var ki, her ülke kendi içinde barındırdığı etnik ve dinsel sorunların dış provokasyon ile sıcak bir ortama kavuşması nedeniyle, bu heveslerini gerçekleştirecek ulusal politikaları gündeme getirememiştir. ABD'nin öncülüğünde ve merkez güç potansiyelinde düzenlenmiş olan yeni dünya düzenine geçiş aşamasında, ABD'nin ve dünya ekonomik sisteminin istemediği hiç bir oluşum gündeme gelememiştir. Söz dinlemeyen ülkeler ya dış baskılarla ya ekonomik reçetelerle ya da içi sorunlar çıkartılarak hizaya getirilmeye çalışılmış ve tek merkezli dünyanın dışına çıkabilecek, kendi başına buyruk hiçbir bölgesel oluşuma izin verilmemiştir. Böylece; ABD üstünlüğünde bir geçiş aşaması gerçekleştirilmiş, uluslararası ekonomik sistem ile kuruluşlar bu amacın gerçekleştirilmesi için belirli bir plân dâhilinde kullanılmışlardır. Bir anlamda, ABD öncülüğünde fiilen oluşmuş olan dünya devleti yapılanması, iki kutuplu düzenin çöküşü sonrasındaki tüm gelişmeleri ABD merkezli tek kutup etrafında biçimlendirmeye

ve yönlendirmeye çalışmıştır. Gözle görülmeyen bir dünya devleti varlığı, ABD merkezli ve destekli politikalarla bütün dünya devletlerine anlatılmıştır. Bu gerçeği görmek istemeyenlerin karşısına ise birçok siyasal yaptırım çıkarılarak, ulusal devletlerin güçleri kırılmıştır. ABD'nin süper gücü çeşitli girişimlerle bu oluşumları sağlayarak kendisinin varlığını devam ettirebilmiştir. Bu aşamada, Amerikan tarzı bir savaş gündeme getirilmiştir.

Yirminci yüzyıl Avrupa merkezli dünyanın sona erdiği ve Amerika merkezli bir dünyanın ortaya çıktığı dönem olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nin ortaya çıkışı iki yüzyıllık bir tarihe dayanmaktadır. Avrupa ülkelerinden giden göçmenlerin kurduğu eyaletler, daha sonra bir bağımsızlık savaşından sonra federal devlete dönüşünce, Amerika Birleşik Devletleri on sekizinci yüzyılda kurulmuştur. On dokuzuncu yüzyılda, bu devlet kendi bölgesindeki oluşumlara sahip çıkmış ve yeni kurulan eyaletlerle beraber batıya doğru genişlemiştir. Yirminci yüzyılın başlarına gelindiğinde, Amerika Birleşik Devletleri, birinci Amerikan İmparatorluğu'nu kurmakla meşguldür. Özellikle Avrupalı sömürgecileri Amerika kıtasından kovarak "Amerika Amerikalılarıdır" sloganını gerçekleştirmeye çalışan Monroe doktrini sayesinde, Amerika Birleşik Devletleri yirminci yüzyılın başlarında Amerika kıtası üzerindeki ve bu kıtayı çevreleyen okyanuslardaki egemenliğini pekiştirmeye çalışan bir politikaya öncelik vermiştir. Bu açıdan ABD'nin Amerika kıtasındaki hegemonyası birinci Amerikan İmparatorluğu olarak adlandırılmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'nın son aşamasında, Normandiya çıkartması ile beraber Amerikan askerinin Avrupa kıtasına ayak basmasından sonra ortaya çıkan tabloda, ikinci Amerikan imparatorluğu kurulmuştur. Avrupa kıtasına ayak basan Amerikan askeri günümüze kadar bir daha bu kıtadan çıkmamıştır. ABD askeri gücü ile ikinci dünya savaşını sona erdirdikten sonra, Avrupa kıtasının doğusunda yer alan Sosyalist Blok'a karşı bir Hür Dünya dayanışması kurmuş ve bunu daha sonra bir askeri örgüt biçimine dönüştürerek, kendi egemenliğindeki NATO Askeri ittifakı ile bütün Avrupa ülkelerini denetimi altına almıştır, NATO ittifakı, soğuk savaş yıllarında Avrupa kıtasının tümü ile ABD'nin denetimine girmesini sağlamış ve bu sayede Amerika Birleşik Devletleri, ikinci imparatorluğunu Avrupa Kıtasında oluşturmuştur. Soğuk savaşın sona ermesine kadar devam eden

bu yeni düzen sayesinde, ABD tümü ile Avrupa Kıtasına nüfuz etmiş ve Avrupa'nın yönetimini eline almıştır. Askeri düzen ile Avrupa'nın büyük ülkelerini kendisine bağlayan ABD, dünya savaşı sonrasında örgütlediği Marshall yardımı ile bu ülkelere ekonomik canlanma getirmiştir. Bu canlanma sayesinde ticaretinin ağırlığını Avrupa'ya kaydıran ABD, kısa zamanda dünyanın ikinci büyük ekonomik gücünü Avrupa kıtasında meydana getirmiştir. Yirminci yüzyılın son çeyreğinde, dünyanın en büyük ekonomik gücü olan ABD'ye karşı durabilecek hiç bir karşı güç yoktu. Dünyanın ikinci büyük ekonomik gücü de Avrupa'daki Amerikan sermayesi idi. Böylece ABD hem askeri hem de ekonomik varlığı ile kendisine bağlı ikinci imparatorluğunu Avrupa kıtası üzerinde kurmuş oluyordu. İşte bu durum, Avrupa ülkelerini uyandırıyor ve dünya savaşı ile içine sürüklendikleri Amerikan hegemonyasından kurtulmak üzere, Avrupa Birliği'ne giden yolun temellerini yirminci yüzyılın ortalarında atmaya başlıyorlardı.

ABD'nin ikili imparatorluğu soğuk savaş yıllarında devam ediyor ve yirminci yüzyılın sonlarına kadar sürüyordu. Sovyetler Birliği'nin dağılması ile beraber, Balkanlar, Orta Doğu, Kafkasya, Karadeniz ve Orta Asya bölgelerindeki sosyalist düzenler yıkılıyor ve ortaya Avrasya'da büyük bir otorite boşluğu çıkıyordu. Böyle bir otorite boşluğu alanına ABD'nin ilgisiz kalması düşünülemezdi, çünkü jeopolitik teorilere göre, dünyanın merkezi alanını oluşturan bu bölgelerin başka bir siyasal gücün denetimi altına girmesi, ABD'nin dünya üstünlüğünü tehlikeye sokar ve ABD'nin süper güç olmasına son verir. Amerika ve Avrupa kıtalarında kendine bağlı iki ayrı imparatorluk oluşturarak dünyanın tek egemen süper gücü düzeyine gelen ABD'nin, dünyanın merkez bölgelerini görmezden gelmesi düşünülemezdi. Nitekim bu doğrultuda bazı adımlar soğuk savaşın son yıllarında atılmış ve Post-Sovyet dönemi için hazırlık yapılmıştır. Özellikle Türkiye gibi bu bölgelerin merkezinde yer alan bir ülkede gündeme gelen son askeri dönemde, önemli yapısal değişiklikler gerçekleştirilmiş ve bu ülke ABD'nin Avrasya bölgesindeki yeni dönem stratejileri için hazırlanmıştır. Ülkede sola karşı ciddi bir kampanya açılırken, ülkenin geleneksel laik rejimini sarsıntıya uğratacak derecede ülke halkının İslami kimliği gündeme getirilmiş ve buradan Avrasya bölgesinin Müslüman halklarına yönelinmek istenmiştir.

Sovyetler Birliği sonrasında, dünyanın Önde gelen büyük ülkelerinin yoğun siyasal baskıları nedeniyle bir satranç tahtasına dönüşen Avrasya bölgesi, ABD'nin üçüncü imparatorluğu doğrultusunda gündeme gelmiştir. Birinci ve ikinci imparatorluklarını korumak için ABD'nin, dünyanın jeopolitik merkezinde ortaya çıkan otorite boşluğu alanında yeni bir imparatorluk kurması zorunluluğu doğmuştur. İlk iki imparatorluk ile süper güç konumuna gelen ABD, bu statüsünü koruyabilmek için, dünyanın merkez bölgesindeki alanda benzeri bir siyasal yapılanma gereksinmesi duymuştur. “New York Times” gazetesinde yayınlanan bir makalesinde Amerikalı bir yazar, yeni Amerikan İmparatorluğu'nun sınırlarının Balkanlar'da başlayacağını ve Orta Doğu ile Kafkasların bu imparatorluğun içerisinde yer alacağını açıkça ilan etmiştir. Vietnam savaşındaki Amerikan yenilgisinin, ABD'nin Asya bölgelerinde etkili olması gerektiğini vurgulayan yazar, Amerika ve Avrupa kıtalarının güvenliğinin Orta Doğu ve Asya bölgesine bağlı olduğunu ileri sürmüştür. Bu nedenle, batının güvenliği nedeniyle ABD'nin üçüncü imparatorluğunu Avrasya bölgesinde kurmasının gerekli olduğu tartışması böylece ortaya çıkmıştır. Dünyanın büyük ülkeleri olan Rusya, Çin, Hindistan ve Japonya'nın dengelenmesi için de, ABD'nin Avrasya bölgesinde kendisine bağlı bir üçüncü imparatorluk kurması gerektiği savunulmuştur. ABD'nin dünyanın süper gücü düzeyine gelmesi, Avrupa'nın eski sömürgeci ülkelerini NATO ile kendisine bağlaması sayesinde mümkün olabilmektedir. Rusya, Çin, Hindistan ve Japonya'nın da benzeri biçimde dengelenebilmesi için Avrasya'da üçüncü Amerikan İmparatorluğu'nun gerekliliği tezi açıkça dile getirilmektedir. ABD'nin üstünlüğünü koruyabilmesi Avrasya bölgesine egemen olmasıyla mümkündür.

Amerikan “Time” dergisi yirmi birinci yüzyılın süper gücü kim olacak başlığını taşıyan bir sayısında, ABD'ye rakip olabilecek süper gücün ancak Avrasya bölgesinden çıkabileceğini ileri sürmüştür. Adı geçen dergiye göre, gelecekte insanlığın gereksinmesi olan tüm enerji kaynakları ve yeraltı zenginlikleri bu bölgede yer almaktadır ve kim bu bölgeye sahip olursa bu zenginlikler ile beraber güçleneceği için dünyanın yeni süper gücü haline gelebilecektir. “Time” dergisine göre, Avrasya bölgesinin merkezinde yer alan üç önemli ülke; gelecekte Avrasya'nın egemen gücü olmağa adaydır. Bu ülkeler de Türkiye, İran ve İsrail'dir. Avrasya bölgesi önderliği için bu üç ülke

arasında büyük bir rekabet bulunmaktadır, aradaki yarışı hangi ülke kazanırsa, Avrasya kıtasının süper gücü haline gelecektir. Tam bu aşamada Türkiye ile İran'ı savaştırmaya yönelik senaryoların gündeme gelmesi de bu rekabet düzeninin var olduğunu ve kimler tarafından ne amaçla düzenlendiğini açıkça göstermektedir. Kendi haline bırakılırsa Avrasya'nın bu üç ülkesi, Avrasya kıtasal oluşumu için önderlik ve hegemonya mücadelesi içine gireceklerdir. Ne var ki, bölge dışı güçler ve Asya'nın önde gelen büyük ülkeleri, buna izin vermek istememektedirler. Rusya, Çin, Hindistan gibi ülkeler Avrasya kıtasının yanı başında yer almaktalar ve kendi kontrolleri altında bir Avrasya oluşumu için sahip oldukları büyük güçlerini bu alan üzerinde genişleterek kullanmaktadırlar.

Dünya anakarasının ortasında yer alan Avrasya bölgesinin, Asya'nın büyük ülkelerinin denetimine geçmesi ya da Avrasya bölgesinde rekabet için de olan güçlü ülkelerin önderliğinde bağımsız bir kıtasal devlete dönüşmesi, Avrupa ile beraber ABD'nin de geleceği açısından önemli güvenlik sorunları çıkartabilecektir. Bunu fark eden başta Almanya olmak üzere, tüm büyük Avrupa ülkeleri ile beraber Avrupa Birliği de kendi çıkarları doğrultusunda bir Avrasya politikasını gündeme getirmişlerdir. Avrasya bölgesinde meydana gelebilecek bir Asya ülkesi egemenliği ya da bağımsız bir büyük siyasal oluşum, tüm Batıyı tehdit edebileceği gibi, bu bölgenin Almanya ya da Avrupa'nın hegemonyası altına sürüklenmesi de, ABD'yi tehdit edebilecek ve ABD'nin Avrupa'daki ikinci imparatorluğuna son verecektir, ikinci imparatorluğunu koruyamayan ABD ise, Avrasya bölgesinde üçüncü bir imparatorluk hiçbir zaman kuramayacak ve bu durumda da Avrasya bölgesini kontrol altında tutamayan ABD'nin süper güç olarak hegemonyasını sürdürmesi artık mümkün olamayacaktır. Jeopolitik teorilere göre Avrasya'ya egemen olanın dünyaya egemen olabileceği görüşü, ABD'nin süper güç konumunu koruması açısından son derece önem taşımaktadır. ABD, ilk iki imparatorluğunu koruyabilmek için, yeni dünya koşullarında Avrasya'da da bir üçüncü imparatorluk kurmak zorundadır. Bunu kurabilirse, süper güç olarak kendisinin merkezde yer aldığı bir yeni dünya düzeni kurabilir, kuramazsa o zaman Avrasya'ya egemen olacak güç, yeni süper güç olarak ABD'nin bugünkü konumuna gelebilir. Günümüz koşullarında ABD dış politikası bu duruma öncelik vermektedir ve Avrasya bölgesinde

Postsovyet dönemde yeni bir büyük siyasal otoritenin öne geçmesini önlemeğe çalışmaktadır. Balkanlar'dan başlayarak, Karadeniz, Kafkaslar, Orta Doğu ve Orta Asya bölgelerindeki tüm siyasal gelişmelerde ABD'nin sürekli olarak öne çıkması ve başa geçmesi, ABD'nin süper güç konumunu koruyabilmek için zorunlu olduğu, üçüncü imparatorluk alanında hegemonya kurma ve başka bir hegemon gücün bu bölgede ortaya çıkmasını önleyebilme çabasının yansımalarıdır.

ABD'nin Avrasya politikasının, Osmanlı İmparatorluğu alanını merkez alan bir yaklaşımı gündeme getirdiği görülmektedir. ABD bir anlamda, İstanbul'un merkez olduğu ve Ankara'nın ikinci plana itildiği yeni bir Osmanlı hinterlandı yapılanması istemektedir. Ne var ki, ABD'nin bu yaklaşımı Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmaya başladığı on dokuzuncu yüzyılın ortalarında dünyanın egemeni olan İngiliz İmparatorluğu'nun geliştirdiği eski bir plana dayanmaktadır. Bu da, dörtlü konfederasyon planıdır. Anglosakson bakış açısı ile hazırlanmış olan Benjamin Disraeli planına göre, Osmanlı'nın yıkılmasından sonra bu bölgede yeni bir Türk ya da İslam İmparatorluğu'na izin verilmeyecek, Almanya ya da Rusya'nın Osmanlı topraklarına girmesine karşı çıkılacak ve İngiliz İmparatorluğu'na bağlı bir biçimde, yani İngiliz mandası altında dörtlü bir konfederasyon kurulacaktır, İngiltere'nin dünya egemeni olduğu dönemde hazırlanan Osmanlı'nın yerini alacak yeni siyasal yapı planının, olduğu gibi daha sonra onun yerini alan ABD tarafından benimsendiği görülmektedir. Dünyadaki Anglosakson egemenliği İngiliz imparatorluğunun çöküşünden sonra ABD'ye geçmiş ve Amerika Birleşik Devletleri bir Anglosakson güç olarak İngiliz İmparatorluğu'nun hegemonyasını sürdürmüştür. Birçok eski İngiliz sömürgesi ABD egemenliğine geçerken, Anglosakson dünya egemenliği planları da ABD'ye devredilmiştir. Günümüzde İngiltere'nin yerini alan ABD aynı planları ya da benzeri projeleri sürdürerek dünyayı yönetmeye çalışmaktadır. Bu doğrultuda, eski Osmanlı imparatorluğu alanındaki Balkan, Kafkas, Orta Doğu ve Anadolu'da oluşturulacak federasyonların daha sonra bir Yakın Doğu Konfederasyonu olarak bir araya getirilmeleri planlanmaktadır. Anadolu'da yeniden Sevr haritaları bu yüzden gündeme gelmiştir.

Sosyalist sistemin geri çekilmesinden sonra Balkanlardaki büyük güç olan Yugoslavya yıkılmıştır. Balkanlar kendi haline bırakılırsa giderek Almanya ya da Avrupa egemenliğine girmektedir. Orta Doğu

ve Kafkaslar ile beraber Orta Asya'da büyük bir hegemonya çekişmesi vardır. Bütün bunların önlenebilmesi için, ABD Türkiye'yi merkezi alan olarak ele alan ama Türkiye'nin siyasal yapısını da tıpkı Disraeli planında ya da Sevr planında olduğu gibi değiştiren bir yapılanmayı dolaylı olarak gündeme getirmektedir. Kurulacak olan dörtlü konfederasyonda Balkan ülkeleri, Kafkas ülkeleri ve Orta Doğu ülkeleri ayrı federasyonlar halinde yer alacaktır. Ama bugün Türkiye'nin yer aldığı Anadolu'nun bir bütün olarak değil, Sevr haritasında olduğu gibi eyaletlere bölünen ve daha sonra federasyona dönüşen bir Anadolu Federasyonu olarak yer alması düşünülmektedir. ABD'nin üçüncü imparatorluğu dörtlü konfederasyon olarak bir Yakın Doğu devleti biçiminde gündeme gelirken; Türkiye, Suriye, İran ve Irak gibi devletlerin üniter yapıdan çıkarak eyaletlerden oluşan federatif yapılara dönüşmesini de beraberinde getirmektedir, işte bu nedenle, yeni dünya düzeni isteyen ABD; Avrasya'da üçüncü imparatorluğunu kurarken, Avrasya'nın çeşitli bölgelerinde yeni sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Kendi jeopolitik stratejisi doğrultusunda, sıcak sorunlara yaklaşan ABD, bölgede egemen olmak isteyen İsrail, Almanya, ve Rusya gibi diğer güçlerin politikaları ile karşı karşıya kalmakta bazen de Türkiye gibi yakın müttefikleri ile politik sürtüşme süreçlerine sürüklenmektedir. ABD'nin, kendine bağlı bir üçüncü imparatorluk oluşturma stratejisi, İngiltere'nin eski dörtlü konfederasyon tezi ile beraber Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'ni de bir araya getirmeyi öngörmekte, bütün bu bölgeleri bir alt örgütlenme merkezi olarak kendine bağlı bir alt merkez olarak İstanbul'dan yönetmeyi hedeflemektedir.

ABD'nin Avrasya stratejisi, bölge dışı ülkelerin bu bölgeye egemen olmalarını önlemeyi hedeflediği kadar, bölge ülkelerinin önderliğinde kendisinden bağımsız bir siyasal yapının ortaya çıkmasını da engellemeye dayanmaktadır. Bunu sağlamak için bölgenin liderliğine aday olan Türkiye ve İran gibi ülkelerin bölünmesi, zaman içinde ABD açısından kabul edilebilir. ABD'nin Avrasya'da üçüncü bir imparatorluk ile dünya hegemonyasını sürdürme stratejisi, Türkiye'nin bölgedeki oluşum ile ilgili ulusal stratejisi ile çelişmektedir. Ulusal birlik ve bütünlüğünü koruyarak, Avrasya'nın yeniden yapılanmasında Kemalist bir model olarak ayakta kalmak isteyen Türkiye modeli, ABD'nin Avrasya imparatorluğu stratejisi içinde eriyip gitmektedir.

ABD; üçüncü imparatorluk oluşumu için kendisinin kumandasında çok modern bir askeri yapılanmayı bu bölgede gündeme getirmek istemektedir. Bu yaklaşım da NATO üyesi olan Türkiye'nin ulusal stratejisi ile açıkça çelişmektedir. Türkiye'yi merkez alan yeni bir strateji ile Avrasya'ya bakan ABD; Balkanlar, Kafkaslar, Orta Doğu ve Orta Asya gibi bölgelerin savunmasını merkezi bölgeden yaparken, uluslararası nitelikte bir profesyonel ordu istemektedir. Bu da Türkiye Cumhuriyetinin ulusal devlet yapısının dayandığı ulusal ordu yapılanması ile çelişmektedir. Türk ordusu ulusal kaldığı sürece Türkiye Cumhuriyeti de ulusal devlet olarak varlığını koruyabilecektir. Türk Ordusunun ulusal yapıdan uzaklaşması, beraberinde yeni bir bölge ordusuna giden profesyonelleşme sürecini getirecektir. NATO çerçevesinde gündeme getirilecek profesyonel ordu, ABD'nin istediği yönde bölge savunmasına yönelirken, ulusal sınırların ötesine taşacak ve yeni bir bölge devletine giden yolda bölgenin jandarması konumuna gelebilecektir. Türkiye Cumhuriyeti ABD'nin müttefikli olmasına rağmen, böylesine bir yeni yapılanma, Türkiye'nin siyasal yapısını zorlayacağı için iki ülke arasında bazı sorunların çıkması kaçınılmazdır. ABD, kendi egemenliğini sürdürmek için yeni bir imparatorluk örgütlenmesine girdiği Avrasya bölgesinde, müttefikleri ile ters düşerek değil ama karşılıklı konuşarak, asgari ortak politikalar belirleyerek hareket ederse daha gerçekçi bir yapılanma gündeme gelebilir. ABD'nin Türkiye gibi yakın müttefikleri ile anlaşma ve dayanışma içerisinde gündeme getireceği bir Avrasya yapılanması daha gerçekçi olacak ve dünya dengelerini fazla sarsmayacaktır.

ABD'nin Amerika ve Avrupa Kıtalarından sonra Avrasya Kıtadaki üçüncü imparatorluğu, var olan çoklu dengelerde büyük gerginliklere yol açmadan gerçekleşebilirse o zaman dünyanın ortasında; Balkanlar, Karadeniz, Kafkaslar Orta Doğu ve Orta Asya gibi beş önemli bölgeyi içine alan bir büyük bölge devleti konfederasyon biçiminde gerçekleşebilir. ABD, burada kendi merkezli bir politika yerine bölgede yer alan müttefikleri ile işbirliği yaparak daha hızlı ve fazla yol alabilir. Kendisinin süper güç olarak ayakta kalabilmesi için, bir üçüncü imparatorluğa gereksinme duyan ABD, bu imparatorluğun kurulacağı büyük alandaki nüfus çoğunluğunun Türk ve Müslüman asıllı insanlardan geldiğini ve bunların gerçek merkezlerinin de Türkiye Cumhuriyeti olduğunu dikkate almak durumundadır. Bu

durumu dikkate almayan, ya da bu doğrultuda Atatürk'ün Türkiye'sini kendisine ortak almayan bir ABD'nin, Türkiye'ye rağmen bir Avrasya yapılanmasını gerçekleştirebilmesi son derece zor görünmektedir. Zira kendisinden binlerce kilometre ötede bulunan bir alanda, yeni bir siyasal yapılanmaya gidebilmek için güçlü bir merkezin oluşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede, Atatürk'ün Cumhuriyetinin yaşamını sürdürdüğü bir Türkiye devletinde, ülkenin ulusal çıkarlarına ters düşen ya da bağdaşmayan bir yeni bir siyasal yapılanmayı gerçekleştirmek düşünülemez. Bunu Türkiye'yi karşısına alan ABD gibi bir süper güç bile gerçekleştiremez.

Dünya dengelerinin giderek Avrupa'dan Asya'ya kaydığı, Atlantik Okyanusu'nun yerini Pasifik Okyanusu'nun aldığı bir dönemde ABD'nin okyanus ötesinden dünya anakarasının merkezi dengesini yönelebilmesi ya da yönlendirebilmesi son derece güçtür. ABD binlerce kilometre öteden dünyanın jeopolitik merkezini kontrol etmekte epeyce zorlanacaktır. Her türlü teknolojik üstünlük ile bölge ülkelerini izlemekte ve denetlemekte bir ölçüde yetersiz kalacaktır. Özellikle bölgede sıcak çatışma sorunlarının devam etmesi ve bunların uzun süredir çözümsüz kalması; ABD'nin kendine bağımlı bir üçüncü imparatorluk alanı yaratmasını, ABD üstünlüğü açısından zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, yeni dünya düzeni süreci içinde ABD'nin en fazla ilgilendiği, gene en fazla zorlandığı bölge Avrasya alanı olmaktadır. ABD, kendisine bağlı bir Avrasya yapılanmasını gerçekleştirebilirse, o zaman kendisinin merkezinde yer aldığı yeni dünya düzenini başarabilecektir. Kendisinin gerisinde yer alan diğer büyük devletlere sözünü daha kesin olarak dinletebilecek, büyük devletlerarasındaki denge bozulmadan oluşacak Avrasya yapılanması, ABD'ye rakip olabilecek diğer büyük devletlerin dengelenmesinde de önemli bir rol oynayacaktır. Eğer, ABD Avrasya yapılanmasını fazla sancısız biçimde gerçekleştirebilirse, o zaman ne Asya'nın dev ülkeleri ne de Avrupa'nın büyük ülkeleri ABD üstünlüğüne karşı direnemeyeceklerdir. O zaman da, dünyanın ortasında birbirine bağlı biçimde üç ayrı imparatorluk kurmuş olan ABD, dünyanın tek hegemon gücü olarak devam edecek ve kendisinin merkezinde yer aldığı tek ve bütünlüğe sahip bir dünya düzeni oluşturabilecektir. Kendine bağlı üç imparatorluk kuran ABD'nin üstünlüğü o zaman tartışılmaz olabilecektir.

Ne var ki, böylesine bir sonucu ve geleceğin dünyasını Avrasya'daki gelişmeler belirleyecektir.

ABD'nin ikinci imparatorluğunun kurulmuş olduğu Avrupa kıtasındaki ülkelerin bir araya gelerek Amerikan güdümünden kurtulmak üzere bir Avrupa Birliğine yönelmeleri, ABD üstünlüğü açısından Avrasya'da oluşturulacak üçüncü Amerikan imparatorluğunun kurulmasını yaşamsal bir noktaya getirmiştir. Avrupa Birliği'nin kendi ordusunu kurarak NATO'yu dışlamak istemesi ve böylece ABD'yi Avrupa'dan atmaya yönelmesi ile ABD'nin dünyanın merkezi bölgesi olan Avrasya'ya yerleşmesi, üstünlüğünü koruyabilmesi için zorunlu bir noktaya gelmiştir. ABD kendi kontrolü altından sıyrılma isteyen Avrupa Birliği'ni ancak Avrasya'da kendine bağlı olarak kurabileceği yeni bir büyük siyasal yapılanma ile denetleyebileceğini çok iyi bilmektedir. Bu nedenle, Avrasya'da yeni Amerikan yapılanması, ABD'nin dünya üstünlüğü açısından son derece kaçınılmaz bir noktaya gelmiştir. ABD imparatorluklarını üçe çıkarmak isterken, İkincisini yitirme aşamasına sürüklendiği için üçüncünün kurulması, diğer ikisinin korunması açısından yaşamsal bir anlam kazanmıştır. İki dünya savaşı çıkmasına neden olan maceraperest Alman politikası Avrupa Birliği'ne egemen oldukça, Avrupa Birliği'nin Avrasya bölgesinde genişleme arzuları hiçbir zaman dinmez ve Avrupa gelecekte dünyanın merkezi jeopolitik alanına sızarak, ABD'nin üstünlüğüne son verebilecek kadar ileri gidebilecek yeni siyasal örgütlenmeleri devreye sokabilir. ABD yönetimi bu durumu çok iyi bilmekte ve bu nedenle Alman ve Avrupa yayılcılığını Balkanlar'da kontrol ederek, çekişmenin Orta Doğu ve Kafkasların petrol ve enerji alanlarına uzanmasına izin vermemektedir.

ABD ilk iki imparatorluğunu korurken, üçüncüsünü de kurarak yeni yüzyılda dünyanın süper gücü olarak ancak ayakta kalabilir. Üçüncünün kurulma aşamasında diğer ikisinin sağlam olarak elde tutulması gerekmektedir. Avrupa'daki gelişmelerin ikinci imparatorluğu bozması ya da Güney Amerika kıtasında ABD'nin denetimi dışında yeni gelişmelerin gündeme gelmesi, ABD üstünlüğünü tehlikeye atabilecektir. Mevcut siyasal yapısını koruyamayan bir süper gücün tahtından inmesi kaçınılmazdır. Bu doğrultuda, ABD hem Amerika hem de Avrupa kıtalarındaki kendine bağımlı olan siyasal yapılanmaları öncelikle korumak zorundadır. ABD, Güney Amerika

kıtasında başlayan bölgesel ortak pazar oluşumunun Avrupa kıtasında olduğu gibi bir ayrı bölgesel devlet oluşumuna yönelmemesi için, Latin dünyası ile ilişkilerini Amerikan Devletler Topluluğu adı verilen kıtasal örgütlenme çatısı altında sürdürecektir. Böylece, Nafta hareketi ile Meksika ve Kanada gibi büyük Kuzey Amerika ülkelerini ekonomik açıdan kendisine bağlayan ABD, ikinci aşama olarak, güney ülkelerini de Amerikan Devletler Topluluğu olarak kendi çatısı altında birleştirme çabası içindedir. Castro nedeniyle yalnızca Küba'nın dışarıda tutulduğu bu oluşum, ABD'nin denetiminde bir kıtasal devlete doğru gelişmektedir. Peru'ya giren Japonya ve Kanada'ya özel yakınlık gösteren Çin, Kaliforniya'da etkinliğini artıran Almanya, ABD'nin denetiminde bir Amerikan kıta devleti oluşumunu önleyebilmesinin çabasını göstermektedirler. Gelecekteki Pasifik egemenliği yarışı böylesine bir çekişme meydana getirmektedir. Son dönemde Rusya, Latin ülkelerinin yeniden sola açılmasına yardımcı olmaktadır.

Almanya tarihsel hırsları çizgisinde Avrupa patronluğuna soyunurken, ABD'nin ikinci imparatorluğunu tehdit etmekte, Çin ve Japonya'da geleceğin Pasifik liderliğine soyunurken, ABD'yi kendi kıtasında rahat bırakmamaktadırlar. ABD içinde giderek sayıları artan Çinli ve Japon göçmenlerin de geldikleri ülkeler yararına bazı girişimlerde bulunmaları ABD'yi politik olarak zor durumlara düşürmektedir. ABD'nin Avrupa'daki hegemon konumundan rahatsız olan protestan ve Katolik dünyaları sahip oldukları güçlü lobiler ile ABD içinde etkinliklerini artırmaktalar ve böylece ABD'nin diplomasisini kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmenin çabası içine girmektedirler. ABD bir göçmen ülkesi olduğu için hemen hemen her Amerikalının bir asıl ülkesi vardır. Bu nedenle tüm ABD vatandaşları kendilerini çifte kimlik ile ifade ederler. Her ABD vatandaşı Amerikalı olduğunu söylerken, bu sıfatının başına gelmiş olduğu ülkenin kimliğini de ekler. Böylece her Amerikalı bir üst ve bir de alt olmak üzere iki kimlikli vatandaşlığa sahip bulunmaktadır. ABD'nin dünya üstünlüğü mücadelesi, Almanya, Fransa, Japonya ya da Çin gibi dünyanın büyük ülkelerinin çıkarlarına aykırı düşmüştür. Bu ülkeler, ABD'de yaşayan kendi vatandaşlarından oluşan lobileri örgütleyerek ABD'yi kendi içinden etkilemenin yollarını aramaktadırlar. Günümüzde Amerikan iç politikasında bu lobiler fazlasıyla etkin olmaktadır.

Bugün ABD'nin iç politikası incelenirse; çeşitli lobiler arasında Katolik, protestan ve Yahudi lobileri olmak üzere başlıca üç büyük dinsel grup iktidar kavgası vermektedir. Türkiye ile uğraşan Rum ve Ermeni lobileri fazla etkin değildir. Ulusal, etnik ve kültürel kimlikler geride kalırken, dinsel kimliklerin öne çıkması hem bir din hem de bir etnik köken olan Yahudilerin ABD'de güçlenmesine neden olmuştur. ABD'nin büyük devlet olması ve güçlü bir ekonomiye sahip bulunması nedeniyle bu farklı gruplar, Amerika'da bir arada yaşayabilmişlerdir. Ne var ki, kapitalist ekonominin, eşitsizliği geliştiren haksız ve adaletsiz yapısı, Amerikan toplumunda dökülmelere neden olmuş ve böylece etnik ve dinsel kimlikler giderek öne çıkmaya başlamıştır. Yahudiliğin en güçlü kimlik olarak ülke yönetiminde egemen olması, ABD'nin bu lobinin çıkarları doğrultusunda hareket etmesine neden olmuş ve buna tepki olarak da diğer dinsel ve ulusal kimliklerin de örgütlenerek öne çıkmasına yol açmıştır. Bu tür gelişmeler bir Amerikan ulusunun oluşumunu önlemiş, Amerika'yı farklı etnik ve dinsel kökenlerden gelen insanlar topluluğu durumuna dönüştürmüştür. Günümüzde küreselleşmenin ideolojisi olarak öne sürülen çok kültürlülük anlayışı çerçevesinde bir araya getirilen farklı kökenden gelmiş insanların zaman içinde bir ulus oluşturmadıklarını, aksine dinsel ve etnik kökenlerine daha fazla dönerek. Amerikan toplumunun parçalanmasına giden yolu açtıklarını öne süren görüşler giderek artmaktadır. Çift kimlikle yüzde elli bağlılığın ülkenin ayakta kalmasına yetmediği lobiler arası savaş ile açıkça ortaya çıkmıştır. Etnikçi yaklaşımların giderek ağır basması Amerikan toplumunu parçalanmaya doğru sürüklemektedir. ABD dünyayı kendi etrafında bütünleştirmek isterken, içyapısından parçalanma tehlikesi ile karşı karşıyadır. ABD'nin rakibi olan ülkeler de bu ülkeye gönderdikleri göçmenler aracılığı ile oluşturdukları lobilerle böylesine bir dağılma sürecini desteklemektedirler. Özellikle Almanya'nın, Fransa'nın, İrlanda'nın ve İsrail'in bu konuda yarıştıkları gözlenmektedir.

Amerikan kıta devletinin ilk adımı olarak Nafta'yı kuran ABD, günümüzde kuzey ve güney olarak parçalanma tehlikesi ile karşı karşıya bulunmaktadır. Amerikan tarihinin ortaya koyduğu üzere zengin Anglosaksonlar ülkenin kuzeyinde Yahudilerle beraber oturmaktadır. Güney eyaletlerinde ise Latinler, Afrikalılar ve yoksul ülke göçmenleri ağırlıktadır. Güney eyaletlerinde Latin kültürü ağır

basmakta ve giderek İspanyolca İngilizce gibi resmi bir dilin önüne geçmektedir. Türkiye'ye doğu bölgesinde farklı bir dili serbest bırakması için insan hakları adına baskı yapan ABD yönetimi, kendisinin güney bölgesinde resmi dili olan İngilizceyi zorunlu dil yapan bir yasa çıkartarak kendi insan hakları politikası ile çelişkiye sürüklemektedir. Başka ülkeler için ABD'nin savunduğu kültürel haklar ve dil özgürlüğü ABD'nin güney eyaletlerinde geçerli değildir, çünkü Meksika'dan asker zoru ile alınan tüm Teksas eyaleti ve komşu eyaletlerde halk İngilizce değil İspanyolca konuşmaktadır. Kaliforniya eyaletinde giderek artan Alman asıllı nüfus ise, oluşturduğu güçlü lobi ile İspanyol kökenlilerle işbirliği yapmakta ve bağımsız bir Kaliforniya devleti kurulabilmenin girişimini örgütlemektedirler. Almanya, ABD içindeki Alman lobisinin ABD'nin ulusal birliğini kaldırmaya öngördüğü girişimlerini dolaylı olarak hoş görmektedir. Çünkü kendi iç sorunları ile uğraşan ABD'nin bir gün Avrupa kıtasını terk etmek zorunda kalacağını tahmin etmektedir ve böylece Alman merkezli bir Avrupa Birliği gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

ABD'yi içerden çökertmek ve parçalamak için uğraşan Avrupalı emperyalist ülkelerin kullandıkları ana kozlardan birisi de, Afrikalı göçmen zencilerdir. ABD'de giderek, nüfusları hızla artan zenciler, Yeni-Afrika Halk Kurtuluş Cephesi başlığı altında toplanarak Misissipi ve Florida arasında yer alan beş eyalette çoğunluğu ele geçirmişlerdir. Gelecekte ABD'nin parçalanması durumunda, güneyde Meksika Körfezi'nde yer alan bu beş eyalet Yeni Afrika Cumhuriyeti olarak, zenciler tarafından kurulmak istenmektedir. Kanada'da ayrı devlet kurmak isteyen Fransız asıllılar, Quebec eyaletini ABD'nin kuzey doğu eyaletlerini içine alacak biçimde genişletmek için yoğun çaba harcamaktadırlar. Benzeri biçimde, Çinliler ve Japonlar ABD'nin pasifik kıyısındaki eyaletlerinde sayılarını artırarak, gelecekte parçalanma olursa buralarda kendi ülkelere bağımlı olabilecek koloniler oluşturmanın hazırlığını yapmaktadırlar. Bu tür gelişmeler, ABD sınırları içindeki nüfus hareketliliğini son yıllarda fazlasıyla yoğunlaştırmıştır. Giderek aynı kökenden gelen insanların belirli bölgelerde toplanarak etnik ve dinsel cemaatler oluşturmaya öncelik verdikleri görülmektedir. Yeni dünya düzeninin, yeniden ortaçağı getirecek cemaatleşme felsefesine uygun bir tarzda ortaya çıkan bu bölgesel cemaatleşme eğilimleri de ABD'nin dağılmasına giden süreci

hızlandırmaktadır. Yeni dünya düzenini oluşturmak isteyen ABD, bu kez sürecin silahı ile Boomerang örneğindeki gibi kendisini vurmak durumunda kalmıştır.

ABD'nin geleceğinde en etkin ve belirleyici toplum kesimlerinden birisi, Yahudiler olacaktır. Bu büyük ülkenin kurulmasında Avrupa ülkelerinden göç ederek gelip Amerika'ya yerleşen Yahudilerin çok büyük rolü olmuştur. Kendi güçlü lobileri ile ABD yönetiminde her zaman için söz sahibi olmuşlar ve bu süper gücün doğmasında başta gelen katkılar sağlamışlardır. Çok kültürlü bir yapı içinde özgürce hareket edebilen Amerikan Yahudileri, lobiciliğin tırmanma göstermesi karşısında daha örgütlü biçimde ABD yönetimini etkilemişlerdir. ABD'de yer alan tüm etnik toplulukların geldikleri bir ülkeleri olmasına rağmen, İkinci Dünya Savaşı sonrasına kadar Yahudilerin böyle bir geçmişleri yoktu, İsrail'in kurulmasından sonra, yirminci yüzyılın ikinci yarısından sonra Amerikan Yahudi lobisinin ABD politikalarını, İsrail devletinin çıkarları doğrultusunda yönlendirdiği görülmektedir. AIPAC adlı örgüt bu politikayı örgütlemektedir. Bazı yönlerden ABD'nin Avrasya politikaları ile uyumluluk gösteren bu tür politik girişimlerin, İsrail devletinin çıkarları söz konusu olduğunda, ABD'nin küresel dünya dengeleri politikaları ile çeliştiği ortaya çıkmaktadır. ABD süper güç olarak dünyanın her bölgesine eşit ağırlıkta politikalarla yaklaşırken, Amerikan Yahudi lobisi İsrail'e ve Orta Doğu'ya ağırlık vererek ABD politikalarını bu bölgede İsrail'in gelişmesi için yönlendirmektedir. Yirminci yüzyılın ikinci yarısı incelendiğinde, ABD'nin Orta Doğu'da İsrail'den yana politikalara kilitlendiği gözlemlenmekte, bu durumda ABD gibi dünyanın süper devi bir ülkeyi tüm Arap ve İslam dünyası ile karşı karşıya bırakmaktadır. ABD'nin bir buçuk milyarlık İslam dünyasını İsrail yüzünden karşısına alması, bir süper gücün uygulayacağı dünya dengeleri politikalarına ters düşmektedir. Yine benzeri biçimde elliden fazla Arap kökenli ülke ile ABD'nin Orta Doğu'da ters düşmesi, hiçbir biçimde süper güç politikaları ile açıklanamıyacak bir durumdur. Bu gibi çelişkiler ABD'ye Orta Doğu'da zor dönemler yaşatmakta ve ABD'nin Avrasya politikalarını giderek tehlikeye sürüklemektedir.

Kendi iç politikalarında etkin olan lobileri dengeleyemeyen bir ABD'nin süper güç olarak ayakta kalabilmesi ya da varlığını koruyabilmesi mümkün olamayacaktır. Almanya, Fransa ve İsrail gibi söz

dinlemeyen batılı müttefikler ya da Çin, Japonya ve Hindistan gibi Asyalı devler sürekli olarak ABD'yi zor durumlara düşüreceklerdir. ABD süper güç olarak ayakta kalabilmek için hem Asyalı devleri dengelemek hem de söz dinlemeyen batılı müttefikleri olan üç yaramaz çocuğu yani Almanya, Fransa ve İsrail'i denetlemek zorundadır. Almanya Avrupa'da, Fransa Afrika ve Amerika'da, İsrail ise Orta Doğu'da hiç söz dinlememekte ve kendi ulusal çıkarları ve dünya hegemonyaları doğrultusunda bildiklerini yapmaya çalışmaktadırlar. ABD; üç dev rakip ve üç yaramaz çocuk ile baş edebilirse, süper güç olarak varlığını koruyabilir. Gerçekleştirmek istediği yeni dünya düzeni sürecini tamamlayabilir, aksi takdirde her şeyin planlananların tersine gelişmesi kaçınılmazdır. Bu da ABD'nin süper güç konumunun ortadan kalkmasına gidecek yolu açacaktır.

Yeni bir yüzyıla girerken, ABD'nin üç doğulu dev ülke ve üç batılı söz dinlemeyen müttefike karşı yeni yoldaşının Rusya Federasyonu olduğu görülmektedir. Günümüzde soğuk savaş döneminin ikili denge günlerini arar hale gelen ABD'nin, geleceğe dönük olarak kurmakta olduğu yeni dünya düzenini tehdit eden gelişmelere ve söz dinlemeyen ülkelere karşı yeni bir ABD-Rusya işbirliği denemesini gündeme getirdiği anlaşılmaktadır. On yıllık bir geçiş döneminden sonra Putin ile beraber Rusya'da aradığı ortağı bulan ABD, Rusya ile yakınlaşarak ve bu ülkeyi zengin olmadığı halde zengin ülkeler birliği içine alarak, dünya dengelerini kendi inisiyatifi altında götürmeye hazırlandığı gözlemlenmektedir. Rusya'da göreve gelen yeni yönetimin de bu durumu kabul etmesiyle beraber, yeni dünya düzenine geçiş sürecinde yeni bir aşamaya geçilmiş ve bekleme dönemi bittikten sonra ABD geleceğe dönük adımlar atmaya başlamıştır. Rusya'yı yeniden kendine partner seçen ABD, Avrupa ve Avrasya politikalarını gözden geçirmiş ve Rusya'yı karşısına almayacak biçimde daha esnek politikalar uygulamaya başlamıştır. Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Asya'da karşılıklı olarak sürdürülen rekabet yeni dönemde geride kalmış, işbirliği ve ortak politikalar geliştirme girişimleri öne geçmiştir. Bunun en somut örneği Kuzey Kafkasya'da değişen ABD politikası ile açıkça görülmüştür.

ABD'nin dünya dengelerini gözeterek yeniden Rusya ile işbirliği sürecine girmesi, Türkiye gibi eski müttefiklerini çok zor durumda bırakmıştır. Rusya ile küresel işbirliğine girilirken, Türkiye ile var

olan bölgesel işbirliğinin ihmal edilmemesi gerekmektedir. Küresel politikaların, bölgesel oluşumları devre dışı bıraktığı noktada, yeni yeni sorunlar gündeme gelmekte ve dünya konjonktüründe istenmeyen olaylarla mücadele yapılmak zorunda kalınmaktadır. Bu gibi durumları önleyebilmek için Amerikan politikasında süreklilik ve değişimin dengeli biçimde gündeme gelmesi gerekmektedir. ABD küresel dengeleri korurken hem kendi içyapısındaki gelişmeleri hem de dünyanın her bölgesinde ortaya çıkan tüm yeni olayları izlemek zorundadır. Aksi takdirde, değişen koşullarda süper güç olarak ayakta kalabilmesi çok zor olacaktır. Kendi iç bünyesinde oluşturacağı yeni bir yapılanma ile ulusal politikalarını çıkmaza sokan anlamsız lobiler yarırısını dengeleyerek işe başlayacak olan ABD, evrensel alanlara daha rahat çıkabilecek ve kendi istediği doğrultuda küreselleşme süreçlerini daha kolay uygulama olanağı bulacaktır. Yakın dönemde dünya barışının ABD'nin süper güç konumunu korumasına bağlı olduğu düşünülürse; ABD'nin kendisini bir an önce toparlayarak dünya barışını tehdit eden gelişmelere karşı daha aktif politikalarla önlemler geliştirmesi gerekmektedir. Dünya barışının kalıcılığı, ABD'nin süper güç olarak ayakta kalmasına bağlı olduğu sürece, bütün dünya ülkelerinin ve uluslarının ABD politikaları ile yakından ilgileneceği açıktır.

6. 21. Yüzyılda Çin

Asya kıtasının hemen hemen bütün doğusunu kaplayan ve güneydoğuya doğru da uzanan geniş alan üzerinde dünyanın en büyük ülkelerinden birisi olan Çin yer almaktadır. Batısında Afganistan, Tacikistan, Kırgızistan, Pakistan, Kuzey kısmında Rusya, Moğolistan, doğusunda ise Kore, Çin denizi, Japonya, güneyinde ise Vietnam, Laos, Birmanya, Nepal, Hindistan gibi ülkelerle çevrili bulunan Çin Halk Cumhuriyeti, dünyanı en büyük üç ülkesinden birisidir. On milyon kilometrekarelik bir alana yayılan Çin, bugün dünyanın üçüncü büyüklüğe sâhip konumdadır. Yoğun bir nüfusa sâhip bu ülkede kilometrekare başına dört yüz kişi düşmektedir. Bu kıtasal büyüklük içinde Çin, birbirinden çok farklı doğal bölgelere sâhiptir. Ülkenin büyük kısmı dağlardan oluştuğu için ancak toprakların yüzde on beşlik bir kısmı ekilebilmektedir. Nüfusun büyük bir kısmı, tarım arazileri üzerinde yerleşmiş ve kırsal yaşam düzeni içinde bulunmaktadır. Büyük nüfus, suyu ve tarımı yaşamsal öneme sâhip kılmakta ve bu

nedenle Çin halkı büyük kalabalıklar hâlinde ekilebilir sulak alanlar üzerinde yaşamlarını sürdürmektedirler. Çin'in bu coğrafi yapısı halkın etnik ayrılıklar ile bölünmesine engel olmuş, tarım alanlarında beraberce yaşayan farklı etnik kökenden insanlar Çin halkı olarak zaman içinde kaynaşmışlardır. Kendi aralarında birçok etnik ya da kültürel farklılıklara sâhip olmalarına rağmen, Çin'de yaşayan halklar her türlü alt kimliğin ötesinde Çinli kimliği ile bütünleşmiştir.

İki binli yılların başlarında yapılan nüfus sayımı verilerine göre bir milyar üç yüz milyonluk bir nüfusu olan Çin, bu potansiyeli ile dünya nüfusunun beşte birini kendi sınırları içinde barındırmaktadır. Bu dev nüfus Çin'e önemli ekonomik avantajlar sağlarken, aynı zamanda hem siyasal hem de sosyal birçok sorunun ülkenin başına dert olmasına giden yolu da açmıştır. Ülkeyi dışa açmaya hazırlanan devlet yönetimi, diğer ülkelerle dünya pazarlarında bire bir rekabet edebilmek için, önceliği nüfusu düşürmeye vermiştir. Yönetim bir buçuk milyarlık nüfusu her aileye tek çocuk kampanyası ile zaman içerisinde iki yüz milyon azaltılarak bir milyar üç yüz milyona indirilebilmiştir. Erkek sayısı giderek artarken, aradaki fark elli milyon üzerine çıkmıştır. Kadın azlığı yüzünden gelecekte Çinlilerin evlenemeyeceği ve bu durumun da ülkede gerginliklere yol açacağı öne sürülmektedir. Devlet bir yandan doğum kontrolü politikası izlerken diğer yandan kısırlaştırma yapmaktadır.

Çin, Birleşmiş Milletler üyesi olarak uluslararası hukuka ve insan hakları sözleşmelerine uymakla yükümlü bulunmaktadır. Doğum kontrolü ya da kısırlaştırma ya da kürtaj gibi uygulamaların, uluslararası insan hakları hukukuna uygun olarak yapılması gerekmektedir. Bu nedenle Çin'de bu gibi konular ciddi tartışılmaktadır. Devletin nüfusu sınırlaması ya da denetim altına alması uygulamalarında uluslararası alanda benimsenmiş olan insan haklarını sınırlamaması gerekmektedir. Oysa Çin'in nüfus fazlası ülke içi ekonomik dengeleri bozduğu için ve bu doğrultuda dış piyasaya yönelik rekabet şansını düşürdüğünden, Çin devleti doğum kontrolü ve kısırlaştırma programlarını devlet öncülüğünde zorlayıcı bir biçimde uygulamaktadır. Bazı bölgelerde nüfus dengesini oluşturabilmek için zorlayıcı kısıtlamalar bile gündeme getirilmekte ve bu nedenle de Çin toplumunda bazı gerginlikler ve tepkiler ortaya çıkabilmektedir. Çok büyük bir nüfusun frenlenebilmesi ve yönlendirebilmesi ancak sert önlemlerle

mümkün olabilmekte, bu durum da insanların en temel haklarına yönelik tecavüz anlamına gelebilmektedir. Elliden fazla etnik grubun yer aldığı Çin nüfusunun yaklaşık olarak dörtte üçünü Han grubu oluşturmaktadır. Çok uluslu bir ülke olmasına rağmen, ülkede Han grubu büyük çoğunluğu ile ulusal bütünlüğü sağlamaktadır. Hanlar bütün Çin bölgelerine dağılmış bir yaygınlık içinde yaşamaktadırlar. Hanlıların sâhip oldukları ortak kültür Çin ulusunun genel kültürel yapısını oluşturmuştur. Hanlılar ülkenin her tarafına yayıldıkları için Çin ülkesinde bir kültürel bütünlük sağlayabilmektedirler. Bunun yanı sıra, diğer etnik gruplar ayrı topluluklar hâlinde yaşadıkları bölgelerde kültürel özerklik hakkına sâhip olabilmektedirler. Devlet uluslararası antlaşmalar ve sözleşmeler doğrultusunda etnik grupların azınlık haklarını tanımakta ve bunların gelişmesi için yardımcı olmaktadır. Bugün Çin’de yetmişden fazla etnik azınlık kendi alt dillerini kullanabilmektedirler.

Çin’in kalabalık nüfusu tek bir dine değil, Asya dinleri denen mistik kültürel dinlere sâhiptirler. Buda, Konfüçyüs ve Tao’nun ortaya koydukları ilkeler sonraki dönemlerde birer ahlâk ilkeler olarak yaşamış ve yaygınlık kazanmışlardır. Nüfusun yüzde doksanı bu üç dine inanırken geri kalan yüzde onluk kısımda Müslümanlar ve Hristiyanlar yer almaktadırlar. Çin dinleri atalara ve aileye saygı duymaya öncelik verdiği için, kalabalık toplumun düzene konulmasında ve sosyal yaşamın kurallara bağlanmasında olumlu etkileri olmuştur. Çin ülkesi, geleneksel dinleri ve kültürleri ile günümüz koşullarında da yaşamını sürdürmekte ve dış dünyaya açılırken, geçmişten gelen mirasına sâhip çıkmaktadır. Çin bu farklı konumu ile diğer Asya ülkelerinden ayrılmakta, daha önce sömürge yönetimi altında kalmadığı için Batılı değerlere uzak kalmış bir toplum yapısını barındırmaktadır. Devlet, ülke yararına din çalışmalarını düzenleme hakkına sâhiptir.

Ortaçağ sonrasında Avrupa ülkeleri bütün dünyaya açılırken, dünya kıtalarını ve kara parçalarını sömürge durumuna düşürürken, Çin sürekli olarak aynı ülkede kalmıştır. Uçsuz bucaksız alanlara yayılmış olan Çin, bu kadar büyük ülkeden kalkarak başka bölgelere gidecek bir duruma hiç bir zaman gelmemiştir. Bir anlamda bu kadar büyük bir ülke Çin halkına yettiği için, Avrupa’nın küçük ülkeleri gibi Çinliler kendilerine yeni ülkeler ya da yaşam alanları aramak

için denizlere açılmak gereksinmesini duymamışlardır. Çin bu kadar büyük bir kıtasal ülkede yayılarak yaşamanın getirdiği uyuşukluğu uzun bir süre üzerinden atamamış, yanı başındaki ada ülkesi küçük Japonya ise küçük adalar kendisine yetmediği için, yeni yaşam alanları ve ülkeler aramak için yollara düşerek, uzun süre sömürgecilik yapmıştır. Batılılar on beşinci yüzyılda sömürgecilğe başlarken, bir doğu gücü olarak Japonya da on sekizinci yüzyıldan sonra adaların dışına çıkarak doğu denizlerinde egemenlik kurmayı ve tıpkı İngiltere gibi, doğunun ada devleti olarak denizlerde üstünlük kurmayı hedeflemiştir. Japonya küçük bir devlet olarak bütün Asya kıyılarını sömürgeye çevirirken, Çin uzun süre içe kapanık bir dönem geçirmiş, daha sonraları İngiliz emperyalizminin Uzak Doğu'da başlattığı Afyon savaşı ile Çin halkı zorla uyutularak, Çin'in uyanması ve çevreye yönelmesi batılı emperyalist güçler tarafından engellenmiştir. Yirminci yüzyıla gelene kadar Asya'nın en büyük ülkesi olan Çin'in uyanması ve sınırları dışına çıkması sürekli olarak engellenmiştir. Modern çağlara girerken, dünyanın en büyük ve kalabalık ülkesi olan Çin Ortaçağ'dan kalma geleneksel kırsal yapıda yaşama bir anlamda mahkûm edilmiştir. Çin'in içinden çıkarak dışa açılan kesimler ve gruplar öne çıkamayınca Çin dünyanın arkasında ve dışında yirminci yüzyıla kadar geleneksel biçimde varlığını sürdürmüştür.

Çin devrimi, İkinci Dünya Savaşı sonrasında gündeme gelmiştir. Birinci Dünya Savaşı Rusya'yı ve ona bağlı olan bütün Kuzey Asya'yı uyandırırken İkinci Dünya Savaşı sonrası Çin, yeni bir sosyalist yapılanma ile ortaya çıkmıştır. Birinci Dünya Savaşı sonrası dönemlerde, sürekli olarak köylü ayaklanmalarına sahne olan Çin'de bir türlü toplumsal düzen kurulamayınca, giderek artan nüfusu kontrol edebilmek ve Çin'i modern dünyaya hazırlayabilmek üzere olayların geliştiği görülmüştür. Çin'de yirminci yüzyılın başlarında toplumsal depremler birbirini izlerken, Sun Yat Sen devleti ve cumhuriyetini yeniden kurmuştur. Çan Kay Şek ise Çin devletini geleneklere uygun bir biçimde yönetmeğe çaba göstermiştir. Toplumsal patlamalar bir devrimi gündeme getirdiğinde ise Mao Zhe Dung Çin'de sosyalist devrimi gerçekleştirerek, İkinci Dünya Savaşı sonrasında devleti ve toplumu yeniden yapılandırmıştır. Çin'de sosyalist devrimin başarıya ulaşması toplumu ve kitleleri sarsmış, ilk kez bu aşamada silkelenen

Çin toplumu etrafına baktığında Tibet ve Doğu Türkistan bölgelerini Çin yönetimi kendi kontrolü altına almıştır.

Çin Komünist Partisi 1949 yılı itibarıyla iktidara gelmiş ve yeni sosyalist Çin'i kurmuştur. Çin bu tarih itibarıyla geleneksel yaşam düzeninden sosyalist bir toplum düzenine geçmiş, sosyalist devrim milyarlık Çin toplumunu Ortaçağ uykusundan uyandırarak ayağa kaldırmıştır. Çin uyanınca etrafına bakarak, Tibet, Doğu Türkistan ve Güney Moğolistan ile Mançurya'yı kendi yönetimine bağlamıştır. Böylece geniş Asya kıtasında, kıtanın kuzey küresini kaplayan Sovyetler Birliği'ne karşı, Çin'in merkezi olduğu bir "doğu ittifakı" oluşturulmuştur. Bir uzun yürüyüş sonrasında, bütün Çin halkını arkasına alarak iktidara gelen Çin Komünist Partisi, ülkenin büyük nüfusunu dikkate alan yeni bir sosyalist yapılanma yoluna gitmiştir. Mao Zhe Dung ülkede uzun süreli bir iktidar döneminde ülkeyi Marksizm-Leninizm doktrini biçiminde yönlendirerek, geleneksel toplum yapısına son vermiş daha sonra da modern çağlara uygun bir sosyalist toplum yaratabilmek için Çin'in gereksinimleri doğrultusunda ve ülke koşullarına uygun düşen tarzda birbiri ardı sıra devrimler gerçekleştirmiştir. Devlet yeniden kurulurken, ülkedeki birimler daha sıkı bir düzen içinde merkeze bağlanmış, yerel yönetimler güçlü bir merkez aracılığıyla yönlendirilmiştir. Çin böylesine güçlü ve büyük bir devlet modeline giderek, diğer büyük devletlerin karşısına çıkabilmeyi hedeflemiştir. Mao sonrasında ise, Çin'de önemli değişiklikler gündeme gelmiş ve sosyalist devrimin katılığı zaman içerisinde daha yumuşak bir yapılanmaya doğru dönüştürülmüştür.

Mao sonrasında Deng ve Zemin politikaları ile Çin yavaş yavaş katı bir sosyalist kapalı toplumdaki, daha yumuşak ve dünyaya açık bir ülke olmağa doğru evrim geçirmiştir. Tarihin ilk dönemlerinden gelme büyük ve güçlü devlet merkezi Pekin'de devam ederken, Çin devleti merkezi kalesini koruyarak bir dünyaya açılma programını benimsemiştir. Sovyetler Birliği'nin dağılması Çin'i yakından etkilemiş ve soğuk savaşın sona ermesi ile beraber Rusya gibi Çin de demirperdeli kaldırarak dış dünyaya kapılarını açmıştır. Özellikle ABD başkanı Nixon'un Çin ziyareti, Çin'deki bu yeni dönemin başlangıcı olmuştur. Çin bu aşamadan sonra ABD ile ilişkilerini normalleştirmiş ve uluslararası kuruluşlarda daha etkin bir biçimde yer almağa başlamıştır. Küreselleşme döneminin getirdiği özgürlükler havası, bütün

ülkelerdeki duvarları ve demirperdeleri ortadan kaldırırken, Çin de yüzyılların içe kapanmışlığından kurtularak dış dünya ile yeni bir ilişki dönemine girmiştir. Bu aşamadan sonra Çin'in çok yönlü ilişkiler diplomasisine yöneldiği görülmektedir. Özellikle Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne katılmasıyla beraber, dünya ticaretinde Çin giderek artan bir hızla öne çıkmaya başlamıştır.

Soğuk savaş sonrasında artık dünyaya açılan ve devletlerarası rekabette yer alan bir Çin faktörü öne çıkmaktadır. Çin, Birleşmiş Milletler'in kurucusu ve Güvenlik Konseyi'nin beş büyük daimi üyesinden birisi olarak dünya dengelerinde eskisine oranla daha ağırlıklı bir konuma gelmiş ve bu doğrultuda uluslararası olayların yönetmesinde etkisini artırmıştır. Ne var ki, Çin'in bu yeni konumundan ileri gelen avantajlarını kullanabilmesini önleyebilmek üzere Batılı ülkelerin yeni manevralara kalkıştıkları görülmeye başlanmıştır. Çin yeni dönemde ABD ile işbirliğine giderek dünya piyasalarındaki yerin pekiştirme yoluna gitmiş, ABD'nin en çok ithalat yaptığı ikinci ülke konumuna gelince, ilişkilerdeki ekonomi siyasetin önüne geçmiştir. Eskiden gelen çatışma yeni dönemde çekişme ve diyaloga dönüşmüş, ekonomik rekabet artarken, siyasal konularda da diyalog yavaş yavaş devreye girmeğe başlamıştır. Çin üretim patlaması gerçekleştirmesine rağmen, hâlen Asya kıtasında bölgesel bir güç konumundadır ve dünya piyasalarında Batı ülkeleri ile rekabet edebilecek konuma gelememiştir. Bugün için Batılı devletlere rakip olmayan Çin son yıllarda geliştirdiği üretim patlaması sayesinde bütün ülkelerde hızlı bir pazar kapma aşamasına gelmiştir. Çin'in önlenemeyen ekonomik yükselişi Batılı güçleri telaşa sürüklediği için, ABD ve Avrupa, Avrasya ve Ortadoğu bölgelerinde kendilerine yeni alanlar yaratmaktadırlar.

Çin'in son yıllarda gerçekleştirdiği ekonomik yükseliş ve olası bir Çin-Amerika stratejik rekabeti çekişmeden çatışmaya dönüşürse, bir Üçüncü Dünya Savaşı gündeme gelebilecektir. Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılan 11 Eylül saldırılarından sonra bütün dünyada terör korkusu tırmanmış ve güvensizlik ortamı hızla genişlemiştir. Bölgesel ve küresel entegrasyona yönelen ekonomik karşılıklı bağımlılık sürecinde Çin ve Amerika gibi iki ulus devlet ön plânda çekişmekte ve iş giderek milliyetçiliğe doğru dönüşmektedir. Çin ve Amerika arasında ortaya çıkabilecek hegomonik çatışma aşamasında, tüm dünya bölgelerini sarsacak yeni gelişmeler ortaya çıkabilir. Amerika ile Çin

kapışır, her türlü felâket senaryosunun gündeme gelebileceğini öne süren çok ciddi yaklaşımlar vardır. Dünya dengeleri yeniden oluşturulurken gelecekte muhtemel bir ABD-Çin çatışmasını önleyebilecek biçimde küresel dengelerin dikkate alınması gerekmektedir. Çin ile beraber Rusya ve Hindistan ya da Brezilya gibi yeni dünya devletleri bir araya girerek, yeni dengelerle çekişmelerin çatışmalara dönüşmesini önleyebilirler. Dünyanın üçüncü büyük ekonomik gücü olan Japonya'nın dünya dengelerinin yeniden kurulmasında etkili bir rolü bulunabilir. Âdil ve demokratik bir küresel yönetim yapılanması altında ulus devletlerarasındaki milliyetçi kavgayı önleyebilir ve bir yeni denge oluşturabilir.

Çin'in ABD ile ilişkilerini dengeleyen ülke Rusya'dır. Rusya ile Çin hem Batı'ya karşı işbirliği yaparken hem de doğunun egemenliğini ele geçirme konusunda rekabet hâlinindedir. Çin kapalı bir toplum olarak şimdiye kadar hiç bir zaman Avrasya bölgesinde etkili olamamıştır. Rusya bu açıdan her zaman önde olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Doğu Türkistan ve Tibet'i ele geçiren Çin, Avrasya bölgesine komşu durumuna gelince, Avrasya'nın geleceğinde etkili olabilecek bir pozisyonu yakalayabilmiştir. Avrasya bölgesindeki rekabette her zaman önde olan Rusya, bunu Sovyetler Birliği gibi bir ideolojik imparatorluğu tüm Avrasya bölgesinde kurarak ortaya koymuştur. Giderek azalan nüfusu ile Rusya hem ideolojik imparatorluğunu hem de Avrasya bölgesindeki federatif hegemonyasını yitirmiştir. Çin ise, ikinci dünya savaşı sonrasında ele geçirdiği Tibet ve Sincan bölgelerinden yararlanarak sâhip olduğu büyük nüfus potansiyeli ile Avrasya bölgesinin merkezi olan Orta Asya'yı diğer adı ile Batı Türkistan'ı anında işgal edecek ve ele geçirecek bir güce sâhip bulunmaktadır. Asya içi dengelerde Çin Rusya ile rekabetini, Pakistan ile yakınlaşarak dengelemeye çalışmıştır. Eski dönemlerde soğuk savaşın etkisi ile barış içinde birlikte yaşama ilkesi doğrultusunda Rusya ve Çin Batı emperyalizmine karşı işbirliği yapıyorlardı. Rusya Sovyetler Birliği'nin patronu olarak bütün sosyalist dünyaya müdahale etmeye başladığında, Çin bu durumdan fazlasıyla rahatsız oluyor ve kendi başına sosyalist dünyada ayrı bir çizginin izleyicisi oluyordu. Maoizm bir anlamda Sovyet kontrolündeki sosyalizme ya da komünizme alternatif olarak gündeme geliyordu. Zaman zaman iki ülke arasında gerginleşen ilişkiler, Çin'i Asya sosyalizminin önderliğine

sürüklemiş, Rusya ise kendisine bağlı olan Sovyet dünyasının patronu olarak Çin'in bu çıkışlarına karşı direnmiştir.

Geçmişte birbirine rakip olan Rusya ve Çin, küreselleşme döneminde ABD merkezli Atlantik emperyalizmine karşı kendilerini korumak ve bu doğrultuda işbirliği yapmak üzere harekete geçmişlerdir. Özellikle ABD'nin yeni yüzyılın ilk yıllarında Afganistan ve Irak gibi iki küçük ülkeye askerî işgal hareketi ile girmesi, Afganistan üzerinden Orta Asya, Irak üzerinden Hazar havzasına yönelen bir askerî saldırıyı sürdürmeye çalışması karşısında Asya'nın iki devi olarak Rusya ve Çin bir araya gelerek Atlantik emperyalizminin Avrasya kıtasını işgaline karşı çıkmışlar ve bu işbirliğini daha sonraları Orta Asya ülkelerini de yanlarına alarak Asya'nın korunması için bir Şanghay İşbirliği Örgütü'ne dönüştürmüşlerdir. ABD saldırganlığı devam ettikçe, Çin-Rus ittifakı gelişmekte ve Şanghay örgütü de bir Asya savunma paktına dönüşme yolunda ilerlemektedir. Atlantik saldırganlığı bir Asya savunmasının oluşmasına neden olmuş ve Avrasya bölgesi Asyalı güçlerin denetimi altına alınmıştır.

Yeni muhafazakârların işgal ettiği ABD yönetimi, Atlantik yönetimi adına Avrasya bölgelerine saldıрмаğa devam ettiği sürece, Rusya ve Çin'in, ortak hareket ederek, Asya kıtasını ve doğu bölgeleri koruyacağı çok açıktır. Taliban'ı kurdurarak Afganistan'a müdahale ortamı yaratan ABD; Müslüman görünümlü terör olaylarını örgütleyerek bütün Avrasya ülkelerinde istikrarsızlık ortamını kışkırtmakta ve bunu bahane ederek Avrasya bölgesine askerî güçleri ile girerek işgale kalkışmaktadır. Irak ve Afganistan saldırılarında 11 Eylül olayları bir bahane olarak kullanılmış, iki bağımsız devletin askerî işgali bu yoldan meşrulaştırılmak istenmiştir. ABD yönetiminin Atlantik emperyalistleri tarafından dünya hegemonyası için kullanılması ve bu doğrultuda Avrasya kıtasının çeşitli ülkelerine işgal senaryoları düzenlenmesi, sürekli olarak dünya platformunda güvensizlik yaratmakta ve giderek canavarlaşan ABD saldırganlığına karşı Çin ve Rusya gibi iki büyük dev, Asya kıtasının güvenliği için bir araya gelebilmektedir. Yirminci yüzyılın Atlantik hegemonyasının merkezi olan New York'a karşı, Çin Pasifik Okyanusu kıyısındaki ticaret merkezi olan Şanghay'ın önce Asya kıtasının daha sonra da New York gibi dünyanın başkenti olması hedefini ortaya çıkarmaktadır. Şanghay adı ile oluşturulan örgütlenme önceleri bir bölgesel işbirliği ve

dayanışma örgütlenmesi olarak gündeme gelmiş, daha sonraları ise ABD'nin İslâmî görünümlü terörü bahane ederek Avrasya'ya girmesine karşılık bir güvenlik örgütüne dönüşmüştür. ABD gibi bir süper gücün saldırganların eline geçmesi karşısında bozulan dünya barışı ve dengelerinin yeniden kurulabilmesi ancak Rusya ve Çin gibi iki eski kutup başı dev ülkenin bir araya gelmesiyle olabilecektir. Bu nedenle bir işbirliği örgütü olan Şanghay dayanışması almış olduğu kararlar doğrultusunda hızla askerî bir güvenlik örgütlenmesine dönüşmekte ve bu doğrultuda bütün Orta Asya ve diğer doğu ülkelerini eşit koşullarda dayanışma amacıyla içine almaktadır. Batı emperyalizmi adına ABD saldırganlığı devam ettiği sürece, Şanghay Örgütü'nün tıpkı NATO gibi bir doğu bölgesi güvenlik ve savunma örgütüne dönüşmesi kaçınılmazdır: Ayrıca Şanghay Örgütü'nün giderek doğunun ötesinde, ABD'nin NATO'yu kendi jandarması doğrultusunda kullanması durumu devam ederse, Atlantik saldırganlığına karşı çıkan bir küresel güvenlik örgütüne dönüşmesi de gündeme gelebilir. ABD'nin NATO'yu Batı emperyalizminin bekçisi olarak kullanmağa devam etmesi, bu saldırganlığa karşı dünya ülkelerinin karşı güvenlik örgütüne yönelmelerine neden olabilecektir ki, bu da Şanghay Örgütü'nün dünya güvenlik örgütüne dönüşmesini beraberinde getirecektir. Dünyanın bugün içine sürüklenmiş olduğu Atlantik saldırganlığı döneminin sona ermesi ve yeniden bir dünya barışının Birleşmiş Milletler çatısı altında oluşturulabilmesi için küresel güç dengelerinde böylesine bir yeniden yapılanmaya gereksinim bulunmaktadır. Çin, Rusya ile işbirliği yaparak bu dönüşümü sağlayabilir.

On dört devletle çevrelenen Çin, iç ve dış güvenliği için her zaman bir büyük devlet ve merkezî güç olarak ayakta kalacaktır. Dünyanın en kalabalık ülkesi olan Çin, bu durumuna paralel olarak dünyanın en kalabalık ordusunu barındırmaktadır. Kıtasal genişlikteki bir büyük ülkenin iç güvenliği büyük bir orduyu gerekli kıldığı gibi, doğu bölgesinin en büyük devleti olarak Çin ayın zamanda Asya kıtasının güvenliğini de düşünmek durumundadır. Çin dış dünyaya açılırken, kendi bölgesindeki gelişmeleri dikkate alarak hareket etmekte ve bu doğrultuda bölgesel güvenlik için de bir büyük orduyu korumaktadır. Bir asker devlet olarak Çin batı dünyası ile ilişki kurarken karşısına NATO ittifakı çıkmakta ve gelecekte muhtemel bir çekişme ya da çatışma ihtimaline karşı da dünya güvenlik dengeleri

için bir büyük ordu gereksinmesi Çin tarafından değerlendirilmektedir. Çin ile beraber Rusya'nın da asker devlet olması, yeni dönemde Hindistan'ın Batı destekli bir büyük askerî güç olarak ortaya çıkarılmasına neden olmuştur. Şanghay Örgütü Çin-Rus ittifakı ile askerî güce dönüşürken, Batılı güçler Asya'nın askerî gücünü gene bu kıtanın bir büyük devleti olan Hindistan ile dengeleyebilmenin çabası içine girmişlerdir. Dünya güvenliği açısından, Birleşmiş Milletlerin beş büyük ülkesinden birisi olan Çin ABD ve müttefikleri ile her platformda ilişkilerini geliştirmekte, ne var ki, iş Atlantik emperyalizminin Avrasya bölgesini işgaline gelince ortaya Çin-Rus dayanışması çerçevesinde bir Şanghay Örgütü Asya güvenlik örgütü olarak çıkmaktadır. ABD NATO'yu Ortadoğu'ya getirmek, ya da Afganistan'da güvenlik işlerini NATO'ya yaptırarak, kendi denetimindeki bu askerî gücü bir dünya jandarmasına dönüştürme eğilimi taşımaktadır. NATO'nun Ortadoğu'ya taşınmasına başta Avrupa ülkeleri karşı çıkmışlar ve NATO'nun geleceği ile ilgili olarak ortaya bir Avrupa ve Amerika çatışması çıkmıştır. Avrupa'nın büyük ülkelerinin karşı çıkmasına rağmen, ABD Atlantik emperyalizminin dünya hegemonyası için NATO merkezli bir süreçte ısrarlı olmaktadır. ABD'nin askerî birliği konumundaki NATO örgütlenmesi Avrupa'nın itirazları doğrultusunda bir Batı ittifakı olmaktan çıkarak Atlantik yapılanmasına bekçilik yapmaktadır. Bu nedenle Irak ve Afganistan'da NATO ile hareket etmek için ısrarcıdır. NATO'nun dünya jandarmalığı konumunda Atlantik emperyalizmi dünyanın ortası olan Avrasya'yı işgal ederken, Çin ve Rusya'nın bu durumu izlemesi düşünülemez. Her ikisi de Avrasya bölgesinin komşu olan bu büyük devler ABD hegemonyasına karşı dengeyi Avrasya'da işbirliği kurarak ve bir güvenlik yapılanması oluşturarak bağlamak istemektedirler. Avrasya bölgesinde, Batılı güçlerle Doğulu güçlerin karşı karşıya gelmesi, bütün dünyayı tehdit edecek bir Üçüncü Dünya Savaşı anlamına gelir ki, buna da ne bölge ülkeleri ne de dünyanın diğer güçleri izin vermek istemeyeceklerdir.

ABD'nin Avrasya stratejisi doğrultusunda Avrasya'nın içlerine girmesine karşılık, Çin Avrasya stratejisini buna göre ayarlamıştır. Doğu Türkistan'dan Batı Türkistan'a atlamayı düşünen Çin emperyalizmi de, bu doğrultuda fırsat kollarken, Rusya'nın da Sovyetler Birliği sonrasında, büyük çöküşten hızla toparlanmaya yönelmesi ve

eski denetimi altındaki Avrasya ülkelerine yönelmesi sürecinde Avrasya bölgesinde çok merkezli ve oyunculu yeni bir oyun gündeme gelmiştir. Çin, Avrasya bölgesinde kendi geleneksel emperyalist yaklaşımını sürdürürken, Avrupa ve Amerika üzerinden bu bölgeye yönelen Batı emperyalizmine karşı koyacak bazı politikaları da kendine yakın olan kesimlerle örgütlemeye çalışmaktadır. Çin açısından, bugünkü Avrasya bölgesinde kesinlikle eski Sovyetler Birliği benzeri bir yapılanma ya da bir büyük emperyalist gücün denetiminde bir bölgeselleşme düşünülmemektedir. Çin, Rusya'nın bu doğrultuda geliştirdiği "yakın çevre" politikasına ve Bağımsız Devletler Topluluğu yapılanmasına nasıl karşı çıkmışsa, gene benzeri bir biçimde Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrasya'yı ele geçirme stratejisine de karşı çıkmaktadır. Çin Asya ve kendi güvenliği açısından, kendisinin dışındaki bir gücün Avrasya bölgesinde hegemonya kurmasına kesin olarak karşı çıkmaktadır. Rusya kadar, Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, Hindistan, İran ya da Türkiye merkezli yeni bir Avrasya yapılanması Çin açısından istenmemektedir. Ayrıca, Avrasya bölgesinde oluşacak bir büyük Türk Birliği ya da bölgede yaygın olan İslâm dinî çerçevesinde gündeme gelebilecek bir İslâm Birliği yapılanması, Çin için büyük tehdit anlamına gelmektedir ve bu nedenle bunlar önlenmelidir. Çin kendi güvenliği açısından Avrasya bölgesini ya tam olarak kendi denetimi altına alabilmek istemekte ya da bir başka büyük gücün merkezinde olduğu yeni bir Avrasya yapılanmasını önlemek istemektedir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan bugünkü durum bir anlamda Çin'in işine gelmektedir. Bir büyük gücün egemen olmadığı bir Avrasya dönemi Çin açısından daha güvenli ve rahatlatıcıdır. Uygur bölgesi gibi Büyük Türkistan'ın bölünmesinden sonra ortaya çıkmış olan Orta Asya'nın parçalı yapısından meydana gelen yeni devletler, Çin için bir tehlike ya da tehdit arz etmemektedir. Ne var ki, bunlar bir araya gelirlerse ve yeniden bir bölgesel birlik olarak Türkistan Federasyonu'nu kurarlarsa, Çin için önemli bir tehdit meydana getireceklerdir. Çünkü Türkistan'ın doğusu bugün Çin'in sınırları içinde kalmaktadır ve yarın böylesine bir Orta Asya Federasyonu oluşturulursa, Doğu Türkistan, Batı Türkistan devletleri ile beraber Büyük Türkistan Federasyonu içinde yer alacaktır. Böylesine bir sonuç da Çin'in bölünmesine giden yolu açacaktır. Doğu Türkistan'ın Uygur Cumhuriyeti olarak Türkistan Federasyonu içinde yer alması, Çin'i böleceğinden, daha

sonraki aşamada Tibet, Mançurya ve güney Moğolistan'da Çin'den koparak kendi bağımsız siyasal düzenlerini kurabileceklerdir.

Sovyetler Birliği dağılır dağılmaz Kazakistan'dan bir milyon Çinli'nin toprak alması, Çin'in Avrasya siyasetinin gereğidir. Yahudiler nasıl toprak satın alarak Filistin'e yerleştilerse, Amerikalılar ve Avrupalılar nasıl toprak satın alarak Anadolu'ya yerleşiyorlarsa, Çin'de bir milyon Çinli'nin toprak satın alarak Kazakistan'a yerleşmesini devlet olarak desteklemiştir. Ne var ki, daha sonraki dönemde ABD'nin devreye girmesiyle beraber Çinlilere yapılan toprak satışları iptal edilerek, Çin'in Sovyet sonrası dönemde Orta Asya'ya çıkartma yapması önlenmiştir. Çinlilerin toprak alımını iptal ettiren ABD kendi vatandaşlarına dünyanın her yerinde toprak alma özgürlüğünü tanıyarak çifte standartlı bir yaklaşımı her zaman olduğu gibi sergilemiştir. ABD kendi vatandaşlarına tanıdığı yabancı ülkede toprak alma hakkını Çinlilere Orta Asya'da tanımamıştır. Satın alınan topraklar daha sonra ABD baskısıyla geri alınmıştır. Böylece Çin'in Doğu Türkistan'dan Batı Türkistan'a atlama yolu kesilmiştir. Çin, ABD'nin bu müdahalesini Avrasya'da bir güvenlik sorunu olarak görmüş, Atlantik emperyalizminin on bin kilometre öteden gelerek bu bölgeye karışmasını bir türlü kabul edememiştir. ABD, gelecekte kendi plânları için hazırladığı Avrasya ülkelerini, Çin ya da Rusya'ya kaptırmamak, soğuk savaş sonrasında askerî olarak girmiş olduğu bu bölgeyi kendi çıkarlarına uygun düşecek bir biçimde düzenleyebilmek için Orta Asya'daki geniş ülkelerin nüfus boşluğunu korumak ve bir Çin saldırısına izin vermemek üzere böyle bir politika geliştirmiştir. Çinlilere kapatılan Orta Asya ülkeleri, ABD askerlerine ve tüccarlarına açılmış, ABD hem askerî üsler kurarak bu bölgeyi Çin ve Rusya'ya karşı kendi hegemonyası altına almış, hem de yoğun bir ticaret akışı ile ekonomik olarak ortada kalan Türk devletlerini ele geçirmiştir. Orta Asya Türk devletleri bu süreç içinde dış dünyaya açılmışlar ve zaman içerisinde ekonomik açıdan Batı Bloku'na bağımlı bir duruma getirilmişlerdir.

Çin Avrasya'da Rusya, ABD ve Avrupa Birliği ile rekabet ederken, bölge ülkesi olmaktan ileri gelen yakınlığını kullanmak istemiştir. Tarihten gelen İpek Yolu yeniden canlandırılarak, komşular arasındaki ticaret ve geliş gidiş kolaylaştırılmak istenmiş, bu durumdan yararlanılarak, Orta Asya ülkelerinin Çin'e ekonomik açıdan daha yakın olmaları amaçlanmıştır. Böylece bu ülkelerin Batı'ya ya da yeniden

Kuzey'e kaymaları engellenmeye çalışılmıştır. Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan gibi ülkelerin bir araya gelerek kendi aralarında bir ortak düzen kurmalarına da Çin karşı çıkmış ve bunu engellemek için her yolu denemiştir. Orta Asya ülkelerini tıpkı Uygur bölgesi gibi kapmaya ya da yutmaya hazır olan Çin, bu durumu önleyebilecek bütün çözümlere karşı çıkmış ve direnmiştir. Önceliği Kazakistan'a veren Çin, buradan diğerlerine atlamaya hazırlanırken önü kesilmiş ama bu boşluğu batılılar kendi stratejileri çerçevesinde doldurmak için harekete geçmiştir.

Sürekli olarak bağımsızlık ve tarafsızlık ilkelerine dış politikada bağlı kalan Çin, dünya barışının korunmasına öncelik vermekte ve bu doğrultuda gereken girişimleri yürüterek, uluslararası politik düzende dengelerin yeniden kurulabilmesi için çaba göstermektedir. Dış dünyaya sosyalizm sonrasında açılırken, ekonomik açılıma öncelik vermek, Rusya gibi hemen Batı tipi demokrasiye yönelmemektedir. Böylece merkezî devlet yapılanmasını koruyarak ve bu yapıdan gelen gücü en üst düzeyde kullanarak uluslararası arenaya açılmaktadır. Sahillerden dışa açılırken, ülkenin orta bölgelerindeki merkezî yapıyı koruyan Çin, Sovyetler Birliği gibi hemen dağılmamak için ikili bir strateji izlemiştir. Ekonomiyle dışa açılmanın karşılığı siyasetteki merkezî yapının korunması olmuştur, çünkü ekonomik dışa açılma birçok ülkede siyasal yıkımı beraberinde getirdiği için, Rusya deneyiminden ders alan Çin kendi yapısını ve gücünü bu yoldan koruyabilmiştir. Böylece, ABD ve Avrupa Birliği gibi büyük güçlerle dünya platformlarında at başı bir rekabeti götürebilecek gücü her zaman için ayakta tutabilmiştir.

Atlantik emperyalizmi, dünya hegemonyası için Hazar bölgesi ve Sibirya'da doğal kaynakları ve zenginlikleri ele geçirebilmek üzere bir strateji izlerken, Çin'de buna karşı bir stratejiye yönelerek, hem batılıların bu bölgeye gelmelerini önleyebilmenin yollarını aramış hem de kendisi yanı başındaki bu bölgelere ulaşarak ekonomik gelişmesi için gerekli olan hammadde yatakları üzerinde etkisini artırmayı hedeflemiştir. Bugünkü statü düzeni açısından Rusya Federasyonu sınırları içinde yer alan bu bölgelerdeki etkinliğini artırabilmek için hem Rusya ile yakınlaşma, hem de Rusya Federasyonuna komşu olan Avrasya ülkelerindeki gücünü yükseltme politikalarını beraberce yürütmüştür. Ekonomik ilişkilerle beraber, siyasal yakınlaşma iyi komşuluk

ilişkileri, çeşitli sorunlara ortak yaklaşım ve benzeri açılımlar, bir bölge ülkesi olan Çin'i, on bin kilometre öteden gelerek buraları iş-gale kalkışan Atlantik emperyalizminden daha şanslı bir konuma getirmiştir. Çin, Doğu Türkistan ve Tibet'i sınırları içinde tutarken, Orta Asya'nın diğer ülkelerini de sınırları içine alarak sâhip olduğu sınırlarını bir büyük konfederasyon yapılanması doğrultusunda Hazar bölgesine kadar ulaştırmak ve böylece, Avrupa ve Amerika gibi batılı güçlerin önüne Hazar havzasında bir Asya gücü olarak çıkmak istemektedir. Çin bu doğrultuda Orta Asya ülkeleri kadar Orta Doğu ülkeleri ile de yakından ilgilenmeye ve bu ülkelerden enerji gereksinmelerini karşılamaya başlamıştır. Bu aşamada Çin'in İran'ı en yakın müttefiki olarak görmeye başladığı anlaşılmaktadır. Avrasya hegemonya kavgasında, Çin Hazar bölgesine gözlerini diktiğinde bu havzadaki ülkelerle daha yakın olabilmenin yollarını aramaktadır. Kimini kendine müttefik olarak görmekte, kimini de Uygur bölgesi gibi sınırları içine alarak federasyon sınırını Hazar sahillerine kadar getirmek istemektedir.

Çok büyük bir ülke olmasına rağmen, dünya çapında etkili olabilmek için sâhip olunması gereken ekonominin gereksinimi olan enerjiyi Çin ancak Hazar havzası ile çözebilmektedir. Türkmenistan bu açıdan Çin için kilit öneme sâhip bir ülkedir. Hazar havzasında, İran ya da Türkmenistan üzerinden gelecek enerji hatları Çin için yâşamsal öneme sâhiptir. Çin bugün İran ile bir petrol hattını kurmakta ve gelecekte de Hazar havzasından yararlanabilmek için Kazakistan üzerinden yeni bir enerji hattının inşa edilebilmesi için devreye girmiş durumdadır. Çin, hâlen çıkmakta olan Ortadoğu petrollerinden yararlanmak istemektedir. Irak'a Amerika'nın el koyması nedeniyle, İran ve Suudi Arabistan gibi bölgenin petrol ülkeleriyle Çin yeni antlaşmalar yaparak, Batılı güçlere karşı dünyanın merkezî bölgesindeki etkinliğini artırmaktadır. Ortadoğu'da, Osmanlı sonrası dönemde kurulan İngiliz egemenliği, daha sonraları ikinci dünya savaşıyla beraber ABD egemenliğine dönüşmüş ve İsrail'in kurulmasıyla beraber de mutlak bir batı üstünlüğüne dönüşmüştür. İran'ın giderek Suudi Arabistan ile beraber daha çok Çin'e yakın bir konuma gelmeleri, ABD ve İngiltere'nin yeniden Ortadoğu'ya bir askerî müdâhale getirmelerinin ana nedenidir. Çin petrol aldığı bu iki ülkeye hem daha çok

yatırım yapmakta hem de silâh satarak bunların Batılı ülkeler karşısında daha bağımsız bir konumda bulunmalarını desteklemektedir.

Çin'in giderek bir dünya devi konumuna geldiğini gören Batılı güçler hem dışarıdan Çin'in önünü kesebilmek için her yolu denemektedirler, hem de ekonomik yatırımlar ve ticarî ilişkilerle Çin'i içeriden ele geçirerek kendi istedikleri yönlelere çekebilmenin çabasını göstermektedirler. Küreselleşme döneminde yüz binden fazla Amerikalı Çin'e yerleşerek, Çin toplumunu içeriden ele geçirme stratejisi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedirler. Ayrıca dünya kapitalist sisteminin patronu durumundaki Yahudi lobileri ve sermayesi de Amerikalılar ile beraber Çin'e gelerek yerleşmişler ve Çin ekonomisini, dünya kapitalist sisteminin çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye başlamışlardır. Merkezî devletini bozmayan Çin, bu durumda ikili bir yapıya kaymıştır. Bir tarafta bütün büyüklüğü ile Çin devleti Pekin merkezli olarak ayakta, diğer yandan dünya kapitalist sisteminin temsilcisi olan Amerikalı işadamları ve Yahudi sermayesi Şanghay'ı merkez alarak sahillerden bütün Çin'i ekonomik olarak kontrol altına almaktadır. Bugün Çin'de Pekin merkezli siyasal devlet ile Şanghay merkezli sermaye ve ekonomi kavgası başlamıştır. Batılılar bu kavgayı tırmandırarak Çin'i hem kuşatmakta hem de içinden ele geçirerek, batı merkezli dünya kapitalist sistemi için bir doğru tehlike ya da rakip konumuna gelmesini önlemek istemektedirler. Çin böylesine bir iç kavgaya sürüklendiği için hem dünyaya açılımında hem de Avrasya bölgesinde etkinliğini artırmada eski hızını yitirmiş ve geri çekilmek durumunda kalmıştır. İç kavga Çin'in dış etkinliğini azaltılmış ve içe dönük bir çekişmeyi gündeme getirmiştir. Çin bu iç çekişmeyi geride bırakabilirse ABD'nin karşı kutbunu oluşturabilecek, yirmi birinci yüzyılda en büyük ekonomik güç ve süper devlet olarak yoluna devam edecektir. Bu durumda, Asya kıtasının yeniden yapılanmasında etkili olacaktır.

İkinci Bölüm

Hazar ve Avrasya

1. Yeni Hazar Devleti Senaryosu

İki binli yıllara doğru dünya ilerlerken, küreselleşme döneminin ilk yıllarında yenedünya düzeni üzerine çeşitli kitaplar yayınlanmış ve yirmi birinci yüzyılın başlarında ne gibi değişikliklerin gündeme gelebileceği konusunda önemli tartışmalar yapılmıştır. Öne sürülen tezlerden birisine göre; Kürtler ile Türkiye Cumhuriyeti, Türkler ile de Rusya Federasyonunun dağıtılacağı ifade edilmiştir. Daha soğuk savaşın son döneminde başlatılan silahlı bölücü terör eylemleri Türkiye'yi böylesine bir dağılma noktasına doğru iteklerken, Kürtler aracılığı ile Türkiye Cumhuriyeti'nin dağıtılma süreci başlatılmıştır. Yirminci yüzyıl sona ererken, Atlantik emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'inin işbirliği çerçevesinde desteklenen ayrılıkçı Kürt hareketinin ulusal ve üniter Türk devletinin sonu olacağı gibi bir durum açıkça dünya kamuoyunun önüne getirilmiştir. Kırk yıllık bir bölücü etnik terör hareketi ile güçlendirilen Kürtçülük, sonunda Türk devletine dayatılarak, Türkiye'nin bir ulusal ve üniter devlet olma durumundan çıkartılması planı açıkça yürürlüğe konulmuştur. Dıştan destekli bölücü terör ile öne çıkartılan Kürtçülük akımının, yeni dönemde artık kendi ulus devletini oluşturacak doğrultuda bölgesel özerklik ve federasyon yapılanmaları peşinde koşmağa başladığı görülmektedir. Böylece; küresel emperyalizmin Kürtleri kullanarak Türkiye Cumhuriyeti devletini ortadan kaldırma planı önemli ölçüde mesafe kat etmiştir. Şimdi yerel özerklik ve eyalet yapılanmasına dayanan federasyon talepleri, ulusal ve üniter Türk devletini yok edecek bir doğrultuda Türkiye Cumhuriyeti devletine ve Türk milletine emperyalist baskılar ile dayatılmakta ve bir anlamda Türk ulusunun bir Kuvay-ı Milliye mücadelesi vererek kurmayı başardığı Türk devleti son günlerini yaşamak zorunda bırakılmaktadır.

Atlantik emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'i aracılığı ile yönlendirilen küresel emperyalizm döneminin yeni aşamasında sıranın

Türklerin kullanılmasıyla, Rusya Federasyonu'nun dağıtılmasına geldiği gözlemlenmektedir. Yenidünya düzeninin plan ve programlarını açıklayan çeşitli kitaplarda; Kürtler ile Türk devletinin dağıtılma aşamasına getirilmesinden sonra ortada kalan Türkler ile de, Rusya Federasyonunun benzeri bir akıbete uğratılacağı öne sürülmektedir. Özellikle, Harun Yahya imzasıyla 1996 yılında Türkiye'de yayınlanmış olan "Yeni dünya Düzeni" isimli kitaba bakıldığında çok geniş topraklara yayılmış olan dünyanın en geniş ülkesi olarak, Rusya Federasyonunun da tıpkı Yugoslavya ya da Sovyetler Birliği federasyonlarının dağılmasına benzer bir biçimde, ortadan kalkacağını ve bu doğrultuda Türklerin, Ruslara karşı kullanılacağı açıkça belirtilmektedir. Yayınlandığı zaman çok tartışmalara neden olan bu kitaptaki tezlerin, her nedense aradan on beş yıl geçtikten sonra medya üzerinden unutturulduğu anlaşılmaktadır. Özellikle son aylardaki siyasal gelişmeler karşısında Rusya bir büyük siyasal güç olarak dünya sahnesinde öne çıktıkça, Rusya Federasyonunu Türkiye üzerinden bölen ve şimdiki Rusya topraklarının önemli bölgelerinin geleceğin büyük Türkiye haritası içerisinde yer alacağını öne süren bazı önemli yazı, makale ve haberlere daha çok yer verilmektedir. Bu gibi yayınların dış basından, Türk gazetelerinde yer alması ve Türkiye mediasında bu gibi konulara öncelik veren çeşitli programların giderek artması karşısında, Türkiye ile Rusya karşı karşıya getirilmekte, küresel sermayenin Atlantik emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'i üzerinden tezgâhladığı küresel imparatorluk oluşturma planı doğrultusunda, Türkler yavaş yavaş Ruslara karşı kullanılmağa başlanmaktadır. Bir anlamda, Kürtler ile Türkiye dağılma aşamasına getirildikten sonra, şimdi de Türkler ile Rusya dağılmağa doğru sürüklenmeğe çalışılmaktadır. Anadolu Kürtlerinin emperyalizmin ve Siyonizm'in oyununa getirilmesinden sonra şimdi de Anadolu Türkleri oyuna getirilerek dünyanın en geniş sınırlarına sahip olan büyük devleti olarak Rusya Federasyonu dağılmağa doğru iteklenmek istenmektedir.

"Gelecek yüzyıl" ya da "gelecek on yıl" gibi uydurma ve şişirme kitaplar yazan bir Amerikan Yahudi'sinin yeni dünya düzeni doğrultusunda üflediği palavraları Türk kamuoyuna satmak isteyen bazı Türkiye Yahudi'si yazarlar ve gazeteciler, George Friedman adını taşıyan bu fütürolistin etkisi altında kalarak onun kitaplarından yaptıkları alıntılar ile beraber gene Friedman'ın çizdiği haritalar doğrultusunda

Türkiye'nin geleceği için ahkâmlar kesmektedirler. Kendisini bir Amerikan düşünce kuruluşunun kurucusu ve yöneticisi olarak gösteren bu Siyonist yazarın etki alanı Türkiye'ye kadar yayılınca, Türk kamuoyu da yönlendirilerek ABD ve İsrail ikilisinin çıkarları doğrultusunda Rusya'ya karşı bir durum yaratılmaktadır. Tam bu aşamada Kafkasların çibanbaşı olarak sürekli gündemde olan Çeçenistan sorunu yeniden ısıtılmağa çalışılmakta ve sürgündeki komutanlar üzerinden terör tırmandırılarak, Rusya'ya karşı yeni bir Çeçen isyanı ortamı yaratılmağa çalışılmaktadır. Friedman'ın kitabından alınan bir Türkiye-2040 haritası büyük gazetelerde yayınlanırken, Rusya Federasyonunun içinde yer alan Kafkasya, Tataristan, Çuvaşistan, Başkırđistan Kırım ve Türkmenistan bölgeleri bütünüyle bu haritanın içerisinde gösterilmektedir. Bir anlamda bu bölgelerin bugün sınırları içerisinde bulunduğu Rusya Federasyonunun dışına çıkartıldığı ve 2050 yılında çok daha büyük alanlara doğru genişleyecek yeni Türkiye'nin sınırları içerisinde gösterildiğı bir harita, açıkça Türkiye Cumhuriyeti devleti ile Rusya Federasyonunu karşı karşıya getirmektedir. Bir anlamda gelecekte hem Türkiye'yi hem de Rusya'yı dağıtabilecek bir büyük savaşın haritası anlamına da gelen bu belgenin Türkiye'de büyük gazetelerde yayınlanması, ABD ve İsrail ikilisinin merkezi coğrafyayı bütünüyle ele geçirme planının bir parçası olarak gündeme getirilmiştir. Bu haritaların yayınlanması üzerine, Rusya başbakanı Putin önemli bir basın toplantısı düzenleyerek, Rusya Federasyonunun eski Sovyet Cumhuriyetleri ile bir araya gelerek gelecekte bir büyük Avrasya Konfederasyonu kuracağını açıklayarak bir anlamda resmi yanıt vermiştir. Sürgündeki Çeçenlerin öldürölmeleleriyle, Hazar ve Kafkasya bölgelerini yeni Türkiye'nin sınırları içerisinde gösteren haritalar aynı anda gündeme gelirken, Rusya başbakanı Avrasya Birliğini ilan ederek, bugünkü Rusya Federasyonunu korumak üzere bütün Avrasya ülkeleriyle yakın bir işbirliği ve dayanışma ittifakı içerisine gireceğini resmen ilan etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti başbakanı tam Libya'yı ziyaret ederken, bir büyük Türk gazetesinin İsrailci bir yazarı tarafından kendi köşesinde yayınlanan Türkiye-2040 haritası; Türkiye'yi, Rusya'ya karşı öne çıkarmıştır. Rus başbakanı da bunun üzerine; Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla geri çekilen Rusya'nın, gelecekte eskiden ilan etmiş olduğu yakın çevre doktrini üzerinden bütün Avrasya'yı eski müttefikleri ile

bir araya gelerek kucaklayacağını ve bir anlamda Sovyetler Birliğinin dağılmasından dolayı meydana gelen otorite boşluğu alanının gene eskiden olduğu gibi, Rusya merkezli bir Avrasya Birliği ile doldurulacağını açıkça ilan etmekten çekinmemiştir. Küresel petrol şirketleri Orta Doğu havzası sonrasında ikinci enerji merkezi olarak Hazar havzasını gördükleri için, ABD ve NATO kontrolü altındaki Türk ordusunu bu bölgenin şimdiki egemeni olan Rusya'ya karşı çıkarma planları üzerinden yeni bir hegemonya hazırlığı yaptıkları görülmektedir. Libya Kuzey Afrika'da yer alırken ve Türkiye'de ciddi boyutlarda Arap baharına karşı bir tepkiler gündeme gelirken ve Türkiye başbakanı bütün Kuzey Afrika ülkelerini sırasıyla ziyaret ederken, insanın aklına ister istemez, Genişletilmiş Kuzey Afrika ve Büyük Orta Doğu projesi gelmiştir. Tunus ve Libya eski Osmanlı ülkeleri olarak Genişletilmiş Kuzey Afrika ve Büyük Orta Doğu projesi üzerinden yeniden Türkiye ile ilgilendirilmeğe çalışılırken, Türk başbakanının Libya'yı ziyaret ettiği gün, bir Türk gazetesinde kasıtlı olarak yayınlanan Türkiye-2050 haritası, küresel sermaye imparatorluğunun temsilcileri olan ABD ve İsrail ikilisinin, Türkiye üzerinden merkezi coğrafyaya nasıl egemen olmak istediğini ve merkezi alan içinde yer alan bütün bölgeleri Avrupa, Rusya, İran ve Çin dörtlüsüne karşı nasıl Türkiye üzerinden denetim altına almak istediğini açıkça gözler önüne sermiştir. Genişletilmiş Kuzey Afrika projesinin bir ayağı olarak Arap baharı ile devreye sokulurken, Büyük Orta Doğu bölgesi de Kafkaslar üzerinden Hazar havzasını da içine alarak büyük Türkiye haritasının içinde gösterilmektedir. Friedman'ın kitabında "Türklerin bölge etkinliği" olarak gösterilen Türkiye-2050 haritası, gazetede Türkiye-2040 başlığı ile yayınlanmış ama, bir başka İsraili yazar David Passig'in yeni kitabına bazı medya organlarının geniş yer vermesi üzerine Türk kamuoyu 2050 yılında Büyük Orta Doğu alanının ne olacağı konusuna kilitlenmiştir. Türkler daha Friedman'ın kitabındaki uçuk tezleri yeterince anlamadan ve tartışmadan, bir başka İsraili yazarın kitabı ile karşı karşıya kalması önemli ölçülerde kafa karışıklığı yaratmıştır.

İsrail hükümetinin danışmanı olan bu Siyonist yazar açıkça Orta Doğu'da bir İsrail merkezli yapılanma istediği için Türkiye ile Rusya'yı karşı karşıya getirmektedir. Rusya'yı çok büyük bir tehdit olarak gösterirken, Türkleri açıkça korkutmakta ve Rusya'yı emperyal

güç olarak göstererek, Türk ordusunu da doğrudan bir Hazar ya da Kafkasya seferi doğrultusunda tahrik etmektedir. 2050 yılında Türkiye'yi ABD'den daha büyük göstererek Türkleri resmen dolduruşa getiren David Passig, bütün Orta Doğu ülkeleri çöküyor ve bunları ancak Türkiye kurtarabilir diyerek, açıkça bir emperyal Türkiye imajı yaratmağa çaba göstermekte ve böylece İsrail ile Orta Doğu ülkeleri arasına Türkiye'yi ABD üzerinden kontrol eden bir merkezi güç olarak yerleştirmeğe çaba göstermektedir. Orta Doğu üzerinden güçlenecek Türkiye'nin emperyal bir devlet haline getirilmesiyle, batının çıkarları doğrultusunda İran ve Rusya'ya saldırarak Kafkasya ve Hazar bölgelerini batılı petrol şirketlerinin çıkarları doğrultusunda kontrol altına alacak bir büyük askeri güç, NATO'nun Anadolu'ya yerleşmesiyle yaratılmasıyla ve Türk ordusunu batı ittifakının çıkarları doğrultusunda Hazar bölgesine yönlendirilmesiyle Türkiye ve Türkler kullanılarak Rusya Federasyonu dağıtılarak parçalanacaktır. Putin bu resmi gördüğü için, Türkiye-2050 haritalarının yayınlandığı aşamada eski Sovyet Cumhuriyetleri ile beraber bir büyük Avrasya Birliği'ni Rusya merkezli olarak kuracaklarını dünya kamuoyuna açıklamıştır. Neredeyse Rusya Federasyonunun bütün güney kısımlarını Ukrayna'ya kadar Türkiye'nin yeni egemenlik alanları olarak gösteren haritalara, günümüzün dev ülkesi ve enerji zengini bir Rusya'nın pabuç bırakmayacağı belli olmuştur. Bu durumda, batılı petrol şirketlerinin çıkarları doğrultusunda Kafkasya ve Hazar havzasında Türkiye üzerinden hegemonya arayan ABD, NATO, Küresel şirketler ve İsrail'in, Türkiye'yi Rusya'ya karşı cepheye sürdüğü, Osmanlı İmparatorluğu'nun çökmesine neden olan Kırım ve Kafkasya savaşlarında olduğu gibi Türkiye'yi Rus emperyalizmine karşı kışkırttığı ve bu tür bir savaş üzerinden de Türkiye'nin çökertilerek, bugünkü Türk topraklarının ABD, NATO, küresel şirketler ve İsrail üzerinden bir uluslararası batı hegemonyası yönetimine devredilmeğe çalışıldığı açıkça görülmektedir. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında batıya teslim olan mütareke İstanbul'u, yabancı sermayeye yeni dönemde ikinci kez teslim olduğu için, bu teslimiyetinin karşılığında tekrar başkent olmanın çabası içerisine girmiştir. New York'tan dünyayı yönetemeyen küresel şirketlerin, teker teker İstanbul'a gelerek yerleşmeleri ve beraberlerinde koruyucu jandarmaları olarak NATO'yu da Anadolu'ya getirmelerinin nedeni, böylesine bir merkezi batı hegemonyası planının bulunmasıdır.

Rusya kendisini bütün Avrasya'nın hâkimi ilan ederken, 2050 yılında Türkiye haritalarının öne çıkarılarak Türkiye'nin dışa karşı bir emperyal güç olarak gösterilmesi ama aslında ekonomi üzerinden iç-eriden teslim alınmasıyla ve NATO üzerinden kontrol altına alınmasıyla Türkiye'nin içinde tamamen tersi bir durum yaratılmıştır. Kendi kendini yönetmesine izin verilmeyen Türkiye'nin, emperyal güç olarak başkaları tarafından piyasaya sürülmesi tamamen çelişkili bir durum ortaya çıkarmaktadır. Dışa karşı güçlenerek bütünüyle kendisini yönetebilen devletler emperyal olabilir ve sınırları ötesinde harekete geçebilirler. Ekonomisi dışa bağımlı, cari açığı ile sürekli oynanan, ordusu NATO üzerinden baskı altına alınan, medyası satın alınmış bir Türkiye'nin emperyal bir güç olarak ilan edilmesi, ancak diğer büyük süper güçleri ve devletleri güldürür. Türkiye kendisi üzerindeki batı emperyalizminin baskısından kurtulamadıkça ve tam bağımsız bir konumda kendi kendini yönetemedikçe, hiçbir biçimde emperyal olamaz. Türkiye ekonomisinin yabancıların kontrolüne geçmesi de, emperyal görünümlü bir Türkiye'yi batı emperyalizminin ancak Truva atı ya da cephelelerdeki piyonu konumuna sürükler. Türkiye'nin önüne sürekli olarak batılı güçlerin taşeronluk programları ya da planları çıkarmaları da, bu durumu açıkça kanıtlamaktadır. Genişletilmiş Kuzey Afrika ve Büyük Orta Doğu Projesinde Türkiye jeopolitik konumu gereği, kendi inisiyatifi dışında çeşitli roller almağa doğru sürüklenmektedir. İsrail ile ters düşen Türkiye'nin yeniden öne çıkarılarak İsrail için artan tepkileri karşılar bir pozisyonda olması da bir çeşit diplomatik oyun olarak görünmektedir. Türkiye'yi bir Avrasya gücü olarak ilan etmek, Türkiye üzerinden Çin, Rusya ve İran'a meydan okumak anlamına gelmekte ve Türkiye'yi yakın komşuları olan İran ve Rusya ile uzak komşusu olan Çin ile batının çıkarları doğrultusunda karşı karşıya getirmektedir. Türkiye'de işsizlik ve yoksulluk giderek artarken, batının çıkarları doğrultusunda Türkiye sürekli olarak bölgesel güç olmağa doğru yönlendirilmektedir. İran ile Türkiye arasındaki rejim farkı ile mezhep ayrılıkları, bir yandan kışkırtılarak Türkiye İran'a savaşa doğru yönlendirilirken, Rusya çökecek ya da Rusya'daki Türklere ve Müslümanlara baskı yapılıyor türü yayınlar ile de, Türkiye bir yandan da Rusya'ya karşı doğrudan hedef gösterilmektedir. Türkiye'nin 2050 yılında ABD'den daha güçlü olacağı iddiaları İran ve Rusya savaşlarının Türkiye'nin üzerine ihale edilmesi anlamına gelmektedir. Uzaktaki ABD'nin Rusya ve İran gibi iki

büyük dev ülke ile savaşıması mümkün olamayacağı için, Türkiye'nin Doğu Anadolu bölgesinden hem İran'a hem de Rusya'ya savaş açılarak, Kafkasya üzerinden batılı petrol şirketlerinin Hazar havzasına girmeleri sağlanacak ve böylece genişletilmiş Büyük Orta Doğu haritasının Çin'e, Kuzey Afrika'dan sonra bütün Hazar bölgesi de dâhil edilecektir. Türkiye merkez ülke olarak bu planda her şeyi ile kullanılacak ama savaş sonrasında ne Türk milleti ne de Türk devleti diye bir şey ortada kalmayacaktır. Savaş sonrasında ABD, İsrail ve küresel sermayenin çıkarları doğrultusunda bir Büyük Orta Doğu Federasyonu kurularak merkezi bölge ülkeleri, batı hegemonyasının tam anlamıyla denetimi altına alınacak ve kesinlikle doğu ülkelerinin merkezi coğrafyaya girmelerine izin verilmeyecektir.

Sovyetler Birliğinin dağılmasından hemen sonra çıkan Körfez Savaşı sonrasında Irak işgali, şimdilerde "Arap baharı" görünümünde Mısır, Libya, Tunus ve Yemen'in düşüşü ve sıranın Suriye'ye gelmesi ABD ve İsrail ikilisinin hazırladığı Genişletilmiş Kuzey Afrika ve Büyük Orta Doğu projesine uygun gelişmeler olarak görünmektedir. Şimdi sıranın Suriye'de kasıtlı olarak yaratılan çatışmalar sonrasında İran savaşına doğru geldiği görülmektedir. Türkiye'nin Suriye'deki Şii-Sünni çatışmasına müdahalesi ile ortaya çıkabilecek gerginlik ortamında İran'ın Şiilik merkezi olarak devreye girmesiyle ve Hazar bölgesinin Rusya'dan ayrılmasıyla sonuçlanacak büyük Kafkasya savaşının başlamasına giden yolun açılabileceğini bugünün koşullarında çeşitli uzmanlar dile getirmektedirler. Türkiye'yi Irak üzerinden İran ile karşı karşıya getirme senaryolarının iflas ettiği bir aşamada, benzeri bir duruma Türk devletinin ya da İran gibi bir büyük gücün alet olmasını beklemek gerçekçi olmayacaktır. Ne var ki, bölgede kesin bir hegemonya peşinde koşmakta olan küresel sermaye, ABD ve İsrail üçlüsü, ilk aşamada Türk ve İran devletlerinin çöküşüne, ikinci aşamada ise Rusya'nın devreye girmesiyle Rusya Federasyonunun dağılmasına gidebilecek bir savaş sürecine çanak tutarken, bölge devletlerinin kendilerini ortadan kaldırabilecek böylesine bir olumsuz gelişmeye seyirci kalmaları beklenemez. İran ile Türkiye'yi cephe ülkeleri konumuna düşürebilecek bir Kafkasya savaşı ya da Hazar hareketına, Türkiye hiçbir zaman alet olmamak durumundadır. Ne yazık ki, füze kalkanının benzerinin İsrail'de bulunmasına rağmen bir başkasının Türkiye'nin doğu bölgesine monte edilmesi, Türkiye'yi batı

emperyalizminin cephe ülkesi konumuna getirmekte ve İran ile Rusya'ya yönelik savaş planları Türkiye üzerinden yapılmaktadır. Küresel tekелci enerji şirketlerinin çıkarları doğrultusunda Hazar bölgesi ve Sibirya'nın doğal kaynaklarına el koyabilmek amacıyla çıkartılacak böylesine bir savaş, İran ile Rusya'yı çökertirken, Türkiye'nin de sonu olacaktır. Kendini bilen hiçbir Türk yönetiminin alet olmaya-cağı bir yok olma savaşına, Türk ulusunun olumlu bakması mümkün değildir. Ulusal Kurtuluş Savaşı vererek tam bağımsızlığını kazanmış olan Türk ulusunun, yeniden emperyalizmin boyunduruğu altına girmesi ya da haksız işgal savaşlarına alet olmasını beklemek gerçekçi değildir. Tam bağımsız bir yaşam düzeni için bir ölüm kalım savaşına girerek zaferle çıkan bir ulusun, yeniden emperyalizmin baskıları altında haksız savaşlara alet olması eşyanın doğasına aykırı bir durumdur. Ne var ki, emperyal güçler Türk ulusunu tam olarak tanımadıkları için, gene de çıkarıcı bir savaş senaryosunu Türkiye'ye dayatmağa devam etmektedirler.

Hazar havzasını bütünüyle Büyük Orta Doğu haritası içine almayı hedefleyen büyük Kafkasya savaşının ilk adımı olarak İran savaşı gündeme geldiği için, İran bütün batılı ülkeler tarafından hedef alınmıştır. Orta Doğu'daki bütün kusurların sorumlusu ilan edilen İran devleti içeriden ve dışarıdan dağıtılmağa uğraşılırken, İran toplumunun yarısını oluşturan Türk asıllı İran vatandaşları da, çeşitli bölücü siyasal senaryolara alet edilmek istenmekte ve bunların arkasında Türkiye varmış gibi gösterilerek bir Türk-İran çatışmasının elverişli ortamı hazırlanmağa çalışılmaktadır. Türkiye basını içinde yer alan ABD ve İsrail yandaş yazarlar da, böylesine bir gerginliği tırmandırmak için üzerlerine düşen kışkırtıcı ajan misyonunu gerektiği gibi yerine getirmeğe çalışmaktadırlar. Ne var ki, elektronik iletişimin çeşitlenmesiyle beraber bu tür medya senaryoları üzerinden geliştirilmek istenen psikolojik savaşın önüne geçilebilmektedir. Türkiye ve İran devletleri batılı emperyal güçlerin hegemonya planları yüzünden karşı karşıya gelmemek için çaba göstermekte ve böylesine haksız ve çirkin bir savaşın önüne geçebilmek üzere de, bölgesel barış için işbirliği ve dayanışma girişimlerini de sürdürmektedirler. Hazar havzasına bütünüyle egemen olmak, Hazar ve Sibirya bölgelerindeki enerji ve maden yataklarına el koyabilmek üzere, Türkiye'nin doğu sınırları ile İran'ın batı sınırları çizgisinde sıcak çatışma

ortamı, Kuzey Irak üzerinden geliştirilen bölücü ırkçı terör eylemleri ile gerçekleştirilmek istenmekte, ama iki devletin dikkatli yaklaşımları ve karşılıklı anlayış ve işbirliği sayesinde, savaşa giden sürecin önü kesilmektedir. Türkiye-2050 haritasında; Rusya gibi İran'da Türkiye'ye hedef olarak gösterilmekte ama Atatürk ve Rıza Şah döneminde iki devlet arasında başlamış olan Sadabat Paktı dayanışması, bugünün koşullarında her şeye rağmen devam edebilmektedir. Ekonomik İşbirliği ve D-8 gibi bölgesel ve uluslar arası antlaşmalar çerçevesindeki dayanışma diplomasisi de her türlü kışkırtma ve engelleme rağmen devam ettirilebilmektedir.

Hazar havzasının yaklaşmakta olan Kafkasya savaşı ile beraber gündeme geldiği aşamada, Rusya içinde de yeni bir Hazar devleti yapılmasına dönük gelişmeler gündeme gelmektedir. Özellikle Hazar döneminden kalma siyasal birikimin merkezi olarak Kazan kenti öne çıkarken, tıpkı İstanbul'un Ankara'ya karşı çıkartılması gibi Kazan kenti de Moskova'ya karşı yeni bir merkez olarak öne çıkartılmaktadır. Aynı zamanda Tataristan Cumhuriyetinin başkenti olan bu Hazar kentine son zamanlarda birçok ülkenin devlet başkanları resmi ziyaretlerde bulunarak, Kazan'ın yeni başlayan Hazar sürecinin merkezi olarak öne çıkmasına dolaylı olarak katkıda bulunmuşlardır. M. S. 5-10. yüzyıllar arasında yaşamış olan bir büyük Türk devleti olan Hazar İmparatorluğunun merkezi bölgesi olarak Tataristan öne çıkarken, İdil-Ural bölgesinin diğer Cumhuriyetleri olarak Çuvaşistan, Başkırdestan ve Kalmukistan devletleri, bağımsızlığını daha önce kazanmış olan Özbekistan, Kazakistan ve Türkmenistan gibi Türk asıllı devletlerin komşuları olarak yeni dönemde öne çıkmaktadırlar. Ural dağlarının kıyılarından Altay bölgesine doğru uzanan Türk asıllı toplulukların beraberce yaşadığı tüm Hazar havzası, sahip olduğu doğal zenginlikleriyle dünya gündemine gelirken, bu bölgenin merkezi olarak Tataristan ve Kazan kenti yeni bir merkezi konum kazanmaktadır. Son dönemde Kırım ya da Kafkasya ile ilgili çeşitli toplantılara Tataristan'ın ev sahipliği yaptığı, Kazan kentinin de eski Hazar İmparatorluğundan kalma siyasi ve tarihi birikimin yeni merkezi olarak öne çıktığı göze çarpmaktadır. Kafkasya'dan Romanya'ya kadar uzanan bütün Kuzey Karadeniz topraklarına egemen olan Hazarlar, Hun ve Avar İmparatorlukları sonrasında bugünkü Rusya'nın beş yüzyıllık hâkimi olmuşlardır. Ruslar Kiev bölgesinde yeni prenslik

oluştururken, beş yüzyıla yakın bir süre Hazar hâkimiyeti altında yaşamışlardır. Hazarlara karşı egemenliklerini kurarak bugünkü Rus devletini yaratan Ruslar da, tıpkı Türklerin karşı karşıya kaldığı eskiye dönüş senaryosu ile boğuşmaktadırlar. Türkiye'yi ortadan kaldırmak isteyenler Yeni Osmanlı senaryosunu devreye sokarlarken, bugünkü büyük Rusya'yı dağıtarak küçültmek isteyenler de, Yeni Hazar Devleti senaryosunu gündeme getirmektedirler. Rusya karşıtı senaryolarda Kazan kenti Moskova'nın karşı ağırlığı olarak devreye sokulurken, Tataristan'da İdil-Ural bölgesi Müslümanlarının sığınağı olarak öne çıkarılmaktadır. Dünya basınına yansıdığı kadarıyla İdil-Ural bölgesi Müslümanlarının Tataristan merkezli olarak örgütlenecek yeni bir Hazar devletini Müslüman ve Türk asıllı topluluklara dayalı olarak ilan etmek istedikleri anlaşılmaktadır. Bugün Yeni Osmanlı senaryolarıyla Türk devletini ortadan kaldırmak isteyen batılı emperyalistler, Yeni Hazar Devleti senaryosunda Rusya Müslümanları ile Türklerini bir araya getirerek, Rusya ile Asya kıtası arasındaki bağı kesecek bir yeni Hazar devleti oluşumunu dolaylı yollarla desteklemektedirler.

Hitler en güçlü olduğu aşamada Rusya'ya saldırırken, Moskova'yı değil ama Volga bölgesini işgal etmiştir. Hazar denizi bağlantılı Volga Irmağının iki kenarı Hazar havzasının çekirdeğini oluşturmakta olup, geleceğin dünya hâkimiyetinde, Hazar bölgesi olduğu yer altı ve doğal zenginlikleriyle çok kritik bir bölge olarak her zaman için batılı emperyalistlerin iştahını kabartmıştır. Dün Almanların ve İngilizlerin alamadığı Hazar havzasını bugün Amerika ele geçirmek istemekte ve küresel şirketler ile İsrail 'de bu oyuna ortak olarak katılmaktadır. Hazar havzasının Hazar Türk İmparatorluğu sonrasındaki sahibi olan Ruslardan geri alınmak istendiği bu aşamada, gene bir Türk devleti olarak Türkiye, Rusya'ya karşı kullanılmak istenmektedir. Kafkasya ve Hazar bölgesinde İran ve Rusya yönetimi altında yaşamalarını sürdürmekte olan Türk asıllı topluluklar, İran ve Rus devletlerine karşı ayaklanmağa doğru sürüklenmek istendiği bu aşamada, Arap baharının Kafkas baharına dönüştürülmesine çalışıldığı ve bu nedenle de Türkiye Cumhuriyeti'nin bir Türk devleti olarak sınırları dışındaki bu Türk asıllı topluluklar üzerinden İran ve Rus devletlerinin kapıştırılmağa çalışıldığı anlaşılmaktadır. Özellikle Hazar havzasında yaşamakta olan Türk asıllı toplulukların,

İslamcı cemaatlerin batı destekli örgütlenmeleriyle yeni bir Hazar Devleti'ne doğru yönlendirilmeleri ile Rusya'nın rahatsızlıkları daha da artmış, bu bölgede eskiden beri Rusya'ya karşı kullanılan Çeçenistan'a karşı, Rusya yeni bir bütünleşme planı uygulamıştır. Sürekli olarak Müslüman ve bağımsızlıkçı tutumlarıyla Rusya'ya karşı mücadele eden Çeçenlerin bu tutumunu batılı emperyalistler Ruslara karşı her zaman için kullanmışlardır. Ne var ki, Yeni Hazar devleti senaryosu doğrultusunda bütün Kafkasya ve Volga bölgelerinin elinden alınacağını gören Rusya, Çeçenistan'a karşı ciddi bir tutum değişikliğine giderek, sürekli savaştığı bu küçük ülkeye çok büyük yatırımların yapılmasını sağlamıştır. Önceden dağlık bölgede yoksul bir ülke olarak yaşayan Çeçenistan sahip olduğu büyük petrol rezervlerinden yararlanamazken, şimdi Rusya'nın yeni politikası ile petrolden pay almağa başlamış ve son beş yılda yapılan büyük yatırımlar ile de Avrupa tipi bir zengin ülke konumuna gelerek Kafkasların İsviçre'si olarak ilan edilmiştir. Yıllarca savaşın sürdüğü bu küçük ülkede artık süper oyunculu dünya karmaları futbol maçı yaparken, Amerikalı Hollywood yıldızları ile festivaller düzenlenmekte, tıpkı İstanbul'da batılı küresel sermayenin yaptığı gibi büyük toplu konut alanları, yeni kentler, modern iş ve alışveriş merkezleri, çağdaş kültür merkezleri kurularak, Çeçenistan üzerinden Kafkasya Rusya denetiminde dışa açılarak, Yeni Hazar Devleti projesi ile bu bölgelerin Moskova'nın elinden alınması girişimlerinin önü kesilmeğe çalışılmaktadır. Osmanlı İmparatorluğunun gerçekleştiremediği Azak denizi ve Hazar koridorunu, Rusya bugün bir hava koridoru açarak gerçekleştirmekte ve böylece Moskova'ya karşı Kazan merkezli bölgesel yapılanma planını devre dışı bırakmağa çalışmaktadır. Artık Çeçenistan Kafkasya'da bir çıbanbaşı olmayacak, sürekli uçak seferleri ve modern hava alanlarıyla dünyaya açılarak, Rusya'ya karşı geliştirilecek Hazar bölgesini koparma senaryosunda bir cephe ülkesi olmaktadır. Batılı emperyalistlerin Çeçenleri yeni dönemde Rusların Hazar hegemonyasına karşı kullanma senaryoları, Çeçenistan'ın çağdaş bir yapılanmaya yönlendirilmesiyle önlenirken, batılı ülkeler sürgündeki Çeçenleri hedef alarak gene eski senaryolarını sürdürmeğe çalışmaktadırlar. Rusya askeri üstünlük yerine ekonomik hegemonya yöntemini tıpkı batılı emperyalistler gibi kullanarak yeni dönemde Çeçenistan üzerinden geliştirilmek istenen Hazar havzası planlarını büyük ölçüde önlemeğe çalışmıştır.

Büyük Orta Doğu projesinin, Kuzey Afrika sonrasında üçüncü adımı olan Hazar bölgesinin batı emperyalizmi tarafından ele geçirilmesi senaryosunun İran savaşı ile başlayacağı ve bu doğrultuda hem Türkiye Cumhuriyetinin, hem de İran ve Rusya devletlerinin vatandaşları olarak Kafkasya ve Hazar bölgesinde yaşamakta olan Türk asıllı toplulukların, ayaklanma ve savaş senaryolarına alet edileceği gibi bir genel durum açıkça ortaya çıkmaktadır. Türkiye ile beraber İran ve Rusya'yı cephe ülkeleri olmağa sürükleyecek böylesine büyük savaş senaryolarına ya da bir büyük üçüncü dünya savaşı senaryosuna Türkiye ile beraber komşu bölge devletlerinin alet olmamaları için, Türkiye ve diğer bölge devletleri çok dikkatli hareket etmeli ve en kısa zamanda bir araya gelerek bölge barışı için yeni bir dayanışma ya da güvenlik örgütlenmesine gitmelidirler. Ancak bu yoldan, Arap baharı benzeri ayaklanmaların istikrarsızlık yaratması önlenbilir ya da, Kuzey Irak üzerinden geliştirilen etnik bölücü terörün bölgesel savaş senaryolarına alet edilmesinin önü kesilebilir. Türkiye ve Türk dünyası batı ile Rusya arasında başlamış olan Avrasya kavgasına ya da Hazar bölgesi çekişmelerine alet olmamalı ve batı destekli yeni Hazar devleti projesinde Türkiye Cumhuriyetinin Rusya'ya karşı bir piyon ya da taşeron olarak kullanılmasına izin verilmemelidir. Yeni Hazar devleti senaryosu her yönü ile ele alınarak Hazar tarihinin getirdiği bütün verilerin iyi incelenmesiyle gerçekçi temelde tartışılabilir. Hazar bölgesi ile ilgili bütün veriler Türk kamuoyunda tartışılmadan, Yeni Hazar devleti senaryosu tıpkı Yeni Osmanlı senaryosu gibi bir hayal olmaktan öte gidemeyecektir. Yeni Hazar senaryolarıyla bölge devletlerinin birbirine düşürülmesini önleyebilmek için Türkiye Kafkas ülkeleri ve Rusya ile yeni bir Hazar barışı arayışı içinde olabilmelidir. Rusya ve İran öncülüğünde oluşturulan Hazar kardeşliği platformu ile yeni bir diyalog ortamına girmelidir.

2. Pontus Ve Hazar

Birbiriyle ilgisi olmayan iki kavram gibi görünen Pontus ve Hazar isimlerinin, önümüzdeki dönemde beraberce ele alınacağı bir döneme doğru gidilmektedir. Batı emperyalizmi dünya egemenliği için iki büyük doğal zenginlik merkezi olan Hazar ve Sibirya bölgelerine yöneldiğinde, Hazar havzasına doğru giden yolda bir Pontus olgusu öne çıkmakta ve Hazar havzasının tüm zenginliklerine el koymak

isteyen ABD ve müttefikleri, bu bölgeye giriş kapısı olarak yeniden bir Pontus sorununu gündeme getirmektedirler. Tarihsel açıdan çözüme bağlanmış olan bir sorunun yeniden hortlatılması ve dünya gündemine taşınmasında, batı emperyalizminin Hazar havzasına el koymak için saldırıya geçmesinin önemli bir payı bulunmaktadır. Hazar bölgesine doğudan ya da güneyden giremeyen batılı, emperyal güçler, Karadeniz ve Türkiye üzerinden Hazar bölgesine bir giriş kapısı aralamak için girişimde bulunurlarken, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuzeydoğusunda yer alan Doğu Karadeniz bölgesini yeniden bir Pontus alanı olarak gündeme getirmekteler ve bu doğrultuda uzun süredir sakin ve düzenli bir biçimde, Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içerisinde yer alan Doğu-Karadeniz bölgesini her fırsatta karışıklığa doğru yönlendirmektedirler.

Son yıllarda, Türkiye'nin güneydoğusundaki terör olaylarının Doğu Anadolu üzerinden Doğu Karadeniz'e taşınması bir rastlantı değildir. Uzun süredir bölücü terör örgütlerine sağlanan silahlar kaçakçılık yolu ile Tokat üzerinden güneydoğuya aktarılırken, Doğu Karadenizin liman kentleri ve sahil kasabaları indirme yerleri olarak kullanılmışlardır. Türkiye'nin doğu ve güneydoğusunu uzun süredir meşgul eden terör olaylarına lojistik destek Karadeniz üzerinden sağlanırken, eski Pontus ülkesinin arazisi kullanılmıştır. Böylece Doğu Anadolu ve Güneydoğu bölgeleri ile beraber Doğu Karadeniz bölgesi de yeniden yapılanma sürecine kendiliğinden sürüklenmiştir. Gelecekte bu bölgede yeni haritalar çizmeyi düşünen emperyal güçlerin, Türkiye'nin üç doğu bölgesinden üç ayrı devlet çıkarmayı düşündükleri ve bu doğrultuda yeniden Doğu Karadeniz'de bir Pontus sürecinin başlatıldığı anlaşılmaktadır. Bu bölge halkının hiç böyle bir özlemi ya da girişimi olmamasına rağmen, gelecekte Hazar bölgesine el koymak isteyen emperyal güçlerin, Türkiye'yi Hazardan uzaklaştırmak üzere kendi kontrollerinde bir Hristiyan Pontus devletini Türkiye'nin Doğu Karadeniz bölgesinde hayal edebilmektedirler. Ellerindeki olanaklarını da bu doğrultuda seferber ederek, Türk devletinin bir başka bölgesini de, tıpkı Güneydoğu gibi Ankara'dan koparabilmenin çabasını göstermektedirler.

Yeni Pontus hayalleri ile Doğu Karadeniz'i ayrı bir eyalet devlete dönüştürmeyi düşünen emperyalizm, bu bölgenin yerleşik düzenini yıkmak ve halkın kafasına yeniden Pontus düşüncesini yerleştirebilmek

üzere, akla gelen her yolu denemektedir. Osmanlı İmparatorluğu yıkılırken, bu bölgeden giden Rum asıllı insanların dünyanın birçok ülkesinde örgütleyen ve yeniden Pontus projesi için yüzden fazla Pontus Derneğini beş kıtada kuran batı emperyalizmi, dünyanın merkezine yeniden emperyal bir saldırı ile yöneldiği bu aşamada, tüm örgütlenmeleriyle Pontus sorununu Türkiye'nin siyasal gündemine dayatmaktadır. Silah kaçakçılığından terörist hareketlere kadar, birçok istikrarsızlık yaratıcı gelişmeyi batı emperyalizmi bu bölgeye taşımaktadır. Karadeniz koridorunu Kuzey Irak'a dönük gelişmelerde kullanmaktan çekinmeyen ABD ve İsrail İkilisi, bütün bölgeye dönük hegemonya planlarında artık Doğu Karadeniz'e önde gelen bir yer vermeğe başlamışlardır. Terörü ve kaçakçılığı bu bölgeye taşıyarak Doğu Karadeniz'in Türkiye Cumhuriyetinin sağladığı istikrarlı yapıdan uzaklaşmasına çalışılmış ve bundan sonra da eski Pontus'u hatırlatan ve yeniden devreye sokan girişimler birbirinin ardı sıra ortaya çıkmıştır.

Yıllar önce Türkiye'nin önde gelen gayrimüslim işadamlarından birisi öncülüğü ve örgütleyiciliği ile gündeme gelen çevre gezileri Ege ve Karadeniz sahilleri boyunca yapılmış, Vatikan destekli papazlar ve rahipler ordusu gemilerle Türkiye'nin deniz kıyılarını gezerek, yeni Bizans projesi doğrultusunda Hristiyanlığın misyonerliğini Türk ülkesinin sahil kentlerine taşımışlardır. Çevre gezisi görünümündeki papazlar gemisi Trabzon limanına yanaşınca, bu bölge halkı tepki göstermiş ve yeni bir Pontus macerası istemediğini açıkça ortaya koymuştur. Halkın karşı çıkması üzerine papazlar ve rahipler kıyıya yanaşamamış ve geri dönmüştür. Böylesine bir geziyi İstanbul'un en büyük işadamlarından birisinin örgütlemesi, yeni Bizans projesine sermaye kesiminin öncülük yaptığını göstermektedir. Ege'de İyonya, Marmara'da Bizans eyaletleri kurma çabasında olan Hristiyan misyonerleri benzeri bir girişimi, Doğu Karadeniz'de yeni bir Pontus projesi için gündeme getirmektedirler. Yunanistan her yıl Doğu Karadeniz köylerinden topladığı gençleri Mora yarımadasındaki gençlik kamplarına götürerek buralarda Rumca öğretmekte, İsrail benzeri bir biçimde Doğu Karadeniz gençlerini yaz kamplarında eğitmekte ve yetiştirmekte, Avrupa Birliği de gene bu bölgenin gençlerine burslar vererek Türklükten uzaklaştırıcı ve eski Grek kültürüne yakınlaştırıcı eğitim programlarını düzenli bir biçimde uygulayarak,

yeni bir Pontus'un doğumunu sağlamağa çalışmaktadır. Yeni Pontus projesi doğrultusunda Doğu Karadeniz gençliği Türkiye'den ve Türk-lük'ten uzaklaştırılarak yetiştirilmektedir.

Pontus Derneklerinin düzenli olarak katıldığı Pontus kongreleri her yıl dünyanın çeşitli ülkelerinde yapılırken, Yunanistan üzerinden Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri de bu çalışmalara ka-rışmakta, ayrıca Vatikan ve diğer Hristiyan kiliseleri de benzeri ça-lışmalar yapmaktadırlar. Ortodoksluk alanı içinde olduğundan Doğu Karadeniz ile Rusya devleti de yakından ilgilenmekte ve muhtemel bir Pontus yapılanmasını Ortodoks kilisesi aracılığı ile Rusya devleti de kendi denetimi altına almak istemektedir. Pontus ruhunun, can-landırılmasında Hristiyanlık ve Ortodoksluk kullanılınca, bu bölgede geçmişten bu yana çalışmalarını sürdüren kiliseler öne çıkmaktadır. Tam bu aşamada bir Müslüman cemaate mensup, küçük bir çocu-ğun Trabzon Rum kilisesinin papazını öldürmesinin bir rastlantı ol-madığı söylenebilir. Emperyalizm, Osmanlı döneminden beri Türki-ye'ye gönderdiği papazları ve öğretmenleri, casus ya da ajan olarak kullandığı için yeni Pontus projesinde Doğu Karadeniz'in Hristiyan din adamlarının kullanıldığı akla gelmektedir. Yöre halkı da bu du-rumu sezdiği için ajan görevi yapan papazların giderek hedef haline geldiği görülmektedir. Nitekim bu doğrultuda Doğu Karadeniz'in çeşitli kentlerinde Hristiyan din adamları ile Müslüman Türk halkı arasında çekişme ve tartışmaların yaşandığı, basına yansımaktadır.

Doğu Karadeniz'de yaşanan en son fındık olaylarının da, bölge-deki düzen ve istikrarın bozulmasında katkısı olmuştur. Cumhuri-yetin kurulmasından bu yana düzenli ve istikrarlı bir biçimde An-kara'daki devletine bağlı olarak yaşayan Doğu Karadeniz halkı, ana geçim maddesi olan fındık fiyatlarının düşürülmesi üzerine geçim derdine sürüklenmiş ve bu haksızlığı yapan hükümete karşı tepki gös-terilerine kalkışmıştır. Çay ve fındık gelirleri ile ayakta durmağa çalı-şan Doğu Karadeniz halkı önce çaydaki düzenin bozulması ile önemli bir sarsıntı geçirmiştir. Türkiye 'ye gelen küresel çay tekelleri, dev-letin yerini alarak çay piyasasını kendi çıkarları doğrultusunda dü-zenlemiş ve çay üreticisini mağdur etmişlerdir. Şimdi ise, uluslararası fındık borsasının temsilcileri Doğu Karadeniz fındığını ucuza kapa-tarak, gene bölge halkını bir ekonomik çıkmaza doğru itmişlerdir. Çaydan sonra fındıkta da uluslararası tüccarların ağına düşen Doğu

Karadeniz halkı yaşam düzeni ve standartlarını yitirme tehlikesine sürüklenmiştir. Bu aşamada sokağa çıkan bölgenin fındık üreticileri emperyalizmin baskılarına boyun eğen hükümeti protesto etmekten çekinmemiştir. Çay ve fındık gibi iki önemli geleneksel ürünün geliri ile yaşamını sürdüren bölge halkı, tekellerin piyasa girmesi ve devletin aradan çekilmesi ile korumasız kalmış ve serbest piyasanın acımasız koşullarına terkedilmiştir. Doğu Karadeniz bölgesi böylece bir istikrarsızlık düzenine yönlendirilince, yeni Pontus senaryolarının canlanabileceği elverişli bir ortam yaratılmıştır.

Ekonomik ve siyasal olarak yeni bir Pontus'a doğru yönlendirilen Doğu Karadeniz bölgesi, Amerika'nın Karadeniz harekatı ile de ayrı önem kazanmıştır. Küreselleşme sürecinde Rusya Federasyonunu çevreleyen eski sosyalist ülkelerde birbirini izleyen turuncu devrimlerle kendine bağlı neoliberal rejimler yaratan Amerika Birleşik Devletleri, Ukrayna'dan sonra Gürcistan'a benzeri bir darbe yaparak Rusya'nın Karadeniz üzerindeki egemenliğini sınırlamak istemiştir. Ayrıca, Irak askeri harekâtı sırasında Türkiye'den askeri üs isterken, aynı zamanda Trabzon ve Samsun limanlarının da ABD tarafından açıkça istenmesi, Atlantik emperyalizminin tam anlamıyla bir Hazar harekâtına kalkıştığını ortaya çıkarmaktadır. ABD aynı zamanda Balkan coğrafyasına da askeri üslerle yerleşmeye başlamış ve Doğu Avrupa ülkelerini NATO kapsamı içine alarak bu ülkelerde istediği gibi bir askeri hazırlığın içine girmiştir. Romanya ve Bulgaristan gibi Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerde, ABD ona yakın askeri üs kurmuş ve bu ülkeler üzerinden de bir Karadeniz harekâtı planlaması hazırlıklarına yönelmiştir. Turuncu devrimler ve NATO üyelikleri ile Karadeniz ülkeleri üzerinde siyasal ve askeri baskı düzeni kuran ABD tam bu sırada Türkiye'den Doğu Karadeniz limanlarını isteyerek bütün Karadeniz kıyısında bir hegemonya alanı peşinde olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye'nin Karadeniz kıyıları da bu aşamada önem kazanmış ve dolayısıyla Doğu Karadeniz'de yeni Pontus arayışları ABD ve İsrail destekli bir biçimde tırmanmıştır. Karadeniz'de Atlantik emperyalizmi Rusya ve bölge ülkelerine karşı genişlerken, bütün Karadeniz çevresi bir muhtemel savaş alanına dönmüştür.

Rusya, Kazakistan, Özbekistan ve Azerbaycan kaynaklı petrol ve doğalgaz kaynaklarının boru hatları ile Karadeniz üzerinden ya da çevresinden Avrupa ve batı ülkelerine taşınması süreci, bu bölgenin

bir enerji terminaline dönüşmesine neden olmuş, bu doğrultuda dünyanın bütün enerji tekelleri ve petrol şirketleri, boru hatlarının güvenliği ve kendi çıkarları doğrultusunda yeni bir düzenin kurulabilmesi için AB D'yi bir büyük güç olarak Karadeniz havzasında etkin olmaya doğru yönlendirmişlerdir. Karadeniz'in değişen jeopolitiği, emperyalist politikaların en büyük batılı temsilcisi olan AB D'yi bölgeye yönlendirmiştir. Gelecekte Hazar havzasını Rusya'nın elinden almak isteyen ABD ve müttefikleri, Karadeniz bölgesindeki bütün ülkeleri kendi denetimleri altına girmeye zorlamışlar ve bu doğrultuda Türkiye'nin Doğu Karadeniz'ini de Hazar bölgesine dönük bir biçimde yeniden Pontuslaştırmanın arayışını gündeme getirmişlerdir. Orta Doğu petrollerinin tükenmeye başladığı yeni dönemde, sıra dağlık bölge petrolü olarak Hazar havzasına geldiğinde, ABD öncülüğündeki Atlantik emperyalizmi, Karadeniz üzerindeki etkinliğini artırmak ve bu çerçevede de yeni bir Pontus dönemini başlatabilmek için çeşitli yolları denemişlerdir. Samsun ve Trabzon'un yeni dönemde Amerikan limanları haline dönüşmesi, Türkiye Cumhuriyetinin Karadeniz kıyılarındaki egemenliğine son verecek bir gelişmedir.

Yeni dönemde, Karadeniz'in koşullarının değişmesi, Doğu Karadeniz bölgesinin tekrar bir Pontus macerasına yönelmesine neden olmuştur. Yirminci yüzyılın başlarındaki Pontus arayışı, yirmi birinci yüzyılın başlarında da yeni dünya konjonktürünün zorlamasıyla ortaya çıkmıştır. Hazara yönelen batı seferi, giriş kapısı olarak yolun üzerine Doğu Karadeniz bölgesini çıkardığı zaman, gelecekte muhtemel gelişmelere göre düşünülmekte olan bir Hazar ya da Kafkasya federasyonunun eyalet devleti olarak, Pontus projesi öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Türkiye'de de bazı hazırlıklar devreye sokulmuştur. Genel seçimlere girme hakkı elde eden bir siyasal parti, bu doğrultuda Türkiye'nin var olan coğrafi bölgelerinin eyaletlere dönüşmesini Güneydoğu bölgesinin Orta Doğu ile, Ege ve Marmara bölgelerinin Trakya ile beraber Avrupa kıtası ile bütünleşmeleri gerektiğini öne sürerken, Doğu Karadeniz'in gelecekte Kafkasya'ya yönelmesi gerektiğini ve böylece muhtemel bir Hazar federasyonu içinde yeni bir eyalet olarak yer alabileceğini açıkça seçim programında savunabilmiştir. Misak-ı Milli sınırları çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi içinde yer alan coğrafi bölgelerin, eyaletlere dönüştürülmesi ve bunların Anadolu'dan kopartılarak komşu bölgelerle

bütünleştirilmek istenmesi Türk devleti için tam anlamıyla bir dağılma sürecini dayatırken, coğrafi bölgeler komşu alanlarla entegrasyona giderken, Türkiye'nin Türk ve Müslüman kimliğinden kopartılmak istendiği anlaşılmaktadır. Bu durum da, Doğu Karadeniz'i Türklerin Anadolu'ya gelmeden önceki durumuna götürmekte ve Bizans öncesinde kurulmuş olan ve daha sonra Bizans imparatorluğunun bir eyaleti olarak devam eden Pontus siyasal yapılanmasını yeniden devreye sokmaktadır.

Tarihi olarak Anadolu'nun Kuzey doğu bölgesinin adı olan Pontus, tarihsel süreç içinde farklı konumlarda olmuştur. Patogonya-Galatya, Kapadokya ve Kolkhis adı verilen eski antik bölgelerle çevrili bulunan Pontus ülkesi, hem bir coğrafi alanın hem de bir siyasal devletin adını oluşturur. Anadolu'dan gelip geçen uygarlıklar ve devletlere göre Pontus adı verilen bölge tarihin çeşitli dönemlerinde farklı yapılar içinde bulunmuştur. Roma imparatorluğu döneminde resmen bir eyalet yapılanması içine giren Pontus bölgesi, daha sonraları Bizans imparatorluğu döneminde de eyalet statüsünü koruyabilmiştir. Bizansın çöküşü üzerine İstanbul'a bağlılığını yitiren bu bölgede Pontus devleti adı ile ayrı ve bağımsız statüde bir devlet kurulmuştur. Türklerin Anadolu'ya gelmelerinden önce kurulmuş olan bu devlet, bir anlamda Hristiyan uygarlığının Doğu Karadeniz'e taşınmasında etkili olmuştur. Aynı zamanda Trabzon İmparatorluğu olarak da bilinen Pontus Devleti, Bizans İmparatorluğunun yıkılması üzerine kurulmuş ve Anadolu'da Selçuklu egemenliği döneminde bir kuzey devleti olarak varlığını sürdürmüştür. Anadolu'da Selçuklu egemenliğinin sona ermesinden sonra kurulan Osmanlı Devleti Doğu Karadenizi fethettiği yıllara kadar yaklaşık iki yüz yıl süre ile Doğu Karadenizde Pontus devleti varlığını sürdürmüştür. Günümüzde yeniden Pontus senaryoları devreye sokulmaya başlandığında, gene aynı alanda benzeri bir devletin kurulması düşünülmekte ve bölgenin eski Rum ahalisi dünyanın çeşitli bölgelerinden getirilerek Doğu Karadeniz'e yerleştirilmek istenmektedir. İlk olarak MÖ. 300'lü yıllarda kurulmuş olan Pontus devleti, Roma ve Bizans imparatorluklarına eyalet olarak bağlandıktan sonra, bu iki Hristiyan imparatorluğun sona ermesinden sonraki dönemde iki yüz yıllık bir zaman dilimi içinde ayakta kalabilmiş ama daha sonra Osmanlı İmparatorluğunun Kuzey Anadolu'yu fethetmesi üzerine tarih sahnesinden silinmiştir. Osmanlı

İmparatorluğunun yıkılması üzerine yeniden bir Pontus denemesi çeteler aracılığı ile yirminci yüzyılın başlarında devreye sokulmak istenmiş; ama Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkması üzerine başlayan Kuvay-ı Milliye hareketi ile, yeniden Pontus macerasının önü kesilmiştir. Çetecilikle bir yerlere varmak isteyen Hristiyan misyonerler, Karadeniz'de Rum varlığını devam ettirebilmek üzere, yeniden Pontus macerasına girişmişler ama Müslüman Türk halkının milli sınırları ilan ederek bir ulusal kurtuluş savaşıma kalkışması üzerine bu hayallerinden vazgeçmek zorunda kalmışlardır.

Doğu Karadeniz'de eskiden kalma yeterli sayıda Rum ahali olmamasına rağmen, Karadeniz egemenliği ya da Hazar bölgesine giriş kapısı hazırlığı olarak Pontus'un gündeme gelmesi, Hristiyan batı emperyalizminin eski Bizans toprakları üzerindeki emellerinden vazgeçmediğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenle bütün dünyada yüzden fazla Pontus Cemiyeti çalışmalarını sürdürmekte ve bu bölgenin eski ahalisinin bugünkü kuşaklarını yeniden Pontus bölgesinde iskân edebilmenin yolları araştırılmaktadır. Yunan emperyalizmi Batı Anadolu'ya asker çıkardıktan sonra Anadolu'nun doğusunda da etkin olabilmek amacıyla Rum Pontus çeteleri ile bir ayaklanma örgütlemek istemiş ama Anadolu Türklüğü buna izin vermeyerek Rum Pontus çetelerinin devre dışı kalmasını sağlamıştır. Anadolu'da Türklüğü imha hareketine İngiltere ve Fransa desteği ile kalkışan Yunan devleti, sonraki dönemde Kuvay-ı Milliye hareketi ile karşılaşınca geri çekilmiştir, Mustafa Kemal, Doğu Karadeniz'deki Pontus isyanlarını bastırmakla görevlendirilerek İstanbul hükümeti tarafından Anadolu'ya gönderilmiştir. Samsun'a ayak bastıktan sonra Kuvayı milliye mücadelesine giren Mustafa Kemal, kendisine bağlı birimler aracılığı ile yirminci yüzyılın başlarındaki Pontus macerasına son vermiştir. Anadolu'nun her köşesinde sürdürülen Kuvay-ı Milliye mücadelesi içinde, Doğu Karadeniz öncelikli bir yere sahip olmuştur. Mustafa Kemal bu nedenle önce Erzurum Kongresini toplayarak Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu birlikteliğini sağlamış ve bunu Sivas Kongresi sonrasında da merkezi bir yönetime bağlamıştır.

Türk devleti, yaklaşık yüz yıl sonra yeniden Pontus sorunu ile karşılaşmaktadır. Osmanlı sonrası dönemde dünya gündemine giren Şark meselesini yeni bir Bizans imparatorluğu ile çözmek isteyen batılı Hristiyan çevreler, geçen yüzyılda yapamadıklarını yirmi birinci

yüzyılın başlarında yeniden devreye sokmak istemektedirler. Bu sefer, hedef sadece Anadolu'da Rum ve Hristiyan egemenliği kurmak değil ama Hazar bölgesinde batı emperyalizminin hegemonya kurmasını sağlamaktır. Dünyanın merkezî alanındaki Hazar havzasına ulaşabilmek için Anadolu'yu bir köprü olarak kullanmak isteyen emperyal güçler, Doğu Karadeniz'de yeni bir Pontus yaratarak bu köprüyü çok daha kolay oluşturabileceklerini zannetmektedirler. İngiliz ve Fransız emperyalizmlerinin kullandığı Yunan devletin zamanında başaramadığı Pontus macerasına, günümüzde ABD kökenli Atlantik emperyalizmi aracılığı ile ulaşılabileceğini düşünebilmek bir hayalden öteye gidemez. Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan bu yana geçen doksan yıllık dönem böylesine maceralara Anadolu toprakları üzerinde yer verilemeyeceğini açıkça göstermektedir.

Yeni dünya düzenine doğru yol alındığı bu aşamada, İngiltere ya da ABD merkezli Atlantik emperyalizmi ile beraber, Avrupa kaynaklı Hristiyan misyonerliği ya da İsrail kökenli Siyonizm'in Doğu Karadeniz'de yeni bir Pontus macerasını desteklediği görülmektedir. Bir Megalo İdea peşinde koşan Yunanistan, yeni dönemde bu tür emperyal girişimlere alet olursa, Türkiye'yi karşısına alacak ve bir Türk-Yunan gerginliği daha da ilerleyerek gündeme gelecektir. Türk devleti Misak-ı Milli sınırları içinde kendi varlığını, birliğini ve bütünlüğünü koruyabilecek derecede güçlüdür. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti dünyanın sayılı güçlü ordularından birisine sahip olarak bölgesi içinde güvenlik üretirken, tarihin tozlu sayfalarında kalmış olan Pontus hayallerine kesinlikle Anadolu toprakları üzerinde yer vermeyecektir. Batı emperyalizminin Sevr'i yeniden canlandırma çabası içine girdiği günümüzde, Yunanlıların da Pontus beklentisi içine girmeleri bir anlamda doğal karşılanabilir. Ne var ki, Sevr Antlaşmasını yırtarak ve bir ulusal kurtuluş savaşı vererek bağımsız bir devlet kurmuş olan Türk milleti, Lozan'dan vazgeçmeyeceği gibi, yeni Sevr haritalarını da gene eskisi gibi yırtıp atacaktır. Emperyalist batı ülkelerinden sürekli olarak yeni bölge haritaları hazırlanması da Türk milletinin kararlılığını ve ulusal direnişini hiçbir biçimde değiştiremeyecektir. Eski Bizans artığı Pontus senaryolarına Kuvay-ı Milliye topraklarında bir daha hiçbir biçimde izin verilmeyeceğinin, kesinlikle dünya kamuoyuna açıklanmasında, ülke ve bölge barışı açısından yarar bulunmaktadır. Emperyalizm Hazar havzasını fethetmek

için bu yollara düştüğünde, Batıyı Hazar havzasına bağlayacak bir Pontus köprüsünü kuramayacağını artık anlamalıdır. Anadolu halkı gerekirse yeni bir Kuvay-ı Milliye mücadelesi ile bunu bir kez daha bütün dünyaya anlatmaya hazırdır.

ABD'nin Hazar havzasının petrollerine el koyabilmek için geliştirdiği yeni harita ve projeler doğrultusunda, bir Pontus yapılanmasının Doğu Karadeniz'de gündeme gelmesi, Türkiye ve Amerikan devletlerinin arasını açmaktadır. Pontus projesini emperyalist hegemonya için gündeme getiren Atlantik emperyalistleri, gerekirse kuracakları Büyük Ermenistan ya da Büyük Kürdistan devletinin deniz kıyısına ulaşabilmesi için Artvin ve Rize bölgelerini bu müstakbel devletçiklere bırakabilmekte, işine geldiği gibi dünya dengelerine göre hareket ederek, Doğu Karadeniz bölgesinin coğrafyası ya da sınırı ile oynama hakkını kendilerinde görmektedirler. Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuzeydoğu bölgesini içine alacak bu tür yeni siyasi projeler ya da haritalar, Türk ülkesinin bölünmesine ya da küçülmesine neden olacağı için, bütün Türk milletinin tepkisi ile karşılaşacaktır. Kendi petrol çıkarları için devletleri bölmeyi, ülkeleri parçalamayı doğal karşılayan emperyalist güçlere karşı, hem Türk milletinin hem de Doğu Karadeniz halkının söyleyecekleri bulunmaktadır. Kuvay-ı Milliye yıllarında Yunanistan destekli Pontus Rum çetelerine ne yapıldıysa bugün de benzeri bir tepki Doğu Karadeniz halkı ve Türk milleti tarafından gösterilecektir.

Tarihten ders alınırsa, tarih tekerrür etmeyebilir. Türk milleti üzerinde yaşadığı dünyanın merkezî coğrafyasında ayakta kalabilmek ve millet olarak yaşamını sürdürebilmek için tarihten gereken dersleri almıştır. Kuvay-ı Milliye örgütlenmesinin başarılı bir sonuç elde etmesinde böylesine bir bilinçli politikanın büyük rolü olmuştur. Aradan bir yüzyıl geçtikten sonra, Doğu Karadeniz bölgesini yeniden Pontus'a dönüştürerek Türkiye Cumhuriyetinden koparmak ya da müstakbel bir Hazar ya da Kafkas federasyonu oluşturabilmek için Karadeniz'in doğusunda yeni bir Hristiyan eyalet oluşturmak gibi senaryolara Türk milletinin geçit vermesi düşünülemez. Hazar'ı ele geçirmek için Pontus'u oluşturmak, on bin kilometre öteden dünyanın merkezine egemen olmak planları yapan Atlantik emperyalizminin hayallerinden öte gidemez. Pontus adı ile anılan Doğu Karadeniz bölgesi ile Hazar gölü ve havzası tarihin her döneminde yan yana

coğrafyada yer almışlardır. Ne var ki, bu gerçek günümüzde Türkiye Cumhuriyeti devletinin ulusal ve üniter yapısını değiştirebilecek kadar geçerli değildir. Her iki bölge yan yana bulunabilirler; ama dışarıdan gelecek bir emperyalist güç, bu komşu bölgelerden birisini ele geçirebilmek amacıyla diğerini değiştirebilmek hakkına sahip değildir. Türkiye Cumhuriyeti günümüzde Kafkasya ve Hazar havzası ile komşu bir konuma sahiptir. Türkiye'yi Hazar havzasından uzaklaştıracak, araya küçük Pontus eyaleti gibi yeni devletçikler sokacak her türlü girişime Türk Devleti ve milleti karşı çıkacaktır. Doğu Karadeniz'e yönelik yeni Pontus senaryolarını yaşama geçirmek için harekete geçenlerin bu gerçekliği öncelikle görerek hareket etmesinde bölge barışı açısından büyük yarar vardır. Doğu Karadeniz bölgesinde Pontus devleti kurmak, doksan yıl sonra bir hayalden öte gidemez.

3. Yeni Dönemde Kafkasya

Tarihte Kafkasya

Kafkasya, Orta Asya ile Ön Asya arasında yer alan bir geçiş merkezidir. Tarihin her döneminde buradan birçok kavim gelip geçmiştir. Bunların bir kısmı Batı'dan gelip Doğu'ya doğru geçmişler bir kısmı da Doğu'dan gelerek Batı'ya doğru bir geçiş sürecini izlemişlerdir. Hemen hemen her dönemde görülen bu gelip geçişler, burasını bir anlamda bir kavimler kapısı konumuna getirmiştir. Bağladığı kıta bölgeleri dikkate alındığında, Kafkasya'nın çok büyük bir bölge olmadığı ortaya çıkmaktadır. Ne var ki, buna rağmen, bu bölgede elliye yakın boy, kavim ve etnik topluluk bulunmakta ve bunlar yüzyıllardır bir arada yaşamaya çalışmaktadırlar. Bölgesel konumdan gelen çeşitli zorluklar, Kafkasya'nın istikrarlı bir geçmişe sahip olmasına izin vermemiş ve günümüze kadar sürüp gelen olaylar dizisi Kafkasya tarihini yönlendirmiştir.

Coğrafi açıdan, Kafkasya Kuzey ve Güney olarak iki kısma ayrılmaktadır. Aradan geçen yüksek sıradağlar, böylesine bir doğal bölünme meydana getirmesine rağmen, birçok açıdan Kuzey ve Güney Kafkasya'nın tarihi ortaktır. Güney Kafkasya'da zaman süreci içinde oluşmuş başlıca üç ulus bulunmasına karşılık, Kuzey Kafkasya'da yüzyıllar içinde bir uluslaşma süreci yaşanmamıştır. Nitekim bu yüzden kırk civarında etnik kabile, boy ya da kavim gene taşdıkları özelliklere

sahip olarak bugün de varlıklarını sürdürmektedir. İnsanlığın, Fransız Devrimi ile beraber girmiş olduğu süreç içinde dünyanın çeşitli bölgelerinde ortaya çıkan uluslaşma süreci, Kuzey Kafkasya'da belirginlik kazanmamış ve bu nedenle de günümüzdeki kavimler düzeyinde yaşam sürüp gelmiştir. Ermenilerin ve Gürcülerin Batı ile daha yakın ilişki içinde olmaları, onlara uluslaşma sürecini kazandırırken, Kafkasya'nın kuzeyinde yaşayan etnik topluluklar böylesine bir şanstın uzak kalmışlar ve ortaya ciddi bir anlamda Kuzey Kafkasya ulusu çıkaramamışlardır. Bütün dünyada on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıl, uluslaşma eğilimleri içinde geçerken, Kafkasya'nın dağlı halkı dış engellemeler yüzünden bunu başaramamıştır.

Kafkasya'nın kavimler kapısı olması, sürekli yeni göçleri gündeme getirirken, güney ve kuzeyden gelen saldırılar nedeniyle yaşanan savaş dönemleri, bu bölgenin halkını sürekli bir savaşçı yapıda tutmuş ve bu nedenle de durmuş ve oturmuş bir kültürel yapılanma, diğer bölgelerdeki gibi görülmemiştir. Dağlı yaşam biçimi, örf ve âdetleri bu doğrultuda yönlendirmiş, uluslaşmaya giden bir kültürel yapılanma ortaya çıkamamıştır. Bin yıldır, Kuzey Kafkasya'da yaşayan küçük halkların ortak adı Kafkasyalıdır. Ne var ki, hepsi alt boy isimlerine öncelik ve önem verdiklerinden, bu ortak bölge adı, aynı zamanda bir ulusun da adı olmamıştır. Avrupa'daki küçük topluluklar Alman, Fransız, İtalyan ya da İspanya ulusu olarak büyük bir birlik oluştururken; sürekli savaştığı için çeşitli bölgelerden gelen istila ile baskınların altında yaşamlarını sürdürmek zorunda kalan Kafkasyalıların uluslaşma eğilimini geliştiremedikleri görülmektedir. İşte bu olumsuz durum, Kuzey Kafkasya'da geçen yüzyılda ya da bu yüzyılda bir ulus devlet kurulmasını önlemiştir. Kendi aralarında bir araya gelecek, ulus devlet kurma şansını yakalayamayan Kuzey Kafkasyalılarda, tüm cesaretlerine ve savaşçılıklarına rağmen, ulus öncesi dönemde yaşam biçimi olan kabile yaşamından günümüzde bile kurtulamamışlardır. Modern çağların ulus devlet modeli, bir siyasal yapı olarak Kuzey Kafkasya'nın gelişim tarihi de görülmemiştir.

Bir araya gelerek kendi ulusal devletlerini kuramayan Kuzey Kafkasya halkları, güçlü kuşatma altında yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmışlardır. Güneyde İran, Kuzeyde Rusya ve Batı'da da Osmanlı imparatorluğu Kafkasya'nın siyasal gündemini belirleyen güçler dengesi oluşturmuşlardır. Doğu'da kalan Orta Asya bölgesindeki Türk

hanlıkları Kafkasya'nın siyasal gündemi açısından çok etkin olamamışlardır. Özellikle Altınordu devletinin yıkılmasından sonra, Kafkasya üçlü denge içinde varlığını korumaya çalışmıştır. Ne var ki, tarihin çeşitli dönemlerinde kuzey, güney ya da batıdan gelen askeri güçler, Kafkasya'yı kendilerine bağımlı bir siyasal düzene doğru yönlendirmişler ve kesinlikle Kafkasya'nın kendi başına bağımsız bir siyasal yapılanma ile tarih sahnesine çıkmasına izin vermemişlerdir.

Kafkasya tarihi incelendiğinde, Hazar Devleti'nin önemli bir yeri bulunduğu görülmektedir. Hazar Devleti, Orta Asya'dan Kafkasya'ya giden Türklerin kurmuş olduğu bir devlettir. Uzun süre Şaman dinine inanan bir toplum yapısı çerçevesinde yaşamını sürdüren Hazar imparatorluğu, daha sonraları, Kuzeyden Rusların Hristiyanlığı yayma saldırıları, güneyden Abbasilerin Müslümanlığı bu bölgeye getirme çabaları karşısında, kendi bağımsız siyasal düzenimi ayakta tutabilmek için, diğer tek tanrılı din olan Museviliği benimsemiş böylece Hristiyanlığın ve Müslümanlığın egemen bulunduğu Rus ve Arap emperyalizmlerine karşı kendisini korumak istemiştir. Ne var ki, Hazar imparatorluğu bu son çabasında da başarılı olamamış ve bir süre sonra Ruslar kuzeyden Hristiyanlığı, Araplar da güneyden Müslümanlığı Kafkasya'ya getirerek yaymışlardır. Hazar Devleti'nin çöküşünden sonra, Musevi Türklerin önemli bir kısmı Balkanlara ve Doğu Avrupa ülkelerine göç etmiş, Kafkasya'da Musevi sayısı azalmış, buna karşılık Müslümanlık ve Hristiyanlık hızla yayılarak küçük küçük toplulukları kendi yanlarına çekmiştir.

Kuzey Kafkasya hem Müslümanlığın hem de Hristiyanlığın yayılması altında olunca, bu bölgenin daha çok doğu kısmında ve orta bölgelerinde Müslüman topluluklar, Batı kısmında ise Hristiyan topluluklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Yerel dağ kültürlerinin ötesinde bu iki tek tanrılı din, Kuzey Kafkasya'nın olduğu kadar güneyin de sosyal ve siyasal yapılanmalarında etkin rol oynamıştır. Öyle ki, Rus emperyalizmine karşı ilk kurtuluş hareketleri, İslam'ın Cihat anlayışı çerçevesinde gündeme gelmesiyle, hem Kafkas toplumlarını bir din savaşına doğru yönlendirmiş hem de bu doğrultuda bir bölgesel siyasal yapılanmayı gündeme getirmiştir. Din faktörünün günden güne önem kazanmasıyla beraber, toplumsal yaşam biçim değiş-tirmiş, gelenekler artık dinsel boyutta anlam kazanmaya başlamıştır.

On dokuzuncu yüzyıla gelene kadar, Kuzey Kafkasya'nın dinsel gelişimi diğer Müslüman bölgeler gibi ağır olmuştur. Bu süreci hızlandıran ana öğe Rus saldırıları ve buna karşı yürütülen sürekli savaşlar olmuştur. Bu nedenle de, Kuzey Kafkasya'daki siyasal yapılanma daha çok İslam'ın yönlendirmesinde savaşıma yönelik bir biçimde oluşmuştur. Bu yayılcılık zaman içinde Kuzey Kafkasya halkını bir İslamcı direnişe doğru iterken, böylesine bir gelişmenin sonucunda Müridizm hareketi doğmuştur. Rus baskı ve yayılcılığının yaratmış olduğu büyük tepkiler Kuzey Kafkasya halkını, kendi gerçeklerine göre yönlenmeye ve örgütlenmeye doğru sürüklüyordu. Çeçen asıllı bir imam olan İmam Mansur 1785 yılında Ruslarla savaştan sonra Müridizm hareketini başlatarak, Kuzey Kafkasya'nın Müslüman toplumlarını bu hareketin şemsiyesi altında toplamaya çaba göstermiştir. Her Müslüman Kafkasyalıyı bir mürit olarak kabul eden Müridizm, İmam Mansur'un önderliğinde, tüm Kuzey Kafkasya'yı etkisi altına almıştır.

Ruslara karşı kutsal savaş anlamında Gazavat adını alan Kuzey Kafkasya Müridizmi, Rus ve Hıristiyan düşmanlığı doğrultusunda gelişme gösterirken, İslam'ın kutsal makamı olan cenneti, kılıçların ucunda göstermiş ve bu doğrultuda sürekli savaşan bir toplum düzeni kurmaya öncelik vermiştir. Savaştan ve kâfirlerden kaçanları lanetleyen Müridizm, Kuzey Kafkas halklarını ortak ideal ve savaş düzeni çerçevesinde bir araya getirmeye çalışmıştır. Etnik farklılıklar, dağlı yaşamının getirdiği kopukluklar, ortak ideal ve düzenli savaş yapılanması ile aşılmaya çalışılmıştır, İmam Mansur hem savaşıyor hem de Kuzey Kafkasyalıları birlik içinde ahlaki ve dinsel kurallara saygı gösteren bir cemiyet düzeyine getirebilmek için çaba gösteriyordu. Müridizm, Çeçen bölgesinden çıkarak, bir anlamda mücadele tarikatı biçiminde gelişiyor ve diğer kuzey Kafkas boylarını da bir araya getirerek yeni bir sosyal ve siyasal düzen kurmayı hedefliyordu.

Rus vahşetine tepki olarak doğan Müridizm, Rus yayılcılığına karşı Osmanlı yardımı ile güçlenmek istedi. Osmanlılar yardım talebini karşılıksız bırakmadılar, zaman zaman askeri yardım gönderdiler. Savaşta ortaya çıkan var olan büyük potansiyel giderek, Kuzey Kafkas toplumunun hem sosyal hem de siyasal düzenini oluşturu-yordu. Dağlıların ortak bir devlet örgütünden mahrum bulunmaları sahip oldukları büyük savaş gücünü yeterli doğrultuda kullanmalarını

engelliyordu. Savaş olduğu zaman halkın tamamı dövüşmeye başladı için, her savaş toplumsal yapıyı değiştiriyor ve kalıcı bir düzen kurulmasına izin vermiyordu. Dağlılar tek başlarına kahramanca savaşmalarına rağmen, dayanışma ve yardımlaşma ile oluşturulacak işbirliği düzeninin, siyasal bir güç olabilmek açısından önemini anlayamamışlardı. Yüksek cesaret ve savaş gücü dağlılarda vardı ama Ruslarda da savaş planları, disiplin ve örgütlenme gücü bulunuyordu. Sürekli savaşların genel gidişini etkileyecek öğelere Rusların sahip olması, onlara zaman içinde üstünlük sağladı. Dağlı Kafkasyalılar meydanlarda kazandıkları savaş zaferlerini kalıcı bir siyasal düzene kavuşturamadıklarından, zaman içinde Ruslar plan, program, disiplin ve örgütlenme gücü ile Kafkasya'nın tüm bölgelerinde egemen oldular. Ruslar, ayrıca Kafkas kavimleri arasında birliği bozmak için, etnik kültürel farklılıkları sürekli olarak kışkırtmışlar ve böylece, bu kavimlerin bir araya gelerek bir uluslaşma süreci içine girmelerini ve sonunda bir ulusal devlet olarak Kafkasya devletini kurmalarını engellemişlerdir. Provokasyonları rüşvetler izlemiş, Rusya kendisine bağlı bir işbirlikçi yapıyı bu bölgede oluşturmaya çalışmıştır. Dağlıların ortak bir örgütlenmelerinin bulunmaması, Rusların işini her zaman kolaylaştırmıştır.

İşte böylesine bir yapı ve süreç içinde, İslam dini ve buna bağlı olarak gelişen Müridizm hareketi, Kuzey Kafkasyalılar için tek birlik sağlama şansı idi. Müridizmin ana hedefi, tüm boyları bir araya getirip bir Birleşik Kuzey Kafkasya Devleti'nin kurulmasıdır. Tüm müridlerin ortak bir bayrak olarak İslam'ın çatısı altında bir araya gelmeleri, Hıristiyan Rus yayılmacılığına karşı bu bölgede, yeni ve bağımsız bir devletin oluşumunu sağlayacaktı. Sürekli savaşların içinden böyle bir siyasal devlet yapısı çıkacağı için, bu devlet gelecekte de savaşçı bir yapıda olacaktı. Askeri bir düzenin kalıcı bir biçime oturtulması bağımsız bir gelecek için öncelik taşıyordu. Müridizm bir tarikat olmaktan çok, kâfir toplumunu siyasal güç düzeyine dönüştürme hareketi olarak gelişmeler göstermiştir. Din uğrunda kutsal cihat olan Gazavata ulaşana kadar sürecek olan askeri düzen daha sonra, siyasal düzen biçiminde devlete dönüşecekti. Bu nedenle, Kafkasya Müridizmini yalnızca dinsel bir akım olarak görmek doğru olmaz. Müridizm dinin gücünden yararlanılan bir siyasal düzen kurma ve bağımsızlık

elde etme çabasıdır. Bir anlamda, Kuzey Kafkasya'da uzun süre yokluğu hissedilen düzensizliği giderme girişimidir.

Kafkasya Müridizmi, Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığını hedefleyen bir akımdır. Bir süre sonra, dağlıların kendilerine özgü bir düzen kurmalarına giden yolu açılmıştır. Ne var ki, Rus saldırıları durmadığı için Kafkas insanı sürekli olarak savaşmak zorunda kalmıştır. Müridizmin açtığı düzen kurma yolu, sürekli savaşlarla kesildi. Sivil anlamda devlet örgütlenmesine bir türlü zaman kalmıyor, sürüp giden savaşlar bu bölge insanını askeri bir düzen içine çekiyordu. On dokuzuncu yüzyılın başlarında Kuzey Kafkasya'da ilk devletleşme eğilimleri görülüyor ve yarı devlet oluşumları gündeme geliyordu. Ruslarla sürdürülen savaşlar giderek süreklilik gösterdikçe, sanki bir devlet varmış gibi askeri düzene yönelme gündeme geliyordu. Değişik boylarda göze çarpan feodal yaşam tarzları askeri düzen içinde ikinci planda kalıyor ve yerel beyler savaş dönemlerinde otoritelerini yitiriyorlardı. Savaşa karar verme noktasında her topluluğun halkı geniş meydanlarda toplanıyor ve yerel meclis varmış gibi kararlar alıyorlardı. Bu da bir anlamda, toplu yaşamın siyasal boyut kazanmasına yardımcı oluyor ve devlet yokluğunu gideren bir siyasal girişim olarak anlam kazanıyordu.

İmam Mansur'un başlatmış olduğu Gazavat rüzgârı, daha sonraları on dokuzuncu asrın ortalarında İmam Şamil ile en yüksek noktasına erişmiştir. On dokuzuncu yüzyılda Kafkasya üzerindeki Rus baskıları en üst aşamaya gelince, dağlı halkın tepkisi, İmam Şamil'in önderliğinde yürütülen kurtuluş savaşı oldu. Rus saldırılarına karşı Dağıstan'ın Avar asıllı halkı, imam olarak Şamil'i seçti ve onun önderliğinde örgütlenmeye başladılar. Şamil tüm Dağıstan ve Çeçenistan'ı kendi önderliğinde topladıktan sonra, uzun yıllar Ruslara karşı savaş verdi ve önemli zaferler elde etti. Şamil Kuzeydoğu Kafkasya'nın yanı sıra, orta Kafkasya'yı da savunarak Kafkas Birliğinin ilk temellerini atmıştı. Vatan sevgisi ve bağımsız yaşama ideali, giderek tüm Kuzey Kafkasyalıları Şamil'in önderliği altında birleştiriyordu. Eşit olmayan koşullarda İmam Şamil'in orduları büyük zaferler elde etmişlerdir. Rusların denetiminde, Kuzey Kafkasya'da yerel birimler oluşturulmuş ve kentleşme süreci başlatılmıştır. Yeni oluşturulan kentlere geçen dağlı halk buralarda yeni bir tür siyasal düzene Rus baskısı altında alışmaya başlamıştır. Rusya'nın güney eyaletlerinden

birisi durumuna sürüklenen Kuzey Kafkasya, on dokuzuncu yüzyıl boyunca bağımsız devlet kurma şansını elde edememiştir. Yüzyılın ilk yarısı savaşlarla geçtiğinden ancak ikinci yarıda bir bağımlı devletleşme sürecini yakalayabilmişlerdir.

Kuzey Kafkasya halkları, ulus sorununu geçen yüzyıl içinde, çözümlenemediği için, ulusal devletini de kuramamıştır. Rusların sürekli engellemesi ile önlenen Kuzey Kafkasya devleti, ancak yarım yüzyıllık Rus işgalinden sonra çarlığın çöküşü döneminde gündeme gelebilmiştir. Rusya’da Çarlık Birinci Dünya Savaşı sonrasında çökünce, ortaya çıkan iç savaş ve kaos döneminde Kuzey Kafkasya halkları da ayaklanmışlar ve kendi bağımsız gelecekleri için dayanışma sağlayarak, 1918 yılında Bağımsız Kuzey Kafkasya Federasyonu’nu kurmuşlardır. Kuzey Kafkasya’nın tüm etnik bölgeleri yedi ayrı cumhuriyet olarak bu bağımsız federasyon içinde yer almışlar ve kurdukları ortak devletleri ile de, yirminci yüzyılda bağımsızlıktan yana bir gelecek oluşturmak üzere yola çıkmışlardır. On dokuzuncu yüzyılda yaşanan olayların birikimi, bu kez yardımcı olmuş ve yirminci yüzyıl başlarında Kuzey Kafkas Federasyonu hızla kurulmuştur.

Ne var ki, bu yüzyılın başlarında Rusya’da ortaya çıkan Sovyet Devriminden sonra oluşturulan Kızıl Ordu’nun işgali ile bu bağımsız Kafkas Federasyonu’na son verilmiş ve Kuzey Kafkasya yeniden Moskova’ya bağlı bir siyasal düzene sokulmuştur. Zorla ve baskı ile kurulan bu yeni düzeni, Kuzey Kafkasyalılar hiçbir zaman benimsememişler, ellerine geçen ilk fırsatta, ikinci Dünya Savaşı yıllarında ayaklanmışlardır. Daha sonra Sovyetler Birliği çökünce de Çeçenler’in öncülüğünde Kuzey Kafkasya halkı gene bağımsız yaşama ideali doğrultusunda yeni ve bağımsız bir devlet kurmak üzere yola çıkmıştır. Günümüzde sürüp giden bu uzun soluklu mücadele, İmam Mansur ile İmam Şamil’in başlattığı yolda emin adımlarla ilerlemektedir. On dokuzuncu yüzyılın bağımsızlık savaşları, bu bölgenin dağlı halkına vatan kavramını öğretmiştir. Karadeniz’den Hazar Denizi’ne kadar olan bu bölge, Kuzey Kafkasya insanının vatanıdır ve bu insanlar da tıpkı diğer ülkelerde olduğu gibi kendi vatanında özgür yaşamak istemektedirler. Bu haklı istek, üç yüz yıldır süren bağımsızlık savaşlarından kaynaklanmakta, yeni bir yüzyıla girme aşamasında kutsal bir anlam kazanmaktadır. Dünya kamuoyu, on dokuzuncu yüzyıl boyunca Kafkas halkından esirgenen bağımsız yaşama şansını,

artık Kuzey Kafkasya'nın dağlı insanlarına da tanımak zorundadır. Küçük adaların bile bağımsız devlet statüsüne sahip olduğu günümüzde, tüm Kuzey Kafkasya'nın bağımsız bir devlet statüsüne sahip olmaya hakkı olduğu açıktır. Birçok küçük devletin bağımsızlığının tanındığı günümüzde, böylesine bir kutsal hakkı Kuzey Kafkasya'ya tanımamak evrensel hukuka uygun düşmemektedir.

Günümüzde Kafkasya

Yeni dünya düzeni sürecinde Kafkasya'da da savaş dönemine geçilmiştir. Bu savaş yeni bir savaş değildir. Yüz elli yıl önce başlayan Rusya-Kafkasya savaşının yeni bir aşamasıdır. Ruslar 1830'lardan başlayarak yavaş yavaş Kafkasya'yı işgal etmişler ve bu stratejik bölgeyi sürekli olarak kendi denetimleri altında tutmak için yoğun çaba göstermişlerdir. Kafkasya savaşlarında birinci perde, 1800'lü yılların ortalarında oynanmış ve Şeyh Şamil'in önderliğindeki Çeçenler ve Kafkasyalılar uzun süren bir direnişten sonra savaşı yitmişlerdir. Tarihin eski dönemlerinden gelen Türk ve Müslüman varlığı hiçbir zaman Kafkasya'nın Rusya'nın olmasını kabul etmemiş ve sürekli olarak Rus emperyalizmine karşı direnmişlerdir.

Kafkas savaşlarında ikinci perde Rus Çarlığı'nın dağılması sırasında oynanmış, Çeçenlerin önderliğinde tüm Kuzey Kafkas ulusları bir araya gelerek Kuzey Kafkasya Federasyonu'nu 1918 yılında kurmuşlardır. Ne var ki, Komünist rejimi kuran ve daha sonra tüm Asya'ya yayan Kızıl Ordu, 1920 yılında yeniden Kafkasya'yı işgal ederek bu bölgedeki bağımsız Kuzey Kafkasya Federasyonu'na son vermiş ve bu bölgeyi özerk yönetimler biçiminde bölerek, kendi federasyonuna dâhil etmiştir. Kızıl Ordu'nun işgaline başta Çeçenler ve diğer Kafkas ulusları direnmişler ve bu nedenle Rus emperyalizmi bu bölgede bir çok insanı katletmiş ve özellikle savaşın öncüsü Çeçenleri Sibirya'ya sürmüştür.

Kafkas oyununda üçüncü perde ise, Hitler döneminde yaşanmıştır Alman Faşizmi komünizme son vermek üzere 1940'larda Rusya'ya saldırınca, Kuzey Kafkasya'da Çeçenler hemen ayaklanmışlar ve bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. Daha sonra Ruslar saldırıları geri püskürtünce, ayaklanan Çeçenlerden intikamlarını almışlar ve Çeçenistan'daki sivil halkın çoğunluğunu katlederek emperyalizmin çirkin

yüzünü sergilemişler ve bir çok Çeçen ailesini yeniden Orta Asya'ya sürmüşlerdir. Zorla gönderilen Çeçenlerin yerine ise Ruslar getirilerek yerleştirilmiştir. Sovyet Rusya, stratejik çıkarları nedeniyle bu bölgeden vazgeçmemiş, kendine bağımlı bir yapı kurabilmek için çeşitli yöntemler denemiştir.

Kafkasya'da dördüncü perde ise, Gorbaçov'un Sovyetler Birliğini dağıtması ile oynanmaya başlamıştır. Sovyetler Birliği'nin sona erdiği gün, Çeçenistan bağımsızlığını ilan etmiş ve o günden bu yana yıllardır bağımsız bir ülke olarak varlığını sürdürmüştür. Çeçenistan'ın ulusal önderi Cehar Dudayev eski bir general ve hem savaş hem de barışı yakından bilen bir önder olarak ulusunun başına geçmiştir. Bağımsızlığını ilanından sonra yapılan genel seçimlerde, büyük çoğunluğun desteği ile cumhurbaşkanlığına seçilen Dudayev, beş yıl küçük bir ülkeyi her türlü zorluğa rağmen ayakta tutabilme başarısını göstermiştir. Rus emperyalizminin bölme ve içerden çöktürme oyunlarına karşı cesaretle savaşan Çeçenler, ülkede bulunan tüm Rusları sınır dışına çıkartarak ülkelerinde yeni bir nüfus dengesi kurmaya çalışmışlardır. Ruslar ise, Çeçenleri yok etmek için her türlü girişimi tarihin her döneminde denemişlerdir. Kitle katliamlarından sonra kitlesel sürgünler denenmiş, Çeçenlerin bir kolu olan İnguşlar bölünerek onlara ayrı bir özerk bölge olma yetkisi verilmiştir. Çeçenistan bölgesine İran'dan Ossetler getirilerek yerleştirilmiş ye Kuzey Çeçenistan toprakları Dağıstan ile Kumuk Cumhuriyeti arasında paylaştırılarak, Rusların çibanbaşı olarak gördüğü Çeçenistan yok edilmek istenmiştir.

Her türlü emperyalist baskıya ve saldırıya karşı savaşan Çeçenler günümüze kadar Kafkasya'da varlıklarını etkin biçimde sürdürmüşlerdir. Diğer Kafkas uluslarının çoğunluğu Türkiye, Suriye, Ürdün, Irak gibi ülkelere göç etmişler, ama Çeçenler kendi ülkelerinde kalarak Ruslara karşı savaşmışlardır. Türkiye'de var olan sekiz milyon civarında Kafkas asıllı kitle içinde Çeçenler azınlıktadır, ama Kafkasya'da iki milyonluk nüfusları ile Kuzey Kafkasya'nın en güçlü toplumdurlar. Dağıstan Çeçenistan'dan da daha büyük ve kalabalık olmasına rağmen Çeçenistan gibi bağımsızlık savaşı verememektedir; çünkü Çeçenler kadar bağımsızlık yanlısı bir konumda değildirler. İslam'ın etkileri, Kuzey Kafkasya'da slavlaşmayı önlemiş ve ayrı kimlikleri korumuştur ama bağımsızlık savaşı verecek kadar kararlılığı

diğer Kafkas uluslarına kazandıramamıştır. Bir tek Çeçenler, Aleksandr Solzenitzin'in meşhur kitabı "Gulag Takımadalarında" söylediği gibi Ruslara boyun eğmemişler ve sürekli olarak bağımsızlık arayışı içinde olmuşlardır. Günümüzde yaşanan olaylar işte bu arayışın yüz elli yıllık öyküsünün dördüncü perdesidir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya büyük devlet olma konumunu sürdürebilmek amacıyla, yeni bir anayasa ile Rusya Federasyonunu günün koşullarına uydurmak istemiş ve Sovyetler Birliği'ne ayrı bir cumhuriyet olarak katılmayan Türk ve Müslüman halkları gene kendi çatısı altında tutabilmek için yeni bir model geliştirmiştir. Anayasa Rusya Meclisi'nde kabul edilmesine rağmen Türk ve Müslüman halkların karşı çıkmaları nedeniyle halkoyuna sunulamamıştır. Halkın kabul etmediği bir anayasa olarak yeni Rus Anayasası devlet zoru ile yürürlüğe konmuştur. Çeçenistan'dan başka Tataristan, Başkırdestan, Yakutistan ve Çuvaş Cumhuriyeti gibi Türk ve Müslüman uluslar da Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya Federasyonu'na girmek istememiş ve yeni anayasaya karşı çıkmışlardır. Rusya'nın zorlamaları ile şimdilik bu ülkeler pasif bir tutum içine girmişlerdir. Çeçenlerin gösterdikleri cesaret kararlılığı, diğer Türk ve Müslüman Cumhuriyetler gösterebilselerdi, belki bu cumhuriyetler de Azerbaycan gibi bağımsızlıklarını kazanabileceklerdi.

Yeni dünya düzeni her bölgeye yeni sorunlar getirmiştir. Yeni dünya düzenine geçiş aşamasında soğuk savaşın buzdolabına konulmuş olan tüm sorunları yeniden gündeme gelmiştir. Bosna, Karabaş, Kuzey Irak, Filistin gibi sorunların yanı sıra Kafkasya sorunu da sıcak bir sorun haline gelmiş ve savaş çıkmıştır. Emperyalizme karşı bağımsızlık savaşı veren tüm uluslar, nasıl ki bir gün bağımsızlıklarına ulaşmışlarsa, Kafkasyalılar da bir gün yeniden Kuzey Kafkasya Federasyonunu kurmaya kararlı gözükmektedirler. Haiti, Granada, Panama gibi küçük ülkeleri işgal etme hakkını kendinde gören Amerika, arka bahçe politikası çerçevesinde Kafkasya'yı Rusya'ya bıraksa da, Kafkasya'nın işgalini, Çeçenistan'ın ezilmesini Rusya'nın iç sorunu olarak gösterse de, Kafkasya'da iki yüzyıla yakın bir zamandır süren bağımsızlık savaşını görmezden gelemez.

Birleşmiş Milletler çerçevesinde geliştirilen uluslararası hukuk açısından ve ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını getiren self determinasyon uygulamaları açısından, Çeçenistan'm bağımsızlık

hakkı vardır. Çeçenler, kendi kaderlerini tayin etme hakkına dayanarak yola çıkmışlar ve ilk günden yeni federasyona karşı çıkarak bağımsızlık ilan etmişlerdir. Rusya ile federasyona katılma konusunda herhangi bir protokol imzalamadıkları için kendilerini bağlayan herhangi bir yasal belge yoktur. Çeçenistan yüzyıla yakın bir zamandır federe bir devlet olarak vardır. Önce Kuzey Kafkasya Federasyonu'nun, daha sonra da Sovyetler Birliği içinde federe devlet olarak yer almış ve Sovyetler Birliği'nin dağıldığı gün bağımsızlığını ilan etmiştir. Federe devletlerin federasyonlara girme hakkı olduğu kadar, ayrılma ve bağımsızlık ilan etme hakları da bulunmaktadır. Uluslararası hukuk çerçevesinde Çeçenistan'ın bağımsızlık ilan etme hakkı vardır ve daha önce herhangi bir protokol ile kendini bağlamadığı için Rusya federasyonundan ayrılması meşru görünmektedir. Rusya'nın ancak kendi federasyonuna katılmayı bir protokol ile kabul eden ülkeler üzerinde baskı kurma veya zorlama hakkı vardır. Çeçenistan örneği ise bunun dışında olduğu için, hukuk açısından Rusya'nın Çeçenistan'a asker göndermesi yasal değildir ve uluslararası alanda yargılanacaktır.

Türkiye'nin Türk ve Müslüman ülkelerle ilgilenmesinden rahatsızlık duyan Rusya, Kuzey Kafkasya'yı kendisine bağlı tutarak, Türkiye'nin Orta Asya'ya giriş kapısını kapamak çabası içindedir. Ayrıca Çeçenistan'ın zengin petrol yatakları Rus emperyalizmini tahrik etmektedir. Rusya Azerbaycan'da olduğu gibi, Kuzey Kafkasya'daki petrol yataklarını başkalarına kaptırmak istememektedir. Ve asıl önemli olanı, Rusya eskiden beri kendisine bağlı olan Türk ve Müslüman halkların bağımsızlığını önleme çabası içindedir. Bu nedenle Rusya, Çeçenistan'ın bağımsızlığına izin vermeye yanaşmamakta ve federasyonun dağılması açısından, olumsuz bir emsal doğmasına izin vermemektedir. Bu nedenle son dönemde Çeçenistan işgal edilmiştir.

Türk ve Müslüman uluslararası en boyun eğmeyi ve en savaşıcı Çeçenler olduğu için, Rusya önce işgal daha sonra da katliam ve sürgün yolları ile Çeçenleri yok etme hazırlığı içinde olmuştur. Nitekim bu doğrultuda hazırlanan ve Rus başbakanı Çernomir-din'in imzaladığı 1.12.1994 tarihli ve P 1887 numaralı gizli bir belge Çeçen direnişinin kırılmasından sonra bu toplumun yok edilmesini emretmektedir. Ele geçen bu belge dünya basınında açıklanmıştır.

Konu görüldüğünden daha değişik ve insan haklarına aykırı soykırımcı boyutlara doğru sürüklenmektedir.

Çeçenlerin bağımsız bir devlet olan Gürcistan ile olan ortak sınırı Çeçenistan'ı Rusya Federasyonu'nun içinde bir bölge olmaktan çıkararak, uluslararası alana açmakta ve böylece Çeçenistan sorunu Rusya'nın iç işi olmanın ötesinde bir uluslararası sorun olarak gündeme gelmektedir. Çeçenlerin ilk günden federasyona karşı çıkarak bağımsızlık ilan etmeleri de, başlatılmış olan yasal süreci güçlendirmekte ve sorunu yavaş yavaş uluslararası alana doğru sürüklemektedir.

Kafkasya'daki diğer ülkelerin Avrupa ülkeleri sayılması, Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan'ın AGİT'e üye olması da, Kafkasya'yı Avrupa'nın ayrılmaz bir parçası durumuna getirmektedir. AGİT anlaşmasında ulusal toplulukların korunması, etnik ve kültürel varlıklarını ortaya koyabilmelerine olanak tanınması, Çeçenistan'a hukuksal bir çıkış yolu açmaktadır. Eğer AGİT, Kafkasya'da geçerli ise, bu anlaşmanın hükümleri Çeçenistan için de geçerli olabilir. AGİT çerçevesinde Çeçenistan'ın ayrı bir ulus olarak var olmasının ve bağımsızlığını ilan etmesinin meşruluğu gerçekleşebilir.

Çeçenistan, Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra bağımsız bir devlet olarak yaşamını sürdürmesine rağmen, Amerikan baskısından çekinen Türk ve Müslüman ülkelerce tanınamamıştır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de, yıllardır bağımsız bir devlet olarak yaşamını sürdürmektedir ama Batı baskısı yüzünden, Türk ve Müslüman ülkeler Kıbrıs Türk Cumhuriyetini tanımamışlardır. Çeçen Cumhuriyeti günümüzde Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile benzer bir statü ve kaderi paylaşmaktadır. Batı'nın çifte standartlı yaklaşımları çerçevesinde, Slovenya, Hırvatistan gibi Hristiyan ülkeler bir federasyonun dağılmasıyla kendiliğinden bağımsızlıklarını kazanırken, Sovyetler Birliği gibi bir federasyonun dağılmasıyla Çeçenistan'ın bağımsızlığını Müslüman ülke olması nedeniyle tanımamışlardır. Acaba Çeçenler Hristiyan olsalardı, Rusya'nın askeri saldırısı olmayabilirdi? Rus emperyalizmi aslında Azerbaycan, Çeçenistan gibi Müslüman ülkeleri asker çizmeleri altında ezerken, Hristiyan ülkelerle olan sorunlarını uluslararası hukuk çerçevesinde çözme eğilimi ile Batının çifte standardını uygulamaktadır.

Kafkasya sorununun çözümü, İslam ülkeleri konferansının çabalarına, AGİT'in devreye girmesine ve diğer uluslararası mekanizmalarda

konunun gündeme alınmasına bağlı görünmektedir. Dördüncü perdede de oyun bağımsızlıkla sona ermezse, gelecekte bir beşinci perde kaçınılmaz görünmektedir. Yeni bir dünya düzeni kurulacaksa, Kuzey Kafkasya da tıpkı Güney Kafkasya gibi bağımsız olacak, Çeçenlerin başlattığı savaşım tüm Kuzey Kafkasya'yı yanına alacaktır. Kafkas toplulukları sonunda bağımsızlıkçı Çeçenlerin yanında olacaklardır.

Yeni Dünya Düzeninde Kafkasya

Eski dünya düzeni iki kutuplu bir dünyaya dayanıyordu. İkinci Dünya Savaşının galipleri olan Amerika ve Rusya kendilerine bağlı birer blok oluşturmuştu ve bu iki blok arasındaki kutuplaşma doğrultusunda tüm dünya düzeni yürütülüyordu. Batı blokunun patronu olan Amerika, aynı zamanda Avrupa'yı da yönlendiriyordu. Rusya ise, kendine federasyon çatısı altında bağlamış olduğu devletlerin yanı sıra, Varşova Paktı ile Doğu Avrupa ülkeleri ile bir sosyalist blok oluşturuyor ve Avrupa ile beraber dünyayı da ikiye bölerek gücünü ortaya koyuyordu. Böylesine bir bloklaşma ve paylaşma süreci içinde, Kafkasya bölgesi Rusya'nın payına düşüyordu. Yüzyılların emperyalist ilişkisini Rusya birden kesmek istemediğinden, Kafkasya'nın Kuzey kısmını ayırıyor ve bu bölgeyi kendi içine alarak ülkesinin bir parçası ilan ediyor, güney Kafkasya ülkelerini ise Sovyetler Birliği çerçevesine bağlı cumhuriyetler olarak içinde gene kendine bağlıyordu. Rusya'nın güvenlik kuşağı içinde Kafkasya, kesin hatları ile Rus egemenlik sahasına bırakılıyor ve o zamanın deyimi ile Demirperde içine alınıyordu.

İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde, dünyada meydana gelen gelişmeler iki büyük ülkeyi de zorluyor, iki merkez ülke kendilerine bağımlı olarak kurmuş oldukları sistemlerin masrafları altında kalıyorlardı. Rusya, çok geniş bir alanı kendisine bağımlı kıldığından bu kadar büyük alanın masrafları altında kalıyordu. Amerika ile uzay yarışına kalkışan ve süper güç olduğunu her aşamada ileri süren Rusya, kendi devlet ülkesi içinde yaşayan uluslar ile birlikte, Sovyetler Birliğine dâhil olan devletlerin ve ayrıca Varşova Paktı ile Rusya'nın egemenlik alanına giren devletlerin gereksinmelerinden sorumlu duruma geliyor ve bu kadar büyük bir yükün altından kalkamıyordu. Devlet, elindeki birikimi uzay ve teknoloji yarışına kaydırırken, kendi halkını aç bırakıyor ve Rusya'nın egemenlik alanında yaşayanlar yirminci

yüzyılın sonlarına doğru sefalet uçurumuna doğru sürükleniyorlardı. Asya'nın doğu ucundan, Avrupa'nın ortalarına kadar, iki kıtada kurulmuş olan egemenlik hattı, yarım yüzyıllık bir süreç içinde dünyanın üçte birlik alanında yaşayan kesimlere yoksulluk, baskı ve geri kalmışlık getiriyor ve bir noktadan sonra sistem artık yürümüyordu. Bu çerçevede yaşanan sürece karşı çeşitli bölgelerden tepkiler yükseliyor ve sistem yavaş yavaş çöküyordu.

Benzer biçimde Amerika Birleşik Devletleri de zorlanıyordu. Bu büyük devlet, İkinci Dünya Savaşı sonrasında komünist bloka karşı tüm özgür dünyanın bekçiliğini üstlenmişti. Aradan yarım yüzyıllık bir süreç geçince, bu kadar büyük bir yükün altından kalkamayacağını gören Amerikan yönetimi, 1990'lı yılların başında Rusya'ya yumuşama ve barış önererek soğuk savaşa son verilmesi önerisiyle yeni bir girişimde bulunmuştur. Bütçe açığı giderek yükselen Amerika, bu nedenle bu yükten kurtulmak istiyor ve her ülkenin kendi başının çaresine bakması önerisini geliştiriyordu. İki bin yılına yaklaşırken, artık her ülke kendi masraflarını karşılayacak ve ekonominin kuralları doğrultusunda geliştirilecek yeni yönetim biçimleri ile küçük ülkelerin büyük devletlere yük olmasına izin verilmeyecekti.

İşte, yeni dünya düzeni kavramı tam bu noktada ortaya çıktı. Rusya'ya barış ve yumuşama önerisiyle yaklaşan Amerika, daha da ileri gidiyor ve kendisine bağlı bulunan Batı medya sistemi ile bütün dünyaya yeni bir düzen öneriyordu. Globalleşme adı altında gündeme getirilen küreselleşme olgusu, bütün dünyayı düzleyerek birleştirmeyi hedefliyordu. Yeni dünya düzeni, tek bir dünya devletini hedeflerken ulusal devlet modeline açıktan karşı çıkıyor ve bu doğrultuda harekete geçen medya sistemi etnik ve dinsel kimlikleri canlandırarak ulusal yapıları yıkmaya çalışıyordu. Amerika gibi dünyanın en zengin ülkesinde, ekonomi büyük şirketlerin denetiminde olduğundan, Batı'da yıllardır yaşanan kapitalistleşme sürecinde bu şirketler en üst düzeyde tekelleşiyorlar ve artık kendi sınırları dışına taşarak, tüm dünya ülkelerinde kendi alanlarında küresel bir tekel düzeni kurmaya çalışıyorlardı. Batı'nın önde gelen tekelleri diğer şirketleri batırarak yok ettikleri için artık kendilerine karşı direnebilen tek güç olarak ortada ulus devletler kalmıştı.

Batı'nın tekelleri, yeni dünya düzeni söylemi ile ortaya çıkarırken, kendileri için geride kalan tek engel olarak ulusal devletten

kurtulmak istiyorlardı. Ulus devletlerden kurtulmanın en kestirme yolu olarak da, ortaya bir kimlik problemi atılıyor ve herkes dinsel ve etnik kökeni ile uğraşırken, ulusal kimlik yıprandırılıyordu. Alt kimlikler hortlatılırken ulusal kimlikler ikinci planda kalıyor ve böylece ulusal toplumlarda çökme ortamı yaratılıyordu. Ulusal toplumlar çökertilme sürecine doğru medya aracılığı ile itilirken, ulusal devletlere karşı da gene belirli merkezlerden savaş açılıyordu. Ulusal devletleri devre dışı bırakmak için her yol denenirken, o devlet yapıları içinde yer alan tüm etnik ve dinsel unsurlar ayrı kimlikler halinde kışkırtılıyor ve belirli bölgelerde ayrı ayrı yaşayan küçük topluluklar kendi devletlerini kurmaya yönlendirilerek, kavim ya da kabile devletleri ortaya çıkarılmak isteniyor ve bu yoldan da ulusal yapılar parçalanmak isteniyordu.

1990 yılı ile beraber üç bölgede sıcak olaylar ortaya çıkmıştır. Önce Bosna'da, daha sonra Kuzey Irak'ta ve son olarak da Kuzey Kafkasya'nın Çeçenistan bölgesinde savaşlar birbirini izlemiştir. Yumuşamadan yararlanan Almanya önderliğindeki Avrupa ülkeleri, Avrupa'nın doğusunda büyük bir devlet olarak yer alan Yugoslavya'yı göz göre göre parçaladılar ve bir anlamda etnik devletlerin ortaya çıkmasına neden oldular. Almanya'nın desteğine sahip olan Slovenya ve Hırvatistan'a kimse dokunamazken, Eski Osmanlı kültürünün günümüzdeki uzantısı olarak kalan Boşnaklara, yüzyılın en büyük jenosit suçu tüm ağırlığı ile uygulanmıştır. Dalmaçya kıyılarında bir Müslüman devlet istemeyen tüm Batılılar, dört yıl süre ile burada Sırp- ların Boşnaklara karşı yürüttükleri katliama seyirci kalmışlar, insan hakları konusunu Türkiye gibi Batı'nın dışında kalmış ülkelere karşı kullanırlarken, yanı başlarında yüzbinlerce Bosnalının katliamına müdahale etmeyerek insanlık suçu işlemişlerdir. Emperyalizm, Kuzey Irak'ta yeni bir hareketlenmeyi gündeme getirince, bu bölgede de karışıklıklar çıkmış ve Irak devleti bölünme noktasına gelmiştir.

Yeni dünya düzenine geçiş aşamasında üçüncü kanlı olay Kuzey Kafkasya'da ortaya çıkmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla beraber, Çeçen Cumhuriyeti hemen bağımsızlığını ilan etmiş ve Kuzey Kafkasya'nın da tıpkı Güney Kafkasya gibi bağımsız olması gerektiğini savunmuştur. Çeçenlerin bağımsızlık ilanı, uluslararası hukuk açısından da haklı bir zemine oturmuş ve konu konfederasyon hukuku çerçevesinde tartışılmaya başlanmıştır. Çeçen ve diğer Kafkas

Cumhuriyetleri ile beraber 1918 yılında Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti'ni kurduklarını, Kızıl Ordu Kafkasya'yı işgal etmeden önce ayrı bir devlet olarak var olduklarından, federasyonların dağılmasıyla beraber bu federasyonun kurulmasından önceki duruma normal olarak dönüleceğini ve bu nedenle de, eski Çeçen Cumhuriyeti'ni ilan etmeye hakları olduğunu açıkça savunmuşlardır. Bu noktada Çeçenlerin haklı oldukları önemli bir konu vardır. Federasyonlar, çeşitli devletlerin bir araya gelerek karşılıklı rıza ile kurdukları siyasal yapılarıdır. Ne var ki, Ruslar Sovyetler Birliği'ni ve Rusya Federasyonu'nu da karşılıklı rıza ile değil ama kızıl ordunun tankları ile kurmuşlardır. Küçük küçük devletleri ezerek ve yutarak, bir federasyon kurmanın uluslararası federasyon hukuku açısından meşru olmayacağı açıktır. Rıza ve eşitlik koşulunun olmadığı bir yerde gerçek bir federasyondan söz edilemez, ancak bir işgal ve emperyalizmden söz edilebilir. Kuzey Kafkasya yetmiş yıllık Sovyet imparatorluğu döneminde işgal altında kalmış ve bir sömürge durumuna sürüklenmiştir. Ne var ki, Rusya bu durumu federasyon kisvesi altında korumuştur, ve günümüzde de eski gerekçelerle bu durumu sürdürmek istemektedir.

Yeni dünya düzenine doğru gidilirken, günümüzde bir dünya düzensizliği dönemi yaşanmaktadır. Bu düzensizlik içinde giderek bir Avrupa ve Amerika rekabetinin öne çıktığı görülmekte, Uzakdoğu'da oluşan ekonomik yapının giderek, Japonya ve Çin'i öne çıkardığı anlaşılmaktadır. Siyasal olarak yumuşama dönemine girildiğini herkes kabul ederken, ekonomik savaş alabildiğine yayılmakta, Almanya, Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri arasında kıran kırana bir kavga dönemi yaşanmaktadır. Bu üç büyük ülke, kendi ekonomilerini ayakta tutabilmek için zamanla daha çok yayılmakta ve yeni bir emperyalizm dönemi, küreselleşme adı altında tu m dünyada görülmektedir. Böyle olunca, dünyanın her köşesi bu ülkelerin ekonomik kavgalarına sahne olmaktadır. Bu üç ülke arasında açıkça var olan kavganın ikinci derece tarafları olarak da Rusya ve Çin yeniden öne çıkmaktadırlar. Uluslararası kavga böylece çok aktörlü bir oyuna dönüşmekte ve bu büyük ülkeler rekabet düzeni içinde daha da öne geçmeye çalışmaktadırlar. Dünyanın diğer ülkeleri gibi Kafkasya da bu büyük güçlerin etki alanı, hedefleri arasında önde gelmektedir. Kafkasya yeni dönemde tam bir çekişme alanına dönüşmüştür.

Kafkasya, Avrupa-Asya sınırı arasında yer alan ve kavimler kapısı gibi bir konuma sahip olan bir bölgedir. Tarihin her döneminde, Avrupa'dan Asya'ya, Asya'dan Avrupa'ya göçler genellikle Kafkasya üzerinden olmuştur. Doğu'dan Anadolu'ya gelen kavimler de bu kapıdan geçerek yarımadaya gelmişlerdir. Geçiş yolu olması nedeniyle, Kafkasya'nın nüfusu son derece karışık olmuştur. Göçler sırasında, gelip geçen boyların bir kısmı bu güzel bölgede oturmuşlar ve bazen de dağılan devlet yapılarından sonra, belirli kavimler gelerek Kafkasya'ya yerleşmişlerdir. Bu nedenle, küçük bir bölge olmasına rağmen, Kafkasya'nın nüfus yapısı son derece karışık ve çok unsurlu bir yapıya sahip olmuştur. Günümüzde küçük küçük devletçiklerin yanı sıra bu bölgede yer almasının nedeni, bu çok renkli nüfus mozaiki nedeniyle. Küçük devletçikler, Rusya gibi bir deve karşı kendilerini savunamayacakları için, ya bir başka büyük devletin korumasına sığınmışlar ya da bir araya gelerek oluşturdukları konfederasyonlarla daha güçlü biçimde bağımsız bir yapıya yönelmişlerdir.

Halen bağımsızlık savaşını sürdüren Çeçenistan'ın kurucu önderi Dudayev, tarihten gelen bir bilinçle "Karadeniz'den Hazar'a Bağımsız Kafkasya" sloganı ile kurtuluş savaşını başlatmış ve bu doğrultuda tüm Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığını gündeme getirmiştir. 1918'de olduğu gibi, Kuzey Kafkasya Cumhuriyetleri'nin bir arada Kafkasya Konfederasyonu'nu kurmalarının tek çözüm olarak ortaya çıktığını son zamanlardaki gelişmeler doğrulamaktadır. Kafkasya gibi jeopolitik açıdan çok önemli bir bölgenin, dünya hegemonya savaşı veren büyük devletlerin iştahını kabarttığını gören Rusya, bu bölgedeki emperyalizmini devam ettirmek istemekte ve bu nedenle bağımsızlık savaşında öncülük yapan Çeçen Cumhuriyeti'ne karşı askeri harekâtla on binlerce Çeçen'i yok etmektedir. Tarihin çeşitli dönemlerinde bu bölgedeki nüfusu kıran ve zaman zaman Orta Asya'ya süren Rusya, günümüzde de geleneksel tutumunu sürdürmekte, hem bu bölgenin sivil halkını askeri harekâtla kırmakta, hem de büyük bir göç hareketini gündeme getirmektedir. Bu bölgenin Türk ve Müslüman nüfusunu kırmak, göçler ve sürgünlerle azaltmak Rusya'nın tarih boyunca izlediği bir yol olmuştur. Kafkasya'dan vazgeçmek istemeyen Rusya'nın gelecekte de benzer biçimde davranacağı açıktır.

Kafkasya'nın tarih boyu devam eden önemli konumu günümüzde daha da öne çıkmıştır. Özellikle, Hazar ve Orta Asya petrollerinin

Batı dünyasına ulaşması noktasında, Kafkasya gene bir geçiş kapısı olarak çıkmaktadır. Eskiden kavimlere kapılık yapan Kafkasya günümüzde ve gelecekte petrole, doğalgaza kapılık yapacaktır. Doğal kaynakların ve ticaret yollarının geçme kapısı olarak Kafkasya yeniden gündeme gelmektedir. Bu durumda, Rusya'nın Kafkasya'dan vazgeçebilmesi çok zordur. Ne var ki, eski dünya kofulları olmadığı için de eskisi gibi rahatlıkla bir emperyalizm sürdürmesi de mümkün görülmemektedir. Baltık ülkeleri, Balkan ülkeleri, Adriyatik ülkeleri artık daha bağımsız bir siyasal yapıya sahip olurlarken, Kafkas ülkelerinin bu bağımsızlık sürecinin dışında kalabilmelerini düşünebilmek çok zordur. Eğer Rusya, Avrupa kıyısındaki ülkelere gösterdiği hoşgörü ve anlayışı Kafkasya ülkelerine göstermezse, önemli bir direniş ve tepki hareketleri ile karşılaşacağı açıktır. Balkanlarda özgürlükçü bir yapı kurulurken Kafkas ülkelerinin bu sürecin dışında kalması düşünülemez.

Bazı haritalarda ve kitaplarda Avrupa kıtasının sınırlarının Kafkasya'dan geçtiği belirtilmekte ve Kafkasya, Avrupa'nın bir parçası olarak gösterilmektedir. Avrupa gibi ileri bir kıtanın giderek bu doğrultuda Kafkasya'ya daha fazla sahip çıkması gündeme gelebilir. O zaman, günümüzde Türkiye'ye dayatılan Avrupa standartlarının Kafkasya içinde gündeme getirileceği bir aşamaya gelinebilir. Etnik ve dinsel kimlikler, kendi kaderini belirleme hakkı, her halkın kendi devletini kurma hakkı, küçük devletlerin komşu ülkelerle bir araya gelerek konfederasyon kurma hakkı, bağımsız ve özgür yaşama hakkı gibi haklar, uluslararası hukuk düzeni çerçevesinde Kafkas ülkeleri için de gündeme gelebilir. Nitekim Çeçenler günümüzde Kuzey Kafkasya için bağımsızlık savaşı verirken, Çeçenistan Dışişleri Bakanı uluslararası toplantılarda bu hakları daha gür bir ses ile dile getirmektedir. Çeçen sorunu ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Anlaşması çerçevesinde çeşitli araştırmalar ve toplantılar yapılmakta, kararlar alınmakta ve bölgeye gözlemciler gönderilerek, uluslararası düzen açısından konu çözüme kavuşturulmak istenmektedir. Savaşın tarafı olan Rusya'nın görmek istemediği bu uluslararası hareketin yeterince etkin olamaması nedeniyle, savaş henüz bitmemiştir.

Çeçen savaşı öncesinde, üç Güney Kafkas Cumhuriyetinin bağımsız olmasıyla başlayan, Kafkasya'daki değişim süreci günümüzde

hızlanarak devam etmektedir. Çeçenlerin bağımsızlık savaşı bu dönüşümü hızlandıran ve öne çıkaran bir gelişme olmuştur. Ne var ki, Rusya'nın, daha Azerbaycan'ın ve Gürcistan'ın bağımsızlığını kabul edemediği son olaylarla ortaya çıkmıştır. Ermenistan ise Türk ve Müslümanlara karşı tutumu nedeniyle, Rusya için doğal bir partner olarak bölgede yer almaktadır. Birleşmiş Milletlere resmen üye olmuş ve uluslararası topluma bağımsız bir devlet olarak katılmış olan Güney Kafkasya Cumhuriyetlerinin bağımsızlığını tam olarak kabul etmeyen bir Rusya'nın Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığına olumlu bakması beklenemez. Nitekim Çeçenlerin bağımsızlık savaşını gerekçe olarak kullanan Rusya'nın, Avrupa ile imzalamış olduğu AKKA anlaşmasını çiğnediği ve bu anlaşmanın hükümlerine ters düşerek bölgeye eskisine oranla daha fazla askeri birlik gönderdiği son aylarda görülmektedir. Rusya'nın eskiyi arayan ve geleneksel alışkanlıkları ile sürüp giden bu tutumu, Kafkasya için gerektiğinde savaşı bile göze alabileceğini göstermektedir. Rusya'nın Kafkasya için savaşı göze alması demek, topyekûn bir dünya savaşına giden yolun açılması anlamına gelmektedir. Japonya'ya karşı Kuril adalarını, Çin'e karşı Orta Asya'yı, Almanya'ya karşı Ukrayna ve çevre bölgelerini korumaya kararlı bir Rusya'nın, üç ya da dört bölgede birden savaşı göze alabilmesinin mümkün olup olmadığı tartışmalıdır. Rusya Federasyonu'nun geleceği, bir anlamda dünyanın geleceği demektir. Yeni dünya düzenine doğru girilirken, Rusya'nın ne gibi bir durum alacağı henüz belirsizdir.

Rusya'nın geleceği Kafkasya'nın geleceği açısından birinci derece etkin faktördür. Rusya Baltık ülkelerine göstermiş olduğu hoşgörüyü diğer bölgelerde yaşayan uluslara ve devletlere de gösterirse, yeni dünya düzenine yumuşak bir geçiş süreci gerçekleşebilir. Rusya'nın eski sınırlarında ısrarlı olması ve gene eskisinin benzeri bir etkinlik alanı araması ise, sertleşme eğilimlerini beraberinde getirecektir. Gelecek seçimlerde Rusya'da nasıl bir siyasal iktidarın oluşacağı konusu bu açıdan anahtar olacaktır. Irkçı ya da aşırı milliyetçi bir yönetimin Rusya'da iktidara gelmesi, başlamış olan demokratikleşme sürecini kesecektir. Eski sosyalistlerin ya da yeni bir tür komünist iktidarın devreye girmesi ise, Rusya'nın dış dünya ile ilişkilerini önemli bir ölçüde sertleştirecektir. Bir Rus imparatorluğunun tarihteki gibi yeniden gerçekleştirilmek istenmesi ise her açıdan yeni olayları beraberinde getirecek, yeni dünya düzenine gidilirken yeniden eskiye

dönülmesine neden olacaktır. Günümüzün dünyasının bu tür eskiye dönüşlere hoşgörüsü olabileceğini düşünmek çok zordur. Büyük ülkeler arasındaki acımasız rekabet düzeni, eskiye dönüşü izin vermeyecek gibi görünmektedir. Bu nedenle, her ülke yeni dünya düzeninde kendisine daha iyi bir yer arama yarışını sürdürecektir.

Bugünlerde, Kafkasya'ya baktığımız zaman, bütün dünyanın ya- kından ilgilendiği petrol yolunun kilit noktası durumuna geldiği görülmektedir. Petrol boru hattının güneyden ya da kuzeyden geçmesi sorunu, büyük ülkeler arasında önemli bir anlaşmazlık konusu olarak ortaya çıkmaktadır. Büyük ülkeler dünya kaynaklarının paylaşımı konusunda daha hoşgörülü davranabilir ve birbirlerini anlayarak hareket edebilirlerse, Kafkasya'da barış için umutlu olunabilir. Ama tıpkı birinci ve ikinci Dünya Savaşı öncesi dönemlerdeki gibi acımasız biçimde bir doğal kaynak paylaşımı kavgası yapılırsa, Kafkasya'da gene savaş olacaktır. Yirminci yüzyılın son yıllarında dünya nimetleri yeniden ve üçüncü kez paylaşılırken, Kafkasya kritik konumu ile anahtar bölgelerin başında gelmektedir. Asya'daki İran, Rusya, Çin ve Türkiye denkleminde gelişecek olaylar, Kafkasya'nın geleceğini belirleyecektir.

Yeni dünya düzenine geçilip geçilemeyeceği bir süreç içinde az çok belli olacaktır. Böyle bir düzen kurulursa, Kafkasya özgür olacaktır. Kurulamazsa, Kafkasya'da yeni bir Rus emperyalizmi dönemi ya da karışıklıklar dönemi beklenebilir. Rusya'nın geleceği açısından yalnızca Kafkasya sorunu olmadığı dikkate alınırsa, başka bölgelerde ortaya çıkabilecek gelişmelerin Kafkasya'yı da dolaylı olarak etkilemesi olabilir. Bu gibi gelişmelerin nasıl ve ne gibi içerikle ortaya çıkacağını şimdiden kestirebilmek son derece güçtür. Dünya genelinde ortaya çıkacak olan konjonktürün, Kafkasya'nın da geleceğini belirleyeceğini şimdiden söylemek mümkündür.

Türkiye açısından Kafkasya'ya baktığımız zaman, bu bölgeye uzun süre ne kadar ilgisiz ve uzak kaldığımız açıkça ortaya çıkmaktadır. Bölge halkı ile doğrudan bağlantısı olan Türkiye'nin soğuk savaş yıllarında sırtını Kafkasya'ya dönerek yaşamasının acı faturaları şimdilerde iyice görülmektedir. Türkiye için önemli olan, Kafkasya'nın tüm emperyalist gelişmelerin ötesinde bağımsız olabilmesidir. Güney ülkelerinin bağımsızlığından sonra Kuzey Kafkasya'nın da bağımsızlığının sağlanması ikinci aşama olacaktır. Daha sonra ise, Kuzey ve

Güney Kafkasya ülkelerinin bir araya gelerek kuracakları Kafkasya Federasyonu, en uygun çözüm olarak bağımsız Kafkasya'nın geleceğinde etkin olacaktır. Kafkasya'nın güneyi ve kuzeyi ile beraber sahip olacağı bağımsızlığı bölgeden emperyalist ülkelerin elini çekmesini sağlayacak ve Kafkasya bölgesi hem komşuları ile hem de uygar dünya ile daha sağlıklı ilişkiler kurabilecektir. Türkiye Cumhuriyeti bir kurtuluş savaşı sonrası kurulduğu için tüm ülke ve ulusların kurtuluş savaşlarına karşı saygılıdır. Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk'ün gösterdiği ana hedef olan yurtta ve dünyada barış ilkesi, yeni dünya düzenine doğru ilerlerken bölgeye gene yol göstermektedir, insanlığın gelecek yüzyıla barış içinde geçebilmesi için bütün ülkelerin kendi bölgelerinde barış için seferber olmaları gerekmektedir. Kafkasya'da barış için Türkiye, İran ve Rusya bölge dışı emperyal ülkelere karşı işbirliği yapmalıdır.

Kafkasya'nın yanı başında yer aldığı Hazar denizi ve çevresi geleceğin enerji kaynaklarını barındırdığı için, emperyalist ülkeler, Kafkasya bölgesine bir hegemonya alanı olarak göz dikmişlerdir. Onların arasında çekişmeler, bölgede yer alan küçük ülkeleri tehdit etmektedir. Filler tepişirken, küçük ülkeler ayakaltında kalmakta ve ezilmektedirler. Büyük ülkelerin bir araya gelerek bu durumu önlemelerinde dünya barışı açısından büyük yarar vardır.

4. İçkerya Cumhuriyeti

Rusya Federasyonu Başkanı Yeltsin'in Sovyetler Birliği Federasyonu'ndan ayrılmasından sonra, Sovyetler Birliği çökünce ortaya yeni bir tablo çıkmıştı. Amerika Birleşik Devletlerinin Rusya'yı ikna etmesi ile savaşı ve kansız biçimde gerçekleşen bu gelişme, dünyanın, siyasal tarihi içinde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Rusya'nın gönüllü çekilmesiyle çöken Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra, on beş yeni bağımsız devlet ortaya çıkmıştır. Sovyet Federasyonu'nun dağılmasını ise, Yugoslavya Federasyonu'nun iç savaş sonucu parçalanması izlemiş ve böylece iki federal yapının çökmesi ile beraber dünya, yeni dünya düzensizliği dönemine sürüklenmiştir. Günümüzde yaşanan tam bir düzensizlik dönemidir. Neyin ne olacağı daha kesin olarak belirlenmediği için, yeni dünya düzencilerinin küreselleşme masalları daha gerçeklik kazanmamıştır.

Tarihsel süreçte Sovyetler Birliği Kızılordu tanklarının kurmuş olduğu zoraki bir federasyondur. Birinci Dünya Savaşı'nın yıkıntıları üzerine, bir Rus emperyalizmi ile dünyanın kara kıtalarının altında bir oranında büyüklükte ve dünya tarihinin en büyük sınırlara sahip olan imparatorluğu biçiminde bir dev olarak ortaya çıkmıştır. Asya'nın, Kafkasya'nın ve Doğu Avrupa'nın geri kalmış ülkeleri; batının emperyalist baskılarından kurtulmak için çaba gösterirlerken, Birinci Dünya Savaşı'nın yıkıntıları üzerinde dolaşan Rusya'nın kızıl süvarilerinin nalları ve tanklarının altında kalmışlardır.

Batı Avrupa ülkelerinde görülen, krallıklardan cumhuriyete geçiş, imparatorluklardan ulusal devletlere dönüşüm süreci, Asya ve Kafkasya ile Doğu Avrupa ülkelerinde hızlanmışken, büyük bir iç savaş ve kanlı çatışmalardan sonra iktidara gelen bir rejimin emperyalist saldırıları ile karşılaşmışlardır. Asya ve Avrasya bölgelerinde yayılmış olan Türk ve Müslüman halkların bağımsız geleceğe yönelmesini önlemek üzere geliştirilmiş olan sosyal emperyalizm, Kızılordu birlikleri tarafından birer birer uygulamaya konulmuş, birçok ülkenin ulusal bayrağı indirilerek, kızıl bayrak dünyanın ana karasının bir çok bölgesine dikilmiştir. Zorla, işgalle ve emperyalist saldırılarla, imparatorluk sınırları genişletilmiş ve Atlas Okyanusu'dan Büyük Okyanus'a kadar, dünyanın en büyük imparatorluğu kurulmuştur.

Kafkas ülkeleri böylesine büyük emperyalist saldırıdan kendilerini kurtaramamışlar ve yüzyılın başlarında, Kızılordu süvarilerinin nalları altında kalmışlardır. Dünyanın altında birini işgal eden askeri güç, yeni bir düzen kurarken ikili bir tutum izlemiş, nispeten büyük bölgelere, federasyon çatısı altında eşit cumhuriyet statüsü tanımış, küçük bölgelerde yaşayan halklara ya da ulusal topluluklara, resmen devlet yapısına sahip olsalar bile, böyle bir otonom statü tanınmamış böylesine birçok bölge ve ulusal devlet yapısı, Rusya Federasyonu içinde eritilmek istenmiştir. Sovyetler Birliği dışı karşı devlet yapısını oluştururken, bu gibi küçük ülke ve uluslar, Rusya Federasyonu içinde otonom statü ile bağımlılaştırılmıştır.

Güney Kafkas ülkeleri, Birlik Cumhuriyeti olarak tanınırken, Kuzey Kafkas Cumhuriyetinin varlığı kabul edilmemiş, bu bölgenin tüm cumhuriyetlerinin katılımı ile federal yapıda kurulmuş bir cumhuriyet olan Kafkasya Cumhuriyeti, Güney Kafkas ülkeleri gibi, birlik cumhuriyeti statüsünde benimsenmemiş, bu küçük bölgeler

parçalanarak her biri ayrı otonom bölge biçiminde Rusya Federasyonu içine alınmıştır. Böylece, Rusya Kuzey Kafkasya'yı güneyinden ayırarak, farklı bir statü vermiş, uzun vadede burayı hızla asimilasyona uğratarak kendi içinde eritmenin yollarını aramıştır. Eline her fırsat geçtiğinde bu bölgenin halklarına karşı her türlü emperyalist politikayı uygulamış, bunları bazen bölmüş, bazen birbirine karşı savuşturmuş, bazen dışardan farklı etnik topluluklar getirerek aralarına yerleştirmiş, bazen de en küçük bir fırsatı bahane ederek, bunları Sibirya'nın buzlu bölgelerine sürerek imha etmenin yollarını aramıştır. Kafkasya emperyalizmin her türlüşünün uygulandığı şanssız bölgelerden birisi olmuştur.

Sovyet Federasyonu kurulmadan önce, Kuzey Kafkasya'da hem küçük devlet yapıları hem de bu küçük devletlerin bir araya gelerek kurmuş oldukları bir federal cumhuriyet vardı. Kuzey Kafkasya ülkeleri hem kendi başlarına hem de bölgesel bir dayanışma içinde geleceğe dönük bağımsızlıklarını arıyorlardı. Eğer Sovyet emperyalizmi bu bölgeyi zorla tanklarla işgal etmeseydi, günümüze kadar Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti sürüyor olacaktı. Bu nedenle, Kuzey Kafkasya'nın küçük ülkelerinin kaderi ortaktır. Kendi bağımsız geleceklerini ancak bölgesel bir dayanışma içinde kurtarabilirler. Tarihin çeşitli dönemlerinde yaşanan acı olaylar, ancak böylesine bir dayanışma içinde oluşturulacak bölgesel federal bir cumhuriyetin bağımsız olarak yaşama hakkı bulunduğunu açıkça göstermektedir.

Güçlü olanın kendi istediğini yapmak istemesi gerçeği karşısında, uluslararası hukuka eksik hukuk adı verilmektedir. Eğer uluslararası hukuk gerçekten adaletli bir hukuk sistemi olsaydı, zor kullanma şansı olan büyük devletlere ve güçlere karşı yaptırım uygulaması geliştirilebilirdi. İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulmuş olan Birleşmiş Millet örgütü bile, güçlü ülkelerin çıkarları söz konusu olunca çalışmakta ve sonuç alabilmekte, eğer onların çıkarları söz konusu oluyorsa, o zaman bu gibi büyük ülkeler örgütün çalışmasını kolaylıkla engelleyebilmektedirler. Küçük ülkeler de haklı olmalarına rağmen, uluslararası kuruluşlarca korunamamakta ve devletler hukukundan yararlanamamaktadırlar. Bu nedenle, uluslararası anlaşmazlıklar genelde güçlü ve büyük olan devletlerin çıkarları doğrultusunda sonuçlanmakta ve bu durum da önemli ölçüde haksızlık yarattığı için, hiçbir güç ya da ulus devletler hukukuna güvenmemektedir.

Kuzey Kafkasya’da ortaya çıkan son durum değerlendirilirken, bu genel açıklamaların esas alınması gerekmektedir. Ortada dağılan bir federasyon vardır. Uluslararası federasyon hukukuna göre, federasyonlar dağılınca, yeniden eski duruma yani federasyon öncesi koşullara dönülür ve federasyon üyesi ülkeler ile otonom bölgeler eski statülerine kavuşurlar. Rusya Federasyonu, Sovyetler Birliği’nin dağıldığını ilan ettiğinde, nasıl birlik cumhuriyetleri eski durumlarına dönerek bağımsızlık kazandıysa, Rusya’nın özel tercihleri doğrultusunda otonom bölge yapılarak, birlik cumhuriyeti statüsü verilmeden ülkelerde, federasyon öncesi döneme geçerek bağımsızlık kazanırlar. Rusya Federasyonu Sovyetler Birliği’nden dünya koşullarının zorlamasıyla vazgeçmesine rağmen, Rusya’nın çıkarları doğrultusunda kendi federasyonunu korumak istemektedir. Ne var ki, hukuken büyük federasyon dağıldığından, birlik cumhuriyeti olsun ya da olmasın, eski devletlerin federasyon öncesi döneme geçerek otomatikman bağımsızlıklarının ilan edilmesi gerekir.

Bu doğrultuda Rusya Federasyonunun kendi elleriyle, Sovyetler Birliği’ni dağıtmasından sonra, Çeçen Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan etmiştir. Çeçenler, yaklaşık beş yüz yıldır, Ruslarla olan çatışmaları nedeniyle, hiçbir zaman Rus egemenliğini kabul etmemiş, her zaman Rus emperyalizmine karşı çıkmış bir halktır. Bu doğrultuda, Çeçen Cumhuriyeti, kendi bağımsız yapısını oluşturarak dış dünya ile Rusya’nın dışında temas kurmuş ve tıpkı diğer bağımsız devletler gibi dış ilişkilerini yürütmeye başlamıştır. Çeçenlerin bağımsızlığı ilk üç yıl sorunsuz biçimde yürütülmüş ve dünya kamuoyu yavaş yavaş Çeçenistan’ın bağımsızlığını fiilen kabul eder bir aşamaya gelmiştir. Çeçenlerin kararlı ve mücadeleci tutumları birçok zorluğun aşılmasında yardımcı olmuştur. Rusya’nın baskısı nedeniyle, Çeçen Cumhuriyeti’nin bağımsızlığını dünya ülkeleri tanımaktan çekinmişler, bu handikaba rağmen Çeçen Cumhuriyeti birçok ülke ile ticari ve ekonomik ilişkilerini geliştirmiştir. Kuzey Kafkasyalı göçmenlerin bulunduğu bölgelerde temsilcilikler açılmış, tıpkı Filistin Kurtuluş Örgütü’nün yaptığı gibi, bağımsız devlete giden yol, uluslararası alanda etkinlikler artırılarak aşılmak istenmiştir. Çeçen Cumhuriyeti, tıpkı bağımsız devletler gibi her alanda örgütlenirken, kendi vatandaşlarını yurtdışına göndermiş, ayrıca Çeçen diasporasından birçok kişi de baba

vatanlarını ziyaret etme fırsatı bulabilmişlerdir. Karşılıklı gidip gelmeler üç yıl içinde sıklaştıkça Rusya'nın tepkileri artmaya başlamıştır.

Beş yıllık bağımsızlıktan sonra, Çeçen Cumhuriyeti gene bir gece ansızın, Rus tanklarını karşısında görmüştür. Federasyonun dağılmasından sonra, hiçbir eski üye ülkeye gitmeyen ve oraların halklarını ezmeyen Rus tankları, Müslüman bir halk olan Çeçenlerin üzerine çekinmeden gitmiştir. Çeçenistan'a Rus saldırısı, tam Azerbaycan ve Hazar denizi petrollerinin paylaşım kavgası sırasında gerçekleşmiştir. Batılı ülkelerin Kafkas petrollerine el koymasını istemeyen Rusya, önemli bir askeri birliğini bağımsızlık ilan etmiş olan Çeçen Cumhuriyetine göndermiştir. Savaşı ve kansız dağıldığı iddia edilen Sovyetler Birliği'nin barışçı dağılma süreci, Rus ordusunun Grozni saldırısı ile kesilmiş ve ortaya gene eskisi gibi bir emperyalist katliam çıkmıştır. Rus birlikleri sahip oldukları tüm teknolojik üstünlükleri Çeçen savaşında kullanmışlar, hatta batılı ülkelerin uzay teknolojisinden yararlanarak, bağımsızlık savaşının önderini bir füze saldırısı ile parçalanmaktan çekinmemişlerdir.

Rusya'nın geri çekilmesiyle beraber, Avrasya bölgelerinde meydana gelen otorite boşluğu sürecinde, Bosna ile beraber Kuzey Irak'ta sıcak çatışmalar gündeme gelmiş ve Çeçen savaşı da bunları izlemiştir. Amerika Başkanlık eski danışmanı, Brzesinski, "Kontrol Dışı Dünya" adını taşıyan kitabında, bu bölgede gelecekte ne olduğunun şimdiden belli olmadığı bir dünya hegemonya kavgasının, Adriyatik'ten Çin şeddine uzanan Avrasya bölgesinde cereyan edeceğini ileri sürmüştür. Kafkasya bölgesi de güneyi ve kuzeyi ile beraber, Avrasya bölgesinin tam ortasında Anadolu ile beraber yer aldığı için, Avrasya bölgesindeki otorite boşluğu, hegemonya savaşı ve doğal zenginlikleri ele geçirme yarışından birinci derece de etkilenmektedir. Körfez Savaşı sonrası dönemde özellikle petrol kaynakları üzerinde görülen çekişme biraz daha kuzeye doğru kaydığına, Kafkasya bölgesi yeni çekişme alanı olarak gündeme gelmiştir, işte bu aşamada da Rus askerleri, üç yıllık statüsüne rağmen Çeçenistan'a girmekten çekinmemişlerdir. Bunun sonucunda da, iki yıl süren Çeçenistan bağımsızlık savaşı ortaya çıkmıştır.

Çeçen Cumhuriyeti, başlangıçta kendi başına bağımsızlık ilan etmiştir. Çünkü Kuzey Kafkasya'nın en kalabalık ve en homojen nüfus yapısına sahip olan ülkesi Çeçenistan'dır. Diğer Kuzey Kafkas

ölkelerinden göç fazla olduğu için nüfusları azalmış ve tek başlarına bir güç olarak ortaya çıkma şanslarını yitirmişlerdir. Çeçenistan'dan daha büyük olan Dağıstan Cumhuriyeti'nin nüfus yapısı da çok fazla kozmopolit olduğu için, belirli bir kararlılığı uygulama şansını yakalayamamıştır. Bu nedenle, Kuzey Kafkasya'nın doğal önderliği, hem büyüklük hem homojen nüfus yapısı, hem de halkının yılmaz savaşçılığı ve kararlılığı Çeçenistan'a geçmiştir. Bu durumun bilincinde olan Çeçenler, bağımsızlık ilanı ile beraber yalnızca kendileri için değil, ama bütün Kuzey Kafkasya'nın geleceği için savaşmışlardır. Bağımsızlığın önderi, Dudayev, "Karadeniz'den Hazar denizine kadar bağımsız Kuzey Kafkasya" sloganını öne sürerek, tüm bölgenin ve Kuzey Kafkasyalıların bağımsızlığı için harekete geçtiklerini ilan etmiştir. Çeçen devlet başkanının bu çıkışı dışarıda yaşayan diasporada önemli bir hareketlenme meydana getirmiştir. Ne var ki, Kuzey Kafkasya'nın diğer bölgelerinde devam eden Rus baskısı nedeniyle, Çeçenleri destekleyici bir çıkış ya da hareket görülmemiştir.

Bütün Kuzey Kafkasya'nın kurtuluşunu hedefleyen Çeçen bağımsızlık hareketi, devletin ismini, savaş sırasında değiştirerek, "İÇKERYA CUMHURİYETİ" adını almıştır. Amaç tüm Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığı olduğu için, devletin başında etnik ya da ırksal bir isim yerine bölge adının yer alması uygun görülmüştür, isim olarak da, Roma imparatorluğu zamanında Romalıların Kuzey Kafkasya vermiş oldukları Latince ad olan "İçkerya" kavramı seçilmiştir. Son hedef olan Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığı aşamasında, Latin adı İçkerya Cumhuriyeti olacaktır. Ne var ki, şimdilik yalnızca Kuzey Kafkasya adına Çeçenistan'da bağımsızlık hareketi devam ettiği için geçiş aşamasında devletin adı "İçkerya Çeçen Cumhuriyeti" olarak kabul edilmiştir. Daha sonraki aşamada, Kuzey Kafkasya'nın diğer bölgeleri de bağımsızlıklarını kazandıklarında, devletin adından "Çeçen" adı kaldırılacak ve yalnızca bölge adı olan "İçkerya" kavramı, Kuzey Kafkasya devletinin resmi adı olacaktır. Çeçenler burada bakan bir tutum izlemekten çok, diğer kavimler ve boylarla beraber bölgenin adını paylaşmak ve ortak bir kavramın çatısı altında bağımsız biçimde bir araya gelmenin çabası içinde görülmektedirler.

Kuzey Kafkasya, yüzyıllar boyu önemli bir kavimler geçiş kapısı olduğu içi günümüzde tarihin her döneminden kalma değişik unsurlarla beraber bir ırklar ve kavimler mozaiği görünümündedir.

Gelecekte ortak bir devlet yapısına sahip olabilme açısından önemli bir handicap oluşturan bu olumsuz durum ancak, bir bölge adı altında birleşerek aşılanabilecektir. Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan gibi Güney Kafkasya ülkelerinde görülmeyen birliğin Kuzey Kafkasya halkları arasında kurulabilmesi, İçkerya bayrağı altında birleşmekle mümkün olabilecektir. İçkerya kavramı Romalılardan geldiği için, hiçbir ırk ya da kavimin malı olmayan tarihsel anlamı olan ve bu yönü ile de birleştirici olabilecek nitelikte bir bölge ismidir. Güney Kafkasya'nın eski dönemlerdeki adı olan İberya, göç eden kavimlerle beraber günümüzde İspanyol yarımadasının adı olarak yaşamaktadır. Kuzey Kafkasya'daki yeni oluşum da İçkerya kavramını tarihsel bir yapıdan kurtararak yaşayan bir isim haline dönüştürecektir.

Kuzey Kafkasya'nın küçük küçük halkları arasında bir çok kültürel ve sosyolojik farklılıklar bulunmaktadır. Aynı bölgede yaşayarak farklı diller kullanan bu halklar, kültürel ve etnik doğrultuda bir araya gelirken zorlanmaktalar ve birbirlerine karşı bir üstünlük mücadelesi vermektedirler. Bu gibi iç çekişmelerin sona ermesi ve aşılması ancak, böylesine yeni bir yaklaşım ve ortak bir kavram altında olabilecektir. Her kavim ya da boy kendi bölgesinde otonom yaşayarak, otonom bölge temsilcilerinden oluşacak olan federal meclis devletin yasama organı olacak eyalet meclislerinin yanı sıra, federal meclis ülkede birlik ve bütünlüğün sağlandığı siyasal organ olarak görev yapacaktır. İçkerya Cumhuriyeti, tüm bölgenin bağımsızlığından sonra tam anlamıyla kurulabilecek ve bölgenin çatısı olacaktır. Federal bir cumhuriyet devletinde ne gibi siyasal organlar varsa, burada da olacak ve böylece çağdaş bir demokratik yönetimin gerçekleştirilmesi için yeterli olacak hukuksal yapı gerçekleştirilecektir.

Bütün Kuzey Kafkasya'nın bağımsız olabilmesi için, bu bölgenin tüm boylarının ve halklarının her türlü farklılığı bir yana bırakarak bir araya gelmeleri ve ortak bir dayanışma içinde mücadele vermeleri gerekmektedir. Hem o bölgede toplulukların hem de yurt dışına göç etmiş Kuzey Kafkasyalıların bir araya gelerek oluşturacakları örgütlenme düzeyi, Kuzey Kafkasya'nın gelecekteki statüsünü tayin edecektir. Dünyanın en önemli bölgelerinden birisi olan Kuzey Kafkasya'da oluşturulacak böylesine bir birlik ve dayanışma, her türlü dış mücadeleyi bu bölgeden uzak tutacak, yüzyıllarca süren emperyalizmi bölgeden çekilmeğe zorlayabilecektir. Uzun süren bir dramı yaşayan

bölgenin geleceği akılcı yaklaşımlarla kurulabilecektir. Kimseye düşmanlık yapmadan, hiçbir ülke ya da ulusu karşıya almadan, tıpkı diğer küçük ülkelerin ya da ulusların kendilerini kurtarma mücadelesi gibi, Kuzey Kafkasyalılar da gelecek yüzyılda bağımsız yaşayabilmeyin olanaklarını araştıracaklardır. Geçmişin sorunları bir yana bırakılarak, açılacak yeni sayfada Çeçen Cumhuriyetinin bağımsızlık adımı ile başlatılmış olan sürecin sürdürülmesi ve amaca ulaşana kadar istikrarlı bir tutumun izlenmesi gerekmektedir.

İçkerya Cumhuriyeti modelinin yakın gelecekte başarılı olabilmesi için, Kuzey Kafkasya halklarının bir araya gelerek, ortak bir uluslaşma süreci içine girmeleri gerekmektedir. Yüzyılların getirmiş olduğu farklı kültür yapıları, din ve sosyal geleneklerde görülen ayrılıklar, Kuzey Kafkasya halkının kolayca bölünmesine ve bölünmüşlük fasit dairesi içinde, dışarıdan gelen emperyalist gücün baskısı altında bir esaret yaşamına mahkûm edilmelerine yol açmaktadır. Kuzey Kafkasya halklarının bu nedenle, öncelikle kendi aralarındaki ulusal sorunları aşarak bir ulusal bütünlük içine girebilmeleri, kendi bağımsızlıklarının gerçekleşmesi açısından önde gelen koşuldur. Sosyokültürel yapı özellikleri açısından dünyanın en karışık bölgesi olarak kaldıkça, Kuzey Kafkasya'nın bağımsız bir devlet niteliğine kavuşmasını beklemek fazla gerçekçi olamaz.

Küçük küçük bölgelerde birkaç yüz binlik nüfuslarla hiçbir yere gidilemeyeceği açıktır. Bu bölgenin en kalabalık nüfusuna sahip olan Çeçenler ise, ancak iki milyon nüfusa ulaşabilmişlerdir. Nitekim bu yüzden Çeçenler Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlık savaşını üstlenebilecek güce ulaşmışlardır. Rusların zaman zaman, bu bölge halklarını başka bölgelere sürmelerine rağmen, yüksek doğum oram ile belirli nüfus oranını yakalayabilen Çeçenler, bağımsızlık savaşı için belirli bir oranda yeterli olabilecek sosyolojik güce erişmişlerdir. Diğer bölge halkları ise, Hristiyan kültürü ile sovyetleşmenin girdiği yüksek doğum oranından kaçma eğilimleri nedeniyle Çeçenler kadar nüfus gücüne sahip olamamışlardır.

Kuzey Doğu Kafkasya'nın hemen hemen tüm halkı Müslüman olmasına rağmen, Kuzey batı bölgesinde belirli bölgelerde hristiyan kültürüne rastlanmaktadır. Nitekim bu din farklılığını Sovyet emperyalizmi Kuzey Kafkas halklarını bölme açısından sonuna kadar kullanmıştır. Çeçen bağımsızlık savaşı, bu farklılığı nedeniyle Kuzey

Kafkasya'nın bazı bölgelerinde desteklenmemiştir. Rus etkisinin fazla olduğu bölgelerde, bazı toplulukların Rusya ile beraber yaşama düşüncelerini açıklamaktan çekinmemeleri de, zihniyet farklılıklarının varlığını sürdürdüğünü göstermektedir. Kuzey Kafkasya'da bu nedenle, dinsel bir yapılanma değil ama tıpkı batı ülkelerinde olduğu gibi laik ve çağdaş bir yapılanma, tüm halklar arasında ortak bir çatı oluşturabilecektir. O zaman ne Müslümanlık ne de bir başka din, bu bölge halkları arasında ayırıcı bir unsur olamayacak ve birlik yolundaki en büyük engel laik ve çağdaş yapılanma ile aşılabacaktır. Bu durumda, bölgenin geleceğinde farklı dinler nedeniyle, dinsel bir devlet düşünülmesi gerçekçi olmaktan uzaktır. Sosyalist bir miras üzerine batı türü bir laiklik geçerli bir çözüm oluşturacaktır.

Çeçen bağımsızlık savaşı sırasında, Müslümanlığın birleştirici ve destekleyici önemli katkıları olmuştur, özellikle savaşın taraflarının farklı dinlerden olması, iki yıl süren savaşı bir Hristiyan ve Müslüman çatışmasına dönüştürmüştür. Bu durumda, bütün İslam dünyasının desteği Çeçenlerin arkasında olmuş, Kuzey Kafkasya'nın diğer Müslüman halkları da, din ortaklığı nedeniyle Çeçen savaşçılarına yardım sağlamanın yollarını araştırmışlardır. Savaşın görünümünün zaman zaman bağımsızlık amacından kayarak, din savaşına doğru yönelmesi nedeniyle, Çeçenlere karşı laik ve çağdaş çevrelerde şeriatçılık ve İslam fundementalizmi suçlamalarına neden olmuş ve bu da Kafkasya'nın bağımsızlık savaşına batının laik ve demokratik ülkelerinden yeterince yardım gelmesini engellemiştir. Bu deney bile, Kuzey Kafkasya'nın bağımsız geleceğinin dine bağımlı olarak değil ama çağdaş ve laik bir siyasal yapılanma çerçevesinde ele alınması gerektiğini açıkça kanıtlamıştır. İslamiyet halkın çoğunluğunun dini olarak birleştirici unsur görevini yerine getirebilir, ama tüm nüfusu kapsama doğrultusunda, devletin resmi dini olmamasının yararı büyük olacaktır.

Devlet yapısının din faktörüne dayanmaması gibi, her türlü etnik ve kültürel faktörlerinde devletin kimliğinin belirlenmesinde belirleyici unsur olmaması gerekmektedir. Etnik kimliklerle beraber, sosyal ve kültürel farklılıkları da, her toplumun alt kimliği olarak saygı görebilir ama hiçbir toplumun herhangi bir sosyal ya da kültürel özelliği devletin ya da bütün toplumun belirleyici niteliği haline gelmemelidir. Bu gibi farklılıklar, ülkenin kültür zenginliğinin göstergeleri

olarak varlıklarını sürdürmeli, demokratik rejimin getireceği hoşgörü çerçevesinde her alt topluluk birbirlerinin örf ve adetlerine karşı saygılı davranmalıdır. Zaman içinde oluşacak demokratik anlayış, toplu yaşam konusunda daha da destekleyici bir etki yaratacaktır. Yetmiş yıllık Sovyet diktatörlüğünün getirmiş olduğu olumsuz yansımalar demokrasiye geçiş sürecinde bazı sancılar yaratsa bile, demokratik rejim bu gibi sorunların topluca aşılmasında yardımcı olacaktır. Böylesine bir ortamın hazırlanması sırasında, Kuzey Kafkasya'nın çeşitli boylarını her türlü etnik ve kültürel bağımsızlığın ötesinde olumlu bir yaklaşım sergilemelerini beklemek gerekir. Bağımsız bir cumhuriyet statüsünün kazanılmasında, çeşitli toplulukların kendilerine düşen özveri ve anlayışı zamanında göstermeleri olumlu başlayan süreci daha da hızlandıracaktır. Bölgesel uluslaşma olgusunun hızla tamamlanması, yeni bağımsız devletin toplumsal temellerini sağlam zemin üzerine kurabilecektir.

İçkerya Cumhuriyeti sürecinin hızlandırılmasında, Kuzey Kafkas halklarının dışa dönük işbirliği yapmaları da zorunlu görünmektedir. Yalnızca bölge içinde oluşturulacak dayanışma bağımsız bir yapılanma için yeterli olmayacaktır. Bu halklar tek tek değil ama dışa karşı işbirliği içinde olmaları ve ortak örgütlemelerle, uluslararası platforma, Kuzey Kafkasya'nın kurtuluş mücadelesini anlatmaları zorunlu görünmektedir. Ortak dava böylesine bir dayanışma içinde yürütülebilecektir. Bağımsız devletleşme sürecini uzun süredir tamamlamaya çalışan Filistinliler gibi hareket edilmeli ve dünyanın önemli merkezlerinde kurulacak temsilciliklerle, Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlık sorunu sürekli olarak dünya kamuoyu önünde canlı tutulmalıdır. Büyük ülkelerin başkentlerinde yapılacak uluslararası konferanslar, Birleşmiş Milletler ve benzeri evrensel kuruluşların çatısı altında çeşitli programlar yürürlüğe konularak İçkerya Cumhuriyetinin, uluslararası hukuk ve diplomatik yollardan gerçekleşme süreci yaratılacaktır.

Günümüzde Çeçenlerin başlatmış oldukları savaş bir barış aşamasına gelmiştir. Beş yıllık mücadele ve iki yıllık savaştan sonra da devam eden karışıklık ortamı ve Çeçen direnişi Kuzey Kafkasya'nın kurtuluş mücadelesini belirli bir aşamaya getirmiştir. AĞİK çerçevesinde Helsinki ve Paris antlaşmalarına imza koymuş olan Rusya Federasyonu, artık iki yıllık saldırıdan sonra, kanla savaşlarla, haksız

saldırılarıyla Çeçenleri ve dolayısıyla Kuzey Kafkasya halklarını yıldıramayacağını anlamış görünmektedir, savaş boyunca yüz bin civarında insanın ölmesi, Çeçenistan'ın yıkılması ve yerle bir olması, çok büyük insanlık suçlarının işlenmesi, binlerce insanın evsiz barksız kalması ve sakat bırakılması gibi neredeyse katliam boyutunda ortaya çıkan olumsuz sonuçlar, artık hem dış dünyada hem de Rusya'da insanlık vicdanını harekete geçirebilmiştir. Rusya Federasyonunda halkın dörtte üçü Çeçen savaşının sona erdirilmesi için devlet yönetimine baskı yapmağa başlayınca, Rusya yönetimi artık savaşıarak Kuzey Kafkasya'da bir yerlere gidemeyeceğini anlamıştır. Batı kamuoyunun sürdürülen savaşın vahşetine karşı çıkmasıyla, Çeçenistan'da ateşkes aşamasına gelinmiştir. Rusya ve Çeçen taraflarının imzaladıkları anlaşmaya göre, beş yıllık geçiş süreci içinde belirli bir plan kabul edilmiştir, iki tarafın temsilcilerinden oluşacak olan bir komitenin yürütücülüğünde Çeçenistan'ın yaraları sarılacak ve gelecek yüzyılda bu bölgenin sorunlarının kalmaması için çaba gösterilebilecektir. İlk aşamada Çeçen Cumhuriyetinde bir referandum ve genel seçim yapılacak ve halkın çoğunluğunun istekleri doğrultusunda geleceğe doğru adım atılacaktır.

Çeçen Cumhuriyeti'nin bağımsızlık savaşı ile başlayan Kuzey Kafkasya'nın kurtuluş süreci, barışçı adımların devamına bağlı görünmektedir. Dünya konjonktürü savaşa yönelmezse, barışçı süreç devam ederse, Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığa yönelen süreci devam edebilecek ve bunun sonucunda, İçkerya Cumhuriyeti bağımsız yeni bir devlet olarak dünya uluslar topluluğu içinde yerini alabilecektir. Böylesine olumlu ve çağdaş bir sonuç ancak Rusya'nın anlayışlı davranmasıyla, Kuzey Kafkasya halkına karşı yürüttüğü beş yüzyıllık baskıdan vazgeçmesiyle, AGİK sürecinin kesintisiz işlemesiyle mümkün olabilecektir. Avrasya bölgesinde başlamış olan yenisinden yapılanma eğilimleri içinde, nasıl Güney Kafkasya bağımsız olmuşsa, bunun devamı olarak Kuzey Kafkasya'da İçkerya Cumhuriyeti olarak bağımsız statüsü ile yeni dünya düzenindeki yerini alacaktır.

Yeni dünya düzeni bir çok bölge için sancılı sonuçlar getirmiştir. Bosna gibi Çeçenistan da bu sancılı geçişin önde gelen örneği olmuştur. Binlerce Çeçen vatandaşı, kanları ve canları ile büyük bir fatura ödemişlerdir. Bağımsızlık hiçbir yere kendiliğinden verilmez, tıpkı diğer haklar gibi mücadele ile kazanılır. Çeçenlerin yürütmüş oldukları

dirençli savaş, Kuzey Kafkasya halkının bağımsızlığı hak ettiği açıkça göstermektedir. Rusya Federasyonu gibi bir büyük deve karşı, kükre-yen fare misali karşı koyan Çeçenler, iki yıl boyunca ezilmeden savaşmışlar Rus ordusunun elinden başkent Grozni'yi geri alabilmişlerdir. Bir çok büyük ülke Rusya ile savaştan çekinirken, Çeçenlerin yürüttükleri savaş, dünya tarihine geçecek kadar önemlidir. Beş yıllık bağımsızlık mücadelesi, iki yıllık savaş ile pekiştirilmiştir. Son imzalanan barış anlaşması da, Çeçenlerin haklı kurtuluş savaşının Rusya tarafından kabul edilmesi demektir. Ne var ki, aradan geçen on beş yıllık süreç sonunda barışın tam olarak sağlanamaması, Çeçenistan olayının bir kanayan yara olarak devamına neden olmaktadır.

İçkerya Cumhuriyeti için artık geri dönüş yoktur. Savaşı sona erdiren antlaşma, savaş öncesi döneme geri dönüşü getirmemektedir. Beş yıllık geçiş aşamasından sonra, Kuzey Kafkasya, Çeçen Cumhuriyetinin etrafında İçkerya Cumhuriyeti adı altında bütünleşecektir. Çeçenler bölgenin en büyük halkı olarak bu işin başını çekmişlerdir. Şimdi sıra diğer bölge halklarının aynı mücadeleyi İçkerya hareketi ile bütünleşerek vermelerindedir. İçkerya Cumhuriyetinin kurtuluş süreci savaş çıkmadan tamamlanırsa, Rusya ve diğer bölge ülkeleri bu bağımsızlık sürecine saygı gösterirse, bundan dünya barışı kazançlı çıkacaktır. Balkanlardan sonra Kafkasya'ya barış gelecek, Orta Asya yolu açılacak ve dünya ticareti bu bölgelerle daha kolay bir bütünleşme sürecine girecektir. Böylesine bir sonuç da, hem Rusya hem İçkerya hem de diğer bölge ülkeleri için olumlu katkılar getirecektir. ABD emperyalizminin Hazar bölgesine girme çabasına karşı çıkan Rusya, büyük çöküş sonrasında hızla toparlanarak, Çeçenistan olayının üzerine gitmiş, büyük bir askeri güç kullanarak İçkerya Cumhuriyetine yönelen Çeçen bağımsızlık savaşını bastırmıştır. Yeniden başlayan Rus hegemonyası, Kuzey Kafkasya'nın bağımsızlık mücadelesini bu aşamada durdurmuştur.

5. Rusya Ve Çeçenistan

Küreselleşme sonrası dönemde Rusya ilk kez Kafkasya bölgesinde köşeye sıkışmış görünüyor, çünkü terörün tırmanması Rusya konusunun yeniden dünyanın gündeminde tartışma alanına girmesini sağladı. Ortaçağ sonrasında ortaya çıkan Büyük Rus İmparatorluğunun varisi gibi bütün ağırlığı ile Kafkasya üzerine baskı uygulayan

Rusya'nın yeniden dünya kamuoyu önünde Rus ayısı olarak görülmeye başlandığı anlaşılmaktadır. Batı kamuoyu Avrupa'nın yanı başında bir Rusya'nın yeniden tarihteki gibi bir büyük güç politikasına dönmesini, kaba kuvvet kullanan bir ayı misali önüne çıkanı ezmeye çalışmasını ciddi kaygılar duyarak izlemektedir. Eski alışkanlıkla önüne çıkanı ezme eğilimi içinde olan Rusya, küçük devletleri ve toplulukları görmezden gelmekte, onları adam yerine koymamakta, işine gelirse üzerlerine basıp geçmekte ve etrafı dümdüz etmektedir. Rusya'nın bu tavrı yüzünden dünya kamuoyu, Rusya'yı uzun süre bir ayı olarak değerlendirmiş ve tıpkı bir ayı gibi önüne geleni ezmesini bir türlü kabul edememiştir. Rusya ile ilgili bir kitabının kapağında bile Rus ayısının simge olarak yer alması bu durumu göstermektedir.

Rusya'nın ayı politikasından vazgeçerek, ne zaman çağdaş ve uygar bir devlet olarak davranmaya başlayacağı, çok ciddi bir merak konusudur. On sekiz milyon kilometrekarelik bir alana yayılan hantal ve dağınık bir yapının taşıyıcısı olan Rusya, bu kadar geniş bir alanla bütünleşen bir devlet yapısı ile hareket ettiği noktada, ister istemez kendisini dev gibi görmekte ve bu dev yapı politikasını güce ve kaba kuvvete dayandırmaktadır. ABD ve Avrupa Birliği emperyalistlerinin hak ve özgürlükleri dikkate almaması gerçeği, Rusya'yı da etkilemekte ve önüne çıkanı ezme ve yok etme gibi tutumlar, bu büyük ülkenin politikasını yönlendirmektedir. Çarlığın devrilmesinden hemen sonra, gündeme gelen Sovyet devrimi ile yeniden büyük bir siyasal yapının merkezi olma şansını elde eden Rusya, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra geçen on yıllık bir şaşkınlık döneminden kurtularak yeniden geleneksel büyük devlet politikasına soyunmaktadır. Amerika Birleşik Devletlerinin karşı kutbu olarak yirminci yüzyılda ikinci büyük güç olan Rusya, ideolojik imparatorluğunu yitirdikten sonra, şimdi de büyük bir konfederasyon devleti olarak hem Amerika'nın hem de Avrupa'nın karşısına çıkmaktadır. Tek kutupluluğa karşı çıkarken, Çin ve Hindistan'ı da dikkate alan Rusya, çok kutupluluğu savunan yeni bir diplomasiyi savunmak ve böylece ABD merkezli küreselleşmeye açıkça karşı çıkarak, alternatif bir siyasal ağırlığı dünya gündeminde hissettirmek istemektedir.

Rusya eski geleneksel tavrı ile Kafkasya'ya baktığı için, Sovyetler Birliği sonrası dönemin koşullarını algılayamamış ve bu doğrultuda bir hatalar zincirine sürüklenmiştir. Küreselleşme yeni bir bağımsızlık

ve özgürlük ortamı gündeme getirdiğinde, bu durumdan Kafkasya'nın güneyi yararlanmış ama Rusya'nın baskıları yüzünden Kuzey Kafkasya halklarına özgürlük tanınmamıştır. Rusya, Sovyetler Birliğinin, dağılması sonrasında büyük bir şaşkınlık içine girmiş ve bu aşamada bağımsızlık ilan eden Çeçenistan konusunda pasif davranmıştır. Sovyet federasyonunun dağılmasından sonra, federasyon üyesi ülkelerin yeniden eski konumlarına dönmesi hukuken gerektiği için, Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan bağımsız devletler konumuna gelmişler ve Birleşmiş Milletlere üye olmuşlardır. Sovyet kızıl ordusunun tankları 1918 yılında Kuzey Kafkasya'ya geldiği zaman da bu bölgede tıpkı Gürcistan ve Azerbaycan gibi bir Bağımsız Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti vardı. Sosyalist konfederasyona zorla katılma öncesinde, Kafkasya'nın hem kuzeyi hem de güneyi bağımsız bir statüye sahipti. Sovyetler Birliği bir konfederasyon olarak ortadan kalktıktan sonra, eski statüye Kafkasya'nın güneyinde geçilirken kuzeyinde de eskisi gibi bir bağımsız düzene geçilmesi gerekirdi. İşte uluslararası hukukun bu gereğini iyi bilen ve bir çıkış noktası olarak gören Çeçenistan Cumhuriyeti hemen bağımsızlığını ilan etmiş ve yeni Rusya Federasyonu anayasasını tanımadığını ilan etmiştir.

Çeçenistan'm gösterdiği bu hukuki tavrı, aynı dönemde Tataristan da gündeme getirmiş ve yeni Rus anayasasını tanımayarak bağımsızlığını ilan etmiştir. Tataristan Çeçenistan gibi Rusya'nın kıyısında değil ama tam ortasında bir ülke olduğu için, Rusya bu ülkenin üzerine gitmiş ve petrol alanında bu ülkeye ek ödünler vererek Tataristan'a zorla yeni anayasasını kabul ettirmiştir. Çeçenistan ise bütün baskılara direnmiş ve eski bir Sovyet hava generali olan Cahar Dudayev'in başkanlığında bağımsız bir cumhuriyet olarak ortaya çıkmıştır. Rusya bu duruma önceleri ses çıkarmamıştır. İki milyona yakın nüfusu ve zengin petrol kaynakları ile Çeçenistan tam beş yıl süre ile bağımsız bir ülke olarak varlığını sürdürmüştür. Yeltsin yönetimi o dönemde ABD'ye yakın bir tutum izlemiş ve ABD'nin teknik yardımı ile Dudayev'i öldürmüştür. Yeltsin seçim kazanmak için Çeçenistan'ın bağımsızlık önderini öldürtmüş ve böylece Rusya Kafkasya'nın geleceğine terörün gelmesi için uygun bir ortamı kendi elleri ile yaratmıştır. Ulusal kurtuluş önderini kaybeden Çeçenler daha sonra bir otorite boşluğu içine sürüklenmişler ve bu aşamada İngiltere ile Amerika, Suudi Arabistan üzerinde Vahhabi hareketini Çeçenistan'a

yönlendirerek, yeni dönemde gündeme gelen İslami terör için Çeçenistan'ın bir hareket alanı haline gelmesine neden olmuşlardır. Beş yıllık bağımsızlık sonrasında, Rus ordusu terörü bahane ederek Çeçenistan'ı işgal etmiş ve bu küçük ülkeyi günümüze kadar baskı altında tutmuştur. Bağımsızlıklarına çok düşkün olan Çeçenler, Rus ordusunun işgaline karşı çıkarak direnmişler ve bu aşamadan sonra sekiz yıllık bir dönemde Çeçen-Rus savaşı sürüp gelmiştir. Kendi nüfusunun yüzde biri oranındaki bir halkı ezen Ruslar, uluslararası hukuku çiğneyerek, hukuka ve usulüne uygun bir biçimde bağımsızlığını ilen eden Çeçenistan'ı haritadan silmek için her yolu denemişlerdir. Çeçenler, İslami cemaatler aracılığı ile batılı emperyalistler ve gizli servisler Ruslara karşı kullanmışlar ve Rusya'nın Kafkas dağlarının güneyine inmesini önlemek için, Çeçenistan Ruslara bir engel oluşturmuştur. Gürcistan ve Azerbaycan'ın bağımsızlığını Ruslara karış korumak isteyen bazı lobiler, gene Çeçen grupları kullanarak Rusları Kafkasya'nın kuzeyinden meşgul etmişlerdir. Başsız kalan Çeçenleri hem Ruslar hem de Ruslara karşı olan batılı emperyalistler kullanmışlar ve bu doğrultuda Çeçenistan'ın bağımsızlık sorunu giderek terör sorununa dönüşmüştür.

Rusya güney Kafkaslara tanıdığı özgürlüğü Kuzey Kafkasya'ya tanımak istemediği için bir bağımsızlık sorunu olan Çeçenistan konusunun giderek terör sorununa dönüşmesine yardımcı olmuştur. Ulusal bir bağımsızlık savaşı veren Çeçenleri bölen Rusya ve batılı gizli servisler, Çeçen grupları kullanarak birbirlerine karşı gündeme getirdikleri terör olaylarını sergilemişler ve bu doğrultuda Çeçenistan sorunu emperyalistlerin katkıları ile bir bağımsızlık sorunu olmaktan çıkarak terör sorununa dönüşmüştür. Rusya, Çeçenlerin haklı ulusal kurtuluş mücadelelerinin dünya kamuoyunun gözünden kaçırabilmek için sorunun teröre dönüşmesini sağlamış ve bunun için de İslami grupları kullanmıştır. Terörün bugünkü duruma gelmesinde Rusya'nın çok önemli kusuru vardır. Bir ulusal kurtuluş mücadelesinin İslami görünümlü teröre dönüşmesine yardımcı olan Rusya'nın, günümüzdeki terör tırmanmasından şikayetçi olmaması gerekir. Kendi sorumluluğu altındaki bir bölgenin karışmasına giden yolu açan ve bu doğrultuda terörist gelişmeleri destekleyen Rusya'nın terörden şikayet etmeye hiç hakkı olmaması gerekir.

Kafkasya tarihinin ortaya koyduğu gibi, Sovyet öncesinde Kafkasya'nın hem güneyi hem de kuzeyi bağımsız bir statüye sahiptir. Güney bağımsız olduğuna göre, kuzeyin de bağımsız olması gerekir. Çeçenler sadece kendi bağımsızlıkları için değil, aynı zamanda bütün kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığı için mücadele etmektedirler. Bu nedenle kendi devletlerinin adını İçkerya Cumhuriyeti olarak değiştirmişler ve kuzey Kafkasya'nın doğusundan batısına, Hazar Denizi ile Karadeniz arasındaki bütün kuzey bölgesinin İçkerya adı altında bir bağımsız devlete dönüşmesini, kendi bağımsızlıklarından hareket ederek gündeme getirmişlerdir. Önce Çeçenistan'ın bağımsızlığı ile kuzey Kafkasya'nın bağımsızlık yolunda bir adım atılmış, daha sonra Dağıstan, Osetya, Balkarya, İnguşetya, Çerkezya gibi bölgelerin tamamının İçkerya Cumhuriyeti adı altında bir kuzey Kafkasya devleti olarak bağımsızlığının ilanı düşünülmüştür. Bu projeye Kuzey Kafkasya'nın doğusunda yer alan Dağıstan Cumhuriyeti destek vermiştir, ama bazı Kuzey Kafkasya halklarının önemli kesimi Hristiyan oldukları için Rusya bunların üzerinde dini baskı kullanarak, bütün kuzey Kafkasya'nın bağımsızlığını gündeme getirecek İçkerya Cumhuriyeti projesinin önünü kesmiştir. Rusya'nın güneye verilen bağımsızlığı kuzey bölgesine tanınamakta ısrar etmesi sonucunda, terör artık Çeçenistan sınırları dışına çıkmış ve son olayda olduğu gibi, bölgenin diğer bir ülkesi olan Osetya'da da ortaya çıkmıştır. Çeçenistan'ın bağımsızlığı tanınsa ve kuzeyin de özgürlük hakkı teslim edilse idi, Kafkasya'da son dönemde gerginliklerin tırmanması görülmeyebilirdi.

Çeçenistan'ın bağımsızlığını bugün tanımayan Rusya Federasyonu, 1996 yılında Boris Yeltsin ile Arslan Mashadov arasında imzalanan Hasavyurt Anlaşması ile Çeçenistan'ın bağımsızlığını resmen ve hukuken tanımıştır. Sekiz yıl önce hukuken Çeçenistan'ın bağımsızlığını tanıyan Rusya'nın, bugün Yeltsin'in imzaladığı antlaşmayı yok sayması bir büyük devlete yakışmayan ve onu küçük düşüren bir durumdur. Rusya'nın yeni devlet başkanı Putin son açıklamalarında Çeçenistan'ın bağımsızlığının daha önce Rusya tarafından tanındığını açıkça kabul etmiş ve bu durumu Türk gazetecilerine söylemiştir. Rusya gibi bir büyük devletin Kafkasya konusunda kendisi ile çelişkiye sürüklenmesi dünya kamuoyu açısından hoş görülemez bir durumdur. Rusya bu çelişkisi ile Çeçen sorununu teröre

dönüştürmekte ve terörün bölgeye yayılmasına neden olmakta ve yavaş yavaş güney Kafkasya bölgesine Gürcistan üzerinden geçerek yeniden girmeye hazırlanmaktadır. Dünya politikasının gelecekteki çekişme havzası olan Hazar bölgesinde tırmandırılan terör, emperyal güçler arasında bir büyük savaşın ön hazırlıklarını ortaya sermektedir. Terör Osetya üzerinden Gürcistan daha sonra da Gürcistan üzerinden bütün güney Kafkasya'ya yayılırsa, dünya kamuoyu bu duruma ilgisiz kalmaz ve dış müdahalelerin gündeme geleceği bir aşamada, iş artık savaşa dönüşebilir.

Türkiye bu bölgenin üç büyük komşusundan birisidir. İran, Rusya ve Türkiye arasında yer alan Kafkasya bölgesinin geleceğindeki bütün gelişmeler sadece Rusya'yı değil, ama aynı zamanda Türkiye ve İran'ı da yakından ilgilendirmektedir. Kafkasya'nın geleceği yalnızca Rusya'dan sorulamaz. Bölgenin iki büyük gücü olan Türkiye ve İran'ın da bölge ile ilgili söyleyecekleri vardır. Amerika ve Avrupa gibi batının emperyalist güçlerinin petrolü ele geçirmek üzere Kafkasya'ya girmek istemeleri, savaş tehlikesini büyütmektedir. Türkiye ve İran yaklaşmakta olan Kafkasya savaşı tehlikesine karşı, işbirliği yaparak bu olumsuz gidişe dur diyecek yeni bir politikayı hızla gündeme getirmelidirler. Rusya'nın hataları ancak bu tür bir işbirliği ile önenebilir.

Dünyanın en büyük ve geniş ülkesi Rusya ile aynı haritada yer alan Çeçenistan arasındaki bağlantıyı ele aldığımızda, mukayeseli bir değerlendirme yapabilmek son derece zor olacaktır, çünkü bir tarafta dev diğer tarafta ise bir küçücük ülkenin varlığı söz konusudur. Tarihin bir cilvesi olarak bazen yan yana bazen de içiçe bir yapıda ortaya çıkan Rusya ve Çeçenistan ilişkileri, tarihsel süreç içerisinde hem inişli çıkışlı hem de değişken bir yapıda ilerleme göstermiştir. Büyüklük açısından bir oransızlık söz konusu olduğu için iki ülke beraberce ele alınırken, mukayeseli bir değerlendirme yapabilmek için, görünüşün ötesinde detaylara girerek hareket etmek, amaca ulaşmak açısından yararlı olacaktır. Dünya karalarının neredeyse yedide birini sınırları içine alan Rusya Federasyonu'nun büyüklüğü çerçevesinde, Çeçenistan bir kükreyen fare konumundadır. Soğuk savaş yıllarında küçücük Arnavutluk koskoca Sovyetler Birliği'ne karşı çıkarken, nasıl ki kükreyen fare gibi hareket ediyorsa, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla ortadan kalkan soğuk savaş sonrası dönemde, Çeçenistan

da benzeri bir karşı koyuş ve meydan okumanın temsilciliğini başarıyla yürütmektedir.

Çeçenistan, Rusya için hem sürekli bir baş ağrısı hem de bir kanayan yaradır. Rusya ve Kafkasya tarihi incelendiği zaman, Hazar bölgesinde bir Rus egemenliğini kabul etmeyen tek ülkenin, Çeçenistan olduğu görülmektedir. Çeçenler, ayrı bir ulus olarak tarih sahnesine çıkmaya başladıkları on yedinci yüzyıldan sonra, kimliklerini kazanmışlar ve her türlü dış etki ya da baskıya karşı koyarak, bölgenin önde gelen direnen insan gücünü ortaya çıkarmışlardır. Ruslar ise on beşinci yüzyıl sonrasında giderek daha büyük bir halk konumuna gelerek, bulundukları Kuzey Asya'nın çeşitli bölgelerini işgal etmeye başladıklarında, Kafkasya bölgesini de kendi hegemonya alanları içinde görmüşler ve bu nedenle sürekli olarak bu bölgeye yönelik saldırı ve işgal hareketlerini sürdürmüşlerdir. Bu çerçevede, özellikle Kuzey Kafkasya'nın tarihi incelendiği zaman sürekli olarak Rus saldırıları ve buna karşı koyan bölge halkları arasındaki çatışmaların birbirini izlediği anlaşılmakta, Kafkasya tarihi bir Rus ve Çeçen savaşları tarihine dönüşmektedir. Böylesine bir süreç içinde bir Rusya için Çeçenler en büyük tehlike, Çeçenler için ise Ruslar en büyük düşman konumuna gelmektedir. Bu nedenle de Çeçenistan üzerinden Kuzey Kafkasya sorunu giderek içinden çıkılmaz bir duruma gelmekte ve dünya gündeminde bu bölge uzun süreli anlaşmazlık alanı olarak öne çıkmaktadır.

Dört yüz yıla yaklaşan Rus-Çeçen ihtilafı günümüzde bir büyük emperyal güç ile bunun etkisinden kurtularak bağımsızlığına kavuşmak isteyen, küçük bir devletin çatışması olarak devam etmektedir. Böylesine uzun bir süreçte ne Rusya Kuzey Kafkasya ve Çeçenistan'dan vazgeçmekte, ne de Çeçenler Rusların egemenliğini kabul etmektedir. İki tarafın bu bakış açıları değişmediği sürece, insanlık tarihinin bu en eski siyasal çekişmesinin önümüzdeki dönemde de sürüp gideceği şimdiden söylenebilir. Rusya tarihinde Çeçenistan her zaman için kanayan bir yaradır. Kafkasya tarihinde ise Rusya her zaman emperyal baskı düzeni kurmak isteyen bir büyük emperyalist güçtür. Eskiden beri bu durum devam etmekte ve yakın bir zamanda da herhangi bir yeni değişim pek beklenmemektedir. Rusya bir büyük güç olarak yeni yüzyılda da yoluna devam etmekte ve kesinlikle Çeçenistan'ın bağımsızlığını kabul etmeye yanaşmamaktadır.

Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine, birlik üyesi devletler kendiliğinden federasyon öncesi döneme geri dönüldüğü için bağımsız bir statüye sahip olmuşlar ve Rusya Federasyonu da bu durumu kabul etmiştir. Federasyona giderken yirminci yüzyılın başlarında Rusya Kafkasya'yı kuzey ve güney olarak ikiye bölmüş, güneyi üç ayrı devlet hâlinde birlik üyesi statüsü ile kabul etmiş- ama benzeri bir statüyü Kuzey Kafkasya için benimsenmemiştir. Kafkasya'yı güney sınırı olarak gören Rusya, bu bölgenin kuzeyini kendi sınırları içine alarak, güneydeki Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan'ı gibi ayrı devletler hâlinde Sovyetler Birliğine dâhil etmemiştir. Federasyon hukukuna ters düşen bu durumu Rusya kendi jeopolitik güvenliği açısından zorunlu görmüş, Gürcülere, Ermenilere ve Azerilere tanıdığı hakları, Kuzey Kafkasya'daki Çeçenlere tanımaktan çekinmiştir. Bu nedenle, Çeçenler de isyan etme hakkını kendilerinde göreyerek yeniden bağımsızlık amacıyla mücadeleye başlamışlardır. Sovyet sonrası dönemde beş yıllık bir bağımsızlık düzeninden sonra yeniden Rusya'nın işgali ile beraber savaş dönemi başlamış ve günümüze kadar sürüp gelmiştir. Henüz bu savaşı durduracak bir umut ışığı da ortaya çıkmamıştır, çünkü iki taraf da' tarihsel olarak sahip oldukları tutum ve davranışlarını sürdürmeye kararlı görünmektedirler.

Dünyanın en uzun süren savaşlarından birisi olan Çeçen-Rus savaşı, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan boşluktan meydana gelen sorunlarla beraber daha geniş boyutlarda dünyanın gündemine oturmuştur. Birlik cumhuriyetleri teker teker bağımsızlık kazanırken, bağımsızlığına herkesten daha çok düşkün olan Çeçenler'den bu hak esirgenmiştir. Gürcüler bağımsızlık kazanırken, Çeçenlerin Rusya hegemonyası altında bırakılması, Çeçen asıllı hiç kimsenin kabul edemeyeceği bir durumdur. Bu gerçek bilinmesine rağmen, Çeçenistan'a bağımsızlık verilmemesi, Kuzey Kafkasya'da başlamış olan kurtuluş savaşının günümüze kadar sürüp gitmesine neden olmuştur. Kuzey Kafkasya'da hâlâ kanın akması yüzbinlerce Çeçen'in büyük bir insanlık dramı içinde bir büyük katliama kurban gitmesinin arkasında ciddi emperyalist nedenler olduğunu unutmamak gerekmektedir.

Çeçenistan konusu, Rusya açısından bir sorun, Çeçenler için ise bir trajedidir. Konunun bütün yönleri ele alınarak kapsamlı bir değerlendirme yapılmazsa gerçekçi bir sonuca ulaşılamaz. Günümüz

koşullarının ortaya çıkardığı, petrol, jeopolitik mücadele, İslâmî köktencilik, mafya, adam kaçırma, terör, kaos ve benzeri konular açısından da, Çeçenistan'ın konumu değiştiği için, Çeçen sorunu artık bir Rus-Çeçen çatışması olmaktan çıkmış ve giderek yeni ortaya çıkan konuların değiştirdiği yepyeni boyutlara ulaşmıştır. Zaman ilerledikçe ve Çeçen sorunu çözümsüz kaldıkça değişen siyasal konjonktürün ortaya çıkardığı yeni konular, Çeçen sorununa yeni boyutlar olarak eklenmiş ve iyice içinden çıkılmaz bir duruma getirmiştir. Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında bir bağımsızlık ve ulusal kurtuluş sorunu olarak yeniden gündeme gelen Çeçenistan konusu, ortaya çıktığı aşamada çözüme kavuşturulmadığı için, zaman içerisinde dünyadaki değişim ile beraber içinden çıkılmaz son derece karışık bir aşamaya doğru sürüklenmiştir. Geline bu noktada Çeçenistan'ın bağımsızlığını ilân etmesiyle de sorun çözülemeyecek bir aşamaya gelmiştir. Çözümsüzlük süreci içinde ortaya çıkan yeni konuların çıkardığı sorunlar, artık bağımsızlığın ötesine taşmış ve daha başka çözümlerin aranmasını gündeme getirmiştir.

Tarihin ortaya çıkardığı en geniş topraklara sahip olan Sovyetler Birliği gibi bir büyük imparatorluğu elinden kayıran ve büyük bir çöküş yaşayan Rusya Federasyonu, beş yıllık bir şaşkınlıktan sonra toparlanmaya başlamış, Sovyet sonrası dönemde dünyanın ne yöne gittiğini belirledikten sonra yeniden eskisi gibi bir kutup merkezi olmaya yönelmiştir. Eski Sovyet Cumhuriyetleri ile beraber Çeçenistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlık ilân etmesine önceleri ses çıkartmayan Rusya Federasyonu'nun toparlandıktan sonra "Yakın Çevre" adı ile yeni bir siyasal doktrin ilân ettiği görülmüş ve eski Sovyet İmparatorluğu'nun patronu olan Rusya Federasyonu, eski Sovyet Cumhuriyetleri'ni bu kez Bağımsız Devletler Topluluğu adı altında gevşek bir konfederasyon statüsü çerçevesinde toparlamaya çaba göstermiştir. Yakın Çevre doktrini gündeme gelince, önceleri hoşgörü gösterdiği Çeçenistan'ın bağımsızlık ilânını Rusya yeniden görmezden gelmiş ve Kızıl Ordu'nun eski tankları yeniden Çeçenistan Cumhuriyeti'nin topraklarına girerek Çeçen halkını paletleri altında ezmiştir. Bu noktadan sonra yeniden eski dönemin kavgası başlamış ve Rusya Çeçenistan'dan vazgeçmeyeceğini yeni emperyalist tavrı ile ortaya koymuştur. Doksanlı yılların ikinci yarısında başlayan Rus-Çeçen savaşı günümüzde devam etmekte ve Rusya Federasyonu'nun en önemli sorunu

olarak gündemde kalmaktadır. Yeni dönemin emperyal Rusya Federasyonu, eskisi gibi Kuzey Kafkasya'yı elinde tutmak istemekte ve kesinlikle Çeçenistan'ın bağımsızlığına karşı çıkmaktadır.

Çeçenistan sorunu dünya konjonktüründeki değişmelere göre zaman zaman farklı boyutlarda dışa yansımış ve her dönemde uluslararası alanda değişikliklere göre dikkate alınmıştır. Önceleri Sovyetler Birliği'nin hemen dağılması sonrasında Avrupa Birliği ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri Rusya Federasyonu'na karşı Çeçenlerin bağımsızlığını desteklemiştir. Rusya'nın toplanarak Batılı güçlerin karşısına tekrar bir kutup merkezi olarak çıkmasını istemeyen Batı'nın önde gelen ülkeleri, Çeçenistan'ın bir siyasal sorun olduğunu ve kesinlikle Rusya'nın iç işi olmadığını öne sürmüşlerdir. Rusya'nın küreselleşme sürecinin başlangıcındaki pasif tutumundan yararlanarak, Çeçen Cumhuriyeti'ni de eski Sovyet Cumhuriyetleri gibi bağımsız olarak kabul etmişlerdir. Bu durumdan yararlanan Çeçenistan devleti birçok yabancı ülkede temsilcilikler açmıştır. Bunların zaman içinde büyükelçiliklere dönüşmesi için hazırlıklar yapılırken, Rus işgali yeniden başlamış ve kısa süren bağımsızlık dönemini uzun süreli savaşı izlemiştir. Rus işgaline karşı direnişe geçen Çeçen devleti yurtdışı temsil etkinliklerini sürdüremez duruma gelmiş ve bu nedenle elçilikler yerine temsilcilikler aracılığı ile dış dünya ile temaslara sağlanmaya çalışılmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri zaman zaman Çeçen Cumhuriyeti'nin dışişleri bakanları ve diğer temsilcileri ile açık görüşmüş ve bu ülkenin diğer Sovyet Cumhuriyetleri gibi bağımsız bir devlet olarak kabul edilmesi gerektiğini resmen dünya kamuoyuna açıklamıştır. AB D'nin Avrupa'daki elçilikleri de Çeçen sorunu ile yakından ilgilenmişler, bu konu ile ilgili olarak yapılan uluslararası toplantıları yakından takip etmişlerdir. Avrupa Birliği ise, hem birlik olarak hem de birliğe üye olan ülkeler olarak, Çeçenistan konusunu yakından izlemişlerdir. Avrupa Birliği'nin organlarından Çeçenistan ile ilgili sayısız kararlar çıkmış ve bu doğrultuda Avrupa gelecekte ayrı bir Çeçen devletini kabul edebileceğini açıkça beyan etmekten çekinmemiştir. Avrupa Birliği'nin yanı sıra Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Örgütü de, insan hakları düzeyinde Çeçenistan bağımsızlık savaşını izlemiş, zaman zaman bu ülkeye gözlemci heyetler göndermiş ve bunlar aracılığı ile hem AGİK raporları yayınlamış hem de,

insan haklarının korunması doğrultusunda üst organlarda resmî kararlar almıştır. AGİK ve AB süreçleri içerisinde Çeçenistan konusu son on yılda önde gelen bir uluslararası sorun olarak görülmüş ve bu siyasi sorunun çözümü için bağımsızlık doğrultusunda bir siyasi karar ve uygulama gündeme getirilmek istenmiştir. Avrupa Birliği, Baltık ülkeleri gibi küçük ülkelerin de bağımsızlıklarına kavuşabileceklerini her zaman savunmuş ve bu doğrultuda Çeçenistan'ın geleceğin bağımsız devleti olarak görmüştür. En son Karadağ gibi çok küçük bir ülkenin bağımsızlığı bile Avrupa kamuoyunda benimsenmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri, Rusya Federasyonu'nun da tıpkı Sovyetler Birliği gibi çözülmesine giden yolu açacağı için, Avrupa Birliği de doğuya doğru genişlerken eski Sovyet Cumhuriyetleri ile beraber sosyalist ülkeleri de içine alarak genişleyebilmek için, Çeçenistan'ın bağımsızlığından yana olmuşlardı. Şimdiye kadar izlenen ABD ve AB politikaları bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Eski Sovyetler Birliği gibi Rusya Federasyonu'nun da karşılıklarına yeniden bir kutup merkezi olarak çıkmasını istemeyen Batılı güçler, yeni dünya düzeni döneminde, Çeçenistan'ı sürekli olarak Rusya'ya karşı koz olarak kullanmışlardır. Bu durum Rusların Çeçenistan'a karşı izledikleri yumuşak tutumun giderek sertleşmesine neden olmuş ve Batılı emperyalistler kendi çıkarları doğrultusunda Çeçen kartını gündeme getirdikçe, Rusya da eski ayı politikasını yeniden ortaya koyarak Çeçenleri ezmekten çekinmemiştir. Rusya'yı sıkıştırmak istedikleri zaman Çeçenistan'ın bir siyasal sorun olduğunu, hem ABD hem de Avrupa ülkeleri açıkça dile getirmişlerdir. Rusya ile iyi geçinmek istedikleri zaman da, Çeçenistan konusunun Rusya'nın bir iç sorunu olduğunu ve kesinlikle karışmayacaklarını açıklayarak Rusya'nın kendilerine karşı izlediği politikaları yumuşatmak istemişlerdir. Böylesine çifte standartlı bir batı politikası, Çeçen sorunun çözümünü engellemiş ve bu tarihsel sorunun günümüze kadar çözümsüz kalmasına neden olmuştur. Bugün hâlâ Çeçenistan'da Rus işgali devam ediyorsa ve şimdiye kadar üç yüz binden fazla Çeçen öldürüldü ise, bu durumda bir türlü istikrarlı çizgiye yönelemeyen ve sürekli olarak çifte standartlı yaklaşımlar içinde bocalayan batılı emperyal devletlerin büyük oranda sorumluluğu bulunmaktadır.

Yeni dönemde Rusya'nın dünya sahnesine bir petrol devi olarak çıkması ve bu ülkeden Batı dünyasına petrol boru hatlarının çekilmesi

olgusunun gündeme gelmesi, Avrupa ülkelerinin ısınmak için Rus doğalgazına daha fazla ihtiyaç duymaları gibi gelişmeler, Batılıların Rusya'ya karşı izledikleri politikaların değişmesine yol açmıştır. Avrupa'nın doğal gaz ve petrol bağımlılığından dolayı zaman içerisinde Rusya'nın isteklerine direnmedikleri görülmüştür. Böylesine bir yeni dönemde karşılıklı çıkar ilişkileri nedeniyle, Çeçenlerin haklı bağımsızlık istekleri görmezden gelinmiş ve Batılılar Rusya'yı daha fazla kızdırmamak için Çeçenistan konusunun Rusya'nın iç işi olduğunu kabul etmişlerdir. Ruslar böylece, güney sınırlarındaki muhtemel bir kopmayı önlemişler, federasyon içindeki Rus olmayan diğer devletlerin bağımsızlık isteklerini frenlemek için de, Rus vahşetini Çeçenistan üzerinde göstererek, federasyon devletinin birlik ve bütünlüğünü korumak istemişlerdir. Bu durumda Çeçenler bağımsızlık özemlerini bir başka bahara ertelemek durumunda kalmıştır. Sorun bu yüzden günümüzde de devam etmektedir.

Çeçenlerin Müslüman olmaları da bağımsızlık konusunda aleyhlerine olmuştur. Ermenistan, Gürcistan, Letonya, Litvanya, Estonya gibi Hristiyan ülkelerin bağımsızlıklarına dinî dayanışma çerçevesinde daha fazla sahip çıkan Batılı ülkeler, Çeçenlerin Müslüman olmaları nedeniyle, Çeçenistan bağımsızlık savaşını Hristiyan Ruslara karşı açıkça ve sürekli desteklemekten kaçınmamışlardır. Batılıların bu çifte standartlı tutumları Yugoslavya Federasyonu'nun dağılması sırasında da yaşanmış, Slovenya ve Hırvatistan gibi Hristiyan eyaletlerin bağımsızlığı üzerinde Batılı ülkeler daha fazla dururken, Bosna ve Kosova gibi Müslüman eyaletlerle pek ilgilenmemişlerdir. Bu nedenle, Kosova sorunu da tıpkı Çeçenistan sorunu gibi günümüzde çözümsüz kalmıştır. Bosna ise, Müslümanların aleyhine ve Hristiyanların lehine olacak bir süreç içerisinde, İslâmî tabandan temizlenmeye çalışılmaktadır. Özellikle Vatikan'ın yönlendirmesi altında olan Avrupa Birliği, müslümanları dışlayan hristiyanlara ise sürekli sahip çıkan bir politikayı Balkanlarda izlerken, benzeri yaklaşımları Kafkaslarda da sürdürmek istemekte ve bu durumdan da Çeçenler Müslüman oldukları için zararlı çıkmaktadırlar. Amerika Birleşik Devletleri ise, küreselleşme sürecinde terör ve savaş yöntemlerini dünya egemenliği için kullanmaya yöneldiğinden, yayılma stratejisi içinde bir İslâmî terör icat etmeye çalışmakta ve bu doğrultuda bir savaş alanı olan Çeçenistan'ı İslâmî terörün merkezlerinden birisi

olarak kullanmaya çalışmaktadır. Ne zaman Rusya ile karşı karşıya gelse, Ruslara karşı bir terör eylemini Amerikalı istihbarat örgütleri gündeme getirmekteler ve bu gibi eylemlerinde hem Çeçenistan'ı üs olarak kullanmaktalar hem de Çeçen insanlarını tetikçi olarak devreye sokmaktadırlar. ABD emperyalizminin bu stratejisi nedeniyle Çeçenlerin dünyaya yansıyan imajları değişmiş, eskiden bir kurtuluş savaşçısı görülen Çeçenler, yeni dönemde AB D'nin emperyal yayılma politikası neticesinde artık medya aracılığı ile bütün dünyaya İslâmî terörist olarak gösterilmiştir. Ulusal kurtuluş savaşı için yola çıkan Çeçenler, emperyal güçler arasındaki çekişmeler yüzünden hiç istemedikleri hâlde terör batağına sürüklenmişlerdir. Çeçenlerin iyi-niyetli bağımsızlık mücadeleleri, emperyalistlerin sömürgeci yaklaşımları yüzünden terör çizgisine itilmiş ve Müslüman olmanın faturası, Çeçenlere İslâmî terörist damgası vurularak ödetilmiştir. On yıllık savaşın faturasını Çeçenler tıpkı Bosnalı Müslümanlar gibi üç yüz bin insanını kaybederek ödemişlerdir.

Rusya ise, Çeçenistan olayını sürekli olarak iç dengelerini kurmak için kullanmıştır. Seçim kazanmak isteyen Yeltsin ve Putin, Amerikalıların yardımları ile hem Dudayev'i hem de Mashadov'u öldürmekten çekinmemiştir. İki büyük generali devlet başkanı yaparak kendi bağımsız devletlerini kurmak isteyen Çeçenler, Rusya emperyalizminin saldırıları sonucunda iki büyük generalini, yani iki devlet başkanını yitirmişlerdir. Böylesine olumsuz gelişmelerden sonra toparlanmakta zorlanmışlar, Ruslar da işbirlikçi çeteler aracılığı ile Çeçenleri hem bölmüşler hem de kendilerine bağlı sömürge yönetimleri kurarak, Çeçenistan'ı eskisi gibi bir eyaletleri olarak yönetmek istemişlerdir. Aslında bunu yaparken Batı emperyalizminin Çeçenistan'ı Rusya'nın bölünmesinde bir koz olarak kullanmasına da zemin hazırlamışlardır.

Rusya'da iç karışıklık ya da siyasal bunalım dönemleri gündeme geldiğinde, hemen Rus tanklarının Çeçenistan'a girerek Çeçenleri ezmesini bir yöntem olarak Rus yönetimi benimsemiştir. Rusya'nın iç istikrarını sağlamak için de, Rus hükümetleri Çeçenleri ezmekten hiç kaçınmamışlar ve masum Çeçen halkının üzerine tanklarını sürmüşlerdir. Petrol coğrafyasında hegemonya mücadelesi yürütülürken Çeçenler, Rus ve Batı emperyalizmleri arasında sıkışıp kalmışlardır. Ruslardan kurtulmak isterken, Rusları vurmak isteyen Batılı

emperyalistlerin oyuncağı düzeyine düşürölmüşler, geleceğın hegemonya kavgasında öne çıkan Hazar havzasında ölle sahibi olmanın faturasını, Çeçenler fazlasıyla pahalı bir biçimde ödemişlerdir. Batılı emperyalistler Kuzey Kafkasya'yı Rusları kuzeye hapsetmek isterken bir set olarak görmüşler ve bu bölgenin güvenliğini de Çeçenlere havale etmişlerdir. Batılılara göre Çeçenler sürekli olarak Ruslarla savaşacaklar, böylece Ruslar Kuzey Kafkasya'da meşgul edilecekler ve bir daha Güney Kafkasya'ya inme fırsatı bulamayacaklardır. Batılılar Müslöman Çeçenlerin savaşı ile Hıristiyan Gürcülerin ve Ermenilerin bağımsızlığının korunacağına inanmışlar ve bu doğrultuda Rus ordusunun güney bölgesine inmesini önlemek üzere Müslöman Çeçenleri öncü güç olarak Rus emperyalizmine karşı kullanmışlardır. Bunun sonucu ise yüzbinlerce masum Çeçen'in katledilmesidir. Artık iyice belirginleşen bu durumun sürüp gitmesi, gene binlerce Çeçen'in yok yere ezilip gitmesine yol açacaktır. Kaybeden gene Çeçenler ve Çeçenistan olmaktadır.

Çeçenleri Rusya'nın büyüklüğü ya da askerî gücünün üstünlüğü hiçbir zaman korkutmamıştır. Çeçenler hiçbir zaman savaştan çekinmemişlerdir. Ne var ki, onların bu kutsal duygularını Batılı emperyalistler istismar etmiş, hem Rusya'yı vurmak için Çeçenleri kullanmışlar hem de Avrasya bölgesine egemen olabilmek üzere "İslâmî terör" diye bir şey icat edip bölgeye müdahil olma imkânını elde etmişlerdir. Ayrıca masum Çeçen insanının dinî duygularını istismar ederek, gerçekleşmeyecek bir cihat savaşı doğrultusunda, Çeçenleri Hazar ve Sibirya bölgelerinde Rusların etkilerini zayıflatma doğrultusunda açıkça kullanmışlardır. Bu yaklaşımlar nedeniyle, hem dünyanın hem de Rusya'nın Çeçen olayına bakışı değişmiştir. Önceleri kendi ölkelerinin kurtuluşu için savaşan Çeçenlerin, bölgedeki Rus gücünü kırmak üzere açıkça ABD emperyalizmi tarafından kullanılması, Çeçenistan'a karşı Rus yaptırımlarının artmasına ve giderek sertleşmesine giden yolu açmıştır. Artık Ruslar Çeçen denince bir savaşçıyı değil bir teröristi algılamakta ve bu doğrultuda terörü önlemek bahanesi ile Çeçenleri ezmekten ve yok etmekten hiç çekinmemektedirler. Çeçenlerin imajı terörist noktasına gelince, Rusya sertleşen tavrını daha fazla haklı gösterme şansını elde etmiş ve bu durumda Çeçenistan sorununa dış dünyadan gelen destekler azalmıştır. Herkes ulusal kurtuluş savaşına destek olmayı tercih ederken, olayın zaman

içinde teröre yönlendirilmesi nedeniyle terörle mücadele doğrultusunda, Rusya'ya destek vermeye yönelmiştir. Böylece Çeçenistan'ın haklı dâvasına olan dış desteklerin zaman içinde azaldığı görülmüştür.

Rusya yeni dönemde, hızlı bir biçimde toparlanarak yeniden eskisi gibi bir büyük güç olarak dünya sahnesine çıkarken, artık dünya kamuoyunun Rusya'ya daha fazla önem verdiği görülmektedir. Petrol ve doğalgaz hatları üzerinde pazarlıklar yapılırken, Batılı ülkeler Rusya'dan daha fazla hak elde etmeye çalışmışlar ve yeni durumda Çeçen sorununu Rusya'yı üzmemek için unutmışlardır. Petrol ve doğalgaz hatları çizilirken, Rusya'nın isteklerine öncelik verilmiş, Çeçenistan bu durumda devre dışı bırakılmıştır. Çeçenistan'a Batılı ülkeler uzak kalmışlar, Rusya ile anlaşarak yeni enerji hatlarını bu küçük ülkenin dışına taşımışlardır. Rusya yeniden bir büyük güç olarak dünya sahnesine çıkarken, eski başağrısı olarak gördüğü Çeçenistan sorununun kendisinin bir iç işi olduğunu ve kesinlikle hiçbir yabancı devletin bu konuda herhangi bir öneri gündeme getiremeyeceğini öne sürmüştür. Böylece, Rusya toparlanırken, Çeçen sorunu başladığı yere dönmüş, yeniden Rusya Federasyonu içinde bir özerk bölge statüsüne doğru bu küçük ülke yönlendirilmiş, Moskova işbirlikçisi yeni yönetimlerle de, Çeçenistan Cumhuriyeti Rusya Federasyonu'nun bir parçası konumuna yeniden döndürülmüştür. Rusya'nın birlik ve bütünlüğü açısından sorun bu biçimde çözülmek istenmiş ama Çeçenler için Çeçenistan sorunu daha kesin çözüme kavuşmamıştır.

Yeni dönemde Rusya geniş arazisini yeniden düzenleme yoluna gitmiş ve bütün ülkeyi yedi ana parçaya bölerek, büyük eyalet merkezleri oluşturmuştur. Bu çerçevede Rusya'nın güneyinde de Kafkasya bölgesi adı altında yeni bir bölge yönetimi kurulmuş ve Çeçenistan bu bölgenin içinde Rus toprağı olarak sayılmıştır. Çeçenler, Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra Rusya'ya bağlı olmayı reddetmişler ve bu yüzden yeni anayasa referandumunu protesto etmişlerdir. Rus yönetimi yeni idarî taksimata yöneldiği bir aşamada Çeçenistan'ı Kafkasya eyaletinin bir parçası olarak, Rusya Federasyonu'nun sınırları içinde sayarak bağımsızlığa giden yolu kapatmak istemiştir. Ruslar, yirmi birinci yüzyılda sahip oldukları geniş toprakları ellerinde tutmaya çalışırken, Hazar ve Sibiry havzalarının başkalarının kontrolüne geçmesini önlemek üzere yeni önlemler almış ve bazı bölgelerde nüfus kaydırmaları yaparak kopmaları önlemek istemiştir. Çeçenistan'daki

savaşın devamı bir açıdan Çeçen nüfusunun yok olmasına neden olmuş ve uzun süren savaş sırasında Çeçenlerin önemli bir kesimi yer değiştirerek, Rusya Federasyonu'nun başka bölgelerine ya da ülkeden kaçarak Gürcistan, Azerbaycan, Ürdün ve Türkiye gibi ülkelere yerleşerek kendilerine yeni yaşam alanları seçmişlerdir. Rusların işgali ve savaşı uzun süreli biçimde sürdürmelerinin altında Çeçenleri ülkeden kaçırtmak amacı da öne çıkmıştır. Ruslar Çeçensiz bir Çeçenistan hayali peşinde koşarlarken, her türlü vahşeti uygulayarak, Çeçenleri kendi ülkelerinin dışına kaçırtmada başarılı olmuşlardır. İkinci Dünya Savaşı yıllarında önemli bir miktarda Çeçen nüfusunun Kazakistan ve diğer Orta Asya ülkelerine sürülmeleri de, Rus emperyalizminin Kuzey Kafkasya üzerindeki emperyalist baskısını sürdürebilmek uğruna bu bölgenin insanlarını zorla ve baskı ile göçe zorlama politikalarını doğrulamaktadır. Rusya, kendisini güney bölgesinde güvence altına alabilmek uğruna, Kuzey Kafkasya'daki hegemonyasını ödünsüz bir biçimde sürdürmekte, bölgenin en büyük insan gücünü meydana getiren Çeçenistan'a da bu yüzden hiç fırsat vermek istememektedir.

Seçim dönemlerinde Rus yönetimleri halkın onayını alabilmek uğruna Çeçenistan'ı aynı zamanda bir iç politika malzemesi olarak da kullanma yoluna gitmişler ve bu yüzden her seçim öncesinde bir askerî operasyon ile Çeçenistan'ı düzleme harekâtı, Rus halkını etkileme doğrultusunda yürütülmüştür. Rusya'nın emperyal yönetimi, Çeçenistan gibi bir küçük ülkeyi kullanarak kendi kamuoyuna gücünü göstermiş ve bu yoldan baskı yönetimini meşrulaştırabilmenin arayışı içinde olmuştur. Çeçenlerin savaşçı ve direnişçi karakteri, Rusya emperyalizminin sürdürülmesinde siyasal manevra kozu olarak kullanılmıştır. Bu yüzden, Çeçenler, hiç de hak etmedikleri kadar saldıırı ve katliamla karşı karşıya kalmışlardır.

Çeçenistan sorunu, Ruslar için bir asayiş ve güvenlik, Çeçenler içinse bir bağımsızlık sorunudur. Sorunun insan hakları boyutunda Rusya'nın bir iç sorunu olarak çözüme kavuşturulması mümkün değildir, çünkü Rusya yönetiminin Çeçen sorununu bu doğrultuda anlayabilmesi çok zor görünmektedir. Çeçenistan'ın bağımsızlığı Rusya'nın içinde değil, ama sınırlarının dışında bir kendi kaderini tayin etme sorunu olarak ele alınırsa çözüme kavuşturulabilir. Hazar denizindeki Çeçen adasını Çeçenlerin elinden alan, Osetleri getirip

Çeçenlerin yanına yerleştiren, İnguşları Çeçenlerden ayırarak ayrı bir ulus ve eyalet yaratan Rus emperyalizminin, Çeçenistan'ın kendi kaderini tayin etme hakkını tanımayacağı artık çok kesin olarak ortaya çıkmıştır. Çeçenler Ruslarla savaşarak, bağımsızlıklarını kazanamamışlardır. Şimdiye kadar bir ulusun yok olması pahasına bu kutsal savaş sürdürülmüştür.

Çeçenistan konusu artık bir siyasal sorun olarak dünya kamuoyuna taşınmalıdır. Ruslara karşı savaşarak fazlasıyla bağımsızlığı hak eden Çeçenlerin, artık silahlı savaşın yanı sıra diplomatik bir mücadeleye girmeleri, savaş meydanında hak ettiklerini uluslararası kamuoyuna kabul ettirmeleri gerekmektedir. Eski Sovyetler Birliği ve Yugoslavya eyaletleri nasıl uluslararası kamuoyunun destekleri ile bağımsızlıklarına kavuştularsa, Çeçenistan da aynı yoldan giderek benzeri bir bağımsızlık statüsüne kavuşabilmelidir. Uluslararası federasyon hukuku Çeçenistan'ın bağımsızlığına haklılık kazandırmaktadır. Sovyetler Birliği bir federasyon olmadan önce Çeçenistan diye ayrı bir devlet bulunduğu için, Sovyet Federasyonu'nun dağılmasından sonra yeniden eski duruma gelmesi gerekir. Bu anlamda, Çeçenistan'ın da tıpkı Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan gibi ya da Slovenya ve Hırvatistan gibi bağımsız olması ve Birleşmiş Milletlere üye olarak diğer bağımsız devletler ile benzeri statüye kavuşması gerekir.

Rusya ve Çeçenistan devletleri içiçe bir tarihten sonra artık birbirlerinden ayrılarak ayrı bir tarihe yönelme aşamasına gelmişlerdir. Bağımsız Çeçenistan, aslında bir yönü ile Rusya açısından da olumlu sonuçlar verebilecektir. Kuzey Kafkasya'da barışın sağlanması, Hazar bölgesinde daha geniş bir savaşa giden süreci önleyecektir. Bağımsız Çeçenistan, bölgeye yeni bir barış ortamı getireceği gibi, bölge güvenliğinin sağlanmasında Rusya'ya yardımcı olacaktır. Çeçenler ve Ruslar zıt kardeşler gibi birbirleriyle uğraşmayı bir yana bırakacaklar, barış içinde kurulacak bir komşuluk düzeni çerçevesinde geleceğe dönük işbirliği projelerine de yönelebileceklerdir. Rusya devletinin yıllar sonra artık bunları düşünmesinin zamanı gelmiştir. Çeçenler de Rusya'ya karşı bölgede etkin olmak isteyen diğer emperyal devletlerin oynacağı olmadan, Dudayev ve Mashadov gibi asker komutan ve devlet adamlarının izinden giderek, Kuzey Kafkasya'da güvenilir bir devlet olabilmenin yollarını aramalıdır. Bölgedeki komşu devletlerin de Çeçenistan'ın bağımsız devlet olmasına ve bölgede

barış içinde yaşamasına katkı sağlamalarında sorunun çözümü açısından yarar vardır.

Çeçenistan sorunu, Rusya ve Türkiye arasında, zaman zaman gerginlikler yaratmıştır. Rusya, Çeçen direnişini desteklemekle Türkiye'yi suçlamış ve Türkiye'ye göç eden Kafkasyalıları, potansiyel suçlu olarak göstermiştir. Atatürk döneminden gelen komşuluk ilişkileri çerçevesinde Türkiye dikkatli hareket etmesine rağmen, Rusların eleştirilerinden kurtulamamıştır. Rusya, Çeçenistan'a bağımsızlık vermedikçe, Türk-Rus ilişkilerindeki Çeçen sorunu çözümsüz kalacaktır.

6. Önce Nahcivan Koridoru Açılmalı

Son yıllarda çeşitli olaylar birbiri ardı sıra gündeme gelince, Türkiye önümüzdeki gündemin Orta Doğu'dan Kafkasya'ya doğru değiştiğini görmeye başladı. Küreselleşme sürecinin başlamasıyla beraber Orta Doğu'ya gelen ABD, bu bölgede İsrail'in çıkarları için savaşmak zorunda kaldığı için, dünya gündeminde Orta Doğu sürekli olarak birinci sırayı alıyordu. Ne var ki, aradan geçen yirmi yıllık bir zaman diliminden sonra, yeni ABD yönetimi, başını Orta Doğu çöllere gömmekten vazgeçerek dünyaya yeniden bakmaya başlamıştır. Dünyanın merkezi bölgesini ele geçirmek üzere savaş süreci tırmandırılırken, süper güç olarak ABD'nin bütün kıtalar üzerindeki hegemonyasının giderek azaldığı ve yeni dönemde artık dünyanın ABD'ye karşı gündeme gelen farklı kutup başları ve bölgesel oluşumların yenedünya düzeninin belirlenmesinde eskisine oranla daha fazla etkili olacakları görülmektedir. Tam bu aşamada artık dünyanın gerginlik noktasının kuzeye doğru çıktığı ve Kafkasya üzerinde odaklandığı anlaşılmaktadır. Ermeni kapısının açılmak istenmesiyle beraber gündeme gelen Azeri Ermeni gerginliği bu durumun çok açık bir göstergesi olarak dünya gündemine girmiştir.

Bir bölge ülkesi olarak Türkiye, Kafkasya'nın uzantısı biçiminde bir konuma sahip bulunmaktadır. Türkiye'nin doğusu, Kafkasya'nın batısıdır. Osmanlı İmparatorluğunun çöküşünden sonra Anadolu'da ilk hükümet girişimi Kars'da Güney Batı Kafkasya yönetimi olarak gündeme gelmiştir. Eğer Anadolu halkı toparlanarak bir ulusal kurtuluş savaşı vermeseydi, son Osmanlı Meclisinde ilan edilen milli sınırlar çerçevesinde bir ulusal devlet kurmasaydı, Ankara hükümeti bütün

Anadolu'yu kontrolü altına alamayacaktı ve bu nedenle de, belki Kars merkezli bir Güney Batı Kafkasya devleti günümüzde doğu Anadolu topraklarını da içine alarak devam ediyor olacaktı. İmparatorluktan ulus devlete geçerken ortaya çıkmış olan bu ara hükümet denemesi bile, Türkiye'nin Kafkasya bölgesi ile nasıl bir ortak konuma sahip olduğunu açıkça gözler önüne sermektedir. Bugün Güney Kafkasya'da yer alan üç küçük devletin genişleme ve yayılma alanları, Türkiye Cumhuriyeti devletinin milli sınırları içerisinde yer alan Doğu Anadolu bölgesinde bulunmaktadır. Bu durumu iyi bilen Atatürk önceliği doğu cephesine vererek, Gürcistan ve Ermenistan ile önce çatışma sonra da barış yolunu gerçekleştirerek, Türkiye'nin doğu sınırlarının çizilmesini gerçekleştirmiştir. İki küçük devlet ile yapılan sınır anlaşmaları, daha sonraki aşamada bunların patronu konumundaki Sovyetler Birliğine de kabul ettirilerek, kurtuluş savaşının ağırlığı güney ve batı cephelerine kaydırılmıştır.

Doğu sınırları çizilirken, Sovyetler Birliğinin baskısı ile Ermeni sınırı İran sınırına kadar uzatılmış ve Türkiye ile Azerbaycan arasına bir Ermeni bıçağı yerleştirilmiştir. Böylece, iki kardeş ülke olan Türkiye ile Azerbaycan'ın sınır komşusu olması önlenmiştir. Yıllardır iki toplum arasında dile getirilen birleşerek, tek devlet olma idealinin önüne, Ermeni bıçağı çıkarılmış ve bu yoldan Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan devletinin gelecekte birleşerek tek devlete dönüşmelerine gidecek olan yol kapatılmak istenmiştir. Kafkasya haritasına bakıldığında zaman, bölge nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan Türk asıllı toplulukların birbirlerinden ayrı tutulmak üzere her yol denendiği anlaşılmaktadır. Türk topluluklarının bir kısmı İran'da, bir kısmı Azerbaycan'da, bir kısmı Türkiye'de bırakılırken, Kuzey Kafkasya'da yaşayan çok miktarda Türk ve Müslüman nüfus da, Rusya'nın hegemonyasına terk edilmiştir. Bir imparatorluğun çöküşü üzerine, sahipsiz ve dağınık bir durumda kalan Türk topluluklarının yeni dönemde bir araya gelerek ortak bir devlet çatısı altında yaşam düzenine sahip olmaları ideali gerçekleştirilememiştir. Bu nedenle, Kafkasya haritası karışık bir durumda bırakılmış ve küçük Ermeni devleti bölgeye Türkleri dağıtmak üzere Ruslar ve batı ülkelerinin işbirliği ile yerleştirilmiştir. Ermeniler bu coğrafyanın eski topluluklarından birisi olmalarına rağmen, yirminci yüzyılın başlarında Kafkasya haritası çizilirken ortada bırakılarak, Türk dünyasının

entegrasyonu önlenmiştir. Küçük Ermenistan devleti ve bunun İran'a kadar uzanan bıçak görünümündeki sonradan uzatmalı sınırları dikkate alınırsa esas amacın, bölgedeki Türk varlığının bütünleşmesini önlemek olduğu açıkça görülmektedir. Ermeni bıçağı yüzünden Türkiye ve Azerbaycan birleşememiş ama ortaya başka bir garip durum daha çıkmıştır. O da Nahcivan bölgesinin dağlar arasında kalmış bir biçimde kendi kaderine terkedilmesidir.

Azerbaycan'ın ve dolayısıyla Türk dünyasının bir parçası olan küçük Nahcivan bölgesinin ne Azerbaycan'ın, ne de Türkiye'nin sınırları içinde olmasına izin verilmemiş, iki Türk ülkesi arasında yer alan bu küçük Türk toprağının sahihsizliğe terkedilmesi gibi garip bir durum ortaya çıkarılmıştır. Bugün Azerbaycan'a bağlı bir özerk bölge konumunda bulunan Nahcivan bölgesi, Ermeni bıçağının İran sınırına kadar uzatılması nedeniyle Türkiye ve Azerbaycan arasına sıkışmış ama Ermenistan sınırı yüzünden de bir türlü istediği ilişkileri kuramamıştır. Ermeni bıçağı Nahcivan koridorunu kapatmıştır. Ermeni bıçağı ile bölge Türklerinin bütünleşmesi önlediği gibi Nahcivan bölgesi de dağlar arasında kimsesizliğe terk edilmiştir. Sovyetler Birliği döneminde bölgedeki demirperde uygulaması nedeniyle kamu oyundan gizlenen bu haksızlık, yeni dönemde gün ışığına çıkmış ve asıl problemin Nahcivan koridorunun kapatılmasından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Eğer Ermeni bıçağı İran sınırına kadar Kaplan bölgesine kadar uzatılmasa, Nahcivan ile Azerbaycan birleşmiş olacak ve böylece Nahcivan üzerinden Türkiye ile Azerbaycan sınır komşusu olabileceklerdi. Ermenistan İran ile sınır komşusu yapılırken, Türkiye ile Azerbaycan'ın sınır komşusu olmaları önlenmiş ve böylece, Kafkasya'da güçlü bir Türk dayanışmasının önüne geçilmiştir. Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş aşamasında Sovyetler Birliği üzerinden dayatılan bu çözüm, aslında gerçek bir barış getirememiş ve geleceğe dönük olarak ciddi bir çözümsüzlük sürecinin başlamasına neden olmuştur. Birbirinden koparılan iki Türk ülkesinden Azerbaycan demir perde içinde Sovyet hegemonyasına terk edilirken, Türkiye'de soğuk savaş döneminin gerginliği içinde ABD hegemonyasının bölgedeki üssü konumuna sürükleniyordu.

Bugün gelineen noktada, Ermenistan sınır kapısının açılması yüzünden, Türkiye ve Azerbaycan'ın karşı karşıya gelmelerinin ana nedeni bölgede kendi hegemonyasını kurmak isteyen Rus ve Amerikan

emperyalizmlerinin karşıt politikalarıdır. Rusya bölgede Ermenistan üzerinden ağırlığını sürdürürken Azerbaycan'ı Ermeni bıçağı ile Türkiye'den ayrı tutmuş, Amerika ise Nato üzerinden Türkiye'yi kullanarak bölgede Rusya'ya karşı bir ağırlık dengesi kurmak istemiştir. Yüz yıl önce çizilen sınırların bugün yeni bir düzene doğru gidildiği aşamada değiştirilmek istenmesi nedeniyle, Kafkasya'da suların ısınmağa başladığı göze çarpmaktadır. Batı dünyasının kendi içinde yaşadığı çekişme ve kavgalar nedeniyle gündeme gelmiş olan Soğuk Savaş dönemi geride kalınca Sovyetler Birliği dağılmış ve böylece Orta Asya ve Baltık ülkeleri ile beraber Güney Kafkasya ülkeleri de bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Yirmi yıl önce başlayan yeni dönemde, Azerbaycan Ermenistan çekişmeleri zaman zaman sıcak çatışmalara dönüşmüş, Ermenistan Azerbaycan'ın topraklarının beşte birini oluşturan Dağlık Karabağ bölgesini işgal ederken, ortaya bir de binlerce Azeri'nin öldürüldüğü Hocalı katliamı çıkmıştır. Yüz yıldır Türklerin aleyhine soykırım suçlaması ile dünya kamuoyunu karıştıran Ermenilerin, ellerine fırsat geçtiğinde, Hocalı'da soykırım uygulayarak masum Azerileri yok ettikleri görülmüştür. Kendileri Hocalı'da Azeri Türklerine karşı soykırım suçu işleyen Ermenilerin, hala Türkleri soykırım ile suçlamağa kalkışmaları, gerçekten ciddi bir çelişki olarak ortada durmakta ve her nedense Türk dış politikası bu çelişkiyi dile getirmekten uzak durmaktadır. Türk diplomasisi sürekli olarak savunma konumunda pasif kaldığı sürece, kendileri Türk soykırımını uygulamaktan çekinmeyen Ermenilerin, Türklere karşı soykırım suçlamasını bir silah olarak kullanmağa devam edecekleri görülmektedir. Artık bu gibi çelişkili durumlara bir son vermenin zamanı gelmiştir.

Yeni dönemde, Rusya'nın Kafkasya'nın güneyine inerek, Güney Osetya ve Abhazya'yı Gürcistan hegemonyasından kurtararak kendi denetimi altına almasıyla beraber, ABD ve batı ittifakı Rusya'nın Gürcistan'ı bütünüyle işgal etmesinden çekinmektedir. Ermenistan'ı kendi baskısı altında tutmakta olan Rusya'nın yeniden Gürcistan'ı işgale yönelmesiyle, Kafkasya'da bir Rus demirperdesinin yeniden kurulacağı görülmektedir. Bunu önleyebilmek üzere atığa kalkan ABD, Türkiye'yi kullanarak Ermenistan sınır kapısını açtırıp ve böylece Rusya Gürcistan'ı işgal etmeden Ermenistan üzerinde tam olarak bir batı hegemonyası oluşturmak istemektedir. ABD'nin batı ittifakına dayanarak Türkiye'yi kullandığı bu politika, bir bölge

ülkesi olarak Türkiye'ye zarar vermektedir. ABD Rusya'nın Gürcistan hamlesine karşı yeni satranç atağını Ermenistan'da Türkiye aracılığı ile gündeme getirmesi, iki Türk ülkesini ilk kez karşı karşıya getirmekte ve bu yüzden Türkiye'ye açıkça zarar vermektedir. Türkiye ABD'nin müttefiki olduğu gibi aynı zamanda bir bölge ülkesidir ve kesinlikle ittifak ilişkilerinin Türkiye'nin bölgedeki konumuna ve çıkarlarına zarar vermemesi gerekmektedir. Şimdiye kadar batıcı iktidarlar aracılığı ile Türkiye kendi çıkarlarına ters düşen bir biçimde yönlendirilmiştir. Ne var ki, eski dönemden gelen bu tür zorlamalar Türkiye ve bölge barışını ciddi olarak tehdit etmekte ve Ermeniler ile Türkleri yeni bir çatışma ortamına doğru sürüklemektedir. Türkiye ABD'nin çıkarları yüzünden komşuları ile çatışma ya da savaş ortamına düşmemelidir. Türkiye bu doğrultuda kendisini düşündüğü kadar, kardeşi olan Azerbaycan'ı da düşünmek zorundadır. Ermenistan ile Azerbaycan karşı karşıya geldiği aşamada, Türkiye'nin yeri her zaman Azerbaycan'ın yanı olmalıdır. Azerbaycan'ın aleyhine olabilecek hiç bir çözüme Türkiye'nin alet olması düşünülemez. Bunu başta ABD olmak üzere, bütün dünya ülkelerinin iyi bilmelerinde bölge barışı açısından büyük yararlar vardır.

Ermeni kapısının açılması konusu, ABD'nin Rusya'ya karşı Kafkasya'da bir önleyici denge kurmak arzusundan gelmektedir. Ne var ki, Ermenistan daha Rusya'dan kopmamıştır ve Türkiye aleyhindeki talepleri ile propagandalarından da vazgeçmemiştir. Ermeni kapısının açılması hem ABD'ye hem de Ermenistan'a fayda sağlayacaktır ama Türkiye için zararlı olacaktır çünkü Azeri toprakları üzerinde Ermeni işgali devam etmektedir. Bu açıdan Dağlık Karabağ bölgesindeki Ermeni işgalinin sona ermesi, Azerbaycan'ı yeni bir barış için tatmin edebilmek üzere öncelikle sağlanmalıdır. Ermenistan için kapılar açılmadan Dağlık karabağ bölgesi Azerbaycan'a iade edilmeli, bir milyonu aşkın Azeri göçmenin yeniden yurtlarına dönmeleri sağlanmalıdır. Her iki ülke için bunlar yapılırken, Türkiye'nin önceliği ise Nahçıvan koridorunun açılmasıdır. Zengezur ve Laçın bölgelerini de kapsayan bir Nahçıvan koridoru açılması, Türkiye ile Azerbaycan'ı bütünleştireceği için Ermeni kapısının açılmasıyla ortaya çıkabilecek mahzurların giderilmesinde, iki ülke dayanışmasıyla denge sağlayabilecektir. Sovyet Emperyalizmi ile Hristiyan dayanışmasının, Ermeni bıçağını İran'a kadar uzatarak yüz yıl önce kapatmış olduğu Nahcivan

koridorunun, artık günümüzde açılması gerekmektedir. Türkiye açısından son gelişmelerin bu doğrultuda ele alınmasında yarar vardır. Önce Ermeni bıçağı kaldırılarak Nahcivan koridoru açılacaktır, ikinci aşamada Ermeni işgaline son verilerek, Dağlık Karabağ Azerbaycan'a geri verilecektir. Ancak üçüncü aşamada, Ermenistan sınır kapısının açılması düşünülebilecektir. Azerbaycan için Karabağ sorunu çözülmedikçe, Türkiye için Nahcivan koridoru açılmadıkça hiç bir Ermeni kapısının açılmasını iki Türk ülkesi kabul etmeyeceklerdir. Bu nedenle, Rusya'nın güney Kafkasya'ya inmesini istemeyen batılı emperyalist güçler, Ermeni kapısının açılmasından önce, Dağlık Karabağ bölgesinin iadesi ile Nahcivan koridorunun açılmasına öncelik vermelidirler. Aksi takdirde, hem Türkiye'yi hem de Azerbaycan'ı karşılarına almak durumunda kalacaklardır.

Türkiye ve Azerbaycan arasında bir doğal köprü konumunda bulunan Nahcivan bölgesinde, bugün yüz bin civarında Türk dağlar arasına sıkışmış olarak yaşamağa çalışmaktadır. Ermenileri sınır kapısı üzerinden dışa açmak isteyenler, hiç Nahcivan Azerilerinin de dışa açılma hakkından söz etmemektedirler. En az Ermeniler kadar Nahcivan Türklerinin de dışa açılma hakkı vardır. Onların bu hakkı ancak koridorun açılmasıyla sağlanabilecek ve o zaman gerçek anlamda Nahcivan, Azerbaycan ve Türkiye bütünleşmesinin köprüsü olabilecektir. Kafkasya'da tırmanmakta olan Rus ve ABD gerginliğine karşı, bölgede barışı sağlayacak alternatif çözün Türkiye ve Azerbaycan bütünleşmesinden geçmektedir. Yirminci yüzyılın başlarında toplanmış olan Birinci Bakü Kurultayının bir benzeri olarak, İkinci Bakü kurultayı Azerbaycan'ın başkentinde İran, Irak, Gürcistan, Suriye, Türkiye ve Türkmenistan'ın da katılmasıyla yapılsa, bölge ülkeleri kendi barışlarını emperyal güçleri dışlayarak gerçekleştirebileceklerdir. O nedenle öncelik Nahcivan koridorunun açılmasındadır.

7. Karabağ Ermenilere Verilemez

Son zamanlarda sürekli açılımlara doğru sürüklenen Türkiye'de en önemli açılımlardan birisi olarak da, Ermeni açılımı olarak yeni girişimler gündeme getirildi ve devletin en tepesindeki yöneticilerden başlayarak çeşitli diplomatik ataklarda Türk kamu görevlilerinin şimdiye kadar alışılmadık biçim ve doğrultularda hareket etmeğe başladıkları görüldü. Türkiye Cumhuriyeti için tarihin derinliklerinden

gelen ve sürekli kanayan bir yara durumunda olan Ermeni sorunu, Türklere karşı emperyalizmin kullanmakta olduğu en önemli koz ya da diplomatik silahlardan birisidir. Türkiye Cumhuriyeti ne zaman güçlü bir duruma gelse ya da izlediği politikalarından başarılı sonuçlar almağa başlasa hemen karşısına dikilen sorunlardan başlıcası Ermeni meselesi olmaktadır. Cumhuriyet kurulmadan önce yaşananların sorumluluğu da Türk devletinin kurucularına mal edilerek, bugünkü Türk devletine yüklü bir fatura ödetilmek istenmekte, Ermeni sorunu sürekli olarak kışkırtılarak, Türkiye Cumhuriyetinin Doğu Anadolu bölgesindeki egemenliği ile sınır komşusu olduğu Kafkasya bölgesindeki ağırlığı ortadan kaldırılmak istenmektedir. Türklere karşı hazırlanan bütün plan ve programlarda, Ermeni sorununu kışkırtan ve tırmandırarak Türkiye'nin önünü kesmek isteyen girişimlerin çok ciddi oranda etkileri görülmektedir. Osmanlı İmparatorluğunun yıkılma sürecinde ortaya çıkan Ermeni sorunu, aradan bir yüzyıl geçmesine rağmen her geçen gün katlanarak devam etmektedir. Küçük bir Ermeni devletinin Rusya, Fransa ve ABD destekli kurulmuş olmasına rağmen, sorunun giderek tırmandırıldığı ve büyültülerek merkezi coğrafyadaki Türk egemenliğini ortadan kaldırmak doğrultusunda bütün emperyal devletler tarafından kullanıldığı görülmektedir.

Ermeni konusunun en önemli yanlarından birisi olarak Karabağ sorunu gündeme girmiştir. Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra bu federasyona dahil olan onbeş cumhuriyet bağımsız devlete dönüşünce, Ermenistan en küçük devletlerden birisi olmasına rağmen, Rusya ve batı ülkelerinin desteği ile Azerbaycan'a bağlı bir Türk bölgesi olan Karabağ'ı resmen işgal ederek, bu bölgede bir Ermeni egemenliği kurabilmenin arayışı içerisinde olmuştur. Kendini kurtarmaktan aciz bir ülke olan Ermenistan'ın bu saldırgan girişimi bütün dünya ülkeleri tarafından lanetlenmiş ama, Kafkasya'da Müslüman ve Türk hakimiyetini önlemek isteyen bütün Hristiyan dünya ve İsrail Ermenistan'ın bu haksız girişimine destek vererek, Türk dünyasının aleyhine olan bu işgalin günümüze kadar sürmesini sağlamışlardır. Sovyetler Birliği sonrasında kendilerine göre Kafkasya ve Hazar bölgesi hegemonyası planları yapan batılı Hristiyan devletlerin tamamı, Ermenistan'ı bu bölgede bir üs olarak kullanarak, Hazar ve Sibirya'ya yönelen enerji koridorları üzerinde kendi çıkarları doğrultusunda etkin olabilmek amacıyla, Ermenistan'ın Karabağ

bölgesindeki oldu bittisini görmezden gelmişlerdir. Hiç bir haklı gerekçeye dayanmadan ortaya çıkan işgal durumu, Sovyetler Birliği'nin dağılmanın sanki doğal bir sonucu imiş gibi gösterilerek, Türk ve Müslüman kesimlerin bu haksız saldırganlığa direnişi önlenmek istenmiştir. Kafkasya haritasına bakıldığında, eski Azerbaycan topraklarında ve bir milyondan fazla Türk'ün yaşadığı bu bölgede, kendini yönetmekten aciz bir ülke durumundaki Ermenistan'ın haksız işgali önemli bir sorun olarak ortada durmakta ve batılı hiçbir ülke ya da otorite bu haksızlığın ortadan kaldırılabilmesi için hiç bir girişimde bulunmamaktadır. Aksine, bir oldu bitti olarak gündeme gelmiş olan Ermeni işgalini giderek hukukileştirerek, Ermenistan merkezli Kafkasya hegemonyası planlarını uygulamaya çalışmaktadırlar. Normal koşullarda Ermenistan'a yardım etmeyen bazı emperyal çevrelerin ise Karabağ üzerindeki haksız Ermeni işgalinin devam edebilmesi doğrultusunda, küçük Ermenistan'a her türlü yardımı yaptıkları görülmektedir. Karabağ'ı işgal edecek doğru dürüst bir orduya sahip olmayan, böyle bir orduyu besleyebilecek nüfus potansiyelinden fazlasıyla yoksun olan küçük Ermenistan, İsrail siyonizmi ve batı emperyalizminin çıkarları doğrultusunda Karabağ işgalini dıştan gelen yardımlarla sürdürmekte, Azerbaycan'a bu konuda yoğun bir batı ülkeleri baskısı uygulanmakta, Türk dünyasının bir araya gelerek Karabağ konusunda Azerbaycan'ın arkasına geçerek, bu eski Türk topraklarına sahip çıkmasına izin verilmemektedir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla gündeme gelmiş olan Karabağ krizi de, bu nedenle sürüp gitmekte ve bölgede ciddi bir Türk-Ermeni karşıtlığının kaynağı haline gelmektedir. Karşıtlık ortamı zaman zaman bazı sıcak çatışmalara yol açsa da, büyük emperyal güçlerin Ermenistan'a sahip çıkan tutumları yüzünden sorun bir türlü çözüme bağlanamamaktadır.

Ermenistan ile Azerbaycan arasında bulunan Karabağ bölgesi Aras ve Kür ırmakları arasında yer alan Gökçe gölüne yakın bir dağlık bölgedir. Bu bölge Azerbaycan açısından ele alındığında Ermenistan ve İran topraklarının kontrolünü sağlayan son derece stratejik bir konuma sahip bulunmaktadır. Yirmi bin kilometre karelik Karabağ bölgesinin dört bin kilometrekarelik kısmını oluşturan Dağlık Karabağ bölgesi zaman zaman daha farklı bir konumda gündeme gelmektedir. Karabağ bölgesi; Ağdam, Terter, Yevlah, Fuzuli, Beylegan, Kubatlı, Cebail, Mingçeğer, Gorus, Ağcabendi, Hocavend, Şusa,

Hankenti, Laçın, Kelbecer, Hanlar, Akdere, Berde, Zengezur ve Yevlah, Beylegan rayonlarından oluşurken, Dağlık Karabağ bölgesi ise; Hankenti merkez olmak üzere Şusa, Akdere, Hadrut, Hocavent ve Askeran rayonlarından meydana gelmektedir. Bu bölge Sovyetler Birliği döneminde, Karabağ özerk bölgesi adını taşıyor ve bu nedenle Ermeni-Azeri çekişmesi dondurulmuş bulunuyordu. Sovyetler Birliğinin dağılması üzerine Rus ordusunun desteği ile küçük Ermeni devleti Karabağ bölgesini işgal ediyordu. Dağlık Karabağ bölgesi tamamen Azerbaycan toprakları içinde kalmasına rağmen, Ermeni ayrılıkçılar Dağlık Karabağ ile Ermenistan arasındaki Azerbaycan'a ait olan bölgeyi de ele geçirerek Azerbaycan'a karşı bir tampon bölge oluşturmayı başarmışlardır. Nüfusunun yarısından fazlası Azeri Türk olan bu bölgenin Ermeni işgali sonrasında nüfus yapısı değiştirilerek, yüzde doksan Ermeni asıllıların üstünlüğü sağlanmış ve bölgede yaşayan bir milyonu aşkın Azerbaycanlı Karabağ topraklarından dışarıya sürülmüşlerdir. Göçmenlere kalıcı bir yer gösterilmediği için, bir milyonluk eski Karabağlı Azeri günümüzde göçer konar bir durumda ordan oraya sürüklenmektedirler.

Karabağ bölgesinin Türkleşmesi, Milattan önce yedinci yüzyıla kadar uzanmaktadır. Saka Türklerinin bir kolu olan Daha'lar o dönemde bu bölgeye gelerek Arşaklılar devletini oluşturmuşlardır. Sakaların bir kolu olan Partlar'dan sonra bölgeye gene Türk asıllı bir kavim olan Albanlar yerleşmiş ve kendi devletlerini kurmuşlardır. Milattan önce altmışlı yıllarda Romalılar Kafkasya'yı ele geçirince sadece Albanlar ayakta kalarak kendi bağımsız devletlerini sürdürmüşlerdir. Albanlar, Kafkasya'da sekizinci yüzyıldaki Arap işgaline kadar bağımsız devlet konumlarını sürdürmüşlerdir. Albanların büyük çoğunluğu zaman içerisinde İslamiyet'i kabul ederek bugünkü Azeri Türklerini meydana getirmişlerdir. İslamiyet'i kabul etmeyen Albanların bir kısmı ise, Doğu Anadolu'daki Ermenilerle zaman içerisinde yakınlaşarak Gregoryenleşmişler ve Kafkasya Ermenilerinin ortaya çıkmasına neden olmuşlardır. Azerbaycan'ın resmi tarihi ise bölgedeki bütün Türk kökenli Albanları, Azerilerin ataları olarak görmektedir. Ermenistan ise, Azerbaycan'ın tersine Karabağ bölgesinin antik bir Hristiyan krallığının parçası olduğunu savunarak, bölgedeki kiliseleri bu yaklaşımın gerekçeleri olarak öne sürmektedir. Azeri tarihçiler ise, bölgeye Abbasi imparatorluğu döneminde giren

İslam'ın bütün Albanlar tarafından benimsendiğini öne sürerek, Ermeni tezlerine karşı çıkmaktadırlar. Bazı başka tarih kaynakları ise, Roma İmparatorluğu döneminde Alybanların bir kısmının bu bölgeden göç ederek Balkanlar'daki bugünkü Arnavutluğun temellerini attığını öne sürmektedirler. Özellikle Arnavutluğun eski adının Albania olarak tanımlanması, Kafkasya'dan Balkanlar'a yapılan Alban göçünü ortaya koymakta ve bu açıklamaları temellendirmektedir. Kafkasya Albanları zaman içerisinde Azerileşirken, Balkan Albanları da Arnavutlaşmıştır.

Osmanlı-İran savaşı sırasında Karabağ ayrı bir konuma sahip olmuştur. İran'daki Selçuklu İmparatorluğunun parçalanmasından sonra Anadolu ve Kafkasya Türkleri birbirlerinden ayrılmak durumunda kalmışlar ve daha sonra her iki bölgede ayrı ayrı Türk devletleri kurulmuştur. İran Safevi Devleti varken, Anadolu'da da Osmanlı devleti egemen olmuş ve iki Türk devleti daha sonra Kafkasya egemenliği için çatışmak zorunda kalmışlardır. 1578 yılında Osmanlıların Kafkasya seferinden sonra Safevi devleti yenilmiş ve bunun üzerine, Vilayet-i Gence Karabağ adı altında Osmanlı İmparatorluğuna bağlı bir vilayet kurulmuştur. Ne var ki, Osmanlı İmparatorluğunun daha çok Balkan merkezli bir düzene yönelmesi ve sürekli Avrupa ile mücadele etmesi nedeniyle bu bölgelerdeki Osmanlı hegemonyası zamanla gerilemiş ve bunun üzerine Ruslar Kafkasya'ya inebilme fırsatını bulmuşlardır. Rus orduları güney Kafkasya'ya inince, bunun üzerine Osmanlı İmparatorluğu bir Azerbaycan seferi düzenleyerek, bölgedeki etkisini sürdürmek istemiş ama Ruslara karşı Balkanlar'da Osmanlılar güç kaybedince, Karabağ bölgesi 1731 yılındaki Osmanlı-İran savaşı sonrasında İran imparatorluğuna bağlanarak, Rus etkisi altına girmesi önlenmiştir. İran devletine bağlı bir statü içerisinde Karabağ'da zamanla bir hanlık oluşturulmuş ve Karabağ hanlığı bir süre İran'a bağlı bir özerk bölge olarak varlığını devam ettirmiştir. Rusların sürekli olarak Kuzey Kafkasya'dan güneye doğru akınlar düzenlemesi üzerine, Kafkas barışı bozulmuş ve bölge uzun süreli çatışmalara sahne olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğu sürekli olarak Avrupalı emperyalistler ile uğraşırken, arka kapısı olarak görünümün Kafkasya ile yakından ilgilenelememiş ve bu bölgedeki ağırlığı giderek zayıflamıştır. Bu durumdan yararlanmak isteyen Rusya ise, Kuzey Kafkasya'yı ele geçirdikten

sonra Kafkas dağlarının güneyine inerek bu bölgede de kendi egemenlik düzenini oluşturmak için yoğun çaba göstermiştir. Rusların dünya egemenliği projesinde sıcak denizlere inmenin en yakın yollarından birisi olan Kafkasya koridorunun, bütünüyle Rus kontrolüne geçmesi için emperyal bir vizyon ile ısrarlı girişimlerde bulunulmuş ve bölgede tarihten gelen uzun süreli Türk hegemonyası gerilerken, Rus emperyalizminin etki ağları geleceğe dönük bir biçimde sağlam bir doğrultuda genişletilmiştir. 1813 yılında imzalanan Gülistan Antlaşması ile Karabağ bölgesi Rusya'ya geçmiştir. Ruslar bölgeye egemen olduktan sonra, Karabağ Hanlığını ortadan kaldırma yoluna gitmişler ve İran ile komşu durumuna gelmişlerdir. Rusya-İran savaşları daha sonraki yıllarda da devam etmiş ve Rus hegemonyası zaman içerisinde Güney Kafkasya'da da bölgenin Türk nüfus çoğunluğuna karşı savaş zaferleri yolu ile kurulmuştur. Rusya Kuzey Kafkasya'yı tam olarak ele geçirdikten sonra Basra körfezine doğru sıcak denizlere inme doğrultusunda Transkafkasya denilen bölgeyi tümüyle ele geçirmek için çok uğraşmış ama bu girişimlere karşı bölgedeki Türk potansiyeli yetersiz kalınca, dünya hegemonyası kavgasında batı emperyalizmi adına Britanya İmparatorluğu devreye girmiştir. Ruslar Osmanlıların geri çekilmesinden yararlanarak İranlılara saldırırken, İranlıları defalarca yenerek Azerbaycan'ın kuzey bölgesini istila ederek bu büyük Türk ülkesini bölmüşlerdir. İran-Rusya savaşları nedeniyle Azerbaycan ikiye bölününce, batının önde gelen emperyalist güçleri Rusya'nın güneye inme doğrultusunda yolunu kesmeğe çalışmışlar ve daha sonraki aşamada Rusya'nın karşısına İngiliz ordusu çıkmıştır. Sonraki aşamalarda bölgedeki çekişmeler Rus-İran savaşlarından Rusya-İngiltere savaşlarına dönüşmüştür. Böylece Azerbaycan'ın kuzeyini ele geçirerek güney bölgesini de istila etmeyi hedefleyen Rus istilasını, İngilizler Kafkasya bölgesinin ortalarında durdurarak sıcak denizlere Rus emperyalizminin inmesine izin vermemişlerdir. Böylece Osmanlı İmparatorluğunun Balkan savaşları ile Avrupa'da ayakta durmağa çalıştığı bir aşamada Kafkasya'da Rusya-İran ve İngiltere arasında sıkı bir çekişme dönemi yaşanmıştır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında gerçekleşen Sovyet Devriminin yardımlarıyla Rusya, bütün Orta ve Kuzey Asya ile beraber Kafkasya bölgesini de bir ideolojik imparatorluğun sınırları içerisine katmıştır.

Soğuk Savaş yıllarında Sovyetler Birliği devam ettiği için, Kafkaslar'daki sınır anlaşmazlıkları da buzdolabına konulmuştur. Birinci Dünya Savaşı sırasındaki çekişmelerden ders alınarak, bazı ihtilaflar Sovyet hegemonyası altında durdurulmuştur. Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki sınır çekişmeleri bunların içinde en önde geleni olmuştur. Ruslar, on dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru bütün Kuzey Kafkasya'yı mutlak olarak kendilerine bağladıktan sonra güneye yönelmişler ve buradaki güçlerinden yararlanarak Kafkas dağlarının güneyindeki bölgelere sarkmağa başlamışlardır. Rusların bu dönemde girdikleri bölgelerden birisi de Karabağ olmuştur. Ruslar bu bin yıllık Türk ülkesine girdiklerinde hızla Hristiyanlığı yayarak bölgeyi Türklerden uzaklaştırmaya çalışmışlar, Doğu Anadolu'daki Ermenilerin bir kısmını da yanlarına çekerek bugünkü küçük Ermeni devletini bölgedeki Türk ve Müslüman ağırlığına karşı kurmuşlardır. Bir Rus sömürge ve üssü olarak kurulan Kafkasya Ermenistan'ı Karabağ ile yakınlaştırarak, Rusların işine yarayacak derecede daha büyük bir Ermenistan Rus ordularının desteği ile oluşturulmağa çalışılmış ama Karabağ'ın Türk ve Müslüman halkının direnişi yüzünden Ruslar kendi kurdukları kukla Ermeni devletini Karabağ bölgesi ile bütünleştirememişlerdir. Karabağ ile birleşemeyen Ermenistan zaman içerisinde çok küçük kalmış ve Azeriler ile çekişmelerde bu yüzden Ermeniler istedikleri kadar etkili olamamışlardır. Aradaki boşluğu sürekli olarak Rusya doldurmuş ve Ermenileri Rusların bir uzantısı olarak her zaman için desteklemişlerdir. Bölgenin haritası Birinci Dünya Savaşı sonrasında çizilirken, bir ideolojik imparatorluk kurma şansı verilen Rusya, Sovyetler Birliği çatısı altında hem Ermenileri desteklemiş hem de bölgedeki varlığını geleceğe dönük olarak geliştirmeğe çalışmıştır. Yirminci yüzyıl bölgede tam bir Rus egemenliği içerisinde geçmiş ve bu durumdan da Ermeniler fazlasıyla yararlanmışlardır. Bugün iki milyonluk küçük Ermenistan'ın Türkiye ve Azerbaycan gibi güçlü iki Türk devletine karşı direnişinin ve karşı koyuşunun arkasında, bu yüzyılı aşkın Rus desteğinin önemli payı bulunmaktadır. Azeriler çok daha güçlü bir konumda olmalarına ve daha büyük bir devlete sahip bulunmalarına rağmen küçük Ermeni devletinin Karabağ işgaline karşı direnememelerinin ana nedeni, Ermenistan'ın arkasında büyük bir devlet olarak Rusya ve Ermeni lobilerinin geniş desteğinin bulunmasıdır.

1990 yılı itibariyle Sovyetler Birliğinin dağılması üzerine bölgedeki etnik çatışmalar hızla başlamış ve daha sonra da bir Ermenistan-Azerbaycan savaşına dönüşmüştür. Ermenistan'dan üç misli daha büyük bir devlet konumunda olan Azerbaycan devleti, bu savaşta Ruslara karşı direnememiş ve Rus askerlerinin yönetimi altındaki Ermeni birlikleri Karabağ bölgesini işgal ederek, bugünkü haksız istila ortamını yaratmışlardır. Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla beraber Baltık, Orta Asya ve Kafkasya cumhuriyetleri teker teker bağımsızlıklarını ilân ederken, yeni bağımsızlık konumuna gelen Azerbaycan ve Ermenistan arasında Karabağ sorunu bütün karmaşıklığı ile öne çıkmıştır. Ermenistan ve Azerbaycan arasındaki savaş sırasında Ermenistan Karabağ'ın Dağlık bölgesini ve bu bölgenin çevresindeki altı ilçeyi Rus desteği ile işgal etmiştir. Rus emperyalizmi tarafından Anadolu ve Azerbaycan Türklerinin birleşmesini önlemek üzere oluşturulmuş olan yapay Ermeni devletinin daha da büyüyerek bölgedeki Türk ve Müslüman ağırlığına karşı bir denge oluşturulabilmesi için Rusya ile beraber ABD, Fransa ve İsrail devletleri Ermenistan'ı sonuna kadar desteklemişlerdir. Bu arada Dağlık Karabağ yöresinde oluşturulan yapay bir cumhuriyet yönetimi Rusya desteği ile bağımsızlığını ilân etmiştir çünkü Ermeni devletinin, bu kadar büyük bir yükü kaldıracak siyasal gücü hiç bir zaman olamamıştır. Amerika ve Avrupa'da rahat koşullarda yaşayan Ermenilere özenen Ermenistan vatandaşları Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla beraber, hemen ülkelerini terk ederek batı ülkelerine göç etmişlerdir. Bu aşamada nüfusunun yarısını göçler yüzünden yitiren Ermenistan devleti kendisini korumada zorlanırken, Karabağ ile yakından ilgilenme durumu bulunmuyordu. Ama bu duruma tamamen ters bir doğrultuda Karabağ'a yönelen işgal girişimi hem Rus hem de batı emperyalizminin bölgedeki Türk hegemonyasının yeniden doğuşuna karşı bir çizgide Ermenistan'ın arkasına geçerek, bugünkü haksız işgal ortamının gerçekleşmesine yardımcı oldukları anlaşılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan devletinin böylesine kendilerine yönelmiş olan emperyalist tutumu iyi izleyerek ve değerlendirerek, işbirliğine yönelik bir politika izlemeleri gerekmektedir. Bin yıllık Türk toprağı olan Karabağ'ı Hristiyan Ermenilere vermeğe çalışan emperyalizm, daha sonraki aşamada Azerbaycan ve Türkiye gibi Türk devletlerinin de ortadan kaldırılmasına yönelik girişimlerini sürdüreceğı, açıkça Karabağ sorununda karşılaşılan durumlar çerçevesinde belli olmaktadır.

Bu aşamada Türkiye ve Azerbaycan arasında çok sıkı bir dayanışmanın, dış dünyaya ve emperyal güçlerin Kafkasya hegemonyasına karşı geliştirilmesi gerekmektedir.

Azerileri Rus desteği ile Karabağ'dan kovan Ermeniler, sonradan sağladıkları nüfus üstünlüğüne dayanarak Karabağ'ın Ermenistan ile birleşmesini savunmaktadırlar. Bu doğrultuda kendilerine muhatap olabilmesi için Dağlık Karabağ bölgesinde yapay bir cumhuriyet yönetiminin kurulmasını da desteklemişlerdir. Rusya Karabağ ile Ermenistan'ı bütünleştirmek için kendi ülkesinde yaşamakta olan bazı Ermeni asıllı toplulukların Ermenistan ve Karabağ'a yerleştirilmelelerine ve böylece Azerilere karşı yeni bir nüfus dengesi oluşturmağa dikkat etmiştir. Küreselleşmenin başlamasıyla beraber, Ermeni vatandaşları kendi ülkelerinden vazgeçerek yabancı ülkelere göç ederken, Rusya Kafkasya'da yeniden Türk ve Müslümanların etkin olmasını önlemek üzere kendisine bir geçiş koridoru oluşturabilmek üzere, Büyük Ermenistan oluşturmağa yönelmiş ve bu doğrultuda Karabağ'ın Ermenistan ile bütünleşmesi sürecini hızlandırmak istemiştir. Tarihten geldiği gibi Azerbaycan'ın kopmaz bir parçası olan Karabağ'ın Rusya'nın emperyal hedefleri doğrultusunda, Kafkasya'dan Orta Doğu'ya geçişi sağlayacak bir Hristiyan koridor oluşturmak üzere Ermenilere verilmesi hem Türkiye cumhuriyetinin hem de Azerbaycan devletinin ulusal çıkarlarına ve bölgedeki Türk varlığının geleceğine yönelmiş bir tehdittir. Bu nedenle, soğuk savaşla geçen bir yüzyıl sonra yeniden Karabağ'ın Ermenilere verilmek istenmesi konusunun, Türkler tarafından iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Bin yıllık Türk toprağı olan Karabağ bölgesinin yeniden Ermenilere resmen verilmek istenmesi, bu bölgedeki Türklerin varlığına yönelmiş olan en ağır tehditlerden bir tanesidir. Tarihsel süreç içerisinde bölgede yaşanmış olan olaylar bu durumun en açık göstergesi olarak değerlendirilirse, Karabağ sorununun ne kadar kritik boyutlara sahip olduğu görülebilmektedir.

Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni dönemde, Ermenilerin Azerilere yönelik katliam ve soykırım girişimlerine bugünkü kuşaklar açıkça tanık olmuştur. Hocalı katliamı 1992 yılında Rus askeri birliklerinin desteği ile, Karabağ'da yaşayan Azerilere karşı yapılmış bir soykırım girişimidir. Azerbaycan Parlamentosunun, Karabağ bölgesi ile ilgili özerk bölge statüsünü kaldırması üzerine, Dağlık

Karabağ'da oluşturulan bölge parlamentosu ile bu karara karşı çıkılmış ve Azerbaycan'a karşı resmen bağımsızlık ilan edilmiştir. Azerileri Karabağ'dan kovmak üzere Ruslar tarafından planlanan Hocalı katliamı tam bu aşamada gerçekleşmiş ve Azerbaycan'a bağlılığı savunan Azerilerin Karabağ'ı terketmesi amacıyla Hocalı katliamı yapılmıştır. Rus ordusunun 366. alayı Ermenilerin safında savaşarak, Azerilerin Karabağ'dan çıkartılması için katliama karışmıştır. Katliam sırasında Karabağ'da yaşamakta olan bazı Ahıska Türkleri de hedef alınmış ve diğer Müslümanlarla beraber bir etnik temizlik operasyonu sırasında bunlar da kurban edilmişlerdir. Bir gecede binden fazla Türk ve Müslüman'ın katledildiği Hocalı soykırımı tarihe geçen en acı olaylardan birisi olarak bölgenin ne durumda olduğunu açıkça gözler önüne sermektedir. Bu olay üzerine on bin nüfuslu Hocalı da yaşamakta olan üç bin Azeri Türk'ü bölgeyi terk etmek zorunda kalmışlardır. Yapıldığı sırada kamuoyundan gizlenen Hocalı katliamı, Karabağ sorununun bir dönüm noktası olmuştur. Bir gecede binden fazla insanın katledilmesi, Karabağa Rusların ve Ermeniler'in ne kadar fazla önem verdiklerini göstermiştir. Sırpların Bosna'da Boşnaklara yaptığının benzeri derece ağır bir katliam olan Hocalı olayı, insanlığın yüzkarası olarak tarihe geçmiştir. Hocalı ile Agdam arasındaki yola cesetleri dizen Ermeni ve Rus birlikleri daha sonra da hızlarını alamayarak Nahcivan'a girmişler ama burada aynı olayı tekrarlayamamışlardı. Ermeniler Kelbecer kentine saldırıya başlayınca bu kez uluslararası toplum devreye girerek yeni bir katliam olayını önlemiştir. Rus destekli Ermeni saldırıları birbirini izledikçe bir milyonu aşkın Azeri yaşadıkları bölgeleri terk ederek göçmen yaşamına yönelmişlerdir.

Hankenti adını taşıyan şehri Dağlık karabağ cumhuriyetinin merkezi ilan eden Ermeniler, bu kentte düzenledikleri sürekli gösteriler ile Azeri katliamını savunmuşlardır. Tam anlamıyla bir etnik temizleme operasyonu Bosna sonrasında Karabağ toprakları üzerinde ikinci kez Rus emperyalizminin desteği ile ortaya çıkmıştır. Nüfusunun onda birinin göçmen konumuna sürüklenmesini önleyemeyen Azerbaycan Cumhuriyeti dünya devletlerinden yardım istemiş ama batılı emperyal devletler Hocalı katliamını Hristiyan dayanışması çerçevesinde görmezden gelmişlerdir. Azerbaycan ülkesinin birçok bölgesi göçmenlerle dolmuş ve Azeri devleti önemli bir maddi yükün altına bu

yüzden girmek zorunda kalmıştır. Sovyetler Birliği zamanında başlamış olan Azeri yer isimlerini değiştirme ve bölgedeki Azeri nüfus yoğunluğunu dağıtma girişimleri yeni dönemde artarak devam etmiş ve sonunda Hocalı katliamı gibi büyük soykırım felaketlerine kadar gitmiştir. Ermenistan'ın başkenti olarak Ruslar tarafından belirlenen Erivan'ın nüfusu yirminci yüzyıla kadar yüzde seksen Azeri nüfusa dayanıyordu. Ermenistan'daki iki bin üç yüz köyün iki bininde Sovyetler Birliği kurulana kadar Azeriler çoğunluğa sahip bulunuyordu. Sovyet hegemonyası altında Rusların Ermenileri destekleyerek yapay ülke Ermenistan'ın bulunduğu yere iyice yerleşmesi ve Azerilere karşı bir nüfus dengesi oluşturabilmesi için Karabağ ve Ermenistan bütünleşmesini kolaylaştıracak çeşitli girişimlerde bulundukları görülmektedir. Bu süreç günümüzde de devam etmekte ve Rus emperyalizmi Azerbaycan'a ve Türkiye'ye karşı Karabağ bölgesinin Ermenistan'a verilmesini gerçekleştirmek için çaba sarf etmektedir. Türkiye ve Azerbaycan'ı açıkça tehdit eden böylesine bir olumsuz gelişmeye karşı Türk dünyasının yeterince dikkatli davranmadığı ve gereken önlemleri almadığı görülmektedir. Azerbaycan'ın pasif politikaları, Türkiye'nin İsrail ve ABD güdümlü politikaları ile birleşince, Hristiyan dünyasının desteği altındaki Rusya ve Ermenistan işbirliği platformu Karabağ'ın Ermenilere verilmesini hızlandırmaktadır. Son iki asırda Azeri Türklerini kovarak, Azeri toprakları üzerinde bir Ermeni devleti kurdurtan Rus emperyalizmi, kendi çıkarları doğrultusunda küçük Ermenistan'ı büyütebilmek ve bu doğrultuda Karabağ ile Ermenistan'ı birleştirebilmek üzere, elinden gelen her yolu denemekte ve muhtemel bir Türkiye Azerbaycan bütünleşmesi ile sağlanacak büyük Türk devleti projesini devre dışı bırakabilmek üzere de, Karabağ'ın Ermenileşmesini sonuna kadar savunmaktadır. Pan-Türkizmin Büyük Turan İmparatorluğuna giden yolu güney Kafkasya bölgesinde Rusya ve Ermenistan işbirliği ile kesilmek istenmektedir.

ABD ve İsrail ikilisi ise, Rusya'nın güneye inerek sıcak denizlere ulaşmasının önünü kesebilmek için Kafkasya ve Hazar bölgelerine girmek ve yeni ortaya çıkan enerji hatlarında egemen olmak istemektedirler. Bu nedenle Ermenistan'ı Rusya'dan koparmağa çalışmaktalar ve bu doğrultuda Türkiye'yi kullanarak Türkiye üzerinden Ermenistan ile yeni köprüler kurmak istemektedirler. Son zamanlar da Türkiye'nin sürekli olarak Ermenistan'a doğru ABD ve İsrail ikilisi

tarafından itilmesi sonucunda, tarihten gelen Türkiye ve Azerbaycan birlikteliği bozulma aşamasına gelmiştir. Küreselleşme aşamasında geçen yirmi yılın sonunda, dünyanın yeniden Rusya ve Amerika dengesinde bir düzene doğru sürüklenmesiyle, Türkiye tahtırevanın mihenk noktası konumuna gelmiş ve Rusya ile ABD arasında giderek artan rekabet ortamında, ABD ve İsrail ikilisi Türkiye'yi Ermenistan ile yakınlaştırmak, Kafkasya'ya Türkiye üzerinden girebilmenin girişimlerini uygulama alanına aktarmıştır. Türk kamuoyunun alışık olmadığı bu durum Türkiye ile Azerbaycan devletlerinin arasını açarken, Türk dünyasında da hiç iyi karşılanmamıştır. Rus emperyalizmine direnen Türkiye'nin ABD emperyalizmi ve onun üzerinden İsrail Siyonizm'ine alet olmasını, bütün Türk devletleri ve Türk kamuoyu son derece olumsuz karşılayarak bu duruma açıktan karşı çıkmışlardır. Bölgede ABD Büyük Orta Doğu Projesini İsrail ise Büyük İsrail Projesini Türkiye üzerinden gerçekleştirmeğe çalışırken, Türkiye Cumhuriyeti gibi bir büyük devleti tutsak almaları ve kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak Türk varlığı için en büyük tehdit olan Ermenistan'a yakınlaştırmalarına karşı çok büyük tepkiler gündeme gelmiştir. Ermenistan'ı Rusya'dan kopararak bölgedeki büyük Türk varlığına karşı kullanmak isteyen emperyal ve Siyonist güçlerin açılım adı altında Türk politikasını da kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye çalıştıkları ve bazı dolaylı olaylar yaratarak Türkiye'yi Ermenistan'a yakınlaştırmak, Azerbaycan'dan kasıtlı olarak uzaklaştırmaya çalıştıkları görülmekte ve bu duruma haklı tepkiler birbirini izlemektedir. ABD ve İsrail ikilisinin bu bölgedeki bin yıllık Türk birikimini dikkate almadan gündeme getirdikleri müdahale girişimlerinin, Ermenistan'ı kazanmak için Karabağ'ın Ermenilere verilmesini yeniden gündeme getirdiği ortaya çıkmıştır. Rusya'nın gücünün Ermenistan ile Karabağ bütünleşmesi için yeterli olamadığı bir aşamada, ABD ve İsrail ikilisi kendi projeleri doğrultusunda devreye girerek Karabağ'ın yeniden Ermenistan'a verilmesini zorlamaktadırlar.

Ermenistan'daki Türk düşmanı kesimleri temsil eden Taşnak partisinin giderek gücünün sınırlandırıldığı görülmekte, tıpkı Türkiye'de olduğu gibi Ermenistan'da da Rusya'ya karşı olan ve batıya yakın duran bir yönetim oluşturulmağa çalışılmaktadır. Batı destekli Türkiye'de gündeme getirilen Ermeni açılımının karşı muhatabı bir yönetim Ermenistan'da ortaya çıkarılmak istenmekte, batı güdümlü

bir Ermeni yönetimini iktidara getirebilmek üzere Karabağ konusu kullanılmaktadır. Rusya'nın Ermenistana sağlayamadığı Karabağ'ın, batı desteği ile Ermenistan ile bütünleştirilmesinin, bu küçük Kafkas ülkesinin, Rusya'dan koparak batı bloku içinde yer alacağı gibi bazı tahminleri gündeme getirmektedir. Türkiye batı baskısı ile bu doğrultuda açılımlara zorlanırken, hem Ermenistan Türkiye sınır kapısı açılması istenmekte, hem de Türkiye'nin Ermeni soykırımını kabul etmesi için baskılar yapılmaktadır. Ermenistanın yüz misli büyüklükte olan bir ülke olarak Türkiye'nin, ABD ve İsrail'in çıkarlarına bu gibi açılımlara zorlanması, Türk tarihine ve Türkiye'nin ulusal çıkarlarına ters düşen bir durumdur. Kafkasya bölgesinde Türk ağırlığını ortadan kaldıracak doğrultudaki bazı adımların atılması gelecekte Türkiye cumhuriyetinin varlığına yönelik bazı ağır ve önemli gelişmelerin başlangıcı olabilecek düzeydeki girişimlerdir. Van gölünün güneyinde bir Büyük Kürdistan oluşturulurken, Van gölünün kuzeyinde de bir Büyük Ermenistan hem Karabağ bölgesi Ermenilere verilerek, hem de Türkiye-Ermenistan sınır kapısı açılarak geleceğe dönük oluşturulmak istenmektedir. Türkiye ve Azerbaycan devletlerinin çıkarları açısından son derece tehlikeli boyutlar taşıyacak bir Ermeni açılımında Karabağ'ın Ermenilere verilmesinin kabul edilemeyeceği ve Azeri toprakları üzerindeki haksız Ermeni işgali sona ermedikçe hiç bir biçimde sınır kapılarının açılmayacağını taraf-larca iyi bilinmesinde bölge barışı ve istikrar açısından yarar vardır.

Emperyal çıkarlar doğrultusunda Kafkas dağlarında denize kıyısı olmayan yapay bir biçimde oluşturulmuş bir kukla devlet olarak, Ermenistan'ın geleceğe dönük bir biçimde büyütülmesi ve kurumlaştırılması, bölgedeki Türk egemenliğine karşı çıkan bütün emperyal merkezler tarafından desteklenmektedir. Tarihte ilk Ermeni devletinin Klikya bölgesinde kurulduğu ve Ermenilerin geleceğe dönük bir yaşam düzeni oluşturmak için Akdeniz kıyısında bir devlet istediği tarihi bilgilerin ışığında değerlendirilmelidir Bugünkü Ermeni diasporasının Akdeniz kıyısındaki yapay devlet olan Lübnan'ın başkenti Beyrut'tan yönetildiği gerçeğini de bu aşamada dikkate almak gerekmektedir. Ermenilerin kendi hallerine bırakıldığı zaman bugünkü küçük Ermenistan'ı terk ettikleri görülmektedir. Ermeniler için hiç bir gelecek vaad etmeyen bu küçük devletin, bölgedeki Türk ağırlığına karşı Hristiyan emperyal güçler tarafından desteklenmesi

konusuna son derece dikkatli yaklaşmak ve Türklerin aleyhine olabilecek herhangi bir dıştan dayatmalı gelişmeyi açılım yutturmacaları ile kabul etmemek gerekmektedir. Türkiye-Azerbaycan bütünleşmesinin önünde en büyük engel olarak emperyalizm tarafından dayatılmış bir Ermeni devleti ile Türkler karşı karşıya olduklarını hiç bir zaman unutmamalı ve bu küçük siyasal yapının Türklerin aleyhine büyütülmesine yönelik bütün emperyal girişimlere karşı çıkmalıdır. Ancak o zaman, bugün bir millet iki devlet olarak tanımlanan Türkiye-Azerbaycan bütünleşmesi gelecekte sağlanabilecek ve Türkler tek ve büyük bir devletin çatısı altında birleşebileceklerdir. Böylesine bir bütünleşmenin önünü kapayabilecek Ermeni açılımlarına hem Türkiye hem de Azerbaycan devletleri kapalı olmak durumundadırlar.

Ermenistan devleti bugünkü Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını resmen ve açıkca kabul etmedikçe açılım adına hiç bir adım atılmamalıdır. Ayrıca Ağrı dağını kendi devletlerinin sembolü olarak bayraklarında taşımağa devam eden bir Ermeni tutumu sona ermedikçe, sınır kapılarının açılmasını kabul etmek mümkün değildir. Türkiye'nin Doğu Anadolu bölgesini sürekli olarak batı Ermenistan diye dünyaya tanıtmaya kalkışan Ermeni politikalarına son verilmedikçe Türkiye ve Ermenistan arasında yakınlaşmanın başlayabilmesi son derece zor olacaktır. Ermenistan Karabağ bölgesindeki işgalden vazgeçmedikçe, kaçırılan Azeriler tekrar eski bölgelerine geri dönmekçe, Türkiye'nin Ermenistan'ı muhatap kabul etmesi mümkün olmamalıdır. Bütün bu konular Türkiye ve Ermenistan arasında sürdürülecek görüşmelerde ana sorunlar olarak çözüme kavuşturulmalıdır. Ermeni diasporasının merkezi olan Lübnan'daki Rusya ve batılı ülkelerin kontrolü dışında kalan gerçek Ermeni lobileri ile temas kurma yolları öncelikle araştırılmalıdır. Kafkas dağlarına hapsedilmiş bir yapay Ermeni devletin geleceğe dönük olarak Rusya, ABD, İsrail, İngiltere ya da Fransa gibi batılı emperyal ülkelerin çıkarları doğrultusunda Türkleri böylecek bir biçimde varlığını koruması yerine, Lübnan gibi Akdeniz'e kıyısı olan ve eski Klikeya Ermeni devleti gibi denize çıkışlı bir ülkede, yeni bir Ermeni devleti kurulması üzerinde düşünülmelidir. Emperyalist ülkelerin dışında hareket eden Ermeni lobilerinin böylesine bir yaklaşımı ciddi olarak düşündükleri ve bu nedenle Diaspora'nın merkezini Beyrut'ta oluşturdukları anlaşılmaktadır. Orta Doğu haritası yeniden çizilirken, Ürdün ya da Lübnan

gibi yapay devletçikler yerine bölgedeki Ermeni nüfusunu barındıracak bir Ermeni devleti Akdeniz kıyısında gündeme gelebilecektir. Türkiye ve Azerbaycan bu konuda işbirliğini geliştirirlerse, bağımsız Ermeni lobilerinin deniz kenarında Ermenistan bir projesine dayalı yollardan destek verebilirler ve o zaman da ABD ve İsrail merkezli politikaların Ermenistan üzerinden Kafkasya'ya taşınmasının önüne geçilebilir. Emperyal devletlere alet olmayacak, Akdeniz kıyısındaki bir Ermeni yapılanmasına Türk devletleri de yardımcı olabilir. Böylece, Türk-Ermeni çatışmasına yolaçan Kafkasya'daki dağlık yapay Ermeni devleti sorunu bir başka yöne taşınarak bölge için barış ortamı yaratılabilir. Bugün Ermenistan nüfusundan beş misli fazla Ermeni asıllı insanın Orta Doğu ülkelerinde yaşadıkları dikkate alınırsa, Kafkasya yerine Orta Doğu'da kurulacak bir Ermeni devletinin Ermeni halkının yaşam tercihlerine daha uygun olduğu görülmektedir. Böylece Ermeniler Ruslar tarafından tıktırıldıkları dağlık bölgedeki hapis hayatından kurtularak, deniz yolu ile dünya ülkelerine açılabilme şansını elde edebileceklerdir. Dağlık Ermenistan projesi geride kalırken Dağlık Karabağ sorunu da kendiliğinden devredışı kalacaktır. Dağlık Ermenistan ne kadar yapay bir ülke ise, Dağlık Karabağ'da o kadar yapay bir Cumhuriyettir. Osmanlı İmparatorluğu yıkılırken, son Osmanlı hükümetleri de bu doğrultuda düşünmüşler ve Akdeniz kıyısında bir Orta Doğu devleti olarak Ermenilerin devletleşmesini desteklemişlerdir. Ne var ki, Birinci Dünya Savaşı sonrasında Orta Doğu haritasını çizen İngiltere ve Fransa tıpkı Rusya gibi Ermenileri Kafkas dağları üzerinde tutmuş ve Orta Doğu haritası çizilirken, bu bölgede bir Ermeni devletine yer vermekten çekinmişlerdir. Osmanlı yönetimi Ermeni vatandaşları için Orta Doğu'da bir devlet arayışını örgütlemeye çalışırken, Doğu Anadolu'daki Hristiyan ve Müslüman çatışmalarını önlemeye çalışarak, Ermeni asıllıların Suriye üzerinden Orta Doğu'ya nakledilmeleri için yoğun çaba sarf etmiştir. Hristiyan Ermenileri Osmanlılara ve Müslüman Türklere karşı kullanmak isteyen bütün batılı merkezler ve Siyonist lobiler Ermenileri Kafkas dağlarına hapsederek, bugünkü çatışmaların ve sorunların devam etmesine yol açmışlardır.

Bugünkü küçük devlet Ermenistan'da iki milyon Ermeni asıllı insan yaşamaktadır. Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra nüfusunun yarısını yitiren bu küçük devletin halkı kendi haline bırakılsa

diğer Ermeni asıllı lobilerin yaşadıkları ülkelere göç etmek istedikleri anlaşılmaktadır. Orta Doğu ülkelerinde on milyona yakın Ermeni asıllı insanın yaşadığı dikkate alınırsa ve buna paralel olarak gene bir on milyonun üzerinde Ermeni asıllı insanın batı ve diğer dünya ülkelerinde yaşadıkları düşünülürse, Kafkasya’da bir Büyük Ermenistan yaratma projesinin, pek de gerçekçi olmadığı anlaşılmaktadır. Hal böyle olmasına rağmen emperyalist ülkeler Kafkasya’da bir Büyük Ermenistan yaratarak, Türk dünyasının tam ortasına bir Hristiyan kale dikmeğe çalışmaktadırlar. Ermenistan’ın varlığının tartışılır olduğu bir aşamada, Karabağ’ın Ermenilere bırakılması düşünülmemelidir. Karabağ Ermenilere verilirse, Hristiyan ve Siyonist emperyalistlerin Kafkasya ve Hazar hedefli politikalarında Türk üstünlüğünün tasfiyesi de sağlanacaktır. Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan devletinin yöneticileri bu durumu dikkate alarak ortak bir politika izlemeliler ve Orta Asya ile Ön Asya Türklüğü arasına sokulan Ermeni bıçağından kurtarabilmenin yollarını aramalıdırlar. Bu doğrultuda, Azerbaycan ve Türkiye giderek bütünleşirken, Karabağ’da yeniden eski Türk ve Müslüman ahalisinin yaşadığı bir ülke olarak Azeri Türklerinin geri döneceği bir ülke olmalıdır. Bu aşamada, Karabağ yeniden Azerbaycan’a geri dönmelidir. Türkiye ve Azerbaycan arasındaki köprü konumundaki Nahcivan üzerinden iki Türk devletinin bütünleşmesinin adımları atılmalıdır. Karabağ ve Nahcivan yeniden Türk dünyasına açılırken, Türkiye ve Azerbaycan bütünleşmesinde önemli bir mesafe kat edilmelidir. Bu aşamada, Türkiye ve Türkler için yapılacak açılım Karabağ’ın yeniden Azerbaycan’a bağlanmasını sağlamaktır. Bu nedenle Karabağ Ermenilere verilemez. Bu bölge eğer birilerine verilecekse o zaman eski sahibi olan Azeri Türklerine Karabağ iade edilmelidir. Nahcivan ve Karabağ, Türkiye ve Azerbaycan arasında bir köprü olmalı ve böylece Orta Asya ile Ön Asya Türklüğünün bütünleşmesi sağlanmalıdır.

Üçüncü Bölüm

Türkiye, İran ve Suriye

1. İran Savaşı Kesinlikle Durdurulmalıdır

Bütün dünya pupa yelkenli hızı ile bir üçüncü dünya savaşı dönemine doğru sürüklenmektedir. Günümüzde yaşanmakta olan olayların baş döndürücü hızı giderek insanların nefesini kesme aşamasına gelmekte ve bir türlü durdurulamayan savaş süreci de, her şeye rağmen tırmanarak devam etmektedir. En büyük ülkenin yönetiminden en küçük devletlerin hükümetlerine kadar bu olumsuz gidiş görölmesine rağmen kimse bir şeyler yapamamakta ve hızla ilerleyen savaş konjonktürü hiçbir biçimde önlenemez bir biçimde geleceğe doğru akıp gitmektedir. Herkes bir gün savaş çıkacağını, Amerika Birleşik Devletleri ya da İsrail'in yakın zamanda atom bombası atmak dâhil, İran'a yönelik bir askeri maceraya kalkışacağını, Irak'a yönelik askeri maceradan sonra, Orta Doğu'da ikinci bir savaş döneminin İran'a yönelik saldırı ile başlayacağını artık herkes görebilmekte ama bu durumu hiç kimse önleyememektedir. Böylesine bir sürecin Irak savaşı ile başladığı, yakın zamanda ikinci adımın İran savaşı ile bölgede gündeme getirileceği artık iyice belli olmuş ve bu kesinleşen durumu önleyebilme doğrultusunda gösterilen çabalarla kesin bir sonuca varılamamıştır. İran savaşının saati kurulmuştur ve bir saatli bomba gibi yakın bir zamanda patlayacağı giderek kesinleşmektedir. Saatin tik-takları ve ilerleyen zaman dilimi içinde insanların uykusunu kaçırarak derecede dakikaların su gibi akıp gitmesi sonuçsuz kalan çabaların yansıyan olumsuz bir durumu olarak öne çıkmaktadır.

İran savaşı da, tıpkı Irak savaşı gibi bu ülkenin nükleer santal sahibi olma arzusuna dayandırılmaktadır. İsrail için en büyük Arap tehdidi olan Irak'ın önce uçaklarla vurularak nükleer santralden vazgeçmesinin sağlanması ve ikinci adımda da dünyanın süper gücü olan Amerikan ordusunun, Siyonist İsrail'in kontrolünde bölgeye getirilerek bir devlet olmaktan çıkarılması ve bu doğrultuda üç

ayrı bölgeye bölünmesi üzerine benzeri bir senaryo uygulanmak ve bu doğrultuda İran'da beşe bölünmek istenmektedir. İran gibi iki milyon kilometrekarelik bir ülkede yaşayan seksen milyon insan tarihin derinliklerinden gelen *Pers* geleneğinin günümüzdeki temsilcileri olarak merkezi coğrafyada bir büyük devleti ayakta tutmakta ve insanlık dışı batı emperyalizmine karşı direnerek, bütün dünya ülkelerine ve mazlum uluslara önemli bir olumlu örnek yaratmaktadır. Bütün dünyaya egemen olmak ve yeryüzünün tüm zenginliklerine el koymak isteyen emperyalizm, Irak ve Afganistan sonrasında İran'ı hedef tahtasına oturttuğu bu aşamada, İran direnerek kendisini korumakta ama kendisine yönelik bir Siyonist saldırı üzerinden de bir üçüncü dünya savaşının karşı cephesini oluşturmaktadır. Savaşlar karşı tarafların oluşması ile gündeme geldiklerinden, İran'ın tüm gücü ile ortaya çıkması ve Atlantik emperyalizmine karşı direnmesiyle üçüncü dünya savaşının karşı cephesi kendiliğinden oluşmaktadır. Böylesine bir büyük savaş macerasına dünyayı sürüklemek isteyen bir avuç azınlıktaki egemen güçler İran tehdidini abartarak ve sürekli olarak gündemde tutarak, bir gün üçüncü dünya savaşını çıkarabilmenin hesaplarını yapmaktadırlar.

Savaştan yana olan güçler savaşlar yolu ile küresel egemenliklerini koruyabilmenin ve değişen koşullarda sürdürebilmenin çabası içerisinde dirler. Ellerinden gelse dünyanın her ülkesinde sıcak çatışma çıkartacak kadar gözü dönmüş savaş lobisi üyelerinin, sahip oldukları güç ile İran konusunu sürekli olarak gündeme getirdikleri ve bu ülkenin kesinlikle vurulması gerektiğini açıkça savundukları görülmektedir. Böylesine olumsuz bir tutumu örgütlü bir doğrultuda sürdürmekte olan savaş lobisi üyelerinin tüm insanlığın mahvına neden olabilecek bir üçüncü dünya savaşı kışkırtıcılığı yaptıkları artık kesin olarak anlaşılmaktadır. İran gibi dünyanın önde gelen büyük ülkelerinden birisini hedef alacak böylesine bir senaryonun, oldukça çok yıkıma neden olabilecek sonuçlarına herkes katlanmak zorunda kalacaktır. Normal koşullarda hiçbir zaman istenmeyecek bir sıcak çatışma ya da savaş senaryosunun, nükleer silahların da kullanılacağı bir üçüncü dünya savaşı sürecine dönüşmesini bugünkü dünya düzeni önleyemezse, bu olumsuz durum bütününü yerkürenin yok olması da dahil olmak üzere her türlü kıyamet ve felaket senaryosunun gerçeklik kazanmasına giden yolu açabilecektir. Bugün gilenen

noktada, artık sadece İsrail-İran çekişmesini değil, ABD'nin silah gücü üzerinden insanlığın mahvını esas alarak durum değerlendirilmesi yapılmalıdır. Böylesine bir düşünce de beraberinde, İran savaşı senaryolarının tümüyle durdurulmasını ya da devre dışı bırakılmasını zorunlu kılmaktadır.

Irak gibi sonunda yok olmayı göze alamayan İran'ın, kendisini savunması ve bu doğrultu da ülkesine yönelebilecek her türlü saldırı ya da tehdide karşı önlemler geliştirmesini doğal olarak anlayışla karşılamalıdır. Ulus devletler çağında her devlet, uluslararası alandaki rekabet düzenine uygun olarak kendisini diğer devletlerin tehditlerine karşı koruyabilme yarışı içindedirler. Devletler, devletler arasında oynanmakta olan büyük oyunda, kendisini daha iyi konuma getirebilmek ve her türlü tehdide karşı tam anlamıyla güvenliğini sağlayabilmek üzere, gereken adımları atarlar ve bu doğrultuda geliştirdikleri politikalar ile karşı dengeler oluşturarak ulusal çıkarları doğrultusunda daha iyi bir gelecek arayışına yönelirler. İran sahip olduğu bin yıllık devlet geleneği ile dünya haritası üzerinde bu konumunu en iyi bir biçimde değerlendirebilen devletlerden birisidir. Yeryüzü haritasının tam orasında büyük bir devlet olarak binlerce yıl varlığını koruyabilmek ve geleceğe dönük bir süreçte, bunu koruyarak geliştirmek kolay bir iş değildir. Osmanlı İmparatorluğu kendisinden önceki Türk imparatorluğu olan Selçuklu Devleti gibi tarihin dönüşüm noktasında varlığını ve birliğini koruyamadığı için dağılmak zorunda kalmış ve onun yerine kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti, bugün merkezi coğrafyada geçmişten gelen siyasal birikimin temsilcisi olarak bölgesel düzen ve barışın koruyucusu olmağa çaba göstermektedir. Sınır komşusu olan Irak devletinin haksız bir saldırı ve işgal sonrasında dağıtılması üzerine bütün bölge devletleri gibi hem İran hem de Türkiye Cumhuriyeti benzeri bir saldırı tehdidi ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Savaşı, öncelikle kutsal kitabı doğrultusunda hareket ederek bir Siyonist dünya krallığını *Siyon Tepesi*'nin üzerinde kurmak isteyen İsrail istemektedir. Hristiyan dünyasının üçte birini işbirlikçi *Evanjelik* tarikatının desteği ile bir kıyamet masalı olarak *Armageddon* savaşına ikna etmiş olan uluslararası Siyonizm, İsrail merkezli bir dünya düzeni ardında koşarken, ilk engel olan Irak'ı ABD ordusunun gücü ile aşmıştır. Şimdi ise karşısına ikinci engel olarak koskoca İran devleti

çıkılmaktadır. Küçük İsrail, dünyanın en güçlü Siyonist lobilerinin desteği ile ikinci engeli de aşmağa çalışırken, İran üzerinden Arme-geddon senaryoları medya ve basın dünyasının en tepelerinde yer almaktadır. Bu doğrultuda neoliberaler ile dinciler arasında Siyonist lobiler ciddi bir işbirliği ve paralellik sağlayarak, küçük İsrail'i büyüterek bir dünya imparatorluğuna dönüştürecek kıyamet senaryolarının çığırtağını yapmaktadırlar. Yarım yüzyıl sonra, küçük İsrail Devleti'nin bir savaş mekanizması olarak programlandığı ve bu nedenle sürekli terör ve savaş uygulayarak, Büyük İsrail İmparatorluğunun kurulmağa çalışıldığını artık bütün dünya yakından bilmektedir. Kurulduğu günden bu yana işgalci tutumunu kesintisiz sürdüren İsrail, merkezi coğrafyayı sürekli savaş ve sıcak çatışma ortamına sürüklemiş ve bu doğrultuda terörü bir devlet politikası olarak bölge ülkeleri üzerinden tırmandırmıştır. Terör ve savaş İsrail devletinin milli politikası olarak öne çıkmış ve bütün Siyonist lobilerin desteği ile tırmandırılarak, küresel Yahudi hegemonyasının temelleri atılmak istenmiştir. Irak sonrasında İran savaşı ile bu doğrultuda bir adım daha atılmak ve merkezi coğrafyadaki İran etkisi devre dışı bırakılarak, Hazar ve Sibirya'ya yönelik bir batı hegemonyası bölgeye dayatılmaktadır. Mezopotamya üzerinde sağlanan yeni hegemonyanın Hazar ve Sibirya bölgeleriyle tamamlanmak istenmesi, tam anlamıyla bir küresel emperyalizm dayatması olarak öne çıkmaktadır.

İkinci olarak Amerika Birleşik Devletleri de, bir İran savaşına istekli görünmektedir. ABD yirminci yüzyılın yükselen süper gücü olarak yirmi birinci yüzyılda da hegemonyasını devam ettirebilmek için dünyanın merkezi alanı olan Avrasya bölgesinde tam anlamıyla bir mutlak kontrol sağlayarak kendisine rakip olarak öne çıkan yeni kutup merkezi büyük dev ülkeler olan Rusya, Çin ve Hindistan'ın önünü kesmeğe çaba göstermektedir. ABD kendi üstünlüğünün devamı için merkezi coğrafyada tam bir üstünlük ararken, Amerikan politikasında çok etkili olan petrol, silah, otomotiv endüstrileri de Hazar ve Sibirya bölgelerine girmek ve Avrasya kıtasının bu iki önemli merkezinde Orta Doğu benzeri bir üstünlük yapılanması oluşturmak istemektedirler. Petrol ve gaz tekelleri İran ile beraber bütün Hazar ve Sibirya havzalarının yer altı zenginliklerine el koymağa çalışırken, otomotiv endüstrisinin dev tekelleri de bu doğrultuda enerji şirketleriyle beraber hareket etmektedir. Bu çekişmeden yararlanmak

isteyen silah tekelleri de bölgedeki bütün ülkelere her türlü yeni silahlı satarak ekonomik üstünlüklerini pekiştirebilmenin arayışı içine girmişlerdir. ABD devletinin savaş arayışlarını bu üç büyük lobinin desteklemesi ve lobi üyesi uluslararası tekellerin Siyonizm'in kıyamet senaryosu doğrultusunda savaş sürecini kışkırtarak tırmandırmaları, dünyayı geri dönülmez bir aşamaya getirmiştir. Uluslararası alandaki gelişmeler yakından izlendiğinde ortaya birbiriyle bağlantılı birçok gelişme çıkmakta, olaylar zinciri bir bütün olarak ele alındığı zaman İran savaşı riskinin eskisine oranla çok fazla arttığı gözle çarpılmaktadır. Özellikle İsrail ve İran arasında yaşanmakta olan gerginliğin her geçen gün yeni bir safhaya gelmesi ve bunun sonucu olarak da, bir gece ansızın bir patlama ile uyanma tehlikesinin artması, her an için İran'a yönelik bir İsrail ya da ABD saldırısının gerçekleşebileceğini göstermektedir.

İsrail'in, Büyük İsrail Projesini gerçekleştirebilmek ve Armegeddon adlı kıyamet senaryosu sonrasında, Siyonist dünya krallığı oluşturarak Hz. İsa'yı geri getirme planları dinci çevreler tarafından desteklenirken, Evanjelik tarikatı mensuplarının böylesine bir hedef uğruna militanlığa kalkıştıkları görülmektedir. İnsanlık için kıyamet oluşturacak bir savaş senaryosunun atom bombasının kullanılmasına bağlı olduğunu herkes görebilmektedir. ABD başkanını saf dışı ederek nükleer silaha sahip olan İsrail, *Kennedy*'nin öldürülmesinden bu yana geçen zaman zarfında beş yüz civarında nükleer silaha sahip olabilmıştır. İsrail kendisi için hak olarak gördüğü bu durumun benzerinin komşularının eline geçmesini istememektedir. Bu nedenle; çeyrek yüzyıl önce Irak'ın nükleer santralını havaya uçuran İsrail şimdilerde İran için de benzeri hava taarruzuna hazırlanmaktadır. ABD'nin yeni başkanı *Kennedy*'nin durumuna düşmemek üzere son derece aktif bir politika ile İsrail'in İran'a yönelik nükleer saldırısını önlemiş ve bu doğrultuda birbirini izleyen üç nükleer zirve toplantısı birbiri arasına tamamlanmıştır. İsrail'i devre dışı bırakan ABD ilk zirveyi kendi başkentinde yapmış, ikinci zirve toplantısı İran'ın başkentinde yapıldıktan sonra üçüncü nükleer zirve Birleşmiş Milletler genel kurulunda yapılarak İsrail'in İran'a yönelik atom savaşı şimdilik durdurulmuştur. Daha önceden planlandığı üzere, 2010'un ilk altı ayı içerisinde İsrail tarafından başlatılması düşünülen nükleer savaşa uluslararası toplum izin vermemiştir. İlk iki dünya savaşından

dersler çıkaran dünya toplumu, önde gelen büyük devletlerin öncülüğü ile üçüncü dünya savaşına giden yolda, İsrail'in İran'a yönelen atom saldırısı büyük çabalar ile durdurulabilmiştir. İnsanlık şimdilik bu yılı kurtarmış görünmesine rağmen alttan alta savaş lobilerinin ve Siyonist gücün yönetiminde bir nükleer savaş çıkarttırabilmek üzere uğraşmağa devam ettikleri göze çarpmaktadır. Kesinlikle savaşa koşullanmış kesimler dünya barışını ortadan kaldıracak her fırsatı değerlendirerek kışkırtıcılığa devam etmektedirler.

Nükleer zirveler sayesinde İsrail'i durdurabilen ABD yönetimi ile Siyonist devlet arasında bir pazarlık kendiliğinden ortaya çıkmış, Amerikan yönetimi İsrail'i nükleer saldırıdan vazgeçirebilmek amacıyla kendisinin İran'ı vuracağı konusunda Yahudilere söz vermiştir. ABD, Avrupa Birliği Çin ve Rusya ile işbirliği yaparak, İsrail'e karşı bir anti-nükleer cephe ortaya çıkarırken, İsrail yalnız kalmış ve sonunda dünya devlerine karşı meydan okumaktansa, kendisini rahatlatacak bir doğrultuda, ABD ile İran'ın kesinlikle vurulması konusunda prensip anlaşması yapmıştır. Irak engelini aşan İsrail, Orta Doğu'da giderek bir Şii emperyalizmi uygulamakta olan İran baskısından kurtulabilmek için ABD'nin sonunda İran'ı vurması için tüm lobileri aracılığı ile baskı yapmıştır. Amerikan yönetiminin önceliği bir nükleer savaşın önlenmesi olduğu için, Çin ve Rusya ile beraber İngiltere ve Fransa gibi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin tüm üyeleri ABD ile beraber anti-nükleer oluşumun önünde yer almışlardır. Öncelik insanlığın nükleer tehlikeden kurtarılması olduğu için, İsrail'i bu konuda durdurabilmenin yolu, ABD tarafından İran'ın vurulması biçiminde formüle edilmiştir. Önceliği İsrail'in durdurulmasına veren ABD yönetimi, nükleer zirveler ve Birleşmiş Milletler örgütünün yakın desteği ile bunu sağlayınca, geleceğe yönelik olarak yeni bir savaş hazırlığı dönemine girmiştir. İsrail kadar ABD için de Avrasya stratejisinde en büyük tehditlerden birisi olarak öne çıkan İran'ın aşılması gerektiğinden, Amerikan yönetimi kendisini zorlayan üç büyük ekonomik lobinin istekleri doğrultusunda bir savaş hazırlığını başlatmıştır. Silah şirketleri bu işin gönüllü hazırlayıcılığını yaparlarken, petrol ve enerji devleri de İran gücünden kurtulabilmek için Amerikan yönetimini savaşa yönlendiren girişimlerini hızlandırmışlardır. Küresel medyayı denetim altında tutan Siyonist

lobilerin de böylesine bir savaş yöneliminin önünü açmağa çalıştıkları ve destekledikleri görülmüştür.

Yakın zamanda *Suudi Arabistan* devletinin, altmış milyar dolarlık büyük bir silah alımını Amerikan silah şirketleri üzerinden yaptığı resmen çeşitli basın organları tarafından açıklanmıştır. Suudi Krallığı gibi bir yönetime sahip olan Arabistan'ın İran savaşı sürecinde bu kadar büyük bir silah alımına yönelmesi karşısında, ABD'nin İran savaşı sırasında yalnız kalmayacağını özellikle Suudi Arabistan üzerinden Orta Doğu'daki Arap potansiyelini İran'a karşı kullanmak istediğini göstermektedir. Saddam rejiminin oluşturduğu Sünni set ortadan kalkınca, İran Orta Doğu'nun Şiilik üzerinden patronu konumuna gelmiştir. İsrail yüzünden Saddam'ı yıkan ABD, daha sonra pişman olmuş ama yeniden Saddam'ı geri getiremeyeceği için İran'ın örgütlediği Şii emperyalizmi ile uğraşmak zorunda kalmıştır. Suriye'deki Nasturi yönetimi, Lübnan'daki Şii Arap potansiyeli ile Irak'ın güneyi ve Arabistan'ın kuzeyindeki Şii Arapların tamamı zaman içerisinde İran'ın kontrolü altına girince, Irak'ın yıkılması nedeniyle bir İran Şii emperyalizmi uygulaması Orta Doğu üzerinde kendiliğinden gündeme gelmiştir. İran merkezi coğrafyadaki Şii topluluklar üzerinden etkisini artırınca Yemen'e ve Somali'ye kadar inebilmiş ve bu bölgedeki ağırlığını artırarak, Kızıldeniz'e kadar hegemonya alanını Şiiler üzerinden yaygınlaştırmıştır. İsrail ve ABD ikilisi Arap ülkelerindeki Sünni bütünleşmesini Saddam'ı yıkarak devre dışı bırakınca, arkadan gelen İran'ın Şii emperyalizmini önleyememişlerdir. İran bugün eskisinden daha fazla güçlü bir konuma gelerek, bütün İslam dünyası içinde Şii topluluklar üzerinden etkisini artırmış ve kısa zamanda en büyük ve güçlü İslam devleti olarak ortaya çıkmıştır. İran'ın bu genişleyen hegemonyası karşısında, İsrail iyice köşeye sıkışmış, ABD ise giderek merkezi coğrafyadaki etkisini yitirme tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Böylesine istenmeyen bir duruma sürüklenen ABD ve İsrail ikilisi için, İran'ın önünün kesilmesi ve Orta Doğu'da Saddam sonrasında gündeme gelmiş olan Şii emperyalizminin önlenbilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır. İşte bu yeni olumsuz durumda İran'ın vurulması düşünülmekte ve merkezi coğrafyaya gelmiş olan Amerikan gücü geri adım atmak istememektedir.

İran'ın Amerika tarafından vurulmak istenmesinin ikinci nedeni de, Çin'in bu ülkeye hızla yerleşmesidir. Yıllarca afyon savaşı

ile uyutularak kendi ülkesine hapsedilen Çin, uyanan bir dev olarak dünya gündemine geldiğinde, hızla bir emperyal güç konumuna geçerek, bütün Asya kıtasındaki ülkeler ile yakından ilgilenmeğe ve bunlara tıpkı ABD ve batılı emperyal ülkeler gibi içeriden gizlice sızarak, kendi çıkarları doğrultusunda bu ülkeleri yönlendirmeğe çalıştığı son yıllardaki gelişmeler ile ortaya çıkmıştır. Soğuk savaş sonrasında dünyaya açılan Çin halk Cumhuriyeti önce kendisini toparlamış ve daha sonra da yeni süper güç olarak uluslararası alanda etkili olmağa başlamıştır. Önce Tayvan üzerinde hak ileri süren Çin sırasıyla Nepal, Bhutan, Kırgızistan, Tacikistan ve Birmanya gibi ülkelerdeki etkinliğini artırmağa başlamıştır. Ayrıca Hindistan ile anlaşarak Hint okyanusunda ortak askeri manevraları Amerikan saldırganlığına karşı geliştirmiştir. Rusya ile bir araya gelerek Şanghay örgütünü de oluşturan Çin, orta Asya ülkeleriyle bir araya gelerek Avrasya bölgesindeki otorite boşluğunu doldurmağa ve böylece Amerikan saldırganlığının önünü kesmeğe çaba göstermiştir. Her geçen gün artan enerji gereksinimlerini karşılayabilmek amacıyla İran-Çin petrol boru hattı döşenmiş ve böylece İran'ın enerji kaynaklarının Çin'e yönelmesi sağlanmıştır. İsrail gerginliği yüzünden İran'ı karşısına almak zorunda kalan ABD yönetimi, böylesine olumsuz koşullarda İran'ın enerji kaynakları üzerinde Çin'in öne çıkmasını önleyememiştir. Boru hatları üzerinden Çin ile İran arasında sıkı bir enerji koridoru açılırken, batı ile karşı karşıya alan İran daha fazla Çin'in kucağına doğru kaymıştır. İran ile başlayan enerji alışverişi doğrultusunda Çin'de İran'a yeni yatırımlar başlatarak bu ülkeye ekonomik anlamda girmiştir. Çin aldığı enerji karşılığında hem bu ülkeye yeni yatırımlar yapmış hem de giderek artırdığı üretimini kullanarak İran'a fazlasıyla mal satmağa başlamıştır. Böylece bir anlamda Asya'nın doğusu ve batısı arasında Çin-İran koridoru oluşturulmuş Orta Asya bölgesi bir İran ve Çin kısılcı arasına alınmıştır. Dünya hegemonyası uğruna, yıllardır Afganistan'da savaşarak emperyal bir Avrasya stratejisi izleyen Amerika Birleşik Devletleri, Çin ile İran arasında başlatılmış olan bu yakınlaşma ve ekonomik entegrasyondan fazlasıyla rahatsız olmuştur. ABD açısından İran'ın vurulmasındaki ana nedenlerden birisi de Çin'in bu ülkeye tam anlamıyla girmesidir. Ayrıca tıpkı ABD'nin Türkiye'ye girişi gibi yeni bir sürecin Çin-İran entegrasyonu ile başlaması da, gelecekte İran üzerinden Çin'in dünyanın merkezi alanına müdahale etmek istemesidir. Çin'in İran üzerinden Orta Doğu ve Ön

Asya bölgelerine müdahale etmesi de merkezi alandaki ABD, İsrail ve batı hegemonyasını sona erdireceği için, İran üzerinden bölgedeki bütün Şii toplulukları Çin emperyalizminin batı inisiyatiflerine karşı kullanabilmesi olanağı doğacaktır. Şu an, İran'ın batıya karşı sürdürdüğü direnişin arkasındaki asıl gücün Çin olduğu, her geçen gün biraz daha anlaşılakta ve İran'a giren Çin'in önümüzdeki dönemde merkezi coğrafyanın yeni egemen gücü olabileceği görülmektedir.

Yeni başlayan Çin ve İran ortaklığının dünyadaki bütün dengeleri değiştireceğinin oraya çıkması üzerine, dünyanın diğer güçleri böylesine bir bütünleşmeyi önleme doğrultusunda yeni adımlar atmak zorunda kalmışlardır. Özellikle Rusya İran'ı Çin'e kaptırmamak üzere bu ülke ile yeni yakınlaşma denemelerine kalkışmış, İran'ın atom santral kurma işinde fazlasıyla yardımcı olarak Buşehr Nükleer Santralının kurulması işini yürütmüştür. İran'a nükleer santral kuran, zenginleştirilmiş uranyum yakıtı sağlayan, atom bombası yapma sürecinde İran'ın ihtiyacı olan her türlü yardımı yapan Rusya devletinin, önümüzdeki dönemde, Çin'in İran'ı içeriden ele geçirme girişimlerine karşıda yeni bir denge arayışı içerisine gireceği ve bu doğrultuda yeni politik girişimleri kalkıştığı görülmektedir. Özellikle *Putin* yönetiminin Hazar denizine kıyısı olan bütün ülkeleri bir Hazar Kardeşliği platformunda bir araya getirmesi ve böylesine bir Hazar dayanışması içerisine girmesi önem taşımaktadır. Rusya'nın Avrupa ülkeleriyle kurmuş olduğu enerji yolunun benzeri bir yolu İran'ın Çin ile kurmasına pek de istekli olmadığı ve zaman içerisinde izleyeceği politikalar ile böylesine bir oluşumu önleyeceği gibi bir hava sezilmektedir. Batı emperyalizminin Hazar ve Sibirya havzalarını ele geçirmek üzere Avrasya bölgesine yönelik olarak geliştirdiği saldırı savaşlarına karşı Çin ile bir araya gelerek Şanghay örgütünü kuran Rusya'nın yeni dönemde çok yönlü dengelere girerek, bir Çin ve İran bütünleşmesini önleyeceği anlaşılmaktadır. İşte bu aşamada Amerika devreye girmekte ve hem Çin'e hem de İran'a karşı Rusya'yı dolaylı yollardan desteklemektedir. ABD emperyalizmi dışarıdan İsrail destekli İran karşıtlığı politikalarını tırmandırırken, Rusya ile çok yönlü dengelere oynamakta, Rusya'nın Avrupa ülkelerine enerji satmasına karşı çıkmazken, Rusya ile dolaylı yollardan işbirliği yaparak Çin'in İran'ı ele geçirmesinde izlediği yolu Rusya'nın kesmesini dolaylı olarak desteklemektedir. Bir anlamda İran'ı kullanarak

Çin'in dünyanın merkezinde egemen duruma geçmesini önlemek üzere Amerika Rusya ile işbirliğini arka planda geliştirmekte ve dolaylı yollardan Rusya'nın İran üzerinde etkili olmasını sağlayarak, Çin'in bu ülkeyi içeriden ele geçirmesini önlemek istemektedir. Şanghay örgütünün iki kurucu üyesini İran üzerinde karşı karşıya getiren bir politikayı ABD'nin çok dikkatli olarak geliştirdiği ve böylece dışarıdan vurmakta zorlandığı İran'ın karşı tepki olarak Çin'in bas-kısı altına girmesini önlemeğe çalıştığı anlaşılmaktadır.

İsrail merkezi coğrafyaya egemen olabilmek için ABD ile Irak'ı vurduktan sonra bir de Türk-İran savaşı kışkırtıcılığına yönelmiştir. İsrail Siyonizm'i bir anlamda iti ite kırdırmak olarak açıklanabilecek bir strateji ile iki sınır komşusu büyük ülkeyi birbirine karşı kışkırtarak bir Türk-İran savaşının ardında koşmuştur. İkinci dünya savaşı sonrasında Orta Doğu'ya gelen ve gizlice Türkiye'yi içeriden ele geçiren ABD emperyalizmini Siyonist lobileri aracılığı ile kullanarak Türkiye ve İran'ı birbirine karşı kışkırtmağa çalışan İsrail, yarım yüzyılı geçen çabalarına rağmen bu planında başarısız olmuş ve iki büyük komşu ülkeyi birbiriyle savaştıramamıştır. Amerika'nın çok uzak olması, İsrail'in de çok küçük kalması nedeniyle İran savaşını Türkiye üzerinden tezgâhlamaya çalışan Siyonizm ve Atlantik emperyalizmi, her türlü kışkırtmayı gerçekleştirmelerine rağmen, bu planlarını bir türlü uygulamaya aktaramamışlar ve bu nedenle İran savaşı ile ilgili olarak başka senaryolara yönelmek zorunda kalmışlardır. İsrail Kürt bölücü terörünü iki ülkeyi birbirine karşı kışkırtabilmek için zorlar-ken, ABD de iki ülke arasındaki rejim farkını devreye sokarak bir çatışma ortamı arayışı içerisinde olmuştur. Ne var ki, bu gibi oyunların iyice açığa çıkmasından sonra, şimdilerde ABD'nin daha farklı politikalar aracılığı ile Türkiye'yi İran'a karşı kullanmak istediği görülmektedir. ABD Rusya'yı İran'a dolaylı olarak yönlendirirken, Türkiye'yi de gene dolaylı olarak Rusya'ya yönlendirmekte ve böylece bir Türk-İran dayanışmasının batı hegemonyasına karşı oluşmasını önlemeğe çalışmaktadır. Soğuk savaş dönemindeki Rus partnerini giderek arayan ABD, yeni dönemde Avrupa ve Çin gibi iki büyük rakibine karşı Rusya ile bir tahterevallî politikasına yönelmekte, böylece çok kutuplu dünyada Rusya ile paslaşarak diğer kutup merkezlerinin önünü kesmeğe çalışmaktadır. Türkiye üzerinden kurulmakta olan bu Tahterevallî'de Türkiye Rusya'ya doğru itilerek İran ile yakınlaşmasına set

çekilmektedir. Böylece Atatürk döneminde gerçekleşmiş olan Türk-İran ortaklığına dayanan yeni bir Sadabat Paktı gibi bölgesel dayanışma paktı, önlenmeğe çalışılmakta ve İran yalnız bırakılarak, gerektiği zaman vurulmak üzere köşeye sıkıştırılmağa çalışılmaktadır. Çok kutuplu dünyanın yeni dengelerinde küresel politikalar her geçen gün değişirken, kutup merkezleri ile beraber Türkiye gibi diğer büyük ülkelerinde yeni gelişmeler ve ittifakları çok yakından ve dikkatli olarak izleyerek hareket etmesi dünya barışının korunabilmesi açısından gerekli olmaktadır. Yeni koşullarda dünya dengeleri dikkatli olarak korunabilirse ve barışçı çizgide yeniden oluşturulabilirse o zaman, hiçbir ülkenin ya da devletin çıkarları doğrultusunda kasıtlı olarak savaş çıkarabilmek mümkün olamayacaktır.

Irak savaşı sonrasında başlatılmış olan İran'a savaş sürecinin, acilen durdurulması gerekmektedir. Eğer İran'a İsrail ya da ABD tek başlarına saldırırlarsa bütün dünya ülkeleri bu haksız savaşa karşı çıkacaklardır. O zaman yalnız kalacak olan ABD ve İsrail ikilisi zorunlu olarak Atom bombası kullanacaklar ve böylesine bir durum da diğer atom silahına sahip olan ülkelerin savunma amaçlı olarak nükleer silahlara başvurmasını gündeme getirecektir. Soğuk savaş döneminde kurulmuş olan dehşet dengesinin, günümüzde de korunması gerekmektedir. İsrail'in gözü dönmüş Siyonist'lerinin nükleer bombaların düşmesine basmasına dünya kamuoyu izin vermemelidir. ABD'nin ise nükleer zirvelerde olduğu gibi gene dünyanın diğer büyük ülkeleriyle beraber Birleşmiş Milletler örgütünün çatısı altında dünya barışı için çalışmalarını sürdürmesi yararlı olacaktır. Irak savaşında iki milyon insan yok yere feda edilmiştir. İran savaşında ise insan kaybının bunun en az on misli olacağı ve nükleer silah kullanılması noktasın da ise merkezi coğrafyanın bütünüyle yaşanmaz bir duruma geleceği uzmanlar tarafından ifade edilmektedir. Benden sonra tufan zihniyeti ya da benim olmuyorsa başkasının hiç olmasın yaklaşımı çerçevesinde hareket edebilecek ihtiraslı politikacılar ya da lobiler insanlığın başını İran savaşı üzerinden derde sokamamalıdır. Böylesine bir hedef için yeni bir Dünya Barışı hareketine ihtiyaç bulunmaktadır. Savaşa karşı çıkan ve dünyada yeni bir barış düzeni kurulmasından yana olan herkesi çatısı altında buluşturacak bir barış hareketinin acilen oluşturulması ve bu doğrultuda Birleşmiş Milletlerin daha güçlü bir örgütlenme ile öne çıkarak, bir

üçüncü dünya savaşının yeryüzünü mahvetmesi acilen önlenmelidir. Türkiye hedef ülke İran'ın yakın komşusu ve akrabası olarak bu konuda daha aktif politikalar ile öne geçebilmeli, nüfusunun yarısından fazlası Türk asıllı olan sınır komşusu üzerinden savaş belasının bütün merkezi alanı tehdit etmesine karşı, önlemleri komşularıyla beraber alarak, dünya barışını merkezde güvence altına alabilmelidir.

2. Türkiye Ve İran Birbirini Anlamalıdır

Batılı ülkeler Orta Doğu devletlerinin ciddi devletler olmadığını ve Sycos-Picot Antlaşması çerçevesinde masa üzerinde sınırların çizildiği yapay devletçikler olduğunu sürekli olarak ileri sürmektedirler. Bu doğrultuda Irak, Kuveyt, Suudi Arabistan, Bahreyn ve Katar gibi petrol devletleri örnek göstererek, Orta Doğuda yer alan devletlerin ciddi örgütlenmeler olmadığını ve aslında hepsinin birer benzin istasyonu olduğunu savunmaktadırlar. Beşyüz yılı aşkın bir süre Osmanlı İmparatorluğunun toprakları içerisinde yer alan bu coğrafyada emperyal güçlerin çıkar hesapları ve aralarında yaptıkları pazarlıklar sonucunda kurulmuş olan Orta Doğu'daki devletler düzeninin ortadan kaldırılarak yeni bir yapılanmanın dayatıldığı bu aşamada merkezi coğrafya devletleri varlıklarını ve bütünlüklerini korumada ciddi biçimlerde zorlanmaktadırlar. Nitekim, Orta Doğu'nun en zengin ve güçlü Arap devletlerinden birisi olan Irak, Amerikan ve İsrail saldırılarına dayanamayarak çökmüştür, şimdi de dağılmağa doğru zorlanmaktadır. Benzeri bir gelecek bölgede var olan İran, Türkiye, Suriye, Suudi Arabistan ve Mısır için de düşünülmekte ve olaylar bu doğrultuda uzaktan kumandalı bir biçimde yönlendirilmeğe çalışılmaktadır. Avrupa standartlarında çok büyük olan Orta Doğu devletlerinin, İsrail'in kurulmasından sonra küçültülmeleri gerekmektedir. Bu nedenle, Siyonizm ve Atlantik emperyalizmi merkezi coğrafyayı dağıtmak için ellerinden gelen her yolu denemekteler ve ortaya çıkan olayları da bu doğrultuda manüple etmektedirler. Irak sonrasında bütün Orta Doğu ülkeleri batı emperyalizminin hedefine girmiş ve geleceğe dönük işgal ve saldırı senaryolarına konu olmuşlardır. Bazen açıktan bazen da dolaylı yollardan bu süreç, ABD ve İsrail ikilisinin güdümünde tüm bölgeye dayatılmaktadır. Küreselleşmenin devam edebilmesi ve bu doğrultuda siyonistler ile Atlantik emperyalistlerinin

hegemonyasında bir yeni dünya düzeninin hızla kurulabilmesi için, Orta Doğu devletleri dağıtılarak yok edilmeğe çalışılmaktadır.

Tam bu aşamada iki büyük Orta Doğu devleti olan Türkiye ve İran hedef tahtasına konulmakta ve sıkıştırılarak dağıtılmağa uğratılmaktadır. Bu coğrafyanın bin yılı aşkın devlet geleneğini temsil eden iki büyük devletin batının emperyal güçleri tarafından tehdit edilmesi ve giderek sıkıştırılarak, Yugoslavya benzeri birer dağılma senaryolarına mahkum edilmeğe çalışılmaları dünya barışını tehdit edecek gelişmelerdir. Orta Doğu'yu bir büyük imparatorluk olarak altı yüzyıla yakın yönetmiş olan Osmanlı imparatorluğunun ortadan kaldırılmasından sonra bu bölgeye barış ancak soğuk savaş koşullarında ve iki kutuplu denge koşullarında getirilebilmiştir. Soğuk savaşın sona ermesiyle beraber, geçmişten gelen bütün sıcak çatışmalar emperyal merkezler tarafından kaşınarak gündeme getirilmiş ve böylece İsrail'in önünü açacak doğrultuda bölge ülkeleri sürekli olarak sıkıştırılmıştır. ABD gibi bir dev bir ülke, İsrail'in çıkarları için bölgeye askeri güç olarak gelmiş ama bu esas amaç petrol ve enerji sorunu öne çıkarılarak gizlenmeğe çalışılmıştır. Siyonizmin Büyük İsrail rüyası ABD ile beraber bütün batı kapitalist sistemini yönlendirirken, uluslararası konjonktür Orta Doğu üzerinde kilitlenmiştir. İsa'dan yirmi yüzyıl sonra batı emperyalizmi dünyanın merkezi topraklarını ele geçirerek doğuya doğru büyük bir sefere kalkışmış, bu doğrultuda Büyük Orta Doğu Projesi adı altında Büyük İsrail Projesini maskeleyen bir siyasal girişim öne çıkarılmış ve bu doğrultuda siyasal çizgide yeniden örgütlenen bir islam olgusu dünya kamuoyunun önüne getirilmiştir. Yirmi yılı aşkın bir süre, Sovyetler Birliğinin dağılmasından bu yana geçmesine rağmen, batı merkezli ve dıştan kumandalı bu manipulasyon senaryoları bir türlü gerçekleşmemiş ve zaman içerisinde gerçekler ortaya çıktıkça emperyalist girişimler sonuçsuz kalmıştır. Birbirini izleyen her emperyal saldırı bölge ülkelere yönelik olarak geliştirildikçe, büyük tepkiler ve yansımalar ortaya çıkmış, bölge ülkeleri de bu süreç içerisinde gerçekleri görerek, emperyal güçlerin ne yapmak istediğini artık açık olarak kavramışlardır. Küresel sermaye ve siyonizmin denetimi altındaki uluslararası medya gerçekleri gizlemeğe ve siyasal senaryoların üzerini örtmeğe çalışmasına rağmen artık mızrak çuvala sığmamağa başlamış, çuvalın içerisinde mızrağı saklayamayan emperyalistler de, bölge ülkelerinin

kendilerini savunma doğrultusunda geliştirmiş oldukları haklı tepkilerini anlamağa çalışmışlardır. Artık Orta Doğu'da gizli planlar devre dışı kalırken, açık oyunlar sergilenmeğe başlamıştır.

Eski Osmanlı topraklarında sonradan olma Orta Doğu devletleri zorlanırken, iki eski devlet geleneğinin temsilcileri olan İran ve Türkiye, bölgenin geleceğinde söz sahibi ülkeler olarak varlıklarını ve etkinliklerini bugüne kadar sürdürmüşlerdir. Ne var ki, dünyanın merkezine kesin olarak egemen olmak isteyen batı emperyalizmi, hem İran'ı hem de Türkiye'yi hedef tahtasına oturturken, bu iki devletten kurtulmak için her yolu denemeğe başlamıştır. İran jeopolitik konumuyla batıya daha uzak bir yapıya sahip olduğu için, Irak gibi sistem dışı ülkelere yapılan saldırıların benzerleri İran'a doğru yönlendirilmeğe başlanmıştır. ABD batı emperyalizminin patronu olarak tüm doğu ülkelerine ve üçüncü dünya devletlerine karşı bir yeni emperyal savaşı küreselleşme döneminde açarken, İran'ı tıpkı Irak seferinde olduğu gibi dünyanın gündemine oturtmağa çalışmaktadır. Irak'a saldırı öncesinde işgal ve savaşı haklı kılmak üzere her türlü yalanı söylemekten çekinmeyen ABD emperyalizmi, şimdi benzeri oyunları İran için çevirmeğe başlamıştır. İran'a saldırı için Irak modeli benzeri bir yol izlenmekte ve bu doğrultuda Siyonizm ve küresel sermayenin güdümündeki uluslararası medya aracılığı ile kamuoyu yaratılmağa çalışılmaktadır. Irak'ta olmayan nükleer silahların İran'da olduğu, İran'ın nükleer santraller aracılığı ile atom bombası yaparak İsrail'i vuracağı öne sürülmektedir. ABD Siyonist lobilerinin en önemli temsilcisinin zenci bir başkanın arkasına gizlenerek Amerikan başkan yardımcılığı makamına gelmesi, İsrail'de ise en fanatik Siyonist politikacıların başbakan ve dış işleri bakanlığı koltuklarına oturması üzerine, İran için savaş sinyalleri çalmağa başlamıştır. İran artık Irak sonrasında İsrail'in başlıca hedefidir ve en kısa süre içerisinde İran'a da atılacak atom bombaları ile haddinin bildirilmesi gündemdedir. İran, beşyüz civarındaki atom bombası stoku ile bütün merkezi coğrafya için en büyük tehdit olan İsrail'e karşı kendini korumak üzere, savunma amaçlı nükleer santraller kurarken, Siyonizm ve Atlantik emperyalizmi bu büyük ülkeyi en kısa sürede halledebilmeyenin çabası içindedirler. İsrail'in yeni hükümetin işbaşına gelmesinden sonra giderek artan askeri hareketliliği ile beraber Obama'nın işbaşına gelmesinden sonra ABD'nin yeni dönem politikalarının devreye

girmesi sürekli olarak İran'ı hedef göstermektedir. Irak benzeri yalanlar medyada fazlasıyla kullanılmasına rağmen inandırıcılık sağlanamamakta, Irak yenilgisi nedeniyle İsrail ve ABD'ye başta batılı ülkeler olmak üzere hiç bir dünya ülkesi artık inanmamaktadır. ABD ve İsrail lobileri ancak para dağıtarak bazı küçük ada ülkelerini Birleşmiş Milletler çatısı altında yanlarına çekebilmektedirler. Bunun dışında etkin olamamakta ve giderek komik durumlara düşmektedirler.

Irak benzeri yalanlarla dışarıdan İran'a saldıramayacağını anlayan ABD bu kez farklı bir yola başvurarak, İran'da yapılan son başkanlık seçimlerini kullanarak bu ülkeyi içeriden istikrarsızlığa sürüklemek istemiştir. Bu doğrultuda, İran cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ciddi bir saflaşma meydana gelmiştir. Türkiye'deki İsrail lobisinin önde gelen temsilcilerinden bir yazarın açıkça ifade ettiği gibi, Ahmedinejat'ın seçimleri kazanmasına en çok İsrail sevinmiştir çünkü Ahmedinejat gibi birisi geçmiş dönemde olduğu gibi ağzını her açtığında İsrail'e saldırmasıyla Siyonizm'in Büyük İsrail projesinin önünü açacak bir savaş ortamına elverişli durum yaratmaktadır. Daha önceki İran seçimlerinde de ABD ve İsrail'e yakın çevrelerin İran'daki molalar rejimini devre dışı bırakarak eski bir İslam militanı olan Ahmedinejat'ın cumhurbaşkanlığına gelmesini destekledikleri öne sürülmüştür. Birinci dönemindeki tutumu ile İsrail ve ABD saldırganlığını haklı çıkaran Ahmedinejat, ikinci dönemde de aynı tutumunu sürdürürse, İsrail ve ABD'nin İran'a saldırısı haklı çıkarabilecek bir ortamı eskisi gibi canlı tutacaktır. Bu nedenle, İsrail Ahmedinejat'ın yeniden seçilmesine sevinirken, savaşa karşı olan İngiltere ve ABD'nin Anglosakson lobileri mollalar konseyinin adayları olan eski başbakan Musavi'nin arkasında olmuşlardır. İran Anayasasına göre en üst devlet organı olan Anayasa'yı koruma kurulu ülkenin geleceğine egemen olmağa çalışırken, önce Musavi'den yana bir tutum takınmış ama daha sonra da seçim sonuçlarını onaylayarak ülkede bir siyasal krizin gelişmesine izin vermemiştir. Humeyni döneminin sekiz yıllık başbakanı Musavi ve Ahmedinejat arasında kalan Anayasayı koruma kurulu, İran'ın bu zor dönemden hızla geçebilmesi için çaba gösterirken, seçim sonuçları üzerine İran'da olaylar biribiri ardı sıra patlak vermiştir. Aradan bir kaç hafta geçmesine karşılık İran bir iç istikrarsızlık sürecine teslim olmuştur. Olaylar zaman içerisinde durulacağına

devam ettirilmiş ve daha sonra da ciddi bir Ahmedinejat karşıtlığı örgütlü olarak İran siyaset sahnesine getirilmiştir.

İran'daki olayların tırmanmasına karşı önlem almağa çalışan Anayasayı Koruma Kurulu, içerideki olaylardan dolayı İngiltere'yi sorumlu tutmuş ve bu ülke elçiliği mensuplarının ülkeyi terk etmelerini istemiştir. ABD ve İsrail dururken İngiltere'nin başlıca sorumlu ülke olarak gösterilmesi de, bu coğrafya 'da İsrail'in siyonist planlarına karşı çıkan en büyük batılı gücün İngiltere olduğunu göstermektedir. ABD bazen İsrail bazan da İngiltere ile beraber hareket ettiği için son dönemlerde kendi politikasını yürütemez bir duruma sürüklenmiştir. Bush döneminde zirveye çıkan Siyonist politikalara ABD teslim olurken, bu duruma dünya devletinin kurucusu ve eski patronu olarak İngiltere sürekli olarak karşı çıkmış ve ABD'deki Anglosakson lobileri siyonistler ile evanjeliklere karşı devreye sokmuştur. Soğuk savaş döneminin Amerikan -Rus dengesinin bozulmasından sonra, ABD gücünü Truva atı olarak kullanmağa çalışan İsrail ve Siyonizme karşı İngiltere ve Anglosakson lobiler ABD içinde ve uluslararası alanda tavrı almağa başlamışlar, fanatik siyonizmin kutsal Armegeddon savaşı doğrultusunda bir üçüncü dünya çatışması çıkartma çabalarına karşı dünya barışını korumak üzere, diğer ülke ve güçlerle küresel barış için işbirliği ve dayanışma girişimleri gene İngiltere'nin öncülüğünde geliştirilmiştir. İsrail için ilk tehdit olan Irak'ın yıkılmasından sonra, ikinci büyük tehdit olan İran'ın yıkılmasına sıra gelmiş ve bu doğrultuda olaylar geliştirilmeğe başlanmıştır. Netanyahu'nun başbakan olması ve Liberman'ın dışişleri bakanlığına gelmesi İran'ı vurma takviminin hızlandığını açıkça ortaya koymaktadır. En fanatik siyonistlerin İsrail'i yönetmeğe başlaması ile beraber, aşırı bir İsrail düşmanı çizgide Ahmedinejat eski tutumunu sürdürme durumunda, İsrail'i haklı çıkararak İran'a saldırıyı bir anlamda meşru müdafaa olarak gösterebilecektir. İşte yüzyıllarca dünyayı yönetmiş olan İngiliz politikası böylesine bir olumsuz duruma izin vermemek üzere devreye girerek, İran'ı savaş alanından geri çekecek ve hedef olmaktan çıkaracak dengeli politikaları uygulamak üzere Musavi'yi desteklemiştir. Humeyni'nin mirasını korumak üzere görev yapan Anayasayı Koruma Kurulu da bu doğrultuda Musavi'ye yakın bir politika izlemiş ama antiemperyalist doğrultuda üçüncü dünyacılık yapan Ahmedinejatın prestijini kıramamıştır. Küresel sermaye ve

siyonizmin güdümündeki medya organları sürekli olarak Ahmedi-nejatın görüntülerini yayınlarak seçimleri kazanmasını sağlamışlardır. Dünya devletinin kurucusu ve koruyucusu olarak İngiltere bu aşamada İsrail etkisini kıramamış olan ABD'den uzaklaşarak ve İran'da devreye girerek savaş kışkırtıcılığı yapacak bir Ahmedinejat politikasına karşı, mollalar konseyinin desteği ile barıştan yana olan ve İran'ı hedef olmaktan çıkartmak isteyen Musavi'yi desteklemiştir. Bu doğrultuda, Ahmedinejatı protesto eden gösterilerde İngiltere'ye yakın olan bazı kadroların öncülük yaptığı dünya basınında açık olarak yer almıştır. Bu nedenle bu kesimden bazı kişilerin İran'ı terk etmeleri açıkça istenmiştir.

Bugün İran diye bir ülke varsa bu İngiltere sayesinde. On dokuzuncu yüzyıl sonlarında Rusya büyük bir devlet olarak güneye doğru inerken sıcak denizlerde kıyı sahibi olmayı hedeflemiş, bu nedenle Kırım, Kafkas savaşlarından sonra Balkanları'da geçerek sıcak deniz ülkesi olmağa çalışmıştır. Rus emperyalizminin başlıca hedefi olan Antalya'yı ele geçirmek kadar, bu doğrultuda Basra körfezine inmek de Ruslar için vazgeçilmez bir hedef olmuştur. İşte bu durumu zamanında kavrayan İngiltere, Hindistan'ı işgal ederek sömürgeleştirdikten sonra Çin'i Afyon savaşı ile uyuşturarak kendi bölgesine hapsedmiş ve tüm yoğunluğunu Rusya'nın güneye inmesini önlemek üzerine yönlendirmiştir. Bu doğrultuda Rusları önlemek üzere Afganistan bir tampon devlet olarak yaratılmış ve daha sonra da Rusların Kafkasya bölgesinde ilerlemeleri bugünkü İran'ın Kafkasya sınırlarında durdurulmuştur. Ruslar Azerbaycan'ı bölerek üçte birini kendi hegemonyaları altına alırlarken, Azerbaycan topraklarının üçte ikisi İran sınırları içerisinde kalmıştır. Sovyet devrimi sırasında da İran Rusya ile Kafkaslar'da karşı karşıya gelmiş ama Azerbaycan'ı ikiye bölen sınır değişmemiştir. Rusların İran'ı bütünüyle işgalini o dönemin büyük devleti olan İngiltere önlemiş ve böylece Rus emperyalizminin Basra körfezi üzerinden sıcak denizlere inmesine batı emperyalizmi izin vermemiştir. Böylece Rus imparatorluğu kuzey yarıküreye hapsedilerek dünya hegemonyası kurmasına izin verilmemiştir. Jeopolitik dünya kavgası sonucunda İngiltere sayesinde İran'ın Rusya tarafından işgali önlenmiş ve gene İngiltere'nin desteği ile İran bölgenin büyük devleti olarak varlığını bugüne kadar dünya ve bölge dengelerinde sürdürebilmiştir. İran yönetimi gelişen olaylar

nedeniyle İngiltere'yi suçlarken, bugün sahip olduğu bağımsız devlet düzenini, gene bu İngiliz devleti sayesinde kazanmış olduğunu hatırlamak durumundadır. İngilizler dün Rus emperyalizmine karşı koruyarak bağımsız devlet olmasını sağladıkları İran'ı bugün de İsrail Siyonizm'ine karşı korumak üzere yola çıkmışlar ve bu doğrultuda, İran'ı bir üçüncü dünya savaşına sürükleyebilecek maceradan uzaklaştırabilmek üzere, İran üzerindeki etkilerini barışçı doğrultularda artırmağa çalışmışlardır. ABD'nin Siyonizm'e kilitlenen politikalar yüzünden dünya hegemonyasını yitirmeğe başladığı bu aşamada, ABD öncesi dönemdeki gibi İngiltere devreye girerek kendi kurmuş olduğu dünya devletini ve buna bağlı olarak oluşturulmuş olan dünya düzenini üçüncü bir küresel savaş risklerine karşı korumağa çaba göstermektedir. Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere, dünyanın önde gelen bütün büyük ülke ve devletleri de, ABD üzerinden sürdürülen bu İngiltere ve İsrail çekişmesini dikkatle izleyerek gereken önlemleri almağa çalışmaktadırlar. İran'ı öne çıkaran konjonktürü yerinde izleyen dünya güçleri, İsrail'in Büyük bir imparatorluk kurma hedefi doğrultusunda İran'a yönelik saldırıya geçmesini, önleyecek bir barış platformunu yavaş yavaş dünya sahnesinde öne çıkartmaktadırlar. Artık İran konusu gündeme geldikçe, bütün dünya İsrail'in üçüncü dünya savaşı senaryosunu görmekte ve gelişmeleri bu doğrultuda değerlendirerek, savaş sürecini önleyici önlemler geliştirmeye çalışmaktadır.

Kendisi hedef konumuna gelen İran'ın uluslararası konjonktürdeki gerçek durumu algılamakta biraz zorlandığı görülmektedir. Atlantik emperyalizmi üzerinden merkezi coğrafyaya egemen olmak isteyen İsrail Siyonizm'inin sıkıştırmalarına karşı, sürekli bir biçimde kendini savunma gereksinmesi içinde bulunmak İran'ı normal koşullarda politika üretmek ve diplomasi izlemek şansından mahrum bırakmıştır. Küresel sermayenin desteği ile medya aracılığı ile sürekli olarak tırmandırılan savaş ve saldırı riski İran yönetimi üzerinde ağır bir baskı oluşturmakta ve bu nedenle de giderek gerginleşen ortamda İran makamları da Ahmedinejat gibi düşmanlık gösterilerine dönüşen tutumlar izlemektedirler. İran gibi binlerce yıllık köklü devlet geleneğine sahip olan bir büyük devlete yakışmayacak derecede amatör tutumlar izleyen İranlı yöneticiler, bir anlamda devlet yönetimi ile cemaat yönetimini karıştırmakta ve bu nedenle de olayların

olumsuz çizgilerde gelişmesine neden olmaktadır. İslam devrimi sonrasında, siyasal İslam'ın kurallarına göre yönetilmeğe başlayan İran devletinde sahip olunan büyüklük ve köklü geçmiş birikiminin ikinci derecede kaldığı ve cemaat yönetimli benzeri amatör girişimlerin zaman içerisinde öne çıktığı görülmektedir. Ahmedinejat Humeyni döneminin en keskin militanlarından birisi olarak, devlet başkanlığı sırasında çeşitli amatör tutumlar sergilemiş ve bu nedenle de İran'ın uluslararası alanda diplomatik savaşı zaman zaman yitirmesine neden olmuştur. Tıpkı Türkiye gibi doğu ile batı arasında yer alan İran devletinin sahip olduğu anayasal yapı içerisinde yeterince bir profesyonel devlet yönetimini batılı devletlere ve emperyalizme karşı sürdüremediği görülmektedir. Bu durumdan da sürekli olarak kaybeden taraf İran olmaktadır. İran'ın dünyanın büyük ülkelerinden birisi olarak sadece merkezi coğrafyada değil, ama küresel düzende geçmişten gelen büyük birikimini öne çıkarması gerekirken, diğer İslam devletleri ile beraber doğulu devletler içerisinde yer alması nedeniyle gerektiği kadar uluslararası politikada etkin bir devlet konumuna gelememekte ve bu nedenle de küçükük İsrail'e karşı bile gereken önlemleri alamamaktadır. İsrail'in küçüklüğü karşısında bölgesel dengeler açısından İran'ın büyüklüğünün devreye girmesi gerekirken, İran'ın sürekli olarak kamuoyu savaşını yitirmesi hem İran hem de İslam dünyası açısından son derece olumsuz durumlar yaratmaktadır. İran bu durumları dikkate alarak kendisine bir çeki düzen verirse, Hamaney ve mollaların daha dengeli tutumları İran politikalarına egemen olabilirse, o zaman İsrail'in her türlü savaşı tırmandırma siyaseti başarısız kalacaktır. ABD'de o zaman İngiltere ile beraber barıştan yana politikalara ağırlık verebilecektir. Bugün yaşanmakta olan sürecin savaştan barışa dönüşebilmesi için, İngiltere ve ABD işbirliğinin daha da gelişmesi ile beraber İran'ın da daha aktif ve dengeli politikalara yönelmesinin zorunluluğu her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır.

İran savaş sürecine doğru zorlanırken sınır komşusu olan Türkiye'de bir başka açıdan aynı savaşın içine çekilmeğe çalışılmaktadır. Batı dünyası açısından bir Nato ülkesi olan Türkiye sistem içi bir ülke olarak savaşa hazırlanmakta ve bu doğrultuda Nato örgütü bir baskı aracı olarak Türk ordusu ve devleti üzerinde kullanılmağa çalışılmaktadır. NATO'nun yanı sıra Avrupa Birliği süreci de Türkiye'nin

dönüştürülmesinde kullanılmakta ve bu doğrultuda Türkiye'yi tasfiye edecek bir çok yasa tasarısı meclisten geçirilmektedir. Atatürk Türk devletini halkın temsilcilerinden oluşan meclisin karar ve yasalarıyla kurmuştu. Şimdi onun kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti gene meclisten geçirilen yasalarla tasfiye edilmektedir. Batılı ülkeler Türkiye'ye dost ve müttefik olduklarını söylemekteler ama hep Türkiye'nin ulusal yapısına ve çıkarlarına ters düşen girişimleri Türk devletinin ilgili makamlarına empoze etmektedirler. Avrupa birliği doğrultusunda Türkiye Kopenhag kriterlerine zorlanarak alt kimlikçilik hortlatılmakta ve böylece ulusal toplum yapısı ile beraber üniter devlet statüsü de zaman içerisinde ortadan kaldırılmaktadır. Açıkça Türk anayasasına aykırı düşen bu gibi girişimler, Avrupa kriterleri görünümünde küresel sermayenin güdümündeki basın ve medya aracılığı ile empoze edilerek, Türkiye'yi tasfiye etmekte olan emperyal süreç, demokrasi diye Türk kamuoyuna yutturulmağa çalışılmaktadır. Batılı ülkelerden gelen yabancı devlet adamları, kapitalist emperyalist sistemin komiserleri gibi Türkiye cumhuriyetini denetlemekteler ve dışarıdan yardım ettikleri bölücü ve dinci kuruluşlar ile resmi görüşmeler yapabilmektedirler.. Türkiye bu aşamada geçmişten gelen batı ittifakının ciddi bir emperyal saldırısı ile karşı karşıya bulunmaktadır. İran savaş öncesi süreçte düşmanları ile uğraşırken, Türkiye tamamen tersi bir durumda kalarak dost ve müttefikleriyle uğraşmak zorunda bırakılmıştır. İran'a İsrail gibi düşmanları açıktan saldırırken, İsrail Türkiye'ye dost görünümünde Türk devletinin olanaklarını İran'a karşı saldırılarda kullanabilmenin arayışı içerisinde olmuştur. Amerika ise Nato üsleri üzerinden İran'a saldırı planları yaparken, Türk ordusunu NATO çatısı altında savaşa razı etmenin çabasını sürdürmüş ve zaman zaman da Türk-İran savaşı için provokatör eylem ve girişimleri açıkça desteklemiştir. ABD yönetimi soğuk savaş döneminden kalma alışkanlıklarından kurtulamadığı için, Türkiye'yi hala sınır karakolu ve bölge üssü bir ülke olarak görmeğe devam etmiştir. Dün Sovyet blokuna karşı bir sınır karakolu olarak kullanılan Türkiye, yeni dönemde bu kez de İran'a ve onun arkasında yer alan doğru güçlere karşı kullanılacak bir batılı karakol ülke olarak görülmek istenmiştir. Avrupa, Amerika ve İsrail yönetimleri sürekli olarak Türkiye'ye bir dost ve müttefik olarak değil, ama kendi çıkarları doğrultusunda müttefiklik görünümü ile perdelenecek bir doğrultuda kullanılacak ülke olarak bakmışlardır. Yarım yüzyılı aşkın

bir süre Türkiye'yi yöneten batı işbirlikçisi kadrolar bu durumu gizleyerek Türkiye'nin kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden ülke olmaktan çıkmasına neden olmuşlardır. Batılıların her istediğine evet diyen bir Türkiye, batı emperyalizminin merkezi coğrafyadaki üssü ve karakolu konumuna düşmüştür. Bu nedenle, şimdi ABD ve İsrail ikilisi Türkiye'yi komşusu İran'a karşı kullanabilmek için açıktan kışkırtıcı senaryoları devreye sokmaktadırlar.

Armageddon senaryolarına göre İsrail önce İran'ı atom bombası ile vuracak, daha sonra da ABD, Türkiye'deki NATO üsleri üzerinden İran'a saldırılacaktır. İran bu durum da hem İsrail'e hem de Türkiye'ye karşı saldırıya geçecek, bu aşamada Pakistan'ın elinde bulunan İslam atom bombası İsrail'e atılacaktır. İsrail bunun üzerine elinde bulunan yüzlerce atom bombasını bölgedeki bütün şehirlere gönderecek ve merkezi coğrafya tam bir yangın yerine çevriyecektir. Bu aşamada İsrail'i Yahudiler terk ederken Ankara ve İstanbul üzerinden kuzey ülkelerine göç edecekler, İran ise İsrail ve Amerika'nın her türlü amaç için kullandığı Türkiye'yi düşman ülke ilan ederek elindeki bomba ve füzeleri, Anadolu kentlerine göndermeğe devam edecektir. Savaş bu biçimde başladığı takdirde, Çin ve Hindistan ile beraber Almanya-Rusya ittifakı da İsrail ve ABD saldırganlığına karşı İran'ın yanında yer alacaklardır. Böylece üçüncü dünya savaşı başlayacak ve bütün dünya yok olana kadar devam edecektir. Savaşın doğu cephesi İran olurken batı cephesinin de Türkiye olması istenmektedir. Birbiriyle dört yüzyıl savaşmamış iki ülke kendisinin olmayan bir haksız emperyal savaş uğruna birbirlerine karşı kullanılan cephe ülkelerine dönüştürüleceklerdir. Birbirine denk nüfuslarıyla toplam yüz elli milyon insanın yaşadığı İran ve Türkiye'nin üçüncü dünya savaşının cephe ülkeleri olmaları konumunda, iki ülkede en az yüz milyon insanın öleceğini askeri uzmanlar açıkça dile getirmektedirler. İran ve Türkiye böylece, bir büyük emperyal saldırı ve savaş senaryosunun iki cephe ülkesi olarak kim vurduya gidecek, savaş sonrasında ise İran ve Türkiye diye devletler olmayacaktır. Nükleer güce sahip olan Siyonistler ve Atlantik emperyalistleri savaş sonrasında merkezi coğrafyaya yerleşerek, kendi dünya imparatorluklarını kuracaklardır. Bu aşamada artık Hz. İsa kutsal toprakların merkezi olan Siyon tepesinde bir dünya krallığını kuracak yoksa, ABD dünyanın merkezinde yeni bir Roma imparatorluğunu eski Sümer toprakları

üzerinde mi kuracaktır? ABD'nin Bağdat'a yaptığı binalar ile Erbil hava alanının ve İstinye konsolosluğunun kale yapısı inşaat kalitelerine bakıldığında, dünya gücünün merkezi coğrafyaya yerleşerek, dünya imparatorluğunu tarihin başladığı eski Sümer ülkesi üzerinden yönetmek istediği anlaşılmaktadır. İsrail Birleşmiş Milletleri Kudüs'e taşımak isterken, ABD Bağdat'a bu uluslararası kuruluşu getirerek, savaş sonrasında yeni bir Irak yapılanmasını önlemek ve dünya devletini dünyanın merkezinde yeniden kurmak istediği görülmektedir. Asya devletlerinin yeni kutup merkezleri olarak devreye girdiği bu aşamada ABD'nin artık on bin kilometre öteden dünyanın merkezini yönetmesi mümkün değildir. Bu nedenle, ABD emperyalizmi İsrail siyonizmi ile işbirliği yaparak merkezi alana açıkça yerleşmektedir.

Orta Doğu'da İsrail ve ABD hegemonyasının kurulabilmesi için ilk tehdit olan Arap milliyetçiliğinin ortadan kaldırılması gerekiyordu. Bu doğrultuda kullanılan Saddam Hüseyin önce Birleşik Arap Cumhuriyetinin kuruluşunu önlemiş, daha sonra da Irak'ı Hitler gibi İran ile büyük bir savaşa sürükleyerek Irak devletinin çöküşüne neden olmuştur. Son olarak da ABD düşmanlığını kışkırtarak ABD'nin Irak'ı işgali senaryolarının tamamlanmasına hizmet ederek tarih sahnesinden çekilmiştir. Saddam'ın ABD'yi kışkırttığı gibi Ahmedinejat'ın da İsrail'i kışkırtması bölgede hem savaş sürecinin hem de yeniden yapılanmanın önünü açmaktadır. Bu aşamada, bütün bölge ülkeleriyle beraber İran ve Türkiye'de bölgenin diğer ülkeleri olarak ciddi tehdit altındadırlar. Türkiye ve İran iki sınır komşusu ve bölge ülkesi olarak bir araya gelerek bir durum değerlendirmesi yapmalı ve merkezi coğrafya üzerindeki emperyalist ve Siyonist planların önlenmesi için her açıdan tam bir işbirliğine yönelmelidirler. Bunun sağlanabilmesi için Türkiye'nin Atatürk dönemi dış politikasına dönmesi ve bölge ağırlıklı politikalarla yoluna devam etmesi gerekmektedir. Türkiye İran'a güven verebilmek için seferber olmalı, halen devam etmekte olan ECO-Ekonomik İşbirliği Antlaşması ile beraber D-8 ülkeleri platformu da daha aktif bir düzene dönüştürülerek iki ülke arasında güven artırıcı olumlu adımlar atılmalıdır. Ayrıca, Irak savaşı sırasında gündeme gelen Irak'a komşu ülkeler platformu bölgede eski CENTO benzeri bir güvenlik örgütlenmesine dönüştürülmelidir. O zaman İran ve Türkiye işbirliği daha da gelişme şansına sahip olacaktır. Ekonomik işbirliğini askeri ve güvenlik işbirliği izlerse o zaman

bölge barışı açısından son derece önemli bir adım atılmış olacaktır. Türk genelkurmay başkanının zaman zaman İran ile teröre ve anarşik olaylara karşı işbirliği yapıldığını resmen açıklaması, Türk-İran işbirliğinin kalıcı bir bölgesel pakta dönüşmesi açısından son derece olumlu bir atmosfer yaratmıştır. Böylece Türkiye bölgede sadece bir NATO ülkesi olarak değil, ama aynı zamanda komşu bir ülke olarak bölgesel dayanışma içerisinde yer alabilmektedir. Türkiye'nin bütün komşularının bu durumu iyi değerlendirmeleri gerekmektedir. Türkiye artık soğuk savaş dönemindeki gibi batı emperyalizminin ileri karakolu değil ama kendi ulusal çıkarlarını ve güvenliğini bağımsız olarak izleyebilen bağımsız bir bölge ülkesi olarak öne çıkmaktadır. Bu durum da, yeni dönemde Türk-İran işbirliğinin geliştirilebilmesi açısından son derece anlamlıdır. Bölge ülkeleri Türk devletinin I mart tezkeresine karşı çıkarak, emperyalizmin bölgeyi işgal etmesine alet olmadığını her zaman için hatırlamak durumundadırlar. Artık batı emperyalizminin bölge ülkelerine karşı üs olarak kullandığı bir Türkiye değil, ama kendi çıkarları doğrultusunda komşuları ile işbirliği yapan yeni bir Türkiye'nin gündemde olduğunu başta İran olmak üzere bütün bölge ülkeleri iyi bilmek durumundadırlar.

Türkiye ve İran sahip oldukları binlerce yıllık devlet birikimleriyle hem dünya konjonktürünü iyi izlemeliler hem de merkezi coğrafyaya yansımalarını yerinde tespit edebilmelidirler. Bu aşamada iki devletin yönetimleri birbirlerinin yerlerine kendilerini koyarak daha iyi ve yeterli bir düzeyde iki ülkenin birbirini anlayabilmesi için yeni açılımlar geliştirmelidirler. Türk-İran işbirliği, merkezi alandaki bütün terör ve savaş senaryolarını devre dışı bırakabilecek, üçüncü dünya savaşı ya da kutsal Armegeddon savaşı peşinde koşanlara izin vermeyecek, İran ve Türk halklarına güvence getirecek bir yeni işbirliğini geleceğe doğru kurumlaştıracaktır. Avrupa ülkelerinin Avrupa Birliğine yöneldiği bir aşamada, Atatürk'ün Sadabat Paktı benzeri bir bölgesel yapılanmayı gündeme getirecek olan Merkezi Devletler Birliğinin kurulabilmesi için elverişli bir ortam yaratılacaktır. Batılı emperyalistlerin savaş ve saldırı planlarına karşı barış ve güvenlik plan ve programlarını, Türkiye-İran ve komşularıyla işbirliği yaparak geliştirebilecektir. Türkiye ve İran her türlü koşullanmanın ötesinde yeni bir işbirliğine yönelebilmek için, birbirlerine artık daha yakın olmalılar ve birbirlerini daha iyi anlayabilmek üzere daha üst

düzeyde anlayış gösterebilmelidirler. Türkiye ve İran birbirini daha iyi anlayabilirse, dünyanın merkezinde uzun süreli barış ve düzen kurulabilecektir. Dünya barışı ve bölgesel güvenlik için, Türk-İran işbirliğinin daha geliştirilmesi ve bölgesel pakta dönüştürülmesi zorunlu görülmektedir.

3. Çİ-RAN

Yazının başlığında yer alan Çİ-RAN sözcüğü siyasal konular ve dış politika meseleleriyle ilgilenenlerin hemen tahmin edebileceği gibi ÇİN ve İRAN devletlerini hatırlatan bir kavramdır. Soğuk savaş sonrasında ortaya çıkan küreselleşme dönemindeki gelişmeler sonucunda; Asya kıtasının iki büyük ülkesinin giderek yakınlaştığı ve zaman zaman bir araya gelerek ortak politikalar belirlediği bir aşamaya gelinmiştir. Giderek, İran ve Çin birlikteliğini güçlendirdikçe, uluslararası alanda yeni güç dengeleri oluşmuş ve bu iki büyük devletin birlikteliği bu yazının başlığında dile getirilen birleşik kavram doğrultusunda bir “Çİ-RAN” olgusunu ön plana çıkarmıştır. Böylesine bir uluslararası oluşum bütün dünya dengelerini etkilediği gibi, birçok eski güçler arasındaki yapısal dengeleri de yeni oluşumlara doğru zorlayacaktır. Asya’nın doğusundaki dev bir ülke, batısındaki bir başka ülke ile beraber anılır bir duruma gelmesi, Asya içi dengeleri alt üst ettiği gibi, yakın bir gelecekte de bütün dünya güçler haritasını darmadağın edebilecektir. Resmen böylesine bir oluşum açıklanmamasına rağmen, bugünün koşullarındaki gelişmeler dikkatli bir çizgide izlenirse, ortaya kendiliğinden bir Çin ve İran gibi iki güçlü ülkenin giderek süreklilik kazanan bir birlikteliğini yansıtan bambaşka bir tablo çıkmaktadır. Her geçen gün birbirini izleyen olaylar ortaya çıktıkça Asya’nın bu iki dev ülkesinin geleceğe dönük sarsılmaz bir birliktelik sergilediği görülmektedir.

Çin bugünün dünya haritasında Rusya Federasyonundan sonra gelen ikinci derecede ülke büyüklüğüne sahip olan dev ülkelerden birisidir. Asya kıtasının doğu yakasını bütünüyle kapsayan bu dev ülkenin pasifik okyanusuna açılan sınırları ile de, gene büyük bir deniz ülkesi olduğu görülmektedir. Asya’nın kıtasal gücünü temsil eden Çin tarih boyunca adalar ülkesi Japonya ile dengelenmeğe çalışılmış, batı dünyası Asya’nın iki dev ülkesi olan Çin ve Rusya’ya karşı her zaman için Japonya’yı destekleyerek, bu adalar ülkesini kendisine ortak

seçmiş ve dünya devletinin çekirdek örgütü olan Trilateral Komisyona üçüncü ortak olarak Japonya'yı bütün Asya kıtasının temsilcisi olarak alarak ve Çin, Rusya, Hindistan, İran, Endonezya gibi büyük ülkeleri dışlayarak dengesiz bir yaklaşımı batının çıkarları doğrultusunda gerçekleştirmiştir. Soğuk savaş döneminin komünist Asya yapılanması döneminde göze batmayan bu dengesizlik, Sovyetler Birliği sonrasında ciddi bir dengesizlik yaratarak Asya'nın yeni dev ülkelerini rahatsız etmiştir. Bilderberg, Dış İlişkiler Komitesi ve Üçlü komisyon gibi dünya devleti oluşumlarının dışında bırakılan Asya'nın doğulu dev ülkeleri de Brezilya'yı da yanlarına alarak Dünya Ticaret Örgütü çatısı altında örgütlenmişler ve gündeme getirdikleri BRİC ülkeleri oluşumu ile ABD ve Avrupa Birliğinin oluşturduğu kapitalist batı bloğuna karşı çok kutuplu bir dünyayı gündeme getiren yeni bir tür dayanışmayı antiemperyalist bir doğrultuda batılı kapitalist hegemonya düzenine karşı gündeme getirmişlerdir. Soğuk savaş döneminde dışa kapalı bir düzen içerisinde varlığını sürdüren Çin, küreselleşme aşamasına geçilirken Rusya, Hindistan ve Brezilya'yı da yanına alarak Amerikan hegemonyasına karşı yeni bir dengeyi çok kutuplu bir dünya yaratarak oluşturmağa çalışmıştır.

Uzun süre batılı emperyal ülkelerin baskısı altında varlığını sürdürmeğe çalışan Çin, on sekizinci yüzyıl sonrasında batının emperyal devletleri tarafından afyon savaşına mahkûm edilince, uyuşturucu üretimiyle kendisi uyuşuk bir durumda kapalı kalmış ve bir türlü Japonya gibi denizlere açılarak dünya ekonomisinde önde gelen bir yere sahip olamamıştır. Bugün Afganistan'ı uyuşturucu üretim merkezi olarak kullanan batılı emperyal ülkeler, yirminci yüzyılın ortalarına kadar bu durumu sürdürmek istemişler ama bu büyük ülkede meydana gelen komünist devrim köklü bir yapı değişikliği yaratarak Çin'i eskisi gibi sömürge olmaktan kurtararak geleceğe dönük bir büyük ülke olmasını sağlamıştır. Çin'in afyon savaşından kurtarılması üzerine batılı ülkeler bu ihtiyaçlarını karşılamak için Afganistan'a yönelmişler ve bu aşamadan sonra Asya kıtasının ortalarında bir Afganistan sorunu yaratılarak bugüne kadar sürmesi ne giden yol açılmıştır. Bugünün Afgan savaşının temelleri daha Sovyetler Birliği dağılmadan atılmış ve bu ülkedeki Müslüman taban Rusya ve Çin gibi emperyal ülkelerin, Afganistan üzerinde hegemonya kurmalarına karşı bir batılı istihbarat örgütleri tarafından savaşçı bir

doğrultuda yönlendirilmiştir. İngiliz ve Rus egemenlik alanlarının kesişme noktasında bir tampon bölge olarak yaratılan bu dağlık ülke, sonraki dönemde ABD ile Çin arasında kalan farklı bir tampon konumunun merkezi haline gelmiştir. Komünizm sonrasında Çin bütün dünyaya açılırken, Orta Asya'ya da girmesini önlemek üzere bu ülkede göstermelik bir Taliban örgütü oluşturulmuş ve bu terör örgütü ile savaşılmış gibi gösterilerek, Çin'in bu ülkeye girmesine karşılık bir ABD varlığı savaş süreci boyunca Afganistan'da sürekli bir düzen içerisinde yerleşiklik kazanmıştır.

Asya haritasına bakıldığı zaman kıtanın doğu kıyısındaki büyük ülke olan Çin'in kendine komşu olan birçok ülkeyi işgal ederek kıtanın ortalarına ve kuzey kısmına doğru genişlediği görülmektedir. Çin'in kuzeyindeki Mançurya'nın tamamı, Moğolistan'ın bir kısmı, Tibet ülkesinin tamamı ile birlikte, eski Doğu Türkistan olarak Orta Asya'daki büyük Türk ülkesi Türkistan'ın bir parçası olan Sincan bölgesinin tamamının da, Çin'in işgali altına girmiş olduğu görülmektedir. İkinci dünya savaşı sonrasında gündeme getirdiği şaşkınlık ortamında Rusya Sovyetler Birliği olarak Doğu Avrupa ve Orta Asya'da büyük alanlara yayılırken, Çin'de kendi payına Doğu Türkistan'ı işgal etmiş ve daha sonraki dönemde de bu büyük bölgeyi kendi sınırları içine katarak Sincan bölgesi adı altında Çin federasyonunun bir eyaleti konumuna getirmiştir. Elli milyon Türk'ün yaşadığı bu Türk ülkesinin kısa bir zaman dilimi içerisinde bir Çin eyaleti konumuna getirilmesi ve bu ülkede yüzyıllardır yaşayan Türk topluluklarının işkence ve soykırım uygulamalarıyla yok edilmeğe çalışılması, her açıdan bir insanlık dramı yaratmıştır. Mançurya, Moğolistan ile beraber Tibet ülkesini de bütünüyle işgal eden emperyalist Çin ikinci dünya savaşı sonrasında Orta Asya Türk ülkesi Türkistan'ın yarısı olan Doğu Türkistan'ı işgale kalkışması, bu ülkenin gelecekte bütün Orta Asya bölgesini işgale hazırlandığının bir göstergesi olarak kabul edilmiştir. Eline fırsat geçtiği an tıpkı Doğu Türkistan'ı işgal ettiği gibi Batı Türkistan'ı da benzeri bir biçimde bu dev ülkenin işgal ederek yutacağı açıkça belli olmuştur. Çin emperyalizminin şiddeti ve acımasızlığı Mançurya, Moğolistan ve Tibet sonrasında Sincan bölgesinde de ortaya çıkmış ve birbirini izleyen insanlık dramlarına bu Türk ülkesi son yıllara kadar sahne olmaktan kurtulamamıştır. Bugün bile zaman zaman dünya basınına yansıyan haberlerde Çin

emperyalizminin bu Türk ülkesindeki insanlara çok büyük baskı ve şiddet uyguladığı görülmektedir. Çin ve Türkiye Cumhuriyeti arasında bazen mesele haline gelen Doğu Türkistan sorunu, bir türlü çözüme kavuşamamış ve Çin emperyalizminin tipik örneği olarak günümüze kadar sürüp gelmiştir. Her girdiği ülkeyi kendine bağlayan, Mançuryalılar ile beraber Tibetlilere de özgürlük tanımayan Çin emperyalizmi, Doğu Türkistan'ın Türk asıllı Uygurlularına da benzeri baskı ve şiddet politikalarını uygulamış ve bu ülkenin Türk nüfusunun azalması için Uygurları topraklarından uzaklaştırarak bu yer altı zenginlikleriyle dolu olan ülkeye doğu eyaletlerinden Çin asıllı toplulukları zorla getirerek yerleştirmiştir.

Mançurya ve Moğolistan'a dönük geliştirilen Çin saldırganlığının sonraki aşamalarda Tibet ve Sincan bölgelerine de uygulanması, Çin'in geleceğe yönelik emperyal planlarını ortaya koymuş bu dev ülkenin bütün Asya kıtasının kendi çatısı altında birleştirmek arzusu doğrultusunda batıya doğru genişleme eğilimi içinde olduğunu açıkça göstermiştir. Bu durumu önceden fark eden ABD, Çin'in afyon ülkesi Afganistan'a girmesinden önce atik davranarak bir Taliban senaryosu ile bu dağlık ülkeye girerek fiili durum yaratmıştır. ABD tek başına Çin'e karşı Orta Asya'da savaşmak istemediği için NATO'yu bu bölgeye taşımak istemiş ve Afganistan savaşında NATO üzerinden Avrupa ülkelerinin de asker göndermelerini sağlamıştır. Afganistan savaşı devam ederken bölgedeki diğer ülkelerde de önemli karışıklıklar çıkmış ve Pakistan bir iç savaşın eşiğine bu doğrultuda sürüklenmiştir. Asya içi dengelerde Hindistan Rusya ile Çin'e karşı doğal bir ittifak içerisine girerken, Pakistan da Çin ile yaklaşarak kendisini güvence altına almak istemiştir. Pakistan ile Çin yakınlaşmasından fazlasıyla rahatsız olan Amerika Birleşik Devletleri, bu ülkeyi karıştırmayı kendi çıkarlarına uygun görmüş ve Pakistan'ın batı yanlısı eski bir başbakanı ile onun gene başbakanlık yapan kızını suikast senaryolarına kurban etmiştir. Çin'in Afganistan'a girmesini önleyecek Taliban senaryosunu ABD'li gizli servisler Pakistan aracılığı ile işlerine geldiği gibi örgütlemesini bilmişler ama bu ülke Çin ile yaklaşma noktasına gelince de kendilerine yandaş konumundaki batılı politikacıların suikastlara kurban gitmesine bazen seyirci kalmışlar bazen da yardımcı olmuşlardır. İki emperyal ülke arasında sıkışıp kalan Pakistan zaman zaman bölünme ve çökme aşamalarına gelmiştir.

Hindistan ile tarihsel çekişmesi nedeniyle daha çok Orta Asya ile ilgilenen Çin, güney Asya ya da iç Asya ülkelerine mesafeli davranmasına rağmen Pakistan'ı Hindistan'a karşı stratejik ortak olarak kullanmayı kendi çıkarlarına daha uygun görmüş ama bu durumda da ABD ile karşı karşıya kalmıştır. Normal demokratik süreç içerisinde Pakistan partilerinin Çin'e Hindistan korkusu yüzünden yakın durmaları, ABD'nin bu ülkeyi zaman zaman karıştırmasına ve askeri darbeler düzenleyerek, ordu üzerinden Pakistan ile Çin yakınlığını önlemeğe çalışmasına yol açmıştır. Her zaman demokrasiyi ağzından düşürmeyen ABD demokrasisi emperyal çıkarlar söz konusu olduğu zaman, Türkiye'de olduğu gibi Pakistan'da darbe yaptırmaktan çekinmemiştir.

Hindistan ile olan rekabet nedeniyle Pakistan'a yakın ilgisini sürdüren Çin, doğuya doğru genişleme siyasetini, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Doğu Türkistan üzerinden sürdürdüğü için, geleceğe dönük planlarında Batı Türkistan'ın da işgal edilerek Çin sınırları içerisine alınması ve böylece bütün Orta Asya Türk ülkelerinin Çin federasyonu içerisinde yeni eyaletler halinde yer almaları hedeflenmiştir. Bu nedenle, Rus işgali sırasında kurulmuş olan Sovyetler Birliği çatısı altında birer sosyalist cumhuriyet olarak yer alan ve daha sonraki aşamada Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra bağımsız Türk Cumhuriyetleri olarak dünya haritasında yer alan Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Tacikistan Cumhuriyetlerinin geleceği Çin emperyalizminin batı Asya'ya doğru yayılmacı bir siyaset izlemesi nedeniyle tehlike altına girmiştir. Çin bütün Asya kıtasını sınırları içerisine alarak yayılma siyasetini batıya ve kuzeye doğru genişletirken, bütün Türk dünyasının topluca Çin hegemonyası altına girmeleri gibi Türkler açısından hiç de istenmeyecek tehlikeli bir durum ortaya çıkmıştır. Çin'in batıya doğru yayılma siyaseti Afganistan üzerinden Pakistan'a doğru genişlerken, Doğu Türkistan üzerinden de Batı Türkistan'ın hedef alındığı ortaya çıkmaktadır. Ne var ki, Asya'nın batısına doğru gelişen bu iki yayılma alanının tam ortasında Asya'nın büyük devletlerinden birisi olarak İran'ın yer alması kendiliğinden Çin ile İran'ı karşı karşıya getirmiştir. Çin hem Orta Asya'dan hem de güney Asya bölgesinden Asya kıtasının batısına doğru hegemonya alanının genişletirken, iki alanın tam ortasında yer alan İran ile karşı karşıya gelmiştir. Bu durumda Çin yayılmacılığının hedef

ölkeleri arsına İran kendiliğinden girmek durumunda kalmıştır. Doğu Asya'nın devi olarak Çin orta Asya bölgesini de sınırları içine kattıktan sonra batı Asya'ya da yayılarak bu bölgeleri de kendi hegemonyası altında birleştirmek isteyeceği, son derece açık olarak görünmektedir. Emperyalizmin doğası gereği yayılma sahaları üzerinde yer alan bölgeler ve ölkeler, güç merkezi emperyal ölkeler tarafından yayılma plan ve programları dâhilinde işgal edildiği için İran Çin açısından doğal bir hedef ölkeler konumuna gelmiştir.

Soğuk savaş sonrası dönemde Türkiye'yi ziyarete gelen bir Çin genelkurmay başkanı, basın mensuplarının sorularına cevap verirken; Türkiye ile Çin'in bir gün komşu ölkeler durumuna gelebileceğini söyleyerek Türk devleti açısından ciddi bir uyarıda bulunmuştur. Böyle bir durumun ortaya çıkabilmesi için ya Türkiye'nin Orta Asya ölkelerini işgal etmesi veya bunlarla bütünleşerek bir büyük Türk Birliği kurması gibi, yeni bir düzenin ortaya çıkması gerekmektedir. Bu aşamada Türkiye açısından bir emperyal örgütlenme söz konusu olmadığı için, ya da bir Türk Birliğinin Orta Asya ölkeleriyle bugünden yarına gerçekleşmesi hemen mümkün olamayacağına göre, Çin genelkurmay başkanının Türkiye ve Çin komşuluğu konusundaki söylediklerini Çİ-RAN olarak anlamak mümkündür. Çünkü Pakistan ya da Batı Türkistan üzerinden Çin batıya doğru yayılırken, karşısında Hazar havzasına ya da Kafkasya bölgesine doğru ulaşabilmek için bir tek İran engeli kalmaktadır. Doğu kıyısından batı bölgesine kadar bir Çin istilası İran'ı da içine alırken, Çİ-RAN projesi doğrultusunda Çin, İran'ı da ele geçirerek bu ölkeye tıpkı Tibet'te olduğu gibi yerleşebilecektir. O zaman da artık İran yerine Çİ-RAN yapılanması öne çıkacaktır. Doğu Türkistan'dan sonra Batı Türkistan, Pakistan ve İran gibi büyük Asya ölkeleri zaman içerisinde Çin hegemonyasında bir araya gelerek Çin'in eyaletleri olacaklardır. Asya kıtasını doğusundan batısına kadar kendi sınırları içerisinde birleştirerek Hazar havzasına gelecek bir Çin, bu bölgeden hareketle tıpkı Sovyetler Birliği ya da Rusya Federasyonunun yaptığı gibi Orta Doğu bölgesine de müdahale etmeğe çalışacak ve böylece dünyanın merkezi bölgesini de ele geçirebilecektir. Hazar'a ve Kafkasya'ya ulaşacak bir Çin'in İran bölgesi üzerinden merkezi coğrafyaya ve Orta Doğu bölgesine karışmasıyla beraber Çin ve Türkiye komşu haline gelebileceklerdir. Böylece bir emperyal zorlama sonucunda oluşabilecek bir Çin Türkiye

komşuluğu, kısa süreli kalabilir ve geçici olarak ortaya çıkabilecek böylesine bir durum sonrasında tıpkı İran gibi Türkiye’de Çin’in işgal girişimlerine maruz kalabilir ve zaman içerisinde Çin Türkiye ve Orta Doğu ülkeleri üzerinden Akdeniz’e ya da Karadeniz’e ulaşabilir. Çin genelkurmay başkanının, Türkiye ziyareti sırasında bir Türkiye –Çin komşuluğunu dile getirmesi, böylesine emperyal bir proje için bir kamuoyu oluşturma denemesi olarak görülebilir. Eskiden hayal olarak görülen bu gibi durumlar, son zamanlardaki hızlı gelişmeler sonucunda ihtimal dâhiline girmektedir.

Bugün gelineen noktada; Çin, Amerika Birleşik Devletlerini geride bırakarak, dünyanın en büyük gücü konumuna gelmekte ABD’de, Orta Doğu bölgesine İsrail’in Siyonist planları yüzünden geldikten sonra ister istemez bütün bölge ülkelerine bulaşmak durumunda olmuş ve Irak ile Libya savaşlarından sonra; Suriye ve İran savaşları ile karşı karşıya kalmıştır. Son yıllarda giderek güç kaybeden ve eskisi gibi dünyayı yönetemez bir duruma gerileyen ABD, İsrail merkezli Siyonist politikaların merkezi coğrafya üzerinden bütün merkezi bölgeye yayılması sürecinde, başlıca güç odağı olarak İran ile karşı karşıya kalmıştır. Körfez savaşı ile Irak yıkıldıktan sonra Arap milliyetçiliğinin gücü kırılmış ve bölgedeki Baas gücü tasfiye edilmiştir. Filistin devleti tanınmamış ve Lübnan üzerinden geliştirilen terör olayları ile de bütün bölge ülkelerine karşı ABD destekli bir İsrail egemenliği sağlanmıştır. Etnik ve dinsel terörü bütün bölge ülkelerine ABD desteği ile yayan İsrail böylece merkezi coğrafyanın ülkelerini iç karışıklıklara sürükleyerek, kendisinin merkezinde yer alacağı bir merkezi coğrafya hegemonyasının peşinde olmuştur. Bölgenin en küçük devleti olmasına rağmen, güçlü lobilerinin sağladığı desteklerle batılı ülkeleri arkasına alan İsrail, Orta Doğu’da bir Arap ve İslam hegemonyasının önünü kesmiştir. Ne var ki, daha sonraki aşamada Sünni Irak’ın yıkılması yüzünden bir Şii İran hegemonyası bütün Orta Doğu’da ağırlık kazanarak Arap ülkelerinin dış politikası üzerinde etkili olmuştur. Batının dünya hegemonyasının devam etmesi konusunda ısrarlı olan Atlantik emperyalizmi ile İsrail Siyonizm’i bütün bölge ülkeleri ve Asya kıtasına karşı bir atağa geçerek, merkezi coğrafya üzerinden Çin’in batıya doğru yayılma stratejisinin tamamen tersi bir doğrultuda merkezi bölgeden doğuya doğru bir açılımı zorlamağa başlamışlardır. Bu doğrultuda, Kosova ve Afganistan’

sonrasında Libya üzerinde de emperyalist jandarma olarak kullanılan NATO askeri birliklerinin şimdi de Suriye ve İran'a yönelik olarak kullanılması gündeme getirilmiştir. NATO üyesi olan İngiltere, Fransa ve Almanya gibi büyük Avrupa ülkelerinin karşı çıkmalarına rağmen, İsrail'in Siyonist planlarını ABD destekli olarak uygulamaya aktarması sürecinde NATO askeri birliklerinin Avrupa kıtasından Türkiye'ye taşınmaları gündeme getirilmiş ve Suriye ile İran savaşının Türkiye üzerinden yürütülmesi planları öne çıkarılmıştır. Doğru gücü olarak Çin'in İran üzerinden merkezi coğrafyaya müdahale etmeğe hazırlanması aşamasında, en büyük batı gücü olan ABD'nin İsrail lobilerinin desteği ile kendi komutası altındaki NATO birlikleri üzerinden Suriye'ye askeri bir işgale yönelmesi ve bu durumda İran ile karşı karşıya kalması, dünyanın tam ortasında üçüncü dünya savaşı tehlikesini gündeme getirmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Sovyet tehdidi yüzünden NATO'ya üye olan Türkiye'deki NATO üslerinin, Suriye ve İran'a karşı kullanılmak istenmesi bu iki ülkenin ve bütünüyle Arap ve Müslüman ülkelerin yönetimlerinin Türkiye karşıtı bir çizgiye sürüklenmelerine yol açmıştır. Bu durumda Türkiye kilise ile cami arasında, ya da iki arada bir derede kalmış, batıdan gelen baskılar ile doğudan gelen tepkiler arasında sıkışmıştır.

Başkent Pekin'de komünist devlet yapısını koruyan Çin, Şangay üzerinden dünya ekonomisine açılırken, bütün dünya ülkeleriyle yakın ilişkilere girerek dünya ekonomisinde ABD ile yarışa girmiş ve son yıllarda bu rekabeti kazanarak dünyanın en büyük ekonomik gücü olmağa başlamıştır. Bu doğrultuda zenginleşen Çin'de halk bisikleti bırakarak otomobil kullanmağa başlayınca petrol ihtiyacı artmıştır. Yakıt gereksinmesini karşılama doğrultusunda Çin ile İran arasında bir petrol hattı kurulmuş ve İran petrolü artık daha büyük oranlarda Çin ekonomisine katkıda bulunmağa başlamıştır. Böylece Çİ-RAN yapılanması yerin altından da örgütlenmeğe başlanmış, Amerikan petrol şirketlerinin göz koyduğu İran petrolü, Çin'e doğru akmağa başlamıştır. Eskiden körfez limanlarından gemilerle Çin'e taşınan petrolün yeni dönemde yer altı boru hatlarıyla Çin'e taşınacak olması, iki ülke arasındaki ticareti daha da geliştirerek Çin ile İran gibi iki büyük devin bir büyük Asya yapılanması çerçevesinde birlikteliğini hızlandırmaktadır. Bu tür bir Çİ-RAN yapılanmasına hiçbir batı ülkesinin hele ABD ile İsrail'in olumlu bakmayacağı açıktır. Bu yüzden,

İsrail'in Lübnan'da önünü açacak bir Suriye savaşı sonrasında asıl hedefin İran olarak seçildiği görülmektedir. Özellikle, Suriye halkının içindeki Şii-Sünni ayrımının ABD ve İsrail gizli servisleri tarafından kışkırtılması sonucunda bir iç savaşa sürüklenmesi düşünülen Suriye'de NATO ordularının İncirlik üssü üzerinden bu ülkeye girmeleri, NATO'nun üslerinin Suriye işgali sırasında kullanılması durumunda, hem Suriye hem de İran ordularının askeri yapılanmasıyla Türkiye'nin karşı karşıya kalacağı görülmektedir. Yıllardır batinın denetimindeki Türkiye medyası tarafından gizlenen bu durum artık mızrağın çuvala sığmayacağı gibi örtülemediği için, yeni gelişen bu aşamada, Türkiye bir Suriye ve İran ittifakı ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu yüzden son dönemlerde İran kaynaklı birçok haber basına sızmakta ve İranlı yetkililer Türkiye'nin ikili oynadığını öne sürerek, komşuları olan Türklere güvenmediklerini açıkça dile getirmektedirler. NATO ordularının Türkiye üzerinden Suriye'ye girmesini bir savaş nedeni olarak kabul edeceğini öne süren İran, Türkiye'nin bu ülkede Sünnileri koruması durumunda, Şiilere sahip çıkacağını ve bu durumda Suriye topraklarında Türkiye ile İran'ın bir mezhep çatışması yüzünden karşı karşıya geleceğini ileri sürmektedir. Eskiden Türkiye ile ilgili olarak İran basınında çıkan olumlu yazıların artık çıkmadığı aksine, Suriye olaylarının ABD ve İsrail gizli servisleri aracılığı ile kışkırtılmasıyla doğan karışıklıkların önlenmesinde, İran Türkiye'yi batılı emperyalistler ile işbirliği yapmakla suçlamaktadır. Daha da ileri giderek Türk ordusunun ABD emperyalizmi ile İsrail Siyonizm'inin taşeronluğunu ya da bekçiliğini yapmasının bölge barışı için tehdit olduğunu, İranlı resmi yetkililer her gün dile getirerek, Suriye'ye dönük bir savaş harekâtının önlenmesi için çaba göstermektedirler.

Libya ve Suriye üzerinden tırmandırılan terör ve çatışma olaylarının bölge ülkelerine yönelik askeri harekâtları gündeme getirmesi, Suriye'nin müttefiki İran'ı da hedef yapmıştır. Artık bu aşamadan sonra Suriye'ye girecek olan NATO birlikleri ya da batı orduları, işin sonunda İran ordusu ile de karşılaşacaklarını ve Suriye topraklarında bu büyük ülke ile de uzun süreli bir savaşa gireceklerini bilmek durumundadırlar. İki devletin yönetiminde bulunan Şii yapılar Orta Doğu'da Sünni devletlere karşı işbirliği içinde oldukları gibi, kendilerine yönelik tehditlerde de işbirliği yapacaklarını resmen ilan

etmişlerdir. ABD’li yetkililer Orta Doğu’da ki Sünni ülkeleri Suudi Arabistan’ın öncülüğünde kurulan bir Arap ordusu çatısı altında bir araya getirirken, İran ve Suriye arasında da ciddi bir Şii dayanışması örgütlenmiş ve bu durum başta Çin olmak üzere Amerikan emperyalizmi ile İsrail Siyonizm’inin bölgeye yayılmasına karşı bir denge oluşturulabilmesi için kullanılmıştır. Ayrıca, Rusya ve Çin sahip oldukları büyük askeri endüstrinin ürünü olan birçok silahı da İran’a vererek, NATO ya da Amerikan ordularına karşı İran’ı Asya kapısının bekçisi konumuna getirmişlerdir. Birkaç bin kilometrelik menzillere sahip olan Şahap füzelerinin bütün Orta Doğu ülkeleriyle beraber Türkiye ve bölgedeki bütün ABD ve NATO üslerini tehdit ettiği artık iyice belli olmuştur. NATO çatısı altında savaş hazırlıkları ilerlerken ve savaş tamamlarının sesleri batılı medya organları tarafından yükseltilirken, İran’ın nükleer silah hazırlıklarını tamamladığı ve bu doğrultuda Çin ile Rusya’nın tam desteğine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda artık Suriye’nin yalnız olmadığı arkasında İran’ın olduğu, İran’ın da yalnız olmadığı onun da arkasında Çin ve Rusya gibi iki büyük dev doğu ülkesinin bulunduğu açığa çıkmıştır. İran’ın nükleer deneylerinde Rusların yardımcı oldukları, silah sanayisini geliştirmede de Çin’in büyük yatırımlar ile ciddi destekler sağladığı görülmüştür. İran’ın Çin’e verdiği petrol karşılığında bu ülkeden büyük miktarda silah yardımı aldığı, Çinli ve Rus subayların İran ordusunun yetişmesinde eğitim çalışmaları yürüttükleri zaman zaman basın organlarına yansımıştır. İran’ın ilk hedefinin İsrail olduğu, NATO ya da ABD askerlerinin Suriye’ye girmesi durumunda tıpkı Irak ordusunun yaptığı gibi, önce İsrail’in bombalanacağı resmen açıklanmıştır. İsrail sonrasında NATO birliklerinin ve üslerinin, eğer Türkiye savaşa girerse Türkiye’nin de Şahap füzeleriyle vurulacağı İran’ın yetkili makamları tarafından açıklanarak, savaşa yönelik ABD ve İsrail manevraları önlenmeğe çalışılmıştır. Ne var ki, ABD ve İsrail’in bildikleri yolda gitmeleri, İran’ın uyarılarına kulak asmamaları yüzünden Türkiye ve İran karşı karşıya getirilmiştir. Batılı güçlerin Türk siyasetinde ve devlet yönetiminde etkili olmaları ve savaş lobilerinin bu kadrolar üzerinden Türkiye’yi baskı altına almaları nedeniyle, iki ülke arasına kara kedi girmiştir. İran basınında her gün Türkiye ile ilgili eleştiri dozu çok yüksek resmi açıklamalar yer alırken, Türkiye’de de batıcı çevreler sürekli olarak savaş tamamlarının sesini yükseltmektedir. Tam da İsrail’in ve Siyonist lobilerin istediği

gibi, Tevrat'taki Armageddon Savaşı senaryolarına uygun düşen bir durumun yaratıldığı göze çarpmaktadır. İsrail ile Suriye'nin Suriye topraklarında ki Megiddo ovasında savaşa başlaması, NATO ve ABD ordularının daha sonra Suriye'ye girmeleri üzerine İran'ın da Suriye'yi korumak üzere savaşa dâhil olması ile Armageddon savaşının üçüncü dünya savaşına dönüşmesi sağlanacak ve sonunda İsrail atom bombalarını kullanarak bütün bölge ülke halklarını ve devletlerini yok edecektir. Savaş lobileri üçüncü dünya savaşı sayesinde hem dünyayı yıkarak, hem de ekonomiyi canlandırarak durumlarını kurtarmağa çalıştıkları anlaşılmaktadır. İnsanlığın birinci ve ikinci dünya savaşlarından ders alması gerekirken, savaş lobilerinin Siyonist planlar doğrultusunda üçüncü dünya savaşını tezgâhlamaları insanlığın geleceği açısından son derece üzücü bir durum yaratmıştır. Yaklaşmakta olan korkunç felaketi hiç kimsenin ya da kuruluşun durduramadığı görülmekte ve gelecek açısından umutlar giderek yitirilmektedir.

Türkiye genel seçimler ile uğraşırken, NATO kara kuvvetlerinin Türkiye'ye gelmesine karar verilmesi sonunda; Türkiye için bir felaket olacağı konusunu hiç kimse dile getirmemekte, Türk halkına hiç kimse sormamakta, bilgi vermemekte ya da böylesine kritik ve yamsalsal bir konuda bir referandum yapılmadan savaş hazırlıkları yapılmaktadır. Türkiye cephe ülkesi olmağa mahkûm edilerek, kendisinin olmayan bir haksız savaşa doğru sürüklenmektedir. Tam bu aşamada Türk ordusu çeşitli davalar ile uğraşmak zorunda bırakılıyor ve bu nedenle Türkiye'yi yok edecek bir savaş sürecinde barıştan yana ağırlığını koyması engellenmektedir. Türkiye gereken tepkileri koyamazken, Çin'in önderliğinde toplanan bütün Asya ülkeleri Şangay Örgütü çatısı altında bir araya gelerek, İran'ı da içlerine alarak sahip çıkmakta ve ABD ile İsrail ikilisinin merkezi coğrafyada yarattıkları emperyal savaş girişimine karşı, Kazakistan'ın başkenti Astana kentinde Şangay Örgütü olarak savaşa karşı çıkmak, NATO'nun Asya ülkelerine saldırısına karşı çeşitli dayanışma önlemleri almak ve İran'a sahip çıkarak, haksız Suriye savaşının önlenmesi doğrultusunda, bütün Asya ülkeleri bir araya gelerek karar almaktadırlar. Böylece Asya'nın dev ülkeleri, Orta Doğu'da bir üçüncü dünya savaşına izin vermeyeceklerini topluca bütün dünyaya resmi bir toplantı aracılığı ile açıklamıştır. Son yıllarda giderek İran ile bütünleşen Çin, Çi-RAN oluşumunun son aşamasında, müttefiki İran'ı yalnız bırakmamak

üzere bütün Asya ülkelerini kendi komutasındaki Şangay Örgütü çatısı altında bir araya getirerek, ciddi bir dayanışma örneği sergilemektedirler. Astana zirvesi sonrasında, yeni ortaya çıkan Asya dayanışması çerçevesinde artık ABD ve NATO güçleri Suriye'ye girerken karşılarında İran'ı ve Çin'i bulacaklarını, Çİ-RAN dayanışması nedeniyle Şangay örgütü üyesi olan bütün Asya ülkelerinin İran ve Suriye'ye yardımcı olacaklarını bilmeleri gerekmektedir. Suriye yalnız değildir, arkasındaki Çİ-RAN dayanışması, Batı emperyalizmine ve NATO saldırganlığına karşı hem Suriye'yi hem de bütün bölge ülkelerini destekleyerek koruyacaktır. Türkiye bu durumu bilerek hareket etmeli ve kesinlikle kendisinin taraf olmadığı bir haksız emperyal savaşa Irak savaşında olduğu gibi katılmamalıdır. Türkiye Çİ-RAN dayanışmasını bilerek hareket ederse, o zaman bu haksız savaşa alet olmaktan kurtulabilir. Çünkü böyle bir savaş bölge ülkeleriyle beraber Türkiye'yi de yok edecektir. Komşularla başlatılmış olan yakın ilişkiler ve dayanışma artırılarak üçüncü dünya savaşının önü kesilmelidir.

4. Beş Yüzüncü Yıl Dönümünde Çaldırından Çıldırana

Son zamanlar da Orta Doğu'da yaşanmakta olan sıcak olaylar ve siyasal gelişmeler süreci içerisinde bölge ülkeleri ve emperyalist devletler üzerinden de bütün dünya, bir büyük savaşa doğru sürüklenmektedir. Son dönemlerde yaşanmakta olan hızlı değişim süreci, yeryüzündeki siyasal dengeleri değiştirdince, bütün emperyal devletler merkezi coğrafya da daha güçlü ve etkin olmak ve zamanla bu kritik bölgede kendi çıkarları doğrultusunda yepyeni bir siyasal düzen kurmağa doğru yönelmektedirler. Bu aşamada, siyaset sahnesinin çatışma boyutu uzlaşma boyutunun önüne geçmekte ve bu yüzden de, birbirini izleyen sıcak olayların bir üçüncü dünya savaşına giden süreci tırmandıracağı gibi karamsar yorumlar öne geçmektedir. Soğuk savaş sonrasında dolaylı yollardan devreye sokulan Büyük Orta Doğu ve Büyük İsrail projelerinin uzaktan kumandalı manipülasyonları, bütün bölge ülkelerini iç karışıklıklara mahkûm ederken, Atlantik emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'inin ortak bir hegemonyayı dünya devleti görünümünde ve NATO destekli olarak, bütün Orta Doğu ülkelerine zorla dayattıkları görülmektedir.

Sovyetler Birliğini bir tek kurşun atmadan dağıtmayı başaran Atlantik emperyalizminin, hemen merkezi coğrafyaya girerek bölge

ülkeleri üzerinde doğrudan yönlendirici olmağa çalıştığı ortaya çıkmıştır. Önce Körfez Savaşı daha sonra da Irak Savaşı ile bölgeye girmiş olan Amerikan askeri birlikleri; var olan devlet yapılarının dağıtılması doğrultusunda bölgede iç çatışmaları ve terörü kullanarak tırmandırmıştır. Başkentlerin kendi ülkeleri üzerindeki etkinliklerini ortadan kaldırmağa çalışmış, bölge devletleri kendilerini korumağa yönelince de, buna izin vermeyen bir emperyal müdahale, Arap baharı ya da demokratikleşme paketleri görünümünde medya ve ekonomik paketler desteği ile devreye sokulmuştur. Bugün gelinen aşamada; dünyanın en büyük iki petrol ülkesi olan Irak ve Libya fiilen bölünmüş, sıra İran ve Suudi Arabistan’a gelmiştir. İslam inancının bölünmesinden gelen Şiiğin sahibi olarak İran ile Sünni Arap dünyasının en güçlü temsilcisi olarak da Suudi Arabistan birbirlerine karşıt ve rakip devletler olarak İslam dünyasında öne çıkmağa başlamışlardır. Olayların kendi halinde gelişmesi, böylesine bir tabloyu Orta Doğu’da öne çıkarırken, bölgenin Osmanlı İmparatorluğu’ndan kalma en büyük ülkelerinden birisi olan Türkiye Cumhuriyeti’nin de bu yeniden yapılanma sürecinde ciddi bir bölgesel savaşa doğru iteklendiği, hatta çeşitli manevralar yolu ile zorlandığı da görülmektedir.

Sovyetler Birliği sonrasında, güvenlik sağlama bahanesi ile bölgeye giren Amerikan ordusu, daha sonraki aşamada ABD’deki Siyonist lobilerin baskısı sonucunda İsrail için en büyük Arap ve İslam tehdidi gördükleri Irak’taki Baas rejimini nükleer silah yalanlarıyla hedef alarak yıkmıştır. Daha sonra da, bölgedeki Arap, Türk, Şii ve Sünni etkilerini kırmak üzere, bir işbirlikçi kukla devleti Kuzey Irak bölgesinde kendilerine üs olarak kurmuşlar ve buradan geliştirdikleri çıkışlar aracılığı ile bölge devletlerini sürekli olarak sıcak çatışmalar üzerinden savaş öncesi kaos ortamına doğru yönlendirmişlerdir. Soğuk savaşın bitmesi üzerine, yirmi yıl önce başlatılan bu manipülasyon süreci, geçen yıl başlatılan Arap baharı görünümlü bölgeyi karıştırma ve istikrarsızlığa mahkûm etme girişimleri üzerinden yeni bir aşamaya gelmiştir. Artık bölge devletlerinin kesin olarak parçalanarak küçültülmesi ve böylece İsrail’in güvenliğinin garanti altına alınması hesaplanmakta, Kuzey Irak’ta oluşturulan dışa bağımlı yapılanma üzerinden bu bölge, komşu ülkeleri karıştırmak ve rahatsız etmek üzere kullanılmaktadır. Tunus üzerinden başlatılan, “Arap baharı” dalgaları ile bütün Kuzey Afrika ülkeleri zayıflatılarak kontrol

altına alınırken Orta Doğu'da, Saddam sonrası dönemde ortaya çıkan Şii hegemonyası emperyal ve Siyonist güçleri rahatsız etmeğe başlamıştır. Bu aşamada İsrail açıkça İran'ı nükleer silahlar üzerinden tehdit ederek, tıpkı çeyrek yüzyıl önce Irak'ı vurduğu gibi İran'ı da havadan vurarak bu ülkenin kendisini korumak üzere geliştirdiği nükleer yapılanmanın kesin olarak ortadan kaldırılacağını ilan etmiştir. Irak ve Libya'nın parçalanmasından sonra İran doğal olarak üçüncü bir hedef haline gelirken, Şii-Sünni çekişmesi beraberinde Suudi Arabistan ile İran'ı karşı karşıya getirmiştir.

Bugün geline aşamada; normal olarak Orta Doğu'da emperyal manüplasyonlar yolu ile yaratılmış olan Şii-Sünni geriliminin, İran ile Suudi Arabistan'ı savaş tarafları olarak öne çıkardığı görülmektedir. Ancak merkezi coğrafyaya bütünüyle egemen olmak isteyen ABD-İngiltere-İsrail üçlüsünün, bir İran-Suudi Arabistan savaşı sonrasında Türkiye'nin en büyük merkezi güç olarak ayakta kalabileceğini hesap ederek, bu savaşa Türkiye'yi de zorladıkları görülmektedir. Türkiye, kendisinin olmayan bir haksız savaşa, durduk yerde emperyal ve Siyonist planlar doğrultusunda alet edilmek istenmekte ve bu yüzden hem terör, hem etnik çatışma hem de mezhep çekişmeleri tırmandırılarak, öncelikli olarak bir Türkiye-İran savaşı çıkartılmağa çalışılmaktadır. İran'ın çok büyük bir devlet olması, sahip olduğu geniş arazilerdeki enerji yatakları ve Şiiliğin merkezi olması yüzünden ortadan kaldırılmak istenmesi aşamasında yapılan hesaplarda Türkiye olmadan İran'ın yıkılamayacağı ortaya çıkmaktadır. Irak ve Libya sonrasında İran'ı da devlet olmaktan çıkarmak isteyen Atlantik emperyalizmi, bunun için en güçlü bir koz olarak Türkiye'yi İran'a karşı savaşa sokmağa çalışmaktadır. İsrail'in çok küçük kalması, ABD'nin çok uzak olması, Avrupa Birliği'nin de çok karışık olması ve Avrupa devletlerinin farklı siyasetler izlemesi yüzünden, merkezi alandaki batı hegemonyasının tam olarak kurulabilmesi aşamasında, batı emperyalizmi İran'ı tasfiye etme doğrultusunda Türkiye'yi en önemli koz olarak savaşa doğru zorladığı görülmektedir. Birbirini izleyen birçok olay ve bunlara paralel olarak ortaya çıkan siyasal gelişmeler de bu durumu açıkça doğrulamakta ve Türkiye ile İran'ı üçüncü dünya savaşının cephe ülkeleri konumuna getirmektedir.

Jeopolitik haritalarına göre; dünyanın tam ortasında yer alan iki büyük devlet kendilerinin olmayan bir sorun ya da proje yüzünden

kendileri için değil, emperyalist çıkarlar için savaşa zorlanmaktadırlar. Türkiye Cumhuriyeti bu bölgedeki bin yıllık Türk hegemonyasının bugünkü temsilcisi olarak, İran ise iki bin yıllık bir büyük devlet geleneğinin bugünkü uzantısı olarak sınır boylarında karşı karşıya getirilmek istenmekte, Türkiye batı cephesinin, İran ise doğu cephesinin ülkeleri durumuna doğru zorla sürüklenmektedir. İsrail'in bütün Orta Doğu'ya Büyük İsrail Projesi doğrultusunda egemen olabilmesi, ABD'nin Çin, Rusya ve Hindistan'a karşı güçlü bir Avrasya stratejisini hegemonya planları doğrultusunda yürütebilmesi, ABD'li petrol ve enerji tekellerinin Hazar bölgesine el koyarak bir küresel enerji patronajı yaratabilmesi için İran'ın yıkılması istenmektedir. Bu doğrultuda; Türkiye'de komşusuna karşı kullanılmağa çalışılmaktadır. İran yıkıldıktan sonra Türkiye'nin de batılı orduların desteği ile dağıtılarak, küçük eyaletlerden oluşan bir bölgesel federasyonun dünya ticaret merkezi ilan edilen İstanbul ya da Kudüs'ün başkent olacağı bir düzen içerisinde, ABD-İngiltere-İsrail üçlüsü tarafından kurulmağa çalışıldığı artık her yönü ile bir dünya devleti planı olarak ortaya konulmaktadır. Bütün bölge devletlerinin; sıcak çatışmalara, ayaklanmalara ve savaşlara yönlendirmesinin nedeni bu planlardır. Planlara göre; Türkiye önce müttefik ülke olarak komşularına karşı kullanılacak, daha sonra da bölge ülkesi olarak dağıtılarak, küresel emperyal düzen kurulacaktır. Irak ve Libya sonrasına artık zaman yitirmeden İran'ın vurulması, daha sonra da savaşa çekilerek savaş sonrasında dağıtılması gündemdedir.

Nüfusunun yüzde doksanı Türk asıllı olan Türkiye Cumhuriyeti ile nüfusunun yüzde altmışı yani yarısından fazlası Türk asıllı olan İran Cumhuriyeti, aralarında hiçbir sorun yok iken, iki komşu olarak, dostluk ve dayanışma içerisinde varlıklarını sürdürürken, bölgenin en küçük devletinin merkezi alana egemen olması ya da batılı emperyal şirketler gelerek bütün Orta Doğu'nun enerji yataklarına ve doğal zenginliklerine el koyması için birbirleriyle bir haksız savaşa sürüklenmek istenmektedir. Irak'ta olduğu gibi yüz binlerce insan haksız yere ölüme terk edilecektir. Binlerce yıllık devlet geleneklerinin bugünkü temsilcileri olan iki büyük devletin böylesine emperyal bir oyuna teslim olmaları, kendilerinin olmayan bir haksız savaş uğruna uzun süreli bir savaşa sürüklenerek kendi sonlarını hazırlamaları normal koşullarda düşünülemez bir durumdur. Ne var ki,

Irak ve Afganistan'a saldırmak ve işgal etmek için 11 Eylül terörünü organize edenlerin benzeri bir doğrultuda bir Türkiye-İran savaşını da çeşitli komplolar yolu ile ayarlayabilecekleri dünya medyasında tartışılırken, Türk ve İran kamuoyları da küresel sermayenin güdümündeki basın ve medya organları yolu ile savaşa doğru hazırlanmakta ve bu doğrultuda iki büyük komşuyu karşı karşıya getirecek biçimde bir Alevi-Sünni çekişmesi kışkırtılmak istenmektedir. Irak ve Suriye'de Şiiler ile Sünniler birbirlerine karşı kışkırtılırken, Türkiye üzerinden de Dersim üzerinden bir Alevi-Sünni çatışması yaratılmağa çalışılmaktadır. Son zamanlarda yaşanan bu tür gerginliklerin hepsinin merkezi alanın iki büyük devletini kapıştırmak üzere planlandığını artık herkes görebilmektedir. Bu yüzden çeşitli kışkırtma girişimlerinin ya da komploların istenen etkileri yaratamadığı anlaşılmaktadır. Bölgeye girmiş olan emperyal güçlerin bütün hedeflerinin Türkiye ile İran'ı uzun süre savaştıracak bir karışıklık ortamının, etnik terör ve çekişme ya da mezhep kavgaları ile yaratmak olduğu görülürken, iki büyük devletin ve iki ülke halkının her türlü savaş senaryosuna karşı çıktıkları, hatta daha da ileri giderek terör ve savaşa yönelen sıcak çatışmaları önlemek üzere, birçok alanda yeni işbirlikleri geliştirdikleri basın organlarına yansımaktadır.

Birbiriyle hiçbir sorunu olmayan, beş yüzyıla yakın uzunca bir zaman dilimi içerisinde iyi komşuluk ilişkileri geliştiren, merkezi alana doğu ve batı dünyalarından gelen emperyal güçlere karşı sırt sırta vererek direnen, birbirine tam anlamıyla arka çıkarak emperyal güçlerin hegemonya planlarını bozan, saldırı ve işgal girişimlerine karşı açık ya da dolaylı yollardan işbirliği yapan İran ve Türkiye gibi iki büyük devletin 1514 tarihli Çaldıran savaşının beş yüzüncü yıldönümü olan 2015 yılına doğru bir büyük savaşa sürüklenmeleri, tam anlamıyla bir çılgınlık olarak gündeme gelmektedir. Sanki Çaldıran Savaşı'ndan beş yüz yıl sonra bir de Çaldıran savaşının olacağı gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Emperyalizmin merkezi alana egemen olma doğrultusunda her türlü çılgınlığı yapabileceği ABD'de yaşanan 11 Eylül olayları ile anlaşılmıştır. Kendi üstünlük planları doğrultusunda başka ülkelere saldırıya hazırlanan, bu ülkelerde emperyal amaçlı haksız savaş ve işgallere yönelen emperyalizm ve Siyonizm'in her türlü çılgınlığı yapabileceği 11 Eylül saldırılarıyla görüldüğünden, bir İran ve Türkiye savaşı çıkartılabilmesi için benzeri çılgınlıkların

yapılıp yapılamayacağı artık açıkca konuşulmaktadır. 11 Eylül çılgınlıkları üzerine, Türkiye ve Orta Doğu bölgesinin beklenmedik çılgın senaryolarla karşılaşabileceği ihtimalinin gündeme gelmesi üzerine, Türkiye'nin önde gelen yazarlarından birisi "Çılgın Türkler " adıyla bir kitap yazmış ve bu başlığı taşıyan tarihi kitap, çılgın senaryolara karşı Türk ulusunu uyandırırken, Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında hiç beklenmedik bir çılgınlık yaparak, dünyanın önde gelen dev ülkelerine karşı Türkiye Cumhuriyetini kurabilen Türk ulusunun, herhangi bir çılgın saldırıyla karşı karşıya kalınması durumunda, gene ulusal kurtuluş savaşı döneminde olduğu gibi yepyeni bir çılgınlık daha yaparak mücadele edeceğini ve böylece ayakta kalarak, emperyalizmin çılgınlıklarının önüne geçebileceğini göstermiştir. Çılgın Türkler başlığını taşıyan bir kitabın Türkiye'de bir milyondan fazla satışa ulaşması, 11 Eylül gibi yeni çılgın senaryolara hazırlanan emperyal merkezleri düşündürmüş olmalıdır. "Çılgın Türkler" adını taşıyan kitapla Türk dünyası ve komşuları çılgın senaryolara karşı uyandırılırken, 11 Eylül benzeri yeni çılgınlık senaryolarına hazırlananların, işlerinin eskisi gibi kolay olamayacağını artık görmeleri gerekmektedir. Nitekim bu durumu dikkate alan, Türkiye, İran, Suriye, Irak ve Azerbaycan gibi savaş alanı olmağa sürüklenen komşu ülkeler arasında terör ve savaşa karşı karşılıklı anlayış ve işbirliği olanaklarının geliştirilmeğe başladığı görülmüştür.

Türkiye ve İran yeni bir, Çaldıran Savaşının beş yüzüncü yıldönümünde tarihteki Çaldıran savaşı benzeri bir silahlı çatışmaya sürüklenmek istenirken, yeni Çaldıran savaşının eskisi gibi bir normal savaş olmayacağı, aksine tam bir çılgınlık gösterisi olarak bir anlamda Çaldıran savaşına dönüşeceği şimdiden görülmektedir. ABD ve İsrail ikilisinin İran'ın nükleer güç geliştirmesine karşı çıkmaları, buna karşılık İsrail'in elinde beş yüzü aşkın atom başlıklı füze bulundurduğu iddiaları, bu kadar büyük bir nükleer silah potansiyelini ABD desteği ile kullanma durumunda olan İsrail'in güvenlik gerekçesi ile Orta Doğu'da bir atom bombası kullanması gibi son derece olumsuz gelişmeler, Türkiye ve İran ile beraber bütün bölge ülkelerini nükleer silah kullanmak dâhil her türlü çılgınlık senaryosu ile karşı karşıya bırakabileceği gibi beklenmeyecek durumlar, batı emperyalizmi ve Siyonizm'in dünya hegemonyasını sürdürebilmek için her türlü girişimi, 11 Eylül benzeri çılgınlıklar dâhil olmak üzere bu

yeni Çaldıran savaşı doğrultusunda, savaşı bir anlamda Çaldıran savaşına dönüştürebilecek çizgide önümüzdeki dönemde gündeme getirebilecektir. Türkiye ve İran ile beraber bütün dünya ülkelerinin görebildiği bu son derece olumsuz gelişme süreci, beraberinde bir üçüncü dünya savaşı riskini de öne çıkarmaktadır. Nükleer fiziğin öncüsü olan *Einstein* gibi bir bilim adamının söylediği gibi, atom silahının kullanılacağı bir üçüncü dünya savaşının tam anlamıyla bir çılgınlık olacağı açıktır. İsrail'in elindeki nükleer potansiyel ile İran'ın kendini korumak amaçlı geliştirdiği nükleer gücün karşı karşıya gelmesi, bir anlamda üçüncü dünya savaşını atom savaşına dönüştürerek, bütün insanlığın ve uygarlığın ortadan kalkmasına giden yolu açacaktır. O zaman da tıpkı Einstein'ın söylediği gibi, dördüncü dünya savaşını geride kalanlar belki de ilk çağlarda olduğu gibi kazma ve kürek, ya da taş ve sopa ile yapmak durumunda kalacaklardır.

Çaldıran Savaşı'nın beş yüzüncü yıldönümünde yeni bir savaş ile karşı karşıya kalan Türkiye ve İran'ın, böylesine olumsuz bir durumdan kurtulabilmek üzere bir araya gelerek ciddi bir tarih değerlendirmesi yapmaları gerekmektedir. Beş yüzyıla yakın bir süre barış içinde yaşamış olan İran ve Türkiye gibi iki büyük devlet, Şiiğin ortaya çıktığı ve İslam dünyasının Şii ve Sünni olarak ikiye bölündüğü o dönemi yeniden ele alarak tartışmak ve her türlü siyasal yönlendirmenin ötesinde tam anlamıyla bağımsız bilimsel değerlendirmeler yaparak, bugün için benzeri bir mezhep çatışmasını ya da savaş önleyecek sonuçlara barışı korumak ve bölgesel işbirliği içinde komşu ülkeler arasında dayanışmayı geliştirmek zorundadırlar. Çaldıran savaşının 500. Yıldönümü şimdiden Türk ve İran devletlerinin işbirliği içerisinde ele alınmalı ve bu savaş her yönü ile ilgili uzmanlar tarafından değerlendirilerek, ikinci bir Çaldıran benzeri bir savaşa bugünün çılgınlığı doğrultusunda izin verilmemelidir. Çaldıran savaşından daha önce ders alan iki büyük devlet olarak İran ve Türkiye asırlarca süren bir barış ortamını nasıl sağlamışsa, bugün iki devlet arasındaki geçmişten gelen barış ortamının yeni dönemde de sürdürülebilmesini sağlamak gerekmektedir. Hiçbir etnik çatışma, mezhep kavgası ya da uzaktan kumandalı terör olayları bu iki büyük devletin arasını bozmamalı ve ikinci bir Çaldıran savaşına, bu iki büyük devülkeyi sürükleyecek çılgın senaryoları ortaya çıkarmamalıdır. İran ve Türkiye, tarihte her zaman, bölge dışı emperyal güçlerin merkeze

yönelik saldırılarına karşı işbirliği yapıldığını ve dayanışma içerisinde iki devletin bölge barışını sağlayarak kardeş kavgalarının önlenildiğini iyi hatırlamak ve bu doğrultuda geleneksel barış ve dayanışma çizgisini günümüzde de korumak durumundadırlar.

Uluslararası konjonktür ve merkezi coğrafyada başlatılmış olan emperyal ve Siyonist plan ve projeler Türkiye ve İran'ı karşı karşıya getirirken, Çaldıran Savaşının ne olduğunu ve nasıl çıktığını bugünün kuşaklarının yeniden hatırlamasında, bölge ve dünya barışı açısından yarar vardır. İran'daki bir Türk hanedanı olan Safevi Devleti ile gene bir Türk devleti olan Osmanlı İmparatorluğunun 1514 yılında karşı karşıya gelmelerinin ana nedeni, İran şahı Şah İsmail'in Doğu Türk devletinin hükümdarı olarak batı Türk devleti olan Osmanlı Devletinin topraklarını ele geçirmek istemesi sonucunda ortaya çıkmıştır. Şiilik anlayışının öncüsü ve kurucusu olan Şah İsmail bütün İslam dünyasına halife olarak egemen olmak istediği aşamada, Osmanlı İmparatorluğu'nu çökertmek üzere devlet ajanlarını Anadolu'nun çeşitli bölgelerine göndermiş ve bu ajanlar sayesinde Osmanlı ülkesinde yaşayan Alevileri padişaha karşı kıskırtmıştır. Bu durumu Osmanlı Devletinin geleceği açısından tehlikeli gören Yavuz Sultan Selim, İran'daki Safevi devletine karşı savaş açarak Safevilerin üzerine yürümüştür. Rumeli ve Anadolu'nun çeşitli bölgelerinden büyük bir ordu toplayan Sultan Selim, İran Türklerinin merkezi olan Tebriz yolu üzerindeki Çaldıran Ovası üzerinde İran ordusuna saldırmıştır. *Hoy ve Maku* kentleri arasındaki bu bölgede başlayan savaş iki hafta sürmüş, iki büyük devletin orduları birbirini çeşitli manevralar ile kısıtırmağa çalışmıştır. Savaşın ilk günlerinde Şah İsmail'in orduları önemli başarılar elde etmişse de, ikinci haftada Osmanlı orduları toparlanarak son bir saldırıya geçmişler ve bütün Çaldıran Ovasını ele geçirdikten sonra Tebriz'e girerek bu Türk kentini Osmanlı imparatorluğuna bağlamışlardır. Çaldıran Savaşı sonrasında Doğu Anadolu bölgesinde kesin bir Osmanlı egemenliği sağlanırken, Osmanlı ordularının ilk kez Azerbaycan'a girmelerine yol açmış ve böylece Osmanlı-Azeri dayanışmasının öne çıkmasını sağlayarak, Şii-Sünni çekişmesinin geriye atılmasına yardımcı olmuştur. Osmanlılar, Azerbaycan üzerinden, Orta Doğu'nun kuzey bölgelerine egemen olurken, İran ile Mısır arasındaki yakınlaşmanın önünü kesmiş ve daha sonraki

aşamada Memluk devletini yenerek, halifeliğin Osmanlı İmparatorluğuna geçmesini sağlamıştır.

Çaldıran Savaşının ana nedeni iki büyük Türk devletinin merkezi coğrafyaya egemen olma yarışı içine girmeleridir. Her iki imparator da bütün İslam dünyasına egemen olabilme doğrultusunda halifeliği kendi eline almak istemişler ve bu nedenle de bir çekişme içerisine girmişlerdir. Şah İsmail ile beraber İran'da Şiiliğin öne çıkması ve o dönemdeki Safevi Devletinin ajanlarının Anadolu Müslümanları üzerinde Şiilik propagandası yapması, Osmanlı yönetimini Anadolu Alevilerine karşı baskı uygulamaya yöneltmiştir. Tarihin bu döneminde İran'daki Türk Devleti ile Anadolu'daki Türk Devleti karşı karşıya gelmiş, mezhep çekişmeleri ve halifelik yarışı yüzünden iki büyük Türk devleti savaşınca merkezi coğrafyada yaşayan birçok Türk asıllı insan bu anlamsız savaş sırasında telef olmuştur. İslam coğrafyasında yaşamakta olan Türk boyları bu iki büyük devletin vatandaşları olarak yaşamlarını sürdürürken, anlamsız bir mezhep çekişmesi ve halifelik rekabeti yüzünden birbirleriyle savaşmak zorunda kalmışlardır. Propagandacı dervişler aracılığı ile Şiiliği Anadolu'da yaymağa çalışan Şah İsmail'in bu girişimleri, Osmanlı Devletini ve Sünni Osmanlı ahalisini rahatsız etmiş ve böylece savaşa giden yol açılmıştır. İki hükümdar arasında karşılıklı gönderilen mektuplardan bir sonuç çıkmayınca, Osmanlı ordusu Edirne'den Çaldıran'a kadar bir büyük sefer düzenleyerek İran topraklarına gitmiştir. İstanbul'un alınmasını sağlayan top teknolojisinde Osmanlılar ileri oldukları için, bu önemli silahı kullanarak Safevi ordusuna saldırmışlardır. İki hafta boyunca çok kanlı çatışmalarla süren savaş sonunda, Osmanlı savaşı kazanmış ve Osmanlı Devleti sınırları Tebriz'e kadar genişlemiştir. Doğu Anadolu'daki Dulkadiroğlu devletini de ortadan kaldıran Osmanlılar, Yavuz Sultan Selim sayesinde Orta Doğu'nun mutlak egemeni konumuna gelmişlerdir. Akkoyunlu Devletinin de ortadan kaldırılmasıyla beraber, Osmanlıların egemenliği daha da pekişmiş ve böylece İran'daki Safevi devletinin bölgesel genişlemesinin önü kesilmiştir. O dönemdeki İran'ın başkenti olan Tebriz'in Osmanlı yönetimine geçmesiyle beraber, Safevi Devleti de İsfahan'ı devlet merkezi yaparak yoluna devam etmeğe çalışmıştır.

Bir Türk hanedanı olan Safevilerin yönetimindeki İran ile Osmanlı Devleti daha sonraki yıllarda bir de Irak yüzünden karşı karşıya

gelmiş, Irak'ın Arap ve Acem bölgelerindeki ayrı siyasal yapılanmalar Safevi İran devleti ile Osmanlı devletini karşı karşıya getirmiştir. Irak'ın Arap ve Sünni bölgeleri Osmanlı devletinde kalırken, Acem ve Şii bölgeleri de İran'ın kontrolü altına geçmiştir. Safevilerin Bağdat'a girmesi üzerine başlayan İran-Osmanlı savaşı, bugünkü Türk-İran sınırının iki devlet arasında sınır çizgisi ilan edilmesiyle durmuş ve *Kasrı-Şirin* isimli doğu kentinde imzalanan antlaşma IV. Murat'ın onaylamasıyla yürürlüğe girmiştir. Böylece; birbirlerinin ülkelerinde gözü olmayan iki büyük devlet olarak Osmanlı ve Safevi yönetimleri, Irak yüzünden içine sürüklendikleri çekişme ortamına da son vererek, kalıcı bir Orta Doğu barış düzeni doğrultusunda imzaladıkları Kasrı Şirin Antlaşmasına sonraki yüzyıllarda uyarak, iki ülke ve devlet arasında uzun süreli barışın temellerini kalıcı bir biçimde atmışlardır. On sekizinci yüzyıl ile beraber batı emperyalizmi merkezi coğrafyaya gelmeğe başlamış ve bu alanda hegemonyasını artırma doğrultusunda batılı güçler ve emperyal devletler sürekli olarak bir Türk-İran savaşını kışkırtmışlardır. Ruslar, Fransızlar ve İngilizlerin denediği bu kışkırtma operasyonlarına rağmen iki büyük ve eski devlet olarak Türk ve İran devletleri siyasal oyunlara ve senaryolara karşı kararlı bir biçimde direnerek, savaşmadan yirmi birinci yüzyıla kadar barış içinde ve dayanışmacı yaklaşımlar ile gelebilmişlerdir. Özellikle Osmanlı imparatorluğunun yıkılış sürecinde, Birinci ve İkinci Dünya savaşları dönemlerinde İran ve Türk devletleri birbirlerine karşı sürekli olarak kışkırtılmışlar ama her iki devlet bu oyunlara gelmeyerek ve işbirliği yaparak siyasal yapılarını korumasını bilmişlerdir. Şimdilerde, ikinci dünya savaşı sonrasında merkezi alana gelen Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail benzeri komplo ve provokasyonlara kendilerinden önce bölgeye gelen emperyalistler gibi başvurmuşlar ama şimdiye kadar iki büyük devleti savaştırma doğrultusunda hiçbir sonuç elde edememişlerdir. İran gibi Türkiye'yi yönetenler de her türlü emperyal oyuna karşı çıkarak tarihten gelen dayanışma ve ittifaklarını kendi milli politikaları doğrultusunda kararlı bir biçimde sürdürerek barışı koruyabilmişlerdir.

Bugün geline aşamada; dün Rusya, İngiltere ve Fransa gibi emperyal güçlerin başaramadığı yeni bir Türkiye-İran savaşı çıkartma oyununu, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail ikilisi oynamaktadır. Dünyayı beş yüz yıl yönetmiş olan İngiliz, Fransız ve Rus

emperyalizmlerinin başaramadığı ikinci Türk-İran savaşı çıkarma oyununu, iki yüz yıllık Amerikan devleti ile altmış yıllık İsrail devletlerinin çıkartabilmeleri şimdilik pek mümkün görünmemektedir. Yirmi birinci yüzyıla girilmesiyle beraber gündeme getirilen küresel plan ve programlar doğrultusunda yeni bir Çaldıran savaşı Türkiye-İran sınır bölgelerinde çıkarılamamıştır. Kuzey Irak'taki kukla devlet ve bu bölgedeki otorite boşluğu alanları Türk-İran savaşı çıkartma doğrultusunda her iki ülkeye karşı kullanılmış ama her iki devletin başına geçenler, 11 Eylül benzeri bir çılgınlığa yönelmedikleri için, ikinci Çaldıran savaşı bir nevi Çaldıran savaşı olarak devreye sokulamamıştır. Elleri atom silahı bulunan ABD ve İsrail ya da İngiltere gibi devletler bu güçlerinden yararlanarak bir küresel imparatorluk oluşturmağa çalıştıkları sürece, savaş tehlikesi devam etmektedir. Küresel sermaye ve uluslararası tekellerin çıkarları doğrultusunda her an bir çılgınlık gündeme gelirse o zaman, ikinci Çaldıran savaşı senaryolarının tam anlamıyla bir Çaldıran savaşı olarak gerçekleşmesi gündeme gelebilecek ve bir çılgınlık sonucunda içine sürüklenilecek bir üçüncü dünya savaşı tehlikesi, bütün dünyayı yok edebilecek bir nükleer üçüncü dünya savaşının gerçekleşmesine yol açabilecektir. Umarız başta Birleşmiş Milletler olmak üzere bütün uluslararası kuruluşlar ve büyük devletler, savaşa neden olabilecek çılgınlıklara izin vermeyerek gereken önlemleri zamanında alarak, dünya barışını güvence altına en kısa zamanda alabilirler. Yoksa dünya barışı ve güvenliği açısından yarın çok geç olabilir. Savaş lobbilerinin çılgınlıklarını bir kez daha Çılgın Türkler göğüslemek zorunda kalmamalı, İran ordusundaki Türk asıllı askerler ile Türkiye Cumhuriyeti ordusundaki Türk askerleri uluslararası petrol tekelleri ya da dünya çapında bir emperyalizm peşinde koşan küresel sermayenin çıkarları yüzünden bir kardeş kavgasına sürüklenmemelidir.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk, uzun tarih incelemelerinden sonra, Türkiye cumhuriyetinin dış politikasını üç esas üzerine kurmuştur. Bunun ilk maddesi İran ile ortaklıktır. İkinci madde Rusya ile dostluktur. Üçüncü ilke ise, batılı emperyal devletler ile mesafeli ilişkiler geliştirmektir. Batı emperyalizminin kucağına oturarak, güçlü komşu İran ile savaşmak Türk dış politikasının ana esaslarına aykırı düşmektedir. İki dünya savaşı arasında dünyanın ortasında tam bağımsız bir ulus devlet kuran Atatürk, Sovyet emperyalizmine

ve Batılı emperyal devletlerin Orta Doğu'ya gelmeleri riskini önlemek üzere İran, Irak ve Afganistan ile Sadabat Paktı oluşumunu bölgesel bir güç olarak kurmuştur. Osmanlı sonrasında meydana gelen otorite boşluğu alanını doldurmak üzere, Türk devletinin İran ile ortaklığa birinci derecede önem vermesi, Türkiye ve İran açısından dostluk ve dayanışmanın ne derece yaşamsal bir öneme sahip olduğunu açıkça göstermektedir. Türkiye ve İran daha aktif bir diplomasiye yönelerek, merkezi coğrafyadaki sıcak sorunlara ortak çözümler üretebilmeli ve böylece küçük sorunlar yüzünden karşı karşıya gelmeyecek, yeni bir Çaldıran savaşı tuzağından uzak durmalıdırlar. Her iki ülke halkı ve devleti, yeni bir Çaldıran macerasının sonunda nükleer tehlike yüzünden tam anlamıyla bir çılgınlığa dönüşebileceğini hesap edebilmeli ve kesinlikle yeni Çaldıran'dan bir Çaldıran savaşının ortaya çıkmasını önlemelidirler.

5. İran ile “Özsoy” Dayanışması

Türkiye ve İran dünya haritasının tam ortalarında yan yana yer alan iki komşu ülkedir. Küresel jeopolitik açısından iki sınır komşusu olarak İran, Türkiye'nin doğu komşusu, Türkiye'de İran'ın batı komşusudur. İran haritada bir Asya devleti olarak yer alırken Türkiye, Asya ve Avrupa kıtaları arasında tam anlamıyla bir köprü konumunun bir yere sahiptir. Bu durumda Türkiye İran'ın batıya açılan köprüsü olarak Avrupa ve İran arasındaki trafiğin merkezi konumuna sahip olmakta, benzeri bir biçimde İran'da Türkiye'nin doğuya açılan kapısı olarak, Ön Asya ve Orta Asya Türk dünyalarının arasındaki bağlantı üssü haline gelmektedir. Asya'nın Avrupa'ya uzanan köprüsü İran olurken, Türkiye'de Avrupa'nın Asya'ya giriş köprüsü olarak İran ile bağlantı sağlamaktadır. Dünya jeopolitiğinin iki merkez ülkesi, sahip oldukları konumları gereği birbirleri için hem çok önemli hem de vazgeçilemez derecede jeopolitik misyonlara sahip bulunmaktadırlar. Asya ve Avrupa trafiğinin tam ortasında yer alan bu iki büyük ülke aynı zamanda Avrasya bölgesinin de iki orta ülkesi olarak yeryüzü coğrafyasında öneme sahip bulunmaktadırlar.

Genel olarak İran'ın bulunduğu bölgeyi çevreleyen Asya topraklarına Turan adı verilmektedir. Haritaya bakıldığında Ön Asya Türkliğünün merkezi olan Türkiye ile Orta ve Kuzey Asya Türk bölgeleri arasında yer alan İran bu iki Türk bölgesi arasında tam orta yerde

bulunmakta ve böylece bir İran ve Turan birlikteliği gündeme gelmektedir. Aslında Asya ve Avrupa kıtalarının haritadaki birleşik konumları yüzünden meydana gelen Avrasya coğrafyasının bütünlüğü söz konusu olduğunda, bir İran ve Turan birlikteliği kaçınılmaz olarak öne çıkmaktadır. Yeryüzü coğrafyasında İran olarak adlandırılan ülkenin çevresi Turan olarak isimlendirilirken, doğu ve batı Türk dünyalarının birlikte ifade edilmesi anlamında İran ve Turan birlikteliği kaçınılmaz olarak anlam ifade etmekte ve genel anlamda Türk dünyasının birleşmesiyle gündeme gelen bir Avrasya yapılanmasının içeriği olarak öne çıkmaktadır. Böylesine bir birliktelik tarihin derinliklerinden gelen bir sürecin aynı zamanda doğal bir sonucudur. Dünya tarihinde bu bölgelerin geçmişine bakıldığında, Göktürk İmparatorluğu sonrasında, Türk devletlerinin doğu ve batı Türkleri olarak ayrıldığı ve bu uzun ve geniş Türk coğrafyasının Çin seddinden başlayarak Adriyatik denizine kadar uzandığı görülmektedir. Doğu Türkleri Orta Asya'nın çeşitli bölgelerinde devletler kurarlarken, batı Türkleri Kafkasya-Anadolu-Balkanlar hattında ilerleyerek, Avrupa kıtasının çeşitli bölgelerinde tarihin çeşitli dönemlerinde devletler ya da imparatorluklar kurarak, Asya kıtası ile beraber Avrupa bölgesinin de çeşitli alanlarını Türk hegemonyasının gelişme coğrafyası olarak kullanmışlardır.

Batı Türk devletleri olarak, İskitler, Hunlar, Avarlar, Hazarlar, Macarlar, Selçuklular, Osmanlılar tarihin belirli dönemlerinde egemen olmuşlar. Daha sonraki dönemlerde Afrika kıtasına da Türklerin yayılması üzerine, Türk dünyası üç kıtaya yayılan bir gelişme göstermiştir. Asya-Avrupa-Afrika kıtaları arasında dünya tarihi geliştikçe Türk devletleri hep ön planda olmuştur. Böylesine bir süreç içerisinde, İran sürekli olarak bir Asya devleti olarak yer almasına rağmen, Türkiye ve çevresinde yer alan Türklük hegemonya bölgeleri birbirinden farklı devlet yapılanmalarına doğru gelişmeler göstermiştir. Ne var ki, böylesine uzun süren bir zaman dilimi içinde doğu ve batı Türk devletleri bir türlü bir araya gelerek tek ve büyük bir imparatorluk ya da federasyon çatısı altında birleşememişler ve bu yüzden de Türk coğrafyası bir türlü savaş alanı olmaktan kurtulamamıştır. Merkezi alanda, doğu ve batı Türklerini bir araya getiren büyük bir devletin oluşmasını emperyalist güçler önlemeğe çalıştığı için üç kıtaya hükmeden bir büyük dünya imparatorluğunu oluşturma şansına

Türk dünyası tarihin hiçbir döneminde sahip olamamıştır. Doğu ve batı Türkleri tek bir çatı altında toplanamayınca, aynı dönemde birbirinden farklı Türk devletleri tarih sahnesinde yerini almış, Türk asıllı topluluklar ya da kavimler geniş bir coğrafya alanı içerisinde bazen doğudan batıya bazen da tamamen tersi bir doğrultuda göç ederek Türk coğrafyasına süreli hareketlilik kazandırmışlardır. Batı uygarlığına uzak kalan kesimlerde yaşayan Türk toplulukları göçebeliliğe devam ederken, Avrupa ülkelerine sınır komşusu olan batı Türk devletlerinde ise yerleşik bir düzene geçme süreci yaşanmıştır.

Doğu Türklerinin bir kısmının üzerinde yaşadığı İran, doğu ve batı Türklerinin yaşam alanlarının tam ortasında yer alırken, bu bölgelerdeki bütün siyasal gelişmelerin etkisi altında kalmıştır. Coğrafya kitaplarında belirtilen İran-Turan birlikteliği zaman içerisinde gelişirken, doğu ve batı Türkleri arasındaki siyasal ilişkiler de çeşitli aşamalardan geçerek, her dönemde farklı yapılanmaların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Türklerin doğu bölgelerinden gelerek batıya doğru açılmaları Selçuklu İmparatorluğu döneminde gelişirken, iki yüz yıla yakın bir zaman dilimi içinde Türk asıllı topluluklar doğu devleti çatısı altında yer almışlardır. Selçukluların batıya doğru açılmaları ile beraber, doğu ve batı Türklerinin aynı çatı altında varlıklarını koruyarak yaşamlarını sürdürebilmeleri eskisi gibi mümkün olamamıştır. Asya'nın ortalarında kurulan Türk devletleri genişleme siyasetine yöneldiği zaman, Turan coğrafyası ile beraber İran toprakları da hedef haline geliyor ve bu doğrultuda doğu Türklerinin birlikteliği İran-Turan ortaklığı ile sağlanabiliyordu. Anadolu üzerinden Türklerin batı bölgelerine doğru uzanmaları ile Avrasya kıtasının batı bölgelerinde yeni Türk devletlerinin siyasal yapılanmaları sağlanabiliyordu. Tarihin dönüşüm noktalarında, eski devlet düzenleri çökerken ve bunların yerini yeni devlet yapılanmaları alırken, Türk asıllı toplumların birbirinden çok farklı siyasal yapılanmalara doğru sürüklendikleri görülmüştür. Ortak bir büyük devletin çatısı altında bütünüyle bir araya gelemeyen Türk toplulukları, aynı soydan ve etnik kökenden gelmelerine rağmen, birbirinden çok farklı ayrı devletlerin hegemonyası altına girerek onların sınırları içerisinde varlıklarını devam ettirmeğe çalışmışlardır.

Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşı konumundaki Türkler ile İran devletinin çatısı altında varlığını sürdürmeğe çalışan Türk asıllı

İranlılar, tarihsel gelişmelerin açıkça gösterdiği gibi akraba topluluklarıdır. İran nüfusunun yarısından çoğu Türk asıllı kavimlerden geldiği için, İranlılar da bir anlamda Turan bölgesinin bir parçası olarak kabul edilmekte ve bu doğrultuda değerlendirmelere alınmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu önderi Atatürk, beş bine yakın okuduğu kitaptan çıkardığı sonuçlar doğrultusunda yolunda ilerlerken, Türk –İran dostluğuna ve ortaklığına çok önem vermiştir. Çöken bir imparatorluğun toprakları üzerinde çağdaş bir cumhuriyet kurabilen kurucu önder Atatürk, devletin kuruluşunu tamamlayarak bölgesel bir dış politikaya yönelirken, İran devletini Türkiye için başlıca ortak ve yol arkadaşı olarak düşünmüştür. Bu nedenle, kendisini resmen ziyarete gelen İran şahını en iyi bir biçimde en üst düzeyde karşılayabilmek ve ağırlayabilmek için Atatürk'ün gelecekte unutulmayacak bir jeste yöneldiği ve bu amaçla cumhuriyet döneminin önde gelen büyük bestecilerinden Ahmet Adnan Saygun'a bir opera hazırlattığı görülmektedir. İran Şahı Rıza Pehlevi'nin Ankara'ya gelerek genç Türk Devletini ziyareti için bestelenmiş olan "ÖZSOY" operası bir anlamda Türkiye-İran işbirliğinin tarihten gelen boyutlarını öne çıkarmak için hazırlanmıştır. Libretto'sunu Münir Hayri Egeli'nin yazdığı bu ilk milli opera, tarihin derinliklerinden gelen bir ortak kültür ve köken ile İranlı Türkler ile Türkiye arasında bir yakınlık oluşturulmağa çalışılmıştır. Adından da anlaşıldığı üzere "ÖZSOY" operası, kurucu önder Atatürk'ün istek ve düşünceleri doğrultusunda hazırlanarak İran şahının Türkiye'ye yapmış olduğu resmi ziyarete yetiştirilmiştir.

İran gibi bir büyük devletin başındaki padişah, akraba toplulukların sınırları içerisinde yaşadığı Türkiye'ye geldiği günün gecesinde, iki büyük ülke arasındaki ortaklıklar ve benzer yönler dile getirilerek çabuk gelişen bir büyük dostluk çerçevesinde karşılanabilmiştir. İran şahı Rıza Şah Pehlevi'nin 19. Haziran 1934 tarihinde Türkiye Cumhuriyetini resmen ziyaret etmesi için bestelenen opera, şahın Türkiye'ye geldiği günün gecesinde ilgili ve yetkili kişiler tarafından izlenmiştir. İranlılar ile Türklerin aynı kök ve soydan geldiğini vurgulayan "ÖZSOY" operası İranlılar ile Türklerin kardeş halklar olduğunu, her iki ülke toplumunun tarihin derinliklerinden gelmekte olan bir akrabalık bağına sahip olduğunu ortaya koymakta ve bu yaklaşma atılımında müzik aracılığı ile her iki ülkenin insanını etkilemeyi

hedeflemektedir. Türkiye’de Cumhuriyet döneminin yetiştirmiş olduğu en büyük bestecilerden birisi olan Ahmet Adnan Saygun, cumhuriyetin kurucusunun isteği doğrultusunda birkaç aylık hızlı tempolu bir çalışmadan sonra, İran ve Türkiye Cumhuriyeti devletlerini bir araya getirecek ve zaman içerisinde ortak duygu ve düşünceye götürebilecek bir atılımı, Türkiye’nin kurucu önderinin isteği doğrultusunda bestelemiştir. Konuk devlet başkanı için büyük bir sürpriz olarak, şahın geldiği gece sahnelenen opera, iki devletin resmi görüşmelerinin daha sıcak ve yakınlık içerisinde geçmesine önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Dış güçlerin ve emperyal devletlerin iki ülke halkından gizlediği İran ve Türkiye halkları arasındaki akrabalık bağının, soy ve öz birliğini dile getiren bir opera eseri ile geleceğe doğru ölümsüzleştirilmesi ve bu eserin iki ülke devlet başkanlarının bir araya geldiği sırada sahnelenmesinin anlamı o dönemin koşullarında çok büyük olmuştur. Bu doğrultuda estirilen siyasal rüzgârlar sayesinde, İran ve Türk devletleri arasında geçmişten gelen gerginlik konularının aşılması sağlanmıştır. Dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin pekiştirilmesiyle birlikte birçok zorluğun aşılabileceğini iyi bilen Mustafa Kemal Atatürk, hiçbir devlet başkanının yapmadığı bir sürprizi İran Şahı için hazırlamış ve konuk devlet adamının Türkiye ziyaretine bu opera eseri hazırlanarak, ziyaret gecesinde iki ülkenin üst düzey yöneticilerine sergilenmiştir. Nüfusunun yarısından fazlası Türk asıllı olan İran gibi bir Türk ülkesinin devletin başında bulunan şahın böylesine bir dostluk ortamında, Atatürk’e daha yakın davrandığı gözlemlenmiştir. Bu resmi ziyaret sırasında orada bulunanların daha sonraki yıllarda aktardıkları anılarından, ”ÖZSOY” operasının iki ülke halkının tarihten gelen ortak kökeni ve soy birliğini öne çıkararak çok olumlu bir hava estirdiği anlaşılmıştır. Geçmişte yaşanan bazı olumsuzluklar, soğuk savaş döneminin bölgeye getirmiş olduğu gerginlikler ”ÖZSOY” rüzgârları ile geride bırakılmağa çalışılmıştır.

Atatürk batı emperyalizmine karşı savaşıarak bağımsız bir devletin kuruluşunu tamamladıktan sonra, devrimler aracılığı ile doğu ülkelerine ve İslam devletlerine örnek olabilecek önemli adımlar atıyordu. Bu yüzden, Atatürk’ü ziyarete İran şahı ile beraber, Afganistan ve Ürdün kralları da gelerek Kemalist devrimi yerinde incelemeyi tercih etmişlerdir. İngiliz kralı Atatürk’ün gönlünü alarak Türkiye ve

İngiltere arasındaki bağları yeniden oluşturmağa öncelik verirken, Asya ülkelerinin Müslüman halkları başında bulunan krallar ve şahlar, Atatürk devrimlerini yerinde inceleyerek kendi ülkelerine bu devrimci atılımları taşımaya yöneliyorlardı. İran şahı ziyareti sırasında Atatürk Cumhuriyetinin kısa zamanda gösterdiği başarılı atılımları dikkatle inceleyerek, Kemalist rejimi övücü sözler kullanmaktan çekinmemiştir. Şah ziyareti sırasında daha da ileri giderek, İngiliz emperyalizminin, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan sonra İran'a müdahale ederek iki Türk devletinin yan yana dünya haritası üzerinde yer almasını önleyerek, gelecekte doğu ve batı Türklerinin ortak bir çatı altında birlikte olmalarının önüne set çekildiğini de açıkça söyleyebilmiştir. Anadolu'da Türk Ulusunun Kurtuluş Savaşı verilirken, İran Devletinin başında Türk asıllı Safevi hanedanı bulunuyordu. Türkler Anadolu'daki Ulusal Kurtuluş Savaşını kazanınca, haritada yan yana yer alan iki Türk devletinin birleşmesinden İngilizler çok çekinmişler ve o dönemin dünya devleti olarak İran'a müdahale ederek Türk asıllı Safevi hanedanını iktidardan indirerek yerine Fars asıllı Pehlevi hanedanını geçirmişlerdir. Rıza Şah Pehlevi, Atatürk'ü ziyarete geldiği zaman– kendisi İngiltere destekli Pehlevi hanedanının temsilcisi olmasına rağmen gerçekleri dile getirerek, iki devletin birleşmesinden çekinen İngiliz emperyalizminin Türk asıllı Safevi hanedanını iktidardan indirerek, Fars kökenli Pehlevi hanedanının temsilcisi olarak kendisini iktidara getirdiklerini dostça Atatürk'ün yüzüne karşı söyleyebilmiştir.

Doğu Türklerinin tarihi incelendiğinde, Turan adı verilen Orta Asya topraklarında kurulan birçok Türk devleti, Türk asıllı hanedanların yönetiminde yayılma ve gelişmeler gösterirken, zaman zaman da İran topraklarına girmişler ve İran'ın çeşitli bölgelerinde önemli devletler kurmuşlardır. Gazne devleti ile beraber Karahanlılar ve Karahitaylar, İlhanlılar ve Selçuklular ile beraber Karakoyunlular da İran ülkesinin sınırları içerisinde devletleşme şansını elde edebilmişlerdir. Türk boyları kuzey ya da Orta Asya steplerinden batıya doğru açılarak merkezi coğrafyaya doğru inerlerken, karşılıklarına her zaman İran ülkesi çıkmıştır. Bu durumda Turan bölgesinin Türkleri, İran topraklarına da yayılarak, hem kendi devletlerini bu ülkede kurmuşlar, hem de geldikleri yöre ile yeni yerleştikleri ülkeyi birleştirme doğrultusunda bir İran-Turan birlikteliğini gerçekleştirmek için çaba sarf

etmişlerdir. Türklerin İslam dini ile ilk olarak karşı karşıya kaldığı ülke gene İran olmuş ve Karahanlılar zamanında, Arap boyları ile savaşmak zorunda kalan Türkler, daha sonraki aşamada İslam dinini benimseyerek bu dinin yayılması için yüzyıllarca mücadele vermişlerdir. Türklerin İslam dünyası içinde yerini almasıyla bölge dengeleri değişmiş ve Selçuklular döneminde Türk boyları bütün Orta Doğu bölgelerine çeşitli seferler düzenleyerek, sırasıyla İran, Irak, Suriye, Anadolu ve Kafkasya ülkelerinin, bütünüyle İslam coğrafyası içerisinde yerlerini almasını sağlamışlardır. Selçuklu İmparatorluğu İran merkezli bir devlet yapılanması olduğu için, Tebriz üzerinden geliştirilen seferler ile Selçuklu Türkleri doğu Türklerinin potansiyelini batıya doğru taşımışlardır.

Atatürk, iyi bir tarih okuru ve tarihten ders çıkarmasını bilen kişi olarak, beş bine yakın kitabı okuduktan sonra, kurucu önder olarak devletin siyasal aklını belirlerken; Türk-İran birlikteliğine fazlasıyla önem vermiştir. Hatta daha da ileri giderek işbirliğinin ötesinde geleceğe dönük ciddi bir ortaklığın arayışı içerisinde olmuştur. Yeni Türk Devletini kurduktan sonra geleceğe yönelik yapılandırmasını tamamlarken, devletin dış politikasını üç temel ilkeye oturtuyordu. Bu ilkelerin birincisi İran ile geleceğe yönelik bir ortaklık oluşturmaktır. Nitekim bu doğrultuda İkinci Dünya Savaşı öncesinde batılı emperyalist devletler ile Sovyetler Birliği gibi bir süper gücün, Orta Doğu bölgesine girmesini önleyebilmek üzere, İran Şahı'nın resmi ikametgâhı olan Sadabat Sarayı'nda bir dostluk ve dayanışma paktını, Türk dışişleri bakanını bu ülkeye göndererek imzalatmıştır. İran ile imzalanan bölgesel işbirliği ve güvenlik ittifakına, İran şahının sarayının adını verecek kadar İran'a önem veren Türk devletinin kurucusu, merkezi coğrafyada yer alan iki büyük devletin işbirliği ile doğulu ya da batılı emperyalist güçlerin merkezi coğrafyaya gelemeyeceklerini asker kökenli bir lider olarak çok iyi biliyordu. Atatürk'ün dış politikasının ikinci ilkesi Rusya ile iyi komşuluk ilişkileri oluşturulmasıydı. Üçüncü ilke ise batılı emperyal devletler ile mesafeli ve dengeli ilişkilerin kurulmasıydı. Batıdan ve doğudan gelebilecek her türlü emperyal saldırıya karşı, Osmanlı Devleti'nin çöküşü sonrasında orta boy bir devlet olarak tarih sahnesine çıkmış olan Türkiye Cumhuriyeti'nin tek başına karşı çıkamayacağını iyi bilen Atatürk, bu doğrultuda Türkiye-İran birlikteliğine fazlasıyla önem vermiştir. Her iki devletin

emperyal güçlere karşı koyma noktasında kesin ve kalıcı bir işbirliğine yönelebilmesi için Sadabat Paktı gibi bir bölgesel işbirliği ve güvenlik örgütlenmesine gidilmesini yararlı buluyordu. Böylece merkezi coğrafyada Osmanlı imparatorluğunun çöküşü yüzünden ortaya çıkan otorite boşluğu alanını Türk-İran ortaklığı ile doldurmayı hedefleyerek, Orta Doğu da kalıcı bir barış düzeni kurmak istiyordu.

İran tarih boyunca hem Osmanlı İmparatorluğu'nun hem de Türkiye Cumhuriyetinin sınır komşusu olmasına rağmen, hep uzakta kalmış ve bu yönü ile de Türkiye'nin uzaktaki komşusu olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, Misakı Milli sınırları içerisinde yer alan bir devlet olarak daha çok batı bölgelerinden gelen kadroların yönetimi altında olmuştur. Bu batılı siyasal elit ile yönetici kadrolar, Türkiye'yi sürekli olarak batıya doğru çekerlerken yüzleri sürekli olarak batı bölgelerine dönük olduğu için hem doğu Anadolu'ya arkalarını dönmüşler ve hem de Türkiye'nin doğu komşusu İran'a uzak kalmışlardır. Yüzünü batıya dönen batılı ve batıcı kadrolar, Türkiye'nin akrabası ve soydaşı olan İran devletine uzak kalmışlar ve Türkiye'nin batı bölgelerinde yaşarken, İran ile Türkiye'nin batısı arasında kalan Doğu Anadolu bölgesini sürekli olarak ihmal etmişlerdir. Türkiye'nin başkenti Ankara'da sürekli olarak batı bölgelerinden gelen politik kadrolar egemen olunca, Türkiye giderek batının sömürgesi konumuna doğru sürüklenmiş, doğu Anadolu sürekli olarak ihmal edilirken, Türk devletinin doğu sınırındaki İran giderek daha uzakta kalan bir konuma doğru iteklenmiştir. Atatürk sonrasında Türkiye'yi sürekli yönetir bir konuma gelen batıcı siyasal elit, Türk devletini batılı ülkelerin istekleri doğrultusunda baskı altında tutarken, İran'a karşı mesafeli bir tutumu, Türk devletinin geleneksel politikası haline getirdikleri için İran uzak komşuluktan bir türlü kurtulamamıştır. Soğuk savaş koşullarında, Türkiye batının uzak karakolu konumuna doğru zorlanırken yanı başındaki İran'a karşı uzak komşu olarak hareket etmiş ve böylece İran'ın Türkiye'ye karşı bir uzak komşu konumunda kalmasına Türkiye'nin batıcı kadroları çanak tutmuşlardır. Yirminci yüzyıl boyunca Sovyetler Birliğinin bölgede etkili olması, Türkiye ile İran arasının mesafeli kalmasına yardımcı olmuş. Türkiye Sovyet sınırını bir gerginlik sahası olarak algılayarak, benzeri bir algılama İran sınırı için de geliştirilerek, Türkiye-İran dostluğu açısından çok büyük bir yanlış yapılmıştır.

Atatürk dönemi sonrasında, tek parti yönetiminde Atlantik güçlerine yakın duran Milli Şef, Atatürk gibi Avrasyacı bir yol izlememiş ve o yüzden, İran gibi bir büyük Asya devletine arada sınır komşuluğu olmasına rağmen uzak durmayı tercih etmiştir. Atlantik emperyalizmi Avrasya bölgesini kontrol etmeye öncelik verirken, Türkiye'yi kendi yanına çekmeğe çaba göstermiş ve bu doğrultuda, ikinci dünya savaşı sonrasında Atatürk ile Rıza Şah ortaklığında kurulmuş olan Sadabat Paktı yapılanmasına izin vermemiştir. İkinci dünya savaşı sonrasında, Amerika Birleşik Devletleri bölgeye gelirken, İsrail'in bir Yahudi devleti olarak kurulması sağlanmış ve böylece bütün bölge yarım yüzyılı aşacak bir çizgide, Müslüman- Yahudi savaşlarına sahne yapılmıştır. Türk-İran dostluğunun ürünü olan Sadabat Paktı bir yana bırakılırken, bunun yerine ABD ve İngiltere gibi bölge dışı batılı emperyal devletlerin öncülüğünde, İsrail'i bölgedeki İslam ülkelerine ve tüm doğu devletlerine karşı koruyacak Bağdat Paktı devreye sokulmuştur. Türkiye ile İran arasındaki serbest ilişkiler yasaklanarak iki bölge devleti Atlantik emperyalistlerinin denetimi altına alınmıştır. Soğuk savaş döneminin gerginlikleri öne çıkarılırken, iki sınır komşusunun bölgesel bir ittifaka yönelmesi önleniyor ve batının kontrolü altında sosyalist kutba karşı bir doğrultuda bir batı hegemonya düzeni Türkiye ile birlikte İran üzerine de oturtuluyordu. Tarihten gelen akrabalık ya da Atatürk'ün daha sıkı işbirliği sağlamak için öne çıkarttığı soy birliği ya da tarihsel akrabalık gibi konular geride bırakılmıştır. Sanki böylesine bir durum yokmuş gibi, Türkiye'nin bölge sorunlarında İran ile ortak bir çizgide hareket ederek dünya dengelerini bozmalarına ya da kendi ulusal çıkarları doğrultusunda davranarak çeşitli önlemler almalarına kesin olarak karşı çıkılıyordu. İki kutuplu dünyada artık, ülkeler arasında iyi komşuluk, halklar arasında soy birliği ya da akrabalık ilişkileri ikinci plana doğru itilirken, küresel güçlerin çıkarları doğrultusunda bölgesel ya da küresel eğilimler öne çıkarılıyordu. Böylesine bir durumdan Türk-İran ilişkileri zarar görürken, bazı olaylarda iki ülkenin karşı karşıya geldiği olumsuz durumlar ortaya çıkıyordu.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında, yeni bir dünya düzeni oluşturulurken, batı emperyalizmine karşı çıkan ve direnen Türk ve İran devletleri kendiliğinden bir araya gelerek, bölgesel işbirliği çerçevesinde kendi güvenlikleri için bir dayanışma düzeni içerisine girebiliyorlardı.

Atatürk ve Rıza Şah işbirliği böylesine bir dönemin sonucu olarak öne çıkarken, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Türkiye'nin Atlantik güçlerinin kontrolü altına kaydırılması yüzünden bu durum devam edemiyordu. Osmanlı çöküşü sonrasında merkezi alanda çıkan Şark meselesinin çözümsüz kalması yüzünden bölgesel ittifak arayışlarında, Türkiye-İran ortaklığının ürünü olan Sadabat Paktı dışlanarak Bağdat Paktı sayesinde daha batılı ve batıcı bir düzen Orta Doğu coğrafyasının tepesine kuruluyordu. Dünya hegemonyası peşinde koşan Atlantik emperyalizmi Avrasya bölgesini ele geçirmeyi hedefe oturtunca, İran-Turan beraberliği geride kalıyor ve bu yüzden de bir Türk-İran ortak dayanışma hareketi öne çıkamıyordu. Sovyetler Birliği imparatorluğu ile Türk dünyasının ve Orta Asya bölgesinin Demirperde gerisine alınması da, etkili bir Türk-İran işbirliğini engelleyen önemli faktörlerden birisiydi. Bu durumda Türk dünyası, İran, Türkiye ve Rusya olmak üzere üçe bölünüyor ve etkin bir Türk dayanışması bölge devletleri üzerinden gündeme getirilemiyordu. Sovyetler Birliğine karşı oluşturulan Sadabat Paktının geride kalması, İsrail merkezli bir yeni düzenin korunmasının Bağdat paktına görev olarak verilmesi, hem İran'ı hem de Türkiye'yi içine aldığı için artık Atlantik merkezli Avrasya politikaları her iki ülkeyi de etki altına alıyordu.

Yeni dönemde İran'ın Şii kimliği öne çıkartılırken, Sünni ülke olarak Türkiye kamuoyuna lanse ediliyor ve bu yoldan Türk asıllı toplulukların birlikte yaşadıkları Türkiye ve İran'ın Türk dünyasının çıkarları doğrultusunda birlikte hareket etmelerine izin verilmiyordu. Artık Atatürk ve Rıza şah birlikteliğinin ürünü olan bir soy birliği ya da akrabalık değil, ama mezhep ve tarikat farklılıkları Şiilik politikaları üzerinden tırmandırılıyordu. Orta Doğu tarihinde önemli yer tutan Çaldıran Savaşı benzeri bir yeni çatışma senaryosunu gündeme getirerek, Türkiye ile İran'ı karşılıklı savaştırmak isteyen Atlantik emperyalizmi ve Siyonizm ittifakı; hem bir büyük İran-Turan birlikteliğini önlemek, hem de Şii-Sünni çatışmaları üzerinden Orta Doğu devletlerini yeni eyaletler düzenine sürükleyerek, Balkanizasyon sürecini Orta Doğu bölgesine taşımak istemektedirler. Orta çağ döneminden gelen Şii-Sünni ayrımı küresel güçlerin destek ve örgütlemeleriyle hazırlanarak merkezi coğrafya, bir üçüncü dünya savaşı senaryosuna doğru yönlendirilmektedir. Arapların petrol devletlerinin başındaki Sünni krallar ve diktatörler, yavaş yavaş İran karşıtı bir

çizgiye doğru silah şirketlerinin satışları ile yönlendirilerek, bölgede mezhep ayırımı üzerinden kutsal kitaplardaki savaş senaryolarına uygun düşen bir doğrultuda çatışmalar kışkırtılıyordu. Şiiğin Orta Doğu bölgesinde yaygın bir alanda yaşam alanı bulması yüzünden İran'ın mezhepçi politikalar üzerinden etkinliği giderek öne çıkıyor o zaman da, İran halkının Türk dünyasının bir parçası olmaktan ileri gelen Türkiye ile soy birliği ya da tarihsel akrabalık bağı unutulurken, bir Türk-İran çatışmasına uygun gerginlik ortamı yaratılabiliyordu. Ortada bir etnik bağ ve akrabalık kökeni gibi yakınlaştırmacı unsurlar bulunmasına rağmen, Sünni çevrelerin batılı emperyal merkezlerin destekleri ile Şii düşmanı bir çizgide yayın yapmaları yüzünden, soy ve akrabalık gibi önemli yakınlık unsurları geride bırakılarak, mezhepler savaşı, ortaçağ Avrupa'sında görüldüğü gibi yirmi birinci yüzyıl Orta Doğusunda geçerli kılınmak isteniyordu. Batı emperyalizmi ve Siyonizm birlikteliği kutsal topraklara yerleşirken, İran gibi büyük bir ülke hedef haline getiriliyor, bölgedeki bütün Sünni ülkeler ve halklar Şii düşmanlığı doğrultusunda kışkırtılarak, yeni bir üçüncü dünya savaşı senaryosunun ön hazırlıkları tamamlanmağa çalışılıyordu. Dünya tarihinde önemli bir yere sahip olan dinler ya da mezhepler savaşının, bu dönemde kutsal topraklar üzerinde yaygınlaştırılmağa çalışılmasına, Türkiye ve İran gibi Türk dünyasının önde gelen iki büyük ülkesinin alet edilmek istenmesi de emperyalizmin kötü niyetini açıkça ortaya çıkarmaktadır.

Atatürk gibi çağdaş düşünceli bir lider, İran gibi doğulu bir ülkenin devlet başkanı için tarihten gelen akrabalık ve soy birlikteliğini dile getirerek, birlik ve beraberlik diplomasisi için zemin aramağa çalışması, İki Dünya Savaşı arasındaki gergin ortamın aşılabilmesi doğrultusunda, dünyaya örnek olabilecek düzeyde ileri bir davranıştır. Her devlet ülke ve halkın ulusal çıkarları doğrultusunda dış ilişkilerini geliştirirken bu gibi yakınlık sağlayıcı adımlar atabilir ya da jestler yapabilir. Atatürk'ün "ÖZSOY" operası aracılığı göstermiş olduğu incelik ve zarafet bütün bölge ülkeleri için örnek olabilecek bir olumlu davranıştır. Türkiye'nin böylesine incelikli jestlerden, günümüzün mezhep savaşı kışkırtmaları ortamına gelmesi, hem üzücü hem de yakın gelecek açısından son derece düşündürücü bir olumsuz durumdur. Aynı kökenden gelen ortak nüfus yapılarına sahip olan iki büyük ülkenin, emperyalistlerin merkezi alanda etnik ve dinsel

ayrılıkları körükleyerek, üçüncü bir dünya savaşı senaryosu uygulamak istemeleri karşısından, İran ve Türkiye'nin bu tür senaryolara dünya barışı açısından, karşı mesafeli durması gerekmektedir. İran bir kez daha mezhep ayrılıkları yüzünden uzak komşuluğa itilmemeli, ama tıpkı Sadabat Paktı günlerinde olduğu gibi daha yakın birlikteliği davet edilerek iki ülke arasında yeniden karşılıklı güven ortamının tesisi edilmesine çalışılmalıdır. Karşılıklı güven tesis edici adımların iki tarafın işbirliği atılması sayesinde, bölgede Türkiye-İran birlikteliği ile her türlü sıcak çatışma senaryosunun önüne geçilebilecektir.

İran ve Türkiye'de Türk asıllı olmayan insanların yaşadıkları gerçeğini de görerek, her iki ülkenin nüfus çoğunluğunun, Türk soylulukta bir araya gelebileceği gerçeği günümüzde yeniden öne çıkarılabilmelidir. İki büyük devletin nüfuslarının soy birliği ve tarihsel akrabalık çizgisinde birlikte hareket etmesi, bu bölgedeki yarım yüzyıllık çatışma, terör ve savaş süreçlerinin önünü kesebilecektir. İki büyük devletin üst düzey yöneticileri, Atatürk ve Rıza Şah'ın başlattığı yakınlaşma ve ortaklık politikalarında bir araya gelerek bugün için neler yapılabileceği konusunda arayış içerisine girerlerse, yeni bir Sadabat Paktına giden yol açılabilir. Bağdat Paktının çöktüğü bir aşamada, bölgede kalıcı bir barış düzeninin kurulabilmesi, Avrupa Birliği gibi bir Merkezi Devletler Birliğinin bir an önce kurulmasıyla mümkün olabilecektir. Bölge ülkelerinin arasında hem komşuluk, hem de ortak bir din beraberliği olduğu hiçbir zaman unutulmamalı ve bu gibi ortak özelliklerden yararlanılarak, yeni siyasal düzenlere yönelinmelidir. Atatürk'ün, opera ve müzik yolu ile bölgedeki ortaklıkları öne çıkarmasındaki incelik, bugün için yeniden hatırlanmalı ve bu doğrultuda barışçı adımlar karşılıklı olarak atılmalıdır. Bölgedeki sorunlar savaşlarla ya da terörle değil ama karşılıklı iyi niyet jestleriyle çözülebilecektir. "ÖZSOY" operası ile başlatılmış olan bu tür olumlu adımların günümüzde ilgili taraflarca atılması, bölge ve dünya barışına önemli katkılar getirecektir.

6. Irak, İran ile Suriye Arasındadır

Orta Doğu haritasına bakıldığı zaman Irak'ın İran ile Suriye arasında yer aldığı ve aynı zamanda Türkiye, Arabistan, Ürdün ve Kuveyt ile de sınırdış bir konumda bulunduğu görülmektedir. Küreselleşme aşamasına girildikten sonra yaşanmakta olan Orta Doğu

sorunlarının neredeyse tam göbeğinde yer alan Irak'ın, yeni dönemde sahip olduğu jeopolitik konumuyla hem kendisinin siyasi sorun haline geldiği, hem de Körfez Savaşı aşamasından başlayarak, Kuveyt sorunu ile beraber Ürdün üzerinden Filistin sorunu, ülkenin kuzeyinde kurulmakta olan Kürdistan sorunu, şimdi Atlantik ve Siyon emperyalistlerinin çıkarmış olduğu Suriye sorunu ile beraber, geleceğin ana sorunu olarak bütün büyüklüğü ile bölgede hissedilen İran sorununun tarafı konumuna geldiği anlaşılmaktadır. Hal böyle olmasına rağmen, dünya basınına bakıldığında bugününün yaşanan sorunu olarak Suriye'nin en ön planda yer aldığı göze çarpmakta, bir de Büyük İsrail projesinin önündeki en büyük engel olarak görülen yarının İran sorunu öne çıkmaktadır. Dünya, Suriye ve İran ile uğraşırken bu iki büyük ülkenin arasında yer alan bir başka büyük ülke olarak Irak'ın geride kaldığı, yaşanmakta olan olayların devam etmesi ve sürekli olarak can kaybının tırmanması süreci karşısında dünya medyası Suriye ile yatıp kalkarken, Irak görmezden gelinmektedir. Sanki bugünün ve yarının sorunlarının odaklandığı iki büyük ülke olarak Suriye ve İran tartışılırken, Irak konusu ihmal edilmektedir.

Suriye olayları tüm canlılığı ile her gece medya önüne getirilip, bütün dünya Suriye'nin bugünü ve geleceğini tartışırken, fütürologistler İran savaşının çıkıp çıkmayacağı üzerine fikir yürütüp, karamsar kesimler ve merkezler bölgedeki sıcak çatışmaların, Büyük İsrail projesi yüzünden bir üçüncü dünya savaşına dönüşmesi gibi felaket senaryoları üzerinde dururlarken, Irak konusunun yeterince ele alınmaması beraberinde önemli kuşkuları da getirmektedir. Bu nedenle giderek yükselen karamsar senaryolar doğrultusunda merkezi coğrafyanın gelecekte bir büyük bilinmezliğe doğru sürüklendiği konusunda genel bir kamuoyu oluşmaktadır. Suriye tek başına ele alınırken, birçok değerlendirme yapılmakta ve bu ülkenin Irak ile sınır komşusu olduğu, geçmişten gelen birçok ortak konu ve sorunlara sahip olduğu göz ardı edilerek, emperyal güçlerin istekleri doğrultusunda Suriye yorumları yapılmaktadır. Aynı biçimde, İran'ı hedef alan bir çok yorum birbiri ardı sıra gündeme getirilirken, gene bu ülkenin Irak ile komşu olduğu iki ülkenin sırt sırta Basra Körfezinde komşuluk yaptığı unutulmaktadır. Harita bilinci eksik yorumlar ya da değerlendirmeler ile gerçekçi jeopolitik yaklaşımlar geliştirilemediği için, eksik ve tek yanlı tutumlar ile bir yerlere gidilememekte ve böylesine

bir kısır döngü içerisinde dönüp dolaşarak gene aynı yerlere gelmektedir. Bu yüzden de, soğuk savaş sonrasında Orta Doğu'da başlatılmış olan sıcak olaylar dizisi, hem hızlanarak hem de tırmanarak devam etmekte ve bir türlü bölgeye yeni bir düzen getirebilecek barış aşamasına ulaşamamaktadır. Bölge haritasını değiştirmek isteyen ve bu doğrultuda bütün Orta Doğu ülkelerine dönük bir sıcak çatışma sürecini yönlendiren batılı emperyal merkezler, yeni bir harita çizecek konuma gelene ve bu doğrultuda bütün bölge devletleri çokertilene kadar her türlü girişimi yapmaktan geri kalmamaktadırlar. Amerikan ordusunun körfez savaşı için bölgeye gelerek yerleşmesi ve bu aşamadan sonra sürekli olarak sıcak çatışmaların sürüp gitmesi, böylesine olumsuz bir yargıya varılmasına neden olmaktadır. Gelinmiş olan yeni aşamada hiç kimse bölgenin geleceği ile ilgili olarak iyimser ya da umut verici bir yaklaşım sergileyememekte, bu yüzden de sıcak çatışmalar ve siyasal gerginlikler birbirini izleyerek bölgenin daha kötü bir duruma sürüklenmesine yol açmaktadırlar.

Amerikan, İngiliz ve İsrail gizli servislerinin düzenlemeleri ve dış destek sağlamalarıyla Suriye ciddi olarak karışmış, devletin ve ordunun güçlü bir yapılanma ile ülkeyi yönetmesine rağmen, batı emperyalizminin emrindeki bindirilmiş kıtalar emperyal gizli servislerin katkılarıyla, bu ülkeyi yerle bir ederek rejimi yıkmağa ve devleti çökerterek ülkeyi beşe bölmeğe çalışmaktadırlar. Irak ve Libya'nın üçe bölünmesinden sonra sıra Suriye ve İran'ın beşer parçaya bölünmelerine gelmiş ve bu süreç içerisinde sıcak olaylara karıştırılarak Lozan'dan gelen ulusal ve üniter statüsü kaldırılmak istenen Türkiye'de sekiz ya da on eyalete bölünerek, Orta Doğu'nun Müslüman büyük devletlerinin tamamı ortadan kaldırılmak istenmektedir. Körfez savaşı ile Orta Doğu'da başlatılan sıcak çatışma süreci, yeni dönemde geçen yıldan başlayarak Kuzey Afrika üzerinden ikinci bir aşamaya getirilmiş ve bu aşamada Libya'nın kırk yıllık devlet başkanı kendi halkına öldürtülerek, bu dünyanın dördüncü büyük petrol ülkesinin, batılı emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda üçe bölünmesi sağlanmıştır. Tunus gibi küçük bir ülkede fazla zorlanılmamış, burada diktatörlükten İslami demokrasiye geçilirken Müslüman Kardeşler örgütü ile işbirliği yapılmıştır. Osmanlı sonrasında İslam dünyasını yönlendirmek üzere İngilizler tarafından desteklenerek kurdurulan Müslüman kardeşler örgütü, İsrail işbirlikçisi bölgedeki diktatörlükler

devre dışı bırakılırken kullanılmağa çalışılmıştır. Yeni dönemde Müslüman Kardeşler örgütünün Amerikan Kardeşler örgütüne dönüştüğü görülmüş, bu örgütün temsilcilerinin kamuoyuna yaptığı açıklamalarda her zaman ABD paralelinde konuştukları anlaşılmıştır. Özellikle Mısır olayları sırasında, Müslüman kardeşlerin ABD’den emir bekler gibi davranması, hemen iktidara talip olmadıklarını açıklaması, bir Amerikan projesi olan ılımlı İslam’dan yana tavır almaları da, İslam dünyasının bu önde gelen örgütünün ciddi bir Amerikan işbirliğine girdiğini gözler önüne sermiştir.

Saddam Hüseyin’in öldürülmesiyle, Irak’taki Sünni rejim çökünce Şii İran’ın önü açılmış ve Irak halkının üçte iki çoğunluğu oluşturan Şii potansiyeli üzerinden İran bölgeye girerek hem Irak’ta hem de Suriye, Lübnan ve Körfez ülkelerindeki etkinliğini artırmıştır. Dünyayı yönetme iddiasındaki Amerikalıların bir adım sonrasını görememeleri ve İsrail’in baskıları doğrultusunda hareket etmeleri yüzünden, bugünün koşullarında Orta Doğu’da bir Şii hegemonyası dönemi başlamış ve bu durum da İran’ı öne çıkararak bölgenin lider ülkesi konumuna getirmiştir. Normal koşullarda Amerika gibi bir dev ülkenin dünya dengelerine dikkat ederek hareket etmesi gerekirken, İsrail ve onun Siyonist politikaları yüzünden ABD açmaza sürüklenmiş ve bugünkü istenmeyen durum ortaya çıkmıştır. Saddam zamanında Irak’ta güçlü bir Sünni rejim İran’ın Şii rejimini dengelerken, Saddam rejimini kendisi için en büyük Arap milliyetçisi devlet olarak gördüğü için, İsrail sürekli olarak ABD’yi Irak’a dönük bir büyük savaşta zorlamış ve bu doğrultuda Yahudi asıllı diplomatlar aracılığı ile Kuveyt’in işgalini ve sonrasında da Körfez savaşının gelişmelerini desteklemiştir. Amerikan politikası Saddam rejimini Humeyni rejimine saldırtarak İran’ın Orta Doğu’ya girişini önlemek üzerine kuruluyken, İsrail politikası Arap ve İslam milliyetçiliği açısından kendileri için en büyük tehdit olan Saddam yönetiminin ortadan kaldırılmasına öncelik veriyordu. O yüzden Kuveyt provokasyonu bir Siyonist plan ile devreye sokularak önce Irak’ın bu küçük ülkeyi fethi sağlanmış ve daha sonraki aşamada da bu işgali önlemek üzere Irak’a Amerikan askeri saldırısı tezgâhlanmıştır. Böylece ABD, İsrail yüzünden Irak’a saldırırken, Orta Doğu’daki Şii-Sünni dengelerinin bozulmasına neden olmuştur. Bir anlamda, bugün Orta Doğunun bütününde

gündeme gelen İran'ın Şii hegemonyasının ana nedeni, İsrail yüzünden Irak'taki Sünni yönetimin yıkılmasıdır.

Irak'a bir provokasyon sonucu saldırarak ve Saddam'ın Sünni rejimini ortadan kaldırarak İran'ın Şii hegemonyası için elverişli ortam hazırlayan ABD bugün gelinen noktada fazlasıyla pişman görünmekte ama başına Siyonist lobiler ile üşüşmüş olan İsrail'i karşısına alamadığı için bocalayıp durmaktadır. Şii İran'ın önünü kapatabilmek üzere Hem Suudi Arabistan önderliğinde bir Sünni blok oluşturmakta hem de Sünni çoğunluğa sahip olan Türkiye Cumhuriyeti'nin işin içine sokarak İsrail yüzünden karşı karşıya kaldığı sorunların yükünü Türkiye ve Arabistan ile paylaşmağa çalışmaktadır. Bush döneminden başlayarak başta Suudi Arabistan olmak üzere bölgenin bütün Sünni devletlerine milyarlarca dolarlık silah satan ABD, bölgenin tam anlamıyla bir barut fıçısına dönmesini sağlamış ve böylece Irak savaşı sonrasında Suriye ve İran savaşlarına yönelik bir çizgide Orta Doğu'nun Sünni devletlerine ve güçlerine açıkça yardım yapmaktan çekinmemiştir. Şii İran ABD'nin bölgeye savaşçı bir taraf olarak girmesi, bölgede kendisine karşı duran ülkelere karşı yeni saldırı stratejileri geliştirmesi noktasında, yalnız kalmamak üzere hem Rusya hem de Çin ile yakınlaşmaya giderek, bu büyük güçlerden önemli miktarda silah ve teçhizat yardımı almıştır. Böylece üçüncü dünya savaşına giden yolda, merkezi alanda savaş taraflarının yavaş yavaş belli olmağa başladığı ve saflaşmanın giderek tırmanmasıyla, her an savaş ortamına sürüklenebilecek bir olumsuz durumun gündeme geldiği görülmektedir. ABD bölgedeki Sünni ülkeleri kendi yanına alarak bir kamp kurarken, İran'da Çin ve Rusya gibi dev Asya güçleriyle dünyanın ortasında karşı tarafı oluşturmağa yönelmiştir. Irak'ta başlayan savaş sürecinin Suriye sonrasında İran'a da yöneleceği giderek kesinlik kazanmakta ve taraflar buna göre hazırlıklarını sürdürmektedirler.

ABD, kendi adamlarına öldürttüğü Saddam'ı bugün mumla arar bir duruma gelmiştir. Çünkü Saddam sonrasında Irak bütünüyle Şii-lerin kontrolü altına girmiştir. Halkının üçte ikisi Şii asıllı olan Irak'ta serbest seçimler yolu ile siyasal iktidarlar belirlenmeğe başladıktan sonra sürekli olarak Şii yönetimler işbaşına gelmiş, Sünniler giderek azınlıkta kalınca Irak politikaları üzerinde Sünni etkisi giderek ortadan kalkmış ve Irak Devleti de yeni dönemde Orta Doğu'nun Şii

devletleri arasındaki yerini almıştır. Özellikle bugünkü Şii Irak Başbakanı Maliki her fırsatta İran'a gitmesiyle, neredeyse Irak'ın başkenti Bağdat'ın, İran'ın merkezi olan Tahran'a taşındığı gibi Şiilik bağlamında olumsuz ve tehlikeli bir imaj yaratmıştır. İran merkezli yapılan toplantılarda ve İran'ın Orta Doğu'ya yönelen girişimlerinde en yakın Şii müttefik olarak Irak'ın yer alması, İran'ın Irak üzerinden bölgeye daha güçlü bir biçimde müdahale etme şansını getirmiştir. ABD bölgedeki Sünni ülkeleri silahlandırırken, İran'da muhtemel bir savaş senaryosuna karşı hazırlık olmak üzere Irak, Suriye, Lübnan ve körfez ülkeleri gibi Şiilerin çoğunlukta olduğu ve yönetimi etkilediği ülkelerde çeşitli manevraları gündeme getirmiş ve zaman içerisinde sıkı bir işbirliğini geliştirerek, ABD'nin Sünni ülkeler üzerinden kendisine yönelik bir saldırı girişimini önleyebilecek adımlar atmıştır. Irak'taki Sünni rejimin yıkılması ve Şiilerin bu ülkenin yönetiminde etkinlik kurmaları üzerine Irak'ın politikaları değişmiş, Irak yeni dönemde hem İran'a paralel politikalara hem de bölgedeki Şii dayanışmasına uygun düşen girişimlere öncelik vererek, bu gibi gelişmelerin içerisinde eskisine oranla daha aktif bir biçimde bulunmağa başlamıştır. Kamuoyuna yansıyan haberlere bakıldığında Irak'ın her geçen gün ABD ve İsrail karşıtı Şii blogun içerisinde daha aktif bir konuma geldiği görülmektedir. On yıldır ABD'nin bu ülkeyi işgal etmesi, haksız saldırıları yolu ile bir buçuk milyon masum Irak vatandaşının ölümüne neden olması yüzünden Irak halkında çok güçlü bir Amerikan ve İsrail düşmanlığının doğduğu ve zamanla bunun giderek tırmandığı açıkça ortaya çıkmıştır. Irak halkı ABD'den intikam alırcasına Şii partileri destekleyerek onları yönetime getirmekte ve bunun sonucunda da haksız savaş yüzünden karşı karşıya kaldığı büyük kayıplarının tanzimini istemektedir. Bir buçuk milyon insanını kaybeden Irak'ın yüz milyar dolarlık petrol rezervlerine de, ABD'nin el koyması ve uluslararası enerji şirketlerinin bu ülkede büyük yolsuzluklar yapmaları da hem Irak halkını hem de bölge ülkelerini uğraştıran ana konulardan birisi olarak öne çıkmaktadır.

Irak seçimlerini sürekli Şiilerin kazanması yüzünden Sünniler eski konumlarını yitirmişler ve yönetimde etkilerini kaybedince de bu kez kendilerine içeride ve dışarıda yeni müttefikler aramağa başlamışlardır. Türkiye ve Ürdün dışındaki bütün komşuları Şii asıllı olan Irak'ın Sünni grupları hem Türkiye'yi Irak'a yönelik bir askeri

harekâta teşvik etmek için girişimlerde bulunmuşlar hem de Ürdün üzerinden İngiltere ile temasa geçerek, bölgenin eski patronu Büyük Britanya İmparatorluğunun yeniden devreye girerek İsrail ve ABD saldırılarına karşı, denge sağlayıcı savaşın yaralarını sarıcı bir tutum içinde olmasını istemişlerdir. Irak savaşına hazırlıksız yakalanan İngiltere, daha sonra İran ile açık Suriye ile dolaylı temas kurarak, İsrail ve ABD ikilisinin yeni savaş senaryolarında yer almayacağını karşı taraf kabul edilen Şii kesimin büyük devletlerine bildirmiştir. Irak'ta yönetimden dışlanan Sünniler kendilerini kurtarmak ya da olası bir İran işgaline karşı kendilerini güvence altına almak üzere, bölgenin Sünni devletleri ile yakınlaşmalarını artırmışlardır. İçerideki güçlerini kaybeden Irak Sünnileri, bölgedeki diğer Sünni devletler ile yakınlaşarak, İran'a karşı oluşturulan Sünni dayanışma platformunda yer almak istemişler ve bu doğrultuda bütün Sünni ülkelerde temaslar kurmuşlardır. İran'ın Irak'ı işgal edebileceği düşüncesiyle Türkiye'nin Irak'a müdahale etmesini talep etmişler ve eskiden Osmanlı döneminde olduğu gibi, Sünni Türkiye ile bütünleşen bir Sünni Irak ortaya çıkarmağa çalışmışlardır. Türkiye ile sağlanacak bir Sünni dayanışmasının Irak üzerindeki İran'ın Şii hegemonyasının önünü keşebileceği beklentisinde olmuşlardır. Hatta daha da ileri giderek Irak'ın Sünni Cumhurbaşkanı yardımcısı hakkında Şii yönetim tutuklama kararı çıkartınca, bu üst düzey Sünni yöneticiyi, korunabilmesi için Türkiye'ye göndermişlerdir. Bu aşamada Türk hükümeti de Irak'ın en üst düzey Sünni yöneticisi olan eski Cumhurbaşkanı yardımcısına sahip çıkarak, bu önemli kişiyi hakkındaki resmi iade talebi üzerine bile geri vermemiştir. İran'ın Irak üzerindeki hegemonyasının giderek artması üzerine Türkiye böylesine bir adım atmak zorunda kalmıştır.

ABD işgali devam ederken su yüzüne çıkmayan siyasi sorunlar, Amerikan ordusunun askerlerinin Irak'ı terk etmeğe başlamasıyla beraber kendisini göstermiş ve ABD sonrasında Irak'ın ne olacağı sorusunun yanıtı bir türlü bulunamamıştır. Bir provokasyon üzerine yapılan saldırı ve haksız savaş sonrası sürdürülen bir işgal eylemi on yıllık bir süreyi geride bırakınca, geline yeni aşamada Amerikan hükümeti, beş trilyon dolar kaybettiği Irak'tan çekilme kararı alarak uygulamaya geçmiştir. Ne var ki, çeşitli kışkırtıcı senaryolar sayesinde Amerikan ordusunun Orta Doğu'ya gelmesine sağlayan İsrail, bu geri çekilişi durdurabilmek üzere yeni girişimlere kalkışmış,

Irak içinde gizli servisler aracılığı ile gene eskisi gibi Şii ve Sünni kesimler birbirlerine karşı savaşa kışkırtılarak Irak'ta tam anlamıyla bir çöküntü arayışı içine girmişlerdir. Amerika Irak savaşı ile başlayan sürecin son noktasında İran ile zor bir savaşa sürüklenmemek için Irak'tan çekilmeğe ağırlık verirken, İsrail güçlerinin Amerikan askerinin geri çekilmesini önleyerek, Orta Doğu'da kalmasını sağlamak üzere Suriye'de yeni kışkırtmalara ve silahlı çatışmalara öncelik verdiği görülmektedir. Suriye karışırsa olaylar gene Irak'a yansiyabilir ve Irak'ta üslenmiş olan ABD ordusu bu durumda geri çekilme planını erteleyebilir ya da bundan bütünüyle vazgeçebilir. Özellikle Suriye'nin doğu bölgesindeki karışıklıkların Kuzey Irak'a sıçramasıyla bölgenin yeniden savaş alanına dönüşeceği düşüncesi, Suriye'deki kışkırtmaların ve kanlı olayların tırmanmasına neden olmaktadır. Suriye rejiminin Şii karakteri, Irak'lı Şiiler tarafından desteklenmeğe başladığı, Irak'taki Sünni ve Kürt yapılanmalarının geride kalabileceği, İran ve Suriye gibi iki güçlü komşu ülkeden gelecek Şii desteği ve dayanışmasıyla Irak'ın bütünüyle bir Şii ülke olarak hareket etmesi sağlanabilecektir. Böyle bir gelişmeyi istemeyen batılı güçler de, Orta Doğu'nun Sünni potansiyelini İran ve Suriye üzerinden Irak'a yansıyan Şii dayanışmasının önünü kesebilme doğrultusunda kullanmağa çalışmaktadırlar.

Büyük Orta Doğu haritalarına bakıldığında, ABD işgali sonrasında Irak'ın üçe bölündüğü ve Şii, Sünni, Kürdi olmak üzere üç ayrı eyalet devletinin oluşturulmasının hedeflendiği ortaya çıkmaktadır. Ne var ki, Selçuklu yönetiminde iki yüz, Osmanlı yönetiminde altı yüz yıl Türk hegemonyası altında yaşayan Irak'ın gerçek nüfus yapılanması incelendiğinde, bu ülkedeki Kürt nüfus kadar Türkmen asıllı insanın hala Irak vatandaşı olarak yaşadığı görülmektedir. Ne var ki, Irak'lı Türkmenlerin İran üzerinden bu bölgeye geldikleri ve Şah İsmail döneminden kalma Şii asıllı oldukları görülünce işler karışmakta ve ABD-İsrail ikilisi Irak'ı üçe bölerken, bu ülkede sanki hiç Türk yaşamıyormuş gibi hareket ederek, Türkleri Şiilerin arasına katmakta ve böylece Türkiye'den uzaklaşmalarını sağlayarak Türkiye'nin bu ülke üzerindeki etkisini zayıflatmaktadırlar. Türkmenleri Şii kimlikleri ile Türkiye'den ayıran Atlantik emperyalistleri ile Siyonistler, işlerine geldiği için Türk kimliğini reddeden, hatta daha da ileri giderek ayrı bir devlet çatısı altında Türkiye'yi de böylecek bir bağımsızlık

hareketine kalkışan, bir Pankürdizm akımı doğrultusunda dört Kürt bölgesini bir araya getirerek bölgenin dört devletini parçalamayı hedefleyen Kürtleri Sünni asıllı olduklarını öne sürüp, Sünni Kürtlere kurdurulan Kürt eyaletini Türkiye'ye yaklaştırmaya çaba göstermektedirler. Türk mediasındaki İsrail yandaşlarının şiddetle savunduğu bu görüş ile Kuzey Irak üzerinden Türkiye tam bir kafa karışıklığına mahkûm edilmekte, tarihin garip cilvesi olarak ortaya çıkan bu çelişkili durum emperyal planlar doğrultusunda çözülmek istenirken, bütün bölge devletlerinin parçalanması kendiliğinden gündeme gelmektedir. Tam bir Siyonist oyun olarak da görülebilecek bu planda, Türkiye Şii oldukları için Türkmenlerle birlikte olamamakta ama kendisini parçalayacak bir Kürt oluşumuna destek olmağa ya da sahip çıkmağa doğru iteklenmektedir. Türklerin bir ulusal kurtuluş savaşı vererek kurmuş oldukları Türk ulus devletinin, mezhep farkı yüzünden Irak Türklerini dışlaması ama Türk kimliğine karşı çıkan Kürt asıllı Irak topluluklarını mezhep birlikteliği çerçevesinde sahip çıkmağa zorlanması, ulus devlet yapısına ve mantığına ters düştüğü gibi, gelecekte Kuzey Irak'ta ilan edilebilecek bağımsız bir Kürt devletinin Türkiye'nin güney ve doğu illerini de sınırları içerisine katmak istediği artık resmen açıklanmaktadır. Kuzey Irak'taki fiili oluşuma dayanarak Iğdır'dan İskenderun'a kadar bağımsız devlet isteyen bir takım bölücü politikacılar açıkça Türkiye'yi tehdit edebilmektedirler. Böylesine hassas bir aşamada Türkiye kendi birliğini korumağa öncelik vermesi gerekirken, Irak'daki dağınık durum yüzünden bu ülke gibi parçalanmağa doğru sürüklenmek istenmektedir.

Irak'taki esas sorun merkezi devletin çökertilmiş olmasıdır. Savaş sonrasında bazı seçimler yapılmasına rağmen, merkezi devlet emperyal güç olan ABD tarafından çökertildiği için bir türlü toparlanma olamamış ve bu merkezi güç eksikliğinden Kuzey Irak'taki aşiretler yararlanarak ABD ve İsrail desteği ile ayrı bir ulus devlet yapılanması içerisine girmişlerdir. ABD'nin Büyük Orta Doğu Projesi ile İsrail'in Büyük İsrail Projesi, üçe bölünmüş Irak istediği için, merkezi kent Bağdat'ın gücü kırılmış, Kuzey Irak'ta Kerkük'ün yeni başkent olarak ilan edilmesi planlanmış, Şii ve Sünni eyaletler için de ayrı merkezi kentlerin oluşumu gündeme getirilmiştir. Türkmenleri dışlayan Irak'taki üçlü yapılanma dış destekler ve planlar doğrultusunda yeni aşamalara doğru yönlendirilirken, bu ülkedeki bütün siyasal gelişmeler

kuzey komşu olarak Türkiye'ye de yansımaya başlamıştır. Türkiye bir yandan Türkmenlerin hakları ve durumları ile uğraşırken, diğer yandan kendisini bölebilecek Kuzey Irak yapılanmasına doğru, ABD ve İsrail baskıları ile yönlendirilmeğe çalışılmıştır. Dış baskıların giderek arttığı bir aşamada bir ulus devlet olarak Türkiye kendi ulusal çıkarlarını koruyamaz bir açmaza sürüklenmiş, kendisini toparlayarak Ankara merkezli politikalara yönelmeğe çalıştığı aşamalarda işbirlikçi mütareke İstanbul'u üzerinden ciddi dış baskılar ile karşı karşıya kalmıştır. Küresel sermaye ile ortaklığa giren İstanbul'daki yeni Bizans yapılanması, batı kapitalizminin istekleri doğrultusunda yeni bir Orta Doğu arayışı içine girerken, Ankara'daki ulusal ve üniter devleti görmezden gelmeğe başlamıştır. Tıpkı ulusal kurtuluş savaşı günlerinde olduğu gibi ülkenin iki büyük kentinin karşı karşıya kaldığı bu çelişkili durumun ortaya çıkmasında, Irak'taki siyasal gelişmelerin önde gelen rolü olmuştur. Ulus devletin başkenti olan Ankara Türkmenlere dönük ulusal politikalara öncelik verirken, küresel sermaye ile ortaklığa girmiş olan yeni Bizans sermayesi, İstanbul üzerinden Türkiye'yi bölecek belki de ortadan kaldırabilecek Kuzey Irak'taki kukla devlet yapılanmasına hem sahip çıkmış hem de yatırım yaparak desteklemiştir. Irak'taki çökertilen devlet senaryosunun, bu ülkeye komşu olan Türkiye, İran ve Suriye'ye de emperyal planlara uygun olarak Kuzey Irak'taki kukla yapılanma üzerinden taşınmağa çalışıldığı artık açıkça kesinlik kazanmıştır.

Herkes Suriye ve İran ile uğraşırken, uzun süredir yaşanmakta olan Irak macerası üzerinde durmak ve yeniden düşünmekte büyük yararlar vardır. Bölge ülkelerinin iç savaflara sürüklenmemesi, sıcak çatışmaların bölücü girişimlere elverişli ortam yaratmaması, emperyal destekli olarak tırmandırılan terör olaylarının bütün merkezi coğrafyayı top yekûn bir savaşa düşürmemesi için, son yirmi senedir bölgedeki ve Iraktaki gelişmeleri bir kez daha hatırlayarak düşünmekte bölge barışının korunabilmesi açısından büyük fayda vardır. Küreselleşmenin başlamasıyla beraber bölgeye gelerek, Orta Doğu devletlerinin başına çöreklenen Amerikan emperyalizminin ve bunu kendi çıkarları doğrultusunda kullanan İsrail Siyonizm'inin yaratmış olduğu tehlikeli gelişmelere karşı, yeni dönemde geleceğe dönük önlemlerin alınabilmesi için her türlü baskı ve çıkar hesabının dışında durup düşünmek gerekmektedir. Ancak böylesine bir sakinlik sağlanabilirse,

bölgedeki gelişmeler akıl ve sağduyu doğrultusunda bir çizgiye çekilebilecek ve bölge halkının geleceği barışa kavuşabilecektir. Silah ve petrol şirketleri sürekli savaş isterken, emperyal ve Siyonist merkezler yeni hegemonya planlarına doğru bölge ülkelerini zorlarken her türlü terör ve savaş kışkırtmasına karşı bölge barışını savunabilmek, giderek zorlaşmakta ve barış güçlerini sürekli olarak devre dışı bırakabilecek yeni Bizans oyunları birbiri ardı sıra uygulamaya sokulmaktadır. Irak'ta yaşanan olaylar ve siyasal gelişmeler bütün bölge ülkelerine örnek olabilecek kadar önemlidir. Bunlardan bölge devletleri ve toplumları dersler çıkarabilirlerse, o zaman Irak'ta yaşanmış olan üzücü felaketlerin diğer ülkelere sıçraması önlenebilecektir. Irak'ın devletini çökertenler ve merkezi gücünü tasfiye edenler, merkezi devletin çatısı altında güvence altında yaşamakta olan Irak halkını ölüme mahkûm edenler, şimdi akıllarını başlarına alıp yeniden düşünmek durumundadırlar, çünkü artık gerçekler bütün çıplaklığı ile ortaya çıkmış ve çıkar oyunları yüzünden bir buçuk milyon masum insanın ölümüne neden olunmuştur. Bütün dünya kamuoyunun bu gerçeği gördüğü bugünkü aşamada, artık eskisi gibi Irak'taki terör ve savaş senaryolarının benzerlerini bölge ülkeleri üzerinde gündeme getirmek kolay olmayacaktır.

Küresel sermayenin oyunlarına alet olan ve uluslararası finans kapitalin çıkar hesapları yüzünden bütün dünyaya savaş açmak zorunda kalan Amerikan emperyalizmi, savaş sırasında devlet yapısını yıktığı için yeniden devlet inşası gibi girişimlere kalkışarak kendi kendisiyle çelişmektedir. Irak devletini yıkan ABD son Büyük Orta Doğu projesi doğrultusunda Irak'tan üç devlet ortaya çıkaramayınca, bu kez tamamen tersi yönde giderek Bağdat'ta yeniden merkezi devletin kurulmasına yardımcı olmak istemiş ama bu girişiminden yeterli sonuç alamamıştır. Bağdat'ta merkezi devleti İran'a karşı yeniden oluşturmak isteyen ABD, Irak yönetiminin Tahran merkezli bir duruma sürüklenmesini önlemek istemiş ama bunda da başarısız olmuştur. Seçimleri büyük çoğunlukla kazanan Şii partiler kurdukları hükümetleri yönetirken, sık sık Tahran'a giderek bu büyük devletin etkisi altına sürüklenmişlerdir. ABD benzeri bir duruma Afganistan'da düşmüş, kendi istihbarat servislerine kurdurduğu Taliban örgütü ile savaşı görünümünde bu ülkeye sızarken, Çin'in önünü kesmek istemiş ama bu ülkedeki savaş da kaybedince, Afgan

devletinin yıkılması bir işe yaramamıştır. Afgan savaşını hem kaybeden hem de merkezi devleti çökerten ABD uygulamış olduğu yanlış politikalar sayesinde, hem Çin'in hem de İran'ın önünü açmış ve eskisine oranla daha kötü bir duruma düşmüştür. Savaş sonrasında Afganistan'da hem bir ulus inşa etmek hem de merkezi devleti yeniden kurmak zorunda kalan ABD, küresel sermayenin ve Siyonist lobilerin güdümünde ne yaptığını bilmez bir duruma düşmüştür. Irak ve Afgan devletlerini yıkmadan önce düşünmesi gerekirken, bu ülkelere saldırı senaryolarına alet olan Amerika Birleşik Devletlerinin yeni dönemde yaşanmış olayları yeniden değerlendirerek savaşlara alet olmaması ve barıştan yana bir tutum izleyerek dünya barışının güvencesi olmak durumundadır. Irak ve Afganistan dersleri ABD'ye bu şansı getirmektedir ama küresel sermayenin büyük patronlarının doymak bilmeyen savaş arzuları gene ortalığı karıştırmaktadır. Dünyanın süper gücü olmanın getirdiği sorumluluklar ile hareket edecek bir Amerika'nın dünya barışının güvencesi olma ihtimali yüksektir. O zaman yıpranmış Amerikan imajı düzelebilecek ve dünya halkları Vietnam savaşı döneminde olduğu gibi, Amerikalıları eskisi gibi çirkin görmeyeceklerdir.

Irak, Suriye ile İran arasında yer almaktadır ama Türkiye'nin de güney komşularından birisidir. Irak'taki bütün gelişmeler Suriye ve İran'ı olduğu gibi Türkiye'yi de yakından etkilemekte ve komşu ülkeler ile beraber, Türkiye'nin de iç işlerinde çeşitli yansımalar neden olmaktadır. Bölge barışının korunabilmesi için, Bağdat'taki merkezi devletin acilen yeniden oluşturulması zorunlu görünmektedir. Ancak bu aşamadan sonra Irak hükümetlerinin sık sık Tahran'a gitmeleri önlenebilecektir. Merkezi devletin yeniden güçlü bir biçimde tesisi sağlandıktan sonra kopma eğilimi gösteren Kuzey Irak'taki kukla devlet ile Irak'ın diğer bölgelerinin gene eskisi gibi merkezi devletin etrafında, yeni bir anayasal düzen çatısının altına girerek sağlanması gerekmektedir. Merkezi devletin yeniden güçlenmesiyle hem kopma eğilimleri önlenebilecek hem de ülkede giderek tırmanan Şii-Sünni ayrımının iç çatışmaya dönüşmesi önlenebilecektir. Zaman içerisinde Irak'ta demokrasinin rayına girebilmesi ve siyasi partiler arasında modern anlamda diyalogların oluşturulabilmesi için batılı ülkelere ve komşu devletlerin Irak'a yardımcı olmalarında yarar olacaktır. Bu ülke farklılıkların birlikte yaşandığı bir demokratik ortama

ancak bu yoldan ulaşabilecek ve böylece Irak komşuları için tehdit üreten bir ülke olmaktan çıkarak, bölgenin diğer ülkeleri gibi normal bir ortama sahip olabilecektir. Irak'ta sağlanacak normalleşme, Suriye'de yaşanan zorlamaların önlenmesinde ve İran'ın giderek hedef haline gelmesinin önüne geçilmesinde de olumlu etkiler sağlayarak, bölgedeki terör ve savaş risklerinin azalmasına yardımcı olacaktır. Türkiye bu yüzden hem Irak'ı yakından izleyerek yardımcı olmalı, hem de Suriye ve İran gibi diğer büyük komşularla yakınlaşma sağlayarak Orta Doğu'da, Avrupa Birliği'ne benzer bir Merkezi Devletler Birliği oluşumunun önünü açmalıdır. Böylesine bir bölgesel birlik Irak'ı tehdit olmaktan çıkaracağı gibi, Irak üzerindeki emperyal baskıları da azaltarak merkezi coğrafyada barış içinde bir arada yaşama düzeninin sağlanmasına katkı sağlayacaktır. Merkezi devleti güçlenecek Irak komşularıyla normal ilişkilere girerek, bölgesel bir ittifakın içerisinde barış içinde yer alabilecektir. Geline yeni aşamada, Irak'ın İran'a saldırı senaryolarının ön cephesi olmaktan kurtulabilmesi de, böylesine bir bölgesel ittifakın oluşumuna bağlı görünmektedir. Suriye ve İran'ın geleceği bugün tartışılmaktadır. Bu iki büyük bölge ülkesine yönelik gerçekçi bir değerlendirme yapabilmek için, son yıllarda Irak'ın yaşadıklarını iyi değerlendirmek gerekmektedir.

7. Suriye'de Armageddon Savaşı Başladı

Atatürk'ten Türk ulusuna yadigar kalan ULUS gazetesi başkent Ankara'da yayın hayatına devam ederken, geçen ay içindeki bir nüshasında "*Suriye'de Armageddon savaşı*" başlığı ile yayınlandı. Kutsal kitaplara göre dünyayı ve insanlığı yok edecek üçüncü dünya savaşının din açısından değerlendirilmesinde, Suriye'nin güney bölgesindeki bir ovada kıyamet senaryolarının gerçekleşmesini sağlayacak bir üçüncü dünya savaşı çıkacaktır. Kudüs'ün kuzeyinde kalan bu bölge Suriye'nin sınırları içerisinde yer alan eski Latince adı ile Megiddo, Arapça dilinde ise Mecüddin ismi ile anılmaktadır. Tevrat'ta dile getirilen Büyük İsrail'in vaat edilmiş kutsal topraklarda kurulması sırasında, Yahudiler ile bölge ülkeleri arasında bir savaş bu Megiddo ovasında çıkacak ve zamanla üçüncü dünya savaşına dönüşerek insanlığın mahvına yol açacaktır. Bu doğrultuda Türkiye üzerinden Orta Doğu'ya doğru, hem Yahudi hem de evanjelist Hristiyan bir nüfus akımının son zamanlarda hızlandığı görülmekte, Evanjelizm

tarikatinin inançları doğrultusunda yapılan yorumlar Siyonistler tarafından da desteklenince, Hz. İsa'nın gökten inebilmesi için Büyük İsrail'in kurulması doğrultusunda Armegeddon savaşının çıkması ya da çıkartılması gerekmektedir. Savaş sırasında İsrail nükleer silahlar kullanarak bir atom bombası kullanılma olayını gündeme getirerek bütün merkezi coğrafya devletlerini ve halklarını yok edecek büyük bir saldırıya geçeceği açıkça yazılıp çizilmekte ve birçok medya kanalında da tartışılmaktadır. ULUS gazetesi de bu gelişmeleri dikkate alarak, Suriye'de başlatılan çatışmaların sonunda Armegeddon savaşına dönüşebileceğini, bir başkent gazetesi olarak dile getirmiş ve Türk ulusu ile beraber bütün insanlığı uyarmağa çalışmıştır.

Hiç yoktan durduk yerde çıkartılan olaylar ile Suriye bir Arap ülkesi olarak Arap baharı denilen olayların etkisi altına girerken, dünya 2012 yılına doğru yol alarak bu tarihte gelmiş ve meşhur Maya takviminde görülen eksiklik doğrultusunda bu takvimin bu aşamada bitmesi tartışma konusu olmaktadır. Milattan önceki dönemden gelen bu takvimin 2012 yılına kadar gelmesi ve bu noktada bitmesi de geleceğe dönük çalışmalar yapan fütüristlerin bu yılda çıkacak bir üçüncü dünya savaşı sırasında kullanılacak nükleer silahlar ile insanlığın ve dünyanın yok olmasına yol açacaklarını ileri sürmelerine neden olmaktadır. 2011 yılının ilk ayında Mısır'da Kiptilerin Kilisesine İsrail'in terörist saldırı düzenlemesiyle başlayan süreç içerisinde önce Tunus, sonra Mısır'da iktidar değişikliklerine giden karışıklıklar çıkartılmış, sıra Suudi Arabistan'a gelince bu kez Bahreyn'deki karışıklıklar ile yetinilerek olayların yönlendirilmesi Libya'ya doğru kaydırılmıştır. Libya'da İngiliz ve Amerikan ajanlarının evleri basarak ve suçsuz insanları katlederek çıkarttığı olaylar üzerine bu ülke bir iç savaşa sürüklenmiş ve ülke fiilen doğu ve batı olarak ikiye bölünmüştür. Libya olayları daha bitmeden küresel sermayenin güdümündeki medya organları, Arap baharı adını verdikleri terörist olayları diğer Arap ülkelerine de sıçratabilmek üzere resmen hem çığırtkanlık yapmışlar hem de olaylara dönük provokasyonlarını artırmışlardır. Tunus ile Arabistan bölgeleri arasında cereyan eden terörist karışıklıklar, İsrail'in yönlendirmesiyle Suriye'ye sıçratılmış ve bu ülke 2012 yılına doğru bir Armegeddon sürecine bilinçli olarak iteklenmiştir. Önceleri küçük bazı olaylar gündeme gelmiş ama daha sonraki aşamada İsrail ve batı ülkelerinin ajanlarının öncülüğünde Suriye

tam anlamıyla bir karışıklığa doğru sürüklenmiştir. Önceleri münferit başlayan olayların daha sonraki aşamada sürekli olarak kışkırtılması ve tırmandırılması, ister istemez akla acaba Armageddon senaryosu başlatılmak mı isteniyor diye bir soruyu getirmektedir. Maya takviminin 2012 yılında bitmesiyle, üçüncü dünya savaşına dönüşecek Armageddon senaryosunun Suriye topraklarında başlatılması kamuoyundaki kuşkuları giderek artırmıştır. Özellikle dinci çizgide yayın yapan bazı yayın organlarının olayları ve gelişmeleri kutsal kitaplardaki senaryolar doğrultusunda ele alarak yorumlamağa çalışmaları da karamsar düşüncelerin giderek artmasına yol açmıştır.

Suriye'nin bir bölge ülkesi olması aynı zamanda bütün Orta Doğu ve merkezi coğrafya ülkelerini de doğrudan doğruya etkilemiş ve komşu devletlerin yönetimleriyle halkları arasında haklı kuşkuların artmasına neden olmuştur. Ön Asya bölgesinin en ön sırada yer alan ülkesi olarak Suriye'nin de diğer Arap ülkeleriyle beraber batılı emperyal güçler tarafından karışıklığa mahkûm edilmesi, İsrail'i rahatlatmış ve uzun süredir Suriye yüzünden Lübnan'da istediği düzeni kuramayan İsrail'in önünü açmıştır. Suriye yönetimi dışarıdan kışkırtılan olaylar sonucunda bir içe kapanma dönemine girince, Lübnan'da dengeler değişmiş ve İsrail doğrudan Hizbullah'a yönelik saldırı stratejilerini devreye sokabilmiştir. Büyük İsrail projesinin ikinci bölümü olan Lübnan bölgesinin siyonist devlet tarafından işgalinin gerçekleşebilmesi doğrultusunda Suriye'nin Lübnan'dan çıkartılması ve daha sonra da Şii hegemonyasının bölge örgütü olan Hizbullah'ın bu ülkeden çıkartılabilmesi için böylesine bir büyük bölgesel operasyona ihtiyaç bulunuyordu. ABD ve İngiltere ikilisi Atlantik emperyalizminin temsilcileri olarak bu konuda gereken girişimleri ve saldırıları, bölgedeki güçleri ve ajanları aracılığı ile gerçekleştiren Suriye içe dönmek zorunda kalmış İsrail'de yeniden bölge hegemonyası doğrultusunda daha güçlü bir biçimde yeni açılımlara kalkışabilmiştir. Özellikle Irak üzerinde kurulmuş olan yeni otorite düzeninin güçlendirilmesi ile beraber, Filistin halkının bölgeden çıkartılması gibi hedefler doğrultusunda İsrail'in daha rahat hareket etmeğe başladığı görülmüştür. Mısır ve Suudi Arabistan'dan sonra Orta Doğu'nun üçüncü büyük devleti olarak Suriye'nin terör olayları üzerinden iç savaşa doğru yönlendirilmesi merkezi alandaki bütün dengeleri alt üst ettiği gibi, tüm komşu ülkelerde de ciddi istikrarsızlıklar yaratabilecek

bazı terörist girişimlerin önünü açmıştır. Bu büyük ülkede yaratılan kaotik ortamın terör örgütlerini cesaretlendirmesi ve daha büyük eylemlere yönlendirmesi de gene Armegeddon senaryolarının bir uzantısı olarak Siyonistler tarafından gündeme getirilebilecektir.

Suriye'nin de eski bir Osmanlı ülkesi olması nedeniyle toplum yapısı büyük oranda Türkiye, Irak ya da diğer bölge ülkelerine benzetilmektedir. Bir miktar gayrimüslimin yaşadığı bir Orta Doğu ülkesi olarak Suriye Hristiyanlar açısından çok kutsal bir yer olarak kabul edilmektedir. Hristiyanlığın yasak olduğu dönemde ilk geliştiği topraklara sahip olan Suriye, bu açıdan batılı ülkeler tarafından kutsal kabul edilmektedir ama nüfusunun yüzde doksanı Müslüman olan bir toplum yapısına sahip bulunmaktadır. Ermenistan'dan fazla Ermeninin yaşadığı bu ülkede aynı zamanda Maronitler, Hristiyan Araplar ile Şii Müslümanlar ve Türkler birlikte yaşamaktadırlar. Ülkenin doğu bölgesinde bulunan Kürt asıllı bir milyon kişi de bu ülkede bir istikrarsızlık unsuru olarak görülmekte ve tıpkı Türkiye'de olduğu gibi Kuzey Irak Kürtleri ile beraber bir federasyon kurmaları doğrultusunda kışkırtılarak kullanılmaktadırlar. Kamışlı bölgesinde kurulacak bir etnik yönetimin zaman içerisinde Kuzey Irak'taki kukla devlet ile bütünleşmesi düşünülmektedir. Suriye'nin bir ülke olmanın ötesinde devlet olarak kalmasını istemeyen güçler, bu ülkedeki Baas rejiminden kalma Nusayri yönetimine dayalı bir devlet yapılanmasına son verebilmek için her türlü yolu denemektedirler. Kırk yılı aşkın bir süredir devam eden Esat ailesi yönetimine daha önceki dönemlerden kalma Rusya ve İran desteği devam etmekte ve bu ülkeye yönelik emperyal senaryolara karşı Rusya ile İran her zaman için Suriye'nin yanında yerlerini almaktadırlar. Kürt sorunun batılı emperyal devletler tarafından kaçınarak, İsrail'in önünün açılması doğrultusunda kulanılmağa çalışılması girişimlerine karşı hem Rusya hem de İran sonuna kadar Suriye'nin yanında yer almaktadırlar. Ayrıca Suriye'nin Şii nüfusu da tıpkı diğer bölge ülkelerindeki Şii topluluklar gibi onlarla işbirliği yaparak ve bölgede İran merkezli yeni bir Şii yapılanmasının gerçekleşebilmesi için bölgesel Şii dayanışmasının içinde yer alan Suriye'yi daha fazla İran'a yaklaştırmaktadırlar. İran merkezli Şii yapılanması ile İsrail merkezli Kürt yapılanması arasında sıkışıp kalan Suriye'nin geleceğe dönük aktif bir politika ile bölge ülkeleriyle yeni

açılımlar yapmağa çalıştığı ve bu doğrultuda son yıllarda Türkiye ile de sıcak bir ilişkiler dönemi içine girdiği görülmektedir.

Şii- Sünni çatışmasıyla beraber gündeme gelebilecek bir Arap-Kürt ihtilafı da doğrudan doğruya Türkiye'yi tehdit edecek nitelikte görünmektedir. ABD'nin Irak'a saldırı ve işgali öncesinde Irak CIA ajanları tarafından karıştırılırken, nasıl binlerce Iraklı Kürt Türkiye'ye göçe zorlandı ise bugün de aynı senaryo Suriye üzerinden tekrarlanmak istenmekte, Iraklı Kürt'lerden sonra Kamışlı bölgesindeki Kürtler ile Halep bölgesindeki Türkler ve Araplar Türkiye'ye doğru göç etmeğe zorlanmaktadırlar. Kuzey Irak'ın göçler üzerinden Türkiye ile bağlantılı kılınarak merkezi Irak'tan kopartıldığı gibi, Kuzey Suriye bölgesi de Halep merkezli olarak Türkiye ile bağlantılı kılınmağa çalışılmakta ve gelecekte Türkiye'den Hatayı 'da kopartabilecek bir süreç, Halep üzerinden Türkiye bağlantısı ile başlatılmağa çalışılmaktadır. Olaylar tırmandıkça ölen insan sayısı artmış ve bu nedenle de ülkeden kaçış isteklerinin her geçen gün daha fazlalaştığı görülmüştür. Özellikle bir hafta içinde binlerce Suriyelinin Türk sınırını geçerek Hatay'a gelmesi ve Türkiye topraklarında koruma altına alınması, geleceğe dönük karamsarlığı daha da artırmıştır. Irak'lı göçmenlere on yıl önce yapıldığı gibi sonradan Suriyeli göçmenler için çadır kentler kurulmağa başlanmış ve bir anlamda Suriye olaylarının tampon bölgesi haline Türk toprakları getirilmiştir. Terör ve karışıklığın tırmanması üzerine Suriye rejimi sert poliseye önlemler almış ve bazı kentlerdeki kalkışmalara karşı güvenlik güçleri silah kullanmağa başlayınca yüzlerce ordu ve emniyet mensubunun öldürülmesi olayları ile karşılaşmıştır. Sınırı geçerek Türkiye'ye iltica edenler kadar, bunlardan çok daha fazla sayıda Suriye vatandaşının sınırı geçmek üzere Kuzey Suriye'nin çeşitli bölgelerinde toplanmağa başladığı görülmüştür. Suriye'deki karışıklıkların kaos ortamına dönüşmesi üzerine, bazı Avrupa ülkeleri bu ülkede hızla reformlara gidilmesini istemişler, özellikle ABD kırk yıldır katı bir baskı ile sürdürülen sıkıyönetimin kaldırılmasını talep etmiştir. Beşer Esat yönetimi bir yumuşama sağlayarak olayları önleyeceğine, aksine sertleşmeğe gitmiş, şiddet ve baskıyı artırdıkça Suriye kentlerindeki karışıklıklar artık önlenemez bir noktaya gelmiştir. Suriye'de yaşamakta olan birkaç milyon Türk asıllı insan Kuzeydeki komşu ülke olan Türkiye'deki akrabalarının yanlarına gelmeğe çalışmış ve Türk devletinin

aldığı önlemler üzerine göçmen Suriyeliler için Türkiye bir kurtuluş kapısı konumuna gelmiştir. Kızılay'ın öncülüğünde bazı Türk kamu kurumlarının Suriye'den kaçanlara kucak açması ve onlar için geçici çadır kentler kurarak bir tampon bölge oluşturmağa yönelmesi olayların daha tehlikeli boyutlara ulaşmasını önlemiştir.

Suriye yönetiminin katı ve baskıcı yönetimde ısrarcı davranması ve sıkıyönetimi kaldırarak reformlara yönelmemesi üzerine, Avrupa Birliğine temsilen İngiltere ve Fransa'nın konuyu Birleşmiş Milletlere götürmesine neden olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu sonrasında Orta Doğu haritasını yeniden çizmiş olan bu iki batılı emperyal ülke Birleşmiş Milletler genel kurul kararı ile ya da Güvenlik Konseyinin alacağı önlemler ile Suriye'deki karışıklıkların durdurulmasına çaba göstermiştir. İran ile beraber Suriye'deki rejimi desteklemeğe devam eden Rusya'nın, Güvenlik Konseyinin sürekli üyesi olarak Suriye ile ilgili bir olumsuz karara karşı çıkacağı ve kesinlikle böyle bir girişimi veto silahını kullanarak durduracağı anlaşılmaktadır. Rusya gibi Çin'in de batı karşısı bir doğrultuda hareket etmesi ve Rusya gibi batı bloğuna karşı veto kozunu kullanacağı da şimdiden belli olmuştur. Orta Doğu bölgesinde İran'ın en yakın müttefiki olarak aynı zamanda Çin ile de çok yakın ilişkiler geliştirmiş olması ABD ve İsrail ikilisini zor durumda bırakmakta ve bu yüzden batılı emperyalistler ile Siyonistlerin yeni Suriye karşısı girişimleri gündeme gelmektedir. ABD ile Rusya arasında kalan İngiltere ve Fransa bir anlamda İsrail'in önünü kesmek üzere meseleyi Birleşmiş Milletlere taşımağa çalışmaktadırlar. Batı bloğunun bir kanadının çıkardığı Suriye istikrarsızlığını gene batının içinde yer alan diğer kanat tarafından önlenmeğe çalışılması, Rusya, Çin ve Hindistan gibi doğunun üç büyük dev ülkesinin meseleye kalkışmalarını önlemeğe dönüktür. ABD ve Avrupa Birliği kadar, bu üç doğulu süper gücün dünyanın merkezi coğrafyası ile yakından ilgilenmeğe başlaması İsrail'in çok istediği üçüncü dünya savaşı senaryosunun gerçekleşmesine katkıda bulunacaktır. Bu nedenle savaş lobilerinin bir doğu-batı çatışmasını merkezi alanda çıkartmağa çalıştıkları açıktır. Suriye'ye yönelik olarak bir süredir batılı ülkeler tarafından uygulanan ambargo ya da cezai yaptırımlara katılmayan Rusya, eski müttefikini batılı saldırgan emperyalistlere karşı korumağa çalışmış ve her zaman için Suriye'nin yanında yer almıştır. Birleşmiş Milletlerde Suriye ilgili

karar anı yaklaşırken, Rusya'nın bu ülkeye karşı her türlü yaptırımını önlemek için ciddi boyutlarda çaba harcadığı açıkça ortaya çıkmıştır. Son yıllarda batının enerji deposu haline gelen Rusya'nın Libya ile ilgili olumsuz tutumu ve batı saldırganlığını destekler bir konuma düşmesi nedeniyle kuşkuya düşen siyasal merkezler, Rusya'nın Suriye konusunda batı ile beraber hareket etmemesi üzerine, dünya barışının ve siyasal dengelerin geleceğe dönük olarak korunabilmesi doğrultusunda daha iyimser olabilmişlerdir.

Soğuk savaşın son döneminde Rusya'nın Suriye'de askeri üsler kurması ve bu ülkeyi İsrail ile ABD saldırganlığına karşı korumak amacıyla bu üslerde önemli bir askeri güç bulundurması, bir savaş nedeni olarak görülüyordu. Amerikan donanması Karadeniz'e girmek için bastırırken, Rus donanması Rusya'nın Suriye kıyılarında kurmuş olduğu askeri üs üzerinden Akdeniz'e iniyordu. Bir anlamda İsrail'in Doğu Akdeniz kıyılarında bir güç merkezi olmasına karşılık olarak, Rusya'da dünyanın önde gelen büyük devletlerinden birisi olarak Suriye'ye askeri bir yerleşim atağına kalkışıyordu. Rusya'nın Akdeniz üssünün kurucusu olan önde gelen subaylardan birisinin ABD ve İsrail gizli servisleri tarafından öldürülerek cesedinin Akdeniz'e atılması olayı tarafları Doğu Akdeniz sularında savaşa doğru sürüklemiş ama uluslararası konjonktürde öne çıkmış olan diğer olaylar böylesine bir savaşın gerçekleşmesini önlemişlerdir. Osmanlı sonrasında merkezi coğrafya yeniden yapılandırılırken, kuzeyden gelen güç olarak Rusya'nın karşısına önce İngiltere ve Fransa, şimdi de ABD ve İsrail ikilisi çıkıyor ve böylece batı hegemonyasının Orta Doğu'da devam ettirilmesinin yolları aranıyordu. Batı dünyasının İsrail'in yanında sürekli olarak yer alması nedeniyle, Rusya'da bütün Arap ülkelerinin batı karşıtı doğal müttefiki konumuna geliyordu. 1958 General Kasım darbesi ile Irak'a giren Rusya, daha sonra Suriye'de mevzilenerek Akdeniz kıyılarından sıcak denizlere açılıyor ve bu bölgenin en güçlü komünist partisi olan Akel'i Kıbrıs adasında kuruyordu. Doğu Akdeniz'i batılılara ya da İsraili Siyonistlere bırakmama konusunda kararlı olan Rusya'nın Suriye konusunda daha aktif davranarak, Libya olayındaki hatalı tutumdan kaçınmağa çalıştığı her geçen gün daha net olarak anlaşılmıştır. Baba Esat'ın müttefiki olan Rusya yavru Esat'ın da aynı doğrultuda dostu olarak hareket etmiş

ve babadan oğla geçen bu Baas rejimini, batı emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'i ittifakına karşı sahipsiz bırakmamıştır.

Orta Doğu'ya yavaş yavaş İran üzerinden girmeye çalışan Çin'de tıpkı Rusya gibi Suriye konusunda batılı emperyalistlere karşı bir tutum içerisinde olmuş ve İran rejimi ile son yıllarda giderek artan işbirliği doğrultusunda Çin 'de Orta Doğu'nun Şii halk topluluklarını, batının müttefiki olan Sünni topluluklara karşı destekleyerek sahip çıkmağa çalışmıştır. İran ile giderek artan oranda büyük bir işbirliğine girişen doğunun süper gücü Çin, tıpkı İran gibi merkezi coğrafyada batılı ülkelerin üstünlüğüne karşı çıkarak, Siyonist İsrail'in arkasında duran ABD'ye karşı yeni bir denge kurmağa çalışmıştır. Bütün dünya ile ciddi bir ekonomik yarışa kalkışan Çin son yıllarda giderek artan ekonomik ağırlığını Orta Doğu bölgesine de taşıırken Suriye'yi kendisine en yakın müttefik ülkelerden birisi olarak seçmiştir. Avrupa Birliğinin Akdeniz ülkeleri birbiri ardı sıra iflas ederek çökünce, Çin yeni süper güç olarak Akdeniz'e girmiş ve bu ülkelere büyük ekonomik destek sağlamağa kalkışmıştır. NATO'nun Libya müdahalesi Çin dışişleri bakanının Akdeniz turundan hemen sonra gündeme gelmiş, batılı güçler Akdeniz'e inmiş olan Rusya ile uğraşırken bir yandan da Çin ile uğraşmamak için, Çin ile yeni ittifaklara yönelen Arap devletlerinin rejimlerini kendi kısıktıttıkları terör olayları üzerinden düşürmeyi tercih etmişlerdir. Batı emperyalizminin baskılarından bıkarak doğu ülkeleriyle yakınlaşma ve işbirliğine yönelen bütün Arap yönetimleri, terör olayları üzerinden değiştirilmeye çalışılmıştır. Yeni dönemde artık Orta Doğu 'da batılı güçlere karşı çıkan doğulu güçler arasında, Rusya ve İran'dan sonra Çin de yerini almıştır. İran'dan sonra Libya ve Suudi Arabistan rejimlerinin Çin'e petrol satmağa yönelmeleri, ABD ve İsrail ikilisinin Arap halklarını kendi hükümetlerine karşı kışkırtmalarına giden yolu açmıştır. Batı hegemonyasına karşı Orta Doğu'da Rusya ile paslaşarak hareket eden Çin'in, İsrail ve ABD saldırganlığına karşı çıkarak Suriye'nin yanında yer almağa çalıştığı izlenmiştir. Çin halkının bisikleti bırakarak Amerikalılar gibi araba kullanmağa başlaması üzerine petrol ihtiyacı artmış ve bu yüzden, Çin de Orta Doğu'nun petrol ülkelerine enerji ihtiyacını karşılayabilme doğrultusunda yönelmiştir. Arap yönetimlerinin Çin'e yönelme girişimleri, bu devletlerin çatısı altında yaşayan Arap toplumlarının batılı güçler tarafından kışkırtılmalarına

neden olmuştur. Kaçak Çin malları Orta Doğu pazarlarını sararken, Arap petrolü de bu malların karşılığında Çin'e doğru gönderilmeğe başlamış ve bu doğal ittifakın önenebilmesi amacıyla da batılı gizli servisler Arap toplumlarını kendi devletlerine ve hükümetlerine karşı ayaklandırmışlardır.

1982 yılında ABD'deki bir Yahudi dergisinde yayınlanan Büyük İsrail projesinin dayandığı haritaya göre, Suriye devleti beş parçaya ayrılacaktır. Bu ülkede yaşamakta olan beş büyük halk topluluğu tıpkı Kuzey Irak'ta olduğu gibi kendi küçük devletçiklerini ABD ve İsrail desteği ile kuracaklar ve daha sonra da Kuzey Irak'taki kukla devlet gibi Amerikan ya da İsrail'in besleme kuklalarına dönüşeceklerdir. Nusayri, Sünni, Maronit, Asuri ve Yezidi gibi küçük topluluklar Kuzey Irak Kürtleri gibi kendi küçük devletlerinin çatısı altında ABD'nin deniz aşırı sömürgesi konumunda yaşamlarını sürdürecekler ve böylece bütün Arap ve İslam dünyasına karşı İsrail'in doğal müttefikleri konumuna gelerek Kudüs'e bağlı yeni bölgeler halinde Büyük İsrail federasyonunun yeni eyaletleri statüsüne gelebileceklerdir. İran'a karşı bir doğrultuda bütün Sünni Arap devletlerine milyarlarca dolarlık silah satışı yapan ABD ve İsrail ikilisi Suriye'yi beşe bölerken, bu ülkenin doğusundaki Kürtleri de ayaklandırarak Kuzey Irak'taki Kürt yapılanmasının genişleyerek güçlenmesine yardımcı olmağa çalışmaktadırlar. Kürt kozunu bütün bölge devletlerine karşı kullanmağa dikkat eden ABD emperyalizmi ile İsrail Siyonizm'i Kamışlı üzerinden Türkiye'nin güneydoğu bölgesini de Ankara'ya karşı ayaklandırabilmenin yollarını aramaktadırlar. Kuzey Irak üzerinden Türkiye'nin Kürtlerini sürekli olarak Türk devletine karşı kışkırtmayı bir ulusal politika haline getiren batılı emperyalistler, aynı doğrultudaki girişimlerini son zamanlarda Kamışlı üzerinden artırmış durumdadırlar. Bir türlü Kürt sorunu ile Türkiye'yi bertaraf edemeyenler sonrasında Suriye üzerinden emellerine ulaşabilmek için ellerinden gelen her yolu denemektedirler. Adana, Antep ve Kilis hattında yaşayan Türk vatandaşlarının akrabaları üzerinden Kuzey Suriye'yi Türkiye ile yakından bağlaştırmaya çalışanlar, Suriye'deki karışıklar üzerinden aynı zamanda Türkiye'yi tehdit etmektedirler. Irak'ta yaşananlar nasıl Türkiye'yi uzun süre istikrarsızlığa sürüklediyse aynı doğrultuda geliştirilmek istenen olaylar ile gene Türkiye Cumhuriyeti hedef haline getirilmektedir. Suriye olayları Nisan ayı başında başlamadan bir

hafta önce, Mart ayının son haftasında CİA başkanının Türkiye'ye gelmesi ve Suriye olaylarını Türkiye üzerinden planlayarak yönlendirmeğe kalkışması da, Türkiye'nin ABD tarafından Suriye üzerinde kullanılmağa çalışıldığı izlenimini kamuoyuna yansıtmıştır. Rusya, İran ve Çin ile Suriye üzerinde karşı karşıya gelmek istemeyen ABD ve İsrail ikilisi cepheye Türkiye'yi sokarak, bir Truva Atı gibi kullanmak istedikleri Türkiye üzerinden Suriye'yi dağıtma planlarını devreye sokmağa çalıştıkları artık iyice belli olmuştur. İsrail destekli bir ABD harekâtı, Suriye olaylarında Armageddon planlarının devreye girdiğini de açıkça ortaya koymaktadır.

Türkiye'de yayınlanan Yeni Şafak gazetesinin önde gelen bir yazarı olarak İbrahim Karagül, Suriye olaylarının İsrail'in Brüksel elçiliğinden yönlendirildiğini ve bu elçilikte başta Suudi Arabistan olmak üzere Ürdün, Mısır ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi Sünni Arap devletlerinin temsilcilerinin toplanarak, Suriye'deki Şii yönetime karşı ortak bir eylem planı içinde davrandıklarını yazmıştır. Bu bilgi de, Suriye ile kuşkuyla giderek artırmış ve Orta Doğu'da bir Şii ve Sünni kampaşması yaratılırken, Suriye bir çatışma alanı olarak seçilmiştir. İsrail'in Armegeeddon planı doğrultusunda zaten geleceğin savaş alanı olarak ilan edilmiş olan bu ülke fazla sayıda silahları satın alan Sünni Arap devletleri için bir savaş alanı olarak İsrail ve ABD ikilisi tarafından hazırlanmıştır. Avrupa Birliğinin başkenti olan Brüksel'deki İsrail elçiliği Suriye savaşı için karargâh olarak seçilirken, hem Sünni Arap devletleri bu merkezde bir araya getirilmiş hem de Avrupa Birliği ülkelerinin bir batı dayanışması içerisinde geleceğin doğu savaşına karşı doğal destekleri alınmağa çalışılmıştır. Batı emperyalizmi, Sünni Arap ülkelerini İran korkusu ile yanına alırken, İran üzerinden Rusya ve Çin'i de içine alacak düzeyde bir büyük doğu-batı savaşını üçüncü dünya savaşı olarak ve kutsal kitaplardaki Armageddon efsanesine de sadık kalarak savaş konjonktürünü tırmandırırken, silah ve petrol lobileri sahip oldukları büyük sermayeler aracılığı ile dünya medyasında savaş çığırtkanlığını tırmandırmaya başlamışlardır. Kafkasya üzerinden Hazar bölgesine girmeğe hazırlanan Batı emperyalizmi dünyanın ana merkezi bölgesini ele geçirirken, doğu güçlerine karşı üçüncü dünya savaşını merkezi bölgede Suriye toprakları üzerinden bu süreci tırmandıracak gibi görünmektedir.

Tam bu aşamada Türkiye gene kilit ülke konumuyla öne çıkmıştır. Bir Şii-Sünni çatışması çıkarma doğrultusunda Irak üzerinde Türkiye ile İran'ı karşı karşıya getiremeyen Amerikan emperyalizmi, bugün aynı oyunu Suriye üzerinde oynamağa çalışmakta, bu Arap ülkesini karıştırırken Şiilere yönelik saldırıları tırmandırarak Sünnileri karşı hedef haline getirmekte ve Türkiye'yi bu kez Sünnilerin koruyucusu olarak Suriye'ye müdahale etmeğe zorlamaktadır. Eski bir Türk devleti olan ve halen nüfusunun üçte ikisine yakın bir oranda Türk asıllı bir toplum yapısına sahip olan İran ile sadece mezhep farkı yüzünden savaşmak Türk devleti açısından son derece anlamsız bir durumdur. Çaldıran savaşı sonrasında birbirleriyle dört yüz yıl savaşmayan bu iki büyük devletin, ABD hegemonyası ya da İsrail Siyonizm'i uğruna büyük komşusu ile bir mezhep savaşına sürüklenmesi her iki devlet açısından son derece anlamsız bir yok oluş senaryosunu gündeme getirmektedir. Bin yılı aşkın bir süre bu topraklarda her şeye rağmen ayakta kalmış iki büyük devletin, başka devletlerin senaryolarına alet olarak birbirleriyle savaşa doğru sürüklenmek istenmesi son derece anlamsız ve saçma bir durum yaratmaktadır. Türkiye'yi Suriye olayları için merkez seçen Amerikan gücü kendine bağlı Türkiye'deki medya organları üzerinden Halep'in Türklüğü konusunu sürekli olarak işlemekte ve Halep bölgesinin merkez olduğu Kuzey Suriye bölgesinin Türkiye'ye bağlanması gerektiğini açıkça savunabilmektedirler. Böylesine bir senaryonun devamında Türkiye Hatay vilayetini elinden kaçırabilecektir. Bugün Halep'i al diyerek Türkiye'yi Suriye'ye sokmak isteyenler, savaş sonrasında bölge haritalarını yeniden çizerken Halep'in yanı sıra Hatay'ı da Türklerin elinden alabileceklerdir. Böylesine bir oyuna gelmemek için Türkiye'nin dikkatli davranması ve kesinlikle Suriye'nin iç işlerine müdahale etmemesi gerekmektedir. Libya'daki gibi uluslararası hukuka aykırı bir durumun yaratılmasında Türkiye emperyalistler ile değil ama aksine kendi güvenliği için komşularıyla beraber hareket etmelidir.

Armageddon planları doğrultusunda Suriye adım adım iç savaşta doğru gitmektedir. ABD ve İsrail ikilisinin başlattığı bu savaş senaryosunun her gün daha da genişleyerek bölgeyi tehdit etmesine karşı Türk devleti kendi ülkesinin güvenliği açısından acil önlemler almak durumundadır. Bir günde yüzden fazla güvenlik görevlisinin öldürüldüğü, halk kitlelerine yönelik çeşitli katliamların Suriye kentlerinde

uygulandığı bir aşamada, Türkiye Suriye devletini ya da halkını karışına alacak hiçbir girişimde bulunmamalı, aksine iç savaşa sürüklenen bu ülkeye karşı anlayışlı ve yardımcı tutumunu istikrarlı bir biçimde sürdürebilmelidir. Türkiye'nin güney vilayetlerine önümüzdeki dönemde yönelebilecek büyük insan göçüne karşı Türkiye hazırlıklı olmalıdır. Suriye iç savaşı bu ülkeyi bitireceği gibi, Şii-Sünni çatışmasıyla Türkiye ve İran'ı karşı karşıya getirecek, kamışlı Kürtleri üzerinden de Türkiye'nin güneydoğu bölgesini isyana doğru sürükleyebilecektir. Bu durumda Türk devletinin acilen, İran, Irak, Suriye devletleri ile bir araya gelerek, bölgede tırmandırılan teröre ve savaş tehlikesine karşı, bir merkezi devletler birliği ya da eski CENTO benzeri bir Orta Doğu güvenlik örgütü kurması zorunlu görünmektedir. Türkiye komşularıyla böylesine bir örgütlenme üzerinden merkezi coğrafyada güvenlik sağlayamazsa, Nato kara kuvvetleri bu aşamada İzmir'e ve daha sonra da Konya üzerinden bütün Anadolu'ya gelerek ve yayılarak batı bloğunun dünya hegemonya savaşını, Türklerin anavatanını cephe ülkesi konumuna çevirerek sürdürecektir. Türk devletine ve milletine bu dışarıdan zorla dayatılan savaş senaryolarına karşı ne dediği sorulmadan bir oldu bitti ile Türkiye Suriye'deki karışıklıklar üzerinden İran ile savaşmak zorunda kalabilir. NATO'nun Türkiye'ye taşınmasıyla ilgili olarak acilen bir referandum yapılması anayasa gereğidir. Türk devletinin yok olmasına yol açabilecek bir haksız savaşa Türk Silahlı Kuvvetlerinin sürüklenmemesi için, Türk halkının yeterince bilgilendirilmesi ve emperyalizmin bu haksız hegemonya savaşı uğruna Türkiye cumhuriyetinin yıkılmasına gidebilecek haksız bir savaşa, bizim olmayan bir kavgaya Türk devletinin, ordusunun ve milletinin alet edilmesinin sorumluluğu çok büyük olacaktır. Daha fazla zaman yitirmeden hem hızla halk oylaması tamamlanmalı hem de bölge ülkeleriyle bir araya gelerek, NATO benzeri bir güvenlik örgütü yeni CENTO olarak, acilen bütün bölge ülkelerinin katılımıyla kurulmalıdır. Suriye'deki Megiddo ovasında başlatılacak, Armegeddon senaryolarıyla üçüncü dünya savaşına gidiş başka türlü durdurulamayacak gibi görünmektedir. Seçim sonrasında Türkiye'nin ana konusu, Suriye savaşının bölge ülkeleriyle işbirliği yapılarak önlenmesi olacaktır. Irak'ı yıkan emperyalizm yarın Suriye ile beraber Türkiye ve İran'ı da yıkacaktır. Bütün bölge ülkeleri hedef olduğuna göre yıkılmamak üzere işbirliği ve dayanışma içine girmeleri kaçınılmazdır. Ya Suriye üzerinden üçüncü dünya savaşı

ya da bölge ülkelerinin dayanışmasıyla merkezi güvenlik örgütü seçenekleri arasında, Türkiye ikincisini gerçekleştirmek için çok hızlı harekete geçmek zorundadır. Bu doğrultuda bütün siyasi partiler ve ulusal güçlerin her türlü iç meseleyi ve tartışmaları bir yana bırakarak, ortak hareket etmeleri zorunludur.

8. Suriye’de Haksız Savaş

Bütün dünya Suriye’deki gelişmelere kilitlenmiş ve bundan sonra neler olacağını bekler bir hale gelmiştir. Dünyanın en büyük yirmi ekonomisini temsilen yirmi büyük devletin bir araya geldiği G-20 zirvesinin başlıca konusu olarak Suriye gündeme gelirken, bu konuda nasıl davranılacağına ilişkin olarak devletlerin ikiye bölündüğü bazı kararsız ve çekimser devletler yüzünden, bu zirve toplantısından bütün insanlığı temsilen bir karar çıkmadığı görülmüştür. ABD’nin başını çektiği ülkeler Suriye olaylarına müdahale isterken Rusya Federasyonunun yönlendirdiği ülkelerde böylesine bir dıştan müdahaleye gerek olmadığını söyleyerek, yeni bir askeri harekete karşı çıkmışlardır. Böylece dünyanın ikiye bölündüğü bir noktaya gelinirken, bu aşamada Suriye’deki çatışmalar artarak devam etmekte ve potansiyel bir dünya savaşını sürekli olarak gündemde tutmaktadır. Önceleri ciddiye alınmayan bu ülkedeki gelişmelerin her geçen gün artması ve zamanla tırmanarak ciddi bir küresel sorun haline gelmesi karşısında artık insanlığın bir şeyler yapması gerektiği konusunda herkes anlaşılmakta, ne var ki bütün dünya ülkelerinin üzerinde birleştiği bir ortak çözüm yolunda anlaşma sağlanamadığı için, çatışma olayları ve terör her geçen gün tırmanarak Suriye dışındaki bölge ülkelere zarar vererek dünya barışını doğrudan doğruya tehdit etmektedir.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında, batı emperyalizminin iki büyük güçlü devleti olarak İngiltere ve Fransa Osmanlı İmparatorluğu sonrası için merkezi alanın haritasını kendi bakış açılarına göre çizmişler ve bugünkü Orta Doğu’nun siyasal yapılanmasını ortaya koymuşlardır. Yirminci asrın başlarında İngiltere ve Fransa ikilisi Birinci Dünya Savaşı’nın galipleri olarak kendilerinde bu hakkı görürken karşılarında onların çizmiş olduğu haritaya karşı çıkacak bir güç yoktu. Ne var ki, aradan geçen bir yüzyıl sonrasında dünyanın güç dengeleri değişmiş, İngiltere’nin yerini Amerika Birleşik Devletleri, Fransa’nın yerini de İsrail almış ve bu iki güçlü ülke, öncelikle İsrail’in

güvenliği için merkezi coğrafyada yeni bir yapılanma arayışı içerisine girmişlerdir. Bölgenin en küçük ülkesi olarak İkinci Dünya Savaşı sonrasında Osmanlı toprakları üzerinde kurulmuş olan bu Yahudi Devleti dünyanın başına birçok sorun açmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında bölgeye ABD'nin gelmesiyle başlayan Siyonist devlet yapılanması yüzünden, Orta Doğu'da sıcak olaylar durmak bilmemiş ve sürekli olarak devam eden Arap-İsrail savaşları, merkezi topraklarda barışı ortadan kaldırmıştır. Siyonizm'in dünya egemenliği doğrultusunda oluşturulan bu küçük devletin, gelecekte tek başına ayakta kalamayacağı ve bu nedenle kesinlikle büyümesi için, Büyük İsrail planının ABD'nin Büyük Orta Doğu projesi üzerinden uygulama alanına aktarıldığı görülmüştür.

Soğuk savaş yıllarında Müslüman Arap devletleri bir araya gelerek, batı emperyalizmi tarafından bölgeye monte edilen bu küçük devleti ortadan kaldırmak için çok uğraşmışlar, ne var ki yarım yüzyılı aşan savaşlar döneminde bu amaçlarını gerçekleştirememişler, ABD ve Siyonist lobilerin desteğine sahip olan İsrail bütün saldırıları geri püskürterek kendini savunmuş, sahip olduğu ileri teknoloji sayesinde de varlığını güçlendirerek, Orta Doğu'da işgal ettiği toprakları her geçen gün genişletme şansını dünya konjonktüründen yararlanarak elde etmiştir. Küçük İsrail kuruluşunu savaşlarla bölge ülkelerine zorla kabul ettirdikten sonra, her sene Büyük İsrail hedefi doğrultusunda ilerlemelerini sürdürerek kendisini çevreleyen bütün Arap devletlerinden toprak kazanma yoluna gitmiştir. Birleşmiş Milletlere üye olan bölgedeki Arap devletlerinin sınırları ve kendi ülkelerindeki hegemonyaları uluslararası hukuk tarafından tanınarak güvence altına alındığı için, her defasında işgalci devlet olarak İsrail haksız bulunmuş ama Siyonist lobiler aracılığı ile hem dünya ekonomisini hem de büyük devletlerin politikalarını kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmesini başaran İsrail büyümeğe devam etmiştir. İsrail'in büyümesiyle birlikte toprak kaybeden komşu ülkeler de küçülmeğe ve parçalanarak dağılmaya doğru sürüklenmişlerdir. Haritada İsrail'e komşu olan tüm bütün Müslüman devletler bir anlamda Yahudi devletinin fiili işgali ve saldırıları ile yarım yüzyıldır uğraşmak zorunda kalmışlardır. Bir anlamda İsrail işgalci devlet olmanın yanı sıra sürekli savaş devleti haline de gelmiştir. Uluslararası hukuka göre yasal bir örgütlenme olması gereken bir devletin sürekli

savaş örgütü konumuna gelmesi beraberinde bir çok haksız uygulamaları da gündeme getirmiştir.

Savaşların toplu katliam ve cinayetler olarak gerçekleşmesiyle, insanoğlunun en temel hakkı olan yaşam hakkının elinden alındığı görülmektedir. Yaşama gelen her canlı gibi insanlar da bu dünya da yaşayabildikleri en üst sınıra kadar canlı kalmağa çaba sarf ederken, çeşitli saldırılar, terör olayları ve işgal girişimleri sonucunda gündeme gelen savaşlar ve sıcak çatışmalar yüzünden insanların hayatlarını kaybettikleri görülmekte ve insan haklarının en temelinde var olan yaşam hakkının tümüyle gasp edildiği ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden savaşlar için düpedüz cinayet demek doğrudur ve bu yüzden yaşamsal zorunluluk olmadıkça bütün savaşlar cinayettir. Yaşam haklarına saldırıldığı için insan haklarına aykırıdır. İnsanoğlunun en temel haklarını elinden alan, onu ölüme mahkûm eden savaşların hiçbir biçimde savunulması mümkün değildir. Bu sorun, ilk çağlardan günümüze kadar insanların düşüncelerini işgal etmiş ve kalıcı bir çözüm üretilmeğe çalışılmıştır. Ne var ki, toplumlar içerisindeki güç kavgası ve gücü ele geçirenlerin kendi çıkarlarını insan topluluklarına zorla dayatması yüzünden bir türlü kalıcı bir barış ortamı elde edilememiştir. Güç sahipleri ve merkezleri kendilerini her şeyin ortasına oturturken, dünyaya olan bakış açılarını genel geçer bir tutum olarak toplumların bütününe benimsetmeğe çalışmışlardır. Bu yüzden de, var olan gerçek koşullar ve uluslar arası konjonktür bütünüyle kavranamadığı için güç merkezlerinin yanıltıcı bakış açıları kamuoyunda belirleyici olmuştur. Gücü ele geçiren her zaman daha fazlasını istemiş, rakiplerini devre dışı bırakabilmek için de akla gelen her yolu denemiştir.

Zamanla her şey ile beraber toplumlar da gelişmiş ve güç merkezleri de eskisine oranla daha da kuvvetlenerek küresel bir hegemonya düzeni arayışı içerisine girmişlerdir. Emperyalizm ve sömürgeciliğin tarihi, insanlığın bu doğrultuda yaşadığı dönemleri bugünün kuşaklarına öğretmektedir. Orta çağ sonrasında insanlık yeryüzü kıtalarına yayılırken emperyalizm ortaya çıkmış ve zaman içerisinde elde edilen yeni ülkeler de sömürgecilik olarak devam etmiştir. İşte bu durum, dünya gündemine haksız savaş kavramını sokmuştur. Yeryüzü kıtalarına yayılmak ve buralardaki ülkeleri ele geçirmek, ülkelerin yer altı ve yerüstü zenginliklerine el koymak, bunları sömürerek

fazlasıyla zenginleşmek her yönü ile haksız ve adaletsiz bir durum yarattığı için, kanlı savaşlardan kurtulmak için insanlık bir arayış içerisine girmiş ve orta çağ sonrasında, evrensel bir barış düzeni oluşturulabilmesi için, ebedi barış düşüncesini sağlama doğrultusunda uluslararası hukuk düzeni arayışı öne çıkmıştır. Evrensel hukuk düşüncesinin öncüsü olan Hollandalı düşünür Hugo Grotius, ebedi barış konusunu öne çıkararak, insanlığın yerküre üzerinde savaşı ve çatışmasız bir düzen içerisinde yaşayabilmesi için, ebedi barış idealinin her zaman için herkes tarafından korunması gerektiğini vurgulamıştır. Herkesin sahip çıkacağı bir ebedi barış ilkesinin insanlığı sonsuza kadar her türlü savaştan ve sıcak çatışmalardan koruyacağı inancı ile, devletler hukukunun kurucusu kendinden sonrası için haksız savaşların önlenmesi için böylesine bir yaklaşım sergilemiştir. Onun açtığı yoldan ilerleyen hukukçular da, evrensel bir barış düzeninin kalıcı bir biçimde oluşturulabilmesinin arayışı içinde olmuşlardır. Birleşmiş Milletler örgütü bu amaçla kurulmasına rağmen bir türlü kalıcı barış ortamı ebedi barış düzenine dönüştürülemedi.

Savaşlar genel anlamda hep haksız eylemler ya da saldırılar olduğu için, her zaman hukuk biliminin inceleme alanı içinde olmuştur. Hukuk bilimi ya da düzenleri her zaman için haksız savaşlara karşı çıkmış ama bir saldırı ya da işgal eylemi ile karşı karşıya kalan devletler, toplumlar ve insanların kendilerini korumak ve kazanılmış haklarını elde tutabilmek doğrultusunda savaşlara girmesini haklı savaş olarak haksız girişimlerden ayrı tutmuştur. Türkiye cumhuriyetinin kurucusu büyük önder Atatürk'ün de isabetle ifade ettiği gibi, savaşlar eğer yaşamsal bir zorunluluk yoksa cinayet olarak kabul edilmiş ve bu doğrultuda uluslararası mahkemeler aracılığı ile devletler, hükümetler ya da yönetimler yargılanarak cezalandırılmışlardır. İnsanlığın ortak vicdanı, her haksız savaş girişiminde kanama geçirirken, böylesine haksız bir saldırıya maruz kalan tarafların da kendilerini ve haklarını koruma doğrultusunda bir savunma savaşına girişimlerini de, hukuk açısından bozulan dengelerin yeniden kurulabilmesi için uygun görmüştür. Devletler hukuku disiplini içinde bu gibi konular ele alınırken, hukuk biliminin koruyucu, önleyici, haksızlığı giderici, bozulan dengeleri yeniden kurucu ve bütün hak ve özgürlüklere dikkat eden nesnel yaklaşımları çerçevesinde haksız savaşlar önlenmeğe çalışılmış, haksız saldırılara maruz kalan

kesimlerin ise haklarını koruma doğrultusunda haklı bir meşru müdafaa savaşına girişmeleri ise haklı savaş anlayışı doğrultusunda hukuka uygun olarak görülmüştür.

Haklı savaş doktrini her türlü haksız savaş baştan mahkum ederek önlemeğe çalışmış, zorla çıkartılan savaşları ise önlemeğe çalışmıştır. İlkel dönemlerden sonra nüfusun artmasıyla insanlık yeryüzünde yayılırken, orta çağ ve yeniçağlar da her zaman için savaşlar gündem de olmuş, bazen dinler arası bazen da toplumlar ya da devletlerarasındaki çekişmeler yüzünden, haksız savaşlar insanlığın gündeminden eksik olmamıştır. Haklı savaş kuramına göre bir savaşın yasal zeminde meşru olabilmesi için öncelikle hukuk düzeni tarafından tanınmış olan haklı bir nedene dayanması gerekmektedir. Bir savaşın hukuk düzeni tarafından haklı olarak kabul edilebilmesi için, haklı neden koşulu önceliklidir. Bunun yanı sıra, yasalar tarafından tanınmış olan meşru bir otorite ve hukuka uygun bir amaç da haklı savaşın ana koşulları içerisinde yer almaktadır. Haklı savaş doktrini, bu gibi koşullara sahip bulunmayan her türlü sıcak çatışma ya da saldırı girişimlerini haksız savaşlar içerisinde görerek, bu gibi durumların önlenmesi doğrultusunda ne gibi önlemler alınabileceğini ortaya koymaktadır. Bir ülkede gücü ele geçirenin o ülkenin bütününde hegemonyasını sağlayabilmek için yaptığı saldırılar gibi, ülke dışı alanlara kayarak daha geniş hegemonya alanları yaratmak girişimlerini de haklı savaş doktrini önlemeğe çalışmakta ve bu yoldan savaşlara giden yolun önünü kesmeğe çaba göstermektedir. Her açıdan çatışma ve saldırıları önleyecek hukuk düzenlemeleri, haklı savaş teorisinin gerçeklik kazanmasına yardımcı olmakta ve bu doğrultuda sürekli barış ortamını tesis ederek geleceğe dönük kurumlaştırmayı hedeflemektedir. Bir yerde ya da ülkede hukuk düzeni varsa, böylesine bir yapılanma içerisinde hiçbir biçimde haksız savaşlara yer yoktur ve haklı savaşlar da ancak istisnai bir biçimde kendini ve haklarını koruyacak bir meşru müdafaa olarak tanınabilmektedir.

Yirminci yüzyılın koşullarında hukuk düzenlerinin daha da geliştirilmesi ile ortaya çıkan insan hakları arayışı sürecinde, savaşların bu gibi hak ve özgürlükleri yok etmemesi için, bir tampon mekanizma ya da hukuksal bir güvence yapılanması olarak insancıl hukuk düzenleri düşünülmüştür. Hukuk düzenlerinin bütünüyle önleyemediği, insan hakları örgütlenmesinin önüne geçemediği her türlü

haksız eyleme karşı, son noktada saldırıya maruz kalan toplulukların ya da ülkelerin yaşam koşullarını güvence altına alabilme doğrultusunda insancıl hukuk devreye girmektedir. Özellikle, Birleşmiş Milletler örgütünün kurulmasından sonra dünyanın her bölgesindeki savaşların önlenmesi doğrultusunda insancıl hukuk düzenlemeleri ve uygulamaları devreye girmesiyle, her türlü haksızlığın ve adaletsizliğin önüne geçilmesine çalışılmaktadır. İnsan hakları bir bütün olarak insanlık için bir büyük ideal olarak varlığını sürdürürken, insancıl hukuk da bunun tamamlayıcısı ve güvencesi olarak son dönemlerde devreye girmektedir. İnsancıl hukuk, yeni dönemde haklı savaş kuramının insancıl boyutu olarak öne çıkmakta ve haksız savaşların önlenmesi yolunda etkili olmaktadır. İnsancıl hukuk her türlü kuvvet kullanımını sınırlayarak, bütün savaş ihtimallerini ortadan kaldırmağa çalışmakta ve bu doğrultuda kalıcı hukuk düzenlemeleri yaparak haksız savaşa giden bütün yolları kapatmağa çalışmaktadır. İnsancıl hukuka göre her türlü kuvvete başvurma hakkı sınırlandırılmalı, tehlike durumlarında yasaklanmalı ve böylece toplumsal barış ortamları korunabilmelidir. Uluslararası antlaşmalar ve örgütler bu doğrultuda etkinliklerini sürdürerek her türlü haksız savaşa karşı önlem almak durumundadırlar.

Haklı savaş kuramının insancıl hukuk boyutu bütünüyle sivil halk kitlelerinin korunmasıdır. Öncelikle, toplum içinde aktif savaşan kesimler ile savaşımadan yaşam ve çalışma düzenlerini pasif bir biçimde sürdürmeğe çalışan kesimlerin birbirinden ayrılmaları, insancıl hukukun önde gelen bir görevidir. Haksız savaşı körükleyerek başlatan ve hukuka aykırı bir biçimde sürdüren haksız kesimlere karşı, her türlü var olma ve yaşama haklarını korumak isteyen geniş halk kitlelerinin, sivil toplum anlayışı içerisinde hak ve özgürlüklerini kullanmağa devam edebilmeleri ancak yasal müdahaleler ile mümkün olabilmektedir. Saldırıda bulunan kesimler ile saldırı eylemlerine maruz kalan kesimlerin hukuksal açıdan korunmaları ya da güvence altına alınmaları tarafların ayrılmasıyla yapılabilmektedir. Haksız savaşa yol açan saldırı durumlarında tarafların birbirlerine karşı sahip oldukları hak ve özgürlükler, ancak hukuk düzenleri içerisinde korunabilmektedir. Sivil halka verilebilecek zararların en az düzeye indirilmesi sorunu her zaman için öncelikle çözüme bağlanması gereken bir konudur. Askeri hedefler ile sivil hedeflerin savaş

sırasında birbirine karıştırılmasını önleyebilmek için, savaş bölgesine yakın alanlarda yaşayan insan topluluklarının güvenlik altına alınması, her durumda öncelikli bir mesele olarak öne çıkmaktadır. Savaş koşullarında savaşılan kesimler ile sivil kesimlerin birbirinden ayrılmaları sağlanırken, sıcak çatışma ortamlarında tarafların birbirine orantılı güç kullanıp kullanmadığı sorunu da dikkatle izlenmesi ve belirlenerek kamuoyuna açıklanması gereken bir konudur. Askeri ve sivil hedefleri birbirinden ayırmayan her türlü saldırının yasaklanması da gene öncelikle çözüme bağlanması gereken bir sorundur.

Haksız savaşlar sırasında savaşılan tarafların kullandıkları silahlara ilişkin çeşitli sınırlamalar getirilmektedir. Biyolojik, kimyasal, nükleer silahlar ayrı ayrı ele alınarak değerlendirilmekte ve her çeşit silah türü için sınırlayıcı ve yasaklayıcı önlemler gündeme getirilmektedir. İnsancıl hukuk, haklı savaş kuramı doğrultusunda bu gibi silahların bütünüyle kullanılmasını yasaklayarak, insanlık dışı savaş olaylarının önüne geçmeğe çalışmaktadır. Saldırı ve işgal öncesinde insan hakları korunduğu gibi, savaş ortamında da bütün insan hak ve özgürlüklerinin korunması insancıl hukukun gereğidir. Bir ülkeye saldıran ya da işgal eden devletin baskı yönetimi altında da sivillerin korunması ve insan haklarının hukuka uygun bir biçimde yerine getirilmesi insancıl hukukun bir başka gereğidir. İnsanların yaşam haklarının korunması gibi, işkence ve kötü muamele yasağı ile bütün yargı güvenceleri gene devrede olmak durumundadır. Sivil halkın anayasa ve yasalar doğrultusunda sahip bulunduğu korumanın devam edebilmesi için savaşılan tarafların gereken önlemleri almaları insancıl hukukun bir başka gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Sivil halkın sahip olduğu korunma haklarının asgari düzeyde gerçekleştirilmesi savaşılan tarafların önde gelen sorumluluklarından birisidir. Sivil halkın hak ve özgürlüklerinin ortadan kaldırılması ülke güvenliğini tehlikeye sürüklediği gibi aynı zamanda çok ciddi zararlara ve mahrumiyetlere yol açabilmektedir. Haksız savaşın yol açtığı bu gibi sorunların çözüme kavuşturulmasında yerleşik devlet düzenlerinin yetersiz kaldığı aşamalarda, bir uluslararası yapılanma olarak Birleşmiş Milletlerin devreye girmesi söz konusu olmaktadır.

Birleşmiş Milletler iki büyük dünya savaşı sonrasında kurulmuş olan en üst düzeydeki küresel örgütlenme olarak, dünya barışının tesisini ve kalıcılığını amaç edinen bir yapılanmaya sahip bulunmaktadır.

Geçmişten gelen haklı savaş kuramı kendiliğinden gerçeklik kazanamayınca. İnsanlık bunu gerçekleştirebilmek üzere harekete geçmiş ve bütün haksız savaşları önleyecek bir örgütlenmeye önce Birinci Dünya savaşı sonrasında Milletler Cemiyeti olarak gitmiş ama ikinci dünya savaşı önlenemeyince, bu kez Birleşmiş Milletler gibi daha güçlü bir örgütlenme gerçekleştirilmiştir. Yirminci yüzyılın ikinci yarısından bu yana uluslar arası alanda insan haklarını geçerli kılmağa çalışan Birleşmiş Milletler kuruluşu, idealize edilen düzeyde hak ve özgürlüklerin gerçekleşmediğini ve bunların yeterince güvenceden yoksun kaldığını görünce, bunun üzerine insancıl hukuku ikinci aşamada devreye sokarak bunun tesisi ve gerçekleştirilmesiyle ilgili olarak kendisine ödev vermiştir. Bu gün dünya kıtaları üzerinde var olan iki yüz civarındaki devletin Birleşmiş Milletler çatısı altında bir araya gelen temsilcileri, hep birlikte hareket ederek dünyanın neresinde silahlı çatışma ya da savaş durumu varsa, bunu önleyebilmek üzere harekete geçmekte ve genel kurulda bütün üye ülkelerin katılımı ile karar alarak güvenlik konseyine bu doğrultuda görev vermektedir. Emperyalist devletlerin sınırlarını genişletmek ve hegemonya alanını daha da büyük alanlara yaymak doğrultusunda bölge ülkelerine ve komşularına yönelik saldırılarının önlenmesi ve bu doğrultuda gerekli önlemlerin alınması, her zaman için Birleşmiş Milletler örgütünün başta gelen yükümlülüğü olmuştur. Üst düzey bir dünya örgütü olarak her zaman için haksız savaşların önlenmesi konusu Birleşmiş Milletlerin öncelikli gündemini oluşturmuştur. Baskı ve zulüm yönetimlerine karşı insanlığın başkaldırışı çizgisindeki haklı savaşların ötesinde, haksız savaşların giderek artması, küresel emperyalizmin dünya imparatorluğu kurma amacı yüzündendir.

Küresel emperyalizmin Siyonist lobilerin denetimi altında bulunması ve bunların din ve ırk devleti olarak İsrail'i dünyanın merkezinde kurarak genişletme planları, önce işgal ettikleri Filistin'de daha sonra da Irak ve Libya gibi bölge ülkeleri üzerinde haksız savaşlara yol açtığı gibi bugün de bir başka merkezi alan ülkesi olarak, Suriye'de bir büyük haksız savaş, Atlantik emperyalizmi ile İsrail Siyonizm'i işbirliği doğrultusunda gündeme getirilmektedir. Nereden bakılırsa bakılsın her yönü ile haksız olan bu Suriye savaşında da, emperyal güçler Filistin, Irak ve Libya'da olduğu gibi her türlü hukuk kuralını çiğneyerek büyük bir haksızlığa neden olmaktadır.

Dünya kamuoyunun bu durumu yerinde değerlendirmesi gerekirken, küresel sermayenin güdümü altına sokulmuş olan medya kanalları ve basın organları hem emperyal hem de Siyonist bir saldırıya uğramış olan Suriye yönetimini suçlamayı sürdürerek tamamen aksi yönde bir dünya ortamı yaratabilmenin peşinde koşmaktadırlar. Suriye devleti, Osmanlı İmparatorluğunun dağılmasından sonra emperyalist Fransa'nın sömürge toprakları üzerinde bağımsız bir devlet olarak ikinci dünya sonrasında kurulmuştur. Soğuk savaşın son döneminde, Baas Partisi yönetimi bölgeden geri çekilen Fransa'nın yerine devreye giren Rusya'nın desteği ile yönetime gelmiş ve yarım yüzyıla yaklaşan bir zaman dilimi içerisinde ülkeyi yönetmiştir. Bu dönem içerisinde İsrail ile sürekli savaşmak zorunda kalan Suriye, ülkenin su kaynaklarının bulunduğu Golan tepelerini Siyonist komşusunun işgal etmesini önleyememiş ve yüzden çok zor durumlara düşmüştür. Rusya'nın etkisi ile daha çok milli bir sosyalizm uygulaması içerisinde bulunan Baas rejimi, ülke içinde yaşayan halk kitlelerinin farklı kökenden gelen yapısını dikkate alan bir örgütlenme içerisinde girerek, ülke halkının büyük çoğunluğunun desteğini her zaman için yanında tutmuştur. Güçlü bir merkezi yönetim ile savunma savaşlarına rağmen ülkede istikrarlı bir gelişme yaşanmış ve Suriye bir Akdeniz ülkesi olarak batıya en fazla yüzü dönük olan bir Arap ülkesi olarak, uluslararası alanda hem varlığını hem de etkinliğini bugüne kadar sürdürebilmiştir.

Soğuk savaş sonrasında dünyanın merkezinde yeni bir düzen kurma çabası içine giren emperyalizm İsrail'i merkez alarak hareket ettiği için bütün bölge ülkelerinin parçalanarak küçük eyaletler oluşumuna öncelik verilmiştir. Geline son aşamada, Filistin, Irak ve Libya'dan sonra sıranın Suriye'ye geldiği, daha sonraki aşamada ise İran, Arabistan, Mısır, Ürdün ve Türkiye'nin de bu doğrultuda parçalanarak bölgesel bir federasyon kurulacağı açıkça ifade edilmeğe başlanmıştır. Artık gizlenemeyecek bir duruma gelen emperyal ve Siyonist planlar doğrultusunda merkezi coğrafya ülkelerine yapılan saldırı savaşlarının hiçbir inandırıcı yönü kalmamıştır. Batılı gizli servislerin adamları tarafından yürütülen ayaklanma hareketleri, sosyal medya üzerinden yürütülen kışkırtma operasyonları, uluslararası bankacılık sistemi üzerinden gündeme getirilen ekonomik çöküş senaryoları ile bölgedeki bütün devletler önce çöküşe doğru iteklenmekte ve

daha sonraki ikinci aşamada her türlü kışkırtma yolu denenerek küresel sermaye güdümündeki medya organları aracılığı ile desteklenerek Birleşmiş milletler üyesi olan ve uluslararası hukuk düzenine göre ayrı tüzel kişiliklere sahip hukuk örgütlenmeleri olarak halen dünya haritasında yer sahibi olan devletler çökertilmeğe doğru haksız savaşlar yolu ile sürüklenmek istenmektedir. Daha önceki ülkelerde yürütülen saldırı ve işgal olayları tırmandırılan savaşların haksızlığı bu kadar belli olmamıştır. Ne var ki, Irak saldırısı öncesinde kullanılan nükleer silah yalanları artık Suriye ile ilgili olarak geçerli olamamakta ve Irak deneyi sonrasında insanlığın uyanarak gerçekleri görmeğe başladığı anlaşılmaktadır. G-20 ülkelerinin yarısının, kimyasal silah bahanesi ile Suriye'ye saldırılmasına açıkça karşı çıkması da bu durumu doğrulamaktadır. Irak'ta kullanılan nükleer silah yalanlarına alet edilen eski Amerikan dışişleri bakanı Powell, Birleşmiş Milletler önünde basın toplantısı yaparak istifa etmiş ve nükleer silah yalanlarına nasıl alet edildiğini dünya kamuoyuna açıklamıştır. Bu gibi örneklerden sonra, İsrail'i rahatlatmak uğruna bölge devletlerinin çökertilmesi ya da parçalanması senaryolarına hiç kimsenin inanması mümkün görünmemektedir.

Yalan, komplo, gizli planlar ve bu doğrultuda gündeme getirilen sahtekârlıklar emperyalizmin halk kitlelerini aldatma aracı olarak öne çıkarılınca, artık batının emperyalistlerine hiç kimsenin inanacak yönü kalmamış aksine, batı emperyalizmine karşı bütün dünya ülkelerinde halk hareketleri öne çıkmağa başlamıştır. Bugün Atlantik emperyalizmi ile İsrail Siyonizm'inin ortak saldırısına maruz kalan Suriye'nin arkasında, hem Arap Birliği hem İslam Birliği hem de bütün üçüncü dünya ülkeleri ortak bir dayanışma içerisinde yer almaktadırlar. Çünkü dün Filistin, Irak ve Libya'da gündeme gelen haksız savaş bugün Suriye'de devam etmekte ama yarın bu gidişe dur diyebilecek bir uluslararası inisiyatif devreye giremezse, o zaman sıranın bir gün kendilerine gelebileceği gerçeğini artık iyice görmektedirler. Haksız savaş, on yılda Irak'ta iki milyona yakın insanın öldürülmesine neden olmuştur. Üç yıldır batılı gizli servisler ve onların yerli işbirlikçileri tarafından sürdürülmekte olan Suriye savaşı dünya siyaset tarihine en büyük haksız savaşlardan birisi olarak geçerken, üç yılda üç yüz bin insanın gene haksız yere yok olmasına neden olmuştur. Irak'ta olduğu gibi batılı gizli servisler bomba yüklü kamyonları Suriye'de bir gün Sünnilerin üzerine öteki gün Şiilerin üzerine salmakta

ve bu yoldan bir mezhep savaşı çıkartamaya çalışmaktadırlar. Onların emperyal planlarına göre Şiiiler ile Sünniler savaşırsa Suriye devleti çökecek ve parçalanacak, böylece gelecekte İsrail'e bağlanacak küçük eyalet devletlerinin oluşturulmasının önü açılacaktır. Bölge devletlerini ve halklarını aptal yerine koyan bu emperyal zihniyetin, yaşanan olaylardan ders almasını bilen bölge ülkelerinde artık eski oyunlar ile bir yerlere gidemeyeceklerini görmeleri gerekmektedir. Ancak bu gerçeğin görülmesinden sonra emperyal ve Siyonist planlara dayanan oyunların eskisi gibi sökmeyeceği anlaşılabilecek ve merkezi coğrafyada haksız savaflara dayanan bir yapılanma yerine, haklı barış çabalarına dayanan çağdaş bir siyasal yapılanma gerçekleştirilebilecektir.

Küresel sermaye ve emperyalizmin her türlü baskı ve tehditlerine rağmen, Suriye savaşının da tıpkı Filistin, Irak ve Libya savaşları gibi haksız bir savaş olduğu iyice anlaşılmıştır. G-20 zirvesinin ikiye bölünmesi ve haksız emperyal savaş gerekçesi ile Suriye'ye askeri müdahale yapılamayacağı ortaya çıkmıştır. Savaş isteyen silah, petrol ve otomotiv lobileri ile birlikte Büyük İsrail'i kurmak isteyen Siyonist lobilerin işbirliği doğrultusunda Suriye'nin parçalanabilmesi için, dışarıdan askeri bir müdahale gerekmektedir. İç savaş yolu ile rejimin çökertilemeyeceği kesinlik kazanmış ayrıca Rusya, Çin, İran, Hindistan ve Brezilya gibi yeni büyük güçler ABD-İsrail ikilisinin haksız saldırı girişimlerine açıktan karşı çıkmışlardır. İsrail'in güvenliği için on sene Orta Doğu'da savaşarak küresel alandaki üstünlüğünü yitiren Amerika Birleşik Devletleri, İsrail bağımlılığı yüzünden kendi güvenliğini tehlike altına atmıştır. Orta Doğu'ya İsrail yüzünden kilitlenen ABD pasifik okyanusundaki güvenliğini yitirmiş, Latin Amerika'daki etkisini Brezilya'ya kaptırmış, BRİC ülkelerinin pasifik okyanusunda gerçekleştirdikleri yeni yapılanma doğrultusunda ABD'nin ülkesel güvenliği tehdit altına girmiştir. Kendi güvenliğini koruyamayan ABD artık Orta Doğu'da savaş istememekte, bozulan eski hegemonyasını yeniden onarma doğrultusunda okyanuslardaki varlığını güçlendirmeye ağırlık vermektedir. Son dönemde ABD'nin bu doğrultuda BRİC ülkelerine karşı, Britanya İmparatorluğu, Avustralya, Kanada ve Güney Afrika ile işbirliğine öncelik verdiği görülmektedir. İsrail bu durumda ABD açısından beşinci ülke konumuna gelmekte ve ABD'yi artık kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirememektedir. Obama'nın bir türlü savaş kararı almamasının arkasında

böylesine yeni bir durumun öncelikli rolü vardır. Ayrıca ABD Rusya ile de paylaşarak dünya barışı doğrultusunda yeni adımlar da atmaktadır.

Küresel sermayeyi ele geçirmiş olan Siyonist lobilerin Büyük İsrail senaryoları doğrultusunda Suriye'ye yönelik savaş girişimleri hiçbir haklı nedene dayanmamaktadır. Ancak fanatik dincilerin öne sürdüğü Armegeddon senaryoları ile açıklanmağa çalışılan bu haksız Suriye savaşıyla Hz.İsa'yı gökten indirmek ve Evanjelik tarikatlarının inancı doğrultusunda bir yeryüzü imparatorluğu kurmak gibi metafizik alana kayan açıklamalar ile hiçbir haksız savaş haklı bir çizgiye çekilemez. Dünya koşullarında yaratılan haksızlık, dini inançlar üzerinden açıklanmağa çalışılırsa, o zaman fizik ve metafizik olaylar birbirine karışmakta ve gizli örgütlerin amacı olan yeni bir dünya düzeni öncesinde büyük bir kaotik ortam yaratılmağa çalışılmaktadır. Suriye devleti tarihin belirli bir aşamasında güçler kavgası yüzünden Osmanlı İmparatorluğunun dağılmasıyla ortaya çıkmış bir siyasal yapılanmadır. Şimdi de gene güçler çekişmesi doğrultusunda ortadan kaldırılmak istenmektedir. Herkesin kendini savunma hakkı kutsal olduğuna göre, böylesine haksız bir saldırı ile ortadan kaldırılmak istenen Suriye devletinin kendini korumasını doğal karşılamak gerekir. Ayrıca her türlü din ve mezhep ayırımının ötesinde yüzlerce yıl birlikte yaşamış olan Suriye halkının da, mezhep ayrılıkları körüklenecek birbiriyle çatıştırılmak istenmesi de çok büyük bir haksız savaşın göstergesidir. Siyonistler dünyanın merkezine egemen olsun diye Orta Doğu'da din ve mezhep savaşı çıkartılmak istenmesinin hiçbir haklı açıklaması olamaz. Konuya Türkiye açısından bakıldığında, böylesine haksız bir savaşa Türkiye'nin bütün komşu devletleri karşısına alarak alet olmasının hiç haklı nedeni olmadığı gibi, her türlü siyasal ve ulusal akla da aykırı düşmektedir. İsrail ile anlaşıp Suriye'yi bölüşmek isteyenler, kendi devletlerinin parçalanmasına giden yolda kullanıldıklarını da iyi bilmek durumundadırlar. Bugün Suriye'de yaşananların benzeri, eğer Türkiye bu haksız savaşa girerse, Anadolu toprakları üzerinde de yaşanabilecek ve savaş sonrasında Lozan Antlaşmasından Sevr Antlaşması düzenine geçiş yaşanacaktır. Türkiye komşu devletler ve bölge ülkeleri ile işbirliği yaparak bu haksız savaşın önlenmesinde öncülük yaparsa, cumhuriyetin barış ilkesi bölgede gerçekleştirebilecektir. Haksız savaşa alet olanlar, Türkiye'nin geleceğini düşünmek zorundadırlar. Emperyalizmin haksız saldırı ve işgal savaşları artık bütün dünyada durdurulmalıdır.

Dördüncü Bölüm

Türkiye ve Asya

1. Türkiye Ve Türkmenistan

Genel olarak bütün dünyada bir milletin adı ile tek bir ülke vardır. Tarihsel süreçte her millet belirli bir uluslaşma sürecinden sonra millet düzeyine gelince, yaşadığı ülkede kendi ulus devletini kurmaktadır. Ne var ki, bunun tek istisnası Türkiye ve Türkmenistan'dır. Her iki ülkedeki devletin adında Türk kavramı vardır ve bu bir milleti temsil etmektedir. Her millet kendi devletini yaşadığı ülkede kurarken ve Türkler göçebe bir ulus olarak Orta Asya'da Türkmen varlığını korurken, diğer yandan batıya doğru gitmişler ve Asya'nın batısı ile beraber, Avrupa kıtasının çeşitli bölgelerinde yeni devletler kurmuşlardır. Orta Asya'da Türk varlığı bu bölgedeki boylar ve devletler ile devam ederken, diğer yandan Batı Asya ve Avrupa'da göçler yolu ile gelen Türk boylarının yeni Türk devletleri kurdukları görülmüştür. İskitler ile başlayan batıya doğru yolculuk, daha sonraları Hunlar, Avarlar, Hazarlar ile devam etmiş, Selçuklu ve Osmanlı İmparatorlukları ile çağdaş dünyaya ulaşmıştır. Bugün Türklerin batıya göçü nedeniyle Finlandiya, Estonya, Macaristan, Bulgaristan, Azerbaycan ve Türkiye gibi Türk asıllı boyların kurmuş olduğu Türk devletleri hem Asya'nın batısında hem de Avrupa'da günümüzde varlıklarını sürdürmektedirler.

Türklerin Batı Asya ve Avrupa'daki bu örgütlenmelerine karşılık, Orta Asya bölgelerinde de günümüzde Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ve de Türkmenistan gibi Türk devletleri varlıklarını sürdürmektedirler. Türk adını taşıyan Türkmenistan bugün doğu Türk devletleri içinde yerini alırken, Türkiye Cumhuriyeti ise bir batı Türk devleti olarak günümüzde dünyanın merkezi alanının tam ortasında siyasal yaşamını sürdürmektedir. Türkiye ve Türkmenistan aynı kökenden gelen insanların kurmuş oldukları devletler olmalarına rağmen, Türkiye batıda Türkmenistan ise doğuda yer alan birer Türk Devletidirler. İkisi de Türk dünyasının bağımsız devlet olarak bir parçası

olmalarına karşılık, Türkmenistan bir Asya devletidir. Türkiye ise Asya'nın batısı ile Avrupayı birbirine bağlayan merkezi coğrafyada bir Avrasya devletidir. Türk adı ile anılmalarına rağmen ortak sınırları olmayan bu iki Türk devleti, birbirlerinden uzak coğrafyalarda birer Türk devleti konumunda yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar. Türkiye ve Türkmenistan'ın ayrı bölgelerde birer Türk devleti olarak varlıklarını günümüzde de sürdürmeleri, Türklerin ne kadar geniş bir coğrafyaya dağıldıklarını ve Avrasya bölgesinin doğusu ile batısı ile bir Türk hattı üzerinden birbirine bağlandığını açıkça göstermektedir. Bu açıdan Türkiye ve Türkmenistan arasında çekilecek olan hat, Avrasya'nın ortasındaki Türk hattı olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkmenistan Orta Asya'nın batısında kurulmuş olan bir devlettir. Hazar Denizi, Amu Derya Irmağı, İran ve Afganistan arasında yer alan bölgede kurulmuş bulunan Türkmenistan Cumhuriyeti beş yüz bin kilometrekare civarında bir yüz ölçüme ve beş milyon civarında da nüfusa sahip bulunmaktadır. Toplam yüzölçümünün yarısından fazlası çöl alanı olan Türkmenistan, dünyanın en büyük çöllerinden birisi olan Karakurum çölü üzerinden uzanarak Kazakistan'a kadar ulaşan bir ülkeye sahip bulunmaktadır. Çöl ağırlıklı bir alana sahip olan bu ülkenin iklimi de katı bir kara iklimidir. Kum ağırlıklı bir doğal yapı nedeniyle vaha ve ovalık alanlar azdır ve ancak buralarda tarımsal faaliyetler yürütülebilmektedir. Ancak kendine yetecek kadar bir tarımsal alana sahip bulunan Türkmenistan diğer ülkelerle karşılaştırılırsa, tam bir tarım ülkesi olmadığı görülmektedir. Hazar denizinin doğu kıyılarında ise tarımsal çalışmaların daha fazla yapıldığı görülmektedir. Vaha alanlarda tarım ile beraber hayvancılık da yapılmaktadır. Bütün Orta Asya Türkleri gibi Türkmenistan Türkleri de hayvan eti fazla yemektirler.

Sanayi tesisleri ve üretimi ise, ülkenin ortasındaki çöl alanının batısında yapılmaktadır. Türkmenistan'ı zengin bir ülke haline getiren petrol ve doğalgaz stokları daha çok bu bölgede yer almaktadır. Karakurum çölü altından çıkan petrol ve doğalgaz Hazar Denizinin altından geçen boru hatları ile batı bölgelerine taşınmaktadır. Türkmenistan doğal kaynaklarını, Türkiye ve Kafkasya üzerinden Avrupa ülkelerine ulaştırabilmenin çabası içindedir. Ülkenin ortasında yer alan çöllük alanın kara ve demiryolları ile geçilebilmesi, ülkenin her bölgesinin bir ulaşım ağı ile birbirine bağlanabilmesi için yeni yol

yatırımları sürdürülmektedir. Para birimi Manat olan Türkmenistan, pamuk, meyankökü, ipek, yün ve astragan kürkünü ana satış ürünleri olarak üretmektedir. Tekstil, petrokimya, cam ile beraber yiyecek ve içecek üzerine de sanayi tesislerine sahiptir. Ülke dış ticaretini daha çok Rusya, Türkiye, Ukrayna, Kazakistan, Özbekistan, Gürcistan, Arjantin ve Avrupa Birliği üyeleri ile yapmaktadır. Birçok uluslararası kuruluşu üye olan Türkmenistan, dış ticaretini geliştirebilmek ve hızla kalkınabilmek için yoğun bir mücadele yürütmektedir. Uluslararası ekonomik kuruluşların sağladığı olanaklardan yararlanan Türkmenistan, Orta Asya ülkeleri içinde en çabuk kalkınma hızını yakalayabilen ülke konumuna gelmiştir. Türkiye küreselleşme dönemine girilmesiyle beraber, Orta Asya ülkelerine eşit önem vermiş ve Türkiye, Türkistan bölgesine ekonomik olarak yönelirken, Türkmenistan Cumhuriyetine öncelik vermiştir. Bu doğrultuda birçok Türk firması ve ekonomi grupları Türkmenistan'a giderek yatırım yapmışlar ve bu ülkenin kalkınma mücadelesine destek olmuşlardır. Türkmenistan Türkiye için bir anlamda Orta Asya'ya giriş kapısı olmuştur. Türk firmaları bu ülkedeki yatırım ve ekonomik girişimlerini daha sonraları, Türkmenistan üzerinden bütün Orta Asya ülkelerine yönlendirmişlerdir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra diğer Sovyet Cumhuriyetleri gibi bağımsız olma şansını yakalayan Türkmenistan Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletlere üye olduktan sonra dünyaya açılmış ve hızla kalkınabilmek için her yolu denemiştir. Sovyet döneminin güdümlü dış politikasından sıyrılan Türkmenistan, dış ilişkilerini tamamen ulusal çıkarlar üzerine oturtmuş ve bu doğrultuda birçok girişimi gündeme getirmiştir. Sovyetler Birliği döneminde Türkistan'ın diğer bölgelerinden ayrılan Türkmenistan ayrı bir siyasal yapı olarak devletleşme sürecine girmiştir. Sosyalist sistemin dağılmasından sonra da bağımsız bir devlet olarak diğer devletler gibi uluslararası alanda etkinliklerde bulunmuştur. Eski Sovyet Cumhuriyetleri içinde en aktif dış politikayı uygulayan ülkelere birisi Türkmenistan olmuştur. Bu ülke, sahip olduğu ve konumunu en üst düzeyde kendi ülkesel ve ulusal çıkarları için kullanmayı ana ilke edinmiş ve bu doğrultuda hiçbir dış etki altında kalmadan kararlı ve ısrarlı bir biçimde gelişme ve kalkınma programı uygulamıştır. Irk, din ya da komşuluk ilişkilerinden kendi çıkarları doğrultusunda, yararlanmasını

bilen Türkmenistan, bunları hem kendi çıkarları için kullanmış hem de bunlara esir olmadan, diğer ülkelerle de her türlü bağımsız politik ve ekonomik ilişkilere girmiştir.

Sovyet sonrası dönemde, sosyalist yapıyı geride bırakan Türkmenistan, yeni anayasasına göre demokratik ve çağdaş demokrasiye dayanan bir hukuk devletidir. Egemenlik ve hükümlerlik haklarına sahip bir bağımsız devlet olarak hem Birleşmiş Milletlerin hem de diğer uluslararası kuruluşların üyesidir. Bu doğrultuda orta boy bir ülke olarak dış politikasını barış ve karşılıklı dostane ilişkiler düzeyine oturtabilmenin arayışı içindedir. Özellikle, sahip olduğu doğal gaz benzeri yeraltı kaynaklarının satışında en üst düzeyde ekonomik davranan Türkmenistan, kardeş ülke Türkiye için fazla bir özel uygulamaya pek hevesli görünmemektedir. Anayasasına genel bir ilke olarak koymuş olduğu tarafsızlık ilkesine sonuna kadar bağlı kalan Türkmenistan, devletlerarası ilişkiler düzeninde kendi çıkarları dışında hiç bir tarafa yakın durmadan ilişkilerini çıkarlarına uygun olarak sürdürmektedir. Sovyetler Birliği döneminde İran ile olan sınırı nedeniyle, birliğin sınır ülkelerinden birisi olan Türkmenistan, demirperdenin açılmasından sonra bu konumunu yitirmiş ve Hazar havzasının tam ortasında, dünyaya açık bir ülke konumuna gelmiştir. Birleşmiş Milletler tarafından da kabul edilen Türkmenistan'ın tarafsızlığı, ülkenin iç ve dış siyasetin temelini oluştururken aynı zamanda ulusal çıkarlar doğrultusunda geniş bir hareket serbestisi şansı getirmektedir. Moskova'nın güdümünden kurtulan Türkmenistan, yeni bir dünya düzenine geçilirken, Orta Asya'nın en aktif ülkelerinden birisi olma şansını yakalamak için uğraşmaktadır. Bu yönü ile diğer Türk devletlerinden ayrılan bir yönü vardır.

Türkmenistan Devlet Başkanı Niyazov, hem Sovyet döneminde ve hem de daha sonraki dönemlerde ülkenin başında kalabilmiştir. Kendisini bir anlamda Türkiye'nin kurucusu Atatürk ile kıyaslayan Niyazov, Atatürk adına benzer bir biçimde Türkmenbaşı adını almıştır. Niyazov hem bütün Türkmenlerin hem de Türkmenistan Cumhuriyetinin kurucu ve önderi bir Türkmen olarak bu ünvanı hakettiğini öne sürmektedir. Türkmenbaşı adı onun şimdiye kadar yaptıklarının karşılığı olarak görülürken, daha sonraki anayasal değişikliklerle, bunun yaşam boyu bir unvana dönüştürüldüğü anlaşılmaktadır. Eski Sovyet döneminden kalma Nazarbayev ya da Kerimov gibi

devlet başkanları da, yeni dönemde kendilerini kaydı hayat koşulu ile ölene kadar devlet başkanı tutacak sistemlerin peşinde koşmuşlar ve bir anlamda da bunu sağlayabilmişlerdir. Aliyev'in ölümünden sonra oğlunun başa geçmesi, bir anlamda Sovyet sonrası dönemde Avrasya'nın müslüman ülkelerinde yeniden hanedan uygulamalarına dönülüp dönülmediği konusunda kuşkular yaratmıştır. Aliyev'lerin Azerbaycan'da gerçekleştirdiği hanedan uygulamasına, Türkmenbaşı Türkmenistan'da geçmeye çalışmaktadır. Bu nedenle, kendisi ile devleti özdeşleştiren bir yaklaşım içinde hareket etmekte, eski Türk devletlerinde olduğu gibi, Türkmenistan'ı Türkmenbaşının ülkesine dönüştürmeye çalışmaktadır. Niyazov, bu gibi davranışları ile kendisini üstün insan ya da yarı tanrılaştırılmış bir kutsal önder olarak gördüğü için, bölgesel girişimlere karşı mesafeli durmaktadır. Türkmenistan'ın Türkmenbaşının çiftliği görünümüne girmesi de, hem Türkmen halkını hem de bu ülke ile yakın ilişkiler kurmak isteyen Türk dünyasını fazlasıyla rahatsız etmektedir. Krallıklar ya da imparatorluklar çağının bittiğini görmek istemeyen Türkmenbaşı, tıpkı tarihteki Türk İmparatorları gibi kendisini görmekte, Türkmenbaşılık ünvanını sadece Türkmenistan'ın değil ama bütün Türk dünyasının önderliği olarak ele almaktadır. Bu yönleri ile Türkmenbaşının kişiliği Sovyet sonrası dönemde, Türkmenistan'ın bir ulus devleti olarak dışa açılmasında ve ulusal çıkarları doğrultusunda bölgesel ya da küresel ilişkilere girmesinde, Türkmen ulusunun karşısındaki en büyük engel olarak ortaya çıkmaktadır.

Kazakistan, Özbekistan gibi daha büyük Orta Asya Türk devletleri bölgesel ölçekli girişimlere ya da bütünleşmelere sıcak bakarken, Türkmenistan Türkmenbaşının izlediği politika nedeniyle uzak durmaktadır. Küçük bir devlet olmanın getirdiği yutulma korkusu kadar, doğal kaynakların zenginliğinin paylaşılmak istenmemesinin de Türkmenistan'ın bölgesel ittifaklara uzak durmasının ana nedenidir. Bunlara bir de nüfusunun onda birini oluşturan Musevi asıllı insan grubu da eklenirse, gelecekte Hazar bölgesinin egemenliğinde, dış ekonomik çevrelerle yakın ilişki içinde bulunan Türkmenistan Yahudilerinin devleti Türkmenbaşı aracılığı ile bölgesel ittifaklardan uzak tutmağa çalıştığı sonucuna varılabilir. Türkmenistan bir Hazar devleti olarak Hazar bölgesinin zenginliklerinin paylaşılmasındaki kilit ülke konumuyla İsrail ve ABD'yi yakından ilgilendirmektedir.

12 Aralık 1995 tarihli Birleşmiş Milletler genel kurulu kararı ile Türkmenistan'ın sürekli tarafsız ülke statüsünü almasıyla, bu tarihten sonra Türkmenistan bir anlamla Türkmenbaşının özel insiyatifi ile yönetilen bir yarı diktatörlük konumuna geldiği söylenebilir. Türkmenistan, Birleşmiş Milletlere kabul ettirdiği tarafsızlık politikası ile hem Sovyetler Birliği sonrası Bağımsız Devletler Topluluğu uygulamasına mesafeli davranmıştır hem de Türkiye'nin öncülüğünde gündeme gelen Türk Devletleri Birliği projesine soğuk davranmıştır. Türkmenbaşının bu tavrında ülke ekonomisini ele geçirerek, geleceğe dönük bir Hazar egemenliği projesini iç ve dış desteklerle uygulamaya aktaran Türkmen Musevi lobisinin önde gelen bir etkisi bulunmaktadır. Türkmenistan Musevi lobisi ülkenin bir iç unsuru olarak ülke ekonomisini ele geçirdiği için, bu ülkede gelecekte yeniden Rusya'nın ya da Türklük bağı çerçevesinde, Türkiye ya da İran'ın etkili olmasını önleyebilmenin yollarını aramakta ve yavaş yavaş bölgede etkinliğini artıran Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail ile yakınlaşmayı sürdürmektedir. Bu doğrultuda ayrıca Türkmen doğal gazının ya da Hazar petrolünün ABD'nin denetimine Hint okyanusuna indirilmesinde de, Türkmen Musevi lobisinin ABD adına bu büyük emperyalist gücün temsilcisi gibi hareket ettiği ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede, Türkmenistan ve devlet başkanı Türkmenbaşı her türlü bölgesel ittifaklara ve bölge devletlerine karşı mesafeli dururken, geleceğin Hazar egemenliği projesi doğrultusunda, ABD'nin ve İsrail'in bir bölge üssü ya da istasyonu gibi davranmaya öncelik vermektedir. Bir anlamda Hazar'a ulaşma kavgası, Orta Doğu ve Kafkasya'da sürüp giderken, ABD Türkmenistan üzerinden Hazar petrolü ve Türkmen doğalgazının Hint okyanusuna indirecek yolu açık tutmakta, bu doğrultuda Afganistan ve Pakistan gibi güzergah ülkeleri de, ABD'nin askeri denetimi altına alınmaktadır. Bu hatta bulunan Afganistan'da, ABD Taliban kışkırtmaları sayesinde Nato güçleri bulundurmakta, ayrıca Pakistan gibi bir Müslüman demokrasisi olan ülkede Çin'in etkisi fazla yayılmasın diye de Pakistan'ı kendi ordusu aracılığı ile denetimi altına almaktadır. Pakistan'da ABD karşıtı durumlar ortaya çıktığı zaman da, Çin'e karşı ABD çıkarlarının bölgede denetim altına alınabilmesi için, Tayland gibi bölge ülkelerinde askeri rejimler gündeme gelebilmektedir. Türkmenistan bir Türk ülkesi olmasına rağmen, komşusu olan Türk ülkeleri ile Türkiye ve Türk dünyasına kasıtlı bir biçimde uzak durmakta, ABD ve

İsrail'in geleceğe dönük Hazar egemenliği planlarında Atlantik emperyalistleri ile Siyonistlerin bölgedeki pilot ülkesi konumunu benimsemiş görünmektedir. Türkmenistan bölgesel işbirliklerine yakın durursa, ABD ve İsrail planları iflas edebilir. Hazar havzasında Türkmenistan üzerinden Rusya, Türkiye, Çin ya da Türk dünyasının etkisi artabilir ya da İran'ın etki alanı genişleyebilir. ABD ve İsrail bunlara izin vermediği için Türkmenbaşı onların desteği ile bölgesel oluşumlardan kaçınmaktadır.

Türkmenistan içinden çıktığı Sovyetler Birliği nedeniyle, Rusya'ya ve Rus hegemonyasının yeni dönemde devamını sağlayacak olan Bağımsız Devletler Topluluğuna da mesafeli yaklaşmıştır. Bağımsız Devletler Topluluğunun gelecekte, Rusya'nın hegemonyasında yeni bir Sovyetler Birliği benzeri federasyona dönüşmesi riski, Türkmenistan'ın bu uzaklığında önemli bir faktör olmuştur. Yeni bir büyük üst devlete karşı çıkan ve bunu kendi bağımsızlığı açısından tehlikeli bulan Türkmenistan, Rusya'ya olduğu kadar Rusya denetimindeki Bağımsız Devletler Topluluğuna da mesafeli davranmıştır. Türkmenbaşı siyasal birlikten daha çok Bağımsız Devletler Topluluğunun bir ekonomik dayanışma yapılanmasına dönüşmesi gerektiğini vurgulamıştır. Her ülke kendi ekonomik gelişme programını özgürce hazırlamalı, işine geldiği ya da ihtiyaç duyduğu noktada bir ekonomik işbirliği ya da dayanışmaya yönelmelidir. Rusya'yı karşıya almadan ama yakında durmadan bir orta boy ülkenin bağımsızlığını korumada dikkatli davranan Türkmenistan, Bağımsız Devletler Topluluğunun içinde kaybolmamak için bu bölgesel ittifakla da sınırlı ve ölçülü ilişkiler geliştirmiştir. Merkezi bir yönetime karşı çıkarken, Bağımsız Devletler Topluluğu içinde ikili ilişkilerin ülke çıkarları doğrultusunda geliştirilmesini Türkmenistan gündeme getirmiş ve uygulamıştır.

Türkmenbaşı, Bağımsız Devletler Topluluğu dışında da, ülkelelerin bir araya gelerek zirve toplantılara yapmaları gerektiğini ve burarlardan çıkacak kararlar doğrultusunda uluslararası ilişkilerin geliştirilmesini diğer ülkelere de kabul ettirmek istemiştir. Katı biçimde örgütlenmiş bir üst birliğe karşı çıkarak bağımsızlığın korunmasına öncelik veren Türkmenistan, çeşitli tehditlere karşı dengeler ve farklı ilişkiler alternatifinin her zaman için hazır olması gerektiğini savunmuştur. Türkmenistan kendini bağlamamak için, Rusya ile ilişkilerini

Bağımsız Devletler Topluluğu çatısı altında değil, ama ikili ilişkiler doğrultusunda geliştirmek istediğini her zaman açıklamıştır. Rusya ise, Türkmenistan'ın bu politikasından rahatsızlık duymuş, Sovyetler Birliği dağıldıktan sonraki yeni dönemde, geliştirdiği yakın çevre politikası doğrultusunda hem dört tümen askerini Türkmenistan'da bırakmış hem de eski dönemden kalan beş yüz bine yakın Rus asıllı Türkmenistan vatandaşının bu ülkede ikametinin devamını sağlamıştır. Türkmenistan BDT çerçevesinde gündeme getirilen ortak güvenlik antlaşmasını imzalamadığı için, Rusya hem askerlerini hem de Rus asıllı beş yüz bin kişiyi Türkmenistan'da bırakarak, bu ülkeden vazgeçmediğini ve bu iki güç aracılığı ile Türkmenistan'ın geleceğinde söz sahibi olmaya devam edeceğini açıkça ortaya koştur. Rusya'nın bu tutumu Türkmen Yahudi lobisi ile beraber Amerika Birleşik devletlerini çok rahatsız etmiştir ama Hazar hegemonyasına da Rusya'nın yeni dönemde iddialı ve ısrarlı hazırlandığı bir kez daha kanıtlanmıştır.

Türkmen başı BDT'nin siyasal ve askeri bir birlik olmasına şiddetle karşı çıkarken, Rusya'da Türkmenistan'daki nüfus ve askeri varlığını devam ettirerek karşı ağırlık kurmaya çalışmıştır. Beş yüz bin Rus asıllı insanın Türkmenistan'da yaşamlarını sürdürebilmeleri için Rusya ilk kez bir eski sosyalist ülke ile çifte vatandaşlık anlaşması imzalamıştır. BDT çatısı altında bir ortak güvenlik sistemini benimsemeyen Türkmenistan, ABD ve İsrail'in etkisiyle daha bağımsız bir politikaya tarafsızlık görünümü altında yönelmiştir. Özbekistan ve Kazakistan gibi iki büyük Orta Asya devletinin bölgesel hegemonya planlarından çekinen Türkmenistan, bir iki Türk komşusuna karşı mesafeli ve ölçülü bir tutum izlerken, Afganistan'da başlayan iç savaş ile kuzey Kafkasya'daki Çeçenistan savaşlarının, İslami direniş boyutlarında kendi ülkesine sıçramasından da çekinmiştir. Özbek ve Kazak tehditlerine karşı, Rusya ile ikili güvenlik anlaşmasını Türkmenistan yönetimi yeterli görmüş ve bir daha Sovyetler Birliği benzeri bir kapalı yapının içine, yeniden Bağımsız Devletler Topluluğu ile sürüklenmek istememiştir. Rusya ile az ama öz derecede bir ölçülü ilişki düzeni Türkmenistan'ın güvenliği açısından yeterli görülmüştür.

Türkmenistan'ın çok yönlü dış politika izleme arzusu ile Türkmenbaşının realist ve pragmatik yaklaşımları, bu orta boy ülkeyi, olabildiğince çok sayıda ülkeyle yakın ilişkiler kurmaya yönlendirmiştir.

Eski sosyalist ülkelere mal karşılığı doğalgaz satışı anlaşmaları yeni dönemde başarıyla yürüten Türkmenistan, eski ortaklar arası ilişkilerin otomatik olarak devamından ziyade, Türkmenistan'ın ulusal çıkarlar üzerine kurulu pragmatik ve realist bir dış politika izlediğinin açık bir göstergesidir. Özellikle ortak güvenlik için çok taraflı girişimlere yönelen Türkmenistan, yeni içine girdiği uluslararası toplum içinde bağımsızlık ve güvenliğini bilinçli ilişkilerle oluşturmaktadır. Sadece doğal kaynaklarıyla bir yerlere gidemeyeceğini anlayan Türkmenistan'ın geleceğe yönelik olarak çok taraflı ilişkilerini geliştirdiği görülmektedir. Rusya bağımlılığı gibi yeni bir bağımlılıktan çekinen Türkmenistan'ın, çok yönlü dış ilişkiler geliştirmede başarılı olduğu söylenebilir.

Bir Hazar ülkesi olan Türkmenistan, dünya hegemonya çekişmesinin Hazar havzasına yöneldiği yeni aşamada, Hazar Denizi ve çevresi ile ilgili yeni bir çekişme sürecinin içine doğru sürüklenmektedir. Hazar petrolünden pay alabilmek ve ayrıca Trans-Hazar petrol boru hattını Türkmenistan'ın istediği gibi gerçekleştirebilme, Türkmen devleti için günümüzün önde gelen sorunlarıdır. Hazar ile ilgili hukuk düzeni ve statü tartışmaları, bölgenin en büyük petrol ülkeleri olan Azerbaycan ve Kazakistan'ın Hazar'ın bir deniz olduğu biçimindeki önerilerine karşılık; Rusya, İran ve Türkmenistan ise Hazar'ın bir göl olduğu biçiminde bir karşı savunmayla devam etmektedir.

Hazar denizinin altında ve çevresinde çok büyük petrol ve doğal gaz gibi enerji kaynakları bulunduğu için, dünyanın önde gelen emperyalist güçleri ve devletleri Hazar havzasında hegemonya kavgası içine girmişlerdir. Türkmenistan da bir Hazar devleti olarak bu hegemonya kavgasının hedef aldığı ülkeler içinde yer almaktadır. Türkmenistan Hazar'ın statüsü ile ilgili çekişmede daha sonra taraf-sız olduğunu açıklayarak, Hazar ile ilgili kavganın dışında kalmak istediğini ortaya koymuştur. 12 Kasım 1996 tarihinde Türkmenistan Azerbaycan dışındaki üç Hazar bölgesi ülke ile 45 yıllık ekonomik bölge tahsisi ile ilgili anlaşmayı imzalamıştır. Kalan bölgelerin ise bölge devletlerinin ortak mülkiyetine ait olduğunu aynı antlaşmayla beraber Türkmenistan da kabul etmiştir. Hazar bölgesinin geleceğini bu antlaşma tam bir hukuki statüye bağlayamamıştır ama dört imzacı devlet bu antlaşma ile beraber ortak hareket etme konusunda fikir birliğine varmışlardır. Hazar'ın hukuki statüsü kesin

olarak uluslararası hukuka uygun bir biçimde henüz belirlenemediği için, tarafların farklı görüş ve tezleri devam etmektedir. Türkmenistan hem tarafsız konumu ile hem de bölge devletlerinin üçü ile beraber hareket ederek Hazar üzerindeki tartışmaların bir çatışmaya dönüşmesine giden yolu kesmek istemiştir.

Türkmenistan kuzeyde Rusya ile olduğu gibi, güneydeki büyük ülke İran ile de çeşitli sorunlara sahiptir. İran da bölgenin önde gelen büyük ülkelerinden birisi olarak, hem Orta Asya'da hem de Hazar bölgesinde etkili olmak istemektedir. Türkmenistan'ın bağımsızlığından hemen sonra Aşkabad'da bir ticaret merkezi kuran İran, Türkmenistan ile yoğun bir ticari ilişkiye girmiştir. İki ülke ortak bir ticaret odası kurarak geleceğe dönük daha örgütlü bir ticaret düzeni gündeme getirmişlerdir. Ayrıca, Türkmenistan İran ile anlaşarak bir doğalgaz boru hattı sözleşmesi imzalamıştır. Boru hattının İran'dan sonra Türkiye'den geçmesi ve Türkmen gazının Türkiye üzerinden Avrupa ülkelerine ulaştırılması planlanmıştır. Ne var ki, böyle bir projeye, başta ABD olmak üzere batılı güçler engel olmaya devam etmektedirler. İran zengin bir ülke olarak Türkmenistan'da Türkiye'den önce gelebilmek için büyük yatırımlara ve ticari ilişkilere girmiştir. İran'ın kuzeyinde yer alan güney Türkmenistan bölgesinde, beş milyona yakın Türkmen asıllı insanın yaşaması da, İran ile olan ilişkileri etkilemektedir. İran bu bölgedeki Türkmenlerin Türkmenistan ile birleşmelerinden çekindiği için, Türkmenistan ile ilişkilerini dikkatli olarak yürütmekte ve Kuzey İran'ın ülkeden koparak, güney Türkmenistan adıyla bağımsız Türkmenistan'ın bir parçası olmasına izin vermek istememektedir. İran, kuzey bölgesindeki Türkmenlerin kopmasını önleyebilmek için her yolu denemekte ve Türkmenistan ile ilişkilerini bu duruma göre ayarlamaktadır. Türkmen nüfusuna yakın bir oranda Türkmen asıllı insanın İran'ın kuzeyinde yaşaması iki ülke arasında hem bir sorun hem de bir köprü oluşturmaktadır.

Türkmenistan, Amuderya sularının paylaşımı konusunda Özbekistan ile anlaşmazlığa sahiptir. Afganistan'daki iç karışıklık ve İslami görünümlü terör nedeniyle, Türkmenistan bu ülkeye uzak dururken, Pakistan ile daha yakın ilişkiler ve ticaretin geliştirilmesi konularında Türkmen devleti aktif ilişkiler içindedir. Amerika Birleşik Devletleri Avrasya bölgesine yöneldiği bu aşamada, Türkmenistan'ın Pakistan ve Afganistan ile ilişkileri ve yakınlığı daha farklı bir

boyut kazanmakta ve Orta Asya'daki genel hegemonya çekişmesinde, Çin ve Rusya gibi güçlü rakiplere karşı, Türkmenistan, Pakistan, Afganistan hattını ortaya çıkarmaktadır. Özbekistan ve Kazakistan ile, bu ülkelerin devlet başkanlarının Rusya'ya yakın bir politika izlemeleri nedeniyle, Türkmenistan tam bir yakınlık kuramamıştır. ABD'nin bölgeye gelmesi, bazı ülkelere askeri üslerle girmesi karşısında, Rusya eski Sovyet döneminden kalma yönetimlerle, yakın çevre doktrini doğrultusunda Orta Asya bölgesindeki hegemonyasını yeni dönemde de sürdürebilmenin yollarını aramaktadır. ABD ile Türkmenistan'ın ilişkileri, bu emperyalist gücün Hazar ve Orta Asya stratejileri doğrultusunda gelişmeler göstermekte, ABD'nin petrol ve doğalgaz konularına verdiği önem, izlediği strateji ve çizdiği boru hatları Türkmenistan ile ABD ilişkilerinin yönünü tayin etmektedir. ABD Hazar geçişli projelerde Türkmenistan ile Azerbaycan arasındaki ihtilafların çözümünde arabulucu olmaya çalışmış ve doğrultuda, iki ülkeyi İran, Rusya, Çin ve Avrupa ülkelerine karşı bir ortak hareket çizgisinde bir araya getirmeye uğraşmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında Doğu Türkistan'ı işgal eden Çin, yeni dönemde Batı Türkistan'ı da sınırları içine alarak, Hazar bölgesine egemen olabilmenin peşinde koşmaktadır. Bu doğrultuda Sovyetler Birliği sonrası dönemde bir milyondan fazla Çinli Orta Asya ülkelerinde geniş topraklar satın almışlar, ama ABD'nin devreye girmesiyle beraber bu satışlar geçersiz kılınmıştır. Türkiye'de yabancılarla toprak satışını serbest bıraktıran ABD'nin Çin'in önünü kesmek üzere, Orta Asya'da Çinlilerin satın aldığı topraklarla ilgili işlemleri iptal ettirmesi son derece çelişkili görünmesine rağmen, ABD'nin emperyalist çıkarlarına uygun düşmektedir. Bir petrol ve doğalgaz ülkesi olan Türkmenistan, Çin ile yakından ilgilenmiştir.

Hazar havzasında petrolün Çin'e taşınması için Türkmenistan ve Çin arasında bir boru hattı anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşma karşılığında Çin, Türkmenistan'a önemli bir miktarda ekonomik yardım yapmıştır. İki ülke arasında başlayan dostluk ilişkileri, ortak işletmelerin kurulmasına kadar gitmiştir. Ortak üretimin hedeflendiği ticari ilişkiler Türkmen ekonomisinde bir canlanma yaratmıştır. Ayrıca ulaşım ve ulaştırma konularında da iki ülke birbirlerinin ticaretine yardımcı olacak bir işbirliği üzerinde de anlaşmaya varmışlardır.

Türkmenistan bağımsızlık sonrasında böylesine çok yönlü ilişkilere girerken Türkiye ile de yakın bağlar kurmuştur. Türklük kökeninden gelen iki kardeş ülke arasında küreselleşme dönemiyle beraber başlayan ilişkiler hızlı gelişmiş ve Türkiye, Türkmenistan ekonomisinde birinci ülke konumuna gelmiştir. Türkmenbaşı, Türkiye'nin kurucusu Atatürk'ün yolundan giderek iki ülkenin barış, dostluk ve kardeşlik işbirliği yapmaları gerektiği konusunda ısrarlı olmuştur. Anadolu Türklüğünün anayurdu olan Türkmenistan ile Türkiye'nin aradaki uzak mesafeye rağmen bir araya gelmeleri ve ortak projelere yönelmeleri yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. İki Türk ülkesinin vatandaşları, kardeş ülkelere gidip gelerek geleceğe dönük bir bütünleşmenin öncüleri olmuşlardır. Türkmenistan Cumhuriyetinin bağımsızlığını ilk tanıyan ülke olarak Türkiye, her zaman Türkmen halkının gözünde önde gelen bir yere sahip olmuştur. Ne var ki, Hazar ve Orta Asya bölgelerinde emperyalist hegemonya ardında koşan batılı emperyal güçler, Türkiye ile Türkmenistan arasındaki yakınlaşmadan hiç memnun olmamışlar ve bu yakınlığı ortadan kaldırmak için çeşitli yolları gündeme getirmişlerdir. Türkmenistan'ı Hazar bölgesinde, Türkiye'yi Orta Doğu'da kullanabilmenin hesaplarını yapan emperyal güçler, iki ülkenin yakınlaşmasından doğacak büyük ve güçlü Türk gücünü devre dışı bırakabilmek için, her türlü siyasal manevrayı gündeme getirmişlerdir.

Aynı tarihi kökenden gelen, ortak dil ve kültüre sahip olan iki Türk ülkesinin arasına artık başka güçler ya da emperyal ülkeler girmemelidir. Türkiye ve Türkmenistan ilişkilerinin gelecekte daha çok gelişmesi ve bir bütünleşmeye yönelmesi ancak bu tür müdahalelerin önlenmesiyle mümkün olabilecektir. Ekonomi ve ticaret alanında başlayan gelişmelerin, eğitim, kültür, din ve sosyal yaşamda da devam etmesi iki Türk ülkesinin birlikteliğini pekiştirecektir. Türkiye Türkmenistan'ın dünyaya açılmasında ve kalkınmasında daha çok roller üstlenmeli, Türkmenistan'ın dünyaya açılmasında ve kalkınmasında daha yakından yardımcı olmalı ve Türkmenistan da Türkiye'ye kendi geleceğinde daha fazla yer verebilmelidir. İkili ilişkilerin bu düzeyde ilerlemesi her iki ülkenin kendi ulusal çıkarları doğrultusunda daha bağımsız ve güvenli bir geleceğe kavuşmalarında önde gelen etkiler yaratabilecektir. Türkiye ve Türkmenistan ilişkileri Türklük kaynağından çıkarak, ortak bir geleceğe doğru yeni atılımlara gereksinme

duymaktadır. Her iki devletin yöneticilerine bu durumu değerlendirmek ve gereğini yapmak görevleri birer ulusal ödev olarak düşmektedir. İki ülke arasında yer alan Azerbaycan'ın da bir kardeş ülke olarak yer alacağı birliktelikler, bu ülkenin köprü konumundan yararlanılarak daha da geliştirilebilmelidir. Türkiye, Türmenistan ve Azerbaycan üçlüsü Orta Asya ile Ön Asya'yı birbirine bağlayan Türk köprüsünü oluşturmaktadır.

2. Atatürk Ve Afganistan

Afganistan Asya kıtasının ortalarında yer alan mütevazı bir ülkedir. Çevresinde yer alan büyük ülkelere oranla küçük bir alana sahip olan, ama dünyanın diğer küçük ülkeleri ile karşılaştırıldığında pek de küçük sayılamayacak orta boy bir ülke olduğu söylenebilir. Türkiye'ye yakın olan yüzölçümü ile, bulunduğu bölgede çok önemli bir konuma sahip olan Afganistan; İran, Pakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Tacikistan gibi Asya'nın Müslüman ülkeleri ile komşu olan bir ülkedir. Bir anlamda, Orta Asya ile Güney Asya arasında yer alan geçiş kapısıdır. Güney Asya'dan Orta Asya'ya, Orta Asya'dan Güney Asya'ya geçerken Afganistan kapısından geçmek gerekmektedir. Eğer İran ve Hindistan gibi büyük ülkelerin olumsuz tutumu gündemde ise, Afganistan yolu Orta Asya'nın tek giriş kapısı olarak ortaya çıkmaktadır.

Jeopolitik açıdan konumu değerlendirildiğinde, yeni ortaya çıkan koşullar Afganistan'ın önemini eskisine oranla daha da artırmıştır. Eskiden Sovyetler Birliği varken, Orta Asya'da tek bir devlet yapısı vardı, bu durum bölgeye bir durgunluk getiriyordu. Sovyetler'in dağılmasından sonra ortaya yeni devletlerin çıkması ve bunların dış dünyaya açılma çabası içine girmesi, bu bölgeye hareketlilik getirirken, Afganistan'ın konumunu da eski durağan yapısından kurtarmakta ve daha devingen bir sürece yönlendirmektedir. Bölgedeki değişiklikler, jeopolitiğin değişken unsurları açısından, yeni durumlar ve dengeler gündeme getirirken, Afganistan da eski durumundan kurtularak yeni bir sürece doğru yol almaya başlamıştı. İki kutuplu dünyanın sona ermesi ve yeni bir ortamın doğması ile bölgede yeni jeopolitik koşullar belirmiş ve Afganistan eskisine oranla daha çok önem kazanan bir siyasal konuma gelmiştir. Yeni bir dünya düzeninin ardından koşanlar ile bölgede kendi çıkarları açısından yeni yapılanmalar

ardında koşanlar, Afganistan'a eskisinden farklı bir gözle bakmaya, bu kendi halindeki ülkeyi gelecekteki çıkar düzenleri açısından yeni politikalar doğrultusunda kullanmanın yollarını aramaya başlamışlardır. Son yıllardaki görülen değişiklikler ve yaşanan olguların bu doğrultuda değerlendirilmesi, gerçekçi sonuçlara ulaşılabilmesi açısından yararlı olacaktır.

Milattan sonra üçüncü yüzyılda Sasani'lerin bu ülkede yaşayan insanları "Abgan" olarak adlandırmaları nedeniyle, daha sonra İslamiyetle beraber bu yöre insanına Afgan adı verilmiş ve bunların yaşadığı ülkeye de Afganistan denilmiştir. Bugün Afganistan denilen ülke, yüzlerce yıl Orta Asya, Ortadoğu, Güney Asya ve Uzakdoğu kültürlerinin ve siyasetlerinin kesişme ve buluşma noktası olmuştur, İslam ordularının Sasaniler'i yenmesi üzerine bölgede Müslümanlık yayılmıştır. Sasaniler döneminde bölge altın çağını yaşadı. Onuncu yüzyıl ortalarında ülke Gazneliler'in denetimine girdi. Cengiz Han ve Moğol imparatorlukları Asya'da yayıldıkları zaman Afganistan'ı da kendi ülkelerinin sınırları içine kattılar. Timur soyundan Babür Hindistan'da imparatorluk kurunca ülkenin doğusunu denetimi altına aldı, Batısı ise iki yüzyıl Safevi devletinin sınırları içinde kaldı, İran'da on sekizinci yüzyıl ortalarında tahta çıkan Nadir Şah önderliğinde Afgan Krallığı Umman Denizi'ne kadar yayıldı. Napolyon'un Hindistan'ı işgal planlarına karşılık Afgan yönetimi Ruslar ve İngilizler ile dayanışma sağlamaya çalıştı. Güneyde İngilizler, kuzeyde ise Ruslar her zaman Afganistan'ı tehdit ettiler. Uzun süren Rus ve İngiliz çekişmesi, İngiliz egemenlik alanı ile Rus egemenlik alanları arasında Afganistan'ı bir tampon devlet durumuna getirdi. Ruslar ve İngilizler birbirlerine karşı, Afgan sınırlarından öteye gidemez bir durum kabul etmek zorunda kaldılar.

Afganlar yirminci yüzyılın başlarında toparlanmaya başladılar ve kendilerini Birinci Dünya Savaşı'na sürükleyen süreçten kurtulmak için bazı girişimlerde bulundular, İngilizlere karşı savaşan Afgan yönetimi Sovyetler Birliği'ndeki Bolşevik rejimini tanıyan ilk ülke oldu ama daha sonra İngilizlerin örgütlediği bir iç ayaklanma ile ülkenin başında bulunan Nadir Şah öldürüldü. Daha sonra kırk yıl süre ile bir şahın yönetiminde istikrarlı bir yönetime sahip olan Afganistan, Sovyetler Birliği'nin son yıllarında sürekli değişen olaylar ile istikrarsızlık çemberine düştü. Pakistan tarafında kalan Peştular

sürekli olarak sorun çıkarınca Afganistan yönetilmesi güç bir ülke konumuna sürüklendi. Sovyetlerin desteği ile Şahlık rejimi devrildi ve Afganistan halk cumhuriyeti kuruldu. Bundan sonra ülke tam bir iç karışıklığa sürüklendi ve zaman zaman ortaya çıkan ayaklanmalar kanlı olaylarla sonuçlandı. Sovyetler Birliği'nin zayıflama ve dağılma sürecinin getirdiği tüm sorunlar, Afganistan'da canlı olarak yaşandı. Sovyetler'in gönderdiği işgal güçlerine karşı ülkede bir İslami direniş savaşı, Batı ülkeleri tarafından desteklendi ve örgütlendi. Sovyetler Birliği dağıldı gitti ama Afganistan'daki iç savaş bitmedi. Sovyetler'in yerini alan Rusya Federasyonu aynı coğrafyada benzeri bir politika uygulamaya devam ettiği için, ülkede iç savaş sürdü ve bu bölünmüş ülke durumu günümüze kadar geldi.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu olan Mustafa Kemal Atatürk, her zaman Afganistan'a özel bir ilgi göstermiştir. Cumhurbaşkanlığı yıllarında Afganistan ile yakından ilgilenmiş ve Afgan şahını Türkiye'de konuk etmiştir. Kendisi bir asker olan Mustafa Kemal, sahip olduğu jeopolitik kültür ile Türkiye'nin konumunu yerinde değerlendiriyor, ülkeyi Batı'ya doğru götürmeyi hedeflerken bile, Doğu'dan ilgisini kesmiyor ve Türkiye'nin doğusunda yer alan Türk ve İslam ülkeleri ile yakından ilgileniyordu. Bu doğrultuda Kemalist dış politika geliştirilirken, Afganistan'a özel bir yer veriliyordu. Orta Asya Türk dünyasının güney ucunda yer alan Afganistan'ın, Türklerin dünyaya Doğu'dan açılan kapısı olduğunu Mustafa Kemal iyi biliyor ve bu nedenle bu ülkeye yakın ilgi gösteriyordu. Bu doğrultuda Afganistan ile karşılıklı ikili antlaşmalar imzalanıyor ve Türkiye ile Afganistan iki Türk ve Müslüman ülke olarak geleceğe doğru bir dayanışma düzenine giriyorlardı.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında Türkiye'nin İran ve Afganistan ile yakınlaşma süreci içine girmesi, yeni Cumhuriyetin Doğu'da denge sağlama ve Asya'ya açılma politikası olarak görülebilir. Türkiye'nin İran ile üçyüz yıllık ortak sınırı olmasına karşılık, Afganistan ile sınırı yoktu; ama Afganların Türk dünyası içinde yer almaları bu küçük ülkeyi Türkiye'nin gözünde öne geçiriyordu. Anadolu'da İngiltere'ye karşı verilen kurtuluş savaşının benzerlerinin İran'da ve Afganistan'da sömürgeci İngiliz İmparatorluğu'na karşı verilmesi, her üç ülkeyi de birbirine yaklaştırıyor ve ortak düşmana karşı bir dayanışma düzenini kendiliğinden gündeme getiriyordu. İran nüfusunun

büyük çoğunluğunun da Türk asıllı olması gerçeği dikkate alınır, üç ülke arasında Türk unsuruna dayanan bir beraberlik emperyalist saldırılara karşı direniş değil, ama geleceğe dönük biçimde bir Türk inisiyatifinin de devrede olması söz konusu idi. İngilizlerin güneyden girerek Asya'nın ortalarına doğru girme planında İran ve Afganistan ile beraber Türkiye Cumhuriyeti'nin de bölge ülkeleri ile beraber hareket etme politikası gündeme geliyordu. Afgan Kralı ile beraber İran Şahı'nın da Türkiye'ye gelmesi ve Atatürk ile beraber dünyaya beraberlik mesajı vermeleri, emperyalist çevrelere karşı Türkiye'ye Batı'yı hedef olarak seçen Atatürk'ün hiçbir Batı ülkesine ziyarete gitmemesi, buna karşılık bölgedeki komşu ülkelerle yakın ilişki içine girmesi, onun anti- emperyalist kişiliğini bir kez daha kanıtıyor ve bölge ülkelerinin emperyalist ülkelere karşı kendilerini savunmaya dönük işbirliğini gerçekleştiriyordu. Atatürk döneminde, İran ve Afganistan'a dönük Türk politikasının ana amacını bu yönde değerlendirmek gerekmektedir.

İlk bakışta bu üç ülkenin yakınlaşma içine girmesi yanlış anlaşılabilir. Ama Mustafa Kemal'in antiemperyalist politikası göz önüne getirilirse, Batı'nın emperyalist ülkelere karşı Doğu'nun kendini savunmak durumunda olan ülkeleri ile bir dayanışma düzeni içine girmenin, dünya politikasında yeni bir denge oluşturma eğiliminin bir göstergesi olarak algılanabilir. Mustafa Kemal gibi, Afgan lideri Emanullah Han'ın da İngiliz ordusuna karşı bir zafer kazanması, Hintli Müslümanlar arasında çok büyük yankılar yaratmış ve bir çok Hintli Müslüman, Hindistan'dan Afganistan'a geçerek bu ülkede yaşamaya başlamışlardır. Bu gelişme, İngilizlerin bu bölgedeki Müslüman çoğunluğa dikkat etmeleri gerektiğini açıkça ortaya koymuştur. O dönemde İran, Afganistan, Türkistan ve Buhara devletlerinin bir araya gelerek bir Müslüman federasyon çatısı altında büyük bir devlet kurmaya hazırlandıkları kuşkusuz, tüm emperyalist ülkelere yaygınlık kazanmıştı. Afganistan Emiri'nin böyle bir federasyonun başına geçmesi, Hindistan'daki İngiliz egemenliği açısından büyük bir tehlike yaratacak. Bu nedenle, o dönemin en büyük emperyalist gücü olarak İngiliz imparatorluğu, bölgede bir Müslüman federasyonun kurulmasını önlemek için her türlü çabayı göstermiştir. Emperyalistler bölgede Panislamizme yer vermemeye kesin kararlı görünüyordu.

Anadolu’da gerçekleştirilen ulusal kurtuluş savaşı ilk ekonomik yardımı Sovyet Rusya’nın yapmasından sonra ikinci yardım Hint Müslümanlarından gelmiştir. Uzun yıllar İngiliz esareti altında yaşayan Hindistan Müslümanları Anadolu’daki Müslüman Türk halkının emperyalistlere karşı yürüttüğü ulusal kurtuluş savaşından çok hoşnut olmuşlar ve ellerindeki olanakları kullanarak Mustafa Kemal’e yardım göndermişlerdir. Emperyalizmin baskısı, bağımsız yaşama arzusunu kamçılayınca Hindistanlı Müslümanlar her zaman hem Türkiye ile hem de Afganistan ile yakından ilgili olmuşlar ve bu iki Müslüman ülkenin geleceğinde etkin olabilmişlerdir, İngiliz ve Sovyet emperyalizminden bunalan Türk ve Müslüman halklar bağımsız bir gelecek arayışı içine girdiklerinde, Hindistan’daki Müslümanların büyük yardımlarını görmüşlerdir.

Atatürk’ün Afganistan’a gösterdiği yakın ilgi, Afganlar’ın da Mustafa Kemal’e ve onun yaptığı yeniliklere ilgili davranmalarını beraberinde getirmiştir. Atatürk’ün Afganları öven açıklamalar yapması üzerine, onlar da Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti’ne saygı gösteren resmi açıklamalar yapmışlardır. Bunun üzerine, diplomatik ilişkinin yanı sıra birçok alanda iki ülke arasında yeni ilişkiler kurulmuş ve karşılıklı olarak heyetler ve ataşeler gönderilmiştir. Türklerin çağdaşlaşma yolundaki atılımları İran ile beraber Afganistan’ı da yakından etkilemiştir. Bir anlamda Kemalizm her iki ülke açısından da yol gösterici olmuştur.

Ortadoğu ve Asya konumunda İran, Afganistan ve Türkiye arasındaki bu birliktelik gündeme geldiğinde Kemalizm; Türkiye’nin sınırları dışına çıkarak her iki ülkede de etkin olmuştur. İran Şahı ile beraber Afgan Şahı da ülkelerini çağdaş dünyaya yönlendirme çabası içerisine girmişler ve Atatürk devrimlerini kendilerine örnek olarak almışlardır. Kemalist modelin demokrasiyi hedeflemesi gerçeği karşısında, diğer iki Müslüman ülke olarak İran ve Afganistan’ın şahlıkta ısrar etmesi, bu ülkelerin Türkiye Cumhuriyeti’nden çok farklı bir gelecek süreci içine sürüklenmesine neden olmuştur. Demokrasiye ve cumhuriyet yönetimine geçemeyişin faturasını her iki ülke çok ağır biçimde ödemişlerdir. Şahlıklar yıkılmış, iç savaşlar çıkmış, şeriat ve din yönetimleri gündeme gelmiş ve ne yazık ki her iki ülke, Kemalizm’in çağdaş uygarlığa yönelen stratejisinden uzak düşmüştür. Köktendincilik her iki ülkede gündeme gelirken, İngilizler’in

Hindistan'dan ayrılırken oluşturdıkları yeni Müslüman devleti Pakistan'da daha sonraki yıllarda benzer bir sürece sürüklenmiş ve her üç ülkede dine dayanan katı rejimler birbirini izleyerek kurulmuştur.

Rus ve İngiliz emperyalizmlerinin konumu sonraki yıllarda da korunmuştu. Doğu'da Çin, güneyde Hindistan gibi, Avrupa kıtasından büyük iki dev ülkenin yer alması, Afganistan'a çok daha önemli bir jeopolitik konum kazandırmaktadır. Asya kıtasına genel olarak bakıldığında kuzeyde Rus Federasyonu, güneyde Hindistan, Doğu'da ise Çin üç dev ülke olarak görünmektedir. Sovyetler'in dağılmasından sonra Rusya Federasyonu'nun onun yerini alması, Çin ve Hindistan'ın tarihten gelen dev yapıları ile bugün de Asya kıtasının iki köşesinde jeopolitik konumlarını korumaları, Afganistan gibi bir kara ülkesine, bu üç ülkenin ortasındaki bir yerde anlamlı bir konum kazandırmaktadır. Son yıllarda ortaya çıkan, yeni uluslararası konjonktür, Asya kıtasının konumuna farklı bir önem kazandırırken, Asya'da yer alan üç büyük ülkeyi de Japonya ile beraber dünya gündemine getirmiştir. Geleceğin dünyasında oluşmakta olan çok kutuplu dünya düzeni içinde Asya ülkeleri öne çıkarken, üç büyük ülkenin sınırlarının kesişme noktasındaki Afganistan kritik bir konuma gelmektedir.

Sovyetler'in son döneminde, Afganistan'a Rusların girmesi ve onların baskıları sonucunda bu ülkede bir iç savaşın çıkması, yeni dünya düzenine doğru yol alındığında ortaya çıkan yeni bir aşama idi. Sovyetler'in son yıllarından günümüze kadar süren on yıllık iç savaş sonucunda, Afganistan yıkılmış, Afgan halkı kırdırılmış, ülke fiilen üçe bölünmüş ve ortada bir devlet düzeni kalmamıştır. Rusya ile beraber Çin ve Batı ülkeleri yeni stratejileri doğrultusunda bölgeye atak yaptıklarında, Afganistan'da daha etkin olabilmenin yollarını aramışlar ve böylece kendiliğinden bölgenin yumuşak karnı olan, Afganistan'da iç savaş gündeme gelmiştir, iç savaş bir anlamda Afganistan'ın devlet olarak sonu olmuş ve bu ülke bu açıdan devletsiz konuma düşmüştür.

Uluslararası konjonktür, Batı'dan Doğu'ya doğru yöneldiği bir dönemde Asya kıtası geleceğin dünyası için bir hedef olarak ortaya çıktığında, Asya'nın büyük ülkeleriyle beraber, bu büyük ülkelerin kesişme noktasında yer alan Afganistan, jeopolitik konumu ile daha da fazla önem kazanmış ve öne çıkmıştır. Eski dünya düzeninin iki kutuplu yapısı çöktükten sonra, yeni bir düzenin kurulamaması beraberinde

yeni bir dünya düzensizliği dönemi getirmiş ve bu durum da, Sovyetler'in son yıllarında başlayan Afganistan iç savaşının günümüzde daha da şiddetlenerek devam etmesine neden olmuştur. Bugün Afganistan'da iç savaş devam etmektedir ve ülke hâlâ bir düzene kavuşamamıştır. Böyle bir ortamda Orta Asya ve Avrasya kavgası gündeme gelmiştir. Dünyanın geleceği Asya'ya ve Pasifiğe doğru yöneldiğinde, Asya'nın ortası ve Avrupa ile kesişme bölgesi olağanüstü önem kazanmış ve dünyanın önde gelen ülkeleri ile büyük güçleri bir Avrasya ve Orta Asya rekabetine girmişlerdir. Rekabet kısa zamanda mücadeleye dönüşmüş ve birbirini izleyen siyasal senaryolar bu bölgede uygulamaya getirilmiştir.

Yirmi birinci yüzyıl mücadelesinde petrol ve diğer doğal kaynaklar öne çıkarken, Avrasya ve Orta Asya rekabeti daha çok anlam kazanmaktadır. Basra Körfezi'ndeki petrolün yakın zamanda tükenerek olması ile beraber, Kafkasya ve Orta Asya petrol alanlarının gündeme gelmesi, dünya hegemonyası için mücadele eden büyük devletlerin ilgisini bu bölgeye çekmiştir. Türkiye ile beraber Afganistan da bölge ülkeleri içinde bu rekabet alanında yer almaktadırlar. Türkiye, bölgenin batı kıyısında yer alırken, Afganistan'da doğu kıyısında yer almaktadır. Bir anlamda, iki ülke tarihin bu döneminde de tıpkı ulusal kurtuluş savaşı yıllarında olduğu gibi bir araya gelmişlerdir. Yirminci yüzyılın başlarında Sovyet ve İngiliz emperyalizmine karşı her iki ülke bir araya gelerek bir dayanışma düzeni içine girerlerken yirminci yüzyılın sonlarında da bu kez, Rusya'nın Orta Asya'dan çekilmesiyle meydana gelen jeopolitik boşluk alanına Avrupa, Amerika ve Asya güçlerinin girmek istediği bir dönemde, Türkiye ile Afganistan benzer bir yazgıyı paylaşmak zorunda kalmaktadırlar. Kafkasya ve Orta Asya petrollerinin nereden geçeceği ve hangi yolu izleyerek dünya piyasalarına akacağı sorunu, iki ülkeyi ortak bir yazgıda birleştirmiş ve her iki ülke bir anlamda birbirlerinin alternatifleri olma noktasına gelmişlerdir. Petrol, kuzey yolunu mu izleyecek, güney yolundan mı geçecek, yoksa doğudan mı boru hattı döşenecek, ayrıca bir de bunların tamamen tersi biçimde Batı güzergâhı mı tercih edilecek sorusu, Afganistan ile Türkiye'yi birbirlerinin alternatifi durumuna getirmektedir. Dışarıdan kontrol edilen Türk basını tümüyle gerçekleri yansıtmaktan uzak bir düzeyde ve yanlış bilgi vererek sorunu Türk kamuoyuna çarpık biçimde aktarırken, Türkiye'nin kendi

bulunduğu alana ve jeopolitik duruma yeni koşulların doğrultusunda ulusal çıkarlarını dikkate alarak bakması gerektiği açıktır. Ne var ki, bugüne kadar ilgili ve yetkili makamlardan böylesine bir değerlendirme yapılmamıştır.

Gelecek yüzyılın petrol kavgası günümüzde giderek artan bir şiddette devam ederken, petrolün dünya pazarlarında Bakü - Ceyhan hattından mı, Bakü - Basra hattından mı, yoksa kuzeyden Novorossisk limanından mı akması sorunu, yoğun biçimde tartışılırken ve bu konu bir çözüme kavuşturulamazken, birden Afganistan'da ciddi biçimde bir iç kargaşa ve rejim değişikliği gündeme gelmiştir. Geleceğin dünyasında başa güreşen İsrail, Bakü - Ceyhan hattında ısrar ederken ve Türkiye bu yolu desteklerken, Almanya ve Avrupa ülkelerinin ısrarı ile Rusya da kuzeyden Novorossisk hattında ısrarcı olmuştur. Çünkü buraya gelecek petrolün daha sonra ek boru hattı ile kuzey denizine çıkması ve Avrupa ülkelerine öncelikli olarak dağıtılması söz konusudur, İsrail ise, Türkiye'yi Bakü - Ceyhan hattında desteklerken, daha sonra ek bir boru hattı ile petrolü Ceyhan - Telaviv uzantısını gündeme getirmek ve petrolün vanasını dünya pazarlarına karşı kendi eline almanın hesaplarını yapmaktadır. Böylece iki hat üzerinde Avrupa ülkeleri ile Ortadoğu ülkeleri arasında ciddi bir anlaşmazlık çıkmış ve Amerika Birleşik Devletleri bu durumda yan tutmayarak tarafsız kalmayı tercih etmiştir. Petrol kavgası yüzünden yeni bir dünya savaşı çıkmasını istemeyen Amerika'nın, Asya petrolünün dünya pazarlarına akmasında alternatif yollar aradığını ve sonunda bunun için de iki yol üzerinde karar kıldığını görüyoruz. Bunlardan birincisi olan Bakü - Basra hattına Rusya'nın, Almanya'nın ve Türkiye'nin karşı çıkması üzerine, kendiliğinden Türkmenistan Afganistan ve Pakistan hattının yani Güney Asya güzergâhının gündeme geldiği ve bu konuda Amerika'nın kararlı davrandığı görülmektedir.

Kafkasya ve Orta Asya petrolü için ise, Japonya'nın Moğolistan ve Kuzey Denizi hattı ile, Çin'in Doğu Türkistan hattı dikkate alınır, tam altı hat üzerinden dünyanın geleceğinde başa güreşen ülkeler arasında rekabet olduğu ortaya çıkmaktadır. İşte yıllar sonra Afganistan bu nedenle yeniden gündeme gelmiş; Avrupa, Rusya, Türkiye, Çin ve Japonya hatlarına alternatif olarak Amerika Birleşik Devletleri en az sorunlu hat olarak Türkmenistan - Afganistan ve Karaçi hattı üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunun sonucu da, Afganistan'da yeni

bir karışıklık dönemi ve daha sonrasında bu Asya ülkesinde Taliban yönetiminin gerçekleştirilmesi olmuştur. Amerika ile beraber Pakistan ve Suudi Arabistan'ın da desteklediği bu hattın güvenceye alınabilmesi için, Afganistan'da iç savaşın sona erdirilmesi ve yeni bir yönetim ile Afganistan'da iç istikrarın sağlanması gerekmektedir. İşte Taliban yönetimi yıllar süren iç savaştan sonra bu istikrarı gerçekleştirmiş, petrolün güney hattını diğer büyük ülkelerin alternatif yollarına karşı güvence altına almıştır.

Afganistan sahip olduğu önemli konumu ile gelecekte dünya platformunda kendisinden fazlasıyla söz ettirecektir; çünkü büyük ülkeler arasındaki mücadele Asya'ya kaydığı için, Afganistan'ın konumu daha da önem kazanmıştır. Kendi politikalarını geçerli kılmak isteyen büyük ülkeler Afganistan'a daha fazla önem vereceklerdir. Yeni Türkiye Cumhuriyeti için Batı'yı hedef seçen Mustafa Kemal'in Afganistan'a yarım yüzyıl önce büyük önem vermesi, daha o günlerden bugünkü gelişmeleri görebildiğini göstermektedir. Osmanlı hinterlandında kurulmuş olan devletleri emperyalist güçlere karşı bir araya getirme doğrultusunda Balkanlarda Balkan Paktı, Ortadoğu'da da Sadabat Paktı Mustafa Kemal'in öncülüğünde kurulurken, Afganistan diğer Ortadoğu ülkeleri ile beraber Sadabat Paktı içine alınmış ve Güney Avrasya bölge ülkeleri dayanışma düzeni içinde kabul edilmiştir. Günümüzdeki gelişmeler de bu adımın ne derece doğru olduğunu ortaya koymaktadır. Eğer Sadabad Paktı eskisi gibi devam etseydi; Afganistan, Rusya - Çin ve İslam dünyası üçgeninde birçok maceraya sürüklenmeyecek, iç savaştan kurtulacak ve büyük ülkelerin jeopolitik kavgalarında kendisini bölge ülkelerinin desteği ile daha güçlü olarak koruyabilecekti. Sadabat Paktı düzeni Batı emperyalizminin baskıları ile İkinci Dünya Savaşı sonrasında bozulunca, Afganistan sahipsiz kalmış, İngiliz ve Rus emperyalizmleri arasına sıkışarak tarafsız ülke konumunu seçmiş ama güçlü bir ülke olmadığı için de kendisini dış baskılara karşı koruyamamıştır. Orta Asya'ya yönelik olarak geliştirilen tüm emperyalist senaryolarda Afganistan bir atlama tahtası olarak kullanılmak istenmiştir.

Afganistan'daki son gelişmelerde, petrol hattının Güney Asya'ya kayması gibi bir durumun önde gelen etkisi olmuştur. Amerika'nın önderliğindeki Suudi Arabistan ve Pakistan ittifakının, özellikle İran'a ve Çin'e karşı Afganistan'ı kendi yanlarında güvence altına

almak istedikleri noktada, Taliban yönetimi gündeme gelmiştir. Rusya'nın yeniden etkin olmasına izin vermemek, Hindistan'ın bağımsız bir yaklaşım ile Afganistan üzerinde yönlendirici olmasını önlemek de Taliban hareketinin ikinci düzeydeki hedefleridir. Dünya piyasalarında egemen olan bugünkü petrol düzeni, Kafkasya ve Orta Asya petrolünün Güney Asya üzerinden en güvenli biçimde dünya piyasalarına akmasında böylesine bir çözümü yararlı görmüştür. Petrol rantının günümüzdeki sahipleri Taliban yolu ile petrole yeni ortak çıkarmadan, kendi denetimlerinde bir Güney Asya çözümünü, Ortadoğu ve Kafkasya'daki kilitlenmeyi aşabilmek için yararlı görmüşlerdir, işte uluslararası konjonktürün gelmiş olduğu bu yeni aşama Afganistan'ı dünya platformunda öne çıkarmış ve son gelişmelere zemin yaratmıştır. Asya ve Kafkasya petrolü için emin yol Güney Asya yolu olunca Orta Asya'ya güneyden giriş kapısı olan Afganistan'ın güvence altına alınması ve güçlü bir yönetime kavuşturulması gerekmiştir. Petrol çıkarları söz konusu olunca, demokrasi ya da şeriat gibi konular tartışma dışı kalmakta, öncelik güvenliğe verilmekte ve yeni ortakların devreye girmesine izin verilmemektedir. Türkiye, bu gelişmelerde yeterince aktif olamamış ve Afganistan'daki iç savaşın yayılarak, Taliban gibi bir çağdışı yönetimin bu dost ülkenin başına geçmesine karşı bir şey yapamamıştır. Olayların bu noktaya geldiği aşamada, yeniden Atatürk'ün Afganistan politikasına dönülmesi zorunlu görünmektedir.

Afganistan'da ortaya çıkan yeni gelişmeler karşısında, Türkiye Cumhuriyeti'nin yeniden, Kemalist dış politikaya dönmesi ve bölge ülkeleri ile yakınlaşma içine girmesi gerekmektedir. Sadabat Paktı benzeri bir yeni dayanışma örgütlenmesi bölgenin savunulması için Türkiye'nin önderliğinde yeniden gündeme getirilmelidir. Bütün dünyanın Avrasya'ya yöneldiği bir dönemde Türkiye, İran ve Afganistan gibi Türk ve Müslüman unsurunun ağır bastığı üç bölge ülkesinin Güney Asya'da yakınlık kurması, birçok emperyalist planı bozacaktır. Orta Asya ve Kafkasya'nın güneyden, bölge ülkelerinin ittifakı ile çevrelenmesi, emperyalist güçlerin, bu yüzyılın başlarında İngiliz imparatorluğunun yaptığı gibi güneyden başlayan bir saldırıyı Asya'nın içlerine doğru örgütlemelerine izin vermeyecektir. Bölge ülkeleri bir araya gelerek hem ekonomik ve kültürel işbirliğini, hem de

askeri alanda kendilerini korumaya yönelik yakın bir dayanışma düzenini beraberce ortak güçlerini kullanarak gerçekleştireceklerdir.

Avrasya yarışının başladığı bu günlerde Güney Asya'da kurulacak olan böylesine bir dayanışma düzeni, tıpkı Atatürk'ün zamanında olduğu gibi Türkiye'yi kendi bölgesinde rahatlatacaktır. Üç yüz elli yıldır birbirleriyle savaşmadan bölgede komşuluk yapan İran ve Türkiye, başkalarının petrol çıkarları için ya da hegemonya planları uğruna karşı karşıya gelmeyecekler, yabancı güçlerin provakasyonları önlenerek, bölge ülkeleri Afganistan'da olduğu gibi iç karışıklıklara sürüklenmekten kurtulacaklardır. Böylesine önemli bir oluşumun gerçekleşebilmesi için de Türkiye'de her türlü yabancı ya da dış etkilerden uzak yönetimlerin işbaşına gelmesi gerekmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusunun bağımsız dış politika geleneğine dönülürse, o zaman bölge ülkelerinin kendilerini korumaya yönelik bağımsız yapılanması gerçekleşebilecektir. İran ve Türkiye bölge sorunlarına beraberce bir dostluk yaklaşımı içinde ağırlıklarını koyacaklar ve böylece Afganistan gibi ülkelerin iç savaştan kurtulmalarına yardımcı olacaklardır. Bu durum genel olarak da Afganistan üzerindeki hegemonya kavgasını ikinci plana sürükleyecek, öyle her önüne gelen kendi istediği biçimde bir siyasal yapılanmayı Afganistan'a zorla getiremeyecektir. Avrasya yapılanması süreci devam ettiği müddetçe, Afganistan gibi kenar ülkelerin her türlü saldırıya, ya da senaryoya karşı kendilerini korumaları gerekmektedir. Aksi takdirde Yugoslavya'da olduğu gibi, büyük ülkeler arasındaki çekişmeler Avrasya ülkelerini de önce iç çatışmalara, sonra da bölünme ve parçalanma süreçlerine doğru götürecektir. Bölge ülkelerinde yaşayan uluslar ve halklar, emperyalist çıkarlar ve oyunlar doğrultusunda bölünmek istemiyorlarsa, komşu ülkelerle dayanışma içine girmeleri zorunlu görünmektedir. Avrasya yapılanması ancak bu yoldan bağımsız olarak gerçekleşebilecektir. Afganistan hattı Türkiye'nin Avrasya politikasının ana hattı olmak zorundadır. Türkiye'de bu doğrultuda, Afganistan savaşının sona ermesi için çaba göstermelidir.

3. Doğu Türkistan Sorunu

Tarih öncesi dönemden bu yana Orta Asya'da yer alan Türkistan bölgesinin doğu kısmı bugün Çin işgali altındadır ve bu yüzden de dünya siyaset sahnesinde bir Doğu Türkistan sorunu bulunmaktadır.

Tarih boyunca Türklerin yaşadığı bir anavatan durumundaki Doğu Türkistan'ın bir ülke tarafından işgal edilmesi ve uzun süredir baskı altında tutulması, günümüz de Türk dünyasının karşı karşıya olduğu ön önemli sorunlardan birisidir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkmış olan bu sorun, Soğuk Savaş süresince devam ettiği gibi, küreselleşme döneminde de aynı doğrultuda varlığını sürdürmektedir. Türklerin bir araya gelerek eski dönemlerdeki gibi güçlü bir büyük devletin çatısı altında toplanabilmeleri açısından en önemli sorunun, Türkistan'ın doğu kısmının Çin işgali altında tutulması olduğu söylenebilir. Doğu Türkistan sorunu çözüme kavuşturulmadıkça, Türk dünyasının gerçek anlamda özgürlüğe kavuşmasını ileri sürebilmek mümkün olmayacaktır.

Türklerin yaşadığı ülke anlamındaki Türkistan, tarihin ilk dönemlerinden bu yana önemli bir bölge olmuştur. Bütün Orta Asya'yı Ural dağlarından Moğolistan'daki Altay dağlarına kadar olan bölgeyi kapsayan Türkistan bölgesi, büyüklüğü nedeniyle dörde bölünmektedir. Kuzey ve güney ile doğu ve batı Türkistan, Türklerin tarihin ilk dönemlerinden bu yana yaşam alanlarıdır. Rusya ile Çin arasında kalan bu uçsuz bucaksız topraklar, yakın dönemden itibaren Çin ile Rusya arasındaki hegemonya mücadelesine sahne olmuştur. Yirminci yüzyılda Sovyetler Birliği'nin kurulmasıyla beraber, Kızıl Ordu gücünden kaynaklanan bir Rus egemenliğine kadar bütünlüğünü koruyan bu topraklar, Altın Orda İmparatorluğu'nun çöküşünden sonra çeşitli Türk hakanlıkları arasında paylaşılmış ve daha sonra da Sovyet gücüne dayanan Kızıl Ordu'nun işgaline girmiştir. Sovyet egemenliğinden sonra Rusya emperyalizmi Türkistan topraklarında yaşayan Türkleri parçalayabilmek amacıyla, çeşitli Türk boylarını öne çıkarmışlar ve bunlara dayalı ulus devletler kurdurarak Türkistan'ın günümüzdeki parçalı bir yapıya yönelmesine neden olmuşlardır. Sovyetler Birliği döneminde bütün Türkistan Rus işgali altına girmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Orta Asya'yı bütünüyle Rus egemenliğine bırakmak istemeyen Çin, Doğu Türkistan'ı işgal ederek kendi açısından bir denge sağlamaya çalışmıştır ama bu girişimde Doğu Türkistan'ın bir esir ülke olmasına giden yolu açmıştır.

Bugün Orta Asya'da var olan Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Tacikistan gibi ülkeler bütünüyle Türkistan'ın Rus işgali sırasında ortaya çıkartılan devletlerdir. Doğu Türkistan ise

eskiden bu yana var olan bir Uygur Devleti varken, Çin askerî saldırısı ile Uygurlar esir alınmış ve daha sonra da bütün Doğu Türkistan işgal altına alınmıştır. Orta Asya'daki Türkistan bölgesinin batısının Rus işgali, doğusunun Çin işgaline uğraması üzerine Türkler yirminci yüzyıl boyunca esir uluslararasına sürüklenmişlerdir. Sovyetler Birliği'nin çökmesi üzerine, Baltık ve Kafkas Cumhuriyetleri ile beraber Orta Asya devletleri de bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Yirmi birinci yüzyıla girerken, Sovyet Konfederasyonu'nun dağılması üzerine batı Türkistan devletleri özgürlüklerine kavuşurken, Doğu Türkistan'ın daha Çin işgali altında kalması, bütün Türkistan halklarının bir büyük bölgesel yapılanma içerisinde bir araya gelmelerini önlemiştir. Türkistan'ın batısı yetmiş beş yıllık bir esaretten kurtulurken, Doğu Türkistan'da var olan yarım yüzyıllık esaretin yeni yüzyıla girerken de devam etmesi Türk dünyası açısından büyük bir şanssızlık olmuş ve Doğu Türkistan sorunu bu nedenle dünya siyaset sahnesindeki ana sorunlardan birisi olarak kamuoyunun önüne gelmiştir.

Dünya Türklerinin ilk anayurtlarından birisi olarak bilinen Doğu Türkistan, iki milyon kilometrekarelik yüzölçümü ile dünyanın önde gelen büyük ülkelerinden birisidir. Çin işgalinden sonra, Çin'in kuzey batı eyaleti konumuna getirilen Doğu Türkistan Kazakistan'dan sonraki en büyük Türk vatanıdır. Çin, Moğolistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Afganistan, Pakistan Hindistan ve Tibet ile komşu olan Doğu Türkistan, Asya'nın tam orta yerinde uzanıp giden büyük topraklara sâhip bulunan bir ülkedir. Bu ülkedeki Çin işgali 19. yüzyılın sonlarında başlamış ve daha sonra İkinci Dünya Savaşı sonrasında da tamamlanmıştır. Bu ülkede tarihsel süreç içinde, birçok Türk hanedanının egemenliğinde birbirini izleyen Türk devletleri kurulmuştur. Uzun süre Moğol imparatorlukları döneminde, Doğu Türkistan Cengiz ve benzeri Moğol hükümdarlarının egemenlik sahaları içinde yer aldı. Moğolistan'ın gerilemesi, Çin'in öne çıkmasıyla beraber Doğu Türkistan toprakları üzerinde yüzyılı aşkın bir süredir Çin egemenliği tırmanarak genişletilmiştir. Coğrafi konumu nedeniyle daha önceleri Moğol işgalinde kalan Doğu Türkistan sonraki dönemlerde Çin tehdidini sürekli olarak yaşamış ve sonunda direnemeyerek Çin işgaline sürüklenmiştir. Denize çıkışı olmayan Doğu Türkistan Orta Asya'nın uçsuz bucaksız toprakları üzerinde

bir ülke olarak varlığını sürdürürken, Asya egemenliğine soyunan güçlerin her zaman hedefindeki ülkelerden birisi olmuştur. Çinliler bu ülkeyi ele geçirdikten sonra, Çince yeni işgal edilen bölge anlamında Sincan adını vermişlerdir.

Rusya'da sosyalist devrimler olduktan sonra, Çin'de aynı yola sonradan girmiş ve bir ideolojik devlet yapılanması içinde Çin'in dışında kalan bölgelere de emperyal gözle bakmaya başlamıştır. Çin'de sosyalist rejimin kurulması bu ülkeyi geleneksel uykusundan uyandırmış ve uyanmaya başlayan Çin etrafına emperyalist gözle bakmaya başladığında gözüne Doğu Türkistan'ı kestirmiştir. Çin eskiden Tibet ve Mançurya'da sürdürdüğü baskı politikalarına işgal sonrasında Doğu Türkistan'da yöneldiği görülmüştür. Türkistan'ın elli milyonluk Uygur asıllı insanını nüfusu içinde eritmek isteyen Çin, tam bir asimilasyona yönelmiştir. Çin'in çeşitli bölgelerinden işsiz güçsüz Çinli kitleler getirilerek devlet baskısı ile Doğu Türkistan'daki Türk topraklarına yerleştirilmişlerdir. Bölgede Çinli nüfusu arttırmaya çalışan emperyalist güç aynı zamanda işgale direnen kesimleri de çalışma kamplarına sürmüş ve böylece hızlı bir nüfus değişikliğine yönelmiştir. Uygur Türklerinin ulusal direnişini kırmak isteyen Çin emperyalizmi Doğu Türkistan'da sürekli olarak Türk halkını ezmiş ve direnenleri de öldürmüştür. Bölge halkı sistemli olarak işsizliğe ve açlığa mahkûm edilmiş, baskı ve yıldırma politikaları sonucunda Doğu Türkistan'ın Uygur Türklerinden oluşan halkı yok edilme tehlikesiyle karşılaşmıştır. İşgalden sonraki yıllarda elli milyonluk Uygur Türkü'nün yarısından fazlasının telef olduğu ve insanlık tarihinde en büyük halkı yok etme eyleminin, Doğu Türkistan'da gerçekleştirildiğine dair birçok kaynak önemli bilgiler vermektedir. Uygurların Türklüğü ve İslâm'ı savunmaları suç olarak kabul edilmiş, bu doğrultuda hareket eden insanlar hemen idam edilmişlerdir. Çin devleti halkının bir kısmını meydana getiren Han ulusunun temsilcilerini sistemli olarak Doğu Türkistan'a yerleştirmiş ve zaman içerisinde Uygur nüfusunu eritirken, Han sülalesinden gelen Çinli sayısını artırmış ve bugün Doğu Türkistan'ı Çinli nüfusu fazla olan bir ülke konumuna getirmiştir. Zaman içerisinde Türk nüfusu sistemli biçimde eritilerek, azınlık durumuna düşürülmüş ve Çinli nüfusun artışı sağlanarak bu işgal altındaki ülkenin sonraki dönemlerde bir bağımsızlık ya da ulusal kurtuluş savaşı vermesi engellenmiştir. Hâlen Uygur

Türkleri, Doğu Türkistan'ın kentlerinden kovulurken yerlerine Çinliler yerleştirilmekte, Uygurlar kendi ülkelerinde tarlada çalışan köleler durumuna düşürülmektedir. Çağdaş köleleştirme uygulamalarının en büyüğünü Çin emperyalizmi günümüzde Doğu Türkistan'da Uygur halkı üzerinde denemektedir ve ne yazık ki dünya kamuoyu da bu duruma seyirci kalmaktadır. Avrupa ve Amerika merkezli çalışan insan hakları derneklerinin, Batı dünyasının Çin ile iyi geçinme politikaları yüzünden Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine uygulanan vahşi baskı ve insanlık dışı uygulamaları görmezden geldikleri anlaşılmaktadır. Uygurların Türk ve Müslüman olması nedeniyle Hristiyan emperyalistler Doğu Türkistan'a karşı ilgisiz davranabilmektedirler.

Çin devleti geleceğe dönük dünya hegemonyası mücadelesinde bir nükleer güç olarak devreye girmek istediği için, ABD'nin ve Fransa'nın okyanuslarda yaptığı atom bombası deneylerinin benzerini yapmakta ve bu amaçla da Doğu Türkistan'ı kullanmaktadır. Amerika ve Fransa gibi emperyalist devletler geleceğe dönük dünya hegemonyası programlarında atom deneylerini yaparken okyanusları seçerek insanlara zarar vermemeyi düşünürken, Çin'in işgal ettiği topraklardaki Uygur Türklerini yok edecek derecede atom deneylerine kalkışması son derece olumsuz bir durumdur. Çin emperyalizminin, Doğu Türkistan'a yönelen insanlık dışı saldırısı, atom bombaları ile bir ulusun ortadan silinmesine neden olmakta ve uygar Batı dünyası bu duruma seyirci kalarak haksızlığın önüne geçmemektedir. Böylesine bir ters durum, insanlığın geleceği açısından son derece düşündürücüdür. Emperyalist saldırılar Çeçenistan, Bosna ya da Doğu Türkistan gibi Müslüman ülkelere yapılıncı uygar Batı dünyası bu duruma seyirci kalmakta, ne var ki işin içine Hristiyan halklar ya da Yahudiler girince hemen aynı gün içinde müdahale ederek bu tür bir saldırıyı anında durdurmaktadırlar. Slovenler, Hırvatlar, Sırp lar sırf Hristiyan oldukları için korunmuşlar ama Müslümanlara asla sâhip çıkılmamıştır. Çeçenistan ile beraber Bosna ve Doğu Türkistan bu durumun en açık örnekleri olarak ortadadır. Bosna ve Çeçenistan katliamlarından daha kötüsü yarım yüzyılı aşkın bir süredir Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine yapılmaktadır ve bütün bir dünya da bu duruma seyirci kalmaktadır. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere, Batı uygarlığının geliştirdiği uluslararası kuruluşların Çin emperyalizmine

ve saldırganlığına karşı hiçbir şey yapmaması insanlığın geleceği açısından son derece olumsuz bir durumdur.

Her büyük devlette olduğu gibi, Çin'in de Büyük Çin Birliği adı altında genişletilmiş ve bütün komşularının içine alınmış olduğu bir Büyük Çin projesi bulunmaktadır. Bu doğrultuda Tibet ile beraber, Mançurya ve Güney Moğolistan'ı işgal altında tutan Çin, gelecekte bütün Orta Asya'yı da sınırları içine alabilmek doğrultusunda, Batı Türkistan'a yönelik emperyalist işgal plânlarını devreye sokmaya hazırlanmaktadır. Batı Türkistan denilen bugünkü Orta Asya'ya, Çin'in bütünüyle egemen olabilmesi için Doğu Türkistan'a iyice yerleşmesi gerekmektedir. Böylesine bir hedef doğrultusunda Doğu Türkistan'ın Türkleri yok edilirken, Çin'in belirli bölgelerdeki fazla nüfusu Doğu Türkistan'a aktarılarak bu ülke Çinleştirilmektedir. Böylece Büyük Okyanustan Hazar'a kadar uzanacak bir Büyük Çin projesi Doğu Türkistan üzerinden gerçekleştirilmek istenmektedir. Yarım yüzyıldır Doğu Türkistan'ın Uygur halkını yok eden Çin emperyalizmi Hazar'a kadar uzanacak Büyük Çin projesi için Doğu Türkistan'da yeniden yapılanmaya yönelmektedir. Hazar'a ulaşacak Çin kendiliğinden hem Hazar havzasını hem de Sibirya bölgesini kontrol altına alma şansını elde edecek hem de Hazar ve Kafkasya üzerinden Ortadoğu'ya inerek dünyanın merkezini de ele geçirme başarısını gösterecektir.

Çin'in bu tür hegemonya plânları hem Amerika Birleşik Devletleri'ni hem Avrupa Birliği'ni hem Rusya Federasyonu'nu, hem İslam Dünyası'nı hem de Türk Dünyası'nı kara kara düşündürmektedir. Çin'in Doğu Türkistan'daki baskıcı ve hegemonyacı tutumu nedeniyle, ABD ve müttefikleri bu ülkenin önünü sınır bölgesinde kesbilmek üzere Afganistan'a girmiştir. Afganistan'da iç savaş ve Taliban olgusu Batı emperyalizmi adına ABD ve müttefiklerinin bu ülkeye girebilmeleri için yaratılmıştır. Çin Doğu Türkistan üzerinden Orta Asya'ya girebilmek ve Batı Türkistan'ı da egemenliği altına alabilmek için uğraşırken, ABD ve müttefikleri Afganistan üzerinden Orta Asya'da karşı dengeleri kurabilmenin mücadelesini vermektedirler. ABD Afganistan merkezli terör hareketlerini Orta Asya ülkelerine de taşıırken, bu ülkelere de Afganistan gibi müdahale edebilmenin koşullarını yaratmak istemiştir. Afganistan iç savaşı aslında, Orta Asya'da Çin'in ilerlemesine karşı bir ön savaş olarak Batı emperyalizmi tarafından plânlanmıştır. ABD'nin Afganistan'a gelmesi Çin'in Doğu

Türkistan'da daha da sertleşmesine neden olmuş, Çin devleti bu ülkede hem Atom bombası denemelerine devam etmiş hem de işgal altındaki Uygur Türklerinin eritilmesi operasyonları hızlandırılmıştır.

İşgal sonrasında Çin Doğu Türkistan'a kendi sınırları içinde bir özerk yönetim statüsünü görünüşte vermiştir, ne var ki uygulamalar bu ülkede bir özerk yönetim değil ama bir sömürge yönetimi olduğunu açıkça gözler önüne sermiştir. Çin politikası, Doğu Türkistan kavramını bir ülke olarak siyaset sahnesinden silmeye yönelmiş ve bu toprakları Çin ülkesinin doğal uzantısıymış gibi bir ortam yaratılması hedeflemiştir. İşgal altında yaşamlarını sürdürmek zorunda kalan Uygur Türklerine Çin vatandaşlarına tanınan hak ve özgürlükler verilmemiş, Uygurlar yaşadıkları bölgelere hapsedilmişlerdir. Yeni kazanılmış topraklar anlamında "Sincan" adı Doğu Türkistan için her alanda kullanılmaya başlanmıştır. Baskı, yıldırma ve sindirme politikalarını bir de asimilasyon girişimleri izlemiş ve geri kalan Uygurların da Çinli olduğu ilân edilmiştir. Çok zengin maden ve doğal zenginliklere sâhip olan Doğu Türkistan böylece Çin ülkesinin bir parçası hâline getirilerek işgal durumu görünüşü ortadan kaldırılmak istenmiştir. Çok büyük petrol alanlarına sâhip olan Doğu Türkistan'da yüzün üzerinde önemli maden yatağı belirlenmiş ve bunlar Çin devleti tarafından işletilmeye başlanmıştır. Çin'in gelecekteki enerji gereksinmelerinin Doğu Türkistan'daki kaynaklardan sağlanması gündeme gelmiş, Çin'de giderek artan petrol gereksinimi Doğu Türkistan kaynaklarından karşılanmaya başlanmıştır. Yeni kurulan petrol ve enerji tesislerinde çalıştırılmak üzere, yeni Çinli göçleri Doğu Türkistan toprakları üzerinde Çin yönetimi tarafından örgütlenmiştir.

Çin dış politikası Doğu Türkistan sorunu sanki yokmuş gibi hareket edilmiş, böylesine bir sorunun varlığı kabul edilmek istenmemiştir. Dünya siyaset sahnesinde Doğu Türkistan sorunu ne zaman gündeme gelse, böyle bir sorunun varlığını Çin görmezden gelmiştir. Batılı ülkeler Çin'in üzerine gitme noktasında olaylar gelişince Çin ağırdan alarak, kesinlikle işgal öncesi duruma dönüşe meydan verebilecek herhangi bir gelişmeye karşı mesafeli davranmıştır. Çin ile var olan sorunlarda Doğu Türkistan meselesi hep batı dünyası açısından ikinci plânda kalmıştır. Çin'in giderek dünya piyasalarına bir ekonomik güç olarak girmesi karşısında paniğe kapılan batılı ülkeler, Çin'in

ekonomik olarak kontrol altına alınabilmesine öncelik vermişler, bir de soğuk savaş döneminden kalma Tayvan sorununu yeni dönemde sahipsiz bırakmayarak bu ada ülkesini Çin'in kendisine katmasını önlemek istemişlerdir. Çin'i çevreleme siyaseti ile baskı altında tutmak isteyen Batılı ülkeler, bu ülkenin okyanuslarda bir deniz gücü olarak ortaya çıkmasını önlemeye öncelik vermişler ve bu doğrultuda Çin'in bir kara ülkesi olarak Asya'nın iç bölgelerindeki etkinliklerine fazla ses çıkarmamışlardır. Özellikle, Doğu Türkistan konusunda Batılı ülkelerin suskun davranması, Çin'in ilgi alanının kara kıtasında olmasının denizler üzerinden dünya ticaretine egemen olan Batı bloğunun daha çok işine gelmesi nedeniyledir. Çin gibi büyük bir ülkenin bir zamanların Japonyası gibi okyanuslarda egemen olan bir deniz gücüne dönüşmesini hiçbir zaman Batılı ülkeler istememiştir. Çin büyük bir kara ülkesi olarak günümüzde Asya merkezli kara kıtası hegemonyalarına öncelik verdiğinden, Doğu Türkistan Çin'in emperyal genişlemesinde ana merkez alan hâline gelmiştir.

Çin uzun yıllar bir korsan ülke olarak dünya ticaretinde kendisine yer aramıştır. Çin'in giderek tırmanan ucuz mal üretme kapasitesi dünya ekonomilerini sarsarken, Batılı ülkeler Çin'in ekonomik saldırısını önlemeye öncelik vermişler ve bu nedenle de Doğu Türkistan ve Tibet gibi işgal ve insan hakları sorunu olan konular hep ikinci plânda kalmıştır. Dünya Ticaret Örgütü'nün korsanları ilân ettiği kara listede sürekli olarak bir numarada yer alan Çin aynı zamanda insan hakları ihlalleri listelerinde en başta yer almıştır. Kara listelerde bulunmayı umursamayan Çin bildiği yolda ilerlerken, Doğu Türkistan'ı yok ederek kendi bünyesi içinde eritme politikalarına her yönden devam etmiştir. Elli yıl içinde ABD'yi geride bırakarak dünyanın en büyük ülkesi olmayı plânlayan Çin, işgal ettiği toprakları anavatan ile bütünleştirme doğrultusunda çok hızlı sonuç veren politikalara öncelik vermektedir. Bu yönü ile Doğu Türkistan gibi bir ülkenin gelecekte varlığından ya da kurtulabilmesinden söz edebilmek son derece zor olacaktır.

Uygur Türkleri içinde bağımsızlık amaçlı ayrılıkçı hareketler zaman zaman ortaya çıkmıştır ama Çin yönetiminin diktatörlüğe yönelen baskıları bu tür girişimleri sürekli olarak ezmiştir. Çin yönetimi bu tür bağımsızlık hareketlerini kamuoyu önünde gözden düşürmek üzere terörist damgasıyla suçlamıştır. Çin devleti zaman zaman kendi

oluşturduğu terörist eylemleri Uygur halkı üzerine atarak, Uygur Türklerinin bağımsızlık mücadelesini ve bu doğrultudaki başkaldırışını mahkûm etmek istemiştir. ABD, Orta Asya ülkelerine müdahale olanağı veren dinsel görünümlü terör hareketlerine belirli tolerans ile yaklaşırken, Çin bunları kendi güvenliği açısından büyük tehdit olarak görmüş ve sert tavırlarla karşı çıkmıştır. Doğu Türkistan'ın geleceği için bağımsızlıkçı bir İslâmî harekete de Çin katı bir tutumla izin vermemiştir. Çin sınırları içindeki Müslüman toplulukları, komşu ülkelerdeki etkisini artırma yönünde kullanmış, bu topluluklar aracılığı ile kurulan komşuluk köprülerini, Çin devleti hegemonya alanını geliştirmede açıkça değerlendirmiştir.

Doğu Türkistan'da yaşayan Uygurların başlıca üç temel istekleri bulunmaktadır. Öncelikle tabii ki bağımsızlıklarına diğer Orta Asya devletleri gibi kavuşmak istiyorlar. Ayrıca, kendi ülkelerinde azınlığa düşmemek için Çinli göçünün durdurulması için mücadele ediyorlar ve Doğu Türkistan'ın zengin doğal kaynaklarından kendileri de yararlanmak istiyorlar. Bu üç haklı istek doğrultusunda Doğu Türkistan'ın Uygurları hem Çin devletine hem de dünya kamuoyuna yönelik etkinliklerini son yıllarda artırmaktadırlar. Çin emperyalizmi Uygurların bu üç haklı isteğine açıktan karşı çıkarak Doğu Türkistan Çin ülkesinin doğal bir parçası durumuna getirebilmenin arayışı içindedirler. Çin'in Orta Asya ve Rusya ile ilişkilerinde Doğu Türkistan bölgesi bir köprü olarak gündeme gelmekte ve Çin açısından bu bölge daha da önem kazanmaktadır. Şanghay Örgütü ile Orta Asya'da yeni bir egemenlik alanı yaratan Çin, yeni dönemde Batı Türkistan ülkelerine yönelik politikalarını Doğu Türkistan üzerinden yürütecek gibi görünmektedir. Asya ülkelerinin teker teker Şanghay Örgütü'ne katılmaları ve bu kuruluşun zaman içerisinde bir Asya birliğine gidecek derecede önem kazanması, Çin'in etkinlik alanını genişletirken, Doğu Türkistan'ın bağımsızlık emellerini de geride bırakmaktadır. Şanghay Örgütü ile Asya kıtasındaki hegemonyası genişleyen Çin'in Doğu Türkistan üzerindeki haklarından vazgeçmesini beklemek hayal olmanın ötesine gidemeyecektir. Çin'in gelecekte Orta Asya ve Hazar bölgesine yönelik etkinlik girişimlerinde, Doğu Türkistan daha fazla bir üs ya da köprü olarak kullanılacaktır. Çin devleti, İkinci Dünya Savaşı sonrasında elde etmiş olduğu bu şansı bırakmak istememektedir. Bu nedenle de Doğu Türkistan'ın bağımsızlık emelleri her geçen gün biraz daha ilerlemektedir. Ülkelerinin

geleceğinden umudunu kesen Uygurların bir kısmının Orta Asya ülkelerine göçe yönelik arayışlar içine girdikleri görülmektedir.

Batı Türklerinin ülkesi olan Türkiye, Doğu Türklerinin ülkesi olan Doğu Türkistan'dan fazlasıyla uzak bir konuma sâhiptir. Arada çok büyük mesafe olmasına rağmen, Türk dünyasının geleceği açısından en önemli sorunlardan birisi olan Doğu Türkistan'a Türkiye hiçbir zaman kayıtsız kalmamıştır. Ne var ki, Çin devletinin baskıları Türkiye'ye karşı da sürmüş ve diğer Türk devletleri ile başlamış olan Türk dünyası ortak girişimlerinde Doğu Türkistan'ın resmen temsil edilmesine karşı, Çin baskıları nedeniyle Türkiye gibi diğer Türk ülkeleri de fazla bir şey yapamamıştır. Gelecekte Çin ve Rusya arasında bağımsız bir yapıda yer alacak bir büyük Türk dünyasına Rus emperyalizmi gibi Çin emperyalizmi de karşı çıkmıştır. Rusya ve Çin geleceğe dönük hesaplarında gene kendi emperyal hegemonya düzenlerini Türk dünyası ülkeleri üzerinden geliştirmek ana hedef olarak görülmektedir. Türk devletleri bu gerçeği bilerek bir araya gelmek ve dayanışma içinde kendilerine bir ortak gelecek aramak durumundadırlar. Doğu Türkistan gibi büyük ülkelerdeki Türklerin esaretten kurtulabilmeleri ancak böylesine güçlü bir dayanışma ve örgütlenme ile mümkün olabilecektir.

Çin ve Rusya arasındaki iki milyonluk Moğolistan zorla bağımsız devlet olabilmıştır. Şimdi sıra Çin işgali altındaki Doğu Türkistan, Tibet ve Mançurya'dadır. Bu ülkeleri işgal altında tutan Çin'in haksız işgallerine karşı bütün dünya ülkeleri tepki gösterdiği zaman, yarın Mançurya ve Tibet ile beraber Doğu Türkistan'da bağımsızlığına kavuşabilecektir. Uygur Türkleri bu gerçeği bilerek hareket ederlerse, Çin'de sürdürdükleri mücadelenin benzerlerini dünya siyaset sahnesinde de gösterirlerse, geleceğin bağımsız devletleri arasında Doğu Türkistan'da yer alabilir. Ondan sonra Doğu Türkistan'ın bir Uygur devleti olarak Büyük Türk Dünyası içinde yer almasına sıra gelecektir. Yeni dünya düzeni halkların ve ulusların var olma haklarına öncelik veriyorsa, Doğu Türkistan gibi işgal altında olan ülkeler de bağımsız devletler ailesi içindeki yerlerini alabilmelidir. Türkiye Çin'i izleyerek Doğu Türkistan sorunu ile daha yakında ilgilenmeli ve başlamış olan Orta Türk Dünyası çalışmalarında yavaş yavaş Doğu Türkistan'a da yer verilmesini sağlamalıdır.

4. Kazakistan Ve Orta Asya Birliği

Türklerin anayurdu Türkistan, bütün Orta Asya bölgesini kapsayan bir alanı ifade etmektedir. Türkistan denildiği zaman Türklerin yaşamakta olduğu Orta ve Kuzey Asya bölgeleri geniş anlamda bu kavramın içine girmektedirler. Tarih boyunca bu bölgeden dünya sahnesine çıkan Türklerin her dönemde devletler kurarak varlıklarını sürdürdükleri dikkate alınırsa, Türkistan üç kıtada yayılarak yüzün üzerinde devlet kurmuş olan Türklerin hem ana vatanı hem de merkez ülkesidir. Bu nedenle, Türkistan Orta Asya merkezli Türk-lüğün merkezi bölgesi olarak kabul edilebilir. Yirminci yüzyılda ortaya çıkmış olan bugünkü dünya haritası çerçevesinde konuya bakılırsa, günümüzün devletlerinin sınırlarının pek de eski olmadığı ve değişim sürecinde parçalı bir yapılanma çerçevesinde ortaya çıktığı görülmektedir. Birinci dünya savaşı ile beraber Rusya merkezli bir ideolojik imparatorluk kurulurken, Moskova yönetimi Orta Asya'nın haritasını değiştirerek bugünkü parçalı yapıyı gündeme getirmiş, ikinci dünya savaşı sonrasında da bu durumdan istifade etmek isteyen Çin de, Orta Asya'ya girerek bu merkezi alanının doğu kısmını işgal etmiştir. Bu nedenle, Türklerin ana yurdu Türkistan günümüzde ikiye bölünmüş ve Doğu Türkistan Sincan adı altında Çin Konfederasyonunun sınırları içerisinde yer almıştır. Bölgenin doğusu Çin işgaline girerken, Rusya merkezli Sovyet İmparatorluğu da batı Türkistan denilen geniş alanının parçalanmış haritasını yirmi birinci yüzyıla taşımıştır.

Bu çerçevede orta Asya bölgesine bakıldığında, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Tacikistan ile beraber Kazakistan'ın da ayrı bir devlet olarak dünya haritasında yer aldıkları görülmektedir. Rusya ve Çin arasına sıkışmış olan bu dünyanın merkezi alanında son yıllarda büyük bir hegemonya mücadelesi sürüp gitmekte ve geleceğe dönük yeni yapılanma arayışları koşulları zorladığı için zaman zaman sıcak olaylar görülmektedir. Dünyanın gelecekteki yeni yapılanmasını belirleyecek birinci derecedeki gelişmelerin, Orta Asya bölgesindeki Türk devletleri üzerinden öne çıkacağı belirli merkezler tarafından öne sürülmektedir. Beş devlete bölünmüş batı Türkistan ile beraber, Çin işgali altındaki Doğu Türkistan'ın önümüzdeki dönemde kutup merkezi olan dev ülkeler tarafından sıkıştırılacağı ve

hegemonya mücadelesi sürecinde karşıt senaryolara sahne olabileceği şimdiden görülmektedir.

Kazakistan sahip olduğu üç milyon kilometrekareye yaklaşan geniş toprakları ile Orta Asya bölgesinin en büyük ülkesi konumuna sahip bulunmaktadır. Bu yapısı ile Kazakistan Orta Asya'nın geleceğinde en fazla söz sahibi olacak devlet konumundadır. Kazak yönetimi bu durumu bilerek hareket etmekte ve sadece kendi ülkelerinin değil ama bütünüyle Orta Asya bölgesinin yani eski adıyla Türkistan'ın geleceği için ciddi arayışlar içerisine girmektedir. Bugünkü devlet başkanı olan Nazarbayev'in, Sovyetler Birliği döneminden kalma bir devlet adamı olması ve soğuk savaş sonrasında yirmi yıllık bir zaman dilimi içerisinde Kazak devletini yönetmesi, Kazakistan yönetimine ciddi bir bilgi birikimini yansıtmaktadır. Nazarbayev bu konumundan yararlanarak sadece Kazakistan devlet başkanı gibi değil, ama bütünüyle Türkistan önderi gibi davranmakta ve bu durumdan yararlanarak da, geleceğe dönük bazı öngörülerde bulunarak yeni projeler geliştirmeğe kalkışmaktadır.

Özellikle iki binli yılların başlarında dünya kamuoyuna açıklanmış olduğu Orta Asya Birliği projesi, Nazarbayev'in öne sürdüğü yeni yaklaşımlar içerisinde en çok dikkati çeken ve tartışma konusu olan öneridir. Nazarbayev bu projesinde Çin ve Rusya gibi iki büyük devlet yapılanması arasında sıkışıp kalan ve bu iki büyük gücün çatışma alanı haline dönen Orta Asya bölgesinin, bu durumdan kurtulabilmek için beş batı Türkistan devletinin bir araya gelerek Orta Asya Birliği adı altında bir bölgesel bir yapılanmaya gitmeleri gerektiğini açıkça dile getirmiştir. Nazarbayev tarafından açıklanan bu yeni proje bir anlamda, Türkistan bölgesinin bölünmüşlüğü'nün ortadan kaldırılmasını ve batı Türkistan devletlerinin birleşmesiyle beraber, gelecekte Doğu Türkistan bölgesinin de Çin Konfederasyonunun işgalinden kurtularak, eskisi gibi Türkistan'ın birlik ve bütünlüğü doğrultusunda yer alabilmesinin elverişli koşullarını yaratabilecektir. Nazarbayev bu projesi ile sadece Kazakistan'ın geleceğini değil ama doğusu ve batısıyla bütün Türkistan'ın bağımsız ve özgür geleceğini gündeme getirmiştir. Kazakistan devlet başkanı Orta Asya Birliği açılımı ile yeniden birleşik ve büyük Türkistan'ın önünü açmak istemiştir. Türkistan adını kullanmadan hareket etmesinin nedeni Çin'i kızdırmamak ve dış dünyaya karşı etnik ya da ırkçı bir bölgeselcilik imajı

yaratmamak içindir. Yılların birikimi ile deneyimli bir devlet adamı olarak hareket eden Nazarbayev'in, Kazakistan ile beraber parçalanmış ve dağılmış Türkistan bölgesini Çin ve Rusya gibi iki devin arasına sıkışmışlıktan kurtarmak, Orta Asya ülkelerini birlikte hareket etmeye yönlendirerek iki deve karşı bir bölgesel direniş hattı oluşturmağa çalıştığı anlaşılmaktadır. Kendi ülkesini korumak ve komşuları ile barış içerisinde yaşamak isteyen her devletin geliştirdiği bölgesel barış projesi gibi, Orta Asya Birliği'nde Türkistan ülkelerini güvence altına alarak iki büyük deve karşı koruyacak ve onlara karşı eşit koşullarda bir direniş ve savunmayı gündeme getirecek güvenlikçi bir arayışın ürünüdür.

Yirmi milyonu aşkın bir nüfus ile üç milyon kilometrekarelik bir ülkeyi denetim altında tutmağa çalışmak son derece zor bir iştir. Kazak halkı Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra ciddi bir güvensizlik ortamına sürüklenmiş ve herkes bir gece ansızın Çin ya da Rus işgali ile karşılaşma tehlikesine karşı tetikte olmayı tercih etmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasının karışık ortamından yararlanarak Doğu Türkistan'ı haksız yere işgal eden Çin yönetiminin benzeri bir haksızlığı Batı Türkistan ülkelerine dönük de yapıp yapmayacağı soğuk savaş sonrası dönemde yıllarca tartışılmış ve özellikle Çin'in Uygur özerk bölgesinde uygulamış olduğu insan haklarına aykırı düşen baskı rejimi Kazak halkının uykularını kaçırmıştır. Tienanmen meydanında insan hakları arayışı içindeki Çin halkına yapılan zulümün ve katliamın benzeri yöntemlerin Uygur halkı için de Doğu Türkistan'da uygulanması da Orta Asya ülkelerini fazlasıyla rahatsız etmektedir. Çin kendi haline bırakılırsa, Doğu Türkistan'dan sonra batı Türkistan'ı da sınırlarını içine katarak Hazar havzasına girmek için çaba sarf etmektedir. Batı Türkistan'ı işgal edecek bir Çin Hazar gölü kıyısında egemenliğini sürdürmeğe başlayacağı için, Kafkasya üzerinden Orta Doğu'ya da girecek ve dünyanın merkezi coğrafyasında batının emperyal güçleri ile beraber bir çekişme ve çatışma ortamı yaratacaktır. Nitekim bu doğrultuda, Türkiye'yi geçen yıllarda ziyaret etmiş olan bir Çin genel kurmay başkanı, gelecekte Türkiye ile Çin'in komşu olacağını ağzından kaçırmıştır. Eğer Türkiye ve Çin gelecekte komşu olacaksa, Doğu Türkistan'dan sonra batı Türkistan'da Çin'in kontrolü altına girecek demektir. Bu durumda, Türkistan devletleri için Orta Asya Birliğini savunan Nazarbayev son derece haklı görünmektedir.

Beş Orta Asya ülkesi bir araya gelerek bir Orta Asya Birliği kurulabilirse, o zaman Çin'e karşı daha etkili bir savunma ve direniş hattı oluşturacakları için, Çin emperyalizmi Doğu Türkistan'dan sonra batı Türkistan'a da giremeyecektir. Batı Türkistan'ı ele geçiremeyen Çin Hazar'a giremeyeceği gibi Türkiye ile de komşu olamayacak ve Orta Doğu'ya Asya üzerinden müdahale edemeyecektir.

Kazak halkında Çin korkusu devam ettiği süre, Kazakistan'ın mutlu ve sakin bir geleceğe yönelmesi bugünün koşullarında mümkün görünmemektedir. Her gece ansızın Çin işgali ile karşılaşma korkusu Kazak halkının uykusunu kaçırdığı gibi geleceğe dönük idealist bir yaklaşım doğrultusunda ülkelerinin kalkınması için seferber olmalarına da izin vermemektedir. Çin korkusu, Kazak halkı için, içinden çıkılmaz bir toplumsal paranoyaya dönüşmüş, bu nedenle de bir çok Kazak genci ülkelerini terk ederek; Amerika, Kanada ve Avusturalya gibi Anglosakson ülkelere göç etmişlerdir. Bugün bir kaç milyonun üzerinde Kazak asıllı insan bu ülkelerde yaşayarak kendi geleceklerini ülkelerinden kilometrelerce uzak bölgelerde kazanabilmek için yaşam mücadelesi vermektedirler. Yabancı dil ve bilgisayar öğrenen Kazak gençleri yüksek tahsillerini tamamladıktan sonra, yabancı ülkelere giderek buralarda yerleşmekte ve kendi ülkelerinden koparak yeni bir yaşama yönelmektedirler. Çin işgali korkusu Kazakların tekrar kendi ülkelerine dönmelerini önlemekte, Kazakistan gibi dünyanın en büyük altıncı ülkesinin nüfusunun boşalmasına neden olmaktadır. Nüfus potansiyelini geliştireceğine sürekli olarak kayıp veren bir ülke konumuyla Kazakistan, geleceğe dönük ulusal projeler geliştirmekte zorlanmakta ve bu nedenle komşuları ile beraber bir bütünlük içerisinde geliştirilebilecek planlara yönelmektedir. Kendi nüfus açığını Özbekistan ve diğer komşularının nüfusu ile dengelemek Kazakistan için daha gerçekçi olmakta ve yeterli nüfus çoğunluğuna sahip olamayan bir ülke olarak Kazakistan kendi geleceğini komşuları ile birlikte aramaktadır. Kazakistan'ın bu anlaşılabilir yaklaşımı diğer Orta Asya ülkeleri tarafından da ele alınmakta ve tartışmalarla geliştirilerek gerçekleştirme şansı yaratılmak istenmektedir. Nazarbayev tarafından açıklanan Orta Asya Birliği projesinin, tüm Türkistan ülkelerinin bir ortak geleceği anlamında bölgesel bir barış planı olduğu açıktır. Projenin açıklanmasından bu yana bir kaç sene geçmesine rağmen, gerçekleştirme doğrultusunda somut adımların

atılamaması umut kırıcı olmuştur. En azından bir bölgesel konferansın toplanması ve buradan seçilecek bir kurucu heyetin çalışmaya başlaması, Türkistan devletlerinin temsilcilerinin ülkeleri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde etkin rol almaları sağlanabilirdi. Ne var ki, bölgesel birlik için böylesine bir olumlu gelişme süreci, bütün devletlerin öneriye olumlu bakmalarına rağmen gerçekleştirilememiştir.

Orta Asya Birliği düşüncesinin birden hızla eyleme geçirilememesinde, Kazakistan ile Özbekistan arasındaki Orta Asya liderliği yarışı ile, Kırgızistan ile Tacikistan'ın kritik jeopolitik konumları ve son olarak da etkili güçler tarafından Birleşmiş Milletler kararı ile tarafsızlık statüsüne hapsedilmiş olan Türkmenistan'ın özel durumunun önde gelen rolleri bulunmaktadır. Yirminci yüzyıl boyunca Moskova merkezli bir büyük konfederasyonun yönetimi altında kalmış olan beş Orta Asya devleti birden bağımsızlığa kavuşunca, bağımsızlık statüsünün getirmiş olduğu özgürlük ortamını sonuna kadar yaşamak istemişler ve bu nedenle de yeniden bir konfederal birlik getirecek bölgesel yapılanmanın kısıtlaması ya da sınırlamalarına girmek istememişlerdir. Ülkelerin kendilerini bağımsızlık döneminde geliştirmek ve dış dünyaya karşı göstermek arzusu devlet yönetimlerinde etkin olunca, yeni bağımsızlığını kazanan Türkistan devletleri kendi yollarına giderek diğer devletlerle yakın ilişkiler kurmuşlar ve devletlerarası büyük oyunda kendi oyunlarını oynamağa başlamışlardır. Türkmenistan tarafsızlık statüsünden yararlanarak dış dünyaya bağımsızca açılırken, Özbekistan Orta Asya bölgesinin tarım ve endüstri merkezi olabilirlik doğrultusunda yeni ve farklı ortaklıklara kalkışmış, Tacikistan ise tıpkı Kırgızistan gibi bir sınır ülkesi olarak batılı ülkelerin Çin'e karşı geliştirdikleri güvenlik ve önleyici stratejilerde önde gelen roller almıştır. Yeni dönemin koşullarında değişen dengeler nedeniyle Orta Asya ülkelerinin farklı konumlara sürüklenmeleri de, bir türlü bir araya gelerek ortak hareket edebilecekleri bir düzeyi ortaya çıkaramamıştır. Kazakistan'ın en büyük ülke olarak bu alanda öncülük yapması ya da ağabeylik taslayarak diğer küçük Türkistan ülkelerini arkasında toplamak istemesi de, çeşitli tepkilere neden olmuş ve Orta Asya ülkeleri bağımsızlık döneminde ayrı yollardan ilerlemeyi tercih etmişlerdir. Batılı emperyal güçlerin Sovyetler Birliği sonrasında Orta Asya ülkelerine girerek kendi çıkarları doğrultusunda Avrasya stratejileri izlemeleri de bu ülkelerin birbirlerinden ayrı düşmelerine ve

giderek birbirlerinden uzak politikalara yönelmelerinde etkili olmuştur. Orta Asya ülkelerinin bir araya gelerek ortak bir tutum içinde davranmaları emperyal ülkelerin işine hiç gelmediği için, kendi politikaları doğrultusunda Türk cumhuriyetlerini batılı emperyalistler farklı yönle doğru sürüklemişler ve böylece Sovyetler Birliği sonrasında bir Orta Asya Birliğinin kurulmasına giden yolun önünü kesmişlerdir. Petrol, doğal gaz ve diğer maden yatakları ile dolu olan bu ülkelerin yeraltı zenginlikleri paylaşılacak ve sömürülmek istendiği için, emperyalist devletler kendi çıkarları doğrultusundaki ittifaklara bu ülkeleri zorlamışlar, birbirlerine karşı kışkırtarak düşmanca bazı girişimlerin gündeme gelmesine neden olmuşlardır. Batılı devletler ile rekabet edemeyecek kadar zayıf ve yeni olan Türkistan cumhuriyetleri, Sovyetler Birliği sonrasında içine girmiş oldukları bocalama ve sürüklenme döneminden bir türlü kurtulamamışlardır. Bu gibi olumsuzluklar önlenemeyeceği sürece de, bir Orta Asya Birliğinden söz edebilmek hayalden öte gidemeyecektir. Orta Asya'ya egemen olmak isteyen devletler de bugünkü durumun kendi çıkarları doğrultusunda devam etmesini istemektedirler.

Kazakistan'ın bir gece ansızın Çin işgali ile karşılaşmak korkusu tek çıkmazı değildir. Bu ülkenin geleceğinde etkili olmak isteyen Rusya, Amerika Birleşik Devletleri, Hindistan ve Almanya'nın da geleceğe dönük küresel hegemonya planlarında Kazakistan önde gelen bir yere sahip bulunmaktadır. Özellikle Rusya'nın eski Sovyetler Birliği döneminden gelme büyük etkisi, bu büyük devlet üzerinde günümüzde de devam etmektedir. Başta Nazarbayev olmak üzere, Kazak devletinin bütün önde gelen üst düzey yöneticileri eski Sovyet döneminden kalma Rusya'ya yakın kadrolardır. Rusya, Sovyetler Birliği sonrası dönemde gündeme getirmiş olduğu Bağımsız Devletler Topluluğu adı altındaki gevşek konfederasyon yapılanmasıyla, yakın çevre olarak ilan ettiği eski Sovyet Cumhuriyetlerini gene eskisi gibi kendi hegemonyası altında tutmak için çaba göstermektedir. Eski Sovyet yöneticileri ile Türkistan Cumhuriyetlerini kendi denetiminde tutmak isteyen Rusya Federasyonu da kendisine karşı bir direniş ve bağımsızlık hattı oluşturabilecek yeni bir Orta Asya Birliğine sıcak bakmamakta ve bunu önleyebilmek için kendine yakın kadrolar aracılığı ile Orta Asya bölgesinde çeşitli girişimleri kendi çıkarları doğrultusunda sürdürmektedir. Eski etkinliğini yeni dönemde

değişen stratejilerler sürdürmek durumunda kalan Rusya'da bir gece ansızın Kazakistan'ın kuzey bölgesini işgal edebilir, çünkü bu ülkenin nüfusunun yüzde yirmisini geçmişten kalan Rus asıllı insanlar oluşturmaktadırlar. Kazakistan nüfusunun yüzde altmışını Kazaklar'ın oluşturduğu dikkate alınırsa, Rus nüfusun ülke içerisinde etkili bir çoğunluğa sahip olduğu görülebilmektedir. Sovyetler Birliğinin uzay çalışmalarının yapıldığı Baykonur üssü ile beraber birçok bilimsel araştırma merkezleri de Rus asıllı Kazak vatandaşlarının kontrolünde ülkenin kuzey bölgesinde yer almaktadır. Rusya her an ülkenin kuzey bölgesinde yaşayan Rus asıllı toplulukları öne sürerek ülkenin kuzeyini işgal edebilir ve böylece Kazakistan doğu bölgesinden beklediği işgal senaryosunun bir benzeri ile kuzey Kazakistan'da karşılaşabilir. Rusya Federasyonunun gene sahip olduğu topraklar açısından dünyanın en büyük ülkesi konumunda bulunması nedeniyle, Rus hegemonyası eskisi gibi Kazakistan'ı tehdit etmekte ve bu yüzden bir ikinci işgal senaryosu ülkenin kuzeyinde her an gündeme gelebilecektir. Bu yüzden Kazakistan ikili bir işgal tehdidi kısılcı altında yaşamını sürdürmeğe çalışmaktadır. Eski dost Rusya'nın yeni dönemde işgalci ve bölücü bir tehdit oluşturması, Kazaklar açısından ciddi bir çıkmaz oluşturmaktadır.

Sosyalist dönemde ülkeden kovulan tanınmış Rus yazarı Aleksandr Solzenitzin, SSCB'nin dağılmasından sonra Rusya'ya dönerken yapmış olduğu basın toplantısında Rusların artık Türkleri ve Müslümanları bırakması gerektiğini, ama Kuzey Kazakistan ile Doğu Ukrayna'yı sınırları içerisinde katarak gelecekte bir büyük Slav Birliğinin merkezi olması gerektiğini, yeni dünya düzeni planlarına uygun bir biçimde dile getirmiştir. ABD destekli bir aydın olarak yeniden Rusya'ya dönerken Solzenitzin'in Doğu Ukrayna ile beraber Kuzey Kazakistan'ı Rusya için hedef göstermesi, Ukrayna ve Kazakistan gibi iki büyük ülkeyi geleceğin emperyal merkezleri arasında çatışma alanına dönüştürmüştür. Bugün Ukrayna'da Rusya batı bloku ile karşı karşıya kalmış ve ciddi bir çekişme süreci içerisinde girilmiştir. Benzeri bir durum Kazakistan'da da gündeme gelebilecek ve Rusya geçmişten gelen haklarını ve Rus asıllı toplulukları öne sürerek Kazakistan'ın kuzeyinde egemenlik hakkı ileri sürebilecektir. Batı merkezli yeni dünya düzeni planlarında Rusya'nın Slav dünyası liderliği kabul edilmekte ama Ukrayna ve Kazakistan'da yaşayan Rus asıllı topluluklara

dayanılarak Rusya'nın bu iki büyük ülkeyi bölme hakkı olduğu kabul edilmemektedir. Nitekim bu doğrultuda, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra geçen yirmi beş yıllık zaman dilimi içerisinde Kuzey Kazakistan'dan epeyce bir Rus asıllı insan yeniden Rusya Federasyonu topraklarına geri dönerek, Kazakistan'daki Rus nüfusun azalmasına giden yolu açmıştır. Buna karşılık Ukrayna'da yaşamakta olan yirmi milyonu aşkın Rus asıllı nüfus bu ülkeyi terk etmeyerek ülkenin doğusunda Rusya'nın gelecekte hegemonya öne sürebilmesinin ortamını canlı tutmağa çalışmıştır. Kazakistan'da Rus nüfusun zaman içerisinde azalmasının, gelecekte Rusya'nın ülkenin kuzeyinde hak iddia etmesini önleyemeyecektir. Özellikle Rusya Federasyonunun Kuzey Asya'daki hegemonyasını sürdürme iddiası, Kazakistan'ın kuzeyini de Rusya açısından çekici kılmaktadır. Kuzey Asya'da hegemonyasını sürdürmek isteyen bir Rus emperyalizminin kolay kolay Kuzey Kazakistan'dan vazgeçmesi mümkün görünmemektedir. Bu nedenle, Rusya devleti bugün kendine yakın kadrolarla Kazakistan'ın ulusal çıkarlarına paralel bir doğrultuda yönlendirilmesini sağlamağa çalışmakta, bu büyük ülkenin kendi denetimi altından kayarak bağımsız bir Orta Asya Birliğine yönelmesini istememektedir. Kazakistan önderliğinde kurulabilecek bir Orta Asya Birliği, Rusya merkezli Bağımsız Devletler Topluluğu oluşumunun sonu olacağı için, Rusya kesin olarak Nazarbayev tarafından gündeme getirilmiş olan Orta Asya birliğine sıcak bakmamaktadır. Rusya günümüzde eski koruyucusu olduğu Sırbistan'a sahip çıkamazken ve Sırp ülkesinin uluslararası hukuka göre bir parçası konumunda bulunan Kosova'nın bağımsızlığını önleyemezken, Doğu Ukrayna ve Kuzey Kazakistan'da emperyal olarak etkili olabilmesi son derece zor görünmektedir. Rusya Kosova'nın bağımsızlığını önleyemeyince, karşıt adımını Güney Osetya'da atarak bu ülkeyi kendi sınırları içerisindeki Kuzey Osetya ile birleştirmiş ve ayrıca bu küçük ülkenin komşusu olan Abhazya Cumhuriyetinin bağımsızlığını da tanımıştır. Slav birliğini oluşturamayan Rusya'nın yeniden eskisi gibi Türklerin ve Müslümanların yaşadıkları bölgelere geri dönmesi, küreselleşme döneminde geçmişten gelen tepkiler olarak çelişkili durumlar ve yeni siyasal karışıklıklara meydan vermiş, bu yüzden de Rusya Federasyonu ile batı dünyası arasında ciddi gerginlikler yaşanmıştır. Batı blokunun küreselleşme görünümü altında yeni bir tür emperyalizmi bütün dünyaya dayatması karşısında, tüm dünya ülkeleriyle beraber Rusya 'da tepki göstererek,

yakın çevre olarak ilan etmiş olduğu ilgi alanındaki hegemonya girişimlerini sürdürmektedir. Bu durum Kazakistan'ın geleceğini de yakından ilgilendirmekte ve giderek emperyalleşen Rusya eski Sovyet cumhuriyetleri üzerindeki baskılarını artırmaktan çekinmemektedir. Orta Asya ile beraber Kafkasya ve Balkanlar'da Rusya'nın bir-biri ardı sıra benzeri çıkışları sürekli olarak gündeme getirdiği gözlemlenmektedir.

Kazakistan'ı bekleyen Çin ve Rus işgali tehlikelerine karşı batı bloku adına duruma müdahale etmek isteyen Amerika Birleşik Devletleri, Çin ve Rus hegemonyasına karşı kendi denetimi altında bir Türkistan Birliği projesini gündeme getirmiştir. Bunun için on birinci yüzyılda eski Türk rönesansının yaşanmış olduğu bölgenin merkezindeki Taşkent şehri merkez olarak seçilmiştir. Taşkent'in başkent olacağı bir Türkistan Federasyonu ya da Birliği projesi, Özbekistan üzerinden ABD aracılığı ile gerçekleştirilmek istenmektedir. Ne var ki, bugünkü Özbekistan yönetimi ve önderliğinin Sovyet döneminden kalma Rusya'ya yakın kadrolardan oluşması nedeniyle, Taşkent merkezli Türkistan Federasyonu projesi geliştirilememiştir. ABD bu doğrultuda Kerimov'a karşı bir darbe düzenleyince, Rusya'nın yardımı ile Amerika Özbekistan'dan kovulmuştur. Benzeri bir darbe senaryosu Azerbaycan'da da iflas edince, ABD'nin Türk Cumhuriyetlerini Rusya kadrolarına karşı darbe girişimleri ile ele geçirme senaryoları açığa çıkmıştır. Bu durumun en son çekişmesi Kırgızistan'da yaşanmış ve Rusya'ya yakın olan Akayev iktidardan indirilerek yerine ABD destekli bir yeni iktidar Soros destekli bir turuncu devrim girişimi ile sağlanmak istenmiştir. Kırgızistan'da başlamış olan çekişme süreci tıpkı Ukrayna'da olduğu gibi ABD-Rusya yarışı doğrultusunda sürmekte ve gelecekte yeni sıcak olaylara zemin hazırlamaktadır. Özbekistan'ın Sovyet döneminde önemli bir tarım ve endüstri merkezi olması ve Orta Asya'nın en kalabalık ülkesi konumunu sürdürmesi nedeniyle, Özbekistan olmadan bir Türkistan Federasyonu kurulamayacaktır. ABD'nin Çin'in önünü kesmek üzere gündeme getirmiş olduğu bu projenin asıl hedefi, gelecekte Doğu Türkistan'ı Çin'den kopararak, Çin gibi bir büyük gücün Orta Asya'ya girişini önlemektir. Çin ise tamamen tersi bir çizgide, işgal ederek sınırları içerisine almış olduğu Doğu Türkistan'dan hareket ederek batı Türkistan'ı da almak istemektedir. ABD'nin günümüzde sürdürmekte olduğu

Afganistan savaşının bir nedeni de, Çin'in Doğu Türkistan üzerinden Orta Asya ülkelerine girişini önleyebilmektir. Özbekistan ve Kırgızistan'dan kovulmuş olan ABD'nin Çin ya da Rusya'nın orta Asya'da önlerini kesebilmek için yeterli bir düzen kuramadığı açıkça ortaya çıkmıştır. CİA destekli oluşturulan sahte düşman Taliban ile savaş ABD'nin Orta Asya'ya askeri olarak yerleşmesini sağlamakta, Afgan savaşının Pakistan üzerinden bölgeye yayılmak istenmesi ve bir Özbek generalin Türkiye üzerinden savaşta kullanılmak istenmesi de, ABD'nin kovulmuş olduğu Özbekistan'a savaş nedeniyle müdahale etmeğe hazırlandığını göstermektedir. Bu koşullarda ABD Orta Asya'da Çin ve Rusya'ya karşı tek başına mücadele etmek istememekte ve Nato üzerinden bütün batılı ülkeleri Afganistan'a getirerek, Çin ve Rusya'ya karşı bir batı ittifakının Orta Asya'da savaşarak batı hegemonyasında bir yeni dünya düzeni arayışı içine girmektedir. Bu tür bir yaklaşımın ne derece doğru olduğu tartışma konusu olmakta ve ABD saldırganlığına bütün batılı ülkelerle beraber Türkiye'nin de dahil olduğu dünya devletleri alet olmak istememektedirler. ABD, Afganistan ve Çeçenistan üzerinden İslami görünümlü bir terör hareketini güneyden kuzeye doğru tırmandırarak bütün Orta Asya ülkelerini hedef alırken, Türkistan devletleri Çin ve Rusya'ya olduğu kadar ABD'ye karşı da mesafeli bir tutum içerisine girmektedirler. Afgan savaşı için Pakistan'ı harcayan ABD'ye, hiç bir bölge ülkesi güvenmemekte, bir an önce bölgede barışın gerçekleşebilmesi için Orta Asya ülkeleri dünya devletleri ile dayanışma içerisine girmektedirler.

Batı dünyasının ABD, Avrupa Birliği ve İsrail olarak üçe bölünmesi ve Türkiye üzerinde her üç merkezin bir hegemonya mücadelesine kalkışması nedeniyle, Türkiye üzerinden Türklüğün merkezi olan Orta Asya'yı ele geçirme senaryoları geçerlilik kazanamamıştır. Türkiye cumhuriyeti dünyanın merkezi bölgesinde bir Ön Asya devleti olarak varlığını korurken, Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetlerine gerektiği kadar yakınlık sağlayamamıştır. Batılı merkezlerin Türkiye üzerindeki hegemonya çekişmesi de Türkiye Cumhuriyetinin Orta Asya bölgesindeki Türk devletlerine öncülük yapabilmesini önlemiştir. Türkiye Cumhuriyetinin öncülüğünde bir büyük Türk Birliği gerçekleşemeyince, Orta Asya ve Ön Asya birbirlerinden farklı konjonktürlere sürüklenmiş ve Türkiye cumhuriyeti de bulunduğu bölgedeki sıcak gelişmeler nedeniyle Ön Asya bölgesine kilitlenmiştir. Sovyetler

Birliği sonrasında demirperdenin kalkması üzerine dünyaya açılmış olan Türkistan Cumhuriyetleri sahipsiz kalmışlar, bağımsızlığın ilk yıllarında ciddi yanlışlara sürüklenerek bocalamaktan kurtulamamışlardır. Orta Asya'ya Türkiye üzerinden müdahale etmek isteyen ABD, Avrupa Birliği ve İsrail anlaşılmayınca, hem Ön Asya hem de Orta Asya ciddi çekişme alanları olarak öne çıkmış ve bu durumdan da emperyalist devletler yararlanmak istemişlerdir. Orta Asya ve Türk dünyasına Türkiye üzerinden müdahale edemeyen batlı emperyal merkezler bu kez, Türkiye Cumhuriyetinin diğer Türk devletleriyle birlikte hareket ederek bir büyük Türk Birliğini oluşturmasını önlemek üzere, Kuzey Irak üzerinden geliştirdikleri Kürdistan projesini Türk devletine bölücü bir amaçla dayatmışlardır. Türkiye bu sorunla uğraşarak kendi birliğini koruma noktasına sürüklenince, Kafkasya ve Orta Asya'da yer alan Türk devletlerinin bir büyük Türk Birliği çatısı altında birleşmelerini gerçekleştirememiştir. Türkiye Cumhuriyetinin bir Ön Asya ülkesi olarak daha çok Orta Doğu, Balkanlar ve Kafkaslar üçgeninde hapsedilmesi nedeniyle, Orta Asya bölgesi sahipsiz kalmış ve bu noktada bölgenin en büyük devleti olarak Kazakistan öne çıkmak zorunda kalmıştır. Kazakistan Çin, Rusya ve Hindistan üçgenine hapis olan Orta Asya bölgesini kurtarabilmek üzere bir Orta Asya Birliğini gündeme getirmiştir. Türkiye'nin Ön Asya'ya hapsedilerek saldırıya uğradığı bu aşamada, Türk Cumhuriyetlerinin Kazakistan'ın önderliğinde bir Orta Asya Birliğini gerçekleştirmeleri hem bölge hem de dünya barışına hizmet edecektir. Böylece bir Çin ya da Rus işgaline karşı, Türkistan devletleri işbirliği içerisinde güçlü bir biçimde direnebilecekler, Afgan savaşının Pakistan üzerinden yayılma sinyallerine karşı bir Hindistan saldırısına da aynı biçimde karşı koyabileceklerdir. Avrasya kıtasını çevirmiş olan üç büyük dev ülkenin Orta Asya'ya girmelerini önleyecek en önemli girişim, Kazakistan'ın önderliğinde kurulacak bir Orta Asya ya da Türkistan birliği olacaktır. Orta Asya Türkleri artık kendi aralarındaki çekişmeleri bırakarak, yaşadıkları Türkistan topraklarında eskiden olduğu gibi bir büyük Türkistan Federasyonunu kurabilirlerse, o zaman Çin işgali altında erimekte olan Uygurlu kardeşlerini de kurtarabilecekler ve böylece doğusu ve batısı ile Türkistan'ı yeniden bir araya getirerek, Sovyetler birliği sonrasında Orta Asya topraklarında yeni bir emperyalist işgale izin vermeyeceklerdir. Orta Asya Türkleri ile Ön Asya Türkleri

önce kendilerini kurtararak ayakta kalacaklardır. Ön Asya'da kurulacak bir Merkezi Devletler Birliği ile Orta Asya'da oluşturulacak bir Orta Asya Birliği daha sonraki aşamada biraraya gelerek, Bakü merkezli büyük Avrasya Konfederasyonunu gerçekleştirebilme doğrultusunda beraberce hareket edebileceklerdir. Taşkent merkezli Orta Asya Birliği daha sonraki aşamada Bakü merkezli Merkezi Devletler Birliği ile birleşerek, Çin'e, Rusya'ya, Hindistan'a ve Arap birliğine karşı yeni bir denge unsuru olarak, Avrasya Konfederasyonunu devreye gerçekleştirebilecektir. Böylece ABD ya da bir başka batılı güç Afganistan ya da Pakistan üzerinden Asya'nın yeni kutup başı dev ülkeleriyle savaşmak zorunda kalmayacak, dünyanın merkezindeki otorite boşluğu Türk devletlerinin komşularıyla bütünleşmesi sayesinde doldurulabilecektir.

Kazakistan'ın öncülüğünde bir Orta Asya Birliği ile Türkiye Cumhuriyetinin öncülüğünde bir Merkezi Devletler Birliği'nin gelecekte Bakü merkezli bir araya gelmesiyle, Avrasya Birliği tıpkı Avrupa Birliği gibi öne çıkacak ve böylece dünyanın merkezinde oluşacak bir Avrasya kutbu, çok kutuplu dünyada kutup başlarının merkezi alanda çekişmelerini ya da savaşlarını önleyebilecektir. Küreselleşme döneminin bitmesi ve ABD merkezli tek dünya düzeninin geride kalması dikkate alınır, Çin, Rusya, Hindistan ve Brezilya gibi dev ülkelerin uluslararası alanda etkili bir biçimde öne çıkmalarıyla başlamış olan çok kutuplu dünya düzeninin barış içerisinde yoluna devam edebilmesi için Avrasya bölgesinde yeni bir oluşuma gereksinme vardır. Ön Asya'da gerçekleşecek bir Merkezi Devletler Birliği ile, Türkistan topraklarında kurulacak bir Orta Asya Birliği, geleceğin Avrasya oluşumunun öncüleri olacak ve yeni bir kutup olarak dünyanın merkezindeki otorite boşluğunu dolduracağı için dolaylı olarak dünya barışına da hizmet edecektir. Kazakistan ve Türkiye iki kardeş ve akraba ülkeler olarak kendi bölgelerindeki oluşumların başını çekmeli ve daha sonra komşuları ile bir araya gelerek bölgesel birliklerini bir an önce emperyalist dev ülkelere karşı kurmalıdırlar. Türkiye ve Kazakistan Cumhuriyetleri geleceğin Avrasya kutbu için stratejik işbirliğini geliştirerek sürdürmelidirler. Kalıcı dünya barışı için böylesine bir işbirliği kaçınılmazdır.

5. Panasyacılık ve Türkiye

Dünya haritasına bakıldığı zaman en büyük kıta olarak Asya'nın öne çıktığı görülmektedir. Dünyanın ana karası da denilen bu büyük coğrafyanın 45 milyon kilometre karelik alanı ile yeryüzü karalarının üçte birini oluşturduğu anlaşılmaktadır. Dünya haritası açıldığında yerkürenin doğu bölgesinde yer alan bu büyük kıta, ilk insanın tarih sahnesinde görülmesinden sonraki bütün devirlerde, en önemli bölge olarak önde gelen rollere sahip olmuştur. Sarı ırmağın kenarlarında ilk insan topluluğunun bir uygarlık düzeyine ulaşmasından sonra, Asya uygarlığın beşiği olmuş, kıtanın doğusunda başlayan medeniyetler zinciri İndus Irmağının kenarlarında bir ara dönem geçirdikten sonra Mezopotamya'ya ulaşmıştır. Bugünkü çağdaş uygarlığın temeli olan batı tipi yaşam tarzının, göçebelikten yerleşik düzene geçen insanoğlunun Mezopotamya'da ortaya koymuş olduğu yerleşik düzen sayesinde geçerlilik kazandığı anlaşılmaktadır. Tarih Sümer'de başlar diyen batılı tarihçiler, Mezopotamya uygarlığını çağdaş uygarlığın çıkış noktası olarak kabul ederler ama her nedense bunun arkasında var olan Asya uygarlıklarının getirmiş olduğu önemli katkıları bir batı fanatizmi içinde görmezden gelmektedirler. Çin ve Hint uygarlıkları, Türk uygarlıkları ile beraber, bugünkü dünya uygarlığının çıkış noktaları olmuş ve bütün bu gelişmeler Asya kıtasının çeşitli bölgelerinde birbirini izleyerek tarih içinde yerini almıştır.

Asya kıtası genel olarak değerlendirilirken, tarihi ile beraber coğrafyasının da dikkate alınması, kıtasal oluşumların açıklanması açısından önem taşımaktadır. Tarihin çeşitli dönemlerinde bu kıtada çeşitli insan toplulukları öne çıkmış, bunların arasındaki çekişmeler bazen savaşları beraberinde getirmiş, bazen de bunun tamamen tersi bir çizgide yeni oluşan güç merkezleri bölge üzerinden kıtaya egemen olarak, belirli bir dönem barışı ortamını kıtanın genelinde geçerli kılabilmiştir. Bu gün batı dünyasının en büyük gücü olarak Atlantik emperyalizmi, çağdaş medeniyetin beşiği olan Mezopotamya'ya gelerek bu merkezi alanı işgal etmiş, şimdi de burayı üs yaparak bütün Asya kıtasına doğru bir hegemonya savaşını başlatmağa çabalamaktadır. İnsanlık tarihinin oluşturduğu bütün birikimleri, batı blokunun dünya egemenliği için kullanmayı bir misyon olarak benimseyen Atlantik emperyalizmi, İsrail Siyonizmi ile el ele vererek, dünyanın en büyük kıtası olan Asya'yı fethetmek için yola çıkmışlardır. Yirminci

yüzyılın başlarında iki büyük cihan savaşı sonrasında oluşturulan soğuk savaş koşullarında Sovyetler Birliği bir Asya gücü olarak, batılılara karşı bir kutup oluşturuyor ve böylece eski dünyayı yenedünyanın saldırganlığına karşı koruyordu. Ne var ki, bir gece ansızın Rusya Federasyonu bu sosyalist düzenden vazgeçince, dünya batı merkezli kapitalist emperyalizmin her türlü saldırısına karşı açık bir duruma gelmiştir. Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışı üzerine merkezi coğrafyaya gelen batı emperyalizmi, bu kez Sovyetler Birliğinin dağılması üzerine, Orta Doğu üzerinden bütün doğu bölgelerini istilaya kalkışmakta ve bu kıtada var olan bütün büyük devletleri hedef alarak, dünya tarihinin en büyük kuşatmasına doğru hazırlanmaktadır. Rusya, Çin, Hindistan, İran ve Endonezya gibi her biri kendi başına kıtasal büyüklüklere sahip olan bu Asya devletlerinin tamamı büyük bir batı kuşatmasına hedef olurlarken, ya kendi içlerindeki sorunlarla ya da komşu ülkelerdeki sıcak gelişmeler ile uğraşmağa öncelik vermektedirler. Dünyayı yüzlerce yıl yönetmiş olan batı emperyalizmi bu durumdan yararlanarak Asya kıtasının her bölgesinden, kıtanın ortalarına doğru giriş yapmakta, Asya'nın batısından olduğu kadar doğusundan da, bu eski dünya bölgesini tümüyle ele geçirerek kendi hegemonyası altına almağa çalışmaktadır. Yerküreyi tek bir dünya devletine çevirme projesi, batının doğuya yönelik yeni saldırısını çok yönlü bir Asya kuşatması olarak gündeme getirmektedir.

Asya'nın bugünkü haritasına bakıldığı zaman, bu büyük kıtanın dört bir yanında birbirinden büyük dev ülkelerin yer aldıkları görülmekte ve batılıların başlatmış oldukları Asya kuşatmasının bu yüzden pek de beklendiği gibi sonuç vermeyeceği açıkça ortaya çıkmaktadır. Yirminci yüzyıl boyunca doğu bloku olan Sovyetler Birliğine patronluk yapmış olan Rusya Federasyonu bugün bile dünyanın en geniş ülkesi olarak karaların altıda birini işgal etmektedir. Keza Çin ya da Hindistan veya dünyayı beş asır yönetmiş olan Avrupa kıtasından büyük alanları kapsamaktadırlar. İran, Pakistan ve Endonezya gibi büyük ülkeler ise yeryüzü haritasındaki bütün büyük devletler ile mücadele edebilecek büyüklüğe sahip bulundukları için sadece Asya kıtasındaki değil ama dünyanın diğer bölgelerindeki gelişmelerde de etkili siyasal güçler olarak yer alabilmektedirler. Böylesine geniş bir kara kıtasının etrafında çeşitli ada devletleri yer almış ve bölge coğrafyasında özel önemlere sahip olabilmişlerdir. En büyük adalar

devleti olan Endonezya, Hindistan ve Çin arasında kalan alanda etkili güç olarak öne çıkarken, Japonya, Filipinler ve Malezya da diğer ada devletleri olarak tarih sahnesindeki yerlerini almışlardır. Batı sömürgeciliği beş yüzyıl önce Avrupa merkezli olarak başladığı zaman, Asya'nın hemen hemen her bölgesi sömürgeciliğin kölesi olmuş ve yüzyıllarca batılıların hegemonyaları altında ezilmişlerdir. Asya tarihi özellikle son yüzyıllarda dünya sömürgecilik tarihinin önemli bir parçası haline gelmiştir. Etrafı ada devletleri ile çevrili olması da Asya kıtasını batılılar açısından cazip kılmış, dünya denizlerine egemen olmak isteyen Atlantik güçleri, bu ada devletlerini fethederek kıtaya buralardan girmişlerdir.

Asya tarihinin sömürgecilik tarihi açısından en ilginç ülkesi olan Japonya, hem batı sömürgeciliğine karşı direnmiş hem de kendi sömürgeciliğini karşı kıyıdaki komşu Asya ülkeleri üzerinde denemiştir. İngiltere'nin kendi güvenliği için Hollanda'yı Almanya'dan, Belçika'yı Fransa'dan kopardığı gibi, Japonya'da Kore'yi ve Mançurya'yı Çin'den kopararak kendi güvenliğini bu büyük devlete karşı sağlamağa çalışmıştır. İngilizler, Fransızlar, Hollandalılar ve Portekizliler Asya'nın adalarını ele geçirdikten sonra kıtanın içlerine girerek dünyanın en büyük kıtasını batılılar olarak kuşatmağa çalışırken, Asya'nın en doğusunda Pasifik okyanusu üzerinde yer alan bir ada devleti olarak Japonya bu duruma karşı çıkarak, batılılar ile sürekli olarak çatışmış ve teslim olmayarak, kendisinin merkezinde yer aldığı bir Doğu Asya imparatorluğu oluşturmağa çaba göstermiştir. Batı devletlerinin sömürgeci saldırılarının başladığı on altıncı yüzyılda korunmak için içe dönük bir yaşam düzenine yönelen Japonya, on dokuzuncu yüzyılın ortalarına kadar bu tavrını sürdürmüş ve 1858 yılı itibarıyla dışa açılarak, karşı kıyıları ele geçirme üzerinden Doğu Asya sömürgeciliğine başlayarak, bu bölgelere batılı devletlerin gelmesini önlemeğe çalışmıştır. Osmanlı İmparatorluğunun dış dünyaya açıldığı dönemde aynı tutumu izleyen Japonlar, batılı devletlerin Asya kıtasını ele geçirmelerine karşı güçlü bir mücadeleye girişmiş ve bu doğrultuda kıtanın doğu kıyılarını ele geçirerek, Doğu Asya'da bir batı sömürgeciliğinin kendisini tehdit etmesini önlemek üzere kendi sömürgeciliğini kıtanın doğu bölgelerinde yaygınlaştırmaya çalışmıştır. Asya'nın tamamını ele geçirmek mümkün olamayacağına göre, kıtanın doğusunu ele geçirme ile yetinen Japon devleti kendisini imparatorluk ilan ederek,

batılı emperyal güçler ile bire bir mücadele etmeye kalkışmıştır. İngilizler bütün Hindistan'ı, Pakistan'ı ve Malezya'yı sömürgeleştirirken, Çin gibi kıtasal bir ülkeyi afyon kaçakçılarını kullanarak afyon ticareti ile uyuşturarak uyutmuş, kıtanın ortalarına doğru yöneldiği aşamada karşısından Rusya imparatorluğunu bulmuştur. Rusya'nın kuzeydeki gücü Asya'yı batılılara karşı korurken, Japonya'da kıtanın doğusu üzerinden geliştirdiği hegemonya düzeni ile batılıların kıtayı ele geçirmelerini önlemeğe çalışmıştır.

Batılı ülkeler bütün dünya kıtalarını ele geçirirken yaptıkları gibi önce Hristiyan misyonerleri Asya'nın her bölgesine göndermişler ve bunların etkinlikleri sayesinde Hristiyanlaştırdıkları Asyalıları işbirlikçi elemanlar olarak işgal ve sömürge eylemlerinde kullanmışlardır. Asya tarihinin derinliklerinden gelen mistik dinler, Doğu Asya ülkelerinde fazlasıyla yaygınlık kazandığı için batılı ülkeler kendi dinlerini bu bölgelere sokmakta zorlanmışlar. Sömürgeciler Pasifik okyanusu üzerinden sarı denize gelerek Japonların karşısına çıkarken, Hristiyan misyonerler de metafizik Asya dinlerinin geçerli olduğu ülkelerde batı kuşatmacılığının öncülüğüne soyunmuşlardır. Avrupalı ülkelerin saldırıları karşısında içine kapanan Japonya sonraki dönemde dışa açılma aşamasına geldiği zaman, on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında denizlere açılmış yeni bir batılı güç olarak Amerika Birleşik Devletlerini karşısında bulmuştur. Amerikalılar önce kendi içlerinde eyaletleri bir araya getirerek birliklerini sağlamışlar, daha sonraki aşamada Amerika'yı Avrupalı sömürgecilerden temizleyebilmek üzere harekete geçmişler ve bu doğrultuda okyanuslara egemen olmağa çalışırken, Pasifik okyanusu üzerinden Sarı denize kadar ulaşmışlardır. Amerikalılar ile karşılaşmak Japonya tarihinde bir dönüm noktası olmuş, Japonlar bir Asyalı sömürge imparatorluğu olarak düzenlerini geliştirirken, Amerikalılar ile karşı karşıya gelmişlerdir. Osmanlılar İngiltere ile karşılaşarak Tanzimat ve Islahat reformlarına yönelirken, Japonlar 'da dış dünyaya açılma yolunda Meiji reformları ile karşılaşmışlardır. Japonlar bu reformlar ile geleneksel toplum yapısından modern bir sosyal düzene yönelmişler, devleti yenilerken imparatora bağlı güçlü bir ordu oluşturarak, batılı emperyal devletler ile benzer bir siyasal güç haline gelmişlerdir. Bir anlamda batılılaşmanın içine giren Japonya tıpkı batı gibi bir modern devlet haline gelerek Asya kıtasında öne çıkmıştır.

Japonlar Amerika ile beraber modernleşerek güçlü bir devlet haline gelince, geleceğin dünya imparatorluğuna o dönemde hazırlanan Amerika Birleşik Devletleri Japonları önce Çin'in daha sonra 'da Rusya'nın üzerine sürmüş, kendisi savaşaacağına, Japonya'yı bir Asya devleti olarak bu kıtanın en büyük iki devleti ile savaşa zorlamıştır. Japon toplumunun dışa açılarak yenilenmesi ile devlet ve ordunun güçlenmesinde yardımcı olan Amerikalılar daha sonra kendi yarattıkları bir modern askeri devlet olarak Japonya'yı Rusya ve Çin'in güçlerinin kırılmasında kullanmışlardır. Ordusu yenilenen Japonya hemen Çin'e saldırarak karşı kıyıları bu büyük devletin elinden kurtarmağa çalışmıştır. Sanayi alanında da reformlarla yenilenen Japonya, giderek artan üretimi ile bir emperyal devlet haline gelmiş ve ürettiklerini dışarıya pazarlamak için, Asya kıtasının belirli bölgelerini işgal ederek kendisi için pazar haline getirmeğe çalışmıştır. Bu dönemde Japonya Kore yarımadasını işgal ederek karşı kıyıda kendi güvenliğini Çin'e karşı sağlayacak bir Kore devletinin kurulmasını sağlamıştır. Kore devletinin kuruluşunu sağlayan Japonya daha sonraki aşamada bu devletin kuruluşunu zorla Çin devletine de kabul ettirmiştir. Doğu Asya'nın güney bölgesinde Çin'in hakkından gelen Japonya, Kore devletinin kuruluşundan sonra kıtanın kuzey bölgesine yönelerek Rusya ile karşı karşıya gelmiştir. Yirminci yüzyılın ilk yıllarında yapılan Rusya-Japonya savaşı Doğu Asya emperyalistinin galibiyeti ile bitmiştir. İki yıl süren bu savaşın sonucu dünya tarihinin yönlenmesinde çok önemli etkiler yaratmış, bir kuzey gücü olarak Rus Çarlığı batılı ülkeler ile dünyanın merkezi coğrafyasında karşı karşıya gelince, Japonlar Rusları arkadan vurarak devre dışı bırakmışlardır. Rus Çarlığının çöküşünde ve Birinci Dünya Savaşı sürecinde Rusya'nın batılı ülkeler ile sürdürdüğü rekabeti gücünü ve şansını kaybetmesi üzerine ilk cihan savaşını Atlantikçiler kazanmıştır. Ruslar Trans-Sibirya demiryolu ile Asya'nın doğusuna girmeğe çaba gösterirken, Japonya'nın modern ordusu Rus topraklarına girerek Çarlık düzenini yıkmışlardır. Japonya gibi küçük bir devletin Rusya gibi bir dev ile savaşmasının arkasında ciddi bir Amerikan desteği olmuştur. Amerikalılar güçlendirdikleri Japonya'yı Asya devlerinin gücünü kırmak üzere piyon gibi araziye sürmüşlerdir.

Birinci Dünya Savaşı öncesinde Avrupa'nın İngiltere, Fransa ve Almanya gibi üç dev ülkesi, dünyanın çeşitli bölgelerini paylaşmak ve

daha fazla pay alabilmek üzere ciddi bir yarışa girince, karşılarında Kafkasya üzerinden Orta Doğu'ya inmeğe çalışan bir Asya devi olarak Rusya'yı görüyorlardı. Modernleşen Japonya ABD desteği ile bir Doğu Asya gücü haline gelirken, aynı zamanda Kuzey Asya gücü olan Rusya'nın tasfiye edilmesinde savaşın karşı tarafı olarak kullanılıyordu. Japon gücü bu derece artarken, batılıların Asya kıtasına dönük manevralarında bu ada devletini bir uzak partner durumuna getiriyordu. Bir ada ülkesi olarak Asya'nın karalarından uzakta tutulan Japon devleti, bu kıtanın büyük devletlerine esir olmak istemiyor ve küçüklüğüne rağmen, modernleşen devlet ve toplum yapısı ile hem Asya kıtası üzerinde söz sahibi olmak istiyor, hem de bu kıtadaki etkinleri aracılığı ile dünya kamuoyunda belirleyici bir siyasal güç olarak öne çıkmağa çalışıyordu. Koskoca Asya kıtasının Rusya, Çin ve Hindistan gibi dev ülkeler ile kaplı olması yüzünden kıtanın içlerine doğru dürüst giremeyen Japonya geleneksel Asya dinlerinin kapladığı geniş arazilerdeki nüfus yoğunluğunu dengelemek üzere kıtanın batısındaki Müslüman topluluklara yöneliyordu. Üç büyük Asya devine teslim olmak istemeyen Japonya, Çin ve Rusya savaşlarını kazanarak kendisine güven duyma noktasına geldiğinde, yeni bir emperyal doktrin olarak Panasyacılığı bir anlamda Büyük Asyacılık biçiminde öne sürüyordu. Bu görüşe göre, batılı emperyal devletlerin Asya kıtasını ele geçirmelerini önleyebilmek için bütün Asya ülkelerinin bir araya gelerek Japonya'nın önderliğinde birleşmeleri gerekiyordu. Böylece, Japonya gibi bir küçük devlet sahip olduğu güçlü ordusu ve donanmasıyla Asya birliğinin patronu olacak, batılı emperyalistler ile Çin, Rusya ve Hindistan gibi ülkelerin Asya'da egemen olmalarını önleyebilecek bir kıtasal oluşum gerçekleşecekti.

Japonya Rusya ve Çin ile savaşa girerken Osmanlı İmparatorluğu ile yakın ilişkilere giriyor, İslam dünyasının patronu konumundaki Osmanlı padişahı ya da halifesi ile antlaşmalar imzalama aşamasına geliyordu. Merkezi coğrafyada İngiltere, Fransa, Almanya ve Rusya gibi dört büyük ülke ile sürekli çekişme noktasında olan Abdülhamit Ertuğrul Fırkateyni isimli bir gemiyi donanma mensupları ile Japonya'ya gönderiyordu ama bu gemi Sarı denize girerken azgın surlarda batıyor ve bu nedenle Abdülhamit'in denge sağlama politikası yatıyordu. Osmanlılar merkezi coğrafyada ayakta kalmağa çalışırken Japonya ile temasa geçmeleri dünya dengelerinin gerektirdiği

bir girişimdi. Osmanlılar da tıpkı Japonlar gibi batılı emperyalistlerin saldırılarına karşı tek kalmamak ve diğer ülkeler ile yakın ilişkiler kurarak yeni dengeler yaratmağa çalışıyorlardı. Asya'nın doğusundaki Japonya ile batısındaki Osmanlı devleti koskoca kıtayı aşarak bir araya gelmek ve ortak bir tavır koyma gereğini fazlasıyla hissediyorlar, Asya topraklarında karşı karşıya geldikleri Rusya gibi bir dev ülkeyi işbirliği içinde arkadan vurarak yarıştan uzaklaşmasını sağlamağa çalışıyorlardı. Japonların Rus savaşını kazanmasıyla Çarlık rejimi çöküyor ve Osmanlı devleti ile beraber batılı ülkeler de ciddi bir tehditten kurtuldukları için rahatlıyorlardı. Şintoizmi din olarak seçen Japonlar, Taoist Çinliler ile Budist Hintlilere karşı Müslümanlar ile yakınlaşmayı ve işbirliği yapmayı tercih ediyorlardı. Asya'nın doğusundaki Japonya, kıtanın batı bölgelerinde yer alan büyük bir Müslüman nüfus olduğunu görüyor ve bunlarla kıtadaki rakiplerine karşı ciddi bir işbirliği geliştirmek istiyordu. Japon İmparatoru ile Abdülhamit arasında başlayan sıcak ilişkiler gelişme aşamasına gelince, Ertuğrul gemisinin batışı yaşanıyor ve bu üzücü olay üzerine Asya'nın doğusundaki ve batısındaki ülkelerin bir araya gelerek ortak bir tutum belirlemeleri geride kalıyordu. Osmanlı imparatorluğunu yıkarak merkezi alanı ele geçiren batılı ülkeler eski Osmanlı topraklarından hareket ederek, Asya kıtasının içlerine doğru saldırıya geçmeğe çalışıyorlar ama Balkanlar ve Orta Doğu bölgelerindeki savaşların çok büyük kayıplara meydan olması yüzünden kıtanın iç bölgelerine tam olarak giremiyorlardı. Orta Doğu'da başlayan sıcak çatışmalar, bu yüzden Orta Asya'ya doğru genişletilemiyordu.

Panasyacılık bir anlamda, Panslavluluk, Panislamcılık, Pantürkçülük, Panturancılık gibi bir siyasal akımın adı oluyordu. Birinci dünya savaşı öncesinde Rusya Panslavluluk, Almanya Panislamcılık, Macaristan Panturancılık, gibi akımların öncüsü oluyorken, bölgeden gelen Türkçü birikim, Osmanlı imparatorluğunu da biraz da İngiltere'nin etkisiyle Pantürkçülüğe yönlendiriyordu. Tam bu aşamada hem ayakta kalabilmek hem de diğer emperyalistlere karşı Asya kıtası üzerindeki etki alanını genişletmek isteyen Japonya, Panasyacılık akımını öne çıkararak yaymağa çaba göstermiştir. Diğer pancılık akımları batı üzerinden Avrupa kaynaklı olarak gündeme getirilirken, son derece sınırlı koşullarda hareket eden Japonya etki alanını genişletebilmek üzere, Büyük Asyacılık anlamında Panasyacılığı yeni

bir akım olarak dünya kamuoyuna sunuyordu. Japonya kendi öncülüğünde Asya ülkeleri arasında sıkı bir birliğin kurulmasını isterken, batılı emperyal devletler ile Asya'nın üç büyük kıta devletinin dışında kalan devletleri birleşerek kendini koruma eylemine davet ediyordu. Özellikle Orta Asya bölgesinin boş olması ve bu çok büyük alanının yakın gelecekte Rusya, Çin ve Hindistan gibi büyük ülkelerin eline geçmesi, ya ABD veya İngiltere gibi emperyal devletlerin bu alanlara el koyabilmesi durumunda ise bütün Asya ülkeleri sömürge durumuna düşeceği için tüm Asya ülkelerinin sömürge olmamak üzere böylesine bir organizasyonu beraberlerinde getirmeleri gerekiyordu. Asya ülkelerini yabancı ve yerli emperyal devletlerin saldırı ve işgaline karşı koruyacak bir büyük Asya Birliği, eski sömürgeci Japonların aklına geliyordu. Japonlar Panasyacılığı bir yeni siyasal akım olarak destekliyor ve bu doğrultuda Asya devletlerini bir araya getirecek adımlar atıyorlardı.

Japonların Panasyacılığı Orta Asya ve Ön Asya bölgelerinde çok kalabalık Müslüman nüfuslar ayrı devletlerin çatısı altında yaşamalarını sürdürdrebildikleri için, zamanla İslam dünyasını birleştirmeye yönelmiştir. Japonlar, Panasyacılık yaparak diğer pancılık akımlarının önünü kesmeğe çalışmışlar ve diğer pancılık akımlarını iyi kullanan Almanya, Rusya, ve diğer emperyal devletlerin Orta Asya'da önlerini kesebilmek üzere tüm Asya ülkelerinin birlikteliğini ve birleşmelerini savunmuştur. Dünyanın en büyük kıtasındaki devletlerin bir araya gelmeleri ve bir Büyük Asya Birliği çatısı altında dünya önüne çıkmalarıyla gerçekleşecek olan Panasyacılık, beraberinde yeni bir barış düzeni getireceği için yeni cihan savaşlarını önleyerek insanlığa barış içinde mutlu bir gelecek kazandıracaktır. Hristiyan dünyasının tüm dünyaya yayılan misyonerliğinin kucığına düşen Asya ülkelerinin kurtulabilmesi, ancak böylesine büyük bir Asya birliği ile mümkün olabilecektir. Ayrıca Osmanlı devleti ile yapılacak işbirliği de böylesine bir kıtasal birliği güçlendirerek hem batılı emperyalistlerin hem de dev Asya ülkelerinin hegemonyalarının kırılmasını sağlayabilecektir. Japonya'nın İslam dini ile karşılaşması çok ileri bir aşamada gündeme gelmiş ve geleneksel Şintoizm dinini, Taoizm ve Budizm dinleri ile beraber elde eden Japonlar Orta Doğu'daki İslam yayılmasından çok uzak kalmışlardır. Batılı sömürgecilerin deniz yolu ile Asya'ya Hristiyanlığı getirmelerine karşı Japonlar'da buna tepki

olarak Müslümanlığı öne çıkarmağa çalışmışlardır. Japon kalkınmasında rolü olan Amerikalılar'da Japonların Şintoizm dinini bırakarak Müslümanlığa geçmelerini desteklemiş ve bu doğrultuda Japonya'da camiler yapılarak, Japon ulusu Müslüman olmağa doğru yönlendirilmişlerdir. Osmanlı hegemonyası altında İslam güney Asya'dan kıtaya girmiş, Endonezya, Malezya, Bangladeş ve Pakistan gibi büyük Asya ülkeleri İslam dünyası içinde yer alarak, Asya içi dengelerde Japonya'nın İslam dünyasına yönelmesine neden olmuşlardır. Doğunun parlayan güneşi Japon İmparatorluğu, batının batan güneşi Osmanlı İmparatorluğu ile işbirliğine yönelirken, Osmanlıların elinde bulunan halifelğin ağırlığının Asya Müslümanları üzerinde kullanılması gibi bir yeni gelişmeyi de gündeme getiriyordu. Ayrıca, Kuzey Asya'da yaşayan Tatarlar 'da Japonya ile İslam ilişkilerini destekleyerek, Asya'da yeni dengelerin oluşumuna katkı sağlamağa çalışmışlardır.

Asya'nın yanı başında bir adalar ülkesi olan Japonya kıtadan dışlanmışlık görünümünü ortadan kaldırmak doğrultusunda Panasyacılığa yönelerek, Çin, Rusya ve Hindistan gibi büyük devlerin kıtaya sahip olmalarını önlemeğe çalışırken, aynı zamanda batılı emperyalistlere karşı da Panasyacılığı savunarak, bu doğrultuda Asya'nın Müslüman halklarını ve bunların patronu konumundaki Osmanlı devletini doğal ortak olarak seçmiştir. Japonlar Müslümanlığı Asya kıtasına egemen olma doğrultusunda kendi emperyal oyunlarına destek için kullanma doğrultusunda Osmanlılar ile diplomatik ilişkilere girmişler ve aynı çizgiyi daha sonraki aşamada Türkiye Cumhuriyeti ile yakınlaşarak devam ettirmeğe çalışmışlardır. İki dünya savaşı sonrasında, ABD merkezli yeni bir dünya düzeni ortaya çıktığı zaman, Amerikalılar Japonların önünü kesmek üzere ilk atom bombalarını bu ülke üzerine atarak Japon emperyalizminin önünü kesmek istemişlerdir. İkinci dünya savaşının gerçek suçlusunun Almanlar olmasına rağmen, Almanların batılı ve Hristiyan olmaları, Almanya'nın Avrupa ülkesi olması nedenleriyle, Amerikalılar Asya'ya ve bu kıtanın en eski emperyal gücü olan Japonya'ya atom bombası atarak sarı ırktan gelen Asyalı bir toplumu cezalandırmak istemişler ve bu yoldan yeni dönemde kendilerine uygun dengeler kurmağa çaba göstermişlerdir. Bu aşamadan sonra kolu kanadı kırılan Japonları Müslümanlığa çekebilmek üzere yeni mezhepler ve tarikatlar oluşturmuşlar, ayrıca Japonların emperyal amaçları için kullanmak

istedikleri Müslümanlığın içinde bu ülkeyi kontrol altına alarak, gelecekte Çin ve Japonya arasında bir sarı ırk birlikteliğinin gündeme gelmesini önlemek istemişlerdir. Amerikalılar kendi oluşturdukları Moon tarikatı üzerinden bütün Kore'yi Hristiyanlaştırmışlar, şimdi de Kore üzerinden Çin'de Hristiyanlığı yaymak doğrultusunda Moon tarikatının öncülüğünde yeni kampanyalara kalkışmışlardır. Çin gibi büyük bir ülke ile sarı ırk dayanışmasıyla bir araya gelebilecek Japonya'nın büyük tehdit oluşturacağı düşüncesi, hem atom bombası atılmasını hem de Japonya'nın Müslümanlaştırılmasını gündeme getirmiştir.

Panasyacılık akımının öne çıkışının bir nedeni de Türklerin ana vatanı olan Orta Asya bölgelerinde nüfus azlığı olmuştur. Nüfusları çok hızlı artan Çin ve Hindistan gibi dev ülkelerin gelecekte aç nüfusları için yeni yaşam alanları arama çabası içine girmek istemeleri gibi bir önemli sorun batılı ülkeler gibi Japonya'yı da düşündürmüştür. ABD ve batılılar Japonya'yı Rusya'ya karşı desteklemişler, Rusların kaybına ve çöküşüne zemin hazırlamışlardır. Ama savaş sonrası aşamada yeni bir dünya düzeni oluştururken Hristiyan Rusların büyük Asya gücü olarak öne çıkmasını desteklemişlerdir. Sovyetler Birliği gibi nispeten batılı görünen bir Asya gücünün dinleri devre dışı bırakan yapılanması ile desteklenmesi batılıların işine gelmiş, Japonların girmeyi düşündüğü bütün Orta Asya bölgeleri sosyalist rejimler altında Rusya'nın kontrolü altına girmiştir. Bir anlamda Büyük Asya Birliği Rusya'nın önderliğinde Sovyetler Birliği olarak oluşturulmuştur. Japonya ikinci dünya savaşının yenik ülkesi olmasına rağmen dolaylı bir batı desteğine sahip olan böylesine bir Rusya merkezli yapılanmayı hiçbir zaman kabul etmeyerek, Türkiye ile geleceğe dönük yakın ilişkileri geliştirmeğe çaba göstermiştir. Orta Asya kökenli bir ırk olan Japonlar, bugün yaşadıkları ada ülkesi olan Japonya'ya Miltattan önceki yüzyıllarda bugünkü Moğolistan bölgesinden gitmişlerdir. Japon dili ve kültürü incelendiği zaman Japon toplumunun Türk-Moğol kökenli topluluklardan birisi olduğu görülmektedir. Bu durumu iyi bilen Japonlar, Orta Asya bölgesine yönelik yeni hareketlerinde hem Türkleri hem de diğer bütün Ural-Alтай kökenli toplulukları yoldaş olarak görmektedirler. Adalarda giderek sıkışan Japonlar, Asya'nın üç büyük devi ile kıtasal hegemonya için yarışırken, Orta Asya'yı ve de özellikle Moğolistan'ı hedef ülke konumuna getirmekte ve bu bölgelere yönelik hegemonya planlarında hem Türklerle

hem de Müslümanlar ile işbirliği yapmağa çalışmaktadırlar. Adalara geldikleri anayurtları olan Moğolistan'a dönerek kıtanın ortalarında daha geniş bölgelere yerleşmek isteyen Japonlar, iki yüz milyona yaklaşan nüfusları ile başta Moğolistan olmak üzere Orta Asya bölgesinin diğer boş alanlarını doldurmağa hazır görünmektedirler. Orta Asya bölgelerine sızarak Asya'nın merkezine yerleşme planlarını sürrekli olarak yürüten Japonlar, bu konuda Osmanlı devletinin yerini alan Türkiye Cumhuriyetini doğal partner olarak seçmiş gibi görünmektedirler. Adalardaki rahatsızlıkları onları tersine bir göçe zorlamakta ve Moğolistan'dan gelen bir Moğol boyu olan Japonlar kendi geleceklerini Orta Asya'da kurmağa çalışırlarken, Rusya, Çin ve Hindistan'ın tepkilerini önleyebilmek üzere Türkiye Cumhuriyeti, diğer Türk devletleri ve İslam dünyası ile güçlü bir dayanışma içine girmeye çalışmaktadır.

Dünyanın ana karası olan Asya'nın Orta Doğu üzerinden ele geçirilme aşamasında, batılı ülkeler Panslavizm, Panislamizm, Panturanizm, Pantürkizm gibi akımları devreye sokarken Japonlar'da bir Asya ülkesi olarak Panasyacılık akımını gündeme getirmişlerdir. Japonların öncülüğünde Büyük Asya Birliği kurulması anlamına gelen, Panasyacılık yirmi birinci yüzyılın başlarında önemli ölçüde anlam değiştirmiştir. Japonların ortaya attığı Büyük Asya Birliğinin kurulması gibi bir zorunluluk, günümüzdeki ABD ve Nato saldırganlığının bütün Asya kıtasını ele geçirmek üzere geliştirdiği kuşatma harekâtı karşısında Rusya, Çin, Hindistan, İran, Pakistan, Endonezya ve tüm diğer Asya ülkelerinin bir araya gelerek bir Asya Birliğine doğru adım atmalarını gerektirmektedir. Eğer Asya ülkeleri böylesine büyük birlik içinde bir araya gelemezlerse, Orta Doğu'yu işgal etmiş olan Atlantik emperyalizmi ve Siyonizm ittifakının merkezi alanda doğruya doğru açılacağı ve batı Asya bölgesinde yer alan Kafkasya ile Hazar bölgesini işgal ederek ve İran'ı parçalayarak Orta Asya'ya doğru yöneleceği, Orta Asya'da yerleştikten sonra Sibirya'yı ele geçireceği, Orta Asya üzerinden Rusya, Çin ve Hindistan'a yönelik askeri harekâtlar düzenleyerek ve Asya'nın bütün büyük devletlerini küçük parçalara bölerek direnme güçlerini kıracakları gibi bir gelişme çizgisi ortaya çıkmaktadır. Bush döneminde Orta Doğu'yu batıran Atlantik emperyalizminin yeni dönemde Orta Asya'yı da ele geçirerek Asya kuşatmasını tamamlamaya çalışacağı anlaşılmaktadır. İşte bu aşamada,

Büyük Asya Birliği Japonya ya da Çin'in öncülüğüne bırakılamayacak derecede yaşamsal önem kazanmaktadır. Amerikan Birlikleri ada ülkeleri üzerinde Asya'ya yönelik askeri harekatlara hazırlanırken, bütün Asya ülkelerinin bir araya gelerek Panasyacılık doğrultusunda bir Büyük Asya birliği oluşumunu ilan etmeleri gibi bir zorunluluk ortaya çıkmaktadır. Şangay Örgütü, Bağımsız Devletler Topluluğu, Hazar Kardeşliği Birliği, Kollektif Savunma Örgütü gibi, Asya ülkelerini bir araya getiren bölgesel oluşumların şimdiye kadar emperyal saldırıların durdurulması açısından fazla yarar sağlamadığı görüldüğü için, bütün bu bölgesel oluşumların topluca bir araya gelerek Avrupa kıtasındaki, kıtasal oluşumun bir benzeri doğrultusunda büyük Asya Birliğini ilan etmeleri gerekmektedir. Ancak bu yoldan, Afganistan savaşı gibi emperyal savaşlar ve kuşatmalar önlenilecek ve Orta Doğu'daki sıcak savaşların Orta Asya üzerinden bütün Asya kıtasına yayılmaları önlenilecektir. Arap baharı senaryosu ile karıştırılan Orta Doğu ülkelerinden sonra sıcak çatışmaların bir Suriye ya da İran savaşıyla Asya kıtasına taşınması riski, tüm kıtayı savaşa sürükleyerek üçüncü cihan savaşının önünü açabileceği için, acilen bütün Asya ülkelerinin bir araya gelerek Panasyacılık çizgisinde bir büyük birlikteliği dünya barışı için ilan etmeleri gerekmektedir. Avrupa Birliği oluşumu bir Asya Birliği oluşturulması açısından örnek alınmalı ve dünya barışı için kıtasal birlik kuralarak, emperyal kuşatmaların bir üçüncü dünya savaşına dönüşümü önlenmelidir. Türkiye Cumhuriyeti, bu aşamada üzerinde kurulu bulunduğu yarımadanın Asya Minör adıyla anıldığını hatırlayarak, komşusu olan Asya ülkeleriyle bir dayanışma düzeni içerisine girmeli ve kesinlikle emperyal savaşlara alet olmamalıdır. Kurucusu Atatürk'ün dünyaya ilan ettiği üzere, yurttan ve cihanda barış ilkesi üzerine kurulan Türk devleti hem kendisi hem de bölgesi için güvenlik ve barış üretmelidir.

6. Batı Asya Birliği Yanlıştır

Soğuk savaş sonrasında, başlayan küreselleşme sürecinin giderek bir süper batı emperyalizmine dönüşmesi üzerine geline yeni aşamada bir genel durum değerlendirilmesi gerekmektedir. Özellikle, bu yeni dönemde beş büyük projenin iflas etmesi üzerine, nelerin olamayacağı ya da bunların yerine nelerin olabileceği yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştır. Sovyetler Birliğini bir tek kurşun atmadan tasfiye

etmesini bilen batı emperyalizmi, ABD'nin öncülüğünde soğuk savaş sonrasında yeni bir dünya imparatorluğuna soyunmuş ama bu doğrultuda geliştirilen beş büyük proje bir türlü gerçekleşme aşamasına gelememiştir. Bu nedenle, sosyalist blokun dağılmasından sonra eski dünya düzeni ortadan kalkmış ama yerine bir türlü yeni bir düzen kurulamamıştır. Yıllardır sürdürülen ekonomik ve siyasal zorlamaların bir türlü sonuç vermemesi, eski dünya düzeninden gelen siyasal birikimin var olan devletler tarafından kendi çıkarları doğrultusunda kullanılmasıyla, batılı emperyal güçler geçmişten gelen ulus devlet yapılanmalarını devre dışı bırakarak kendi istedikleri küresel imparatorluk düzenine geçişi başaramamışlardır. Dayatmalar sonuç vermeyince, 11 Eylül olaylarını kendileri yaratmış ve bu yoldan mağduriyete sürüklenmiş gibi görünerek, batının dışında kalan bölgelere saldırılmış ve böylesine bir süreçte devletlerin ve halkların direnişlerini kırmak üzere hem terör hem de savaş kullanılmıştır. Çeyrek yüzyılı bulan bir zaman dilimi içerisinde, eski düzen dağıtılırken, yeni bir dünya düzeni bir türlü kurulamamıştır.

Osmanlı İmparatorluğu dünyanın merkezi büyük devleti olarak tarihe karışınca, yirminci yüzyılda büyük devletler ve siyasal güç merkezleri evrensel rekabet düzeni içinde merkezi alana egemen olmak için mücadeleye yönelmişlerdir. Büyük Britanya İmparatorluğu geçmişten gelen bir büyük dünya devleti konumu ile Osmanlı sonrası için merkezi alana bir dörtlü konfederasyon olarak, Yakın Doğu Konfederasyonu projesini devreye sokmağa çalışmış ama Birinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan gelişmeler nedeniyle, böylesine bir siyasal yapılanma gerçekleştirilememiştir. Öncelikle Atatürk'ün önderliğindeki Türk ulusal kurtuluş savaşı böylesine bir hegemonik planının önünü kesmiştir. Ne var ki, ikinci dünya savaşı sonrasında ABD'nin Orta Doğu'ya gelmesi ve İsrail'in kurulmasıyla devreye yeni projeler girmiş, ABD Büyük Orta Doğu Projesine, İsrail 'de ABD'nin sırtından Büyük İsrail devletini oluşturma planını uygulama alanına getirmiştir. Böylece, İngiltere ve Fransa'nın yirminci yüzyılın başlarında çizmiş olduğu Orta Doğu haritası hedef alınmış ve bu haritada yer alan bütün devletlerin sınırlarının değiştirilmesi doğrultusunda harekete geçilerek geleceğe dönük yeni bir harita çizilmeğe başlanmıştır. İki kutuplu dünya döneminde Sovyetler Birliği bu girişimlere karşı çıkararak var olan bölge devletleri ile yakın ilişkiler geliştirmiş,

hatta daha da ileri giderek Irak ve Suriye gibi bölge devletleriyle ortak bir dayanışma ve siyasal yapılanma aşamasına gelmiştir. ABD dünyanın yeni süper gücü olarak merkezi alanda kendi baskı düzenini kurmuş, bölgenin merkezi devleti olan Türkiye'ye yerleşerek ve Türkiye üzerinden çeşitli manüplasyonlara kalkışarak Osmanlı sonrasında gündeme gelen bölgesel otorite boşluğunu doldurmağa çalışmıştır. Yirminci yüzyılın ikinci yarısı iki büyük kutbun merkezi alandaki çekişmesiyle geçmiştir. İki blok merkezdeki devletlere yerleşmek ya da kendi yanlarına çekmek yarışına kalkışınca, birçok sıcak olay ve çatışma birbiri ardı sıra gündeme gelmiş ve bölgede sonradan kurulmuş olan İsrail devleti komşularıyla ve diğer Müslüman devletler ile sürekli olarak çarpışmak zorunda kalmıştır. Osmanlı imparatorluğunun dağılmasından sonra meydana gelen siyasal boşluk bir türlü etkili bir biçimde doldurulamadığı için güç ve blok merkezleri sürekli bir çekişmeyi sonuna kadar sürdürmüşlerdir.

Bölgede otorite boşluğu bir türlü doldurulamadığı için, hem dış güçler hem de bölge devletleri bu doğrultuda girişimlerini artırarak kendilerinin merkezde yer aldığı bazı bölgesel projelere yönelmişler ama bölgedeki devletlerden hiç birisi tüm merkezi alana egemen olabilecek derecede güçlü olamadığından, çekişmeler ve çatışmalar sürekli olarak devam etmiş ve bölgeye bir türlü barış getirilememiştir. İsrail'in kurulmasıyla başlayan yeni dönemde savaş ve terör sürekli olmuş, İsrail Lübnan'daki Bekaa vadisini terörist yetiştirme merkezi haline getirerek, buradan bütün bölge ülkelerine terörist göndermiş ve bunlar aracılığı ile de tüm Orta Doğu'yu teröre sürüklemiştir. Terörün sürekliliği bölgedeki çatışmaların zaman zaman savaşımlara dönüşmesine yardımcı olmuş, sürekli savaşlar yüzünden Osmanlı sonrasında bir Orta Doğu barışı bir türlü gündeme getirilememiştir. ABD ve İsrail ikilisinin, İngiltere ile Fransa'nın işbirliği yaparak çizmiş olduğu haritayı ortadan kaldırmak istemesi yüzünden, bölge devletlerinin sınırlarını değiştirecek doğrultuda hem etnik hem de dinsel farklılıklar sürekli olarak körüklenmiş ve bu yoldan var olan devletlerin parçalanması hedeflenerek, yeni oluşturulacak küçük devletçiklerin eyaletler halinde yer alacağı, bir Orta Doğu Birleşik Devletleri gibi yeni bir federal yapılanmayı, kendi kontrolleri altında kurmağa çalışmışlardır. ABD İstanbul merkezli bir bölgesel konfederasyonu Büyük Orta Doğu Projesi doğrultusunda oluşturmağa çalışırken,

İsrail’de Kudüs merkezli bir başka bölgesel federasyon planını gene merkezi alanda kurabilmenin çabası içine girmiştir. İngiltere ve Fransa geride kalırken, ABD ve İsrail ikilisi bölgede öne geçiyordu. Ne var ki, daha sonraki aşamada Rusya, Çin, Hindistan ve İran gibi büyük doğu devletlerinin de merkezi coğrafyada kendi hegemonya düzenlerini oluşturmağa yönelmeleri gündeme geldiğinde, ABD ve İsrail ikilisinin merkezi alana doğu güçlerinin girmelerini önlemeğe çalıştıkları görülmüştür. Doğulu güçler bölgeye yönelirken, ABD ve İsrail ikilisi hem terörü hem de sıcak çatışmaları körükleyerek ikinci dünya savaşı sonrasında girmiş oldukları merkezi bölgedeki üstünlüklerini korumağa çalışmışlardır.

Başta Türkiye olmak üzere merkezi bölgede yer alan devletlerin hiç birisine kendi planlarını gündeme getirme şansını tanımayan emperyalist ve Siyonist güçler, geleceğe dönük küresel imparatorluk planları doğrultusunda baskılarını artırmışlar ve bölgede kendi kontrolleri dışında hiçbir siyasal oluşuma izin vermemişlerdir. Bu doğrultudaki bütün girişimleri önlemeğe çalışan ABD ve İsrail ikilisi, kendi planlarını gerçekleştirme doğrultusunda kararlı ve ısrarcı olmuşlar, kendi projeleri dışında kalan tüm girişimleri devre dışı bırakabilme uğruna her türlü komploya yönelebilmişler ve yeni senaryolar ile yola devam etmeğe çalışmışlardır. Bölgenin geçmişten gelen tarihsel süreci incelendiğinde, bölge dışı devlet ya da siyasal güçlerin merkeze egemen olabilmek için girişimlerine karşılık, merkezde yer alan devletlerinde genişleyerek bölgesel bir güç olma, ya da bölge devletlerini bir araya getirerek, merkezi alandaki otorite boşluğunu doldurma çabalarının da gündeme gelebildiği görülmektedir. Bir anlamda, merkezi bölge devletleri emperyal plan ya da projeler uğruna yok olmamak ya da tasfiye edilmemek için, kendilerini koruyacak, gelecekte de onların devlet olma statülerini sürdürebilecek planları devreye sokmaları söz konusu olmaktadır. Osmanlı dönemi sonrasında bölgede kurulmuş olan her devlet önce kendisini garanti altına alabilecek politikalara öncelik vermekte, daha sonra da yeni bir yapılanma ile daha güçlü bir konuma gelebileceği stratejilere yöneldiği görülmektedir. Her devlet kendisini büyütecek programları kendi dış politikasının ana çatısı haline getirmekte ve böylece komşularıyla rekabete kalkışarak büyümenin yollarını arayabilmektedir. Orta Doğu bir anlamda büyümek isteyen devletlerin coğrafyası olarak öne çıkmakta ve bu yüzden de

diğer emperyal projeler ile ciddi çatışma dönemleri savaş senaryolarıyla beraber yaşanmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğundan sonra Sovyet blokunun da dağılması, merkezi alanda otorite boşluğu yarattığı için, bu boşluğun kimin tarafından doldurulacağı önem kazanmaktadır. Bu doğrultuda sürüp giden çatışmalar sonuçsuz kaldığından ve bölgede mutlak bir barışı sağlayabilecek yeni bir güç merkezi ya da otorite yönetimi kurulamadığından, ikinci dünya savaşı sonrasında burada başlamış olan sıcak çatışmaların bugün de artarak ve başka ülkelere de yayılarak sürüp gittiği açıkça görülebilmektedir. Türkiye Cumhuriyetinin kurucu önderi Atatürk, bu durumu daha İkinci Dünya Savaşı öncesinde gördüğü için hemen İran ile işbirliğine girerek Sadabat Paktını kurmuş, Irak ile Afganistan'ı da bu dayanışma ittifakının içine alarak, Avrasya'nın güney bölgesinde gelecekte Avrasya'daki Türk dünyasını da içine alacak bir çizgide bir yeni bir yakınlaşma dönemini bölge dışı emperyal devletlere karşı gündeme getirmiştir. O dönemde Suriye'de Fransız dominyon yönetiminin bulunması yüzünden bu ülke bölgesel birliğe girememiş, ayrıca Azerbaycan ve Gürcistan'da Sovyetler Birliği içinde yer alan Demirperde ülkeleri içinde olduğundan, Türkiye, Irak ve İran birlikteliği ile ikinci dünya savaşı öncesinde merkezi otorite boşluğu doldurulmağa çalışılmıştır. Özellikle Sovyetler Birliğinin Azerbaycan'dan Basra körfezine inerek sıcak sulara kavuşma arzusu tüm bölge ülkelerini tehdit etmiş, bu yüzden de Atatürk'ün bölgesel ittifak girişimi başarılı olmuştur. Tarih boyunca görülen Hazar havzası ile Orta Doğu bölgesi birlikteliğini Atatürk bölge devletleri dayanışması kurarak önlemeğe çalışmıştır. Sadabat paktı başarılı olmuş ama ikinci dünya savaşı sonrasında, ABD-İsrail ikilisi bu bölgesel ittifakı devre dışı bırakmışlardır.

İkinci dünya savaşı sonrasında İsrail'in güvenliği öncelikle öneme sahip olduğundan ABD, öne çıkarak, Atatürk'ün Sadabat Paktı yerine Bağdat Paktını devreye sokmuş ve bu birlik çatısı altında Türkiye, Irak ve İran'ı bir araya getirerek, Sovyetler Birliğinin merkezi alanda yayılmasını önlemeğe çaba göstermiştir. Bağdat Paktı ABD ve İsrail destekli kurulmuş ama birkaç sene sonra Sovyetler Birliği Irak'ın başkenti Bağdat'ta bir darbe düzenleyerek Bağdat Paktına son vermiştir. Bu istenmeyen durum üzerine ABD ve İsrail ikilisi, NATO'nun uzantısı konumundaki bir askeri güvenlik paktını bunun

üzerine CENTO adıyla merkezi dayanışma kuruluşu olarak oluşturmuştur. CENTO çatısı altında Türkiye, İran ve Irak yeniden bir araya gelirken, gelecekte batı merkezli yeni bir Orta Doğu yapılanmasının önünün açılmasını sağlıyorlardı. Soğuk savaş döneminin zor koşullarında bu ülkeler komünist olmaktan kurtuluyorlardı ama bu kez de ABD ve İsrail ikilisinin hegemonyalarına teslim olarak gelecekte bir Siyonist ve Atlantikçi emperyalizmin dümen suyundaki oluşumların içine doğru sürükleniyorlardı. Daha ulusal kurtuluş savaşı sırasında Irak ve Suriye halkında emperyalizme karşı bir ortak mücadele önerisi alan Atatürk, her iki ülkenin temsilcilerine herkesin kendi kurtuluş savaşını vermesi gerektiğini, kurtuluştan sonra bölge ülkelerinin bir araya gelerek güçlü bir bölgesel birlik kurabileceklerini, Türkiye Cumhuriyetinin gelecekteki komşularına söylüyordu. Böylece Sadabat Paktının oluşumuna giden dayanışma yolu açılıyor ve Orta Doğu'nun geleceğinde bu yörenin ülkelerinin dış güçlere karşı bir dayanışma içine girmelerinin yolu açılıyordu. Sadabat paktı bu doğrultuda birinci cihan savaşı sonrasında Atatürk'ün öncülüğünde gündeme gelirken, ikinci dünya savaşı sonrasında da bu kez ABD'nin öncülüğünde Bağdat paktı devreye giriyordu. Ne var ki, 1958 yılında Rusya'nın Irak'ın başkentinde kendisine yakın askerlere yaptırdığı darbe ile Bağdat Paktı sona eriyor, bunun yerine CENTO, NATO'nun uzantısı olarak devreye giriyordu. Böylece, batı emperyalizmi ABD-İsrail ikilisinin üstün girişimleriyle bölge ülkeleri üzerinde yeni bir baskı düzeni kuruyor ve karşı blok olan Sovyetler Birliği'nin bölgede yayılmasını durdurmak istiyordu. Ne var ki, Sovyetler Birliği, Irak sonrasında Suriye'de Baas partisi aracılığı ile kendisine yakın yeni bir rejim oluşturarak bu ülkeden Kıbrıs adasına atlıyor ve bu büyük adada Akdeniz'in en güçlü komünist partisini kurarak kendisine bağımlı kılıyordu. Soğuk savaş döneminde, ABD-İsrail ikilisinin bölgeye gelerek yayılmasına karşı çıkan Sovyetler Birliği'de Atlantikçi ve Siyonist ittifakının önünü kesme doğrultusunda merkezi alanda yayılmayı hedefliyordu.

Dünya savaşlarıyla Balkanlar üzerinden Orta Doğu'ya gelen yeni den yapılanma döneminde bloklar arası çekişme yüzünden, bir türlü kesin bir düzen oluşturulamıyor ve çekişmeler sürüp gidiyordu. Atatürk böylesine bir otorite boşluğu döneminde eski Osmanlı ülkelerinin sürekli savaşlara maruz kalmaması için, Balkan bölgesinde bir

Balkan Paktını, Orta Doğu bölgesinde de Sadabat Paktını bir çözüm olarak gündeme getiriyordu. Balkanlar'da Nazizim ve Faşizme merkezi alanda da komünizme karşı bölge ülkelerini koruyacak bir yeni Osmanlı barışını eski imparatorluk arazisinde geliştirmek istiyordu. Avrupa'nın yanı başında kurulmakta olan ulus devletlerin tek başına kendilerini koruyabilmeleri zorlaştığı için, imparatorluğun yıkılmasından meydana gelen güç kaybı ile otorite boşluğunu gidermek üzere bir bölgesel ittifak ya da birlik oluşumu kendiliğinden gündeme geliyordu. Osmanlı imparatorluğunun bir merkezi büyük devlet olarak tarih sahnesinden çekilmesinden sonra, ortaya çıkan siyasal boşluğun doldurulması gerekiyordu. Böylesine bir otorite boşluğu alanı ya bölge devletlerinin bir araya gelerek güçlü bir ittifak kurmalarıyla doldurulacaktı ya da bölge dışı bir emperyal güç dışarıdan gelerek merkeze yerleşecek ve dünyanın jeopolitik merkezden yönetimini sağlayacak yepyeni bir yönetim düzeni oluşturacaktı. Birinci dünya savaşı sonrasında Büyük Britanya İmparatorluğunun soyunduğu bu misyonun tam olarak yerine getirilememesi yüzünden, ikinci dünya savaşıyla beraber ABD-İsrail ikilisi böylesine bir misyona ikinci kez sahip çıkıyorlar ama karşı güçlerin engellemeleri ile bölge devletlerinin kendi ulusal yapıları ile çıkarları doğrultusunda direnmeleri yüzünden istedikleri sonuçları alamıyorlardı. Ne var ki, jeopolitik biliminin verileri doğrultusunda merkezi otorite boşluğunun doldurulması gerektiğinden, ABD-İsrail ikilisi kendi projeleri doğrultusunda hem bölgeye asılmağa hem de bölge devletlerini dışarıdan çeşitli senaryo ve komplolar ile zorlayarak kendi istedikleri yapılanmaya yönlendirmek durumunda idiler. Bir yandan NATO diğer yandan Varşova paktı ülkeleri bloklar arası çatışmalar doğrultusunda devreye sokularak, dünyanın merkezi alanı emperyal güçler tarafından ele geçirilmek isteniyordu.

Antiemperyalist bir kurtuluş savaşı ile bağımsızlığını kazanmış olan Türkiye Cumhuriyeti kurucusu Atatürk'ten gelen tam bağımsızlık ideali doğrultusunda yoluna devam ederken, merkezi alandaki otorite boşluğunu dolduracak bir bölgesel yapılanma projesi geliştirmek zorunda idi. Ne var ki, ikinci dünya savaşı sonrasında AB-İsrail ikilisinin NATO'yu kullanarak Türkiye'yi içeriden fethetmeleri yüzünden, Türkiye Cumhuriyeti kendi kendini yönetme şansını elinden geçiriyordu. Amerikan, İsrailci ve NATO'cu kadrolar Avrupacı

kadrolar ile beraber Türkiye Cumhuriyetinin hem devletini hem de toplumunu ele geçirerek tamamen batı bağımlısı yeni bir yapılanmaya doğru Atatürk'ün cumhuriyetini zorluyorlardı. Türklerin kendilerini yönetme hakkını ellerinden alan bu emperyal güçler, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti devletinin değişen koşullarda kendini yenileyerek ve güçlenerek yoluna devam edebilmesi çizgisine de bir son veriyorlardı. Soğuk savaş koşullarında bölgesel üs olarak kullandıkları Türkiye'yi, yeni dönemde merkezi alanı ele geçirebilmelerinin merkez üssü haline getiriyorlardı. Avrupa Birliği masallarıyla Türkiye Cumhuriyeti devletinin geleneksel yapılanması değiştiriliyor, Büyük Orta Doğu ya da Büyük İsrail projelerine uygun bir yapılanmaya doğru, Türk devleti mandacı, bölücü, cemaatçi ve işbirlikçi kadrolar aracılığı ile dışarıdan gelen dayatmalar ile zorlanıyordu. Devletin kurucusu Atatürk, emperyal güçlerin Osmanlı hinterlandını işgale yönelmelerine karşı Sadabat paktı gibi bir bölgesel yapılanmayı hedefliyordu Orta Doğu, Avrupa, Amerika ve İsrail üçlüsünün bölgedeki projelerinin uygulama alanına dönüştürülüyordu. İşbirlikçi ve mandacı kadroların dışarıdan güdümlü siyaseti Türkiye'de geçerli kılmaları üzerine Türkiye iyice bağımlı bir konuma sürükleniyordu. Bu durumda batılı ülkeler Türkiye'yi eskisi gibi ciddiye almıyorlar ve bölgeye yönelik kendi politikalarının ya taşeronu ya da Truva atı konumunda kullanıyorlardı. Bütün mesele, merkezi alanın bölge ülkelerinin elinden alınması ve batılı projelerin uygulama alanına dönüştürülmesiydi.

Türkiye'nin eski Osmanlı hinterlandında bir bölgesel proje geliştirmesi, dışişlerindeki batıcı kadrolar tarafından önlenirken, siyaset sahnesindeki partilerinde işbirlikçi kadrolar tarafından yönlendirilmesiyle Türkiye Cumhuriyeti geleceğin koşullarında kendisini var edecek yepyeni bir bölgesel projeden uzak tutuluyordu. Bu doğrultuda çaba gösteren bazı bilim adamları ya da yazarlar her yönden dışlanıyorlar ve bunlara çamur atılarak itibarsızlaştırılmaları sağlanıyordu. Yıllar önce söyledikleri doğru çıkan ve giderek kamuoyunda haklılık kazanan bazı uzman bilim adamları, bu doğrultuda Türkiye'nin ulusal çıkarlarını koruyabilecek bölgesel plan ve projeler gündeme getirmeğe çalışırken ya üniversiteden atılıyorlar, ya işsiz bırakılıyorlar, ya kitaplarını basan yayınevleri satın alınarak yayın çalışmalarının önü kesiliyor, ya televizyonların kara listelerine

alınarak kamuoyuna seslenmeleri önleniyor ya da internet ve sosyal medya üzerinden geliştirilen yalan haberler ile kara çalma ve çamur atma çabaları doğrultusundaki bazı psikolojik savaş senaryolarına kurban gitmelerinin önü açılıyordu. Böylece, emperyalizm ve Siyonizm birlikteliğinin bitme ve tükenme noktasına getirdikleri Türkiye'nin geleceği için bağımsız düşünce ve proje üretebilecek kadrolar devre dışı bırakılarak, Atatürk'ün kurmuş olduğu ulus devlete son bir öldürücü yumruk atılmağa hazırlanıyordu. Türkiye bu kadar olumsuz bir sürece mahkum edilirken, Türk toplumunun Atatürkçü, ulusalcı, cumhuriyetçi ve antiemperyalist kadroları baskı altına alınıyor ve çeşitli gerekçeler uydurularak bunların yargı yerlerinde sürünmeleri sağlanıyordu. Türk toplumunun yetişmiş insan potansiyeli türlü çeşitli komplolar ile devre dışı bırakılırken, Türkiye ABD, İsrail ve Avrupa plan ve projelerine mahkum ediliyordu. Türkiye Avrupa Birliğine üyelik için uğraşırken, güneyden terör yolu ile ABD ve İsrail ikilisi Türkiye'yi parçalayabilmenin arayışı içine giriyorlardı.

Soğuk savaş sonrasında Türkiye'yi bir yerlere sürüklemeye yönelik bölgesel planlar birbiri ardı sıra gündeme gelirken, Türk toplumu tam çeyrek asır bu gibi girişimlere karşı kendisini koruyabilmenin arayışı içine girmiş ve hala Türkiye emperyal projeler doğrultusunda tam olarak teslim alınamamıştır. Emperyal projeler devre dışı kalırken, yeni aşamada bazı başka plan ve projelerin belirli kesimler tarafından gündeme getirildiği görülmüştür. Atatürkçü, tam bağımsızlıkçı ve ulusalcı kesimler, Balkan ve Sadabat paktlarını yeniden gündeme getirecek ve bu iki bölgenin birleşmesiyle beraber eski Osmanlı ve Selçuklu ülkelerini ortak bir çatı altında bir araya getirebilecek, yeni bir Merkezi Devletler Birliği projesini yavaş yavaş dillendirmeye başladıkları bir aşamada, bilimsel sosyalist olduğunu öne süren küçük bir sosyalist parti, sanki devletin kurucusu Atatürk'ten gelen böylesine bir bağımsız alternatif plan yokmuş gibi davranarak ya da bu Atatürkçü alternatifi görmezden gelerek, yepyeni bir öneriyi gündeme getirmiş ve Türkiye'nin Batı Asya Birliği adı altında oluşturulacak bir bölgesel birliğin içinde yer almasını önermiştir. Türkiye'yi bütünüyle Avrupa kıtasından ve batı dünyasından koparacak böylesine bir proje, kurucu önder Atatürk'ün öncelikle gündeme getirmiş olduğu Balkan bölgesi ile Türkiye'nin ilişkisini keseceği için kurucu iradenin ortaya koymuş olduğu plana ters düşmektedir. Türkiye eğer

bir bölgesel plana yönelecekse, bu yalnızca tek bölgede olamaz, ülkenin etrafını çevreleyen diğer bölgelerin de dikkate alınması ülkenin merkezi konumu açısından zorunlu görünmektedir. Türk devletini bir Asya birliği içine almak, aynı zamanda ülkenin merkezi coğrafyadaki jeopolitik konumuna da ters düşmektedir. Bu konudaki bilimsel kitapların ortaya koyduğu üzere, Türkiye Cumhuriyeti devleti, İngilizce Heartland adı verilen Kalpgah ya da merkezi alanın tam ortasında yer alan merkez ülkedir. Bu durum da Türkiye sadece Asya yapılanması içinde yer alamaz. Aynı zamanda Avrupa kıtasının yeni yapılanması içinde de, Türkiye'nin yer alması gerekmektedir çünkü Türkiye tarihin ve coğrafyanın köprüsü olarak iki kıtayı birbirine bağlamaktadır. Türk devleti bu konumundan yararlanmak ve birleştirdiği her iki kıtanın tam ortasında yer alarak, merkezdeki güçlü ülke konumuna gelmek zorundadır, aksi takdirde Asya ya da Avrupa merkezli bölgesel oluşumların kenarında kalan önemsiz bir ülke olmak durumuyula yetinecektir.

Atlas kitaplarında Anadolu üzerinde küçük Asya adı yazmaktadır. Bütün dünya Türkiye'yi bu konumu ile tanımaktadır. Ne var ki, Türkiye sadece Anadolu'dan ibaret olmadığı gibi, Selçuklu zamanında İran ile Osmanlı zamanında da Balkanlar ile birlikte yaşamıştır. Bu nedenle, Adriyatik'ten Çin seddine, Balkanları, Orta Doğu'yu Orta Asya'yı, gelecekte birlikte düşünme zorunluluğu bulunmaktadır. Anadolu'nun bir Türk devletinin çatısı altında kalabilmesi, Türkiye'nin Avrupa ve Asya arasındaki köprü konumunun iyi değerlendirilmesine bağlı bulunmaktadır. Türk devleti İran, Irak ve Azerbaycan ile bir araya gelerek sadece Asya'nın batı bölgesinde birliğe yönelmesi Türkiye'yi batıdan kopardığı gibi merkezi konumunun da ortadan kalkmasına neden olacak ve bu durumda Türkiye'nin başı daha fazla ağrıyacaktır. Türkiye uçsuz bucaksız Asya çöllerindeki hegemonya mücadelelerine doğru sürüklenirken, Çin ve Rusya ile Türk dünyası üzerinden karşı karşıya gelecek ve batıların kışkırtmalarıyla da gereksiz yere savaşmak durumunda kalabilecektir. Türkiye'nin Asya içi hegemonya savaşlarına sürüklenmemesi için Batı Asya Birliği gibi batıdan ve merkezi coğrafyadan kopuk bir konuma yönelmemesi gerekmektedir. Batı Asya Birliği Hazar denizinin kenarında yer alan ülkelerden oluşacağı için, gelecekte Hazar havzasında meydana gelebilecek enerji ve yer altı kaynakları kavgasının tam ortasına Türkiye'yi

düşürebilecektir. Hazar'da Rusya ve İran gibi iki büyük patron ülke bulunduğu sürece, Türkiye'nin paylaşım kavgasından istediklerini alabilmesi çok zor görünmektedir. Türkiye bu durumda Batı Asya bölgesindeki yer altı kaynakları kavgasında batılı petrol ve enerji şirketlerinin taşeronu olmaya ya da Truva atı olarak kendisinin olmayan bir savaşa zorlanacaktır. Bu yüzden Batı Asya Birliği, Türkiye'nin lehine değil aksine aleyhine bir yapılanma olarak görünmektedir.

Batı Asya Birliği halen Büyük Britanya İmparatorluğu merkezli olarak devam eden dünya devletinin geleceğe yönelik evrensel planının bir kısmını oluşturmaktadır. Bu plana göre dünya gelecekte bir konfederasyon olacaktır ve bu yapılanma on ayrı federasyonun bir araya gelmesinden ortaya çıkacaktır. Bu plana göre, Avrupa, Afrika, Kuzey Amerika, Güney Amerika, Avustralya gelecekte kıtasal federasyonlara dönüştürülecektir. Dünyanın en büyük kıtası olan Asya'da ise bütünüyle tek bir federasyon değil ama bu koca kıta beşe bölünerek beş ayrı federasyon oluşturulacaktır. Asya kıtası, kuzey, güney, doğu, batı ve orta olarak beş ayrı bölgeye ayrılacak ve her bölgede yer alan devletler kendi bulundukları bölgenin federasyonuna dahil olarak küresel imparatorluğun içerisinde yer alacaklardır. Uluslararası finans kapitalin öncülüğündeki kapitalist sistem küresel bir hegemonya düzenini batı merkezli olarak kurarken, doğunun bütün büyük devletlerini ve güçlerini tasfiye etmeğe yönelmektedir. Buna göre, Rusya dağılacak Kuzey Asya Birliği kurulacak, Çin dağılacak doğu Asya Birliği kurulacak, Hindistan dağılacak güney Asya birliği kurulacak, İran dağılacak batı Asya birliği kurulacaktır. Orta Asya'da parçalanmış olarak varlığını sürdüren Türk devletleri de bir araya gelerek Orta Asya federasyonunu oluşturacaklardır. Batı Asya Birliği İran'ın dağılmasıyla beraber Türkiye, Irak ve Suriye'nin de dağılmasını ve küçük küçük devletçiklerin oluşturulmasından sonra Batı Asya Birliğinin ilan edilmesi düşünülmektedir. İngiltere merkezli Büyük Britanya imparatorluğu geçmişten gelen dünya devleti yapılanmasıyla, hantal ABD ile komplocu küçük devlet İsrail'i geride bırakarak, finans kapitalin patronları ile beraber bir dünya devletine yöneldiğinde, on federasyondan oluşan bir dünya konfederasyonu hazırlanmaktadır. Bölgesel federasyonların oluşturulması sürecinde önce 200 ulus devletten 2000 eyalet devlete geçilecek, daha sonra da bütün insanlık 5000 kent devletinde yeni bir düzene koyularak, kentlerde gelişen küresel pazar

üzerinden bir evrensel yapılanma ortaya çıkarılacak, 5000 kent devleti bulundukları bölgede oluşan bir üst yönetim yapısı olarak federasyonlar içerisinde yer alacaktır. Tek dünya devleti on ayrı bölgesel federasyondan oluşan bir konfederasyon olarak gerçekleşecek ve beş milyar insan 5000 kent devletinde yaşayarak, dünya konfederasyonunun nüfusunu oluşturacaktır. Bugünkü dünya devleti Britanya İmparatorluğu üzerinden dünya konfederasyonuna yönelirken tüm insanlık, 5000 kent devletinde yaşayacak 5 milyar nüfus ile temsil edilecektir. Bilderberg örgütü, Dünya Ekonomik Forumu ve Dış İlişkiler komisyon ve üçlü komite gibi küresel merkezler böylesine bir emperyal planın evrensel düzeyde gerçekleşebilmesi için çalışmaktadırlar.

Batı Asya Birliği uluslararası finans kapitalin dünya devleti planının bir parçası olarak gündeme getirildiği için, Türkiye açısından ulusal bir plan olamaz. Türkiye böylesine bir planın içinde yer almağa doğru yönlendirilerek küresel emperyalizmin senaryolarına alet olabilecektir. Avrupa ve Balkanlar'dan kopacak bir Türkiye merkezi konumunu da yitirdiği için, İran gibi güçlü bir bölge ülkesine bağımlı hale gelecek ve İran merkezli bir Batı Asya yapılanmasının ikinci sınıf eyaleti konumuna düşürülebilecektir. Türkiye en büyük jeopolitik şansı olan merkezi konumunu kullanamadığı sürece, Asya ya da Avrupa merkezli bölgesel oluşumlarda sürekli olarak kenar ya da yan ülke konumunda yer alabilecektir. Soğuk savaş döneminde Demirperde varken Türkiye'ye batılı ülkeler sürekli olarak sınır karakolu biçiminde bakmışlar ve hiçbir zaman Türkiye'nin en büyük gücü olan merkezi jeopolitiğini dikkate almamışlardır. Osmanlı İmparatorluğu bu açıdan çok dikkatli ele alınarak incelenmesi gereken bir dönemdir. ABD ve İsrail eski Osmanlı hinterlandına yönelik emperyal planlarını devreye sokarlarken, Türkiye Cumhuriyetini bir merkezi devlet olarak tasfiye etmektedirler. Merkeze yerleşerek doğu-batı ekseninde tüm dünyaya egemen olabilmenin hesaplarını yapmaktadırlar. Batı Asya denen yer bir yönü ile Hazar havzası diğer adıyla da Kafkasya bölgesidir. Hazar havzası ya da Kafkasya bölgesi tarihin her döneminde önemli konumlara sahip olmuşlardır. Ayrıca İran denilen ülke Turan bölgesinin güney kısmıdır. Batı Asya denildiği zaman bir İran-Turan birlikteliği de gündeme gelecek, o zaman İran ile Turan bölgelerinin sahip olduğu sorunlar ya da jeopolitik dengelerin hepsi Batı Asya Birliği oluşumunda gelip kilitlenecektir. Bir anlamda içinden çıkılmaz

bir durum ortaya çıkabileceği için, Batı Asya Birliği gibi bir bölgesel projenin gerçekleşebilmesi hayalden öteye gidemeyecektir. İran, Tıran, Kafkasya ve Hazar bölgelerinin sahip oldukları ayrı konumların Batı Asya’da ortak birlikteliğe kavuşturulabilmesi jeopolitik açıdan pek de gerçekçi görünmemektedir.

Afrika’da dikkate alınırsa üç kıta ortasında merkezi bir jeopolitik konuma sahip bulunan Türkiye’nin diğer iki kıtadan koparılacak sadece Asya yapılanması içerisine doğru iteklenmesi, Türk devletinin ulusal çıkarları açısından doğru bir seçenek değildir. Büyük Britanya İmparatorluğunun devamı olarak gündeme gelen dünya konfederasyonu planının on federasyonundan birisi olarak düşünülen Batı Asya Birliği, batı merkezli yeni hegemonya planlarının bir parçasıdır ve bu nedenle de Türkiye’nin ulusal çıkarları açısından yanlıştır. Doğru olan seçenek, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk’ün Osmanlı hinterlandındaki otorite boşluğunu doldurmak üzere gündeme getirdiği, Balkan ve Sadabat Paktlarının bugünün koşullarından birleştirilerek gündeme getirilmesi ve Merkezi Devletler Birliği adı altında dünyanın orta yerinde bir büyük merkezi otorite düzeninin, güçlü bir devlet yapılanmasıyla kurulmasıdır. Türkiye’nin eski Selçuklu ve Osmanlı imparatorluklarından gelen büyük birikimi İran, Irak, Suriye, Azerbaycan ve Gürcistan ile Merkezi Devletler Birliği çatısı altında örgütlemesi öncelikli olarak gerekli görünmektedir. İkinci aşamada ise eski Osmanlı ülkeleri Balkan ülkelerinin yer alacağı bir Balkan paktının da, Merkezi Devletler Birliğinin batı kanadını oluşturması sağlanmalıdır. Bir Hristiyan birliği olarak gelişen Avrupa Birliğinin Balkanlar’daki 700 yıllık Türk ve Müslüman birikimine sahip çıkmadığı artık kesin olarak belli olmuştur. Eski Balkan paktı üyesi olan eski Osmanlı ülkeleri de ikinci aşamada Merkezi Devletler Birliği çatısı altında yer alarak, dünyanın merkezindeki otorite boşluğunun doldurulmasına katkı sağlayabilirler. Batı Asya Birliği gibi Türkiye için yanlış emperyal projeler yerine, Türkiye’nin merkezinde yer alacağı, Merkezi Devletler Birliği gibi dayanışma paktlarına öncelik verilmesi, Türk devletinin ulusal çıkarları açısından önem taşımaktadır. Önümüzdeki dönemde Türkiye Cumhuriyeti Atatürk’ün yolundan giderek bu ulusal görevi yerine getirebilmeli ve merkezi alandaki otorite boşluğunu doldurmalıdır.

7. Ufuk Ötesi Köşesine Cevap

(Aydınlık gazetesinde 18,19 ve 20 Aralık 2011 tarihli yazılara yanıtlar)

Sayın Mehmet Ali GÜLLER,

Sizinle ilk kez ULUSAL KANAL'IN "GÜNDEM ÖZEL" programında karşılaştık ve medeni ölçülerde kalarak Avrasya stratejisi üzerine tartıştık. Ben yarım yüzyıla yakın bir süre üzerinde çalıştığım konular ile ilgili olarak, bir bilim adamı kimliği içinde kalarak görüşlerimi aktardım. Siz ise hem bir köşe yazarı hem de bir siyasi parti mensubu kimliğinizle farklı görüşler dile getirdiniz. Ben hiçbir partiye mensup olmadığım için, bir genel kamu hukuku ve jeopolitik uzmanı olarak hareket ettim, siz ise beni bazı siyasi çizgiler ile yargılamaya kalkıştınız. Aynı zamanda 68 kuşağının bir temsilcisi olarak üyesi bulunduğunuz siyasi partinin hem genel başkanı hem de üst düzey yöneticileri eski arkadaşlarımdır. Kırk yılı aşkın bir süredir birbirimizi tanırız. Ben Atatürkçü kesimin içinden gelirken, partinizin yönetim kadrosu her zaman Marksist solda yer alan bir partinin yöneticileri oldular. Bu çerçevede her zaman görüş ayrılıklarımız oldu ama hiçbir zaman sizin bana karşı kullandığınız seviye dışı sert sözcükler ya da suçlamalar aramızda geçmedi.

Sizi, yazdığınız gazetenin bir okuru olarak izliyorum. O yüzden düşüncelerinizi de biliyordum. Bu çerçevede ilk kez karşılaştığımız programda size "Türkiye'nin B Planı" isimli kitabımı imzalayarak takdim ettim. "Atatürk ve Avrasya" ile "Türkiye ve Avrasya" kitaplarımın mevcutları kalmadığı için veremedim. Kitaplarım ve makalelerimden bilindiği üzere; yıllardır hem Türk jeopolitiği hem de Avrasya konularında yayın yapmaktayım. Rusya ve Azerbaycan'da yayınlanan bilimsel araştırmalarda ilgili uzmanlar, beni Türk Avrasyacılığının temsilcisi olarak gösterirken, siz beni hemen Amerikancı yapıp işin içinden çıkıyorsunuz. Sizin gibi gemi mühendisliği tahsil etmiş bir müspet bilim insanına böylesine kolaycı bir davranışı yaksıtıramadığımı açıkça belirtmek isterim. Belki partinizin görüşleri ile kendinizi çok sıkı bağlı hissettiğiniz için farklı görüşlere tahammül edemiyorsunuz ve de bu nedenle biraz kırgın ve sinirli bir üslup kullanarak farklı görüş sahibini hemen yargısız bir infaz ile cezalandırıyorsunuz. Otuz bin den fazla hukuk öğrencisi yetiştirmiş bir hoca olarak, bu tür kolaycı suçlamalar ile çok karşılaştım. Ekşi sözlük

sitesine bakarsanız, mandacı, işbirlikçi, cemaatçi, neoliberal ve siyonist kesimlerin bu tür saldırılarının çeşitli örneklerini görebilirsiniz.

Size takdim ettiğim kitabım da belirttiğim üzere; partinizin Avrasya stratejisi ile çok farklı düşünüyorum. Atatürkçü kesimin bir temsilcisi olarak Atatürk'ün İran ile ortaklığa dayandırdığı Sadabat Pak-tının günümüz koşullarına uygun düşecek yeni bir yapılanmasının Türkiye'nin ulusal çıkarları açısından daha uygun olacağı kanısındayım. Siz ise "TEORİ" isimli derginizin özel sayısında belirtildiği üzere; Batı Asya Birliği adı altında farklı bir yapılanmayı savunuyorsunuz. Bu konuda detaylı bir makalem yakında yayınlanacaktır. O nedenle ayrıntıya girmeden, farklı düşündüğümüzü açıkça kabul etmek gerekir. Atatürkçüler antiemperyalist olduğu için ben her türlü emperyalizme karşı çıkılması gerektiğini vurguladım. Avrasya bölgesindeki hegemonya kavgasında ABD kadar Avrupa Birliği, Çin, Hindistan ve Rusya'nın da emperyalist bir çizgide davrandığını, bu nedenle Türkiye'nin bu büyük ülkeler ile ortak bir Avrasya stratejisi geliştiremeyeceğini, ancak, Atatürk'ün yaptığı gibi İran ile güçlü bir ortaklığa dayanan işbirliği doğrultusunda, bu büyük güçlere karşı ciddi bir alternatif Avrasya stratejisi ortaya konabileceğini dile getirmeğe çalıştım. İran'ın nüfusunun yarısından fazlasının Türk kökenli boylardan gelmesi nedeniyle, böylesine bir işbirliğinin Türkiye'nin bir Türk devleti kalarak Avrasya stratejisi geliştirmesine katkı sağlayacağını söyledim. Ne var ki, Türkiye'deki gayrimüslim kesimler bir Türk-İran ortaklığına karşı çıkarlarken, Müslüman İran'ı dengelemek üzere, Hristiyan bir güç olan Rusya'yı devreye sokmağa çalışmaktadırlar.

Siz ise ABD emperyalizmine karşı Çin ve Rusya ile açıkça işbirliği yapılması gerektiğini savundunuz. Maocu gelenekten gelen bir partinin bugün de Çin ile işbirliğini savunması bir ölçüye kadar anlaşılabilir ama soğuk savaş döneminde Rusya'yı sürekli olarak sosyal emperyalist olmakla suçlayan bir geleneğin temsilcisinin günümüzde, Rusya ile işbirliğini savunması ciddi bir çelişki meydana getirmektedir. Daha önceleri emperyal bir güç olan Rusya, bugün de daha güçlü bir emperyal devlet konumuna gelmiştir. Önceleri bağımsızlığını tanıdıkları Çeçenistan'ı üç yüz bin insanı ezip geçtikten sonra yeniden bir emperyal Avrasya stratejisi geliştirme doğrultusunda yakın çevre doktrinini ilan etmiş ve bu doğrultuda eski Sovyet cumhuriyetleri üzerinde yeni bir türlü emperyalizm geliştirmeye yönelmiştir.

Son gelinen aşamada Ukrayna, Belarusya ve Kazakistan gibi büyük devletleri yanına çekerek yeni bir tür Sovyetler Birliği yapılanmasını ilan ettiği Avrasya Birliği ile gündeme getirmiştir. Antiemperyalist bir Ulusal Kurtuluş Savaşı sonucunda kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin, emperyalist ABD'nin kucağından kalkarak benzeri doğrultuda emperyalist Rusya veya Çin'in kucağına oturması düşünülemez. Rusya anti-Atlantikçidir ama kendisi bir emperyalist olarak antiemperyalist değildir.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Doğu Türkistan'ı işgal ederek Uygur Devletini ortadan kaldıran Çin emperyalizmi, aynı zamanda Moğolistan, Mançurya, Tibet gibi ülkelerdeki geçmişten gelen işgalini sürdüren bir emperyalist devlettir. Yıllardır Tibetlilere yapılan baskı ve zulmün benzeri Uygur özerk bölgesinde de yürütülmekte ve bu ülkenin Türk ve Müslüman asıllı halkı bazen katliamlar yolu ile bazen da zorunlu sürgünler yolu ile eritilmeğe çalışılmaktadır. Gelecekte yeniden bir bağımsız Uygur Devletinin tarih sahnesine çıkmasını önleme doğrultusunda her türlü emperyal senaryo ve müdahale açıkça insan haklarına aykırı bir çizgide uygulanmaktadır. Mançurya, Tibet ve Uygur ülkelerini emperyal işgal altında tutan ve bunların birer bağımsız devlet olmasına izin vermeyen bir Çin ile antiemperyalist ve dayanışmacı bir Avrasya stratejisine kalkışılmayacağı açıktır. Rusya gibi Çin'de çağımızın iki büyük emperyal güçleri olarak dünya hegemonyası yarışında ABD ve AB'ye karşı, Rus ve Çin Avrasyacılıklarını kendi hegemonyalarını pekiştirecek biçimde geliştirirken, bütün Avrasya ülkelerini kullanmağa kalkışmaktadırlar. İran'a yönelik olarak Rusya ve Çin'in giderek artan ilgileri ve yardımları da kendi Avrasya stratejilerine uygun bir çizgide gelişmektedir.

Amerika'daki Yahudi sermayesinin son yıllarda ucuz işgücü hesaplarıyla Çin'e akması nedeniyle, Çin giderek ABD'ye rakip bir kapitalist emperyal ülke konumuna gelmiş, bütün dünya ülkelerinin büyük tekелci üreticileri Çin'e giderken, bu ülke eskisi gibi sosyalist kalamamış ve giderek ABD'ye rakip en büyük kapitalist devlet konumuna gelmiştir. Pekin merkezli Çin'de eski sosyalist devlet simgesi olarak muhafaza edilirken, Şangay merkezli ikinci bir Çin tamamen kapitalist bir üretim gücü olarak dünya sahnesinde ön plana çıkarılmıştır. New York'taki dünya devleti merkezine karşılık, Çin merkezli yeni kapitalizm, Şangay'ı hem Asya'nın hem de dünya ekonomisinin

yeni emperyal merkezi konumuna getirmektedir. Çin malları her yerde en ucuz mallar olarak piyasaya sürülürken, bütün Avrasya ülkelerinde ekonominin giderek Çin emperyalizminin kontrolü altına girdiği görülmektedir. Eskiden Rusların asker ile işgal ettiği bütün Avrasya ülkelerini Çin ucuz mallarıyla işgal ederek ve yeni bir tür Çin emperyalizmini Avrasya bölgesine taşıyarak, gelecekte bütün dünya güçlerine ve başta ABD olmak üzere batılı emperyal devletlere meydan okumaktadır. ABD emperyalizminin Avrasya kıtasına girmesine karşı oluşturulacak antiemperyal bir cephe de ya da dayanışma örgütlenmesinde, bugünkü yapıları ile iki büyük emperyal güç olarak Rusya ve Çin'in yer alması düşünülemez. Avrasya ülkeleri kendileri gibi küçük ve orta boy devletler ve komşuları ile ulusal egemenliklerini koruyabilme doğrultusunda işbirliği yapabilirler ama Çin ve Rusya ile eşit ilişki ve dayanışma geliştiremezler. Eşyanın tabiatı fille yatağa girilemeyeceğini açıkça göstermektedir. Mao-cular Çin'e, Leninciler Rusya'ya daha duygusal bakabilirler ama Atatürkçüler için emperyalist ülkeler arasında hiçbir fark yoktur. İngiliz, Fransız, İtalyan ve Yunan emperyalizmine karşı savaşıarak bağımsızlığı yakalayan Kuvayı Milliye hareketinin bugünkü temsilcileri olarak, Atatürkçülerin bütün emperyal güçlerin hepsine karşı çıkması doğaldır. Emperyalistlerin batılısı ya da doğulusu diye bir ayırım yapılamaz. Türkiye gibi bağımsız ulus devletler kendi varlıklarını koruyabilmek amacıyla bütün emperyalistlere karşı çıkmak ve hepsine karşı aynı mesafeli tutumu sürdürmek zorundadırlar.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Çin Doğu Türkistan'ı işgal ederken, ABD'de Orta Doğu'ya gelerek, gizlice dolaylı yollardan Türkiye'yi işgal etmiş ve işbirlikçi bir devlet olarak, Siyonizm'in kalesi olan İsrail'i kurmuştur. Bu aşamadan sonra ABD'nin merkezi coğrafya ve Avrasya kıtasına dönük bütün girişimlerinde İsrail'in önde gelen bir rolü olmuş ve dünyaya Siyonizm'in egemen olabilmesi doğrultusunda gelişecek bir Avrasya stratejisine ABD kilitlenmiştir. ABD Türkiye'yi işgal ettikçe ve kendi çıkarları doğrultusunda bölgede daha fazla kullandıkça, Türkiye'nin komşularıyla arası açılmıştır. İncirlik üssü sayesinde İsrail'i kuran ABD, Çekiç Güç ile de ikinci İsrail olarak Kürdistan'ı kurmuştur. Şimdi de füze kalkanı sayesinde ABD-İsrail ikilisi İran'ı devre dışı bırakarak Kafkasya üzerinden Hazar bölgesine girmeğe hazırlanmaktadır. Küresel kapitalizm Türkiye ve İran sınırını

bir dünya sınırı haline getirdikten sonra, Doğu Anadolu bölgesini batı bloğunun cephe ülkesi konumuna doğru yönlendirmiştir. Doğu Anadolu batının cephe ülkesi konumuna gelirken, Çin ve Rusya'nın yardımlarıyla da, İran'ın batı bölgesi Doğu Asya'nın cephesi durumuna kendiliğinden gelmiştir. Bir üçüncü dünya savaşı sürecinin hızlandırıldığı bu aşamada; NATO Türkiye'ye silah yığınağı yaparken, Çin ve Rusya'nın da İran'a aynı doğrultuda silah ve cephanelik yüklediği görülmektedir. Yaklaşmakta olan üçüncü dünya savaşının önlenmesi için ABD ve NATO'nun Türkiye'yi cephaneliğe çevirmesinin önlenmesinin zorunluluğu gibi Rusya ve Çin'in de benzeri bir tutumu İran'da sürdürmemesi gerekmektedir. Bu nedenle; ABD ve NATO gibi Rusya ve Çin'de bu cephe ülkelerinden geri çekilmelidirler. Aksi takdirde savaş giderek kaçınılmazlaşacaktır.

Türkiye için en büyük tehdidin, ABD ve İsrail'den geldiği çok açıktır. Siz bunu sadece ABD'ye indirirken İsrail'i görmezden gelmeniz çok büyük bir eksiklik. Unutmayalım dünyayı yöneten Siyonist lobiler ABD'yi de yönetmekte ve İsrail'in çıkarlarına bu dev ülkeyi kilitlemektedirler. Türkiye'de yaşayan Yahudiler yüzünden İsrail'i görmezden gelmek son derece yanlıştır. Çünkü ABD'deki güçlü Yahudi lobileri de dünya barışını tehdit eden İsrail projesine açıkça karşı çıkmaktadırlar. Türkiye'deki Yahudi lobileri ABD'dekiler kadar açık ve net olamadıklarından, Türk kamuoyunda bir türlü ulusal çıkarlar doğrultusunda toparlanma olamamaktadır. ABD ve İsrail ikilisini en büyük tehdit olarak görürken, Rusya ve Çin'in büyük tehditler olduğunu ileri sürmek hiçbir zaman Amerikancılık olmaz. Bu konu siyah ve beyaz gibi çok net değildir ve gri tonlara sahiptir. Rusya ve Çin'e karşı çıkmak Amerikancılık değil ama bütünüyle bir antiemperyalizmdir. Batı emperyalizmi konusunda sadece ABD'ye karşı çıkmak, dünya devletinin gerçek kurucusu İngiltere'yi görmezden gelmek ya da Fransa ve Almanya gibi büyük devletlerin emperyal politikalarını görmemek, Avrupa kıtasının emperyal güçlerinin önünü açabilir. Rusya ve Çin'in emperyalist olduklarını öne sürmek nesnel Amerikancılık değil ama bütünüyle tutarlı ve hiçbir ayırıma yer vermeyen antiemperyalizmdir. Bunun karşısı bir çizgide sadece ABD emperyalizmi ile uğraşmak hem Avrupalı hem de Asyalı emperyal güçlerin önünü açacaktır. Bazı batılı emperyal ülkelerin de kendilerine göre Avrasya stratejisi bulunmakta ve bunlar da

sadece ABD ile uğraşırlarken, Çin, Rusya ve Hindistan gibi doğulu dev ülkeler ile bir Avrasya stratejisi ortaklığına yönelebilmektedirler.

Avrupa Birliği birbirine düşerken, Almanya Rusya'ya yakınlaşmakta, Fransa geleneksel Akdeniz stratejisi ile ABD ve İsrail ikilisi ile ortak harekete geçerken, İngiltere de eski sömürgesi Hindistan ile bir araya gelerek, alternatif Avrasya stratejileri geliştirebilmektedir. Dünya devletin kurucusu olarak İngiltere küresel kapitalist dünya yapılanması için, Asyalı dev ülkelerin dağılmasını ve Asya kıtasının doğu, batı, kuzey, güney ve orta olarak beşe bölünmesini, bu doğrultuda Çin, Rusya, Hindistan ve İran gibi büyük ulus devletler ya da güçler yerine, gelecekte doğu, batı, kuzey, güney ve orta Asya birliklerinin kurulmasını planlamaktadır. Böylece; Asyalı devlerin Avrasya bölgesini yutmaları önlenerek ve beş büyük Asya federasyonu daha sonra kurulacak olan Dünya Konfederasyonuna bağlanacaktır. Küresel kapitalizmin New York'tan sonra gene eskisi gibi Londra üzerinden yönlendirilmesi, İngiltere'yi yeniden büyük aktör haline getirmekte ve bu eski emperyal devlet Commonwealth ülkeleri üzerinden eskisi gibi güneş batmayan imparatorluğunu sürdürerek, İsrail'in öne geçmesine izin vermemekte, ABD'nin bütünüyle Siyonist lobiler tarafından yönlendirilmesine de karşı çıkmaktadır. Bu çerçevede batının Avrasya stratejilerini sadece ABD merkezli olarak ele almak son derece eksik bir tutumu yansıtmakta, gerçekliğin tam olarak kavranabilmesini önlemektedir. Bilimsel açıdan, batı emperyalizminin sadece ABD'ye indirgenemeyeceğini vurgulamak ta gene Amerikancılık olarak düşünülemez. Dünya ulusları ve devletleri bütün emperyalistleri aynı düzeyde ve derecede ele alarak değerlendirirlerse, o zaman emperyal güçler arasındaki çekişmede taraf olmaktan kurtulabilirler ve emperyal oyunlardan uzak kalarak ulusal çıkarlarını koruyabilirler.

28 Şubat olayı da bir farklı değerlendirme nedeniyle tartışma konusu olmuştur. Küreselleşme döneminde post modern yarı darbe olarak gerçekleşen bu müdahalenin niteliği konusunda da ortak bir değerlendirme olamamıştır. Batı emperyalizminin İslam dünyası ve merkezi coğrafyayı ele geçirme saldırılarına karşı, Milli görüş iktidarının geliştirmiş olduğu D-8 bloku oluşturulmasını batılı emperyal güçler bir türlü kabul edememişler ve gelecekte bir alternatif kapitalist örgütlenme olarak İslam ortak pazarına gidebilecek olan D-8 örgütlenmesinin önünü kesebilme doğrultusunda, 28 Şubat müdahalesi

batıcı liberal lobilerin provokasyonları ile gündeme gelmiştir. Türkiye ve İran arasında D-8 örgütlenmesiyle başlayan işbirliğinin gelişmesi bu aşamada engellenmiş ve D-8 modeli bir ekonomik alternatifi ön-cüsü olan milli görüş partisi iktidardan uzaklaştırılmıştır. Milli görüş çizgisinin antiemperyalist tavrının kesin ve kararlı olması nedeniyle, bu hareketin içinden yenilikçi bir kadro çıkartılarak, ılımlı İslamcılığın önü açılmış ve Müslüman taban batı emperyalizmi ve Siyonizm'e karşı daha yumuşak bir noktaya getirilmiştir. 28 Şubat olmasaydı, D-8 örgütlenmesi hızla bir Avrupa Birliği benzeri İslam ortak pazarına dönüşebilirdi ve böyle bir sürecin sonunda da Milli görüş tek başına Türkiye'de iktidar olabilirdi. 1960'lı yıllarda Türkiye İşçi Partisinin iktidara giden yolu nasıl siyasal senaryolar ile kesildiyse, Milli Görüş partisinin antiemperyalist bir çizgide iktidara yönelmesi 28 Şubat olayı ile önlenmiş ve Büyük Orta Doğu Projesinin eş başkanlığı doğrultusunda ılımlı ve işbirlikçi bir siyasal İslam anlayışı gelişerek öne çıkmıştır. ılımlı İslam iktidarının önünü açan 28 Şubat müdahalesinin haçlı irtica biçiminde değerlendirilmesi yetersiz kalmaktadır çünkü 28 Şubat olayından en çok yararlanan İsrail olmuştur. Büyük İsrail projesinin önünün açılması doğrultusunda Büyük Orta Doğu konusunu öne çıkaran bir ılımlı İslamcı akım bu müdahaleden sonraki gelişmeler ile iktidar olabilmektedir. Milli görüşün antiemperyalizminden sapmalar, ABD ve İsrail ikilisiyle beraber Avrupa Birliğinin de Türkiye üzerinde etki ve baskılarının artmasına neden olmuştur. Ecevit hükümeti Milli görüş iktidarından ılımlı İslam iktidarına geçişin bir köprüsü olmuştur. ABD ve İsrail güdümlü politikalar, Milli görüş sonrasında Ecevit iktidarında başlatılmış ve ılımlı İslamcı iktidara ülke hazır hale getirilmiştir. Bu çerçevede 28 Şubatin arkasında Vatikan merkezli haçlı irticayı değil ama İsrail merkezli Siyon yıldızlı irticayı aramak daha doğru olacaktır.

Türkiye'nin Avrasya stratejisinin ne olması gerektiği konusundaki bir tartışmanın Atatürk'ün Rusya ile ittifakına getirmek doğru olmayan bir yaklaşımdır. Çünkü eğer Mustafa Kemal, Rusçu olsaydı o zaman daha Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında Sovyetler Birliği'ne, Türkiye'yi üye yapar ve batılı emperyalist güçler ile bağımsızlık için yıllarca mücadele etmezdi. Mustafa Kemal'in, Lenin ile mektuplarına ve Lenin'in enternasyoneldeki konuşmalarına bakılırsa, Sovyetler Birliği ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki yakınlaşmanın batılı

emperyal güçlerin merkezi coğrafyaya yönelik saldırılarına karşı geçici bir antiemperyalist ittifak olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Sosyalist devrim sonrasında Kemalist devrim gerçekleşirken, batı kapitalizminin merkezdeki ülkeleri yutmağa yönelmesine karşı, Ruslar ve Türkler tarihin o döneminde kendilerini koruma doğrultusunda geçici bir ittifaka yönelmişlerdir. Lozan Antlaşması sonrasında batılı emperyal güçler bölgeden geri çekilince, Türkiye ve Rusya ayrı ayrı ülkeler olarak kendi yollarında gitmişler ve hiçbir zaman kalıcı bir ittifaka yönelmemişlerdir. Atatürk cumhuriyetin onuncu yılında yapmış olduğu bir konuşmada; Türk dünyasının büyük çoğunluğunun Sovyetler Birliğinin çatısı altında olduğunu ama bu durumun bir gün değişeceğini ve Türkiye Cumhuriyetinin bağımsız bir Türk devleti olarak, Türk dünyasının özgürleşeceği gelecekteki dönemlere hazırlıklı olması gerektiğini açıkça dile getirmiştir. Türk dünyasının beşte dördünü Sovyet baskısı altına alabilen bir Rusya ile bir Türk devleti olarak Atatürk Cumhuriyetinin ciddi bir ittifak içine girmesi eşyanın doğasına açıkça aykırıdır. Türk dünyasını esir alan bir siyasal imparatorluk ile Türkiye ancak iyi komşuluk ilişkileri geliştirebilir. Bu yüzden Atatürk Rusya ile ortaklık değil ama dostluk ilişkilerine önem vermiş, nüfusunun yarısından fazlası Türk asıllı olan İran ile de Rus hegemonyasına karşı bir araya gelerek, bölgesel ittifakı kalıcı olarak kurabilmenin arayışı içinde olmuştur. Atatürk'ün bölge ağırlık dış politikasının üç ana ögesi olarak; Türk-İran ortaklığı, Türk-Rus dostluğu ve batı emperyalizmine karşı antiemperyalist mücadele birbirini tamamlayan ilkeler olarak sürdürülmüştür. Atatürk'ün ittifakları hep antiemperyalist çizgide olmuş ama kesinlikle yeni Türk devleti hiçbir emperyal güç ile ittifaka yönelmemiştir. Rusya ile soğuk savaş döneminde geliştirilen dostluk ilişkileri ile Türkiye tam bağımsızlığını güvence altına almış ama İngiltere'nin kucağından kalkarak Rusya'nın kucağına oturmamıştır. Batı emperyalizminin dünyayı fetih girişimlerine karşı iki anti-emperyal devlet kısa süreli dostluk ilişkileri geliştirmiş ama bu durum hiçbir zaman Türkiye'yi Sovyet kampının üyesi yapmamıştır.

Atatürk üç dünya ortasında tam bağımsız devlet kurmuştur. Bunu başarırken, batı emperyalizmine olduğu kadar doğu emperyalizmini temsil eden Sovyetler Birliğine karşı da mesafeli davranmıştır. İslam dünyasıyla da arasına laik devlet yapılanması nedeniyle mesafe koyan

Atatürk, hem sosyalist komşusu Rusya ile dostluk kuruyor ama bir İslam devleti olan İran ile de Sadabat Paktı çatısı altında ortaklığa giriyordu. Ayrıca Irak gibi bir Arap ve Müslüman devleti de böylesine bir bölgesel birliğin içine alırken, Arap ve İslam dünyasını da yanına alarak tam bağımsızlığı koruyabilme yolunda yeni bölgesel dengelere yöneliyordu. Bu açıdan Atatürk'e bir ittifak insanı demek tam anlamıyla doğruları yansıtmamaktadır. Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu olarak Atatürk için söylenebilecek en doğru tanımlama ancak dengencilik olabilir. Atatürk bir denge önderi olarak Batı dünyası, Sosyalist blok ve İslam coğrafyası ile dengeli ilişkileri yürüterek kurmuş olduğu merkezi devleti, farklı modeliyle beraber ayakta tutabilmiş ve sonrası için de bütün Avrasya ülkelerine, Türk ve İslam dünyasına örnek bir model devlet yapılanması olarak Türkiye Cumhuriyetini kendi bağımsız çizgisinde geliştirmiştir. Emperyalizme karşı bir Türk –Rus işbirliği vardır ama açıkça imzalanmış bir uluslar arası antlaşma yoktur. Atatürk ve Lenin yazışmaları bu açıdan en büyük dayanak noktasıdır. İki devletin birbirlerine gönderdikleri özel elçiler bu doğrultuda değerlendirilebilir ama Atatürk Türkiye'nin bağımsız geleceği doğrultusunda bu tür girişimleri Fransa, İtalya, Almanya gibi batılı ülkelerle de geliştirerek her zaman için Türkiye'yi koruyacak dengeler peşinde koşmuştur. Atatürk Türkiye'ye Rusya ile kalıcı bir ittifak bırakmamış ama dünya dengeleri açısından örnek alınabilecek mesafeli bir dostluk bırakmıştır. Ne var ki, Atatürk sonrasında göreve gelen İnönü, hemen Atlantik ülkeleriyle gizli antlaşmalara yönelerek, bölgede Atlantik Avrasyacılığına giden yolu açmıştır. Atatürk İran ile ortaklık kurarak bir Türk Avrasyacılığını Afganistan'a kadar uzanan çizgide oluşturmağa çalışırken, ikinci adam olan İnönü'nün Atlantik ülkeleriyle gizli bir ittifaka yönelmesiyle, Atatürk Cumhuriyeti tam bağımsızlığını yitirerek Atlantik emperyalizminin bölgedeki askeri üssü ve Truva atı konumuna sürüklenmiştir. Taksim anıtında Atatürk, İnönü ve Çakmak'ın Rus generaller ile beraber heykellerinin bulunması bu tarihi gerçeği değiştirmemekte, cumhuriyetin kuruluş dönemindeki temsilcilerin sadece o dönemde kalan birlikteliklerini günümüze yansıtmaktadır. Türkiye'nin ulusal kurtuluş savaşı sırasında Rus generalleri ya da askerleri batılı emperyalistlere karşı Türkler ile beraber savaşmamıştır, ama Alman generaller ile askerler Çanakkale savaşında Türkler ile beraber Anadolu'yu fethetmek için İngiliz ve Fransız ordularına karşı beraberce savaşmıştır. Çanakkale

savaşının muzaffer komutanı olarak Mustafa Kemal Osmanlı imparatorluğunu yıkan başlıca güçlerden birisinin, Rus ordusu olduğunu iyi biliyordu ve bu yüzden de tarihsel bir bilinçle Ruslara karşı uzak davranıyordu. Ruslara karşı mesafeli bir tutuma tarihsel koşullar genç Türk devletini zorluyordu ama o dönemin dünya konjonktürü de bir Rus-Türk dostluğunu zorunlu kılıyordu.

Türkiye Türkleri ve Türkiye Cumhuriyeti, Orta ve Kuzey Asya ile beraber Ön Asya'yı da kapsayan Türk dünyasının geleceğini düşünerek bir Avrasya stratejisi geliştirmek zorundadır. Çin Seddi'nin Türk akınlarına karşı yapıldığını, bugünkü Rusya'da önce büyük bir Türk devleti olarak Hazar imparatorluğunun bulunduğunu unutarak hareket edilirse, yeniden tarihten gelen Çin ve Rus emperyalizmlerine Türk dünyası teslim edilmiş olacaktır. Türkiye'yi yöneten hiçbir hükümet böylesine bir tarihsel hata yapma hakkına sahip değildir. ABD ve İsrail ikilisinin taşeronu olmaya, Türkler nasıl karşı çıkacaklarsa, aynı doğrultuda Çin ve Rus emperyalizmlerine de karşı çıkmalıdırlar. Böylesine bilimsel bir gerçekliği dile getiren bir genel kamu hukuku ve jeopolitik uzmanına, yüzeysel Amerikancılık yaftası yakıştırmağa kalkışmak ancak sübjektif bir siyasi tavrın hatalı bir yaklaşımı olmaktan öteye gidemeyecektir. 12 Eylül NATO harekâtı döneminde üniversiteden atılmış, Wikiliks belgelerinde NATO düşmanı olarak ilan edilmiş, kırkı yılı aşkın bir süre Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ün çizgisinde antiemperyalist çizgide mücadele etmiş bir bilim adamına, ilk fırsatta Amerikancı ve NATO'cu yakıştırması yapmak, objektif olarak bilimselliğin dışında kalan sübjektif bir karalama hareketi olarak öne geçmektedir. Hele kendisini bilimsel sosyalist olarak ilan edenlerin, kısa vadeli siyasal manevralar doğrultusunda böylesine bilimsel hatalar yapabilmesi ise, sosyalizmin bilimselliğine ciddi olarak gölge düşürmektedir. Bilimsellik iddia eden sosyalistlerin, Sovyetler Birliği döneminde Türk dünyasının Rus hegemonyasının altında ezildiğini de görebilmeleri gerekmektedir. Uygur bölgesi Türkleri ile Kuzey Kafkasya'nın Türk ve Müslüman halklarının ezildiği bir dönemde, Çin ve Rusya Avrasya bölgesinin geleceği için umut kapısı olamazlar. Yarım yüzyıla yakın mücadelesini antiemperyalist bir çizgide sürdüren bir bilim adamını NATO'cu ve Amerikancı ilan etmek ne derece gerçeklere aykırı ise, aynı çizgide bilimsel sosyalistlerin bilimselliğini de tartışma alanına getirmelidir. Tam

bağımsızlıkçı ve antiemperyalist Kemalistler ve Atatürkçüler hiçbir zaman sosyalizmin bilimselliği ile ilgilenmemişlerdir. Ne var ki, bilimsellik iddiasındaki sosyalistlerin antiemperyalist ve tam bağımsızlıkçı Kemalistleri Amerikancı ve NATO'cu olarak ilan etmeleri üzerinde düşünmekte yarar vardır. Böylesine bir yargısız infazın arkasında sübjektif politik oyunlar olduğu kuşkusuz giderek artarken, Kemalizm ile sosyalizmin karıştırılmaması gerekmektedir. Kendilerini bilimsel sosyalist ilan edenlerin ve eski Maocuların Kemalizm'i ve Atatürkçüleri yargılama hakkını nereden bulduklarını sormak gerekmektedir. Unutulmaması gereken ana konu, ulusal kurtuluş savaşından bugüne gelen siyasal birikimin içinde, Şefik Hüsnü geleneği ile Mustafa Kemal geleneği birbirlerinden farklı çizgiler olarak yer almaktadırlar. Şefik Hüsnü ile Mustafa Kemal'in hem partileri hem de gazeteleri birbirinden farklı organlar olarak ulusal kurtuluş savaşı döneminde gündeme gelmiş ve bu ayrı organlar birbirlerinden çok farklı birikimleri sonraki kuşaklar için miras olarak bırakmışlardır.

Kemalizm ile sosyalizm birbirinden çok ayrı düşünce sistemleridir. Bu nedenle farklı görüş ve ilkelere dayanırlar. Türkiye'de Kemalist geleneği yok sayarak, sosyalist gelenekten gelen tutum ve tavırlar ile Kemalizm'in yargılanması ya da farklı yönleri çekilmesi, Atatürkçüler açısından kabul edilemeyecek bir durumdur. Kemalizm'in doğasında antiemperyalizm vardır ama Sovyet İmparatorluğu döneminde, sosyalizm Rus emperyalizmi doğrultusunda kullanılabilmektedir. Sosyalizmin eşitlikçiliği öne çıkarılarak gözler bağlanırken, sosyalizm görünümü altında Türk dünyasının beşte dördü ciddi bir baskı ve emperyalizm uygulamasına sahne olmuştur. Kemalizm her zaman antiemperyalist olmuştur ama sosyalizm için bu tür bir değerlendirme yapılamaz. Sovyet imparatorluğu döneminde sosyalizm nasıl bir emperyalizme alet olduysa, bugün de Avrupa ülkelerinde sosyalizm sermayeci kapitalist sistemi aklamak üzere, gene emperyal amaçlı olarak kullanılmaktadır. Avrupa sosyalistleri kapitalistlerle Avrupa Birliği çatısı altında ortaklıklara yönelirken, batı emperyalizminin uygulanmasına alet olabilmektedirler. Bu nedenle, sosyalizm için her zaman antiemperyalizm değerlendirmesi yapılamaz. Bu açıdan Kemalizm, sosyalizm'den daha üstün görünmektedir. Her türlü emperyalizme karşı çıkan bir Kemalist tutumun, Amerikancı ya da NATO'culuk ile suçlanmağa çalışılması ise ancak Rusya ve Çin gibi Asyalı eski sosyalist

dev ülkelerin, Türkiye’de ki etkinliklerini artırma doğrultusunda, ciddi antiemperyalist Kemalist birikimi tasfiye etme girişimi olarak da değerlendirilebilir. Kemalizm her zaman antiemperyalist ve tam bağımsızlıktır ama şimdiye kadar uygulanan örneklerine baktığında, sosyalizm için aynı değerlendirmeyi yapabilmek Sovyetler Birliği ve Avrupa Birliği örneklerinde görüldüğü gibi pek mümkün görünmemektedir. Bu durumu en iyi bilecek olanlar, Rusya’nın Sovyet imparatorluğunu soğuk savaş döneminde uzun süre sosyal emperyalist olmakla suçlayan eski Maoculardır. Soğuk savaş sonrasında, Eski Maocu takımın içinden fazlasıyla neoliberal kadroların çıkması da bu durumu ortaya koyan önemli bir gelişmedir. Lenincilik Rus emperyalizminin önünü açarken, Stalincilik bu Rus emperyalizmini bütün doğu bölgesine yayarken, Maoculuk da Mançurya, Tibet ve Doğu Türkistan üzerinden Çin emperyalizminin önünü açmıştır. İşte Kemalizm, böylesine bir coğrafyada tarih sahnesine çıkarak nereden gelirse gelsin her türlü emperyalizme karşı dik durmayı, dengeleri buna göre kurmayı ve geleceğe dönük bölge ağırlıklı politikalar ile emperyalizmi merkezi coğrafyadan kovmayı başarmış bir akımın adıdır. Atatürk’ün Türkiye’sine bu aşamada böylesine bağımsızlıkçı ve antiemperyalist bir yolda yürümek ve Avrasya stratejisini de komşularıyla işbirliği yaparak tüm emperyal güçlere karşı geleceğin özgür Avrasya’sını yaratmak düşmektedir. Bu aşamada Britanyacılar ve Amerikancılar bağımsızlıkçı Kemalistleri NATO düşmanı olarak ilan ederken, diğer kesimlerin de NATO’cu ilan etmesi hiçbir biçimde gerçekliği yansıtmamakta, aksine gerçekleri fazlasıyla çarpıtmaktadır. Müspet bilim tahsil etmiş kişilerin, herkesten önce bu gibi yanlışları görmesi gerekirken, subjektif tutumlara sürüklenerek gerçekleri farklı siyasal senaryolar doğrultusunda ve siyasal çizgilerde değiştirmeğe kalkmaları gerçekten düşündürücüdür. Dar siyasal hesapların üstüne çıkılarak geniş bir hoşgörü ile farklılıklara ve ayrı görüşlere saygı gösterilmediği sürece, Türkiye’nin içinde bulunduğu siyasal çıkmazdan kurtulabilmesi pek mümkün görünmemektedir.

8. Yeni Kutup Merkezi Hindistan

Dünyanın en büyük ülkelerinden birisi olan Hindistan, soğuk savaş sonrası dönemde, yeni bir dünya düzeni kurulurken bir kutup başı ya da merkezi olarak dünya platformuna çıkmaktadır. Eski

dönemlerin koşullarında reddedilen ve büyük bir güç olarak ortaya çıkmasına izin verilmeyen Hindistan'ın, dünyanın geleceğinde giderek artan bir öneme sahip olduğu ve bu doğrultuda bir merkezi güç olarak gündeme geldiği artık yadsınamayacak bir gerçekliktir. Doğunun iki büyük ülkesi olan Çin ve Hindistan'ı dünyanın gündemi dışında tutabilmek için önceki dönemlerde her yol denenmiş, koskoca Çin afyon savaşı ile uyutulurken, Hindistan bir büyük sömürge düzenine mahkûm edilmiştir. Birinci Dünya Savaşı sonrasında Sovyetler Birliği'nin kurulması, iki kutuplu bir dünyayı gündeme getirmiş, bu iki büyük Doğu gücünün dünya gündemine yerleşmesini önlemiş, Doğu'nun büyük güçlerinin demirperde arkasında kalmasına yardımcı olmuştur. Avrupa'nın doğusu ile beraber dünyanın merkezi bölgesi olan Avrasya kıtasının Sovyet denetimi altında kalması, Hindistan ve Çin gibi hem Avrupa'dan, hem de Amerika Birleşik Devletleri'nden büyük olan iki dev gücün dünyanın arka penceresinde kalmasına yardımcı olmuştur. Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Sosyalist Blok'un çözülmesiyle küreselleşme dönemi başlamış ve Çin ile beraber Hindistan Doğu'nun iki dev gücü olarak dünya platformuna girerek yerlerini almışlardır.

Yirmi birinci yüzyılın dünyasının eskisinden çok farklı olacağı günümüzdeki süreçte, Hindistan eskisinden çok farklı bir konumda gündeme gelmektedir. Eskiden bir Doğu ülkesi hatta sömürgesi olan ve dünya siyasetinde fazla bir ağırlığı bulunmayan Hindistan, demirperdenin kalkmasından sonra Doğu bölgesinin dünya geneline açılmasıyla, günümüzün en önemli ülkelerinden birisi durumuna gelmiştir. Başka bir deyişle küreselleşme sürecinde dünyanın bütünleşmeye doğru gittiği bu dönemde, Doğu'nun büyük ülkeleri de Batı'nın büyük ülkelerine paralel bir önem kazanmışlar ve artık en az Batılı ülkeler kadar siyasal sorunlar üzerinde söz sahibi bir konuma gelmişlerdir. Eski bir sömürge olan Hindistan, yeni bir emperyalizmin Batılı ülkeler tarafından mazlum uluslara ve ülkelere dayatılmasına, Doğu bölgesinin yeni bir kalesi ve kutup merkezi olarak karşı çıkmaktadır. Önceden Doğu bölgesine yönelik emperyal plânların uygulamaya aktarılmasında hesaba katılmayan Hindistan, şimdi Doğu'ya ve Asya kıtasına yönelen yeni politikaların tam ortasında yer almakta ve bu nedenle de giderek önemini artırmaktadır. Bugün dünyanın genel

olarak kontrol altına alınmasına yönelik bütün projelerde Hindistan'ın önemli bir yere sâhip olduğu görülmektedir.

Bir buçuk milyara yaklaşan nüfusa ve üç buçuk milyon kilometre kare bir alana sâhip olan Hindistan, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nden büyük bir ülkedir. Dünyanın egemeni olmağa çalışan bu iki kıta devleti karşısında Hindistan sâhip olduğu büyüklükle, Çin ile beraber Doğu bölgesinin başlıca temsilcilerinden birisidir. Hindistan dışarıdan bir tek ülke gibi görünmesine rağmen aslında bir çok ülkenin ve bir biriyle akraba halkların bir arada yaşadığı bir Hint Birliği konumundadır. Hindistan, yirmi beş eyaletten oluşan ve doğrudan yönetilen on ayrı bölgeden meydana gelmektedir. Eyaletlerin bir araya gelmesiyle oluşturulan birlik, Amerika Birleşik Devletleri'ne benzer bir eyaletler federasyonu statüsüne sâhip bulunmaktadır. İngiliz yönetimi sırasında hazırlanan bugünkü eyaletler federasyonu yapısı daha sonraki dönemde belirli bölge halklarının ısrarlı tutumları nedeniyle yeni eyalet ve bölgelere bölünmüş ve daha fazla parçalı bir yapıya yönlendirilmiştir. Emperyalizmin parçala ve böl sonra yönet ilkesini İngilizler çok başarılı biçimde Hindistan üzerinde uygulamışlar ve bu ülkeyi terk ederken hem bölmüşler, hem de parçalı bir yapıya mahkûm ederek, Hindistan'ı gelecekte yeni siyasal sorunlarla baş başa bırakmışlardır.

İngilizler, Hindu ülkesinde yaşayan Müslümanları geri çekilirken ülkenin doğusuna ve batısına toplamışlar, bunun neticesinde Pakistan adı altında yeni bir İslâm devleti kurarken, bu ülkeyi de doğu ve batı olarak ayarmışlar ama daha sonra, bu ikili devlet yapısı yürümemiş ve Doğu Pakistan bağımsızlığını ilân ederek Bangladeş adını almıştır. İngilizlerin Müslümanları Hindulardan ve Budistlerden ayırarak ayrı devlet yapısına kavuşturmaları zaman içinde sonuç vermemiş, Hindistan'ın hızla artan nüfus yapısı içinde Müslümanların sayısı üç yüz milyonu geçmiştir. Bu hâliyle Hindistan, en büyük Müslüman devleti olan Endonezya'dan daha fazla Müslüman nüfus barındıran bir büyük ülke konumuna gelmiştir. Hindistan bu kadar büyük Müslüman nüfusu ile kendisini çevreleyen İslâm ülkeleri arasında yer almakta ve bu dinin yaygın olduğu devletlerin bir araya gelmesinden oluşan İslâm Birliği'ni yakından izlemektedir, çünkü İslâm dünyasındaki gelişmeler Hindistan'ın üç yüz milyonu aşan Müslüman halkını da yakından ilgilendirmektedir. Benzeri bir konumda bulunan Çin

ve Rusya da, sâhip oldukları milyonlarca Müslüman nüfusun geleceği açısından İslâm dünyasındaki gelişmeleri yakından izlemekte ve İslâm Birliği'nin aldığı kararların Müslüman nüfus üzerinden kendi ülkelerine etkilerini değerlendirmeye çaba göstermektedirler. Bu açıdan Hindistan'ın konumu Çin ve Rusya'ya oranla daha fazla kritik bir durum göstermektedir.

Pakistan ve Bangladeş'in kopması Hindistan'ı İslâm dünyasından koparamamıştır. Hindistan bağımsızlığına kavuşurken yanı başında Pakistan ve Bangladeş gibi komşulara sâhip olmak durumunda kalmıştır ama gene de benzeri parçalanma ve bölünme tehlikelerinden kurtulamamıştır. Zaman zaman Sih militanlarının yaptığı terörist hareketler, Hindistan'ın içinden bir de "Halistan" adı ile "Sih" ülkesi çıkarma plânının olduğunu göstermektedir. Keşmir bölgesi zaten Pakistan ve Hindistan arasında büyük bir sorun olarak ülkenin kuzevinde yer alırken, bu bölgenin yanı başında Halistan adı ile bağımsız bir Sih devletinin kurulmak istenmesi, Hindistan devletini fazlasıyla tedirgin etmektedir. Himalayaların ayırdığı Çin ve Hindistan sınırı, Keşmir gibi bir büyük sorun ile karşı karşıyadır ve bu potansiyel sürütüşme ve savaş alanı geleceğe doğru uzanmaktadır. Zaten dünya nüfusunu dengelemek için Hindistan-Pakistan ve Çin üçgeninde bir nükleer savaş çıkartmak isteyen Batılı emperyalistlerin işini kolaylaştıracak kadar sorunla dolu olan bu bölgede, her an Çin-Hindistan ve Pakistan arasında bir savaş kendiliğinden çıkabilir ya da Batılı emperyalistler tarafından böylesine bir savaş kışkırtılabilir.

Keşmir sorunu yüzünden Pakistan, Hindistan'a karşı kendini korumak üzere atom bombasına sâhip olmuştur. Başta ABD olmak üzere İsrail ve diğer Batılı ülkelerin çok büyük baskı ve engellemelerine rağmen Pakistan, bir Müslüman devlet olarak, Orta Afrika Cumhuriyeti'nden Libya'nın sağladığı uranyum ve Fransızların yardımıyla atom bombası elde etmiştir. Pakistan, Çin ve Hindistan gibi iki büyük ülkenin nükleer bombalarına karşı kendi güvenliğini temin zorunluluğu ile karşı karşıya kalmıştır. Türkiye'nin başarmasına izin verilmeyen ve Batılı emperyalistler tarafından sürekli olarak engellenen atom bombasına sâhip olarak nükleer güç konumuna ulaşma projesini Pakistan, Zülfikar Ali Butto gibi Batılı bir liderin özverili çabaları ile gerçekleştirebilmiş ve günümüzün nükleer güçleri arasına girmiştir. Londra'da Eton Koleji'nde eğitim gören, Batılı

bir devlet adamı olarak Zülfikar Ali Butto, Pakistan'ın geleceğini güvence altına almak ve Keşmir sorununun çözümünde bir askerî harekâta karşı hazırlıklı olabilmek amacıyla, atom bombasına ülkesini kavuşturmuştur. Ne var ki, Müslüman ülkelerin eline atom silâhının geçmesini istemeyen ABD, İsrail ve Avrupa ülkeleri Butto'yu hiçbir zaman affetmemişler ve bu büyük lideri asılmaya götüren siyasal senaryo ile ondan kurtulmuşlardır.

Bir Müslüman ülke olmamasına rağmen, çevresindeki Müslüman ülkeler ve üç yüz milyonu aşkın Müslüman nüfusu ile Hindistan, İslâm dünyası içinde yer almaktadır. Bu yönü ile Hindistan hem bir Doğu ülkesi, hem de bir İslâm ülkesidir. Küreselleşme döneminde bu yönü ile hem Doğu'ya yönelen Asya politikaları, hem de İslâm dünyasına yönelen ılımlı İslâm ya da Büyük Orta Doğu politikaları kendiliğinden Hindistan'ı da içine almaktadır. Jeopolitik konumu ile Kuzey Afrika ve Ortadoğu'dan güney Asya'ya yönelen İslâm kuşağının tam ortalarında yer alan Hindistan, bu dünyanın yeniden düzenlenmesi ile ilgili yeni politikaların hedefi konumuna sâhip bulunmaktadır. Var olan devletleri çok büyük bulan Batılı emperyalistlerin, Hindistan'ı yeniden bölerek küçültmek istedikleri anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, Keşmir, Halistan, Assam ve Bihar gibi kenar bölgelerde yeni bağımsız devletler gündeme gelebilir. Hindistan'ın bir büyük devlet olarak Güney Asya'da, doğu bölgelerinde ya da İslâm dünyasında etkili olmasını istemeyen Batılı emperyalistler, bu kıtasal devletin parçalanmasına giden yolu açabilirler, kenar bölgelerde ya da deniz kenarı eyaletlerde yeni devletçiklerin oluşumunu kışkırtabilirler. Batı emperyalizmi bin yıllık tecrübe ile, Doğu'dan çıkan büyük devletlerin yeni kutup başı ya da merkezî konumuna gelmesini önleyebilmek için, Irak'ta olduğu gibi, bu ülkelerin parçalanmasına giden yolu açarak, bunların küçülmelerine neden olabilirler ve Doğu'nun yeni dev ülkeleri kendi sınır bütünlüklerini koruyamadıkları için dünya politikasında karşı ağırlığı oluşturamazlar ve zaman içinde devre dışı kalabilirler. Hindistan sâhip olduğu özellikleri ile böylesine bir çıkmaz ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Sovyet sonrası dönemde ABD, tek süper güç olarak kendisini ilân etmiştir. On beş yılı aşkın bir süredir ABD kendisinin merkezde yer alacağı bir dünya devletini; IMF, Dünya Bankası, NATO gibi uluslararası kuruluşların katkıları; Bilderberg, Dünya Ekonomik Forumu,

Dış İlişkiler Komitesi gibi oluşumların yardımlarıyla gerçekleştirmeye çalışmakta ama bir türlü sonuç alamamaktadır. Çünkü ABD'ye bu dünyayı bırakmayacak yeni kutup merkezleri ortaya çıkmakta ve Amerikan emperyalizmine karşı direnmektedirler. Batı'da ABD ile beraber Avrupa Birliği ve Brezilya yeni kutup merkezleri olarak ortaya çıkarken, Doğu'dan da Rusya ve Çin ile beraber Hindistan kutup merkezleri arasına girmektedir. Avrupa ülkeleri birleşerek, Amerika Birleşik Devletleri gibi bir büyük federasyona yönelirken, aynı büyüklükteki Brezilya, Çin, Rusya ve Hindistan da kıtasal federasyonlar olarak kutup başı bir konuma doğru ilerlemektedirler. Avustralya, Kanada, Kazakistan, Güney Afrika gibi ülkeler de benzer büyüklüklere sâhip bulunmaktadır ama nüfus potansiyeli olarak geride kalmaktadırlar. ABD üç yüz milyonluk nüfusu ile kendini süper güç olarak ilân ederken, Brezilya ve Avrupa benzer bir nüfus potansiyeliyle, Çin ve Hindistan ise bunların beş misli nüfus büyüklüğü ile devreye girmekte, Rusya ise geçmişten gelen imparatorluk yapısı ve büyük toprakları ile yeni yarışta yer olarak kutup başı olmaya soyunmaktadırlar. ABD önderliğinde uluslararası kapital dünya devletine yönelirken, tek kutup yerine yeni kutupların gündeme gelmesi, dünyanın geleceğinin tek kutuplu değil, çok kutuplu olacağını göstermektedir. Hindistan, işte bu büyük devletlerarasında yer olarak çok kutuplu dünyanın yeni merkezlerinden birisi olacaktır. Geniş toprakları ve çok kalabalık bir nüfus potansiyeliyle Hindistan, çok kısa zamanda Batılı dev merkezlerle karşı koyabilecek derecede güçlenebilecek ve onların karşısına çıkarak, yeni dünya dengelerinin oluşmasına katkıda bulunabilecektir.

Uluslararası kapitalizm ABD'nin öncülüğünde bir dünya devletine yönelirken, bütün büyük ülkelerin bölünmesini gündeme getirmektedir. Irak ile başlayan yeni süreç Suriye, İran, Arabistan, Mısır, İran üzerinden Hindistan'a kadar uzanabilir ve Batı emperyalizminin girdiği merkez ve doğu bölgelerindeki büyük ülkeler, küçülerek Batı hegemonyası altına girebilir. Batı emperyalizmi dünyanın merkezine ve doğusuna egemen olabilmek ve bu bölgelerden yeni büyük güçlerin ortaya çıkmasını önleyebilmek üzere Ortadoğu'dan Uzak Doğu'ya doğru bir saldırı, işgal ve parçalama stratejisini ısrarlı biçimde uygulamaktadır. Bütün mesele Rusya, Çin ve Hindistan'ın güçlenerek dünya sahnesine süper güç ya da kutup başı olarak çıkmalarını

engellemektir. Rusya, Çin ve Hindistan sâhip oldukları federasyon yapıları ile bölünmeye ve parçalanmaya son derece elverişli durumdadırlar. Doğu'nun dev ülkelerinin yeni kutup başı olarak Batı emperyalizminin karşısına çıkmasını istemeyen kapitalistler, para güçleri ile hem alt kimlikleri ve etnik meseleleri hem de yerelleşmeyi destekleyerek, bu büyük Doğulu dev ülkelerden kurtulmak istemektedirler. Büyük Asya ülkeleri ortadan kaldırmak isteyen Batılı emperyalistler daha sonraki aşamada yeni küçük eyaletleri Kuzey, Doğu, Güney, Batı Asya ve Orta Asya'yı da Avrasya federasyonu olarak yeniden yapılandırmayı düşünmekte ve bu beş federasyonu daha sonra dünya devletlerine bağlamayı plânlamaktadırlar. Bu doğrultuda bütün Ortadoğu ve Asya ülkeleri yeni emperyalist saldırının hedefi durumdadırlar. Hindistan böylesine bir süreçte parçalanırsa o zaman eski Hint eyaletleri Güney Asya Konfederasyonu çatısı altında çok uluslu ve çok dinli bir yapıda yeniden bir araya gelebilir ve küçük eyaletlere de uluslararası kapitalizm kolaylıkla sızabilir. Hindistan, bu tür bir plânın tehdidi altındadır.

Batı emperyalizmi Doğu'nun dev ülkelerini ufalayarak ortadan kaldırmanın hesaplarını yaparken, bu süreç içinde bunları birbirine karşı kullanmanın girişimlerini de gündeme getirmektedir. Asya içi dengelerde Rusya ile Hindistan Çin'e karşı yakın ilişkiler sürdürürken, Çin de karşı denge olarak Pakistan'ı kendi yanına çekebilmeğe çalışmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri Pakistan'da bir askerî darbeyi destekleyerek ordu aracılığı ile bu ülkeyi denetim altında tutmuş ve Pakistan'ın Çin'e yakınlaşma sürecini kesmiştir. Ayrıca tek atom bombasına sâhip Müslüman ülke olan Pakistan'ın İslâm dünyası ile beraber İsrail'e karşı ortak hareket etmesini önlemek için de askerî darbe aracılığıyla Pakistan baskı altında tutulmaktadır. Eğer İsrail atom silâhını Müslüman ülkelere karşı kullanırsa, İslâm Birliği aracılığı ile Pakistan'ın elindeki atom bombasının İsrail'e karşı kullanılabileceğine dair senaryolar, dünya basınında uzun süredir tartışılmaktadır. Pakistan'ın bu konumu, Hindistan'ın ABD ve İsrail tarafından Pakistan'ı ve İslâm dünyasına karşı kullanılmasını kendiliğinden gündeme getirmektedir.

Uzun süren İngiliz sömürgeliği döneminden sonra ABD'nin etkisi altına giren Hindistan'ın, soğuk savaş döneminde sanayileşmesi engellenmiştir. Küçük Güney Kore'nin sanayileşmesi Japonya'yı

dengelemek için desteklenmiş ama kocaman Hindistan'ın sanayileşmesine izin verilmemiştir. Bugün dünya piyasalarında Güney Kore malı araba ve benzeri sanayi ürünleri satılmaktadır ama Hindistan'dan gelen hiçbir sanayi ürünü göze çarpmamaktadır. Çok eski zamanlardan kalan Çin'den gelen ipek yolu ve Hindistan'dan gelen baharat yolu geleneği günümüzde de sürdürülmek istenmiş ve bu iki dev ülke sanayiden uzak tutularak Batı'nın emperyal güçleri ile rekabet etmeleri önlenmiştir. Sanayileşmenin ülkeleri bağımsız kılması nedeniyle, Çin'i ve Hindistan'ı baskı altında tutmak isteyen Batı emperyalizmi, ipek ve baharat ticareti ile bu iki dev ülkeyi oyalamaya devam etmiştir. Batı ülkelerinde Çin mağazaları ipek işleriyle, Hint mağazaları da baharat çeşitleriyle doludur ama hâlâ Batılılar Çin malı bir arabaya binememektedirler. Hint malı elektronik eşya dünya pazarında yoktur. Çin'e karşı Japonya'yı destekleyen ABD, Çin ve Hindistan'ı Batı pazarlarından uzak tutabilmenin çabası içinde olmuştur. Hindistan bu durumdan çok zararlı çıkmış ve günümüze kadar yoksul bir ülke olarak kalmıştır. Artık Hindistan'ın gelişmesini daha fazla engelleyemeyeceğini anlayan ABD, elindeki bilgisayar teknolojisini Çin'e, Rusya'ya ve Avrupa'ya karşı kullanabilmek için Hindistan'a aktarmış ve kısa zamanda bu ülkenin dünyanın bilgisayar merkezi durumuna gelmesini sağlamıştır. Özellikle yazılım alanında çok ileri giden Hindistan, geleceğin bilgi toplumunda ABD'ye bağımlı bir biçimde gelişmekte ve tek başına merkez olma tehlikesi de bu yönden engellenmektedir.

Soğuk savaş sonrasında Çin ile Uzak Doğu ve Pasifik egemenliği yarışına giren ABD'nin, Çin'i çevreleyerek Batı'ya doğru ilerlemesini ve okyanuslara açılarak denizler egemenliğine yönelmesini önleyebilmek için, bir Asya Nato'su hazırlığı içinde olduğu görülmektedir. İleride Rusya ve Çin ile anlaşmazlığa düşebilme ihtimaline karşı böyle bir hazırlık içinde bulunan ABD, merkezinin Hindistan olacağı bir Asya güvenlik örgütünü kendi komutasında Asya Nato'su olarak devreye sokabilmenin hazırlığı içindedir. Hindistan'a verilen bilgisayar teknolojilerinden yararlanılarak geleceğin elektronik toplumunda elektronik silâhlara dayanan bir savunma mekanizması, ABD tarafından güneyden başlayarak bütün Asya kıtasını kapsayacak boyutlarda düşünülmektedir. Hindistan'ın merkez olacağı bu tür bir güvenlik örgütüne, Sri Lanka, Bangladeş, Pakistan, Afganistan, Tayland, Malezya,

Birmanya, Endonezya, Filipinler, Avustralya, Yeni Zelanda, Japonya gibi ülkeler alınacak ve Hindistan'ın ana merkezinde yer alacağı bir savunma düzeni Çin ve Rusya ile İran'a karşı oluşturulacaktır. Avrupa Birliği ile Nato konusunda ihtilafa düşen ABD, gelecekte böyle bir yapılanmayla Avrupa, Rusya ve Çin'e karşı Hindistan ile beraber hareket edebilir ve dahası Doğu'dan gelebilecek bir hegemonya dalgasına karşı da Hindistan üzerinden engelleme yapabilir. Çok kutuplu dünyada Hindistan, ABD tarafından diğer kutuplara ve Doğu bölgesine karşı kullanılmak istendiği için ABD bu ülkeyle yakınlaşmaktadır.

Dünya dengelerinde ABD Hindistan'a kendi yanında ve denetiminde özel bir yer ayırırken, ABD'nin yavrusu ve gelecekte rakibi olan İsrail de, ABD'den ayrı olarak, Hindistan ile ilgili farklı senaryolar ve stratejiler peşindedir. İslâm dünyası içinde tek başına farklı bir dinden ülke olarak kalan İsrail, Türkiye'nin İslâm dünyasından uzak tutulmasını hedefler ve desteklerken, çevresindeki Müslüman ülkelerin yanı başındaki Hindistan'ı da tıpkı Türkiye gibi kendisine bir müttefik olarak görmektedir. Dünyanın merkez bölgesindeki kutsal topraklarda kurulmuş olan İsrail, kendisini çevreleyen Müslüman ülkelere karşı, Türkiye ile Hindu ve Budist Hindistan'ı en yakın müttefik olarak görmekte ve Türkiye, Hindistan, İsrail arasında kurulacak bir güvenlik üçgeniyle İslâm dünyası içinde kendisini güvenceye almak için çalışmaktadır. Bu doğrultuda hem Türkiye, hem de Hindistan ile ilişkilerini geliştiren İsrail, güçlü lobileri ile iki ülkeyi baskı altına almakta kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmektedir. İslâm dünyasında bir Yahudi devleti olarak yaşayabilmek için İsrail'in İslâm dünyasında ve dışında farklı kendisiyle müttefiklik ilişkileri geliştirecek ağırlık merkezlerine ihtiyaç duyduğu bilinmektedir. İsrail, dünyanın merkezindeki Müslüman ağırlığına karşı bir güvenlik üçgeni oluşturmayı plânlamakta ve gelecekte denge sağlamayı hesaplamaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri ile beraber İsrail'in de Hindistan'a askeri amaçlı yaklaşması sonucunda, bu ülke son yıllardaki resmî bayramlarını çok büyük askerî gösterilerle kutlamaktadır. Dünya basınına fotoğraflarla yansıyacak derecede Hindistan'ın bir askerî güç hâline geldiği hem İslâm dünyasına, hem de Çin'e karşı ortaya konulmaktadır. Bir buçuk milyarlık nüfusu ile Amerikan ve İsrail emperyalizmlerinin gereksinme duyduğu asker deposu olarak kullanılacak bu ülke,

eskidenden de İngiliz emperyalizminin asker deposu olarak kullanılıyordu. Bu, kendi başına büyük bir siyasal ya da ekonomik güç olmasına izin verilmeyen bir Hindistan'ın sürekli olarak Atlantik güçlerinin dünya egemenliğinde asker deposu olarak kullanılması anlamına gelir. Rusya ve Çin'in sâhip olduğu büyük ordulara ve İslam ülkelerinin kalabalık nüfuslarına ve güçlü askerî birliklerine karşı Hindistan ordusu Atlantik güçlerinin güdümünde bir üstünlük kozu olarak kullanılmak istenmektedir. Hindistan'ın bugünkü yöneticilerinin bu dengeleri görebilmesi, başkalarının çıkarları için çıkartılacak savaşlarda, masum Hintlilerin piyon olarak ölüme gönderilmelerini önleyecektir.

Arada bulunan binlerce kilometrelik mesafeye rağmen, Türkiye ve Hindistan arasında zaman zaman yakın ilişkiler doğmuştur. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında halifenin ülkesi olarak kabul edilen Türkiye'nin kurtulabilmesi için Hintli Müslümanlar Türk devletinin kurucularına parasal yardım yapmışlardır. Türkiye Cumhuriyeti bu yakın ilgi ve desteği hiçbir zaman unutmamış ve Hindistan ile yakın ilişkileri geliştirmiştir. Soğuk savaş döneminde Çin ile rekabet sebebiyle daha çok Sovyetler Birliği'ne yakın duran Hindistan'ın daha sonraları bloksuz ülkelerin öncülüğüne soyunması ve üçüncü dünya hareketinin liderliğini yapması; bir NATO ülkesi olarak Batı'nın güdümüne giren Türkiye'yle olan ilişkilerin bir süre donmasına yol açmıştır. Atatürk'ün başlattığı üçüncü dünya hareketine Hindistan'ın sâhip çıkması, Türkiye'nin NATO'cu yönetimlerini ürkütmüş ve merkez sağ iktidarlar Sovyetler Birliği'ne olduğu gibi Hindistan ve Çin'e de uzak politikalar izlemişlerdir. Gandhi ve Nehru gibi büyük önderlere sâhip olan Hindistan, Atatürk sonrası dönemde bütün mazlum uluslara önderlik etmiş ve Batı emperyalizmine karşı üçüncü dünyanın önderliğini yapmıştır. Birkaç tane başbakanın teröristler tarafından öldürülmesi Hindistan'ın hızını kesmiş ve bu büyük ülke küreselleşme döneminde eskisi gibi liderlik yapamamıştır. Bu nedenle de yeni dönemde Asya, Afrika ülkelerinin beraberliğinin ortadan kalktığı görülmektedir.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında bağımsızlığına kavuşarak, Türkiye ile beraber aynı dönemde batı tipi demokrasiye geçen Hindistan, İngilizlerin de yardımıyla kısı zamanda Asya kıtasının önemli demokratik ülkesi olmuştur. Bütün Asya ülkeleri sosyalist ve antideмократik yönetimlerle yönetilirken, Hindistan'ın Türkiye gibi Batı tipi

demokrasi ile yönetilmesi, iki ülke arasında hem bir benzerlik yaratmış, hem de bu nedenle kendiliğinden bir yakınlaşma doğurmuştur. Çağdaş Hindistan'ı kuran Kongre Partisi'nin de tıpkı Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Atatürk'ün partisi gibi benzeri ilkelere ve dünya görüşüne sâhip olması, önemli bir benzerlik yaratmış ama Türkiye'nin demokrasiye geçmesiyle beraber işbaşına gelen merkez sağ partilerin Atatürk'ün partisinin yapısı ve dünya görüşünden farklı bir yapıda olması nedeniyle, Kongre Partisi yönetimindeki Hindistan ile istenen yakın ilişkiler kurulamamıştır. Birden fazla dinin yaşadığı Hindistan'ın Atatürk'ün getirdiği gibi laiklik ilkesini kabul etmesi, İslâm coğrafyası içinde yer alan bu iki büyük ülkenin gene ortak bir yanı ve benzerliği olarak gündeme gelmiş ama Batı'nın baskısı altındaki Türkiye, Hindistan'a yeteri kadar yakın olamayınca bu büyük ülke Asya ve Afrika ülkelerine kayarak üçüncü dünyanın önderliğine soyunmuştur. Atatürk'ün Türkiye'si'nin başlatmış olduğu bu mazlum ülkeler siyasetini Türkiye Nato'ya girdikten sonra devam edememiş ama Hindistan bunu sâhip olduğu büyüklük ve Doğu'daki jeopolitik konumundan yararlanarak sürdürebilmiştir. Yugoslavya ve Küba ile beraber bütün dünya ülkelerini emperyalist Batı'ya ve Sosyalist Blok'a karşı örgütleyen Üçüncü Dünya Hareketi, Hindistan'a evrensel alanda önemli bir liderlik pozisyonu kazandırmıştır.

Eskiden Doğu ülkelerine liderlik yapan Hindistan'ın artık eskisi gibi bir Üçüncü Dünya Hareketi'ne kalkışmasına küresel merkezler izin vermek istememekte ve Hindistan'ı kendi plânları doğrultusunda kullanmak istemektedirler. Gelecekte bu ülke, hem Atlantik güçlerinin baskısı hem de ülkeyi yönetecek ulusal güçlerin arasında kalacaktır. Hint ulusalcıları Hindistan'ın eskisi gibi önderlik yapabilecek güçte ve konumda olduğunu göstermek isteyecekler, Batılı emperyalistler ise, ayrılıkçı akımlarla beraber terörü destekleyerek bu ülkenin önünü kesmek isteyeceklerdir. Çin ve Pakistan ile olan sınır ihtilafları da zaman zaman kışkırtılarak Hindistan'ın komşuları ile uzun süreli bir savaşa sürüklenmesi de sağlanabilir ve böylece Hindistan'ın denetim altından çıkması önlenabilir. Afganistan ve İran gibi sıcak sorunlar içindeki ülkelerin gelecekteki durumları da Hindistan'ı kendi bölgesinde askerî maceralara sürükleyebilir. Kendi bölgesinde ya da Asya'nın herhangi bir tarafında savaşa girecek Hindistan kendini

yönetme şansını kaybedebilir ve Batılı emperyal güçlerin jandarması konumuna sürüklenebilir.

Hindistan tarihi incelendiğinde Türklerin göç ettiği ve devlet kurduğu bölgelerden birisi olduğu görülmektedir. Gazneliler, Karahanlılar ve Babür İmparatorluğu gibi Türk devletleri günümüzün Pakistan ve Hindistan toprakları üzerinde kurulmuştur. Uzun süre Türk egemenliğinde kalan Hindistan daha sonra İngiliz egemenliğine girmiş ve yirminci yüzyılın ortalarında bağımsızlığına kavuşabilmiştir. Soğuk savaşın son dönemindeki Üçüncü Dünya önderliği küreselleşme dönemi ile beraber sona erince, yeni dönemde ABD'nin etkin olduğu bir Hindistan gerçeği ile bütün dünya karşı karşıya kalmıştır. Bu büyük ülkenin geleceği bir anlamda dünyanın geleceğini de belirleyecektir. Ya bir kutup başı olarak çok kutuplu dünyada yeni dengelere oynayacak ve böylece dengelerin bozulmasını önleyecek. ya da Atlantik güçlerinin denetiminde diğer kutuplara karşı kullanılan bir askerî güç hâline dönüşerek, Atlantik hegemonyasının devam etmesine katkı sağlayacaktır. Hindistan'ın bu açıdan geleceğine Hint halkı karar verecektir. Bilgisayar teknolojisi ile ABD'ye bağımlı kılınan Hindistan'ın bağımsız bir siyasal güç ya da kutup başı olmasına, emperyalist kapitalizmin patronlarının izin vermeyeceği anlaşılmaktadır. Bu baskı çemberinin kırılabilmesi Hint halkının siyasal bilincine Hindistan'ı yönetecek kadroların cesareti ile dürüstlüğüne bağlıdır.

Çok kutuplu dünyada Doğu-Batı dengeleri kadar Kuzey-Güney dengeleri de dikkate alınacaktır. Hindistan bir güneydoğu devleti olarak hem Güney'in hem de Doğu'nun çıkarlarının savunulmasında üzerine düşün misyonu yerine getirmek zorundadır. İngiliz döneminde sömürgeleşimin ne olduğunu gören Hint halkı, yeni dönemde bir ABD ya da İsrail yönlendirmesine teslim olmamalıdır. Aksi takdirde emperyalizmin savaş senaryoları Hindistan'ın kutup başı olmasını önleyecektir. Geçmişin deneyimlerinden yararlanılarak izlenecek bağımsız güç merkezi politikası, zaten büyük bir devlet olan Hindistan'a hak ettiği güç merkezi olma şansını getirecek ve böylece Hindistan dünya barışına daha fazla katkıda bulunabilecektir. Emperyal savaş senaryolarına alet olmayacak bir Hindistan dünya barışının önde gelen savunucularından birisi olacak ve böylece yeniden Asya ve Afrika ülkeleri arasında önder konumuna gelebilecektir. Türkiye açısından Hindistan'ın bu yeni konumuna bakıldığında Batılı

emperyal güçlerin ölkemize yapacağı baskılara karşı Hindistan ile yakınlaşma önemli ölçüde denge sağlayacak ve Türkiye'nin emperyal baskılardan kurtulabilmesine yardımcı olacaktır. Doğu ve Batı kutupları arasında merkezî bir konuma sahip olan Türkiye'nin yeni kutup başı, Hindistan'ın konumundan yararlanarak bozulan dengeleri yeniden oluşturması gerekmektedir. Kutup başı Hindistan'a karşı izlenecek politikaların yeniden Batı'dan bağımsız biçimde ele alınması ve özgürce devreye sokulmasında iki ülkenin geleceği ve dünya dengeleri açısından yararlar vardır.

9. Yirmi Birinci Yüzyılda Japonya

Bundan tam çeyrek yüz yıl önce yayınlanan geniş hacimli bir kitapta, Türkiye'nin düzeni incelenirken, Japonya ile Türkiye arasında bir karşılaştırma yapılıyordu. Kitabın yazarı, 19. Yüzyılın ortalarında Osmanlı ve Japon İmparatorluklarının beraberce Batıya açıldıklarını, Japonya'nın doğru bir Batılılaşma-modernleşme süreci yaşadığını ve bu sürecin sonunda yüz yıllık bir dönemden sonra dünyanın önde gelen ekonomik güçlerinden birisi düzeyine geldiğini ileri sürerken Osmanlı İmparatorluğunun da, yanlış bir Batılılaşma süreci izleyerek tarihin derin sularına gömüldüğünü söylemekteydi. Geçen yüzyılın son çeyreği sürekli olarak ölkemizin Ortadoğu'nun Japonya'sı olabilmesi için yapılacak girişimlerin tartışılması ile geçtikten sonra geldiğimiz nokta tümü ile tersi bir konumdadır. Ekonomide Japon modelini izleyerek Türkiye'yi düzlüğe çıkaramayan devlet adamlarının, bu kez başarısız Japon iş adamlarının izlediği yolu takip etmeye çalıştıklarını ve harakiri yolu ile kendi yaşamlarına son vermek istediklerini görüyoruz. Böylesine bir olumsuz noktaya sürüklenen Türkiye'de başarılı Japonların yaptıkları örnek olacak yerde, başarısızları bekleyen kötü sonun gündeme gelmesi her yönden tartışılması gereken bir durumdur. Geline bu noktadan gerekli dersler alınarak, ölkemizde, Japonya olgusunun artık daha nesnel boyutlarda ele alınması zorunluluk kazanmıştır.

Yirminci yüzyılın tarihi incelendiğinde, geçen yüzyılın ortalarında Ortaçağ uykusundan uyanan Japonya'nın bir sonraki dönemde dünyanın önde gelen ölkeleri arasına girdiğini görüyoruz. Geçen yüzyıldaki tüm önemli gelişmelerde önde gelen bir konuma sahip olan Japonya, bu durumu ile dünya tarihinin biçimlenmesinde rol

alan başlıca aktörlerden birisi olmuştur. Birinci ve İkinci Dünya Savaşının büyük ülkeleri arasında Japonya'yı görüyoruz. Sahip olduğu ekonomik potansiyel ve askeri güç ile dünyaya yayılmak isteyen ve Batılı emperyalistlere karşı çıkan bir Doğulu emperyalist ülke olarak Japonya, Yirminci yüzyılın ilk yarısındaki savaşların önde gelen kahramanları arasında yer almıştır. Batının büyüklerine karşı çıkan, onları Doğunun çeşitli bölgelerinden çekilmeye zorlayan, onların yerini alarak kendi egemenlik alanını geliştirmeye çaba gösteren, Büyük Okyanus'ta kendi düzenini oluşturmak için uğraşan, dünyanın en boş kıtası olan Avustralya'yı ele geçirmek için askeri harekete kalkışan hep Japonya olmuş ve bu girişimleri ile de dünya tarihinin oluşumuna önde gelen katkılarda bulunmuştur. 19. Yüz yılın kendine dönük Japonya'sının kısa bir sürede dünya ülkeleri arasında başrole çıkan aktör konumuna gelmesi üzerine, Türkiye gibi ülkelerin durup düşünmesinde yarar vardır. Bu gibi hızlı sıçrayışı Japonya'nın nasıl başardığı konusu, özellikle Doğu ülkeleri açısından örnek olacak düzeydedir.

Kendini yenileyerek 20. Yüzyılın önde gelen aktörleri arasında yer alan Japonya sahip olduğu teknolojik güçle son yıllarda girdiği baş döndürücü döneminde, 21. Yüz yılın Japonya'sına doğru emin adımlar atmaktadır. Gelecek yüz yılın Japonya'sının günümüzden çok daha farklı olacağını şimdiden söylemek mümkündür. Dünyanın en gelişmiş teknoloji devi haline gelen Japonya'nın bilgi ve uzay çağında daha da önde olacağını şimdiden görmemek mümkün değildir. Çağımızın devi ABD ile başa baş bir teknoloji yarışına giren ve birçok alanda bu büyük ülkeyi geride bırakan Japonya eğer bu hızını kesintisiz sürdürürse, teknoloji alanında dünyanın bir numarası düzeyine bile gelebilir.

Türkiye'nin yarısı kadar bir alanda, ülkemizin nüfusunun üç katı kadar bir insan topluluğunu barındıran Japonya, dünyanın nüfus açısından en sıkışık ülkesidir. Birbirinden kopuk adalar topluluğu üzerinde barınmaya çalışan milyonlarca insan, aynı zamanda dünyanın en keskin deprem kuşağı üzerinde yaşamlarını sürdürmektedirler. Tipik bir ada devleti olan Japonya, tıpkı İngiltere'nin Avrupa kıtası ile olan ilişkilerine benzer bir düzeyde Asya kıtası ile ilişki içindedir. Gerçek bir yanardağlar ülkesi olan Japonya, doğal tabanında kayganlık üzerinde iken, dünyanın diğer ülkelerine oranla daha fazla

güvenli bir konum arayışı içinde olmuştur. Büyük alanlara yayılan diğer kara ülkelerine oranla Japonya'nın doğal konumu, hiçbir zaman güven verici olmamıştır. Japonlar kaygan bir ülkede barınabilmenin çabası içinde sürekli olarak tedirgin ve çaba gösteren bir toplum olarak yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Japonya'nın doğal yapısı Japon insanının diğer büyük kara ülkeleri toplumları gibi pasif, atıl ve tembel olmalarını önlemiştir.

Jeopolitik açıdan, tıpkı İngiltere gibi, Japonya da karşı kıyısında kendisinden büyük bir devletin konumlanmasına izin vermemiş ve zaman içinde Kore devleti, Japonya'nın karşı kıyısında ortaya çıkmıştır. Japonya, Çin'e karşı Kore devletinin oluşumunu tampon bir yapılanma olarak görürken, benzer bir yaklaşımı İngiltere de, Fransa'ya karşı Belçika ile Almanya'ya karşı da Hollanda ile izlemiş ve bu küçük ülkelerin tampon bölgeler olarak ortaya çıkmalarına yardımcı olmuştur. Ada ülkelerinin denizciliği, İngiltere gibi, Japonya'da da görülmüş ve kıta ülkelerine karşı kendilerini koruyabilmek için her iki ada devleti de okyanuslarda geniş egemenlik alanları yaratmışlardır. Bu sayede İngiltere gibi Japonya da uzun süren sömürge uygulamalarına yönelmiştir.

Japon tarihi incelendiğinde başlıca iki döneme ayrıldığı görülmektedir. Birinci dönem başlangıcından Ondokuzuncu yüzyılın ortalarına kadar süren Japonya'nın kendi iç tarihidir. İkinci dönem ise 1850 yılından sonra, Japonya'nın dışa açılmasıdır ki, bu dönem incelendiğinde ciddi bir yayılmacı ve sömürgeci dönem olduğu görülmektedir. 1870 yılından sonra bu yayılmacılık, çevre ülkelerinde kalıcı bir yapıya doğru yönelmiş ve Japonya bu dönemde kendi imparatorluğunu oluşturmuştur. Bu yıllarda başlayan fetih ve yayılmacılık, İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar sürmüştür. Kore, Mançurya, Moğolistan, Hindicini yarımadası, Filipinler, Endonezya'nın kuzey bölgeleri ve Doğu Asya kıyıları yaklaşık yetmiş yıllık bir süre içinde Japon İmparatorluğunun yayılma alanları olmuştur. Adalarda sağlanan birlik sınır dışına taşınca, bölgede yer alan tüm ülkeler Japon yayılmacılığının hedefleri arasına girmiştir. Meiji restorasyonu ile kendi içinde önemli bir devrim yapan Japonya Batının sömürge ülkelerine karşı Doğu'nun büyük gücü olarak dünya sahnesine çıkıyordu.

Meiji yönetimi, Batılı devletlerin Asya kıtası üzerinde tanınmış olan tüm ayrıcalıklara son vermeyi hedefleyen bir dış politika

uyguladı. Doğu bölgelerinden tüm Batılı emperyalistlerin sürülmesi amaçlanıyordu. Batılı emperyalistler uzun süre afyon ile uyuttukları Çin'i Japonya'ya karşı kışkırtınca bu yüz yılın başlarında Çin-Japon savaşı çıktı. Bu savaşı Japonya kazandı. Bunun üzerine Rusya kışkırtıldı ve Japonya'nın üzerine saldırtıldı. Japonya bu savaşı da kazanarak Doğu Asya'daki askeri dengeyi kendi lehine çevirdi. Uzun süren Meiji dönemi Japonya'nın güçlenmesine yol açtı Bunun sonunda da hem savaşlar kazanıldı hem de etkinlik ve egemenlik alanları genişletildi. Japonya'nın Asya'daki yayılması Batılı emperyalistleri korkuttu ve onları bir araya getirdi. Amerika, İngiltere ve Fransa Japonya'ya karşı işbirliği yaparak, ortak baskı uygulamaya başladılar. İkinci Dünya Savaşı yıllarında emperyalizminin en son aşamasına gelen Japonya, diğer Batılı ülkelerden daha çok, Pasifik Okyanusu'nda ABD ile karşı karşıya geldi. Pasifik Okyanusunu ele geçirdikten sonra Avustralya kıtasını işgale hazırlanan Japonya'ya karşı, İkinci Dünya Savaşının galibi ABD, beyazların yaşadığı hiçbir ülkede kullanmadığı atom bombasını Hiroşima ve Nagazaki kentlerinde kullanarak, Japon yayılcılığını durdurdu. Milyonlarca vatandaşını atom saldırıları karşısında yitiren Japonya, bu aşamadan sonra pes etme zorunda kaldı ve ABD'nin egemenliğini tanıyarak barış anlaşmalarını imzaladı. İkinci Dünya Savaşı sonunda Japonya'nın kaybedenler safında yer alması, yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Artık askeri bir devlet yapılanmasına ABD zoru ile son verilmiş ve bu aşamadan sonra ekonomik devlet uygulamasına geçilmiştir.

İkinci Dünya Savaşı insanlık tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Birinci Dünya Savaşında ortaya yeni çıkan emperyalist güçler ile eski güçler arasında hesaplaşmayı eski güçler kazanmış, bunun rövanşı İkinci Dünya Savaşında gerçekleştirilmiş, ne var ki Anglosakson kökenli Batılı güçler İtalya, Almanya ile beraber dünya hegemonyasında ortaklık iddia eden ve tümü ile Doğu Asya ile Pasifik bölgesini kendisine bağlamayı hedefleyen Japonya'yı yenerek teslim almışlardır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünyanın egemeni durumuna gelen Anglosakson güçler, Almanya ile beraber Japonya'nın da askeri gücünün sınırlandırılmasını ısrarlı baskılarla sağlamışlardır. Elli yıllık soğuk savaş döneminde bu iki emperyalist ülke askeri güç olmaktan çıkarılmışlar, barış anlaşmaları ile daha çok ekonomik güç olmaya doğru yönlendirilmişlerdir. Yarım yüz yıllık İngiliz

egemenliğinden sonra, çağımızda ABD egemenliğine giren dünyada, Doğuda Japonya, Batıda ise Almanya bu duruma karşı çıkan, hegemonya düzeninde pay isteyen ama askeri güç olmaları baskılarla önlenen ülkeler olarak günümüze gelmişlerdir. İkinci Dünya Savaşı'nın askeri açıdan yenik ülkeleri sonraki dönemin ekonomik açıdan galip ülkeleri konumuna gelmişlerdir. Bu açıdan Japonya'nın kaderi biraz da Batıdaki benzeri Almanya'nın çizgisine benzemek olmuştur.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşen Japon mucizesi tam anlamıyla bir ekonomik zaferin göstergesidir. Almanlar gibi asker bir ulus olan Japonlar savaşı yitirince, tüm güçlerini ekonomik zafere yönlendirmişlerdir. Militarizmin yerini ekonomizm almıştır. Japonya'yı teslim alan Müttefik Kuvvetler Komutanlığı daha sonraları Amerikan merkezli bir yönlendirme konumuna geldi. Amerikalıların empoze ettiği yeni anayasa 1947 yılında yürürlüğe girince, Japonya'da bugünkü demokrasinin temelleri atıldı ve güçler ayrılığı sistemine geçildi. Böylece, Japonya'nın hızla Doğu toplumundan Batı toplumuna geçiş süreci başladı. Toprak reformu ile toplumun hiyerarşik düzeni yıkıldı. Şirketler halka açılarak küçük tasarruflular ekonomiye yönlendirildiler. ABD ile imzalanan Barış ve İşbirliği Anlaşması yeni bir dönemin başlangıcı oldu ve Japonya bundan sonra bütün komşuları ile benzeri anlaşmalar imzalayarak yeni bir işbirliği dönemini başlattı. Rusya ve Çin ile imzalanan barış ve dostluk anlaşmaları, dünyanın Doğu bölgesindeki büyük ülkeleri yakınlaştırdı ve işbirliğine giden yolu açtı. Yarım yüzyıl komşuları ile savaş içinde olan Japonya için barış döneminin başlaması, ülke potansiyelinin ekonomiye yönlendirilmesini sağladı.

Japonya'nın kara ülkesi küçüktür, ama deniz ülkesi fazlasıyla geniştir. Asya kıtasının Büyük Okyanus'a açılan yanında başlıca dört büyük adadan oluşan Japonya tam anlamıyla bir deniz ülkesidir. Kara ülkesindeki eksikliğini geniş deniz ülkesi ile doldurmaya çalışan Japonya, dünyanın en ileri deniz ülkeleri arasında yer almaktadır. Denizcilik ve deniz ile ilgili yan işler Japon toplumunun normal üyesi olan insanların geçim kaynağıdır. İngiltere ve Amerika gibi güçlü bir deniz filosu olan Japonya deniz ile ilgili her alanda fazlasıyla ileri gitmiştir. Bir deniz ülkesi olarak, insanlığın denizlerden yararlanması sürecinde diğer ülkelerden çok daha fazla çalışan Japonya'nın gelecek yüz yılda denizlerin önem kazanması ile beraber, dünya platformunda

daha da öne geçeceği açıktır. Bu açıdan Japonya için geleceğin ülkesi tanımını getirmek gerçeklere uygun düşecektir. Japonya kendi bölgesinin en ileri ülkesi olarak, Pasifik Okyanusunda önemli gelişmelerin kaynağı olacaktır.

Yirmi birinci yüzyıl için daha şimdiden Pasifik yüzyılı denilmektedir. Yirminci yüzyılın Atlantik Okyanusunun iki kıyısı arasında geçmesi ile bu yüzyıla nasıl ki, Atlantik yüzyılı denilmiştir, benzeri biçimde gelecek yüzyıl için de Pasifik yüzyılı kavramı geliştirilmektedir. Bu görüşü savunanlara göre yeni bir yüzyıla geçerken insanlık bir güç kayması dönemini yaşamaktadır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında oluşan Atlantik güç merkezi yavaş yavaş ağırlığını yitirmekte, Yeni yüzyıla doğru Pasifik Okyanusunda yeni bir güç merkezi oluşumu gündeme gelmektedir. Bir anlamda Atlantik Okyanusundan başlayarak tüm Avrupa ve Asya kıtalarını aşarak Pasifik kıyılarına doğru kayış gösteren yeni bir güç kayması olgusu ile insanlık karşı karşıya kalmaktadır. Dünya savaşları sonrasında, Avrupa'nın önde gelen ülkeleri ile beraber Kuzey Amerika devletlerini bir araya getiren Kuzey Atlantik İnisyatifi, NATO olarak örgütsel bir kimlik kazanmış ve tüm soğuk savaş döneminde dünyanın doğusunu yönlendiren Sovyetler Birliğine karşı Batı blokunu koruyarak, sosyalist sistemin yıkılmasına giden yolu açmıştır. Günümüzde artık Doğu ve Batı blokları arasındaki sınırlar kalkmıştır. Doğu bloku yıkılırken, kapılar açılmış ve artık bütün dünyanın Batılılaşması süreci gündeme gelmiştir. Güç kayması batıdan doğuya doğru gelişirken, Avrupa'dan Asya'ya doğru açılan koridorda yeni yapılanmaların gündeme geldiği görülmektedir.

Önümüzdeki yüzyılın şimdiden belli olan egemen çizgisinin yükselen Asya olgusu olduğu anlaşılmaktadır. Yüzyılların Avrupa'sının giderek küçülmesi ve yaşlanan nüfusu ile beraber durgunlaşması, kent ve ülkelerinin müzeye dönüşerek geçmişte yaşamaya başlaması ile beraber, yükselen Asya olgusu kendiliğinden gündeme gelmektedir. Amerika'nın yerinde sayması ve Japonya'nın öncülüğünde Pasifik kaplanlarının devreye girmesi ile dünya yeni dengelerin oluşumu sürecine girmiştir. Eski dönemlerin emperyalist Batılı ülkeleri dünya rekabet alanında dökülmeye başladıklarında, Avrupa batısının üstünlüğünü yitirdiği ama yüz elli yıllık deneyime sahip olan Japonya'nın öncülüğünde yeni bir Asya yapılanmasının devreye girdiği görülmektedir.

Japonya'nın eski bir emperyalist ve kapitalist ülke olması Asya'nın doğusunda başlayan yeni ekonomik yapılanmanın hızla ilerlemesi açısından yarar sağlamakta ve Asya Pasifik İşbirliği çerçevesindeki ekonomik yapılanmayı Avrupa Birliği ya da NAFTA'ya karşı daha etkin bir biçimde öne çıkarmaktadır. Doğu Asya Japonya'nın önderliğindeki Pasifik kaplanları ile 21. Yüzyıla doğru emin adımlarla ilerlemektedir. Tüm Asya ülkelerinin ekonomik kalkınmalarında Japonya önde gelen bir rehberlik görevi yapmıştır.

İnsanlık, yeni bir yüz yüze doğru küreselleşme olgusu ile ilerlerken bunun zıddı olan bir yapılanmanın da kendiliğinden devreye girdiği görülmektedir. Bu çerçevede Asya Pasifik İşbirliği yeni bir bölgeselleşme olgusu olarak öne geçmekte ve gelecekte Batı Avrupa ile Kuzey Amerika'ya karşı yeni bir alternatif olarak devreye girmektedir. Batı Avrupa'nın durgunluğu ve Kuzey Amerika'nın yıpranmışlığı karşısında Doğu Asya'da yeniden doğuşun aktivitesi, Asya Pasifik İşbirliğine gelecekte daha fazla şans getirmektedir. Asya'nın geniş toprakları, büyük nüfusları, zengin yer altı kaynakları, hareketli piyasaları, Japonya önderliğindeki Doğu Asya yapılanmasını 21. Yüzyılda daha şanslı kılmaktadır. Uyanan dev Çin'in devreye girmesi ile beraber, bu yapılanmanın daha da güçleneceğini söylemek şimdiden mümkündür. Böylesine güçlü bir yapılanmayı önlemek isteyen Batılı güçlerin, yeni Çin-Japon anlaşmazlıkları yaratma senaryolarını gündeme getirebilecekleri düşünülürse, Pasifik kaplanlarının daha dikkatli bir işbirliği ile Japonya'nın izinde ilerlemeleri gerekmektedir. Japonya'nın ekonomik gelişme yolundaki deneyimi, tüm Asya kıtasının kalkınmasının sağlanabilmesi açısından yeterlidir. Almanya'nın Avrupa Birliğinde yaptığı ekonomik liderliği Japonya tüm Asya ülkeleri için yapabilecektir. Bu konuda daha ileri dönemlerde Çin Japonya'ya rakip olarak Asya kıtasında öne çıkabilir. Bu nedenle, Japonya hızlı ekonomik ve teknolojik gelişimi ile liderliği gelecek yüzyılda Çin'e kaptırmamanın yol ve yöntemlerini arayacaktır. Çin köylü toplumundan ve eski bir sosyalist yapıdan ekonomik süper güç konumuna geçerken Japonya'nın bölge dengelerinde fazlasıyla zorlanacağı açıktır. Mukayeseli üstünlükler teorisi açısından bakıldığında Çin'in ülke, nüfus ve konum üstünlüğü Japonya'ya gelecekte önemli zorluklar çıkartabilecektir. Japonya'nın da bu gibi çıkmazları ekonomik ve teknolojik üstünlük özellikleri ile geride bırakacağı şimdiden söylenebilir.

Pasifik Okyanusu uçsuz bucaksız konumu ile geleceğin merkezi olacağı benzetilmektedir. Bu Okyanusun kıyısında yer alan Çin, Japonya, ABD, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi ülkeler şimdiden büyük bir gelişme çizgisi yakalamışlardır. Batı Avrupa ülkeleri gerilerken Pasifik Okyanusunda kıyısı olan bu ülkelerin giderek öne çıktığı ve bu Okyanusun önemli bir rekabet ve çekişme alanına dönüştüğü görülmektedir. Bu süreçte Japonya'nın ikili bir konumu vardır. Pasifik çağında Japonya hem kendi adına hem de lideri olduğu Pasifik kaplanları yapılanması adına hareket edecektir. Böylece güçlü olan konumunu yeni aşamada korumak isteyecek ve bu konumuna dayanak olarak, Pasifik yapılanmasında öne geçmek isteyecektir. Japonya'nın böylesine bir yapılanma sürecinde kendisinden ülke olarak çok büyük olan Kanada, ABD, Çin ve Avustralya ile baş edebilmesi için yeni yayılma alanlarına gereksinmesi vardır. Japonya Asya kıtasındaki eski sömürgelerine geri dönmek isteyecektir. Ne var ki, buna Çin ve ABD başta olmak üzere bölge ülkeleri izin vermek istemeyeceklerdir. Son zamanlarda Japonya'da yapılan tarih araştırmaları Japonların geldikleri bölge olarak Moğolistan'ı göstermektedir. Ayrıca yapılan sosyolojik araştırmalarda Japonlarla Moğolların akrabalıkları açıkça ifade edilmektedir. İki milyon nüfusu ile iki milyon kilometrekarelik Moğolistan, Japonya için kara ülkesi açığını kapatmak açısından önemli bir seçenek olarak gündeme gelmektedir. Nitekim son zamanlarda, Japon şirketlerinin giderek artan bir oranda Moğolistan'da iş ve ihale almaları ve yeni kentler kurmaları da bu durumu açıkça doğrulamaktadır. Mançurya'nın Çin'in sınırları içinde kaldığı dikkate alınırsa Japonya Asya Pasifik yapılanmasında ada ülkesi olma açığını Moğolistan'a girerek ya da kuzeyde yer alan Doğu Asya bölgesinde yeni bir yapılanmaya yönelerek kapatmak isteyecektir. Bugün Rusya'nın denetiminde olan Doğu Asya'nın kuzey toprakları yarın ekonomik olarak Japonya'nın üstünlüğüne kayabilir. Brezinski bu durumu şimdiden gördüğü için son yazdığı kitabında Rusya Federasyonunun üçe bölüneceğini ve Sibiry ile beraber Doğu Asya Cumhuriyeti adı altında yeni bir devletin kurulacağını açıkça dile getirmektedir.

Gücünü koruyabilmek için hem Asya'da hem de Pasifikte ikili oynamak zorunda kalan Japonya'nın, kendisine ikinci gelişme alanı olarak Amerika kıtasının güney bölgesini seçtiği görülmektedir. Latin Amerika'da kendisine yer edinmek isteyen Japonya ülke genişliği

olarak kendisinden beş kez büyük olan Peru'yu pilot bölge olarak seçmiştir. Dünyada Japonya'dan başka bir ülkenin daha devlet başkanının Japon asıllı olduğu görülmektedir. Bu ülke de Peru'dur. Peru'nun Japon asıllı devlet başkanını Japonya açıkça desteklediği gibi, bu ülkede oluşmakta olan Japon kolonisinin de, giderek ülke ekonomisini gene Japon devletinin desteği ile ele geçirdiği görülmektedir. Amerikan pazarlarında giderek zorlanan Japonya'nın gelecekteki Pasifik yapılanmasını düşünerek, Amerikan kıtasını güneyden çevirmesi ve Peru gibi Pasifikte kıyısı olan büyük bir ülkeyi partner olarak seçmesi, dikkatli hazırlanmış bir strateji olarak göze çarpmaktadır. İspanyol asıllı Latin Amerika halkının, kuzeyin Anglosaksonlarına uzaklığı düşünüldüğünde Japonya'nın ABD ile rekabetinde bu durumdan yararlanmak istediği anlaşılmaktadır. ABD, Amerikan Devletler Topluluğu adını taşıyan örgütlenme ile tüm Amerika kıtasındaki ülkeleri kendi egemenliği altına toplamaya çaba gösterirken, Latin Amerika'da Japonya ile karşı karşıya kalması, ikisi arasındaki Pasifik rekabetini açıkça ortaya koymaktadır. Koskoca Amerika bir Japonya ile Pasifik rekabet alanında baş edememiş ve Japonya, Güney Amerika kıtasına bir ekonomik güç olarak girmiştir. ABD ve Avrupa Birliği pazarlarının kısıtlamalarının ötesinde Japon ekonomisi, Güney Amerika kıtasında da etkin olabilmiştir. Ucuz, teknik ve seri ürünleri ile Batılı ülkeler için bir elektronik rakip olan Japonya, Avrupa ve ABD pazarlarından dışlanırken, sahip olduğu ekonomik güç ile dünyanın tüm diğer bölgelerine girmektedir. Japonya, dünya rekabetinde yeni bir egemenlik stratejisi olarak para gücü ile dünyanın çeşitli ülkelere girmeyi ve onlarda yerleşmeyi gündeme getirmektedir. ABD, soğuk savaş yıllarında bütün dünya ülkelerinde serbest Pazar ekonomisini oturtmak için girişimde bulunduğu yanında Japonya'yı da dünyanın her ülkesine götürmüştür. Ne var ki, Sovyetler Birliği varken Batı bloku için yararlı olan bu durum, yıkılınca zararlı olmaya başlamıştır. Çünkü Japonya girdiği ülkelere çıkmamış ve hızla o ülkelerin ekonomik yapılanmalarında önde gelen bir yer edinmiştir. Kazanılan paraların bir kısmı transfer edilirken bir kısmı da yer ve gayrimenkul alımına yönelmiştir. Böylece dünyayı satın alan bir Japonya imajı yaratılmıştır. Geliştirdikleri teknoloji ile satış şansı yüksek bir otomotiv endüstrisi yaratmışlar ve bu yoldan da girdikleri ülkelere ekonomik yapılanmalarında söz sahibi olmuşlardır. Batılı ülkeler bu beklenmedik durumda, kendi emperyal isteklerini unutarak

Japonya'yı hegemonyacılıkla suçlar bir duruma gelmişlerdir. Sömürgecilik yarışı, bir anlamda Japonya'nın dünya ülkelerinde güçlü bir ekonomik yapıya sahip olmasını sağlamıştır.

Bilgeleşme süreci Japonya'yı Avrupa pazarlarının dışında bırakınca, Japonya Türkiye'ye gelmiştir. Soğuk savaş döneminde Türkiye'yi hiç önemsemeyen, aksine petrol ülkelerine öncelik tanıyan Japonya, değişen dünya konjonktüründe Türkiye'nin ağırlık kazanan yeni konumundan yararlanmak istemiştir. Avrupa'dan dışlanırken, Türkiye'nin gümrük birliği statüsünden yararlanarak, Türkiye'ye kurduğu fabrikaların ürünlerini, Türk malı imiş gibi Türkiye üzerinden Avrupa'ya satmayı hesaplamıştır. Ayrıca yeni koşullarda ortaya çıkan Avrasya bölgesinin merkez ülkesi olarak Türkiye'nin öne çıkmasından da Japonya'nın yararlanmak istediği anlaşılmaktadır. Türkiye'ye yaptığı yatırımları hızla arttırarak, Türkiye üzerinden Balkanlar, Kafkasya, Ortadoğu ve Orta Asya ülkelerine mal satmanın hazırlığını yapmaktadır. Batılı ülkelerin Avrasya rekabetine girdiği bu aşamada Japonya rakibi olan ekonomik güçler gibi Türkiye üzerinden Avrasya'nın yeniden yapılanmasında ekonomik payını almanın çabası içerisinde. Bu durum, Türk-Japon ilişkilerinin da geliştirilmesi için Türkiye açısından bir fırsattır. Ayrıca giderek Avrupa ve Amerika arasına sıkışan Türkiye'nin Japonya gibi ileri teknolojiye ve parasal güce sahip bir Asya ülkesi ile kuracağı yakınlık, Türk ulusunun ulusal devletini ayakta tutabilmesine de katkıda bulunacaktır. Küreselleşme adına ulusal ekonomiye saldıran Batılı güçlere karşı Türkiye, Japonya ve Çin gibi Doğunun zengin ve güçlü ülkeleri ile yakın ilişkiler kurarak dengesini koruyabilir ve kendisine yönelen tehditlere karşı yeni dengeler kurabilir.

Amerika ile beraber İsrail'in de ağırlık koyduğu Ortadoğu bölgesi ile Japonya'nın giderek yakından ilgilendiği anlaşılmaktadır. Arap ülkelerinde eskiden beri var olan Japonya, yeni Ortadoğu yapılanmasının tek yanlı olmaması ve Türkiye'nin aleyhine gelişmeler ortaya çıkması için Japonya Türkiye'ye yeni bir partner olarak bu bölgede ağırlık koyabilir. Ve Türk-Japon birlikteliği yeni Ortadoğu'nun kuruluşunda bozulan dengelerin onarılmasında yeni yararlar sağlayabilir. Türkiye'nin Batılı ülkelere bağlı durumdan kurtulmasında, Türkiye ile benzer bir konuma sahip olan Japonya'nın Türkiye'ye destek vermemesi için hiçbir neden yoktur. Yeni dünya düzenine giden yolda

ortaya çıkan emperyalist rekabet yarışında Türkiye kendisini korumaya yönelirken, Japonya'nın dünyada var olan üstünlüğünden yararlanmak zorundadır. Yirmi birinci yüzyıl Türk-Japon yakınlaşması açısından önemli fırsatlar getirmektedir. İki ülke yönetimleri bu gerçeğin farkına varabilirlerse o zaman dünya dengeleri daha adil kurulabilme şansına sahip olacaktır. Gelecek için öngöründe bulunan bazı bilim adamları, Japonya kavramı yerine Jamerika kavramını ortaya atmaktadırlar. Olayların gelişme süreci içinde ortaya çıkan yeni durum, Japonya ile Amerika'nın giderek bir araya gelmelerine, hatta daha da ileri giderek dış dünyaya karşı bütünleşmelerine giden yolu açmaktadır. Asya'da Çin'in ağırlık his ettirmesi, Rusya'nın yeniden güçlenmesi, Japonya'yı Pasifik'e doğru yönlendirecektir. Pasifik bölgesinde ise Avustralya, Kanada ve hatta Hindistan gibi büyük ülkelerin yeni ekonomik güçler olarak devreye girmesi ile beraber, Japonya ile ABD'nin yeni bir ittifakı kendiliğinden gündeme gelebilir ki, bu da Jamerika tahminleri yapan bilim adamlarını doğrulayacaktır. ABD kendi üstünlüğünü yeni yüzyılda da sürdürebilmek için Asya ve Pasifik bölgesinde Japonya'nın ciddi oranlarda yardımına ve katkısına gereksinim duyabilir ki, bu da Jamerika teorisinin gerçekleşmesi demektir. ABD Japonya'nın önde gelen büyük şirketlerinin teknoloji ve sermaye egemenliği konularında girişecekleri ortaklıklar ya da işbirlikleri, Yirmi birinci yüzyılın dünyasında egemen güç olarak Jamerika olgusunun ortaya çıkmasına katkıda bulunacaktır. Geleceğin dünyasında kendine yeni bir yer arayan önde gelen ülkelerin Jamerika olgusuna kendilerini şimdiden alıştırmaları gerekmektedir.

İnsanlığın gelecekte yeni bir nükleer savaş ile karşılaşmaması, Japon dış politikasının ana temelidir. Çünkü Hiroşima ve Nagazaki deneyleri bu ülkeyi nükleer savaşa karşı daha dikkatli olmaya yönlendirmiştir. ABD, Çin, Rusya ve Hindistan gibi dünyanın önde gelen nükleer güçleri ile Japonya'nın bir araya gelmesi dünya barışı açısından yararlı olacaktır. Kendi bölgesinin lider ülkesi olan Japonya'nın bu konumunu koruyarak barışa katkıda bulunmak istemesi, Yeni yüzyılın barışçı bir yüzyıl olmasına katkıda bulunacaktır. ABD ile Japonya arasında, İkinci Dünya Savaşından sonra oluşturulmuş olan ortak savunma komitesinin daha da etkin çalışmalar yapması beklenmelidir.

Küreselleşmenin çok kutuplu bir dünya getirdiği dikkate alınırsa, Japonya'nın ekonomik ve teknolojik gücü ile dünyanın önde gelen

kutup başlarından birisi olacağı açıktır. Küreselleşmenin karşısı olarak gündeme gelen bölgeselleşme sürecinde, Japonya hem eskisi gibi kendi bölgesinin liderliğini sürdürmek isteyecek, hem de bir kutup merkezi olarak diğer kutuplara karşı dünya politikasında aktif konumunu sürdürecektir. Kutuplar ve bölgeler arasında dengelerin oluşumunu ya da değişimi yeni siyasal konjonktürleri devreye soktuğunda, Japonya da ortaya çıkan yeni durumlara göre değişen bir politika izleyerek sahip olduğu üstünlüğünü korumak çabası içinde olacaktır. Geçen yüzyılın önde gelen büyük devletlerinden birisi olan Japonya'nın Gelecek yüzyılda da benzer bir konuma sahip olacağı şimdiden söylenebilir. Yeni yüzyıl birçok güçlü ülkeyi tasfiye ederken, Japonya bu olumsuz süreçten kendini kurtarmasını bilmiştir. Ayakta kalan Japonya, yarın daha güçlü bir biçimde var olacaktır.

10. Japonlar Moğalistan'a Taşınıyor Mu?

Japonya dünyanın en büyük depremlerinden birisini daha, geçen aylar içinde yaşadı. Binlerce insanın ölümüne ve kaybına yol açan dokuz şiddetindeki bu deprem, bu adalar ülkesini aynı zamanda hem bir tsunami hem de nükleer santral sızıntısı radyasyon tehlikesi ile karşı karşıya getirdi. Her gün sürekli olarak sallanan bu depremler ülkesinin cesur ve çalışkan halkı bu tür zor koşullarda sallanan ve kayan binalarda yaşamasını öğrenmelerine rağmen son depremin çok şiddetli olması yüzünden okyanustan gelen büyük dev dalgalar, ülkenin kuzey doğusunda önce bir sel afetine yol açmıştır. Daha sonra da nükleer santrallerin şiddetli sarsıntı sonucunda sızıntı yapma durumunda kalması nedeniyle de, bütün Japon halkı çok ciddi bir radyasyon tehlikesi ile mücadele etmek zorunda kalmıştır. Önce deprem, sonra tsunami ve en sonunda da radyasyon tehditleri ile karşı karşıya kalan Japonya'nın, böylesine tehlikeli ve ağır koşullardan nasıl kurtulacağı sorunu, önemli bir merak konusu olarak dünya gündeminde başköşeye oturmuştur. Bu nedenle son zamanlarda en çok izlenen ve merakla takip edilen ülkelerin başında Japonya gelmektedir.

Jeopolitik konumu gereği tıpkı İngiltere'nin, Avrupa kıtasının karşısındaki adalar ülkesi olması gibi Japonya'da Asya kıtasının karşısındaki adalar ülkesidir. İngiltere gibi Japonya'da bir ada ülkesi olarak denizlere açılmış ve kıtanın kara bölgeleri ile okyanus arasında bir köprü konumunda yer almağa çalışmıştır. İngiltere gibi denizlere

açılmasını iyi bilen Japonya okyanusların hâkimi olarak uzun süre sömürgecilik yapmış, bütün doğu Asya sahilleri ile beraber okyanus da yer alan ada ülkelerinin çoğunu yüz yılı aşkın bir süre kendi hegemonyası altında tutmuştur. Bu nedenle tıpkı İngiltere gibi Japon devlet başkanının hukuki statüsü imparator olarak belirlenmiştir. Günümüzde eski sömürgelerini elinden kaçırmaya rağmen gene de imparatorluk yapısını koruyan bu devlet geçmişten gelen şanlı tarihi ile geleceğin dünyasında iddia sahibi olmağa devam etmektedir. Batı bloğunun öncülüğünde oluşturulan dünya devletinin çekirdek örgütü olan Trilateral Komisyonun Asya ayağı olarak, küresel alanda son derece güçlü ve önde gelen bir konuma sahip bulunmaktadır. ABD'nin patronajında Avrupa Birliği ve Japonya'nın bir araya gelerek oluşturdukları Trilateral Komisyon, uluslararası kapitalist sistemin çekirdek örgütü olarak küresel ekonominin düzenli bir biçimde yürütülmesini sağlamaktadır.

Gelişmiş ekonomisi ile dünya kapitalist sisteminin bir parçası olan Japonya halkının çalışkanlığı ve disiplini ile hak ettiği yere gelmiş olmasına rağmen içinde bulunduğu koşullarda son derece zor yaşama koşullarına sahip olan bir devlettir. Japon kadınlarının hem olağanüstü çalışmaları hem de bu kadar çok çalışmanın karşılığında elde ettikleri geliri diğer ülke insanları gibi kullanmamaları üzerine, dünya ekonomisinin gereksinme duyduğu tasarruf bu ülkeden kaynaklanmakta ve Japon kadınlarının büyük tasarrufları küresel ekonominin bozulan dengelerinin yeniden oluşturulmasında ya da ekonomik krize giren ülkelerin kurtarılmasında acil destek ya da yardım fonları olarak kullanılmaktadır. Japon ulusu böylesine bir yapılanmayı toplumsal bir karakter ve özellik olarak yıllarca sürdürdüğü için, dünya ekonomisinin güvenilir ortağı olarak bu ülke kısa zamanda yükselmiş ve hak ettiği tepe noktasına gelerek, dünya devletinin ekonomik yapılanmasındaki kilit örgüt olan Trilateral Komisyonun Asyalı üyesi olabilmiştir. Bu kadar üst düzeyde bir devlet konumuna gelebilmiş olan Japonya'nın bugün hala depremler, tsunamiler ve nükleer sızıntılar gibi doğal afetler ile uğraşmak durumunda kalması bir çelişkili durum olarak ortaya çıkmasına rağmen, asıl nedenin bu ülkenin jeopolitik konumundan kaynaklandığı görülmektedir. Asya kıtasının yanı başında bir grup takımadadan oluşan Japonya ülkesi harita üzerinde karalardan denizlere doğru bir yayılma

gibi görünmesine rağmen, işin derinine inildiğinde, bu adaların altındaki toprak parçasının okyanus sularının baskısı doğrultusunda giderek oynadığı ve bu nedenle de Japonya'nın sürekli olarak sallanan bir ülke konumuna geldiği görülmektedir. Japonya bu konumu ile sürekli olarak tehlike altında bir ülke olarak görünmekte ve okyanuslardaki oluşumlar bu adalara her zaman deprem ve tsunami olarak yansımaktadır. Adaların böylesine tehlike içeren yapılanmasına rağmen, Japon ulusu adalar ülkesindeki yaşamını yaklaşık olarak on bin yılı bulan bir tarih sürecinde sürdürmektedir.

Milattan önce on binli yıllarda, Kuzey Asya bölgelerinden bu adalara gelen insanların, Japon Adalarına yerleşerek bir anlamda deniz ülkesi insanları olmağa yönelmeleri ile Japon ulusunun bugünkü ülkesindeki yaşam dönemi başlamıştır. Göçler yolu ile Kuzey Asya bölgelerinden gelen insanların zaman içerisinde gelişen ortak yaşamları bu ada ülkesinin bir ulusal yapılanmaya yönelmesini sağlamış ve binlerce yıllık tarihin süzgecinden geçerek gelen Japon toplumu dünyanın önde gelen uluslarından birisi olarak modern zamanlarda dünya tarihine çıkmışlardır. İlk çağlarda geldikleri kara bölgelerindeki yaşam biçimlerini adalarda sürdürmek isteyen ilkel Japonlar daha sonraki dönemlerde, denizlere açılarak tam bir deniz ülkesi konumuna gelmişlerdir. Önceleri Moğolistan yöresinden gelen ilk Japonların ataları daha sonraki aşamada Sibiry'a'dan gelen diğer boylar ile kaynaşarak bugünkü Japon ulusunun ilk oluşumunu sağlamışlardır. Dağlık arazilerden gelen insanların deniz ortasındaki adalarda yaşamağa başlamalarıyla Japon adalarında yaşam öne çıkmış ve Milattan önce binli yıllara kadar geleneksel yaşam biçimi dağınık bir biçimde adalar üzerinde sürdürülmüştür. Milat dönemecine bin yıl kala Japon adalarındaki ilkel Japon toplumlarının bir devlet oluşumuna yöneldikleri görülmüş ve bundan sonraki tarih dönemlerinde de Japon adalarında her zaman için bir devlet yapılanması bulunmuştur. Asya kökenli bir halk olan Japonlar adaların üzerinde birlik olabilmek ve güçlü bir devlet olarak yaşamlarını sürdürebilmek için her zaman otoriteden yana olmuşlar ve Milattan sonra bu ülkede kurulmuş olan devlet yapısında her zaman diktatörlük düzeyinde otoritenin egemen olduğu görülmüştür. Milattan sonraki dönemlerde başa geçen krallar adalar üzerinde tam bir hâkimiyet kurabilmek için imparatorluğa yönelmişler ve Japonya Milattan sonraki ikibin yılda imparatorluk devleti olarak

varlığını sürdürmüştür. Bugün bile Japon devletinin resmi adında imparatorluk kavramı yer almaktadır.

Modern Japonya'nın dış dünyaya açılması Osmanlı İmparatorluğu ile aynı dönemlere rastlamıştır. On dokuzuncu yüzyılın tam ortalarında Osmanlılar kapalı deniz olan Akdeniz'in dışına çıkarak dünya denizlerine açılmağa yöneldiği aşamada Japonya da bir doğu imparatorluğu olarak okyanuslara açılarak tıpkı Büyük Britanya İmparatorluğu gibi, denizler üzerinden bir dünya hegemonyası arayışına yönelmiştir. 1856 yılı iki imparatorluğun dünyaya açılma döneminin başlangıcı olarak öne çıkarken, daha sonraki aşamalarda Osmanlı imparatorluğu bu dışa açılma ile başlayan süreçte dağılmak zorunda kalmış, Japonya ise bir Uzakdoğu ülkesi olarak Osmanlı Devleti gibi jeopolitik merkezde yer almadığı için birliğini daha rahat koruyabilmiş ve kendi bölgesindeki gelişmeler ile uğraşarak varlığını ve bütünlüğünü koruma açısından daha şanslı bir konuma sahip olmuştur. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında başa geçen Meiji'nin yapmış olduğu çağdaşlaşma ve batılılaşma reformları, bu geleneksel ülkenin dış dünyaya açılmasında ve batının önde gelen devletleri ile modern çağ ilişkileri kurmasında yönlendirici etkilere sahip olmuştur. Bir doğu toplumundan çağdaş bir devlet çıkarabilme doğrultusunda Meiji'nin yapmış olduğu reformları, Osmanlı imparatorluğu başaramadığı için yıkılmış, daha sonra onun yerine kurulan Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk, Meiji'nin Japonya'da yapmış olduğu çağdaşlaşma reformlarını köklü bir devrim sonrasında sırasıyla yaparak yeni Türk devletinin de tıpkı Japonya gibi dünya sahnesinde modern devletler arasında yer alabilmesini sağlamıştır. Meiji reformları ile geleneksel doğu toplumundan modern devlete geçiş yapan Japonya, uzak doğuda tıpkı İngiltere gibi denizlerin hakimisi olmağa soyunmuş ve bu doğrultuda sömürgeciliğe başlamıştır.

İngiltere, sırtını Avrupa kıtasına dönerek okyanuslar üzerinden dünya hegemonyası oluşturmağa on beşinci yüzyılda başlamış, Japonya ise üç yüz yıllık bir gecikme ile Meiji reformlarından sonra gerçekleştirilen militarist devlet yapılanmasıyla bölgesinde sömürgeciliğe kalkışmıştır. İngiltere sırtını Avrupa'ya dönerken karşı kıyısında güvenlik için iki küçük devlet oluşturmuş, Belçika'yı Fransa'dan koparmış, Hollanda'yı da Almanya'dan kopararak karşı kıyıda kendi güvenliği açısından daha büyük ve güçlü bir devletin yer almasını

önlemiştir. Ada devletlerinin kara kıtasına karşı sahip olduğu bu jeopolitik konuma, Japonya'da benzeri biçimde sahip olduğu için aynı tutumu Japon devleti de izlemiş ve karşı kıyısında Kore adında küçük bir devleti büyük Çin ülkesinden kopararak oluşturmuştur. Böylece İngiltere'nin Avrupa'da izlemiş olduğu karşı kıyı politikasının benzerini Japonya'da Asya kıtası karşısında takip ederek adaların güvenliği açısından Kore gibi küçük bir devletin karşı kıyıda yer almasını sağlayabilmiştir. Karşı kıyı politikası ile Asya kıtasıyla yakından ilgilenen Japonya, daha sonraki aşamada sömürgeciliğe başladığında güney bölgesinde Hindistan yarımadasına kadar, Kuzey bölgesinde de Kamçatka Yarımadasına kadar uzayıp giden Asya kıtasının kıyı bölgelerini işgal etmiş, Mançurya gibi iç ülkelere girerek buraları bir emperyal devlet olarak askeri işgal altında tutmaktan hiç çekinmemiştir., Mançurya bölgesinde Mançuko adında bir kukla devlet kurarak bu bölgede geleceğe dönük yerleşebilmenin yollarını arayan Japon devleti, doğu Asya'da yüzyılı aşkın bir süre azılı bir sömürge imparatorluğu olarak varlığını sürdürmüştür. Meiji reformlarının devleti güçlendirmesi ve toplumu uyandırarak kalkındırmasıyla Japonya'nın potansiyeli ülke dışına taşmış ve bu nedenle Japonlar yirminci yüzyılın başlarına gelindiğinde dünyanın önde gelen sömürgeci gücü konumuna sahip olmuşlardır.

Modernleşen Japonya'nın bir militarist devlet olarak askeri saldırganlığı devam ettiği aşamada Japon birlikleri Sibiry'a da girerek Rusya'ya karşı saldırmışlardır. 1905 yılında yapılan Rus-Japon savaşının galibinin Japon devleti olması nedeniyle, Rus Çarlığı bir imparatorluk olarak yıkılmış ve Rus devleti sahip olduğu büyük toprakların merkezi yönetim şansını kaybetmiştir. Rus Çarlığının çöküşü ile beraber Osmanlı İmparatorluğu'nda Balkan savaşı sonucunda çökme noktasına gelince, iki doğu imparatorluğunun çöküşü sonucunda Birinci Dünya Savaşı çıkmıştır. Bu savaşın yoluna açan Rusya'yı yenen Japonya olmuş ve Japon orduları Birinci Dünya Savaşı sırasında da saldırgan işgalciliğini doğu Asya'da sürdürerek, Almanların elinde bulunan bütün okyanus adalarını işgal etmiştir. Japon imparatorluğu bir alanda bir deniz imparatorluğu oluşturma doğrultusunda bütün büyük okyanus adalarını işgale yönelirken, esas hedefi her zaman için dünyanın en büyük adası olan Avustralya kıtası olmuştur. Bir doğu devleti olarak yüzyıllık sömürgeciliğini Avustralya'nın işgali

ile taçlandırmak isteyen Japon imparatorluğu Birinci Dünya Savaşı sırasında bu emelini gerçekleştirebilmek üzere harekete geçmiş ama savaş döneminde bu hedefe ulaşabilme şansını elde edememiştir. Rusları yenen Japonlar Doğu Asya'da daha rahat bir hegemonya düzeni peşinde koşarken, Birinci savaşın galibi olan İngiltere ve Fransa sahip oldukları sömürgeler üzerinden yeryüzünün doğu bölgelerinde de etkinliklerini sürdürmüşler ve batılı güçler, bir doğu devleti olan Japonya'nın önünü kesmek üzere işbirliği yapmışlardır. Kendi aralarında yarış içinde olan batılı devletler doğu bölgesinin sarı ırkına karşı batılı beyaz uluslar koalisyonu çerçevesinde işbirliğine yönelmişler ve doğudan gelen sömürgeci güç olan Japonya'nın her dönemde önünü kesmek doğrultusunda ortak hareket edebilmişlerdir. Bir Asya gücü olara Japonya, Hindistan ve Çin gibi büyük ülkelerdeki batı sömürgeciliği yüzünden yalnız kalmış ama doğu dünyasının beyliğinden hiçbir zaman vazgeçmemiştir.

Birinci Dünya Savaşı sırasında ana hedefi olan Avustralya kıtasını alamayan Japonya'da savaş sonrası dönemde tam bir faşizm uygulaması gündeme gelmiş, batı dünyasının iki faşist ülkesi olan Almanya ve İtalya ile beraber Japonya'da Atlantik emperyalizmine karşı savaş açarak ikinci dünya savaşına katılmıştır. Birinci Dünya Savaşında elde edemediği Avustralya kıtasını ele geçirmek üzere hareket eden Japon ordusu ve donanması, bu sefer Büyük Okyanus bölgesinde İngiliz donanması yerine Amerikan donanması ile karşı karşıya gelmiş ve çeşitli aşamalarda gelişen cihan savaşı içerisinde Japonlar kaybeden taraf konumuna gelince atom bombasını yemekten kurtulamamışlardır. Aslında İkinci Dünya Savaşında İtalya ve Almanya'nın teslim olmasıyla beraber savaşı Amerika le Sovyetler Birliği ortak bir zafer elde ederek kazanmışlardır. Ne var ki, gelecekte bir doğu-batı savaşı ya da muhtemel bir ırklar arası savaşta sarı ırk ile Çin üzerinden karşı karşıya kalabilecek batı dünyasının zaferini geleceğe dönük perçinleyebilmek için Japonya'ya atom bombaları atılmıştır. Hiroşima ve Nagazaki gibi iki büyük kent atılan atom bombaları sonucunda milyonlarca Japon öldürülmüş ve geride de milyonlarca insan sakat bırakılmıştır. Beyaz ırkın üstünlüğü iddiası ile sarı ırk karşıya alınırken, savaşın esas suçlusu olan Almanlar ve İtalyanlar beyaz ırktan olmak nedeniyle atom bombasından kurtulmuşlar ama onların suçunun bedeli, ABD emperyalizmi üzerinden Japonlara ödetilmiştir. Beyaz

ırkın Amerika sonrası dünya için geleceğin Amerika'sı olarak saklamağa çalıştığı Avustralya kıtasının sarı ırkın eline geçmesine kesinlikle izin verilmemiş ve bu doğrultuda savaş kazanılmasına ve Japonlar teslim olmalarına rağmen gelecekte yeniden Japonların Avustralya kıtasına yönelmelerini önleyebilmek doğrultusunda atom bombaları bu sarı ırk ülkesinin tepesine atılmıştır. Sürekle olarak depremler ile alttan gelen bombalarla uğraşmak durumunda kalan Japonların, hegemonya savaşında sarı ırk adına hedef olma noktasına geldiklerinde, bu kez de tepeden inen atom bombaları ile karşı karşıya kalmaları gerçek bir kara talihin göstergesi olmuştur. İkinci dünya savaşını sona erdiren atom bombaları Japonların gelecekte bir askeri güç olmaktan çıkmalarının yolunu açmıştır.

Amerikan emperyalizmi ikinci dünya savaşını kazandıktan sonra, savaşın kaybeden tarafları olan Almanya ve Japonya'ya ordu kurma yasağı getirmiş ve bu iki militarist ülkenin zaman içerisinde ekonomik güç olmalarını sağlamıştır. Ordu kurmaları yasaklanan ve askeri devlet yapıları değiştirilerek ekonomik devlet olmağa yönlendirilen ikinci dünya savaşının mağlupları, zaman içerisinde ABD'nin de yardımları ile dünyanın iki büyük ekonomik gücü olarak ortaya çıkma şansına kavuşmuşlardır. Almanya ikinci dünya savaşı sonrasında ve soğuk savaş döneminde Avrupa kıtasının en büyük ekonomik gücü haline gelirken, benzeri bir doğrultuda Japonya'da Asya kıtasının en büyük ekonomik gücü olma şansını elde edebilmiştir. Sovyetler Birliğine ve doğu bloğuna karşı geliştirilen batı kapitalist sistemi Avrupa'da Almanya ile güçlenirken, Asya kıtasında ve dünyanın doğu bölgesinde Japonya ile temsil edilmiştir. Batı bloğu komünist Çin ve Sovyetler Birliğine karşı Asya kıtasının kapitalist sistem ile çevrenmesini Japonya üzerinden gerçekleştirmiş ve bu doğrultuda Japon devleti dünya kapitalizminin doğu ayağı olarak öne çıkmıştır. ABD, Avrupa ve Asya üçgeninde bir üçlü kapitalist yapılanma Trilateral komisyon üzerinden oluşturulurken, ABD ve Avrupa ülkeleri ile beraber Japonya'da kapitalist sistemin üçüncü ortağı olarak en üst düzeyde kapitalist dünyanın önde gelen temsilcisi olma hakkını elde etmiştir. Böylece ordu kurarak ya da askeri birlikler oluşturarak batı kapitalizmine karşı savaşmaktan vazgeçirilen Japon devleti, yeni dönemde batı merkezli kapitalist sistemin üçüncü saçı ayağı olabilmiştir. Sarı ırk olarak Japonya'yı cezalandıran batı bloğunun, kapitalist

sistemin çıkarları doğrultusunda önce teslim aldığı Japonya'yı sonraki aşamada eşit koşullarda ortak olarak seçmesi, üzerinde durulması gereken bir konudur. Özellikle sonraki aşamada o dönemin uyuyan devi Çin'in dünya sahnesinde öne geçerek batı sistemini tehdit etme tehlikesine karşı, küçük ülke Japonya'nın kapitalistleştirilerek Asya kıtasının dünya sahnesindeki temsilinin Çin'i devre dışı bırakacak düzeyde Japonya üzerinden yapılmasını gündeme getirmiştir.

Avustralya kıtasını sarı ırkın temsilcisi olan Japonlara bırakmayan batı bloğunun, aynı Japonya'yı kapitalist sistem üzerinden ortaklığa almasının arkasında beyaz ırkın hâkimiyetindeki batı bloğu üstünlüğü hesaplarının bulunduğunu artık bütün dünya görmek durumundadır. Batının beyaz ve zengin insanları kendilerini üstün ırk olarak görmeğe devam ettikleri için, yıllarca Afrikalı siyah ırka eşitlik hakkı tanınmamıştır. Aynı ırkçı batının Afrika ülkelerine ya da Amerikalı zencilere karşı sürdürdüğü bu ırkçı tavrı, Trilateral komisyonu üyesi Japonlara karşı da sürdürmesi ciddi bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Japonlar uluslararası kapitalizmin yönetici konumundaki en önde gelen üyesi ve temsilcisi olmasına rağmen, bu sarı ırk ülkesinin devleti gene doğal bir hedef olarak Avustralya kıtasını ele geçirebilmenin hayali peşinde koşmaktadır. İkinci dünya savaşı dayacağına ve atom bombası saldırılarına rağmen bir türlü uslanmayan Japonlar günümüzde gene Avustralya kıtasına yönelerek bu kıtanın kuzey bölgelerinden ve orta eyaletlerinden toprak almağa uğraşmaktadırlar. Atom bombası ile yasaklanmış olan geleceğin kıtası Avustralya'da Japonların yerleşme arzusuna, batı dünyasının önde gelen devletlerinin karşı çıkışına rağmen, gizli saklı göçlerin ve izinsiz yerleşmelerin geleceğin kıtasının kuzey bölgelerinde devam ettiği görülmektedir çünkü artık Japonlar kendi ülkelerine sığamaz bir duruma gelmişlerdir. Hızlı nüfus artışı nedeniyle ada ülkesine sığamayan Japonların, sürekli depremler ve tsunami tehlikeleri yüzünden on bin yıllık ülkelerini terk etme aşamasına doğru sürüklendikleri anlaşılmaktadır.

İkinci dünya savaşı sırasında ve sonrasında Avustralya Japonlara yasaklanınca, bu ülkenin insanları kendilerine yeni yerleşim alanları ve ucsuz bucaksız topraklara sahip olan bir büyük ülke arama noktasına geldiklerinde, pasifinin karşı kıyısında yer alan Latin Amerika'nın önde gelen ülkelerinden birisi olan Peru'yu geleceğe dönük

alternatif bir ülke olarak seçmişlerdi. Bu doğrultuda yirminci yüzyılın ikinci yarısında önemli miktarda Japon asıllı insan Peru'ya giderek yerleşmiş ve tıpkı Amerika ve Kanada'da olduğu gibi bu ülkede geniş bir Japon kolonisi oluşturmuşlardı. Japon devleti tarafından da desteklenen Peru'ya yerleşim projesine Amerika Birleşik Devletleri şiddetle karşı çıkmış, Amerikan servislerinin desteklediği terör örgütleri Peru'daki Japon kolonisine saldırarak bu ülkeden Japonların kaçırılmasını sağlamak istemişlerdir. Japon devletinin büyük ekonomik yardımları sayesinde, Alberto Fujimori isimli bir Japon asıllı Peru vatandaşı Peru'ya cumhurbaşkanı seçilmiş ve bu ülkeyi tam on sene yönetmiştir. Fujimori'nin başkanlığı döneminde Japonya bu ülkeye büyük yardımlar yaparak, nüfus fazlasını daha hızlı bir biçimde yeni alternatif ülke olan Peru'ya aktarabilmenin yolları denenmiş ama ABD destekli terör buna izin vermemiştir. Japon elçiliğinin bir büyük davet sırasında terör grupları tarafından basılması üzerine çıkan siyasal kriz sonrasında ortalık karışmış ve bunun sonucunda Japonya destekli Japon asıllı Alberto Fujimori'nin Peru devlet başkanlığı sona erdirilmiştir. Japon asıllı cumhurbaşkanı görevden indirildikten sonra hakkında soruşturmalar açılarak ülke dışına kaçırılmış ve bu olaylar sırasında da Japonların Peru'ya yerleşmelerinin önü kesilmiştir. Avustralya sonrasında kendilerine alternatif ülke aramağa devam eden Japonların Asya kıtasının dışına çıkmalarına izin verilmemiş, bu Asyalı topluma Avustralya kıtasından sonra Güney Amerika kıtası da yasaklanarak, sarı ırkın temsilcilerinin Asya kıtasında kalmaları sağlanmıştır. Ne var ki, batı bloğunun iki ülkeyi Japonlara yasaklamasıyla sorun çözülmemiş, güvensiz topraklarda hızla artan bir nüfusa sahip olan Japonlar gene adalardan dışarıya taşmağa devam etmişlerdir. Sarı ırkın yerinin Asya kıtası olduğu ve başka kıtalarda sarı ırk devletinin kurulamayacağı, bu Asyalı topluma gösterilmek istenmiştir. Ne var ki, dünyanın önde gelen büyük bir nüfusuna sahip olan bu devletin ve ulusun ülkesinin geleceğinin belirsiz olması sorunu daha da büyütürken dünya kamuoyunun önüne getirmektedir.

Türkiye'nin yarısı kadar bir ülkede, gene Türkiye'nin nüfusunun iki misli bir topluluğun yaşamını sürdürmesi meselesi her geçen gün daha da karmaşıklaşarak devam etmektedir. Küçük bir ülkenin topraklarının yüzde yirmisinin yerleşmeğe elverişli olması nedeniyle, iki yüz milyonluk bir nüfusun yüz bin kilometrekarelik

alandaki yerleşmesi söz konusu olmaktadır. Bu durumda, her Japon'a kulübe gibi evler ya da çok katlı binalarda küçük odalar yaşayacak yerler olarak verilebilmektedir. İki milyon kilometrekarelik ülkesi ile Peru'da barındırılmayan Japonlara kendi ülkelerinde yüz bin kilometrekarelik bir alan uygun görülmektedir. Sürekli sallanan bir deprem ülkesi olması nedeniyle Japon adaları Japonlar için bir tehlikeli hapisane konumuna gelmiştir. Hem küçük hem de güvensiz bir ülkede iki yüz milyonluk nüfusun barınabilmesi, Japonlar açısından ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Eskiden imparatorluk dönemlerinde Japon ordularının işgal ettiği topraklarda Japonlar istedikleri gibi yaşarlarken, şimdi sömürgelerin elden gittiği ve Japonların adalara hapsedildiği bir aşamada, iki yüz milyonluk bir toplumun yaşamını eskisi gibi sürdürebilmesinin mümkün olamayacağı görülmektedir. Bu durumda, Japonlar için yeni bir ülke bulunması kaçınılmaz olarak gündeme gelmektedir. Zengin Japonların dünyaya yayılarak gezmeleri ve uygun buldukları ülkelere dağılarak buralara yerleşebilme doğrultusunda toprak ve gayrimenkul alımına yönelmeleri, küreselleşme uygulamaları ile daha fazla görülür hale gelmiştir. Japonya'nın ülkesinin ayağının altından kayıp gidiyor olması, küresel ısınma sonucunda yükselen okyanusların sürekli olarak adalara tehdit oluşturması, önümüzdeki dönemde ada ülkelerinde yaşamı daha da zorlaştıracak ve belki de imkânsız kılacaktır. Benzeri bir kaderin Endonezya ve Filipinler ile beraber bütün ada ülkelerinde ortaya çıkması nedeniyle, Japonya'nın içine sürüklendiği çıkmazın büyüklüğü iyice ortaya çıkmaktadır. Bu durumda Japonlara geniş ve güvenli bir ülke bulunması gerekmektedir.

Japon tarih araştırmalarının Japonlarının atalarının Moğalistan'dan geldiklerini ortaya koyması doğrultusunda, on bin yıl sonra Japonların ata ülkelerine dönmeleri düşünülebilir. Bugünün Moğalistan'ın da iki milyon nüfus iki milyon kilometrekarelik bir büyük ülkede yaşamaktadır. Son derece ilkel ve geri bir toplum olarak yaşamını sürdüren Moğolların kardeşleri ve ırkdaşları olan Japonları yeneden kendi ülkelerinde ortak yaşam çatısı altında kabul etmeleri kolay olmayacaktır ama başka çare de görülmemektedir. Japon devleti bu durumu açıkça gördüğü için Peru'ya yerleşme döneminde bu ülkeye yaptığı ekonomik yardımların benzerini bugünlerde Moğalistan'a

yapmakta ve bu ülkenin doğu bölgesinde beş ayrı yerleşim yerini modern kentler olarak geleceğe dönük bir biçimde inşa etmektedir. Acil durumlarda milyonlarca Japon'un ülkeyi terk ederek gidip yerleşebileceği alternatif ülke, Japonların atalarının dünya sahnesine çıktığı Moğolistan'da kurulmaktadır. Doğu Moğolistan'ın yeni kentleri, gelecekte Moğolların akrabaları olan Japonlar ile birlikte yaşayacakları ortak vatanları haline gelebilecektir. Batı dünyası ve özellikle Amerika Birleşik Devletleri Japonların önünü Avustralya ve Peru'da kestikleri için, Moğolistan alternatifini dolaylı yollardan bir desteklemektedirler. Ne var ki, bir şartları olduğu görülmektedir. O da Japonların Moğolistan'a taşınmadan önce din değiştirerek Müslüman olmalarıdır. Böylece ABD öncülüğündeki batı bloku, Hristiyan Rusya ile beraber gelecekte Hristiyanlaşmasını Kore üzerinden gerçekleştirmeye çalıştıkları Çin'in batı gücüne karşı bir Hristiyan dayanışmasına girmesi önlenmek istenmektedir. Moon tarikatı ile Hristiyanlaştırdıkları Kore benzeri bir süreci, Çin'in Hristiyanlaştırılması için düşünen batı blokunun, bu süreçte de Müslümanlaştırdıkları Japonları Moğolistan'a taşıyarak bir yeni Asya dengesini gene batının dümen suyunda dünyanın en büyük kıtası üzerinde gerçekleştirmeye çalıştıkları görülmektedir.

Şimdi burada karar verecek olan Japon ulusu ve devletidir. Batının yarattığı olumsuz dış baskılar bu sarı ırkı Asya kıtasına mahkûm ettiğine göre, Müslümanlaşarak Moğolistan'a taşınmağa önümüzdeki dönemde Japonların bir karar vermeleri gerekmektedir. Küresel ısınmanın okyanuslardaki dengeleri bozması nedeniyle, önümüzdeki dönemde Japon adalarının fazlasıyla sarsılacağı ve tsunamilerle beraber yaşanmaz bir ülke haline geleceği az çok şimdiden görülmektedir. Endonezya ve Filipinler'i de benzeri bir gelecek beklediğine göre, ada ülkelerinin geleceği şimdiden tartışmalıdır. Japonlar bu aşamada bir karar vererek ya Moğolistan'a taşınacaklardır ya da zengin Japonlar sahip oldukları sermaye ve birikimleriyle dünyanın çeşitli ülkelerine dağılarak küresel toplumun oluşumuna katkı sağlama doğrultusunda farklı ülkelerde dağınık bir yaşama doğru sürükleneceklerdir. Ermenilerin, Yahudilerin ve Rumların dünya ülkelerine Osmanlı sonrasında dağılmaları gibi, Japonlar da Japonya sonrası dönemde ya dünyaya

dağılacaklar ya da kendileri için uygun görülen Moğolistan'da yeni bir devletleşme sürecine girerek, Müslüman Moğolistan'ın ya da Japonya'nın dünya sahnesine çıkmasına katkıda bulacaklardır. Karar Japon milletinindir. Dünya devletleri ve milletleri böylesine bir zorunlu taşınma operasyonuna yardımcı olacaklardır.

Beşinci Bölüm

Türkiye ve Avrasya

1. Türkiye'nin Avrasya Alternatifi

Avrasya Maratonu

Hemen her yıl İstanbul'da büyük bir halk maraton koşusu düzenlenir. Doksanlı yıllarda başlayan bu halk maraton koşusu, büyük bir katılım sağlayarak ilgi çekmektedir. Büyük küçük herkes Avrupa ile Asya arasında yer alan Boğaz Köprüsü'nü geçerek koştadır. Bu yarış aslında önemli bir simgesel ağırlığı kamuoyunun ünde gerçekleştirmiştir. Yarışın adının "Avrasya" olması Avrupa Asya'yı birleştiren bir konumda olan ülkemizin aynı zamanda Avrasya bölgesinin merkezi olduğunu açıkça dünya kamuoyuna gösteren bir durumdur. Bu nedenle yıllardır düzenlenen bu yarışın girişimcilerini kutlamak gerekir. Bu yarış sayesinde Türkiye "Avrasya" kavramını öğrenmiştir.

"Atatürk ve Avrasya" adını taşıyan kitabımı yayınevime teslim ettiğim zaman, yayınevi yöneticisi bana kitabın adını değiştirmem gerektiğini söyledi. Kendisine bunun nedenini sorduğumda ise "Avrasya adının maraton koşusunu çağrıştırdığını" söyledi. Böyle bir yanılt ile karşılaştığımda çok şaşırılmışım, demek ki Avrasya Maratonu bir imaj yaratmakta başarılı olmuştu. Bir kitabevi yöneticisi bile Avrasya adını duyunca aklına maraton koşusu geliyordu. Avrupa ile Asya arasında yapılan böylesine büyük bir koşunun adının Avrasya olması son derece normal karşılanması gereken bir durumdur, ama Avrasya kavramı aynı zamanda bir bölgenin adıdır.

Avrasya olgusu ve yeni başlayan Avrasyalaşma süreci, ciddi boyutlarda ele alınırsa, gelecekteki Avrasya dünyasının istendiği gibi güçlü bir biçimde ortaya çıkabilmesi için gerçekten bir Avrasya maratonuna gereksinme vardır. Bu kez bir koşu maratonu değil ama bir siyasal maraton söz konusudur. Avrupa kıtasından Asya'nın içlerine kadar uzanan uçsuz bucaksız alanlarda sürdürülecek bir maraton koşusu olacaktır. Sovyetler Birliği yıkıldıktan sonra, Türkiye gibi, Avrasya'nın diğer bölgelerinde yer alan bütün ülkeler böylesine bir siyasal

maratona hazır olmalıdırlar. Bu maraton yarışında yer alan ülkeler, gelecekteki siyasal yapılanmada daha ön planda olabilecekler ve istedikleri konumlara gelebileceklerdir.

Avrasya siyasal maratonunun, küreselleşme süreci ile başladığı söylenebilir. Hem bölge ülkeleri hem de bölge dışı ülkeler, yeni ortaya çıkan haritanın ortasında yer alan Avrasya bölgesinde etkinlik sağlayabilmek için bir anlamda siyasal yarışa girmişlerdir. Bölge dışı ülkeler hem etkinlik kazanmak, hem de kendi çıkarları doğrultusunda bir yapılanmanın gerçekleşebilmesi için yarış içindedirler. Bölge içi ülkeler ise, bu yeni yapılanma sürecinde bölgenin liderlik konumunu ele geçirmenin ardında koşmaktadırlar. Bölgenin büyük ve güçlü bütün ülkeleri, Avrasya yapılanmasında lider olabilmenin peşindedirler. Gerçek anlamda bir siyasal maraton, hem bölge içi konjonktürde hem de genel dünya konjonktüründe yaşanmaktadır. Bu iki konjonktür, bölge ülkelerinde meydana gelen gelişmelerde birinci derece etkin faktörlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti, eski dünya düzeninden yeni dünya düzenine geçiş süreci içinde uzun soluklu bir yarışa hazır olmak zorundadır. Bu yarışın adı da, tıpkı Boğaz Köprüsü üzerindeki yarış gibi Avrasya Maratonu'dur. Yirmi birinci yüzyılın yeni dünya düzeni içinde Avrasya ayrı bir bölge olarak dünya platformunda öne çıkarken, Avrasya bölgesinin merkez ülkesi olan Türkiye de, uzun bir maratonu sağlıklı biçimde koşarak kazanmak durumundadır. Avrasya Maratonu'nu kazanacak Türkiye'yi, gelecekte hiçbir gücün durduramayacağına şimdiden görmek gerekir. Yüzyıllarca Türkiye'yi baskı altında tutan tüm emperyalist girişimlere karşı, Türkiye Cumhuriyeti devletin ve Türk ulusunun uzun soluklu bir maratona her yönü ile hazırlıklı olması gerektiği son gelişmelerle bir kez daha kanıtlanmışır. Avrasya'da başlayan maratonu Türkler kazanmak zorundadır.

Avrasya Bölgeleri

Avrasya bir büyük alanın adıdır. Çeşitli bölgelerden meydana gelen kıtasal alan büyüklüğündeki Avrasya'nın konumu belirlenirken bu çok bölgeli yapıyı esas almak gerekmektedir. Dünyanın diğer bölgelerine benzemeyen bu çoklu yapı kendi içinde de benzeri olmayan bir jeopolitik yapılanmayı beraberinde getirmektedir. Avrupa'nın ortalarından, Asya'nın ortalarına kadar uzanan uçsuz bucaksız alanlarda,

Avrasya süreci gelişmekte ve yeni dünya düzeninin önemli bir parçası olarak dünyanın gündemine girmektedir.

En batıdan girildiğinde, Balkanlar Avrasya'nın ilk bölgesidir. Eskiden beri Almanya, Rusya ve Osmanlı rekabet üçgeni içinde yer alan bu bölge günümüzde, gene bir Almanya ve Rusya rekabet alanı olarak görülmektedir. Osmanlıdan meydana gelen rakip boşluğunu günümüzde Türkiye dolduramadığı içindir ki, dünya dengelerini gözetten Amerika Birleşik Devletleri devreye girmektedir. Kosova olayları Amerika'nın bölgeye askeri olarak girmesinin zeminini hazırlamıştır. ABD ile beraber NATO güçleri Balkanlar'da devreye girerek, bu bölgedeki eski Sovyet hegemonyası benzeri yeni bir egemenlik alanı kurulmasına izin verilmeyeceğini dünya kamuoyuna kabul ettirmişlerdir.

Karadeniz Avrasya'nın ikinci bölgesidir. Bu denizin etrafında yer alan çeşitli ülkeler Karadeniz bölgesinin birer parçasıdır. Slav çoğunluğu Hristiyan dini ile bu bölgenin karakterini belirlemeye çaba gösterirken, Türkler ve diğer Müslümanlar Karadeniz bölgesinde varlıklarını kanıtlama uğraşı içindedirler. Türkiye bu alanda, yeni bir yapılanma amacıyla Karadeniz işbirliği örgütünün oluşumunu gündeme getirince, Karadeniz'deki eski egemenliğini arayan Rusya Federasyonu'nun tepkisi gündeme gelmiştir. Rusya'nın gerçek anlamda yavaşlaması nedeniyle, Karadeniz İşbirliği Örgütü günümüzde etkin çalışmalar yapamamaktadır. Bu nedenle de bölgemizde Avrupa Topluluğu'na alternatif olabilecek yeni bir örgütlenme girişimi başarsızlığa doğru sürüklenmektedir.

Kafkaslar, Sovyetler'in yıkılmasıyla beraber bir barut fıçısı olarak dünya gündemine girmiştir. Günümüzde de sürmekte olan olaylar bu barut fıçısının tehlikesini büyötmektedir. Her geçen gün Kafkasya'nın eski Lübnan benzeri bir kaos ortamına sürüklendiğini görüyoruz. Bu olumsuz gidiş de tüm bölge ülkeleri için sıcak çatışma ihtimalini ve daha da önemlisi savaş riskini gündeme getirmektedir. Bugün Kuzey Kafkasya'da var olan silahlı çatışmalar yarın güney Kafkasya bölgesine de sıçrayabilir.

Orta Doğu ise bir başka barut fıçısıdır; Arap-İsrail çatışması yirminci yüzyılın ikinci yansı boyunca devam etti ama yirmi birinci yüzyıla girerken henüz bölgeye barış gelmiş değildir. Devletler ve dinler arası savaşın daha uzun sürmesi, Türkiye gibi bölge ülkeleri için yeni risk faktörlerini canlandıracaktır. Avrasya'nın en kritik bölgesi

olan Orta Doğu'nun geleceği bir anlamda, dünya barışının geleceğini de doğrudan doğruya etkilemektedir. Belirli güçler Türkiye'yi Orta Doğu'ya doğru çekerken, ülkemizin sıcak çatışmalarda taraf olma riski artmaktadır.

Orta Asya ise, eskiden bize çok uzak bir bölge idi. Demirperde Türkiye ile Türk dünyası arasına zorla sokulmuş bir set gibi idi. Sistemin çökmesi ile beraber Türkiye, Orta Asya Türk dünyası ile yakınlığını ve akrabalığını yeniden hatırladı. Bu olumlu gelişme de ülkemizi Orta Asya'daki kardeş Türk ülkelerine daha da yakınlaştırdı. Yedi Türk asıllı devlet son on yılda bir araya gelerek Avrasya'nın bağımsız geleceği doğrultusunda önemli adımlar attılar. Bu amaçla birçok konuda önemli işbirlikleri geliştirilmiştir. Bunların tam anlamıyla gerçekleşebilmeleri bölgede barış ortamının devamına bağlıdır.

Avrasya'nın beş ayrı bölgesi tümüyle sorunlarla dolu olan alanlardır. Türkiye bu beş bölgenin merkezinde yer alan bir ülke olarak her bölgeye olan ilgisini eşit mesafede tutmak zorundadır. Bu bölgelerden birisine kafasını sokacak Türkiye, diğer bölgelerdeki geleceğe dönük oluşum sürecinin dışında kalacaktır. Avrasya'nın her beş bölgesinde yaşamakta olan Türk ve Müslüman asıllı uluslar, topluluklar ve ülkelerle Türkiye eşit düzeyde ilişkilerini geliştirirse, Avrasya sürecinin genel gelişim çizgisinde daha etkin olacaktır. Bunu istemeyen bölge dışı güçler ve emperyalistler, Türkiye'yi Avrasya'nın sorunlu alanlarına çekerek ülkemizi sıcak çatışmalara taraf yapmanın çabası içindedirler. Türkiye, bütün Avrasya bölgeleri ile yakından ilgilenecek ve eşit mesafe ile bu bölgelerin sorunlarının çözümüne katkıda bulunacaktır.

Avrasya Koşulları Mı? Türkiye Gerçeği Mi?

Yirminci yüzyılı Sovyet rejimi altında geçiren Avrasya bölgesi, sosyalist imparatorluğun yıkılmasından sonra bir otorite boşluğu alanı olarak ortaya çıkınca, otorite sahibi olduğunu iddia eden güçlerin ve büyük devletlerin çekişme alanı haline gelmiştir. Bugünün Avrasya'sının koşulları artık eskisinden çok farklıdır. Eskinin bağımlı koşulları kalkınca bu ülkeler, bir sistemin koşullarına göre değil ama kendi koşullarına göre değerlendirilir bir duruma gelmişlerdir. Demirperde gerisinde olmayan özgürlüklerin bu bölgeye gelmesi her açıdan yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Artık her ülke kendi özel koşullarında

değerlendirilebilir bir konuma gelmiştir. Avrasya bağımlılıktan bağımsızlığa geçerken kendine özgü koşulları da oluşturmuştur.

Trieste'den girerek doğuya doğru ilerlediğinizde, Türkçe konuşarak Pekin'e kadar giden bir alanda yayılan Avrasya bölgesinin önde gelen özelliği Türkçe'nin yaygın bir dil olmasıdır. İkincisi Türk devletlerinin ve ayrı yaşayan Türk asıllı toplulukların sayılarının fazla olmasıdır. Üçüncüsü İslam dininin bu bölgede yaygın din olarak etkinliğini sürdürmesidir. Dördüncüsü, bu bölgede Türk ve İslam asıllı olmayan ulus ve toplulukların da bulunmasıdır. Avrasya kıtası, bir anlamda dinler, kavimler ve uluslar topluluğundan meydana gelen bir mozaigi andırmaktadır. Ne var ki, ikiyüz milyon civarında Türk ve Müslüman asıllı bir insan topluluğunun bu bölgede dayanışma içinde yaşaması, Avrasya'nın egemen özelliğidir.

Avrasya'nın koşulları içinde Türklük ve Müslümanlık öne geçince, bu durum bölgenin merkezi ülkesi olan Türkiye üzerinde yeni yansımalar yaratmaktadır. Soğuk Savaş döneminde hiç ortada olmayan birçok politik girişim, siyasal baskı ve entrikanın Türkiye'nin aleyhine olarak tezgâhlandığını göstermektedir. Ulus devleti çökecek, giderek tasfiye edecek boyutta politikaların geliştirilerek gündeme getirildiği Türkiye'de, Türk toplumu bu gibi olumsuz girişimlerden fazlasıyla rahatsızlık duymaktadır. İç savaş çıkacakmış gibi olumsuz bir hava sürekli olarak belirli çevreler tarafından medya aracılığı ile pompalanmaktadır. Bu da Türk halkının moralini bozmaktadır. Cumhuriyet devleti dışarıdan ve içeriden çeşitli saldırılar karşısında bocalamaktadır.

Türkiye gerçeği, Kuvay-i Milliye'den gelen hareketin önderi Mustafa Kemal'in temellerini atmış olduğu bir devlet yapısına dayanmaktadır. Son on senedir başta Atatürk olmak üzere, O'nun ilkelerine ve kurmuş olduğu devlet ve toplum yapısının dayandığı modele saldırıların artmasını, aslında Avrasya alanındaki çekişmelere bağlamak mümkündür. Otorite boşluğundan yararlanmak isteyen tüm emperyalist güçler, bu bölge için geliştirdikleri kendi çıkarları doğrultusundaki stratejilerde Türkiye'ye önde gelen bir yer vermekteler ama Türkiye'yi bugünkü hali ile değil, kendi istedikleri biçime dönüştürerek kullanmaya çaba göstermektedirler. İşte ikinci cumhuriyetçi akımların, küreselleşme doğrultusunda ortaya çıkarak birinci cumhuriyeti ortadan kaldırmak istemelerinin nedeni budur. Avrasya'ya egemen

olmak isteyenler, hem birbirlerini devre dışı bırakmak için mücadele etmekte hem de, Türkiye'yi bölgenin güçlü merkez ülkesi konumundan çıkarmak üzere çeşitli politikaları gündeme getirmektedirler.

Bugün Türkiye'nin Kuvay-i Milliye'den gelen gerçeği ile Avrasya bölgesindeki koşullara uygun olarak geliştirilen emperyalist ülke politikaları karşı karşıya gelmektedir. Türkiye Cumhuriyeti modeli ile Avrasya'ya egemen olmak isteyen bölge dışı emperyalist ülkelerin stratejileri arasında kesin bir çelişki vardır, bu çelişki, Türkiye'nin siyasal gündeminde giderek artan biçimde siyasal gerginlikleri tırmandırmaktadır. Atatürk ve Kemalizm'in tasfiye edilmek istenmesinde, Avrasya sürecinin ortaya çıkardığı dış konjonktürün birinci derecede rolü bulunmaktadır. Türkiye tam yirmi, birinci yüzyıla girilmişken, böylesine büyük bir çelişki ile karşı karşıya bırakılmıştır. Türkiye, yeni yüzyıla hem bu çelişkiyi çözerek hem de varlığını koruyarak girmek zorundadır. Çelişkinin çözüme kavuşturulması, Türkiye'nin varlığını tehlikeye atmamalıdır. Medyatik saldırı ile kabul ettirilmek istenen çözümler ne yazık ki, böylesine tehlikelerle dolu görünmektedir.

Avrasya'da Dostlar Ve Düşmanlar

Türkiye'nin merkezinde yer aldığı Avrasya bölgesinde birçok ülke bulunmaktadır. Balkan ülkeleri, Kafkas ülkeleri, Orta Doğu ülkeleri ve Orta Asya ülkeleri jeopolitik gruplaşmalar halinde bir arada bulunmaktadırlar. Her bölgenin ülkeleri kendi grubu içinde komşuluk ilişkilerine sahiptir ve bu durum her ülkenin dostlarının düşmanlarının belirlenmesinde etkin olmaktadır. Türkiye, bütün bu ülkelerin ortasında yer alan merkez ülke olarak, bu grup ülkelerle komşuluk ilişkilerine sahip bulunmaktadır. Türkiye'nin yakınındaki bu ülkeler, genel olarak Avrasya ülkeleri olarak adlandırılmaktadır.

Osmanlı hinterlandında, imparatorluğun yıkılmasından sonra ortaya çıkan ülkeler, Türkiye'nin komşularını meydana getirmiştir. Sınırdış ülkeler yakın komşular, diğerleri de uzak komşular olarak bugün de varlıklarını sürdürmektedir. Türkiye, dünya haritasına bakıldığında en fazla komşusu olan ülkelerin başlarında yer almaktadır. Orta Asya dışında kalan üç Avrasya bölgesine uzanan sınırları olan Türkiye, bu bölgelerde yer alan birçok ülke ile ortak sınıra sahiptir. Türkiye bu komşuları ile zaman zaman iyi ilişkiler geliştirmiş,

bazen de çeşitli sorunlar nedeniyle gergin ilişkiler kendiliğinden gündeme gelmiştir.

Atatürk zamanında, Türkiye'nin bütün komşuları ile çok iyi ilişkileri bulunuyordu. Gerek Balkanlar'da, gerek Kafkaslar'da, gerekse Orta Doğu'da yer alan sınır komşuları ile Türkiye'nin hemen hemen hiçbir sorunu yoktu. Çünkü Lenin ve Mustafa Kemal arasındaki yakın ilişkilere dayanan Türk-Sovyet dostluğu bölgede ana belirleyici bir siyasal faktör olarak etkin oluyordu. Bu dostluğun temelinde, sınırdaş komşu olan tüm sosyalist ülkeler ile Türkiye Cumhuriyeti'nin hiçbir sorunu bulunmuyordu. Sosyalist olmayan diğer ülkelerle de Türkiye iyi geçiniyordu. Özellikle İran, Irak ve Suriye gibi Orta Doğu ülkeleri ile giderek gelişen iyi ilişkiler düzeni vardı.

Mustafa Kemal, eski Osmanlı topraklarında yeni kurulan küçük ülkeler bölge dışı ülkelerin denetimine geçmesin diye Balkanlarda, bütün Balkan ülkelerinin katılımı ile Balkan Paktı'nı, Orta Doğu'da ise, başta İran olmak üzere Irak ve Afganistan'ın katılımı ile Sadabat Paktı'nı oluşturmuştu. Bütün mesele, Osmanlı'nın çekildiği Balkanlara ve Orta Doğu'ya emperyalist ülkelerin girmesini önlemektir. Bu doğrultuda bu iki bölgede kurulan yeni ülkelerle karşılıklı yakın ilişkiler geliştirilerek, bölge ülkeleri arasında yakınlaşma ve dayanışma süreci oluşturuluyordu.

Türkiye'nin bütün komşuları ile iyi ilişkiler içinde olduğu Atatürk döneminden sonra gelen dönemlerde ülkemiz tüm koşulları ile dostluktan düşmanlığa yönelen gergin ilişkiler içine sürüklenmiştir. Bu durumun ortaya çıkmasında Türk dışişlerinin batı gözlüklü baskiretsiz tutumu önde gelen rol oynamıştır. Bunun yanı sıra da, bölge dışı büyük emperyalist ülkelerin bölgeye dönük yeni etkinlik politikaları Türkiye ile yakın komşularının arasını açmıştır. Böl ve yönet taktığının benzerini, emperyalist ülkeler, karıştır ve yönet ya da çalıştır ve yönet biçiminde Avrasya'nın çeşitli bölgelerinde uygulama alanına getirmişlerdir. Bu gibi politikaların sonucunda, bölgemizdeki dost komşularımız birden düşman komşulara dönüşmüştür. Böyle-sine olumsuz bir sonucun ortaya çıkmasında, Türkiye'nin Atatürkçü dış politikasından uzaklaşmasının fazlasıyla rolü vardır.

Son on yılda içine girilen, Avrasyalaşma süreci içinde, Türkiye'nin komşuları ile ilişkilerinde yeni yeni düşmanlık politikalarının suni olarak üretildiği ve batılı emperyalistler tarafından ortaya

atıldığı görülmektedir. 1639 yılından bu yana savaşımadığımız İran ile son yıllarda defalarca savaş eşiğine getirilmemiz, bölgede karışıklık isteyen emperyalist ülkelerin çatıştı ve yönet politikalarının en önde gelen örneğidir. Ayrıca, Suriye ile de son on yıl içinde Türkiye'nin üç kez savaş eşiğine gelmesi, bu konjonktürün ne derece etkin olduğunu açıkça göstermektedir. Türkiye'nin Atatürk zamanından bu yana dostluk ilişkileri içinde olduğu sınır komşuları ile savaş ihtimali içine girmesi, bölge dışı emperyalist ülkelerin ne derece başarılı olduklarını göstermektedir.

Avrasya sürecinin barış içinde tamamlanabilmesi için, Türkiye Cumhuriyeti'nin yeniden Atatürk'ün barışçı politikasına dönmesi gerekmektedir. Yurtta ve dünyada barış temeline dayanan bir dış politika ile, Türkiye merkez ülke konumu ile Avrasyalaşma sürecinin barış içinde tamamlanması için öncülük etmelidir. Büyük emperyalist devletlerden bu konuda katkı beklenmemelidir. Onların işe karışması, birbirleriyle rekabeti devreye sokacaktır ki bu da savaş demektir. Türkiye bu durumu önleyebilmek için komşuları ile yakınlık ve dostluk ilişkilerini geliştirmelidir.

Avrasya'da Oyuncu Mu Olacağız? Yoksa Oyun Alanı Mı?

Avrasya kavramı giderek daha çok günlük dilimize girmektedir. Sovyetler Birliği varken, demirperde gerisinde kalan dünyanın en geniş alanı, Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla başlayan süreç içinde daha fazla dünyanın gündemine girmektedir. Türk halkı bu kavramın ne demek olduğunu anlayamadan, dünyanın politik konjonktürü Avrasya kıtası üzerinde yoğunlaşmaya başlamıştır.

Geniş anlamıyla, Avrasya kavramı bütün Avrupa ve Asya kıtasını yani dünyanın ana karasını ifade etmektedir. Dar ve gerçek anlamıyla ise, Avrupa ve Asya kıtalarının birleştiği bölgedir. Viyana hattından başlayarak Avrupa'nın doğusu ile Balkanlar, Karadeniz, Kafkasya, Anadolu, Orta Doğu ve Orta Asya Avrasya kıtasının bölgeleridir. Bütün bu bölgeleri içine alan geniş alana, coğrafya dilinde ve dünya politikasında Avrasya denilmektedir. Avrasya denildiğinde Avrupa ve Asya kıtalarının kesiştiği büyük alan anlaşılacaktır. Bir anlamda dünyanın anakarasını oluşturan bölgenin orta kısmı Avrasya olarak tanımlanabilir.

Avrasya kavramını, dünya kamuoyu, George Orwell'in 1984 adını taşıyan kitabından öğrenmiştir. Bu kitap 1948 yılında, yazarının kitabı yazdığı yılın son rakamlarının yerini değiştirmesiyle adlandırılmıştır. Yazıldığından yaklaşık yarım yüzyıl sonrasını anlatmak üzere kaleme alman bu kitapta, Yahudi asıllı yazar dünyanın gelecekte alacağı biçimi dile getirmektedir. Teknolojinin gelişmesiyle dünyanın çehresinin tümüyle değişeceğini açıklayan kitapta, dünyanın egemen gücü olan "Büyük Birader" herkesi gözlemekte ve dinlemektedir. Kitabın öngörülerinin büyük çoğunluğu günümüzde gerçekleşmiştir. Uzun teknoloji ve sibernetik bilimdeki gelişmelerle, kredi kartı ve internet sistemi ile dünyanın egemen gücü herkesi gözlem altına almıştır.

Aynı kitapta dile getirilen bir başka olgu da küreselleşmedir. Bu kitaba göre, var olan ülke yapıları aşılabacak, teknolojik büyüme ile bölge devletleri ortaya çıkacaktır. Dünyada Amerika'nın öncülüğünde bir Okyanusya, Avrupa'nın öncülüğünde bir Avrasya ve Çin ile Japonya'nın öncülüğünde bir Şarkasya (Doğu Asya) devletleri kurulacaktır. Her üç devlet arasında dünya egemenliği açısından büyük bir çekişme ortaya çıkacak ve en sonunda dünya Avrasya kıtasında kurulmuş olan büyük dünya devletinin egemenliğine girecektir. Orwell'in bu tezi, günümüzde bir yönü ile gerçekleşme sürecine girmiştir, çünkü Sovyetler'in dağılmasıyla beraber iki kıtanın ortasında yer alan büyük bölgede bir Avrasyalaşma süreci başlamıştır. Bu gerçekliği, Türkiye'de başbakanlık yapan politikacılar bile iki yıl önce dile getirmiştir. Kendisinin Avrupa'ya ters düşen politikasında Avrasya gerçekliğini görebilmesinin rolü olduğu anlaşılmaktadır.

İki kutuplu dünya Soğuk Savaşın sona ermesiyle beraber geride kalırken, ABD, dünyanın tek süper gücü olarak yeni yüzyıla girmenin çabası içerisinde. Buna karşı Almanya'nın öncülüğünde bir Avrupa Birliği ile Çin ve Japonya'nın öncülüğünde bir Asya Birliği kurulduğundan gündeme gelmektedir. Ekonomik birliklerin yavaş yavaş siyasal birliklere doğru gelişme gösterdiği bir dönemden geçilmektedir. Dünyanın büyük ve zengin devletleri kendi aralarında sürdürdükleri hegemonya yarışında, çevrelerindeki ulusal devletleri bölgesel ya da kıtasal devlete dönüştürme çabası göstermektedirler.

İşte tam bu aşamada Amerika Birleşik Devletleri başkanlık danışmanı Polonya asıllı Zbigniew Brezesinski, "Avrasya Satranç Tahtası" başlığını taşıyan bir kitap yazmakta ve ABD'nin Avrasya stratejisini

ortaya koymaktadır. Kitap incelendiğinde, Amerika'nın dünya üstünlüğünü koruyabilmek için Avrasya alanında yeni hegemonya planları hazırlığı içinde olduğu anlaşılmaktadır. Süper güçler tıpkı ABD gibi kendi çıkarları doğrultusunda Avrasya stratejileri geliştirmektedirler. Hangisinin kazançlı çıkacağını zaman gösterecektir. Süper güçler kendi hegemonya planlarını uygulama alanına getirirlerken, Türkiye gibi bölge ülkelerinin kendi ulusal stratejilerini gerçekleştirmelerine izin vermemektedirler. Süper güçler Avrasya alanında satranç oynayacaklar, bölge ülkeleri de bu satranç oyununda, tahta olarak kullanılacaklardır. Süper güçler Türkiye gibi bölge ülkelerinin kendi satrançlarını oynamalarına izin vermek istememektedirler. Bölge ülkeleri ya oyun tahtası ya da piyon olarak kullanılmak istenmektedir.

Brezesinski, kitabı ile ilgili olarak kendisine sorulan bir soruya Amerika'nın Avrasya stratejisinin gerçekleşme şansının, Türkiye'den Atatürk gibi bir ulusal lider çıkmamasına bağlı olduğunu söylemiştir. Neden Amerikalı uzmanların "Atatürk geride kaldı" gibi sözlerle Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusunu Türk halkının gözünden düşürmeye çalıştıklarını ve Kemalizm'i tasfiye etmek istedikleri şimdiye daha iyi anlaşılmaktadır. Atatürk'ün günümüzden geride mi kaldığına, yoksa Türk ulusuna yirmi birinci yüzyılın yolunu mu gösterdiğine, Türk ulusu kendi ulusal çıkarları doğrultusunda karar verecektir. Türk ulusu, Avrasya satrancında oyun alanı ya da piyon olmayacak, diğer uluslar ve devletler gibi kendi satrancım oynayacaktır.

Avrasya'da Taşeron Olmamak

Sosyalist sistemin çöküşünden sonra ortaya çıkan uçsuz bucaksız Avrasya kıtasında bir siyasal boşluk hüküm sürmektedir. Ön yıl öncesine kadar sosyalizmin bir model olarak tüm Avrasya ülkelerini bir arada tuttuğu bir siyasal yapı vardı. Şimdi bu yoktur. Ortada büyük bir otorite boşluğu alanı bulunmaktadır. Balkanlar'ın ve Kafkaslar'ın küçük ülkeleri hem modelsiz hem de sahipsiz bir durumda ortada kalmışlardır. Orta Doğu ve Orta Asya'nın eski sosyalist ülkeleri bir bocalama dönemine sürüklenmişlerdir.

İdeolojik yapılanma devre dışı kalınca, bu bölgeye göz diken büyük ülkelerin kendi siyasal çıkarları doğrultusunda yeni yapılanma stratejileri devreye girmektedir. Avrupa, Amerika ve Asya gibi büyük kıtaların önde gelen güçlü ülkelerinin Avrasya yapılanmasında öne

geçmeye çaba gösterdiklerini görüyoruz. Kimi dinsel politikalarla, kimi etnik ve kültürel stratejilerle, kimi yeni ekonomik atılımlarla kendilerine göre yepyeni bir Avrasya kıtasının oluşturulabilmesi için girişimlerde bulunmaktadır. Uluslararası alanda ortaya çıkan yeni tablo çerçevesinde dünyanın önde gelen güçlerinin politik kesişme ve çekişme alanının Avrasya kıtası olduğu görülmektedir.

Adriyatik'ten Çin Şeddi'ne kadar uzanan büyük alan Avrasya kıtası olarak tanımlandığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin yer aldığı Anadolu yarımadasının bu bölgenin jeopolitik merkezi olduğu anlaşılmaktadır. Bu merkezi ülke, büyük güçlerin Avrasya stratejileri doğrultusunda kullanılacak mıdır? Yani bir anlamda, bölge dışı güçlerin Avrasya stratejileri Türkiye'yi taşıyon durumuna düşürecek midir? Yoksa Türkiye Cumhuriyeti Kuvay-i Milliye'den gelen bağımsız yapısı ile bu gibi oyunlara direnerek taşıyon durumuna sürüklenmekten kendisini kurtarabilecek midir? Bu sorunun cevabını, Türkiye'yi yöneten siyasal iktidarların vermesi gerekmektedir. Eğer bu yaşamsal önemdeki soruya siyasal iktidarlar bir cevap hazırlayamıyorsa o zaman da ülkenin değişen koşullarda varlığını koruyabilmesi açısından, bu soruya cevap verebilecek bir iktidar işbaşına gelecektir.

Sosyalist sistem varken, batının önde gelen ülkeleri Kemalist bir Türkiye'yi dünya dengeleri ve kendi siyasal çıkarları açısından yararlı görüyorlardı. Ne zaman ki sosyalist sistem yıkılınca, batının emperyalist ülkelerinin Kemalist Türkiye'ye de bakış açıları da değişmiştir. Batı uygarlığı bütün dünyayı kendine bağlayarak Batılılaştırmaya çalışırken, Kemalizm gibi, batı liberal sisteminin dışında kalan sistemlere karşı ciddi bir saldırı başlatılmış, Atatürk'ün belirli ilkelere dayanarak kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti sorgulama alanına çekilmiş ve medya aracılığı ile başlatılan saldırı furyası ile, Kuvayı Milliye'den çıkan ulusal devlet ve toplum yapısı yıkılmak istenmiştir.

Dini ve etnik yapıları esas alan politik girişimlere, yeni dünya düzenine geçiş aşamasında eskisinden fazla muhatap olan Türkiye Cumhuriyeti uzun bir süre bocalama geçirmiştir. Avrasya bölgesindeki dinsel ve etnik yapının belirgin biçimde ortaya çıkması ile, Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasal yapısı ve rejimi ciddi boyutlarda sarsılmaya başlamıştır. Kendi ülkesinde ulusal bir toplumu ayakta tutmaya çalışan Türkiye'yi bölmeye yönelik etnik ve dinsel hareketlerin Avrasya boyutunda devreye sokulduğu görülmüştür. Son on beş senedir

Güneydoğu bölgesinde var olan etnik sorunu, yalnızca Türkiye'nin iç yapısı ile ilgili bir sorun olarak görmemek gerekir. Bunu, Avrasya'nın gündeme geliş döneminde Türkiye'yi içine hapsedmek ve sürekli bu konu ile uğraştırarak, ülkemizin bölgesel etkinlik oluşturmalarını önleme stratejisi olarak da yorumlamak mümkündür.

Avrasya bölgesinin çeşitli bölgelerinde ortaya çıkan sıcak sorunlarda, bölge dışı ülkelerin kendi çıkarları doğrultusunda sonuca ulaşmak için çaba gösterdikleri artık iyice açığa çıkmıştır. Bunu sağlamak isteyen bölge dışı büyük ülkelerin, Avrasya ülkelerini kendi planları doğrultusunda kullanmak için yarıştıklarını anlıyoruz. Böylesine bir süreç içinde bölgenin jeopolitik merkez devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne de, bazı siyasi ya da askeri taşeron görevleri ya da misyonları biçildiğini artık açıkça anlayabiliyoruz. Acaba Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenler de bu yeni politikalardan haberdarlar mı? Bu gibi girişimleri önlemek için bir şeyler yapıyorlar mı?

Avrasya bölgesinde dünyanın en büyük devletlerini tarihin belirli dönemlerinde kurmuş olan Türkler'in yirmi birinci yüzyılda her türlü taşeron senaryosunun dışında kalacağını artık bütün dünyaya ilan etme zamanı gelmiştir. Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluklarını kuran Türkler'in bölge halkları ile kaynaşmasına, onlarla beraber yeni yapılanmalara yönelmesine hiçbir emperyalist senaryo engel olamaz. Türkiye'yi taşeronlaştırmak isteyenlerin, kendilerine yeni taşeron aramak zorunda kalacakları açıktır. Her türlü taşeron senaryosuna karşı bölge ülkelerinin ve halklarının dayanışması ve kardeşliği başarı sağlayacaktır. Türkiye kendisinin merkezinde yer alacağı ulusal bir Avrasya politikası ile her türlü taşeronluk önerilerine karşı çıkarak kendini ve bölgelerini korumak zorundadır.

Avrasya Jeopolitiği

Bilim dalları arasında jeopolitik adını taşıyan bir dal daha vardır. Bu bilim dalını askerler, üst düzeyde kamu yönetimi tahsil edenler ve siyaset bilimi ile yakından uğraşanlar çok iyi bilirler. Ne var ki, genel anlamda kamuoyu bu bilim dalından habersizdir. Orta düzeyde halkın anlayamayacağı noktada bir bilgi birikimini, jeopolitik dalı disiplini altına almaktadır. Siyasal konuları araştıranların konuların derinleşmesiyle birlikte jeopolitik değerlendirmelerle karşılaşmaları kaçınılmazdır. Jeopolitik, aslında, siyasal coğrafya olarak da

tanımlanabilir. Bir ülkenin içinde bulunduğu konum, sahip olduğu coğrafya ve bu coğrafyadan gelen etkilerin bir bütün olarak değerlendirilmesi, Jeopolitik bilimi aracılığı ile yapılmaktadır. Bu doğrultuda, bir ülkenin ya da devletin iç ve dış politikasını, doğrudan doğruya sahip olduğu jeopolitik konumun belirlediği söylenebilir.

Her ülke gibi, bölgelerin de kendilerine has jeopolitik konumları bulunmaktadır. Avrupa'nın, Afrika'nın jeopolitik konumları birbirinden çok farklıdır. Asya kıtası ile Afrika kıtaları ise farklı farklı politik konumlara sahiptirler. Yerkürede değişik yerlerde bulunan ülke ve bölgelerin jeopolitik konumlarının da birbirlerinden farklı olması son derece doğaldır. Avrupa ile Asya'nın ortalarında yer alan Avrasya bölgesinin jeopolitik konumu da diğerlerinden son derece farklı bir durumdadır. İki kıtanın ortasında yer almasıyla beraber; Avrasya aynı zamanda dünyanın anakarası olarak kabul edilen üç kıtanın ortasında yer alması nedeniyle, dünyanın merkez bölgesi olarak görülmektedir. Bu nedenle jeopolitik kitaplarında Avrasya'nın adı da Heartland-Kalpgah olarak geçmektedir.

İnsanlık tarihine bakıldığında, Avrasya kıtasında birçok büyük devletin kurulduğu görülmektedir. Özellikle Orta Asya kökenli ve Önasya bağlantılı çeşitli Türk devletleri Avrasya kıtasında kurulmuştur. Hunlar'dan Avarlar'a, Harzemşahlar'dan Hazarlar'a, Selçuklular'dan Osmanlılar'a bir çok büyük devlet ya da imparatorluk Orta Asya ve Önasya bağlantılı biçimde kurulmuş ve uzun yüzyıllar Avrasya bölgesine egemen olmuştur. Bütün bu büyük Türk devletleri, Avrasya'yı bir Türk kıtası haline dönüştürmüşlerdir. Günümüzde yayınlanan bazı kitaplarda bu nedenle, "Avrasya'nın Türkleri" başlığı altında Türkler'in tarihi anlatılmaktadır. Mustafa Kemal de bu gerçeği yerinde belirlemiş ve Afet İnan'a yazdırdığı notlar arasında, Türkler'in Orta Asya'dan çıkıp tüm Ön Asya'da yaşadıklarını ve Orta Asya ile beraber Ön Asya'nın da Türklerin yaşam alanı olduğunu vurgulamıştır. Bir anlamda Avrasya'yı Türkler'in yaşam alanı olarak tanımlamıştır.

Dünyanın her döneminde, ülkelerin ve bölgelerin jeopolitik konumları üzerlerinde yaşayan devlet yapılarına göre değişir. Zamana göre, tek ya da birden fazla büyük devletin var olması, çok sayıda devletin oluşması jeopolitik yapıları doğrudan etkiler. Avrasya bölgesi de bu durumlardan doğrudan etkilenmiştir. Dünyada tek bir büyük gücün

olması ve bunun Avrasya'da oluşması dünyayı Avrasya merkezli bir duruma getirmiştir. Daha sonraları dünya Avrupa merkezli bir süreç yaşamıştır. Şimdilerde ise Amerika merkezli bir dünya düzeni sürmektedir. Bu durumda Avrupa ve Avrasya ikinci planda kalmaktadır.

Jeopolitik biliminin teorileri vardır. Kara, hava, deniz, uzay üstünlüğü teorileri birbirlerinden farklıdır. Sibernetik biliminin gelişmesi ve elektronik devrimi tüm bu jeopolitik üstünlük teorilerini eskitmiştir. Kara üstünlüğü teorisinin ana ilkelerinden biri, dünyanın anakarası olan Avrasya bölgesine egemen olmaktadır. Buna göre, Avrasya'ya egemen olan dünyaya hükmeder. Günümüzde dünya egemenliği için yarışan güçler ve büyük devletler bu gerçeği çok iyi bilmektedirler. Türkiye ve komşularının son on senedir yaşadığı sıcak olayların ana nedeni Avrasya'ya egemen olma yarışıdır. Bu süreç, Balkanlar'ı, Kafkaslar'ı, Orta Doğu ve Orta Asya'yı sarstığı gibi, bunların ortasında yer alan Türkiye'yi de fazlasıyla sarsmaktadır.

Jeopolitik biliminin ana konusu olan Avrasya kıtası, yani dünya düzeninin biçimlenmekte olduğu günümüz koşullarında yoğun bir çekişme alanına dönüşmüştür. Birinci ve İkinci Dünya Savaşı öncesi dönemlerde olduğu gibi emperyalist güçler ve ülkeler arasında Avrasya'ya egemen olma yarışı giderek hızlanmaktadır. Yalnız bu defa bölge ülkeleri bu durumun açıkça farkındadırlar ve yakından izlemektedirler. Bölge ülkelerini dışlayan ya da hiçleyen girişimler bu nedenle başarısız kalmaktadır. Bölge dışı güçler ve ülkeler, bölge ülkelerine saygı göstererek onların da ulusal çıkarlarına hak tanıyarak hareket ederlerse, Avrasya'da kısa zamanda barış sağlanabilir. Avrasya jeopolitiğini, bölge dışı ülkelerin bildiği kadar bölge ülkeleri de çok yakından bilmek zorundadırlar. Eğer bilmezlerse ayakta kalamazlar ve yeni devlet modelleri içinde eriyip giderler. Bu nedenle, bölge dışı emperyal ülkeler, bölge ülkelerini kullanmaya kalkışmamalıdır.

Avrasya Stratejileri

Sovyetler'in yıkılmasından sonra gündeme gelen yeni Avrasya stratejileri önceleri sessiz ve derinden hazırlanıyordu. Ne var ki, Rusya'nın yakın çevre doktrinini ilan etmesiyle beraber, Avrasya'da yeniden yapılanma politikaları artık daha açıktan tartışılır bir duruma gelmiştir. Bunun üzerine Amerikalı bilim adamı ve başkanlık danışmanı Brzesinski meşhur "Satranç Tahtası" kitabını yazmıştır. Yavaş yavaş diğer ülkeler de Avrasya'nın geleceği ile ilgili olarak daha açık bir tutum izlemeye başlamışlardır.

Avrasya stratejilerini çeşitli açılardan tasnif etmek mümkündür. Önce, bölge ülkeleri ve bölge dışı ülkeler ile, büyük ülkeler küçük ülkeler, emperyalist ülkeler ve kendini savunmak zorunda kalan ülkeler gibi karşıt gruplaşmalar yapmak mümkündür. Bunun yanı sıra, her ülkeyi tek başına alarak kendi çıkarları doğrultusunda nasıl bir Avrasya yapılanması geliştirebileceği de incelenebilir. Her ülkenin ulusal çıkarları doğrultusunda ayrı bir strateji izleme hakkı bulunmaktadır.

Büyük ülkelerin süje olarak ele alındığı stratejiler geliştirmek mümkün olduğu gibi, küçük ülkelerin öne geçtiği yaklaşımların politik analizleri de yapılabilir. Aslında, her yönü ile beyin jimnastiğine ve bu doğrultuda esnek stratejiler geliştirmeye elverişli bir alan olarak Avrasya günümüzde dünya platformuna çıkmaktadır.

Bölge ülkelerinin en büyüğü olan Rusya Federasyonu, Avrasya'nın eski patronu olarak yakın çevre doktrini ile beraber bu alandan vazgeçmediğini açıkça ortaya koymuştur. Sovyetler Birliği'nin yıkılmasına rağmen, önceleri Moskova'dan yönetilen bu dünyanın merkez anakarasında Rusya yeni yüzyılda da etkin olmak istemekte ve geliştirdiği yeni politik yaklaşımlarla egemenliğini eskisi gibi sürdürmeye çalışmaktadır. Öncelikle bu alana bölge dışı emperyalist ülkelerin girmesini önleyici politikaları gündeme getirmektedir. Ayrıca, bölge ülkelerinin kendisi dışında bir araya gelerek ortak hareket etmelerine de izin vermek istememektedir. Türk ülkelerinin ortak girişimlerine sürekli olarak Rusya'dan karşıt tepkiler gelmiştir. Rusya eski alanını kimselere bırakmamaya niyetli görünmektedir. Yugoslavya ve Kafkaslardaki gelişmeler karşısında Rusya'nın izlediği politikalar bu durumu açıkça kanıtlamaktadır.

Bölgenin diğer büyük ülkesi Çin ise batılı emperyalistlerle beraber Rusya'nın Avrasya'da etkin olmasını istememektedir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında işgal ettiği Doğu Türkistan'ın Avrasya'daki gelişmelerden etkileneceği düşüncesi ile batı Türkistan ve Avrasya'nın diğer bölgeleri ile de yakından ilgilenmektedir. Yeniden yapılanmada Çin de ağırlığını koymaya kararlı görünmektedir. Kazaklar bu yüzden bir Çin-Rus savaşı çıkabileceği ihtimali nedeniyle endişe içindedirler ve bunu önlemeye çalışmaktadırlar.

Avrupa'nın yeni patronu Almanya ise, tarihten gelen Ostpolitik doğrultusunda hareket etmekte ve İkinci Wilhelm'in geliştirdiği doğu siyasetini izleyerek Avrasya alanına egemen olmak istemektedir. Balkanlar, Kafkasya ve Kazakistan Almanya'nın stratejik hedefleri

içindedir. Zaten beş milyon Alman asıllı insan bu bölgelerde dağınık biçimde yaşamlarını sürdürmektedir. Almanya'nın öncülüğünde Avrupa Birliği tüm Balkan, Kafkas ülkelerini eyaletler halinde kendi birliklerine bağlayabilmenin yollarını araştırmaktadırlar. Bu aşamada Anadolu'nun Balkanizasyonu süreci kendiliğinden pompalanmaktadır. Böylece üç bölgede oluşacak küçük devletler, yeni Avrupa'nın gelecekteki eyaletleri olacaklardır.

Bölgenin en büyük İslâm devleti olan İran ise, Orta Asya ile beraber Kafkaslar'a ve Avrasya'nın diğer bölgelerine yalnızca din açısından bakmakta, kendi öncülüğünde oluşturulacak bir İslâm Birliği ile tüm Avrasya'nın patronu olmanın hazırlıklarını sürdürmektedir. İran'ın hedefi İslam devrimini tüm Avrasya kıtasına taşımak ve bu yoldan bölgede en güçlü konuma gelebilmektir. Bu bölgede yaşayan Müslüman olmayan topluluklar ile laik rejimler böylesine bir süreç içinde İran rejimi ile ciddi bir çelişki içindedirler.

Amerika ve İsrail ise bölgede bazen ortak, bazen da ayrı ayrı hareket etmektedirler. Her ikisinin de bölgedeki en yakın müttefikleri Türkiye'dir. Bu nedenle, Türkiye'nin konumu üzerinde bu açıdan ciddi bir rekabet vardır. Türkiye de Avrupa Birliğinin dışında bırakıldığı bir aşamada, bazen Amerika ile bazen da İsrail ile ortak hareket ederek Avrasya stratejilerinin kendisini sarsmasını hatta yok etmesini önlemeye çalışmaktadır. Bölgedeki yeni oluşum süreci içinde, Türkiye'nin Amerika ve İsrail eksenli bir konuma gelmesi yeni durumlar ve sorunları da beraberinde getirmektedir. Türkiye'nin Asya'nın büyük ülkeleri ile yakın ilişkilerle yeni dengeler kurması gerekmektedir.

Türk kamuoyunun Avrasya bölgesinin ortasında kalan bir ülkenin nasıl bir bağımsız geleceğe sahip olabileceğini, kendi bölgesini etkileyen tüm stratejileri yakından izleyerek, tartışarak ve ulusal çıkarları doğrultusunda alternatifler geliştirerek, Türkiye Cumhuriyeti'nin yirmi birinci yüzyıldaki konumunu düşünmesi gerekmektedir.

Avrasya'ya Doğru Bakmak

Yirmi birinci yüzyıla doğru adım atılırken, dünyanın Avrupa ya da Amerika merkezli olmaktan çıktığını ve giderek, bütün bölgeleriyle öne geçen yeni bir dünya yapılanmasının gündeme geldiği açıkça görülmektedir. Her gece televizyonlar ve internet ekranları ile diğer basın yayın araçları, dünyanın her köşesindeki en küçük bir konuyu

bile uluslararası kamuoyunun dikkatlerine sunmaktadırlar. Giderek küçülen bir dünyada tek bir dünya kamuoyu oluşurken, Asya ve Avrupa arasında kalan Avrasya'nın daha da önem kazandığı ve giderek uluslararası alanda yeni bir çekişme alanı olarak ortaya çıktığı artık açıkça kesinleşmiştir.

Batının önde gelen siyasal bilimcilerinin geliştirdikleri yeni jeopolitik stratejilerde, Avrasya bölgesine giderek daha fazla yer ayırdıklarını görüyoruz. Küreselleşme sürecinde dünyanın ilgisinin batıdan doğuya doğru kayması ile, Asya ve Avrupa arasındaki alanın dikkat yoğunlaştırma bölgesi olarak devreye girdiğini görüyoruz. Bu nedenle, gelecek için yeni politikalar geliştiren yeni yeni siyasetleri uygulama alanına getiren büyük ülkelerin ve siyasal merkezlerin hepsinin kendilerine göre bir Avrasya görüşü oluşmaktadır. Dünya egemenlik yarışında başa güreşmekte olan büyük ülkelerin ve güçlerin, dünyanın yeni ilgi odağı ile bağlantılı olarak böylesine bir hazzırlık içinde olmalarını doğal karşılamak gerekir.

Ne var ki, Avrasya için yeni politikalar geliştiren büyük ülkeler ve merkezlerin bu bölgede yer alan ülkelere yeni yeni yaklaşımlar geliştirdikleri açık olmasına rağmen, ortada daha kesinleşmiş bir durum yoktur. On yıllık süreç içinde geliştirilen yaklaşımların teker teker denendiğini görülmektedir. Her ülke ve her güç ya da kuruluş kendi çıkarları açısından yeni bir Avrasya yaklaşımını sergilemektedir. Bu nedenle de, ortaya yeni yeni siyasal tablolar çıkmaktadır. Bu gibi gelişmeler bölge ülkelerini doğrudan doğruya etkilemektedir. Avrasya için geliştirilen stratejiler beraberinde bölge ülkelerine yönelik yeni tutum ve politikaları da devreye sokmaktadır.

Bölgenin merkez ülkesi olan Türkiye'nin bütün bu yeni yaklaşımların ve politikaların hedefi durumuna geldiğini söylemek mümkündür. Avrasya'ya kendi çıkarları açısından bakan büyük güçler ve emperyalist ülkeler, kendi bakışları doğrultusundaki politikaları bölge ülkeleri ile beraber Türkiye'ye de empoze etmenin çabası içindedirler. Türkiye'yi kendi çıkarları doğrultusunda teslim almak isteyen ya da yönlendirmek için çaba gösteren güçlerin çekişme alanına dönen Türkiye politika sahnesinde yepyeni bir durum vardır. Ülkemizdeki geleneksel politikaların devre dışı kaldığı ve giderek yeni tür politik yaklaşımların devreye girmek için çaba gösterdiği bir dönemeçten geçilmektedir. Eski dünya dengelerine göre ayarlanmış olan

politikaların yerine, yeni dünya dengeleri doğrultusunda yepyeni yaklaşımların devreye sokulmaya çalışıldığı görülmektedir. Türkiye ile beraber bölge ülkeleri de benzeri bir saldırı ve etkin siyasal baskılara muhatap olmaktadır.

Türkiye, Avrasya olgusuna ve sürecine hiçbir, zaman bir baskı altında kalmadan doğru biçimde bakmak zorundadır. Ancak o zaman, kendi çıkarlarını koruyabilir ve başka ülkelerin emperyalist çıkarlarına alet olmaktan kurtulabilir. Hiçbir merkezin Türkiye'nin politikaları üzerinde etkin olmaması gerekir. Türkiye önceliği kendi çıkarlarına verirken, ikinci sırada da komşularının ve bölge ülkelerinin çıkarlarına dikkat etmek zorundadır. Türkiye'nin Avrasya'ya doğru bakışı kendi çıkarlarıyla beraber yakın komşularının ve bölge ülkelerinin çıkarlarına da eşit koşullarda yer vermesiyle mümkün olabilecektir. Avrasya'ya doğru bakışın olmazsa olmaz koşulu, her türlü emperyalist baskının etkisi dışına çıkarak hareket etmektir. Türkiye hiçbir emperyalist Avrasya stratejisine alet olmadan, kendi ulusal çıkarları ve bölge ülkeleri ile yakın ilişkileri çerçevesinde Avrasya'ya doğru bakmasını başarmalıdır.

Avrasya Perspektifi

Türk dış politikası genel olarak belirli bir sisteme oturmamıştır. Bir çok mekteplinin diplomatik alanda çalışmasına rağmen, Türkiye'nin oturmuş ve de kurumsallaşmış bir dış politikası olduğu söylenemez. Çünkü eski bir dışişleri bakanının açıkça ifade ettiği üzere, Dışişlerimiz bunalım politikası doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Yani nerede bir bunalım varsa, ne zaman bir sorun ortaya çıkmışsa, ya da yeni bir problem ortaya atılmışsa, o duruma göre geliştirilen politikalarla Türk dışişleri görevini yapmaya çalışmaktadır. Bir anlamda, batılıların dile getirdiği gibi kriz yönetimi uygulanmaktadır. Bu nedenle, de her yeni sorun ortaya çıktığında, duruma göre değişiklik arz eden politikalar gündeme gelmektedir. Sürekli değişen ve giderek de birbiriyle çelişen politikalar, ne yazık ki, cumhuriyet döneminde kurumsal boyutlarda süreklilik kazanan bir diplomatik yapıdan Türkiye'yi mahrum bırakmıştır.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısından sonra, batının etkisi altında Türkiye Avrupa merkezli bir dış politika uygulamaya başlamış, ama ne yazık ki, aradan kırk yıla yakın bir süre geçmesine rağmen,

Türkiye bu politikadan sonuç alamamıştır. Soğuk Savaş yılları döneminin kendine özgü koşullarında gündeme gelen Avrupa Birliği olgusu ve bunun hemen yanı başında yer alan Türkiye'nin bu birliğe üyeliği, Türk dışişlerinin ana konusu olmuştur. Doğu, batı gerginliği süreci ülkemizi daha fazla batı blokuna doğru sürüklemiş ve batı denince de Avrupa Birliği, Türkiye'nin gündemine daha fazla oturmuştur. Yarım yüzyıla yakın bir süre Avrupalı olmak için çaba gösteren Türk devleti ve bu uğurda birçok fedakârlığa katlanan Türk ulusu, sonunda Avrupa dışı sürece itilince büyük bir düş kırıklığı ile karşılaşmıştır, Eski sosyalist cumhuriyetlere küçük Orta Avrupa devletlerine hak görülen Avrupa Birliği'ne üyelik süreci, dünyanın merkezinde yer alan bir büyük ülke olarak Türkiye'ye tanınmamıştır, Böylece Avrupa merkezli dış politikanın da ne derece gerçek dışı bir yaklaşım olduğu kesinlik kazanmıştır. Türk dışişlerinin bu konuda da yarıldığı görülmektedir.

İki kutuplu dünyadan çok kutuplu bir yeni dünya düzenine geçerken, küreselleşme olgusunun getirdiği tek dünyaya yönelme sürecinin yanı sıra ortaya çıkan bölgeselleşme olgusu da, günden güne önem kazanmaktadır, Türkiye bölgeselleşme süreci içinde Avrupa'ya dahil olamamıştır, ama ortasında bir merkez ülke olarak yer aldığı Avrasya kıtasının geleceği ile doğrudan doğruya bir kader birliği içine girmiştir. Avrasya'nın bölgeselleşmesi, bir anlamda Türkiye'nin içinde bulunduğu alanın egemen süreci olarak öne çıkmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, yeni dünya düzenine yönelme sürecinde artık eskisi gibi bunalım politikaları ile bir yerlere gidemez. Devletin dış politikasına yeni bir yön verilmesi ve Türkiye'nin ulusal çıkarları doğrultusunda yeni bir perspektif kazandırılması gerekmektedir. Bu perspektif de, Avrasya perspektifidir. Türkiye, kendi elinde olmayan nedenlerle Avrupa'nın dışında bırakıldığına göre, yeni dünya düzeninin kendi akrabaları ve komşularının yer aldığı Avrasya bölgesinde bilinçle yer alarak girmek durumundadır. Günümüzdeki gelişmeler Türkiye'nin önüne Avrasya seçeneğini bir yeni alternatif olarak getirdiğine göre, Türkiye de yeni devlet politikasını ve diplomasisini Avrasya perspektifini esas alarak hazırlamak durumundadır.

Avrasya perspektifi ile yürütülecek dış politika daha fazla bilinç ve kesinlik taşıyacağı için, ortaya çıkan bunalımların aşılmasında da Türkiye Cumhuriyeti eskisi gibi fazla zorlanmadan daha rahat hareket edebilecektir, yeni dünya düzeninde Avrasya bölgesinde güçlü

bir birliğin oluşabilmesi için, bölgenin merkez ülkesinin bu perspektif ağırlıklı biçimde bir diplomasi yürütmesi gerekmektedir. Dünyanın jeopolitik merkezi olan Avrasya'nın, gelecekte bölgeler arasında görülecek yarışta öne geçebilmesi için, merkez ülke Türkiye'nin Avrasya ağırlıklı bir dış politikaya yönelmesinin zamanı gelmiştir. Türkiye bu konuda geç kalırsa, diğer Avrasya ülkelerinin öne geçme durumu doğabilir ki, bu da ülkemizi gelecekte zor durumlarda bırakabilir. Nitekim son dönemlerde Avrasya için geliştirilen emperyalist politikalar Türkiye'yi bu bölgede devre dışı bırakmaktadır. Türkiye bu durumu bilerek kendi perspektifini oluşturmalıdır.

Avrasya Enerji Hatları

Günümüzde Avrasya bölgesinin önemini artıran konuların başında bu bölgede var olan zengin enerji kaynakları gelmektedir. Gelecek yüzyılın en önemli petrol, doğalgaz ve benzeri madenlerinin en fazla bulunduğu alan Avrasya bölgesidir. Bu nedenle, başta büyük endüstri ülkeleri olmak üzere, dünyanın önde gelen petrol tekelleri ve doğalgaz şirketleri birer akbaba pozisyonunda, bu bölgede yer alan ülkelerin başına üşüşmüşlerdir. Hangi ülkenin petrolü çıkacak, hangi ülkenin doğalgaz yatakları işletilecek? Bu enerji hangi yoldan taşınacak? Hangi ülkelere geçecek? Hangi hat üzerinden denizlere ulaşacak? Ve en önemlisi kimin dediği olacak? Sovyetlerin dağılmasıyla beraber bölgede meydana gelen otorite boşluğu çerçevesinde, ciddi boyutlarda bir çekişme son on senedir yaşanmaktadır.

Bölge ülkelerinden birisi olarak Türkiye de, bu çekişmenin içindedir. Petrol ve doğalgaz gibi enerji kaynakları bulunmasına rağmen, komşu ülkelerde daha fazla bulunması nedeniyle Türkiye daha çok kaynak ülke olarak değil, ama taşıma için koridor ülke olarak görülmektedir ya da diğer ülkeler tarafından gösterilmek istenmektedir. Türkiye bir Ön Asya ülkesi olarak Avrasya bölgesindeki tüm enerji kaynaklarının Akdeniz'e taşınmasında, taşıma limanının yer alacağı terminal ülke olarak öne çıkmaktadır. Bu çerçevede de Bakü-Ceyhan hattı önem kazanmaktadır. Ne var ki, bu hattın gerçekleştirilmesi doğrultusunda bölge ülkeleri arasında birçok antlaşma imzalanmasına rağmen, hiçbirisi gerçekleşme aşamasına gelememiştir. Türk asıllı ülkeler toplantılarında benzeri antlaşmalar ortaya çıkmasına rağmen yine de bu doğrultuda ciddi adımlar atılmadığını görülmektedir.

Avrasya enerji hatlarının gerçekleşmesi ile ilgili tam üç tane taraf vardır ve bu tarafların çıkarları birbirleriyle çelişmektedir. Birinci grup tarafı bölge ülkeleri oluşturmaktadır. Bunlar hem kendi kaynaklarına öncelik verilmesi için çaba göstermektedirler hem de yapılacak boru hatlarının kendi ülkelerinden geçmesi için yoğun kulis yapmaktadırlar. Kendi ülkelerini ön plana çıkaramayanlar ise bölgede kendilerine rakip olan komşu ülkelere hatların geçmesine, ya da onların kaynaklarına öncelik verilmesine yönelik projeleri önlemeye çalışmaktadırlar.

İkinci taraf ise, petrolü yoğun olarak kullanan büyük endüstri ülkeleridir. Büyük ekonomileri nedeniyle bölge petrolüne bağımlı hale gelen emperyalist ülkeler kendi çıkarlarına en uygun olan hattın gerçekleşmesi için mücadele vermektedirler. Bu aşamada kendi petrol şirketleri ile işbirliği yapan büyük ülkelerin daha etkin bir petro-politik yani petrol diplomasisi uyguladıkları görülmektedir. Büyük ülkelerin en başında yer alan Amerika Birleşik Devletleri bile, uzun süredir kendi istediği hatların gerçekleşmesini sağlayamamıştır. Çünkü her büyük ülke petrol hatlarının kendisine en yakın ve en ucuz hattın geçmesi için çekişmede taraf olarak rol oynamaktadır.

Petrol ve doğalgaz oyununun üçüncü tarafı uluslararası tekelleridir. Bunlar tek ülkeye bağımlı olmadan çeşitli ülkelerle kurdukları yakın ilişkiler çerçevesinde, bölgede kendi çıkarlarına en uygun düşen yapılanmanın ardında koşmaktadırlar. Yirminci yüzyıl boyunca bütün petrol ülkelerinde çok çeşitli siyasal manevraların kahramanı olan bu büyük tekellerin yeni yeni oyunları gündeme getirdikleri görülmektedir ki, bu da petrolün geçeceği alanlarda bir çok çekişmeye hatta sıcak çatışmaya neden olmaktadır.

Türkiye bütün bu oyunların merkezinde yer alan ülke olarak çok dikkatli hareket etmek zorundadır. Enerji hatlarında her gün yeni bir değişiklik yaşanmakta ve hiçbir proje uygulama alanına konamamaktadır. İki dünya savaşı öncesinde yaşanmış olan enerji kaynaklarına ulaşma ve sahip olma mücadelesi, günümüzde Avrasya enerji hatları üzerinden yürütülmektedir. Her ülkenin kendine göre çizdiği enerji hatları birbirleriyle zıtlık arz etmektedir. Bu nedenle, büyük ülkelerle bölge ülkeleri arasında yeni yeni ittifaklar ortaya çıkmaktadır ki, bunlar Türkiye'nin zararına gelişmeler gösterebilir.

Bu aşamada Türk diplomasisinin yoğun bir aktiflik kazanması gerekmekte ve çeşitli ihtimaller hesap edilerek alternatif projeler sürekli olarak gündemde tutulmalıdır. Devreye giren boru hatlarının kontrolü, kesinlikle Türk devletinin elinde olmalı ve Türkiye geçiş hatlarını kendi çıkarlarına göre belirlemelidir.

Avrasya Petrolü Nereye?

Dünyanın en zengin petrol kaynakları Avrasya bölgesinde bulunmaktadır. Öncelikle Hazar havzası petrolleri başı çekmekte ve daha sonra da Sibirya ve Tengiz ile diğer bölgeler gelmektedir. Kafkasya'nın hemen hemen tüm ülkelerinde petrol olduğu düşünülürse, Avrasya kıtasının ortasının petrol denizi olduğu görülmektedir. Petrolün geleceği bu yörelerin ve tümü ile Avrasya kıtasının geleceğini de yakından ilgilendirmektedir.

Avrasya, üç kıtanın merkezinde yer aldığından, anakaranın kenarlarında yer alan büyük güçler merkezdeki petrolü kendi bölgelerine çekmenin ve kendi denetimleri altında denizlere ulaştırabilmenin çabası içindedirler. Başta Almanya ve Avrupa Birliği olmak üzere Rusya, Çin, Japonya ve İsrail gibi güçlü ülkeler, Hazar yöresi petrol yataklarının kendi alanlarına yakın yerlere taşınması için çaba göstermektedirler ve daha sonra da yakınlarına gelecek olan petrolün musluğunu ellerine alarak kendi çıkarları doğrultusunda kontrol edebilmenin yarışını sürdürmektedirler.

Sovyetler Birliği zamanında tüm Avrasya alanını rahatça kontrol edebilen Rusya, şimdi bu konuda zorlanmaktadır, çünkü bölge ülkeleri bağımsızlıklarını kazandıkları için kendi ulusal çıkarları doğrultusunda başka ilişkilere girmektedirler ve hangi ülke ile ilişkiyi kendi açılarından kazançlı ya da yararlı görürlerse buna göre ilişkilerini geliştirmektedirler. Özellikle Kafkasya ülkeleri bu açıdan ilginçtir. Azerbaycan'ın konumu ve ilişkileri değişen dengelere göre sürekli olarak farklılık göstermektedir. Kuzey Kafkasya'yı denetimde zorluk çeken Rusya, Azerbaycan üzerinde eskisi gibi yönlendirici olamamaktadır. Eski gücünü yitiren ve bir şaşkınlık dönemi geçiren Rusya'nın son Kafkasya seferi ile yeniden petrol sahasına etkin bir güç olarak girme hazırlığı içinde olduğu görülmektedir.

Almanya ve onun patronluğunda Avrupa Birliği, petrolün taşınmasında kuzey hattını tercih etmektedir. Bu doğrultuda Almanya ve

Rusya anlaşılmıştır. Almanya kendisi Kafkasya'ya giremeyince bu kez Rusya'yı destekleyerek kuzey hattını garanti altına almak istemektedir. Avrupa'nın tercihi kuzey yolundan petrolün kuzey denizine taşınmasıdır. Böylece Hazar petrolleri, Almanya ve Avrupa'nın denetimine girmiş olacak ve Anglo-Sakson dünyası petrol savaşını yitirmiş olacaktır. Ayrıca petrolün taşınmasında doğu yolunun önüne geçildiği için, Asya'nın büyük ülkeleri de Avrupa aracılığı ile petrol satın alacaklardır. Bu durumda Avrupa kazançlı çıkacak ve Amerika'nın petrol üstünlüğü de sona ermiş olacaktır.

Avrupa, Amerika ve İsrail arasında petrol güzergâhı konusunda tam anlamıyla bir rekabet yaşanırken, akıllı davranan Çin, Kazakistan ile anlaşma yapmıştır ve petrol boru hattının inşaatı başlamıştır. Çin'in çabası petrolü, Kazakistan üzerinden Çin'e getirmek ve Büyük Okyanus kıyısında vanası kendi ellerinde olan büyük bir musluk kurarak dünya ülkelerine petrolü buradan pazarlamaktır. Bu durumda, petrol yolunu güvence altına almak üzere gerçekleştirilen Amerika'nın Taliban hareketi ve Afganistan çıkartması sonuçsuz kalmaktadır.

Çin hızlı davranır da Japonya durur mu? Japonlar da dünyanın en zengin petrol yataklarına ulaşabilmek üzere Moğolistan üzerinden Orta Asya'ya girebilmenin hazırlığı içindedirler. Bugün Japonlarla Moğolların akraba olduğunu kanıtlayan bilimsel çalışmalar bu doğrultuda Japon üniversitelerinde yapılmaktadır. Japonların en fazla yatırım yaptıkları ülke Moğolistan'dır. Japonya da tıpkı Çin gibi, petrolü doğuya taşımak çabası içindedir. Bu doğrultuda Japonlar Moğolistan üzerinden bir kuzey hattının hazırlıklarını yapmaktadır.

Petrol konusunda anlaşılamayan iki batılı güçten birisi ABD diğeri de İsrail'dir. İsrail petrolün Bakü-Ceyhan üzerinden taşınması konusunda ısrarlıdır ve güçlü Yahudi lobisi bunun için etkinlik sağlamaya çaba göstermektedir. Güney hattı bir anlamda İsrail hattı olacaktır çünkü Ceyhan'a gelecek olan petrolün deniz altından Tel Aviv'e taşınması söz konusudur. Böylece Doğu Akdeniz'de yeni oluşmakta olan güç odağı olarak İsrail petrol musluğunun vanalarını da ele geçirecektir. Bunu ne Almanya, ne de Amerika Birleşik Devletleri istememektedir.

Amerika ise ortada kalmıştır, kendisi için Balkanlar'da ve Güney Asya'da olmak üzere iki alternatif hat hazırlanmaktadır. Balkan hattı Burgaz, Üsküp ve Vlora kentleri olarak görünmektedir. NATO

hareketi ile Balkanlar askeri denetime alınınca bu yolun şansı artmıştır. İkinci alternatif hat ise Türkmenistan, Afganistan ve Pakistan hattıdır. Afganistan Taliban hareketi ile düzene girmişti. Şimdi Pakistan'da Müşerref hareketinin gündeme gelmesi ile Pakistan'ın istikrara kavuşması gündemdedir. Böylece Amerika'nın Güney Asya hattı da güvenceye kavuşmaktadır.

Ne var ki, Amerikan devleti kendi şirketleri ile de bu konuda anlaşmazlık içindedir. Zaten Basra Körfezi'ne yıllardır yerleşmiş olan petrol şirketleri de Bakü-Basra hattı üzerinden taşımak istemektedirler. Bu da petrol tekellerinin İran yolunu tercih ettiğini göstermektedir. Peki, Türkiye'nin yolu nedir? Bu kavgadan sıra Türkiye'ye gelememektedir. Bakü-Ceyhan hattı yıllardır tam olarak gerçekleşmemiştir. Bu doğrultuda atılan adımlar emperyal devletlerce hep kesilmek istenmiştir.

Avrasya Petrolü Ve Türkiye

Bölgemizdeki petrol kavgası tüm hızı ile sürmektedir. Hemen her gün gazetelerde, dünkü haberleri yalanlayan yeni haberler göze çarpmaktadır. Petrol kavgasında taraf olan ülkeler ve petrol şirketleri kendi çıkarları doğrultusunda kamuoyu yaratabilmenin peşinde koşmaktadırlar. Türkiye Cumhuriyeti devletini kendi istedikleri çözümlere ikna etmenin yollarını ararlarken, aynı zamanda da Türk halkının çıkarlarının gene kendi çıkarları doğrultusunda olduğu konusunda bir kamuoyu ağırlığı yaratmaya çaba göstermektedirler.

Petrol mücadelesinin tarafları arasında kalan Türkiye'nin başı dönmüş durumdadır. Gerçekleri görebilen bir durum tespiti daha henüz tam olarak yapılamamıştır. Medyada kim güçlü ise onun borusu öttüğünden, bu gibi etkiler hem devleti hem de toplumu yönlendirmektedir. Kimsenin kafasında petrol sorununun çözümünde bir netlik daha oluşmamıştır. Hiç kimse Türkiye'nin ulusal çıkarları doğrultusunda bir petrol politikası önermemektedir. Sivil toplum adına ortaya çıkan kuruluşlar ve işadamları dernekleri sürekli olarak demokrasi ve insan hakları adına raporlar hazırlarken, hiçbir zaman Türkiye'nin bir de petrol sorunu olduğunu hatırlamak istememektedirler. Daha şimdiye kadar bu gibi kuruluşlardan ya da siyasal partilerden petrol konusunda hiçbir rapor ortaya konulmamıştır.

Petrol konusunda ortaya ulusal çıkarlarımıza uygun düşen tutarlı bir politika koyabilmek için önce bir durum tespiti yapmak gerekmektedir. Buna göre, Hazar havzası petrolünün tek bir hattan akmayacağı şimdiden söylenebilir. Hiçbir merkezin Türkiye'nin politikaları üzerinde etkin olmaması gerekir. Türkiye önceliği kendi çıkarlarına verirken, ikinci sırada da komşularının ve bölge ülkelerinin çıkarlarına dikkat etmek zorundadır. Türkiye'nin Avrasya'ya doğru bakışı kendi çıkarlarıyla beraber yakın komşularının ve bölge ülkelerinin çıkarlarına da eşit koşullarda yer vermesiyle mümkün olabilecektir. Avrasya'ya doğru bakışın olmazsa olmaz koşulu, her türlü emperyalist baskının etkisi dışına çıkarak hareket etmektir. Türkiye hiçbir emperyalist Avrasya stratejisine alet olmadan, kendi ulusal çıkarları ve bölge ülkeleri ile yakın ilişkileri çerçevesinde Avrasya'ya doğru bakmasını başarmalıdır.

Avrasya Perspektifi

Türk dış politikası genel olarak belirli bir sisteme oturmamıştır. Birçok mekteplinin diplomatik alanda çalışmasına rağmen, Türkiye'nin oturmuş ve de kurumsallaşmış bir dış politikası olduğu söylenemez. Çünkü eski bir dışişleri bakanının açıkça ifade ettiği üzere, Dışişlerimiz bunalım politikası doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Yani nerede bir bunalım varsa, ne zaman bir sorun ortaya çıkmışsa, ya da yeni bir problem ortaya atılmışsa, o duruma göre geliştirilen politikalarla Türk dışişleri görevini yapmaya çalışmaktadır. Bir anlamda, batılıların dile getirdiği gibi kriz yönetimi uygulanmaktadır. Bu nedenle, de her yeni sorun ortaya çıktığında, duruma göre değişiklik arz eden politikalar gündeme gelmektedir. Sürekli değişen ve giderek de birbiriyle çelişen politikalar, ne yazık ki, cumhuriyet döneminde kurumsal boyutlarda süreklilik kazanan bir diplomatik yapıdan Türkiye'yi mahrum bırakmıştır. Kuzey Kafkasya'da yeni bir siyasal yapılanma gerçekleşirse, kuzey hattı petrol taşınması için kapanacaktır. O zaman Gürcistan hattı kendiliğinden devreye girebilir. Türkiye Gürcistan ile sağlayacağı yakınlaşma ile kuzey hattının kendi yararına gelişmesine çaba gösterebilir.

Güney hattı ise son derece çekişmeli bir alandır. Türk kamuoyu Bakü-Ceyhan hattı konusunda basının yönlendirmesi ile ikna edilmiş görünmektedir. Bakü-Ceyhan hattında ise, başta Rusya olmak üzere

Almanya, Avrupa ülkeleri ve ABD karşı çıkmakta, petrol şirketleri ise uzun ve riskli bir hat olduğu için güney hattına yanaşmamaktadırlar. Kuzey Irak ve Türkiye'nin güneydoğusunda cereyan eden olaylar, bu hatta itiraz edenlerin başlıca savunma gerekçelerini oluşturmaktadır. Petrol şirketleri Bakü-Basra hattını daha güvenli, daha kısa ve daha ucuz bulmaktadırlar. Bu da Türkiye'nin güney hattını tehlikeye sokmaktadır. ABD'nin ise, Güney Asya hattını Hindistan ile anlaşarak ve bölge ülkelerini istikrarlı bir duruma getirerek garanti altına almasıyla, Bakü-Ceyhan'dan uzaklaştığını söylemek mümkündür. Bakü-Ceyhan'ı ilerde Telaviv'e hat çekmek isteyen İsrail'in savunması yeterli olamamaktadır. Hattın çalışmaya başlaması bile tartışmaları kesmemiştir. Petrol şirketleri Bakü-Basra hattında ısrar etmektedir.

Türkiye, petrol hatları dışında kalmamak için hem kuzey hem de güney hatları üzerinde çeşitli alternatifleri gündemde tutmalıdır. Kuzey hattında Rusya ve Almanya ile Güney hattında ise Amerika Birleşik Devletleri, Arap ülkeleri ve İsrail ile anlaşarak birden fazla hattın gerçekleşmesi konusunda daha kararlı bir tutum izlenmelidir. Petrol boru hatlarının birden fazla olması, hem çekişmeye son verecek hem de muhtemel bir savaş tehlikesini ortadan kaldıracaktır. Türkiye kendi toprakları üzerinden geçecek hatların vanasını elinde tutabileceği çözümlere öncelik vermek zorundadır. Aksi takdirde, yabancı ülkeler Türkiye'yi yalnızca boru hattının geçtiği ülke olarak kullanıp Türkiye üzerinden petrol musluklarının vanasını ellerine alma çabası içindedirler.

Avrasya Ekolü

Asya'dan Avrupa'ya, Avrupa'dan Asya'ya uçsuz bucaksız bir alana yayılan Avrasya'da, Türkiye ile beraber Rusya önde gelen iki büyük devlettir. Bu durum yüzyıldır Rusya'da bilinmesine rağmen, Rusya yıllarca Türkiye sanki yalnızca bir Avrupa ülkesi imiş gibi davranmış ve Türkiye'nin Asya'dan gelen kökenini görmezden gelmiştir. Hâlbuki Türkiye de tıpkı Rusya gibi hem Asya hem de bir Avrupa ülkesidir. Rusya kamuoyu bu durumun bilincine çok eskilerden beri vardığı için, bu ülkede bir Avrasyacı ekol bulunmamaktadır. Daha çok Rus tarihçilerinin öncülüğünde kurulmuş olan Avrasya ekolü, Rusya'nın bir Avrupa ülkesi olmadığını, Avrupa ile Asya arasında yer alan bir Avrasya ülkesi olduğunu sürekli olarak işlemiş ve bu doğrultuda

politikalara geliştirerek, Rusya'nın kendi çevresinde çok etkin bir ülke olmasına yardımcı olmuşlardır.

Türkiye de tıpkı Rusya gibi, Asya'dan Avrupa'ya yönelen bir alanın tam ortalarında yer almaktadır. Tıpkı Rusya gibi, Türkiye'nin doğusu Asya, batısı Avrupa'dır. İki kıta arasına sıkışmış bir ülke olarak Türkiye, Avrasya alanının merkez ülkesi olduğunu bilmek durumundadır. Osmanlı tarihi ile beraber başlayan Avrupa'ya yönelme süreci, Cumhuriyet döneminde de devam etmiş ve Türkiye tarihi ve kültürü ile bir Avrupa ülkesi olabilmenin savaşını vermiştir. Bu nedenle de, Türkiye'nin ve Türkler'in Asya'dan gelen kökleri unutulmuş, sanki Asya bölgesi yokmuş gibi farz edilince, Türkiye'nin konumu Avrasya'nın ortalarından, Avrupa'nın kenarlarına doğru kaymıştır.

Samuel Huntington, dünyanın geleceği ile ilgili olarak hazırladığı "Medeniyetler Savaşı" adını taşıyan kitabında, iki önemli ülkeyi bölünmüş ülkeler olarak açıklamaktadır. Bu ülkelerden birisi Türkiye, diğeri de Rusya'dır. Böyle olunca, iki bölünmüş ülkenin benzer bir kaderi yaşadığı söylenebilir. İki ülke de hem Avrupa hem Asya ülkesidir. İkisinin de Asya'da ve Avrupa'da hem kökleri, hem de sınırları bulunmaktadır. Huntington'a göre, bu iki büyük ülke, uzun süre kimlik bunalımı yaşayacak, belki de ikili yapıları nedeniyle bölünme sürecine sürükleneceklerdir. Onun ileri sürdüğüne göre, Avrupa ve Asya kültürleri arasında kalma ve bocalama bu iki ülkeyi dağılmaya doğru itecektir.

Rusya gibi, dünyanın en geniş ülkesini bu ikili yapıdan kurtarmak üzere, tarihçilerin öncülüğünde bir Avrasya ekolü oluşturulmuştur. Bu ekolün mensupları Rusya'nın bu ikili yapısını yerinde tespit ederek, Rusya'nın Avrupa ile Asya arasında bir çekişme alanı olmaktan kurtulması, geleceğini ararken kimlik bunalımına sürüklenmemesi ve siyasal bocalamalardan kurtulabilmesi için bir Rus Avrasya ekolü oluşturmuşlardır. Rusya'nın aydınları arasında Avrupacılar ve Asyacılar karşı, bu Avrasyacı ekol çok daha etkin çalışmalar yapmakta ve Huntington'un tezlerine aykırı biçimde ülkelere yararlı olmaya çalışmaktadır. Avrasyacılık akımı, Rusya'nın günümüzde önde gelen düşünce akımlarından birisidir.

Rusya ile benzer bir jeopolitik konuma sahip olan Türkiye'de ise bırakın Rusya'daki gibi bir Avrasyacı ekolün oluşumunu, daha Avrasya kavramını duymayan milyonlarca insan vardır. Soğuk Savaş

sonrası dönemin yaşayan gerçekliği olan Avrasyalaşma sürecinin ya-
kından izlenebilmesi için bu kavramın iyice irdelenmesi ve anlaşıl-
ması gerekmektedir. Türk aydınları da artık yıllardır yaptıkları körü
körüne batı taklitçiliğini bırakıp, ülkelerinin yeni dünya düzenine ge-
çiş süreci içindeki konumunu yeniden belirlemeliler. Ülkemizde eski-
den beri var olan Avrupacı Amerikancı ekoller gibi yeni bir Avrasya
ekolü yaratılmalıdır. Ancak böyle bir ekolün ortaya çıkması ile Tür-
kiye tam merkezinde yer aldığı Avrasyalaşma sürecini yakından iz-
leyebilecek ve kendi çıkarları doğrultusunda müdahale edebilecektir.

Avrasya bölgesinde yaşayan halkların ve ülkelerin birçok temsil-
cisi günümüzde Türk vatandaşı olarak milletimizin içinde yer almak-
tadır. Balkan, Kafkas, Orta Doğu ve Orta Asya ülkelerinden gelen ve
ülkemize yerleşenlerin başı çekeceği yeni bir Avrasya hareketine gü-
nümüzde ihtiyaç vardır. Avrasyalı aydınların başı çekeceği Avrasya
ekolü hızla oluşarak Türk düşünce hayatında etkin olursa, Türkiye
Cumhuriyeti'nin yeni oluşmakta olan Avrasya siyasetleri de bu ge-
lişmelerden olumlu yönlerde etkilenecektir. Türkiye yirmi birinci
yüzyılda Avrasya'da hak ettiği yeri alacaksa, bu sonucun bir an önce
sağlanmasında Avrasya ekolünün olumlu katkıları olacaktır. Avrasya
nasıl Rusya'yı iki kıta arasında bölünmekten kurtarıyorsa, Türkiye'yi
de Avrupa ve Asya arasında bölmek isteyenlere karşı, ülkemizin yeni
birleşik kimliğinin oluşumunda Avrasya ekolü gerçekçi biçimde dam-
gasını vuracaktır. Dünyayı ve Avrasya'yı bilen ulusalcı bir ekol, acilen
Türkiye'nin yönetiminde etkin konuma gelebilmelidir.

Avrasya'da Türk Modeli

Avrasya olarak adlandırılan bölgede var olan ülkeler önceleri hep
sosyalist rejim altında yaşıyorlardı. İkinci Dünya Savaşı sonrasında
galipler arasında oluşturulan iki kutuplu dengede Avrasya ülkeleri
Sovyetler Birliği'nin denetim alanında kalıyordu. Birinci grup ülke-
ler, Kızılordu tankları ile işgal ediliyor ve Sovyetler Birliği'nin içine
dâhil ediliyorlardı. Bunlarda kurulan komünist partiler, sistemin
uzantısı olarak hem toplumu hem de devletleri biçimlendiriyorlardı.
Bunlar daha çok Birinci Dünya Savaşı sonrasında sisteme bağlanan
ülkelerdi. İkinci grup ülkeler ise Varşova Paktı ile Sovyetler Birliği'ne
bağlanan komşu ülkelerdi. Bunlar da Kızılordu işgallerinden sonra
oluşturulan komünist partiler, hızla sistemin ideolojik yapılanması

doğrultusunda tutum izliyorlar ve kendi ülkelerinde Moskova denetiminde bir sosyalist rejim oluşturunyorlardı.

Ne var ki, Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla başlayan süreç içinde Sovyetler Birliği'nin kurucusu olan Rusya Federasyonu, Sovyetler Birliği'nden çekilince, üççeyrek yüzyıl sürmüş olan koskoca imparatorluk kendiliğinden çökmüştür. Sovyetlerin yıkılmasıyla beraber, birliğe dâhil olan cumhuriyetler bağımsızlıklarına kavuşmuş, Varşova Paktı da daha sonra çökünce, bu kuruluşa üye olan ülkelerde de sosyalist rejimler ortadan kalkmıştır. Sosyalist sistem, ekonomik gerilik nedeniyle çökünce, eski sosyalist ülkeler yoksulluk ve sefalet içinde kendi kaderlerine terkedilmişlerdir. Son on senedir yaşanmakta olan problemlerle dolu bir dönem, Avrasya'da yer alan bu ülkeler için içler acısı bir süreci gündeme girmiştir.

Devlet güvencesi ortadan kalkınca, milyonlarca insan aç ve açıkta kalmış, işsizlik en üst noktalara kadar fırlamıştır. Aileler yıkılmış erkekler esaret düzeyinde işlere mahkûm edilmiş, kadınlar ise kötü yola sürüklenmekten kurtulamamışlardır. Yetmiş yıllık deney, Avrasya ülkelerini son derece kötü ve geri bir düzeye sürüklemiştir. Sosyalizm modeli ortadan silinince, eskiden bu yolu izleyen Avrasya ülkeleri yönsüz ve modelsiz kalmışlardır. Sosyalist emperyalizmin çekilmesiyle beraber bu ülkeler bu kez de kapitalist emperyalizmin saldırısına maruz kalmışlardır. Batı kaynaklı kapitalist tekeller, mal bulmuş mağribi gibi Avrasya ülkelerine saldırmışlardır. On yıldır bu saldırı devam etmekte ve Avrasya ülkeleri, kendilerini tehdit eden bu yeni emperyalist saldırı düzeninden kendilerini kurtarabilmek için büyük çabalar göstermektedirler.

Osmanlı ülkeleri ve Kafkasya ile Orta Asya'da yer alan diğer Avrasya ülkeleri, tarihin hiçbir döneminde batılı kapitalist emperyalist ülkelerin sömürgesi olmamışlardır. Selçuklu ve Osmanlı İmparatorlukları sanayileşme süreci içinde olmadığından, kendi sınırları içinde yer alan bu ülkeleri sömürmemişlerdir. Yeraltı kaynaklarını batılı emperyalistler gibi merkeze getirerek bir merkantalizm ya da kapitalizm denemesi içine girmemişlerdir. Sovyetler Birliği ya da sosyalist sistem de sanayileşmeye öncelik veremediği için ve ekonomik olarak geri kaldığından, bu sisteme bağlı olan ülkeleri yeterince sömüremiştir. Bu ülkelerde var olan dünyanın en zengin doğal kaynakları, petrol, doğalgaz vs. diğer doğal zenginlikleri günümüze kadar kapitalist

emperyalizmin saldırısından uzak kalabilmiştir. Ne var ki, küreselleşme ile beraber içine girilen süreç içinde bu eski dönemin sona erdiği görülmekte; çok uluslu tekeller aç kargalar gibi Avrasya ülkelerinin tepesinde dolaşmaktadırlar.

Ekonomik açıdan çok geri kalmış, yoksulluğun ve sefaletin pençesinden kurtulabilmek için büyük mücadele veren eski sosyalist Avrasya ülkeleri, günümüzde, kendi alanlarında dünya imparatorluğu kurmak isteyen dev kapitalist firmalarla karşı karşıya gelmişlerdir. Bir tarafta ekonomik devler, diğer tarafta yoksul küçük ülkelerin bulunduğu yeni bir süreç başlamıştır. Böylesine bir dönemde, emperyalizmin yeni bir aşaması olarak süper emperyalizm gündeme gelmektedir. Kendini savunmaktan aciz bırakılan, küçük ve yoksul Avrasya ülkeleri, yeni sömürü düzeninin pençeleri altında can çekilmektedirler. Bu küçük ülkeler var olmak ya da yok olmak mücadelesine itilmektedirler. Kimileri parçalanmaya doğru giden bir gerileme sürecinde bocalamaktadır bazıları da var olma mücadelesi vermektedirler.

İşte böyle bir aşamada, Avrasya'nın ortasında yer alan ve bu kıtanın merkez ülkesi konumunda olan Türkiye Cumhuriyeti öne çıkmakta ve Türk modeli tüm Avrasya ülkelerine örnek olarak yön göstermektedir. Kimileri bu gerçeği görmek istemese de, hatta ileri giderek ortadan kaldırmak istese de, bu böyledir. Böyle de kalacaktır. Türkiye Avrasya bölgesinde yer alan akraba ve kardeş ülkelerle daha yakınlaşma süreci içine girecek ve bir ağabey ülke olarak, onların sıkıntılarından kurtulmalarında yardımcı olacaktır. Yirminci yüzyılın başlarından bu yana, emperyalizme karşı tüm mazlum uluslara Kemalist modeli ile örnek olan ve yön gösteren Türkiye Cumhuriyeti, yirmi birinci yüzyılda da Avrasyalı kardeşleri ve akrabaları için öncülük ve rehberlik misyonunu üstlenecektir. Bu gerçekliği hiçbir emperyalist plan değiştiremez. Avrasya'da Türk modeli, bütün Türk dünyasını bir araya getirecektir.

Atatürk Ve Avrasya

Avrasya süreci içinde Türkiye öne çıkarken, Türkiye'nin biçimi ve rejimi de tartışma konusu olmaktadır. Türkiye'yi bu noktaya getiren konjonktür, tümü ile Avrasya coğrafyasında istenen yeniden yapılanmadır, Askeri dönemde başlayan Atatürkçü görünerek Atatürk'ün modelini değiştirme girişimlerini birçok olay nedeni ile Türk

kamuoyu yakından görmüştür. Bu aşamada benzeri girişimlerle daha karşılaşılabileceği anlaşılmaktadır.

Avrasya bölgesinin jeopolitik gerçekleri karşısında, bütün büyük güçler ve ülkeler kendi çıkarları doğrultusunda stratejiler geliştirmektedirler. Avrasya'da yer alan her ülke yeniden yapılanma sürecinde önce kendini koruma ve daha sonra da daha iyi bir konum elde etme yarışı içindedir. Bölge ülkeleri arasındaki bu yarış, Avrasya'da var olan tüm sorunları sıcak bir sürece doğru sürüklemektedir. Bölge dışı büyük ülkeler ise, bölgede kendilerine yeni yayılma alanları ve müttefikler elde etmenin çabası içindedirler. Balkanlar'da, Kafkaslar'da, Orta Doğu ve Orta Asya'da birçok yeni girişim bu durumun değişik örneklerini yansıtmaktadır.

Türkiye'de de, son on yıldır içine girilen süreçte birçok yeni konu ve olgu bu doğrultuda ülkemiz kamuoyunun gündemine gelmiştir. Dış baskılar Türkiye'ye belirli çözümleri kabul ettirmek için giderek artmaktadır. Medyada büyük maddi desteklerle oluşturulan ikinci cumhuriyetçiler korusu, Türkiye'nin Atatürk'ten gelen modelini değiştirmek için ellerinden geleni yapmaktadır. Köşelerde, programlarda ve her yerde aynı isimler sürekli konuşarak ve yazarak, Türk kamuoyunu teslim almak ve emperyalist güçlerin istediği doğrultuda, Türkiye'de köklü bir değişiklik gerçekleştirmek istemektedirler.

Kaldırılmak istenen Atatürk ve O'nun modelidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusunu, yirminci yüzyılın modernizminin bir öncüsü olarak ele alanlar, daha ne olduğu tam olarak anlayamayan Postmodernizm Türkiye'ye empoze ederlerken, gelecekte olacağını ileri sürdükleri postmodern dönemde, ne Atatürk'e ne de O'nun ilkelerine ya da modeline yer olmayacağını açıkça ifade etmektedirler. Yeni dünya düzeni ve postmodernizm hikâyeleri ile Türkiye'nin Atatürk'ten kopmasını sağlamaya ve kendi istedikleri yönlelere doğru çekmeye çaba göstermektedirler.

Atatürkçü görünerek Atatürk'ü Türkiye'den silmeye çalışanlara öncelikle şu gerçeği belirtmekte yarar vardır. Atatürk bir Avrasya önderidir. Selanik'te doğmuş, Balkanlar'da yetişmiş, Orta Doğu'da savaşmış, Anadolu'da Kuvay-i Milliye hareketini yönlendirmiş ve Anadolu ile Trakya bölgelerini içine alan çağdaş bir cumhuriyet devleti kurmuştur. Atatürk tüm yaptıklarını, Avrasya bölgesinin merkezi alanında gerçekleştirdiğini iyi biliyordu. Fransız Devrimi'nin getirdiği

Avrupa tipi devlet yapısını, Avrupa merkezli bir dünya döneminde kurmuştur, ama Kuzey’de gerçekleşen Sovyet Devrimi’ne de ilgisiz kalmamıştır. Avrasya’nın kuzeyindeki, doğusundaki ve güneyindeki tüm gelişmeleri yerinde izleyerek ve bilerek, batı ile masaya oturmuştur. Lozan’da emperyalistlerle pazarlık yapılırken dünyanın bu bölgelerinde bulunan ülkelerle yakın ilişkiler kurularak üstünlük sağlanmıştır.

Batı emperyalizmi, iki kutuplu dünya çözüldükten sonra, Lozan’da tanımak zorunda kaldığı bazı hakları, Türkiye’nin elinden geri almak istemektedir. Bir anlamda Lozan’ın intikamı söz konusudur. Tam bu aşamada ikinci Sevr tartışmaları ülkemizde yükselmektedir. Sosyalist sistemin çöküşü ile beraber, içine girilen yeni dönemde, Avrasya’nın merkezinde böylesine büyük ve güçlü bir Türkiye Cumhuriyeti istenmemektedir. Eğer Türkiye, yirmi birinci yüzyıla girerken, Atatürk’ten gelen modelini koruyabilirse, tüm Avrasya ülkelerine çağdaşlaşma yolunda örnek olabilecektir. Avrasya’nın yeniden yapılanmasında, Türkiye Cumhuriyeti Atatürk ilkeleri ve Atatürk modeli ile, komşu ve kardeş ülkelere örnek olacaktır. Bunu istemeyen ve kendi çıkarları doğrultusunda bir Avrasya süreci isteyen tüm emperyalist güçler, Avrasya’nın ortasındaki Atatürk Türkiye’sinin önüne geçebilmek için her yolu denemektedirler.

Önümüzdeki dönem ortaya çıkacak süreçte, Avrasya gerçeği mi Atatürk modelini ortadan kaldıracak, yoksa Atatürk modeli mi? Avrasya sürecini belirleyecek? Bu sorunun yanıtı olayların gelişmesine ve Türkiye Cumhuriyeti’nin sıkı durmasına bağlıdır. Atatürk modeline sıkı sarılarak ayakta kalmasını başaracak olan Türkiye Cumhuriyeti, hem Avrupa Birliği’nin Sevr senaryolarına karşı kendini koruyabilecek hem de Avrasya’nın yeniden yapılanma sürecinde Kemalist modeli ile bölgedeki Türk ve Müslüman devletlerine öncülük edilecektir. Avrasya bölgesindeki yeni yapılanmada Atatürk modeli öncülük yapacaktır. Türkiye bu doğrultuda bir Kemalist Avrasya programı hazırlamalıdır.

2. Türkiye’nin Avrasya Kozları

Geçenlerde yayımlanan bir derginin kapağında “iki Batı arasında sıkışan Türkiye” diye bir başlık vardı. Dergiyi incelediğimiz zaman Türkiye’nin Avrupa ile Amerika arasında kaldığını ileri süren yazılar ve yorumlar olduğu görülmektedir. Amerikancılar Avrupa’yı

suçluyorlar, ikiye ayrılmış olan bilim adamları ve düşünürler sürekli olarak diğer tarafı suçlayarak kendi taraflarının doğru taraf olduğunu ileri sürüyorlar ve kamuoyunu kendi yanlarına çekmeye çalışıyorlar.

İki Batı arasında kalan Türkiye nereye gidebilecektir? Bu sorunun yanıtını öncelikle Türkiye'nin ve Türk halkının vermesi gerekir. Ne var ki, hem Amerika hem de Avrupa Türkiye'yi kendi istedikleri- yana çekerek, bu büyük ülkeye kendi işlerine gelen bir yapı kazandırmak istiyorlar, iki kıta ülkesinin çekişmesinin Türkiye üzerine kayması, uluslararası konjonktürün dünyanın merkezinde bulunan Ortadoğu ' ya kayması nedeniyledir.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarından ders alan Avrupa ve Amerika, artık kendi bölgelerinde savaş istemiyorlar. Ama dünyanın herhangi bir bölgesinde çekişmeye gidebilirler. Silah endüstrilerini beslemek ve durgun ekonomilerine canlılık kazandırmak, üçüncü dünya ülkelerinin hızla artan nüfuslarını savaşlar yolu ile dengelemek doğrultusunda, her iki kıta ülkesi de savaş ve çatışmalara işlerine geldiği ölçüde yeşil ışık yakabilmektedirler.

İçine girilen süreçte, Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Yugoslavya'nın parçalanmasından sonra sıra bir anlamda Türkiye'ye gelmiştir. Hele Avrupalılar Osmanlı İmparatorluğu'nu parçaladıkları gibi, günümüzde Türkiye'yi de parçalamanın her yolunu aramakta ve denemektedirler. İşlerine gelirse İstanbul'u Beyrut'a, Anadolu'yu da Bosna'ya çevirebilirler ve Türkiye'nin insanlarını birbirlerine kırdırarak, yeni dünya düzensizliğinde, bu bölgede Basra Körfezi benzeri kendilerine bağımlı yeni sömürgeci yapılanmalara gidebilirler.

Amerikancılar, Avrupa'nın Türkiye'yi bölmek ve Yugoslavya gibi küçük küçük devletlere ayırmaya çalıştığını, Avrupalılar ise Amerika'nın Türkiye'yi bu bölgede kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak ve yönlendirmek istediğini ileri sürerek, kamuoyunu kendi yanlarına çekmeye çalışmaktadırlar. Bir sürü bilim adamı ve yazar bu konularda konuşurken takım tutar gibi taraf tutmakta ve hiçbirisi Türkiye'nin ulusal çıkarları doğrultusunda bağımsız bir yapılanmayı düşünmemektedirler. Belki de kasıtlı olarak, çıkar bağlantısı içinde oldukları tarafın ağır basması için bu şekilde hareket etmektedirler. Genel olarak çıkar bağlantıları nedeniyle kasıtlı bir tutum söz konusudur.

Üç kıtanın ortasında merkezi bir konumda olan Türkiye'nin ikili yarışa karşı kullanabileceği hiç mi koz yoktur? Bu soruya Amerikancı

ve Avrupalı şartlanmalar dışında baktığımızda gözünüzün önüne kocaman bir dünya haritası gelmekte ve dünyanın en büyük karasının Asya olduğu, Avrupa ve Amerika'nın çok küçük alanlar olarak yer aldığı anlaşılmaktadır. O zaman Avrupa ile Amerika kavgası arasına sıkışmış Türkiye'nin, Asya'nın bir parçası olduğunu ve Asya ülkeleri ile Batı emperyalizmine karşı dayanışma içine girmesinin zorunlu olduğu anlaşılabacaktır.

Bugün Asya'nın ortasını kaplayan Çin, güneyini kaplayan Hindistan ve günümüz teknolojisi ile parasal zenginliğinin sembolü düzeyine gelen Japonya, Türkiye için son derece önem kazanmaktadır. Çünkü bugün Türkiye'ye yönelen parçala ve yönet politikaları yarın bu ülkelere de yönelebilir. Türkiye fazla gecikmeden, hızla Çin ile yoğun ekonomik ve siyasal ilişkilere girmeli, Japon sermayesini Anadolu'ya çekmeli ve Hindistan ile de Nehru ve Tito ile beraber, Atatürk'ün izinde gidilerek diğer dünya ülkeleri arasında antiemperyalist bir dayanışma birliği oluşturma yollarını arayabilmelidir. Çok yönlü dış politika böylesine bir tutumu gerektirir.

Cumhuriyet dönemi sürekli olarak ülkemizde Batıcı kesimin Avrupa ile bütünleşme hayalleri içinde geçmiştir. Avrupa'nın geleneksel kafakol politikasında değişme olmamış, Avrupa sürekli olarak Türkiye'yi oyalamış ve üyelik umutları ile avutmuş, ama hiçbir zaman ortak haklar tanımamıştır. Bosna'da uyguladıkları çifte standartlar ise, Avrupalıların bilinçaltındaki Osmanlı korkusunun sürdüğünü ve bunun gizli bir Türkiye karşıtı dayanışma sağladığını göstermiştir. Avrupa ilişkilerini Türkiye ile içtenliksiz çizgide götürürken, Türkiye'nin kendinden kopmasına ve Asya'ya yönelmesine ve Türk ya da İslam dünyasına kaymasına izin vermemiş ve böylece Türkiye'yi başarılı biçimde bir dengede tutabilmiştir.

Amerikan politikası ise dünyanın tek süperi olma çizgisini sürdürme olarak özetlenebilir. ABD artık ikinci bir süper güç istemekte ve Sovyetler Birliği gibi büyük rakiplerle mücadele etmeye yanaşmamaktadır. Bu nedenle, böl ve yönet politikası tüm dünyada geçerlidir ve ABD'nin çıkarlarına uygun olan her ülke bir başka amaç için kullanılabilir veya Amerika'nın istediği yöne doğru yönlendirilebilir. ABD'nin bu genel yaklaşımının Türkiye için de aynı olduğu gözlemlenmektedir. İki Batı arasında sıkışan Türkiye'nin artık elindeki Asya kozunu güçlü olarak ortaya çıkarma ve kullanma zamanı

gelmiştir. Ama bunu yapacak kadrolar ve liderler ya da o siyasal örgütler henüz ortada yoktur, ortaya çıkmaları da engellenmektedir.

Türkiye siyasal yaşamının yarım yüzyıllık önderlerinden solda olanı, geçenlerde vermiş olduğu bir demeçte, “Avrasya süreci” diye yeni bir kavramı ağızından kaçırmıştır. Daha sonraları kendisine bu kavram sorulmasına karşılık, pek açıklayıcı ya da tanımlayıcı bir yanıt vermemiştir. Böylece, Türk siyasal yaşamı, daha kesin olarak ne olduğu belirlenemeyen yeni bir siyasal kavram ile karşı karşıya gelmiş durumdadır. Bir siyasal önderin durduk yerde böyle bir kavram kullanmayacağı dikkate alınır, ona bu kavramı kullandıran konjonktür, durum ve koşullar üzerinde durmakta yarar bulunmaktadır. Avrasya kavramı ile beraber, bu kavramı öne çıkaran sürecin ne olduğu ve nasıl gelişmeler gösterdiği konuları tüm ayrıntıları ile irdelenirse, o zaman Türkiye Cumhuriyeti’nin, kendisini doğrudan ve çok yakından ilgilendiren bu kavram üzerinde yeni politikalar geliştirebilmesi mümkün olabilecektir.

Asya ile Avrupa’nın kesişme noktasında yer alan, Asya’nın batı kısmı ile Avrupa’nın doğu bölümlerini bir araya getiren kara parçasına coğrafya biliminde, Avrasya adı verildiği bilinmektedir. Daha önceki dönemlerde pek de adı geçmeyen bu bölge, sosyalist sistemin dağılması ve yeni bir dünya düzenine geçiş aşaması ile beraber gündeme gelmiştir. Hem sıcak olaylar, hem ülkeler ve toplumlararası çekişmeler, hem daha önce buzdolabına konmuş bulunan sorunlar, teker teker ortaya çıkmakta ve bir çatışma ve tartışma dönemi yaşandıktan sonra yeni belirmiş olan koşullarda farklı çözümlere doğru yol alınmaktadır. Nelerin olamayacağı böylesine bir geçiş sürecinden sonra az çok belirginlik kazanmaya başlayınca, nelerin olabileceği konuşulmaya başlanmakta ve kendiliğinden bazı yeni düşünceler gündeme gelebilmektedir. Avrasya bölgesi, bu yönü ile tam bir sıcak döneme girmiş, tüm sorunlarını yüksek sesle tartışmaya başlamıştır. Önceki dönemde, sosyalist sistemin koşulları çerçevesinde getirilen çözümlerin devre dışı kalmasıyla, değişen koşulların gerektirdiği yeni çözümler araştırılmakta, güçler dengesi çerçevesinde değişik çözümler geliştirmeye çaba gösterilmektedir. Avrasya’nın tanımı ve sınırlarının belirlenmesiyle beraber, bu gibi yeni durumlar da, Avrasya kıtasının iki binli yıllardaki görünümünü ortaya çıkaracaktır. Eski dağınık Avrasya’nın yerini, yeniden yapılanmış güç merkezi bir Avrasya bölgesi alacaktır. Süreci denince, belirli bir zaman dilimi akla gelmektedir. Bu

durgun değil aksine, yeniden yapılanmaya elverişli bir geçiş dönemi biçiminde ifade edilebilir. Büyük yapıların dönüşümü, beraberinde küçük ve bağlı yapıların da değişimini getireceği için, dünyanın iki kutuplu siyasal yapısının ortadan kalktığı bir dönemde, bu yapının tam ortasında yer alan Avrasya bölgesinin de yeni bir değişim sürecine gireceği açıktır. Nitekim son yıllarda birbirinin ardısına izlenen olayların gelişimi de bu durumu doğrulamaktadır. Süreç; bir anlamda devingenlik olduğundan, devinmeye başlayan olayların nerede başlayacağı, nasıl gelişeceği, nelere doğru kayacağı, ne gibi aşamalardan geçeceği, hangi siyasal merkezlerin ne gibi politikalarla bunları etkilemeye çalışacağı, siyasal kutuplar arasında ne gibi çekişmelerin yaşanacağı, güç kayması gibi durumlarda, bu gibi yeni durumların ortaya çıkacak yeni sorunları da kendi içinde barındırdığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, önümüzdeki dönem tüm bu sorunların ve faktörlerin yavaş yavaş ortaya çıkacağı, birbirini izleyeceği, birbirlerini etkilemeye çalışacağı bir zaman periyodunu sürekli olarak gündemde tutacaktır.

Avrasyalaşma süreci, bir anlamda Avrasya olma dönemidir. Bu günün dağınık, bölünmüş, parçalanmış ve sorunlarla dolu olan bölgesinden, yepyeni bir bölge ortaya çıkarmaktır. Avrasya bugün nedir? Ne haldedir? Kimin denetimindedir? Kimin Avrasya'sıdır? Bu sorulara verilecek yanıtlar, geleceğin Avrasya'sının oluşturulmasında anahtar bir rol oynayacaktır. Gelecekteki Avrasya nasıl olacaktır? Bu Avrasya'yı kim kuracaktır? Kimin Avrasya modeli geçerli olacaktır? Türkiye bu modellerden hangisini ulusal çıkarına uygun görecektir? Türkiye kendi modelini ortaya koyabilecek midir? Değişik yaklaşımlar ve modeller çerçevesinde nasıl bir Avrasya yapılanması ortaya çıkacaktır? Farklı farklı Avrasya modelleri arasında ne gibi çatışmalar doğacaktır? Her ülke ya da devlet, Avrasya bölgesi içinde yer alırken, nasıl bir tutum ve politika izleyecektir? Yeni yeni doğmaya başlayan Avrasya yapılanması içinde eski ülkeler geleneksel biçimleri ile yer alabilecekler mi yoksa yeni duruma uygun bir başka yapıya mı kavuşturulacaklardır? Her türlü etnik, dinsel ve ulusal kimliğin ötesinde yeni bir Avrasya kimliği yaratılabilecek midir? Avrasya bölgeselleşme süreci içinde, tüm Avrasya ülkeleri ya da ulusları yeni bir kardeşlik modeli geliştirerek, kendi dışlarındaki güçlere karşı ortak bir dayanışma düzeni kurabilecekler midir? Bölge dışı güçlerin bu bölgedeki çıkarları doğrultusundaki saldırılarına ya da müdahalelerine karşı Avrasya ülkeleri, yeni bir savunma örgütlenmesini gündeme

getirebilecekler midir? Ortak sorunları, bir dayanışma içinde çözüme kavuşturma olanağını elde edebilecekler midir? Avrasya ülkelerinin bir araya gelerek kendi dışındaki ülkelere karşı böylesine bir savunma mekanizması oluşturmaya, bugünün dünya egemeni olan Batı sistemi ve Amerika Birleşik Devletleri karşı çıkmaktadır?

Sosyalist sisteme karşı oluşturulmuş Batı dünyası, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla beraber, Avrupa ve Amerika olarak ikiye bölünmüş, Avrupa ülkeleri hızla Amerikan egemenliğine karşı Avrupa Birliği'ni kurarlarken, Amerika da Meksika ve Kanada ile NAFTA'yı kurmuş ve NATO'yu genişletme çabaları içine girerek bütün Avrupa'yı olduğu gibi, yavaş yavaş Avrasya bölgesini de NATO disiplini çerçevesinde denetim altına alabilmenin yollarını araştırmaya başlamıştır. Amerika'nın bu girişimine karşı, Avrupalılar hem Avrupa Birliğini genişletmeye öncelik vermişler, hem de Batı Avrupa Birliğini kurarak yavaş yavaş NATO'dan uzaklaşmanın yollarını aramaya başlamışlardır. Fransa en önemli Avrupa ülkesi olarak NATO'nun askeri kanadına dönmekte ısrar etmiştir. Bu durum da, artık tam anlamıyla bir Batı blokundan söz edilemeyeceğini, Avrupa ile Amerika'nın yollarının gelecek yüzyıla giden süreç içinde ayrıldığını açıkça ortaya koymuştur. Böylesine bir aşamada, Avrasya bölgesi için, Batı'dan gelen iki eğilim vardır. Birincisi Avrupa'nın yaklaşımıdır. Avrupa Birliği genişleyerek tüm Doğu Avrupa'yı da içine almak istemekte ama Rusya ve Türkiye gibi iki büyük ülkeyi dışlamaktadır. Büyük Avrupa sınırları Ural Dağları'na kadar ulaşmasına rağmen, Türkiye ve Rusya'nın çok büyük ülkeler olması ve Avrupa için dengeleri sarsma durumları nedeniyle, ancak bölünmüş ve parçalanmış Rusya ile Türkiye'yi içine alabilecektir. Bu durumda, Doğu Avrupa ile beraber Batı Avrasya'nın geleceği belirsizlik kazanmaktadır. Balkanlar bu açıdan önemli bir çekişme alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Birinci ve ikinci dünya savaşlarının bu bölgede çıktığı anımsanırsa, bir üçüncü dünya çatışmasının tehlikesi gene Balkan yarımadasının üzerinde dolaşmaktadır. Bosna sorununun uzun sürmesi, Avrupa ve Amerika'nın uzun süre pasif kalması da bu durumun açık bir göstergesidir. Büyük güçler ve ülkeler açısından Avrasya'nın batısı önemli bir çekişme alanıdır. Balkanlarda yer alan küçük ülkeler böylesine bir tehdit altındadırlar ve kendi başlarının çaresine bakamadıkları için de büyük güçler istedikleri gibi bu bölgede at oynatabilmektedirler. Büyük ülkelerin Batı Avrasya'da emperyalist oyunlarını önleyecek tek çözüm, Türkiye

Cumhuriyeti'nin kurucusu olan Mustafa Kemal Atatürk'ün geliştirmiş olduğu Balkan Paktı modelidir. Bu modele göre, eski Osmanlı imparatorluğu sınırları içinde yer alan günümüzün küçük Balkan ülkelerinin bir araya gelerek Türkiye'nin önderliğinde böyle bir pakta oluşturmaları söz konusudur. Eğer bu antlaşma daha da ileri gidebilirse, tıpkı Avrupa Birliği gibi bir Balkan Birliğine de dönüşebilir. Böylesine bir pakta istemeyen Avrupa, Amerika ve Rusya'nın bunu önlemek için bir çok müdahale geliştireceği açıktır ve olaylar da dış müdahalelerle gelişerek, Balkan ülkelerinin bir araya gelmesini önleyen bir doğrultuda ilerleme göstermektedir. Balkanlardaki yeniden yapılanmanın geciktirilmesi aslında bir anlamda Avrasya sürecinin büyük güçler tarafından önlenmesidir.

Avrasya'nın diğer bölgelerine bakılırsa, hepsinde tarihten gelme bir çok sorunun bulunduğu görülmektedir. Yeni dünya düzensizliği döneminde bu bölgelerdeki sorunlar da önce belirlenlik kazanmakta, sonra siyasal gündemlere oturmakta, tartışmalara girmekte, bazen sıcağ çatışmalara neden olmakta ve değişim ile beraber yeni bir yola yönelmektedir. Ortadoğu ve Kafkasya bölgeleri için bu genellemeler beraberce geliştirilebilir. Petrol kavgası, hegemonya çekişmeleri, bu bölgelerdeki ülkelerin komşularının zararına genişleme planları, büyük ülkeler kurma hedefleri, kendini merkeze alarak bölgesel federasyon kurma düşüleri, uzaktan kumandalı eyaletlerden oluşan konfederasyon modelleri, büyük güçlerin bu bölgeleri kendilerine bağlama ya da kendi denetimleri altında tutma oyunları, son yıllarda birbirinin ardı sıra yürürlüğe konulmakta ve bir çok senaryo gündemde olduğu içindir ki, doğal bir çekişme ya da çatışma süreci yaşanmaktadır. Kafkasya ve Ortadoğu bir anlamda benzer bir değişim süreci içine sürüklenmekte, bu bölgelerdeki Avrasyalaşma süreci de tıpkı Balkanlarda olduğu gibi kıran kırana bir rekabet düzeni içinde cereyan etmektedir.

Avrasya'nın diğer bölgesi olan Orta Asya ise, daha sessiz bir biçimde gelecek yüzyıla hazırlanmaktadır. Petrol, doğalgaz ve önemli maden yataklarının büyük ölçüde bulunduğu bu bölgeyi de kendi haline bırakmak istemeyen dünyanın önde gelen büyük ülkeleri ve güçleri, Orta Asya'da yaşanmakta olan Avrasya süreci içinde de tam bir rekabete girmişlerdir. Orta Asya Türklük ve Müslümanlık ilişkisi nedeniyle, Ön Asya'ya bağımlı olduğu için, Avrasya'nın önde gelen özellikleri olan Türklük ve Müslümanlık değerlendirmeleri içinde önemli

bir konuma sahiptir. Mustafa Kemal'in açıkça vurguladığı gibi, Orta ve Ön Asya bölgeleri Türklerin yaşam alanıdır. Ön Asya'da Anadolu Yarımadası üzerinde bir Türk devleti bağımsız biçimde ayakta kaldığı sürece, Türklerin yaşam alanı olan Ön ve Orta Asya ile bağlantı kurulması kaçınılmazdır. Sosyalist sistemin çöküşü ile beraber gündeme gelen yeni dönemde ister istemez kendiliğinden bir Avrasyalaşma süreci bu bölgelerde yaşanmaktadır. Daha önceki dönemdeki kutuplaşma nedeniyle bastırılan, engellenen gelişmeler özgürce gündeme gelmekte ve gelecekteki yapılanma açısından belirleyici olmaktadır. Özellikle Avrasya bölgesinde yaşayan ulus ve toplulukların tarihin ilk dönemlerinden bu yana komşu bir düzen içinde olmaları nedeniyle aralarında geniş boyutlu, bir akrabalık bağı kurulmuştur. Akraba toplulukların ise bölgesel sorunlarda, ortak konularda beraberce davrandıkları tarihin her döneminde görülmüştür. Çatışma bölgelerindeki sorunların aşılmasında akraba toplulukların dayanışmaları fazlasıyla etkin rol oynayacaktır. Bölge dışı ülkelerin, bölgedeki çıkarları için bölgenin komşu ve akraba uluslarını birbirine kırdırması gibi olumsuz durumlara izin verilmeyecektir.

Avrasya süreci, bir başka boyutu ile Avrupa ve Asya'nın gelecekte alacağı biçim ile yakından ilgilidir. Avrupalaşma ve Asyalaşma süreçleri aynı zamanda Avrasyalaşma süreci için de belirleyici olacaktır. Avrupa bir Hristiyan birliği olarak kalırsa, Müslümanlık Avrasya için ana belirleyici öge olacaktır. Gene Avrupa Türkleri dışarıda tutarsa, Türk dünyası Avrasyalaşma sürecinin lokomotif gücü duruma gelecektir. Türklük ve Müslümanlığın önde gelen birleştirici unsur olduğu Avrasya bölgesi, ana karakterini bu doğrultuda kazanacaktır. Ne var ki; İsrail, Ermenistan ve Gürcistan gibi Türk ve Müslüman olmayan ulus ve devletlerin yer aldığı bu bölgede, diğer unsurlar, çokuluslu ve çok kültürlü bir yapı için savaşım vereceklerdir. Günümüzdeki gelişmeler de onların böylesine bir politik hazırlık içinde olduklarını açıkça gözler önüne sermektedir. Bazı küçük devletlerin kendilerini korumak için bölge dışı büyük devletler ve güçlerle işbirliği yaptıkları son zamanlarda daha çok görülmektedir. Özellikle, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail bağlantısı giderek bölgede ana belirleyici unsur olmaktadır. Bu gibi girişimlerde, Avrasyalaşma sürecinin kendiliğinden gelişimini önlemekte ve dış müdahalelerin artmasına neden olarak, daha farklı gelişme çizgilerini devreye sokmakta ve Türkiye'yi taşeronlaşma sürecine çekmektedir.

Rusya, Çin ve Hindistan gibi Asya'nın önde gelen büyük ülkelerinin Avrasya bölgesinde kendiliğinden bir yapılanma sürecini çok da hoş karşılamayacakları açıkça görülmektedir. Geleceğin Avrasya yapılanmasında öne geçmek isteyen bu büyük devletlerin Avrasya'nın bölünmüş ve dağınık biçimde kalmasını tercih edecekleri şimdiden bellidir. Avustralya ve Japonya gibi çevre güçleri ise Avrasyalaşma sürecine daha yumuşak bakabilirler, çünkü ekonomik açıdan güçlü bir Avrasya bölgesi, onlar içinde önemli bir pazar oluşturacaktır. Avrasya sürecinin ortaya çıkaracağı bir Avrasya Birliği her iki kıtada yeni dengeler sağlayacaktır. Hem Avrupa ile Asya arasında yeni bir denge unsuru ortaya çıkacak, hem de iki kıtanın birbiriyle sürtüşme noktasına gidecek kadar sertleşme eğilimlerinin önüne geçilebilecektir.

Zamanımızda, küreselleşme adı altında öne sürülen düşüncelerin çok da gerçekçi olmadığı, dünya tek bir bütüne doğru küreselleşiyor derken, ortaya belirli bölgelerin çıktığı günümüzde artık kesinleşmiştir. Dünyanın birçok bölgesinde sayısız bölgesel oluşumlar hız kazanırken, Avrasya bölgesinde de siyasal modaya ve konjonktüre uygun biçimde bölgeselleşme eğiliminin ağır basacağı açıktır. Bu doğrultuda, bölge ülkelerinin hızla daha yoğun bir işbirliğine yönelmeleri, dayanışmayı artırmaları, ortak işbirliği örgütleri kurmaları kaçınılmazdır. Ekonomik ve kültürel alanlarda başlatılacak bölgesel örgütlenmeleri, daha sonraları siyasal ve askeri dayanışma örgütleri de izleyecektir. Bölge dışı ülkelerin müdahalesine ve diğer bölgelerin bölgeselleşmesine karşı, Avrasya ülkelerinin bir araya gelerek bütünleşmelerinin zamanı gelmiştir. Gelecek yüzyılda, Avrasya Bölgesi ancak birleşerek ve bütünleşerek dünya platformunda öne geçebilir. Türkiye bu bölgeselleşme sürecinin öncülüğünü ulusal çıkarları doğrultusunda yapmalıdır.

Avrasyalaşma süreci içinde, Türkiye artık kendisine yeni bir dış politika belirlemek zorundadır. Geçmişin koşullanmalarından uzaklaşarak, Batı ülkelerinin yönlendirmeleri dışına çıkılarak, Türkiye Cumhuriyeti artık kendi ulusal çıkarlarının gerektirdiği biçimde bir dış politikayı tartışarak geliştirmek ve uygulamak zorundadır. Batı blokunun yerini uluslararası kapitalist sistem aldığına göre, dış yönlendirmeler uluslararası ekonominin gereksinimleri doğrultusunda olacaktır. Kuruluşunda bir ulusal devlet olan Türkiye Cumhuriyeti'nin, artık bu gerçeği görerek hareket etmesi, dış dünyaya ters düşmeden kendi ulusal çıkarları doğrultusunda yeni politikaları gündeme

getirmesi gerekmektedir. Türkiye istese de istemese de, dünyadaki yeni gelişmelerin ortaya çıkardığı bir Avrasya süreci ile karşı karşıya kalmıştır. Bu aşamada yapılacak olan, Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal çıkarlarına uygun düşecek bir diplomatik yaklaşım geliştirmek ve bu sürecin Türkiye'nin aleyhine gelişmesine izin vermemektedir. Bu da ancak, bölge ağırlıklı bir dış politika ile mümkün olabilecektir. Avrasya bölgesinin her yönü ile ele alınması, sorunların ve gelişme eğilimlerinin belirlenerek, buna göre ulusal ve yerel çözümler üretilmesinin zamanı gelmiştir.

Bölge ağırlıklı dış politika, Avrasya bölgesinin tüm yörelerini kapsamalı, Avrasya ülkelerinin içinde bulunduğu tüm sorunların çözümünü hedeflemelidir. Avrasya kıtasının bölgeselleşmesi doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal çıkarlarına uygun düşecek çözüm önerileri, yeni yapılanma planları, dış politika ilkeleri yavaş yavaş devreye sokulmalıdır. Böylece, Avrupa ve Amerika'nın yıllardır Türk dış politikasına Batı'nın çıkarları doğrultusunda sınır çeken, yönlendiren, baskı altına alma girişimlerine son verilmelidir. Kemalist Türkiye'nin kurucu önderi Atatürk'ün, Balkan ülkeleri ve Ortadoğu ülkeleri ile yakınlaşma politikası, bu ülkelerle emperyalist büyük güçlere karşı dayanışma ve savunma paktı kurma girişimleri doğrultusunda geliştirilmelidir. Günümüz dünyasında küreselleşmeye tepki olarak gelişen bölgeselleşmenin oluşmasına, Avrasya bölgesindeki tüm sorunların çözüme kavuşturulması, komşu ülkeler arasında ciddi bir komşuluk ve dayanışma düzeni kurulması, Türkiye'nin çıkarlarına öncelik veren bir doğrultuda yeni yaklaşımların geliştirilmesi için ciddi çaba gösterilmelidir. Dünyanın çeşitli bölgelerinde görülen benzeri bölgeselleşme süreçleri dikkatle incelenmeli, buralardaki olumlu örnekler Avrasya için gündeme getirilerek tartışılmalı, ayrıca Avrasya'nın çeşitli bölgelerinin sahip olduğu özellikler doğrultusunda yeni yeni yaklaşımlar geliştirilerek, geniş çerçeveli bir değişim programı, bölge ülkelerinin demokratik eşitlik düzeyinde katılımları ile hazırlanmalıdır. Avrasyalaşma süreci kendi haline bırakılmamalı, aksine bu sürecin içine girilerek, Türkiye'nin ve bölge ülkelerinin çıkarları doğrultusunda oluşumların gündeme gelmesi için çalışılmalıdır. Avrasya süreci, Türkiye Cumhuriyeti'nin dinamik dış politikası ile dünya barışına hizmet etmelidir.

Türkiye; Çin, Japonya Hindistan ve Rusya Federasyonu ile oluşturacağı Asya diyalogu çerçevesinde, Avrasya yapılanmasının barış

ortamı içinde tamamlanmasına gidecek olan yolu açabilir ve böylece bölge emperyalist ülkelerin güdümünden kurtulabilir. Bu doğrultuda bölge ülkelerini zaman zaman bir araya getirecek zirve toplantılarına öncelik verilebilir.

3. Amerika'nın Osmanlı İmparatorluğu

Küreselleşme döneminde dünyanın en zengin yedi ülkesiyle beraber bir zenginler kulübü kuran ABD, Rusya'yı da bu birliğin içine katmıştır. Eski düşmanı ile aynı kulübün ortaklığı içine girerek geleceğe dönük bir yeni yapılanma çabası içine giren ABD, kendisiyle beraber Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya, Kanada, Japonya ve Rusya 'yı da yanına alarak yeni bir dünya düzeni kurmak için yoğun bir çaba içerisine girmiştir. Eski ideolojik düşmanı Rusya'yı G-8 ülkeleri içine alarak işbirliğine çekmek isteyen ABD, bu zenginler kulübü aracılığı ile yeni dünya düzeni oluşturma işini tam olarak başaramamıştır çünkü bu ortaklığa tam olarak bağlı kalmamış ve kendi başına bir sürü atraksiyona girişerek bütün dünyayı bir kaotik ortama sürüklemiştir. Batı kapitalist sisteminin bütün dünyaya yayılması için zenginler kulübü yetersiz kalmış, zengin ülkeler arasındaki rekabet ve çekişme yarışları nedeniyle, bir bütünsellik içerisinde küreselleşme süreci tamamlanamamıştır. Dünya kapitalizminin patronlar kulübü, ABD'yi kullanarak kendi çıkarlarını diğer zengin ülkelere dayatmışlar, bu nedenle de Amerikan devleti patronlar ile diğer zengin ülkeler arasında sıkışıp kalmıştır. G-8 kulübünün başarısız kalması durumunda ABD ciddi bir prestij kaybetmiş, zengin ülkeler arasında giderek tırmanan güvensizlik batı merkezli kapitalist sistemin küresel alanda yayılmasını gerçekleştirememiştir. Bu aşamada küreselleşme dönemi bitmiştir.

ABD kendi patronluğunda bir küresel emperyalizmi zengin ülkelerle işbirliği yaparak gerçekleştiremeyince bu kez, Atlantik hegemonyasına karşı çıkmak durumunda kalan dünyanın önde gelen yirmi büyük ülkesinin G-20'ler adı altında bir araya gelmelerini sağlamış ve G-8 sistemi çalışmadığı zamanlarda, buna alternatif arayışlarını zengin ülkelerin ötesinde dünyanın ikinci planda kalan yirmi büyük ülkesiyle birlikte sürdürmeğe çalışmıştır. Soğuk savaşın karşı kutup patronu Rusya, zengin ülkeler kulübünde kafa kola alınırken, geleceğin büyük ülkeleri ve yeni kutup başı adayları da G-20 ler arasına

alınarak, ABD merkezli diyaloglar sürdürülmüş ve zenginlerin işbirliğinin yetersiz kaldığı aşamalarda, ikinci derecedeki büyük ülkeler ve geleceğin kutup merkezi olmağa adayları ile dünya ilişkileri yeni bir düzene kavuşturulmak istenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti dünyanın on yedinci büyük ekonomisi olarak G-20 ülkeleri arasına alınmış, zenginler kulübüne alternatif olarak oluşturulan zengin olmayan büyük kulüpler arasında kabul edilmiştir. Şimdi, yeni ABD başkanı ilk uluslararası toplantısını G-20'lerin Londra zirvesinde yaparak, bunun hemen ertesinde de Türkiye'ye gelmiştir. Yeni dönemde ABD süper güç konumunu koruma doğrultusunda artık G-20 ülkelere daha fazla ağırlık verecek gibi görünmektedir, çünkü kendisine yeni rakipler olarak çıkan BRİC ülkeleri bu grup içerisinde yer almaktadır. Dünya Ticaret Örgütünde zenginlere karşı çıkan Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin artık yeni kutup merkezleri olarak ortaya çıkmaktalar ve bu doğrultuda işbirliği yaparak batı merkezli bir küresel hegemonya planına karşı direnmektedirler. ABD, G-8 dayanışmasıyla yeni dünya düzeni kuramayınca, bu kez yeni kutup merkezi adayları ve ikinci derecedeki büyük ülkeler ortaklığına G-20'ler örgütlenmesiyle yönelmiştir. G-20'ler'in Londra zirvesinin yeni bir başlangıcın ilk adımı olacağı ve bunun hemen ertesinde zenci başkanının Türkiye ziyareti ile bu doğrultuda ikinci adımın atılacağı anlaşılmaktadır.

ABD, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra Washington'u işgal etmiş olan Siyonist lobilerin yönlendirmesiyle, İsrail'in peşinden sürüklenerek Orta Doğu'ya gelmiş ve haksız saldırı ve işgal savaşlarıyla Irak'ta 1.5 milyon masum insanın ölmesine neden olmuştur. Aileden gelme bir Evanjelik olan eski başkan Bush döneminde bir anlamda Siyonizm'in ve bu akımın merkezi olan İsrail'in oyuncacı durumuna düşürülen koskoca Amerikan devleti, bu yüzden bir çok saçma sapan işlere alet olmuş ve İsrail haksızlığına ortak olarak, hem Birleşmiş Milletleri karşısına almış hem de bütün dünya kamuoyu ile ters düşmüştür. Böylesine olumsuz bir süreç, ABD'yi içinden çıkılmaz bir bataklığa sürüklemiş ve bu büyük gücün küresel dünya önderliği tehlikeye girmiştir. On bin kilometre öteden gelerek dünyanın merkezi coğrafyasına İsrail'in güvenliği ve Siyonizm'in dünya hegemonyası planları doğrultusunda egemen olmak isteyen Amerikan devleti, tam anlamıyla bir başarısızlığa düşürülmüştür. Siyonistlerin dünyaya hakim olma çılgınlığı yüzünden, ABD en büyük müttefiklerinden birisi olan Türkiye Cumhuriyeti ile de ters düşmüş,

İsrail'in güvenliği ve yayılması için Kuzey Irak'ta kurulmakta olan kukla devlet yüzünden Türkiye'yi kaybetme noktasına gelmiştir. Kuzey Irak'taki kukla devlet oluşumunun, Türkiye'nin güneydoğu bölgesine de taşınmak istenmesi, Irak'tan sonra Türkiye 'yi de bölünme tehlikesiyle karşı karşıya bırakmış ve bu yüzden geleneksel Türkiye-ABD dostluğu tehlikeye girmiştir. Türk devleti kendisini bölecek bir projeye İsrail Siyonizm nedeniyle ABD baskılarıyla alet edilince, soğuk savaş döneminde başlamış olan Türkiye-ABD müttefikliği kendiliğinden devre dışı kalmıştır. Yapılan kamuoyu yoklamalarına göre, Türk halkının ABD'ye olan güvensizliği yüzde doksanların üzerinde bir olumsuz durumu göstermektedir. ABD'yi bu aşamada en çok rahatsız eden durumlardan biriside Türkiye'nin güvenini kaybetmesidir. Bu durumun tek sorumlusu olan İsrail ise gene bildiğini okuyarak yeni dönemde gene eskisi gibi ABD politikalarını kendi çıkarları için Türkiye üzerinden yürütebilmenin hesapları içinde görünmektedir. Siyonizm'in gözü karalığı eskisi gibi bir Türk-Amerikan dostluğunu zorlaştırmaktadır.

Amerikan devletin bu durumun farkında olduğu ve yeni dönemde Türkiye'yi tekrar eskisi gibi kazanabilmek amacıyla, İsrail'e daha uzak duran ama Türkiye'yi daha fazla düşünen politikalara yöneleceği gibi yaklaşımı öne çıkarmaktadır. İşte yavaş yavaş Amerikan kamuoyu bu doğrultuda oluşurken, yeni Amerikan başkanı Türkiye'ye gelmektedir. Amerikan toplumunda Neokonservatif Siyonist'lere teslim olan Cumhuriyetçi parti politikalarına karşı çıkan ABD halkının tercihi Demokratlardan yana olunca, ilk kez bir zenci asıllı başkan, Demokratların iktidarın, temsilen başkanlık koltuğuna oturmuştur. Ne var ki, seçimi Demokrat parti kazanmasına rağmen gene eskisi gibi siyonist kadroların Amerikan devletin tepesindeki yerlerini muhafaza ettikleri görülmekte ve bu durum da geleceğe dönük barış ve güzel günler umudunu giderek azaltmaktadır. Bush döneminin savaş ve insan hakları suçlusu Neokonservatif kadrolar gitmedikçe, ABD'nin gerçekçi bir barış politikası uygulayabilmesi son derece zor olacaktır. Harvard mezunu avukatlıktan gelme bir zenci başkan, ABD'yi içine saplandığı bataktan kurtarmak üzere çaba göstermekte ve bu doğrultuda işbirliği yapmak üzere Türkiye'ye gelmektedir. Bu nedenle, ABD başkanının Türkiye ziyareti son derece önem taşımaktadır. ABD başkanı merkezi coğrafyada ilk olarak Türkiye'ye gelerek, bundan sonra Orta Doğu ve Avrasya'ya yönelik

ABD politikalarında Türkiye'ye öncelik vereceğini ve Türkiye'yi bu bölgede kendisine en yakın partner olarak gördüğünü göstererek yeni bir barış dönemi gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

ABD'nin merkezi coğrafyaya yönelen politikaları sürekli olarak Osmanlı İmparatorluğundan kalma otorite boşluğu alanının doldurulmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda İsrail merkezli politikalar ile Büyük İsrail Projesi ya da bunun kamufle eden Büyük Orta Doğu Projesi için yirmi yıl boyunca uğraşılmış ama bir türlü sonuç alınamamıştır. ABD bu yüzden dünyadaki yerini ve gücünü kaybetme noktasına gelmiştir. Şimdi artık ABD, merkezi bölgeye Türkiye üzerinden yaklaşarak, Türkiye merkezli politikalar ile Osmanlı İmparatorluğu alanındaki otorite boşluğunu kendi kontrolü altında doldurmak istemektedir. Bu amaçla Yeni Osmanlı vizyonu piyasaya sürülmüş ve eski Osmanlı bölgelerinde Osmanlılık girişimleri Türkiye üzerinden başlatılarak, Osmanlı hinterlandına ABD'nin egemen olması hedeflenmiştir. Yeni Osmanlı vizyonu ile ABD Osmanlı boşluğunda bir yeni siyasal yapılanmaya gitmekte, bir anlamda Amerika'nın Osmanlı İmparatorluğunu kurmaktadır. Osmanlı değerlerine bu doğrultuda dönüş medya ve basın aracılığı ile pompalanırken, Atatürk ve Cumhuriyet değerlerine karşı çıkılmakta, Osmanlı ülkeleri Türkiye üzerinden Amerika'nın denetimi altına alınmak istenmektedir. Böylesine bir siyasal yapılanma, Avrupa Birliği'nin Balkanlara yayılmasına, Rusya'nın güneye inmesine, Çin'in Orta Asya'ya girmesine, Arap Birliği'nin kurulmasına, batıya karşı bir büyük İslam birliğinin gündeme gelmesine karşı düşünülmektedir. Türkiye üzerinden hem İslam dünyasına hem de Türk dünyasına yönelen oluşumlar başlatılmak istenmekte ve geleceğin çok kutuplu dünyasında, doğu bölgesinde ortaya çıkan Çin, Hindistan ve Rusya gibi kutup merkezlerinin Avrasya kıtasına girmesi, Türkiye üzerinden önlenmek istenmektedir. Türkiye'nin birinci dünya savaşı sonrasında gücünün kırılmasıyla meydana gelen otorite boşluğunun, Amerika'nın Osmanlı İmparatorluğunun kurulmasıyla doldurulmak istenmesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürk döneminden gelen devlet yapısına ve geleneksel bölge ağırlıklı dış politikasına ters düşmektedir. Türkiye'yi ziyaret edecek olan yeni ABD başkanının, yeniden Türkiye Cumhuriyetini kendi emperyal planlarına alet etmeden hareket etmesi ve Türk tarafını anlayarak Türkiye'nin de çıkarları doğrultusunda anlaşmaya yönelmesinde bölge barışı açısından zorunluluk vardır. Türkiye, ABD'nin yeni

Osmanlı İmparatorluğu oluşturma planlarına alet olmayacak kadar güçlü ve birikimli bir devlettir. Yeni dönemde geliştirilecek Türk-Amerikan ilişkilerinde, Türkiye'nin de Atatürk'ten gelen bölge ağırlıklı politikalarının gündeme gelmesi beklenmelidir. Türkiye cumhuriyeti sahip olduğu Kemalist devlet modeli ile bölge ülkelerine öncülük ve merkezlik yapabilecek güce sahip olan bir devlettir. Amerikan yönetimi Türkiye'yi olduğu gibi kabul ederse, Türkiye'nin de ulusal çıkarlarına öncelik verecek bir bölgesel yeni yapılanmayı desteklerse, on bin kilometre öteden gelerek dünyanın merkezinde Amerika'nın Osmanlı İmparatorluğunu kurmaya gerek kalmayacaktır. İsrail'in gücünün yetmediği bir Büyük İsrail Projesinin iflas ettiği bu aşamada, Atatürk'ün öncülüğünde bir Türkiye-İran ortaklığı ile ikinci dünya savaşı öncesinde gündeme gelmiş olan Sadabat Paktı ittifakı günümüzde yeniden hatırlanmalıdır. Daha önce gerçekleştirilmiş olan Bağdat paktı, Cento ve RCD gibi bölgesel oluşumlar çizgisinde, merkezi devletler topluluğu tıpkı Avrupa kıtasında olduğu gibi gündeme getirilmelidir. Böylesine bir bölgesel paktı desteklemek ABD'nin de çıkarlarına uygun olacaktır. Yeni Osmanlıcılık hayalleri ile Osmanlı coğrafyasında macera aramaktansa, bölge devletlerini Türkiye'nin öncülüğünde bir ittifaka yöneltmek dünya barışına hizmet edecektir. Amerika'nın Osmanlı İmparatorluğuna gerek kalmadan merkezi coğrafyada hem terör hem de savaşlar böylece önlenilebilecektir. İş, İsrail'in ve Siyonist lobilerin bu alternatifte razı edilmesine kalmıştır. Bu aşamadan sonra ABD otoritesini İsrail üzerinde kullanarak, Türkiye merkezli bir barış yapılanmasını Orta Doğu'da desteklemelidir. Türkiye, ABD'nin yeni Osmanlı taşeronu olamaz.

4. Yeni Osmanlıcılık Siyonist Bir Projedir

Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğu çöktüğü için, onun yerine imparatorluğun merkezi toprakları üzerinde kurulmuş olan ulusal ve üniter bir merkezi devlettir. Bu nedenle Osmanlı Devleti ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti arasında tarihsel bir bağlantı ve devamlılık vardır. Onuncu yüzyıla doğru Asya'nın çeşitli bölgelerinden ön Asya'ya yapılan Türk göçlerinin meydana getirdiği yeni yapılanmanın sonucu olarak önce Selçuklu İmparatorluğu bir Türk devleti olarak Ön Asya bölgesinde kurulmuş, iki yüz yılı aşkın bir süre sonra dağılan bu imparatorluğun yerine yeni bir Türk devleti olarak

Osmanlı İmparatorluğu kurulmuştur. Yedi yüzyıllık bir imparatorluk olarak dünyanın merkezi coğrafyasına egemen olan bu büyük merkezi devletin, batılı emperyalist devletlerin saldırısıyla Birinci Dünya Savaşı sonrasında yıkılması üzerine, geride kalan merkezi alanda eski Osmanlı halkı çeşitli bölgelerden göç edip gelerek, batılı Hristiyan emperyalist ülkelere karşı bir ulusal kurtuluş savaşı vererek bir ulus devlet olarak Türkiye Cumhuriyetini kurmuşlardır. Doksan yıllık bir devlet olarak Türkiye Cumhuriyeti yirmi birinci yüzyılda yoluna devam ederken, yeni dünya düzeni görünümü altında batılı emperyalistler ve bölgedeki Siyonistler Türkiye Cumhuriyeti devletine son vererek yerine kendi çıkarları doğrultusunda farklı bir devlet yapılanmasını empoze etmektedirler. Atlantik emperyalizminin Büyük Orta Doğu projesi ile beraber Siyonist İsrail'in Büyük İsrail projeleri doğrultusunda eski Osmanlı hinterlandına sahip olmak isteyen dış güçler, Türk ulusunun bir kurtuluş savaşı vererek kurabildikleri Türk-iye Cumhuriyetini geçici bir devlet yerine koyarak, bunun yerine dış güçlerin istekleri doğrultusunda daha kalıcı bir yeni siyasal yapılanma peşinde koşmaktadırlar.

Atatürk'ün cumhuriyetini geçici devlet olarak görenler eski Osmanlı İmparatorluğunun geniş alanlarında yeni bir hegemonya düzeni kurmaya yöneldiklerinde, bütün Osmanlı coğrafyasını kendilerine bağlayabilmek üzere, bir Yeni Osmanlılık akımını gündeme getirmişlerdir. Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihe karışmasından sonra neredeyse bir yüzyıllık zaman dilimi geçmesine rağmen yenden bir Osmanlılık akımına başına yeni sıfatının eklenerek yönelinmesindeki art niyetin ne olduğunun iyice anlaşılması gerekmektedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezi topraklarında doksan sene önce kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti devletini görmezden gelecek, bir Yeni Osmanlılık macerası peşinde koşmak pek de iyi niyetli bir yaklaşım olarak görünmemekte, aksine Türkiye Cumhuriyeti'nin dostu ve müttefiki olduğunu öne süren ABD ve İsrail ikilisi tarafından Büyük Orta Doğu ve Büyük İsrail projeleri doğrultusunda desteklenmektedir. Bir imparatorluğun dış baskı ve saldırılar sonucunda yıkılmasından sonra onun yerine kurulmuş olan bir merkezi devlet gene aynı emperyal güçler tarafından dağıtılarak eski imparatorluk alanına egemen olabilecek yeni bir siyasal proje bölgeye zorlanırken, Türk Devletinin yapısı ve modeli hiçe sayılmakta ve açıkça anayasal yapısında belirtilmiş olan ulusal, üniter, laik ve merkezi modeli

ortadan kaldırılmak istenmektedir. Böylesine açık bir saldırıyı ört bas etmek ya da perdelemek üzere emperyalist ve Siyonist çevreler dolaylı yollardan giderek bir Yeni Osmanlılık akımını öne çıkararak kamuoyunu yanıltıcı bir olumsuz yaklaşımı bilinçli ve kararlı bir biçimde sergilemektedirler.

Ulusal bir kurtuluş savaşı sonrasında kazanılmış bir hak düzeni olarak uluslararası hukuka uygun antlaşmalar ile resmen tanınmış olan bir devlet yapılanması ortadan kaldırılırken, açıktan bir düşmanlık ya da karışıklık sergilenmemekte, sanki eskiye dönülüyormuş ve eskisi çok daha iyi imiş gibi bir hava yaratılarak Türkiye Cumhuriyeti öncesinde merkezi coğrafyaya egemen olan bir büyük devlet olarak Osmanlı İmparatorluğu özlemi çeşitli yollardan dile getirilerek, bu doğrultuda planlı bir biçimde kamuoyu oluşturulmağa çalışılmaktadır. Özellikle küresel sermayenin güdümündeki basın ve medya organları, Atlantik emperyalizminin dünyanın merkezine egemen olabilmek üzere geliştirdiği Büyük Orta Doğu Projesi ile beraber Siyonizm'in üç yüz yıllık rüyası olan Orta Doğu'da bir Yahudi hegemonyası doğrultusunda, Büyük İsrail yapılanmasını yaratabilmek üzere çevreyi kandırma doğrultusunda, bir Yeni Osmanlılık ütopyası pişirilerek bölge devletlerinin önüne konulmaktadır. Sanki yeniden Osmanlı İmparatorluğu kurulacakmış gibi bir ortam yaratılarak, eski Osmanlı toprakları üzerinde imparatorluğun yıkılmasından sonra kurulmuş olan ulus devletlerin hepsi İsrail merkezli bir Osmanlı milletler topluluğu ya da tıpkı Britanya imparatorluğunun sonradan düzenlediği gibi bir Osmanlı devletleri topluluğu gibi yeni bir yapılanma devreye sokulmak istenmektedir. Bosna'dan Azerbaycan'a, Kırım'dan Habeşistan'a ve Fas'a kadar uzanan geniş topraklar üzerinde kurulu bulunan yirmiden fazla devlet İsrail merkezli yeni bir bölgesel birliğe doğru yönlendirilirken, bu ülkelerin uzun süren Osmanlı geçmişleri canlandırılarak ülke halkları ikna edilmeğe çalışılmakta, medya ve basın aracılığı ile sürekli Osmanlı dönemi ile ilgili yayınlar yapılarak, böylesine bir yeni siyasal oluşumun ortamı yaratılmağa çalışılmaktadır. Osmanlı hinterlandının bütününü ele geçirene kadar ve bu bölgelerde Kudüs 'ün başkent olacağı bir İsrail merkezli hegemonya düzeni kurulana kadar Yeni Osmanlılık macerasının zorlanarak sürdürüleceği anlaşılmaktadır.

Türk medyasında Kırım kökenli ve ABD'ye yakın bazı Karay asıllı tarihçilerin Yeni Osmanlı projesi doğrultusunda görevlendirildikleri

anlaşılmaktadır. ABD ile çok yakın ilişkiler içerisinde bulunan bu tarihçi kadronun içinden bazıları da İsrail ile sürekli ilişkiler içerisinde girerek, Yeni Osmanlıcılık akımının gelişimine katkıda bulunmağa çalışmaktadırlar. Müzecilik ile hiç ilgisi olmayan bir tarihçinin müze müdürlüğüne tayin edilmesi, bir medya kanalında her hafta düzenli olarak bir başka tarihçinin tarih programları düzenlemesi, üniversitelerde öğretim üyesi olarak çalışan diğer tarihçilerin de ABD'den kaynaklanan kampanyalar doğrultusunda zaman zaman ortaya çıkarak, böylesine bir projeye destek verecek doğrultuda yazılar yazması ya da televizyon programlarında konuşmaları ile Türkiye yeniden bir Osmanlı ortamına doğru sürüklenmektedir. Gazete ve dergilerde böylesine bir oluşumu destekleyen yazıların yayınlanmasıyla da sanki hemen yeni bir Osmanlı yapılanmasına geçilecekmiş gibi bir yeni ortam topluma empoze edilmektedir. ABD'ye yakın yayın yapan bazı televizyon kanalları ile gazeteler bütünüyle böylesine bir emperyal ya da Siyonist projeye angaje olmuşlar gibi bir hava estirilmektedir. Yüz yıl geride kalmış bir Osmanlı devletinin yeniden canlandırılmasının mümkün olamayacağı bilinmesine rağmen, eski Osmanlı ülkelerine egemen olabilme doğrultusunda Atlantik emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'inin Yeni Osmanlı projesini zorla gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar. Zorla güzellik olmayacağı bilinmesine karşılık gene de zorlama yöntemler ile Osmanlı hinterlandında hegemonya arayışı devam etmektedir.

Osmanlı Devletinin Selçuklu İmparatorluğu'nun çöküşünden sonra kurulabildiğini ve eski Roma ile Bizans İmparatorluklarının merkezi coğrafyadaki bölgelerinde etkili olabildiğini bugün için hatırlamak gerekmektedir. Yeni Selçuklu vizyonunu istemeyen ABD ve İsrail ikilisi Osmanlı imparatorluğunun Balkanlardaki topraklarından başlayarak, Kafkaslara ve Orta Doğu'ya kadar Rusya'ya ve Avrupa'nın emperyal devletlerine karşı egemen olmak istemektedirler. Osmanlı İmparatorluğunun Avrupa ve Rus egemenliğine karşı yüzyıllarca koruduğu bu topraklarda ABD ve İsrail ikilisi yeniden hegemonyayı ele geçirmek istedikleri için, Yeni Osmanlıcılık gibi bir uydurma teoriyi icat etmişler ve bazı kendilerine bağımlı tarihçiler aracılığı ile de bunu bir proje olarak Türkiye üzerinden eski Osmanlı hinterlandına yönlendirmişlerdir. Bugün Bosna'dan başlayarak bütün Balkan ülkelerinde, Kafkas devletlerinde ve Kuzey Afrika bölgelerinde Yeni Osmanlıcılık, ABD ve İsrail bağlantılı çeşitli organizasyonlar aracılığı

ile uygulamaya aktarılmaktadır. Tıpkı Türkiye’de olduğu gibi bütün eski Osmanlı ülkelerinde bazı tarihçiler ve basın mensupları böyle-sine Siyonist bir projenin hazırlayıcıları ve uygulayıcıları olarak öne çıkmaktadırlar. İslam ve Arap dünyası içerisinde yalnız kalan İsrail bir Yahudi devleti olarak varlığını koruyabilmek ve geleceğe dönük yaşamını sürdürebilmek üzere Yeni Osmanlılık vizyonunu bir kur-tuluş yolu olarak görmektedir. Osmanlı döneminde devlet yönetimi-nin farklı din mensuplarına göstermiş oldukları hoşgörüğü yeniden bölgede tesis ederek İslam dünyasının topluca tepki göstermesinden çekindiği için İsrail yeni Osmanlı vizyonu ile bölgede bir yumuşama sağlamak ve bu durumdan da yararlanarak kendi merkezli bir siyasal düzen oluşturmak istemektedir. Tıpkı Balkanlar’da Avrupa ve Rusya hegemonyasına karşı kullanıldığı gibi, Yeni Osmanlılık Orta Do-ğu’da İsrail için tehdit oluşturan bir Arap, Müslüman ya da Şii birlik-teliğine karşı bir yeni denge unsuru olarak düşünülmektedir.

Yıllarca gizli gizli geliştirilen Büyük Orta Doğu ve Büyük İsrail projeleri açığa çıkıp, bölge ülkeleri tarafından haklı bir tepki ile kar-şılaşınca, ABD ve İsrail ikilisi dünyanın önde gelen emperyal güç-leri olarak yarım kalan bu projelerinin tamamlanabilmesi doğrul-tusunda Yeni Osmanlılık projesini öne çıkarmışlardır. NATO’yu Orta Doğu’ya getirmek, eski Osmanlı ülkeleri üzerinde askeri baskı düzeni kurarak bunları bir bütün olarak İsrail merkezli bir bölgesel federasyon, ya da konfederasyona bağlayabilmek üzere de Yeni Os-manlı yapılanmasına giden sürecin önü açılmak istenmiştir. Özel-likle körfez savaşı ve Irak işgali gibi bölge dengelerini doğrudan sar-san büyük olaylardan yararlanılarak, komşu ülkelerin İsrail’e karşı ortak tepkilerini önleyebilmek doğrultusunda Yeni Osmanlılık bir akım olarak Türkiye üzerinden bütün Osmanlı hinterlandına yayıl-mağa çalışılmıştır. Bu doğrultuda bütün eski Osmanlı ülkelerinde o dönemden kalma Osmanlı eserleri öne çıkarılarak, bölgedeki Os-manlı eserleri ve kültürü üzerinden, İsrail’i rahatlatacak bir yeni Os-manlılık bölgede egemen kılınmak istenmiştir. Osmanlı mimarisini yansıtan tüm tarihi eserler, camiler ve benzeri yapıların hepsi yeni-den restore edilerek gündeme getirilmiş ve bu gibi eserler üzerinden bir yeni Osmanlılık merkezi coğrafyada egemen kılınmak istenmiş-tir. Osmanlı ordularının ele geçirdiği her ülkede, bugüne kalan tarihi eserler, yeni Osmanlılık akımının bölge ülkelerine doğru yayılma-sında birer köprü olarak kullanılmıştır. Bosna’daki İslam eserleri ile

Balkanlar'daki Osmanlı eserleri bir araya gelince, buralarda yeni bir Osmanlılık havası planlı olarak estirilmiştir. Başta Türkler olmak üzere bütün eski Osmanlı ahalisinin yaşadığı bölgelerdeki halk toplulukları, Yeni Osmanlılık doğrultusunda kandırılarak ABD ve İsrail'in merkezi coğrafyaya egemen olma planları doğrultusunda yönlendirilmişlerdir.

Osmanlı sözcüğünün yarattığı tarihsel heyecan iyi kullanılarak, başta Türkiye olmak üzere bütün eski Osmanlı ülkelerinin bugünün koşullarında sahip oldukları siyasal yapılar bozulmak istenmiştir. Balkan ülkelerindeki Hıristiyan ahaliye karşı Müslüman topluluklardan yana bir tavır takınılmış, Avrupa uygarlığının eseri olan ulus devlet yapıları geride bırakılmağa çalışılmıştır. Bölgesel hegemonya peşinde koşan Atlantik emperyalizmi ile beraber İsrail Siyonizm'inin ulus devletleri tasfiye ederken bölgedeki Müslüman nüfustan yararlanarak eskisi gibi bir Osmanlı havası estirmeğe çaba gösterdikleri görülmüştür. Bütün bölge ülkelerine Osmanlı dönemindeki gibi bir ortak yönetim vaat eden Yeni Osmanlılık, Osmanlı egemenliğinin geçerli olduğu dönemdeki gibi İslami görünümlü bir hoşgörü düzeni getirmek istemişlerdir. Osmanlının büyüklüğü, dillere destan hoşgörüsü, adaletli yönetimi ballandırılarak anlatılırken, o dönemlere dönük bir özlem ve arayış tırmandırılarak etkili bir biçimde dönüşümün hareket noktası olması için çalışılmıştır. Dünyanın merkezi coğrafyasında sürekli olarak savaşmak zorunda kalan Osmanlı imparatorluğu bir barış ve adalet düzeni olarak, bütün bölge ülkelerine yeniden kabul ettirilmeğe çalışılmıştır. Merkezi alanda Osmanlı benzeri bir büyük gücün olmamasından kaynaklanan sorunların giderilebilmesi için tüm Osmanlı ülkelerinin bölgesel bir güç oluşturacak derecede yakınlaşmasına ve zaman içerisinde var olan sorunların aşılacak gene eskisi gibi bir büyük birlikteliğin çatısı altında bir araya gelmesine dikkat edilmiştir. Osmanlıya karşı isyan eden, birbiri ardı sıra ayaklanarak bağımsız devlet oluşturma kavgası veren eski Osmanlı ülkelerine, yeniden Osmanlı dönemini anımsatmak ve böylece bir bölgesel birlikteliği oluşturmak doğrultusunda çeşitli dinamikler dış baskı ve desteklerle yönlendirilmiştir. ABD'nin uzaktan ve dışarıdan, İsrail'in ise bölgenin tam merkezinden etki yaratmasıyla, Yeni Osmanlılık bir bölgesel arayış olarak gündeme gelmiştir.

Osmanlı dönemine geri gidişi ana tema olarak ele alan Yeni Osmanlılık aslında, var olan Osmanlı sonrası dönemin reddini de

beraberinde getirmiştir. Bu açıdan bakıldığında, Atatürk Cumhuriyeti'nin sahip olduğu ulusal ve üniter yapının tümüyle geride bırakılmak istendiği, bölgedeki yeni oluşumların ise alt kimlikçilik doğrultusunda öne çıkarılmaya çalışıldığı görülmüştür. ABD destekli ve İsrail merkezli bölgesel federasyon arayışı Siyonizm'in çabaları ile yükseltilirken, imparatorluk sonrasında kendi ulus devletlerini kurmuş olan bölge halklarının sahip oldukları siyasal düzenler doğrudan zorlanmaya başlanmıştır. Bölgedeki Müslüman nüfus çoğunluğu doğrultusunda bir Osmanlı arayışı öne çıkarılırken, Yahudilerin ve Hristiyanların da gene eskisi gibi varlıklarını eski imparatorluk topraklarında sürdürebilmeleri için çok kültürcülük ya da etnik kimliklerin bir arada yaşayabildiği bir küresel demokrasi anlayışı egemen kılınarak ulusal toplum yapıları aşılacak istenmiş ve böylece üniter devlet yapıları da zorlanarak tıpkı Yugoslavya modelinde olduğu gibi bir dağılma sürecine bütün bölge devletleri mahkûm edilmeğe çalışılmıştır. Birinci dünya savaşı sonrası koşullarda Sovyetler Birliği desteği ile Balkanlar'da oluşturulan bu federasyon devleti, emperyal güçler tarafından ileri demokrasi görünümlü bir küresel demokrasi arayışına doğru yönlendirildiği aşamada hem bir iç savaşa hem de hızlı bir dağılma aşamasına sürüklenerek ciddi bir felaketin yaşanılmasına sahne olmuştur. Yugoslavya sonrasında, bu coğrafyadaki etnik kimlikler kışkırtılarak Irak, Türkiye, Suriye ve İran gibi bölge ülkelerinin hızla iç çatışmalara sürüklenmesi istenmiş ve böylesine bir sıcak çatışma ortamı sonrasında bu büyük bölge devletlerinin tıpkı İsrail gibi küçük eyalet devletçiklerine bölünmesine çalışılmıştır.

Kendisi bölgenin en küçük devleti olması nedeniyle, kendisini çevreleyen büyük devletleri ele geçirme ya da işgal etme şansı bulunmayan İsrail, kurulduğundan bu yana içinde bulunduğu işgal eylemini sürekli tırmandırarak, Orta Doğu bölgesini bir anlamda sürekli savaşa mahkûm etmiştir. Filistin sorunu bu yüzden çözümsüzlüğe mahkûm edilirken, buna benzer sorunlar Lübnan, Irak ve Mısır gibi ülkelerin toprakları üzerinde de yaratılmağa çalışılmış. ABD destekli İsrail ordusunun işgal ettiği bölgelerde eyaletleşme desteklenirken, bu bölgelerin merkezden koparak tıpkı İsrail gibi küçük devletlere dönüşebilmesi sağlanmak istenmiştir. Siyonist yayınlarda Büyük İsrail projesi anlatılırken, bu küçük bölge devletin tıpkı Balkan yarımadasında Osmanlı imparatorluğunu ortadan kaldıran Balkanizasyon sürecini bölgeye getirmeğe çalıştığı, Orta Doğu'da İsrail merkezli bir

yapılanma için bütün komşu büyük devletlerin tıpkı Balkanlarda olduğu gibi Balkanizasyon işlemi doğrultusunda, böl ve yönet anlayışına uygun bir doğrultuda sömürgeleştirileceği anlaşılmıştır. İsrail Siyonizm'i merkezi coğrafyaya tam olarak egemen olabilme doğrultusunda etnik kimlikler, kabile ve kavimler üzerinden olduğu gibi aynı zamanda dinsel cemaatler aracılığı ile gene parçalayarak kontrol altına alma çabalarını sürdürürken, Yeni Osmanlıcılık görünümlü bir bölgeselcilik vizyonu ile bölge ülkelerine yönlendirilen dağılma tehditleri gözlerden kaçırılmak ve perdelenmek istenmiştir. Parçalanarak bir bölgeselleşmeye eski Osmanlı ülkeleri zorlanırken, Yeni Osmanlıcılık görünümlü bölgesel entegrasyon, İsrail üzerinden tüm Osmanlı hinterlandına gerçek bölücülük ve parçalama amaçlarını perdelemek üzere bir kampanya ile geçerli kılınmağa çalışılmıştır. Bölgedeki büsbütün etnik topluluklar ile beraber dinsel cemaatlerin Atlantik ötesinden ve İsrail üzerinden ele alınarak geniş destek görmeleri, Yeni Osmanlı görünümlü parçalama ve dağıtma operasyonunun açık bir göstergesi olarak öne çıkmıştır.

Türkiye'de bütün Atatürk ve cumhuriyet düşmanları, Yeni Osmanlıcılık akımına kendilerini kaptırırken, Yeni Osmanlı görünümlü dağıtma operasyonları için Atlantik ötesinden hazırlanan plan ve projeler için ayrılan fonlardan yararlanabilmek üzere bütün etnik ve dinsel cemaatler sıraya girmişlerdir. Bu grupların yayın organlarında parayı aldıkları merkezlerin istekleri doğrultusunda Osmanlı dönemi ve hikâyeleri fazlasıyla işlenirken, dolaylı olarak Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti kötülenmeğe çalışılmıştır. Türk devletinin ulusal yapılanması, üniter siyasal düzeni etnik ve dinsel cemaatler için bir hapisane olarak gösterilmiş, ulus devleti savunmanın bir aptallık olduğu neo-liberal yazarlar tarafından kaleme alınmıştır. Ulus devleti bir ahmaklar evi olarak ilan eden Ermeni asıllı liberal bir yazar, Büyük Ermenistan ardında koşarken kendi etnik kimliğinin ulus devletini güçlendirmeğe çalışmış ama Türk ulus devletini kötülemek için Türkiye'de yayınlanan bir gazetede açıkça Türk ulus devletini bir ahmaklar evi olarak suçlamaktan çekinmemiştir. Böylesine bir çifte standarda sahip olan küreselci güçler, Osmanlı sonrasındaki ulus devletlerin parçalanmasına çalışırken, Kürdistan ve Ermenistan üzerinden yeni büyük ulus devletleri batı emperyalizmi ve Siyonizm ile işbirlikçi bir çizgide açıktan savunabilmişlerdir. Ermenistan, Yunanistan ya da İsrail basınında hiçbir Türk asıllı yazara yer

verilmezken, Türk basınında köşe sahibi kılınan Ermeni, Rum ve Yahudi asıllı yazarlar açıkça eski Osmanlı döneminin gayrimüslim unsurları olarak Yeni Osmanlı vizyonunun sesi olmuşlar, bölgedeki var olan ulus devletleri etnik ve dinsel cemaatler ile dağılmağa mahkûm ederlerken, kendi ulus devletlerinin şampiyonluğunu Türk basınının önde gelen yayın organlarında serbestçe yapabilmişlerdir. Özellikle Türk toplumunun cehaletinden yararlanmak isteyen bu gayrimüslim yazarlar, Türk devletini bir ahmaklar evi olarak ilan ederlerken, Türkleri de açıkça bir aptal millet olarak ilan edebilmişlerdir. Olayları izleyen ve belirli bir bilgi birikimine sahip olan Türk toplumunun bilinçli kesimleri ise bu durumu protesto etme noktasında geldiklerinde, açıkça liberal kesimler tarafından faşistlikle suçlanmak durumunda kalmışlardır. Yeni Osmanlı vizyonu ile Büyük Ermenistan, Büyük İsrail, Büyük Kürdistan, Büyük Yunanistan peşinde koşanlar, bu durumun tamamen aksine küçük Türkiye, küçük Irak, küçük İran ve küçük Suriye yapılanmalarını gündeme getirecek çifte standartlı bir yaklaşımdan geri durmamışlardır. Bölgenin dört Müslüman ülkesi paramparça edilmeğe çalışılırken, gayrimüslim küçük devletçiklerin büyütülmesi gene Yeni Osmanlı vizyonu çerçevesinde kolaylaştırılmağa çalışılmıştır. Türkler, Araplar, Acemler ve Müslümanlar için bölünme ve dağılma işlemleri Yeni Osmanlılık kisvesi altında yürütülürken, bölgenin gayrimüslim üç küçük ülkesinin batı destekli büyütülmesinin önü açılmağa çalışılmıştır.

Ermeniler, Rumlar ve Yahudiler batı destekli böylesine bir plan çerçevesinde bölgede daha etkili kılınmak istenirken Türkler ile beraber Araplar ve Acemler de diğer bütün Müslüman toplumlar ile beraber açıkça aptal yerine konulmuşlardır. Türkiye’de Atatürk düşmanlığını soğuk savaş döneminde sadece aşırı İslamcılar yaparken, küreselleşme döneminde Ermeniler, Rumlar ve Yahudiler de ciddi bir Atatürk düşmanlığı sergilemişler ve böylece, Türklerin ulusal kurtuluş savaşı sonrasında elde ettikleri siyasal ve hukuksal kazanımları ortadan kaldırılmak istenmiştir. Ulus devlete karşı kampanya yürüten gayrimüslimler, Türklerin ulus devletini ahmaklar düzeni olarak ilan ederlerken, bölgedeki üç küçük gayrimüslim ulus devleti büyütmeğe çalışarak açıkça kendileri ile ters düşmüşler ve bir anlamda kendileri de ahmaklar düzeni ilan ettikleri ulus devlet savunuculuğunu yapabilmişlerdir. Ulus devletin bittiğini açığa savunan liberal ve dinci kesimler, Türkiye’nin güneydoğusunda yeni bir ulus devleti savunarak

gene kendileriyle ters düşmekten kurtulamamışlar, kendileri için istediklerini Türk ulusu için istemeyerek ciddi anlamda çelişkilerden bir türlü kurtulamamışlardır. Türk ulusunu aptal yerine koyanlar bir anlamda kendi aptallıklarını da sergileyebilmişlerdir. Yeni Osmanlıcılık masalları da bu tür çelişkileri örtememiş, Türkiye Cumhuriyeti açıkça ulusal kuruluş savaşının rövanşı ile karşı karşıya kaldığını biraz geçte olsa anlayabilmiştir. Selçuklu İmparatorluğunun kuruluşu ile başlayan merkezi coğrafyadaki Türk hegemonyasının getirdiği bin yıllık devlet geleneği ve birikimi, Türklere karşı oynanmakta olan bütün oyunları görece ve gereken önlemleri alabilecek derecede güçlü olduğu için, liberal görünümlü bölücülük ile dinci görünümlü işbirlikçilik bir sonuç vermemiş, aksine ters teperek Türk toplumu içerisinde ciddi anlamda bir karşıt duygunun doğmasına neden olmuştur. Çok kültürcülük ya da Postmodernizm gibi akıl ve düşünce karışıklığına neden olan yeni moda akımlar bile, Türk toplumunun bilinç düzeyini bozamamıştır. Osmanlının gayrimüslim unsurlarının, Osmanlı İmparatorluğunun asıl varisi olan Türkiye cumhuriyetinin ortadan kaldırılması doğrultusunda dış destekli olarak kullanılmışlar ama bu tür girişimler de sonuçsuz kalmıştır.

Yeni Osmanlıcılık, bugünün koşullarında Amerika Birleşik Devletleri gibi bir büyük süper gücü yönlendiren Siyonist lobilerin, Büyük İsrail'i yaratabilmek üzere kullandığı bir siyasal manevradır. Öncelikle ve özellikle cumhuriyet Türkiye'sini tehdit etmektedir. İmparatorluk sonrası Türklerin büyük özveriler ile kurdukları cumhuriyet rejimini, ulus devleti ve üniter siyasal düzen Atatürk düşmanlığı yaparak bütünüyle ortadan kaldırmayı hedefleyen Yeni Osmanlıcılık, Türkiye Cumhuriyeti için en büyük tehditlerden birisidir. İsrail, Ermenistan ve Yunanistan büyütülmeğe çalışılırken ve bölgenin dört büyük Müslüman devletini parçalayacak bir büyük Kürdistan ortaya çıkarılmağa çalışılırken, Yeni Osmanlıcılık masalları ile Türk toplumunu uyutmak ya da Türkiye kamuoyunu saptırmak mümkün değildir. Soğuk savaş sonrasında birbirini izleyen sıcak olaylar ve gelişmeler Yeni Osmanlıcılık senaryosunun ne anlama geldiğini ortaya koyacak kadar açıktır. Atatürk ve Cumhuriyet düşmanlığını artık Yeni Osmanlıcılık maskesi arkasına saklanarak yapmak mümkün olamayacaktır. Emperyal ve Siyonist bir proje olduğu iyice açığa çıkan Yeni Osmanlıcılık masalları ile Türkiye Cumhuriyeti artık zaman kaybetmeyi bir yana bırakarak, Büyük Atatürk'ün emperyalist

saldırılarına karşı gündeme getirdiği Balkan ve Sadabat Paktları doğrultusunda bir büyük Merkezi Devletler Birliği projesini, tıpkı Avrupa Birliği benzeri bir doğrultuda düşünebilmeli ve böylesine büyük bir proje ile orta alandaki otorite boşluğunun doldurulabilmesini bir an önce dünya dengelerinden yararlanarak başarabilmelidir. Yeni Osmanlıcılık ile Türkiye geriye gidemez ama yeni Türkiyecilik ile Türkiye Cumhuriyeti hem bölgesinin merkezi olur, hem de Avrasya kıtasının bağımsız yapılanmasına öncülük ederek dünya barışına ciddi anlamda katkıda bulunabilir.

5. Bakü, İstanbul Ve Kudüs'ün Alternatifidir

Son yıllarda; batılı gizli servislerin Orta Doğu ülkelerinde başlattığı karışıklık ortamı, Büyük Orta Doğu projesinin ikinci aşaması olarak öne çıkmıştır. Her geçen gün daha da ilerleyerek devam eden bu süreç, bütün Arap ülkelerini hedef almış, Kuzey Afrika ülkeleri üzerinden başlatılmış olan isyan ve ayaklanma olayları, “Arap baharı” görünümü altında önce bütün Arap ülkelerine daha sonra da tüm İslam dünyasına doğru dayatıldığı anlaşılmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Amerika Birleşik Devletlerinin merkezi coğrafyaya gelişi, ABD desteği ile İsrail devletinin kuruluşu sonrasında başlatılan Orta Doğu’nun yeniden yapılandırılması sürecinde, Büyük Orta Doğu projesi üzerinden Büyük İsrail yapılanmasına geçerken, Arap baharı görünümünde bölgedeki hanedan ve diktatörlükler sarsılmağa başlamıştır. Gene batı destekli olarak kurulmuş olan Baas rejimleri kaydırılmağa çalışılmıştır. Tunus, Mısır ve Libya’da rejim değişiklikleri gerçekleştirildikten sonra, Arap baharı rüzgârları yavaş yavaş Orta Doğu üzerinden Kafkasya bölgesine doğru iteklenmektedir. Batılı gizli servislerin organize ettiği Arap baharı ayaklanmalarının, Suriye ve Kuzey Irak üzerinden İran ve Azerbaycan’a doğru da kaydırılmağa çalışılması, batı emperyalizmi ve İsrail Siyonizm’inin ana hedefi olarak Hazar havzasını seçtiği ve olayları bu bölgeye doğru tırmandırarak, İran’ın karşı cepheye sürükleneyeceği bir savaş ortamının yaratılmak istendiğini göstermektedir. Böylece, Tunus’ta kışkırtmalarla başlatılan sıcak olayların sonunda İran ve Rusya sınırlarına doğru taşınmağa çalışıldığı ortaya çıkmaktadır. Eski Osmanlı coğrafyası denilen Kuzey Afrika ve Orta Doğu’da başlatılan karışıklıkların yeni

aşamada Kafkasya üzerinden bir Hazar harekâtının gündemde olduğunu göstermektedir.

Amerika Birleşik Devletlerinin ana hedefinin; Birinci Dünya savaşı sırasında İngiltere, Fransa ve Almanya gibi Avrupalı emperyal devletlerin ele geçiremediği Hazar bölgesini tam olarak teslim almak ve Rusya ile İran'ın bu bölgedeki egemenliğine son vermek olduğu görülmektedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkıldığı aşamada, İngiltere'nin Irak üzerinden, Fransa'nın da Suriye üzerinden, İtalya'nın Antalya üzerinden Kafkasya'ya yönelmeleri ve tam bu aşamada Almanya'nın baskılarıyla Osmanlı devletinin son ordusunun Azerbaycan'a gönderilmesi, dünya egemenliği için Avrupalı emperyal güçlerin birbirleriyle çekiştiğinin en açık göstergesidir. Dört büyük Avrupa ülkesi Hazar'da son bir hesaplaşmaya hazırlanırken, New York merkezli dünya kapitalist devleti, Rusya'da Sovyet devrimini organize ederek bu son hesaplaşmayı önlemiştir. İşçi sınıfının olmadığı bir kırsal alan ülkesi olan Rusya'da yoksul köylülük yaşamını zorluklar ile sürdürmeğe çalışırken, dışarıdan gelen Yahudilerin örgütlediği Bolşevik hareketi elli kişilik kadrosu ile kapitalizme karşı komünist devrimi Rus topraklarında gerçekleştirmiştir. Bolşeviklerin Rusya'yı ele geçirmesine sağlayan maddi desteği New York borsası üzerinden dünya devleti merkezi göndermiş, iki yüz elli bin dolar Troçki'ye verilerek bir gemi ile Sovyet devriminin öncüsü New York'tan bir gemi ile Petersburg'a gönderilmiştir. New York borsasından gönderilen para ile kurulan kızıl ordu Moskova'da kurulur kurulmaz, daha Rusya'nın bütününe ele geçirmeden hemen Azerbaycan'a giderek, Bakü'de Osmanlılara Almanya tarafından kurdurulmuş olan Azerbaycan devletini ele geçirmiştir. Bir anlamda, Avrupalı emperyal devletler dünya hegemonyası için Hazar bölgesini ele geçirme kavgasını sürdürürlerken, kapitalist dünya devleti komünist ihtilali Rusya'da Musevilerin oluşturduğu Bolşevik hareketi üzerinden örgütleyerek bunun önüne geçmiştir. Rusya merkezli olarak kızıl ordu sayesinde bütün Avrasya ve Kuzey Asya bölgelerinde yayılarak örgütlenen sosyalist imparatorluk, Hazar bölgesine sahip çıkarak bu merkezi coğrafyadaki dünya kalesini Avrupalı emperyal devletlerin ele geçirmelerini önlemiştir.

1917 ihtilali ile gerçekleşen Rus Devrimi 1990 yılındaki dağılma aşamasına kadar sürmüş ve yirminci yüzyılın başlarından sonuna kadar Hazar bölgesinin kesin bir Sovyet hegemonyası altında kalması sağlanmıştır. Batum'dan başlayarak Nahcivan'a kadar uzanan

Türkiye'nin Kafkasya sınırları, dış dünyaya karşı kapalı bir devlet modeli oluşturan Sovyet rejiminin demir perdesi olarak ilan edilmiştir. Türkiye Cumhuriyetinde milyonlarca Gürcü, Azeri, Abhaz, Çerkez ve Çeçen asıllı Türk vatandaşı yaşamasına rağmen, Kafkas halklarının ata yurtları ve Kafkasya'daki akrabaları ile ilişkileri Demirperde uygulaması ile kesilmiştir. Soğuk savaş döneminin özel koşullarında oluşturulan Sovyet rejiminin bir açık hava hapishanesine dönüşmesi, Demirperde aracılığı ile sağlanmıştır. Asya ve Avrasya halkları komünist bir diktatörlüğün baskıları altında can çekişirken, batı bloğunda Sovyet korkusu ile ABD'nin hegemonyası altında yeni bir yapılanmaya gidilmiş ve böylece Avrupa devletleri bağımsız emperyal güç merkezleri olmaktan çıkarak, ABD üzerinden New York'taki kapitalist dünya devletinin kontrolü altına girmiştir. Birinci Dünya Savaşıyla beraber başlayan batılı ülkelerin merkezi coğrafyayı ele geçirme girişimlerinde Azerbaycan kilit ülke konumuna gelmiş, Osmanlı'yı dağıtan batılı işgal güçleri Azerbaycan üzerinden Kafkasya'ya yöneldikleri aşamada, imparatorluğu elinden kaçırın Anadolu Türkleri adına Enver Paşa'nın kardeşi, Bakü 'de bir Türk devleti olarak Azerbaycan Cumhuriyetini oluşturmuştur. Bu aşamada, İstanbul Hristiyan ülkelerin işgali altına girerken, Bakü Avrasya Türk dünyasının yeni merkezi olarak öne çıkmıştır. Nuri Paşa'nın Almanya destekli bir Azeri devletini Bakü'de kurmasının nedeni İngiltere, Fransa, İtalya ve Yunanistan'ın önünü kesmek ve İstanbul'un çöktüğü ve teslim olduğu aşamada Bakü'yü Türk dünyasının merkezi yapmaktır.

Osmanlı İmparatorluğu'nu kurtarmak üzere Balkanlar'da ortaya çıkan İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin daha sonraki aşamada partileşerek Osmanlı devletinde iktidara gelmesi sonrasında merkezi coğrafyadaki batı Türk imparatorluğu çökmüş ve teslim olmuştur. Sevr Antlaşması'yla bütün Osmanlı topraklarını Balkanizasyon sürecine mahkûm etmek isteyen "Büyük Britanya" adı altındaki imparatorluk, Türkleri Anadolu'dan kovmak üzere Sevr Haritasını gayrimüslim unsurlar üzerinden eski Osmanlı topraklarında gerçekleştirmeğe çalışmıştır. Dönemin hükümetinin başı olan Enver Paşa'nın Azerbaycan üzerinden oluşturulacak yüz bin kişilik yeni bir Türk ordusu ile Anadolu ve Trakya'yı yeniden ele geçirmeyi düşünmüş ve Alman desteği ile İstanbul'un işgali üzerine Bakü'de yeni bir Türk devletinin oluşturulmasını sağlamıştır. Merkezi coğrafya'da Türk hâkimiyetinin sembolü olan İstanbul'u, İngiliz donanması işgal ederken, merkezi Türk

hegemonyasının çekirdeğini oluşturacak yepyeni bir başlangıç, Azerbaycan devletinin kuruluşu ve Bakü'nün yeni başkent olarak Türklüğün merkezi ilan edilmesiyle başlatılıyordu. Kendi aralarında Hazar'ı paylaşma kavgasına sürüklenmiş olan Avrupa devletleri böylesine alternatif bir gelişmeyi kavramakta zorlanırken, New York borsası üzerinden Sovyet Devrimini destekleyen kapitalist dünya devleti kızıl orduyu Azerbaycan'a göndererek, bu yeni Türk yapılanmasını ve Bakü'nün İstanbul'un alternatifi olarak Türk dünyası için yeni merkez olmasını önlemiştir. Bolşevik örgütlenme ile Sovyet devrimini kontrol altına alan ve yeni dünya düzeninin oluşturulması aşamasında yönlendirerek Avrupa hegemonyası dönemine son verdiren Atlantik merkezli Siyonist ve kapitalist dünya devleti, Osmanlı sonrasında merkezi alan ve doğu bölgelerinin geleceğini belirlemek üzere düzenlediği uluslar arası kongreyi Bakü'de yaptırmıştır. Böylece İstanbul sonrasında yeni Türk merkezi olarak öne çıkan Bakü, Sovyetler Birliğinin kızıl orduları ile ele geçirilirken, 1 Eylül 1920 günü başlayarak bir hafta süren uluslararası Bakü konferansı ile bu kez bölgesel merkez olarak öne çıkarılıyordu.

Bakü'de yapılan uluslararası toplantının adı Doğu Halkları Kurultayı olarak ilan edilmiştir. Böylece, Osmanlı ve Rus imparatorluklarının çökertildiği Birinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'nın doğusunda kalan bütün ülkelerin ve halkların geleceği bu konferans'ta ele alınarak tartışılmıştır. Batı Türk İmparatorluğu batılı emperyalistler tarafından çökertilirken, doğu bölgesinin Türkleri ile batılı Türklerin buluşma yeri olarak öne çıkan Bakü kenti, Sovyet Birliği'nin sosyalist yönetimi aracılığı ile düzenlenen Doğu Halkları Kurultayı üzerinden Sosyalist sistemin içine alınmıştır. Bağımsız Türk Cumhuriyeti olarak kurulmuş olan Azerbaycan Devleti, SSCB'ye bağlı bir Sovyet cumhuriyetine dönüştürülerek, Moskova'nın denetimine alınmış ve Türk dünyası ile ilişkileri kesilmiştir. Bunun üzerine Anadolu'daki Ön Asya Türkleri ile Orta Asya'daki çeşitli Türk toplulukları ile Bakü'nün bağlantıları kesilerek, İstanbul'un alternatifi olarak öne çıkan Bakü kentinin Türk dünyasının merkezi olma durumu ortadan kaldırılmıştır. Hazar bölgesinin gerçek merkezi konumu ile hem Orta Asya'ya hem de Ön Asya'ya açılan köprü konumu ile, Avrasya kıtasının Türk ağırlıklı yeni yapılanmasında bölge merkezi olabilecek Bakü'nün bu önemli Türk dünyası merkezli jeopolitik konumu okyanus ötesindeki kapitalist dünya devleti tarafından, uluslar arası

bir sistem olarak Sovyetler Birliği üzerinden değiştirilmeğe çalışılmıştır. Batı Türk imparatorluğunun bittiği aşamada doğu Türkleri ile bütünleşerek Ön Asya'daki Türk hegemonyasını yeniden canlandırmak isteyen Enver Paşa hem Bakü kurultayında ilgi görmemiş, hem de kurultay sonrasında orta Asya'da sürdürülen çatışmalar sırasında Sovyet kızıl orduları tarafından Tacikistan topraklarında öldürülmüştür. Makedonya'dan Orta Asya'ya yönelen bir İttihat Terakki serüveninin önü böylece kesilerek, Bakü'nün merkezinde yer alacağı bir doğu ve batı Türk topluluklarının bir araya gelerek, büyük bir Avrasya Birliği oluşturmaları önlenmiştir. Sovyetler Birliği Kafkasya'da Demirperde çizgisi çekerek doğu ve batı Türkeri'nin Bakü merkezli yeni bir imparatorluk ya da bölgesel devlet çatısı altında bir araya gelmelerine ve yeni bir Türk imparatorluğu yapısına izin vermemiştir. Bu yüzden, Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti haline gelirken, Ön Asya Türkleri de Misakı Milli sınırlarına hapsedilerek Anadolu yarımadası üzerinde yaşamağa mahkûm kılınmışlardır.

Hazar Denizi'nin güneybatı kıyısında yer alan Bakü, jeopolitik konumu itibarıyla Hazar bölgesinin merkezi durumundadır. Kafkasya ve Orta Asya nüfusunun büyük çoğunluğunun Türk asıllı olması nedeniyle de Bakü bölge halklarının merkezi kenti konumundadır. Hazar denizinin içine doğru kıvrılan bir liman konumuna sahip olan bu kent aynı zamanda İran ile Rusya arasındaki Hazar trafiğinin de merkezi durumundadır. Hazar havzasında sonradan bulunan petrol rezervleri Bakü'yü petrol dünyasının da yeni merkezi yapmıştır. Petrol alanlarını işgal etmeyi bir yeni politika haline getiren İngilizler, bir ara Birinci Dünya savaşı sırasında Bakü'ye gelmelerine rağmen, bu kentte uzun süre kalamamışlar, kızıl ordunun hemen güneye inmesi üzerine, tıpkı Osmanlı Türk ordusunun geri çekilmesi gibi İngiliz askerleri de Bakü'yü terk ederek, Mezopotamya bölgesine geri çekilmek zorunda kalmışlardır. Rusya, Sovyetler Birliği döneminde Bakü ve civarındaki petrole el koyarak, tıpkı Batum petrollerinde yaptığı gibi, kendi çıkarı için kullanmış ve bu büyük zenginlikten Azerbaycan Türkleri'ne herhangi bir pay vermemiştir. Rusya sosyalist rejime dayanarak oluşturduğu Sovyetler Birliği çatısı altındaki bütün ülkeleri yeni sömürgeler durumuna düşürürken, Türk dünyasını mutlak bir baskı altına alıyor, Azerbaycan'ı sömürgeleştirirken, Bakü'yü de kendi kontrolü altına alarak, Türk dünyasının yeni merkezi olmasına izin vermiyordu. Tarihin dönemeç noktasında İstanbul'un alternatifi

olarak öne çıkan Bakü, Moskova'nın gölgesi altında kalınca, kendinden beklenen jeopolitik silkelenişi ve çıkışı yapamıyordu. Sovyetler Birliği, Avrupa ülkelerinin Hazar bölgesine girişini önlediği gibi, Türk dünyasının da Hazar merkezli ve Bakü başkentli bir yeni yapılanmada bir araya gelmesinin önüne geçiyordu.

Sovyetler Birliği'nin yirmi birinci yüzyıla girerken dağılması ve geçici bir siyasal yapılanma olarak geride kalması üzerine, Amerika Birleşik Devletleri, bu kez bir provokasyon sayesinde çıkartılan körfez savaşını bahane ederek merkezi bölgeye geliyor ve bir daha çıkmamak üzere Orta Doğu'ya yerleşiyordu. Aslında, İkinci Dünya savaşı sonrasında bölgeye gelerek İsrail'i kurduran ABD, Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine ortaya çıkan otorite boşluğu alanını doldurmak üzere NATO üsleri aracılığı ile Türkiye'ye yerleşerek, Ön Asya'daki Türk devletinin bağımsız bir Avrasya politikası izlemesine izin vermiyor ve İsrail'i korumak ile petrol alanlarını ele geçirme doğrultusunda Büyük Orta Doğu projesini devreye sokuyordu. Sovyetler Birliği yapılanmasını geçici bir rejim olarak desteklediği anlaşılan, New York'taki kapitalist dünya devleti, küresel sermaye olarak dünyanın merkezini ele geçirmeğe yöneldiği bir aşamada, küçük Asya denilen Anadolu üzerindeki Türk devletinin varlığını hiçe sayarak, İstanbul'u hedef alıyordu. Avrasya denilen dünyanın merkezi alanına batıdan gelen yeni emperyal saldırının merkezi olarak İstanbul seçilirken, böylesine bir amacın gizlenmesi doğrultusunda İstanbul yeni ticaret merkezi olarak açıklanıyordu. Özellikle, Türkiye'deki bankaların ve sermaye şirketlerinin bütünüyle gayrimüslimlerin eline geçmesi üzerine, bu yeni zenginler yirminci yüzyılın son çeyreğinde İstanbul'da toplanarak Anadolu'dan ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin başkenti olan Ankara'dan koparak dünyaya açılmışlar ve batılı ekonomik forumlarda kendi şirketleri adına hareket ederek, çok uluslu ortaklıklara girmişlerdir. Böylece servetlerini elde ettikleri Türk yurduna, teşvik ve destekleriyle büyüdükleri Türk devletine sırtlarını dönerek ihanet etmişlerdir. Böylesine bir ihanetin karşılığında, Türkiye'de milli sermaye kalmamış ve cumhuriyetin yarattığı ulusal burjuvazi büyük sermayenin işbirlikçiliği nedeniyle tasfiye olmuştur. İstanbul'da toplanan gayrimüslimler Türkiye'den kopunca batının Hristiyan dünyası ile bütünleşme sürecine girmişler, Fener Rum patrikhanesinin merkezinde yer aldığı Yeni Bizans projesi doğrultusunda, tıpkı Osmanlı imparatorluğuna yaptıkları gibi Türkiye

Cumhuriyetini de geride bırakarak, Fener Patriğinin önderliğinde bir Yeni Bizans imparatorluğuna doğru yönelmişlerdir. Türk halkının tepkilerini önlemek üzere Yeni Osmanlı kavramı öne çıkarılmış, yeni Bizans'a gidilirken yeni Osmanlı ile Türk ve Müslüman kitlelerin gözleri boyanmağa çalışılmıştır.

Dünya kapitalist devleti, Sovyetler Birliği sonrasında dünyayı artık okyanus ötesinde yönetemediği için İstanbul'a gelirken, hem küresel şirketlerin merkezlerini hem de kapitalist dünya devletinin önemli kuruluşlarını eski Bizans'ın merkezine taşımayı uygun görmüşler ve bu doğrultuda, iki binli yıllarda sürekli olarak onların hala Konstantinopolis dedikleri bu büyük dünya kentine yerleşmeğe başlamışlardır. Küresel sermaye ile beraber dünyanın en büyük zenginleri, patronlar olarak Boğaz'ın iki kıyısına gelerek yerleşirlerken, bu büyük kentin yeniden yapılandırılmağa doğru zorlandığı görülmüştür. Her geçen yeni toplu konutlar yerli ve yabancı zenginler için yapılırken, yoksul Türk halkından zenginleri korumak üzere bunların hep korumalı sitelerin içine alındığı görülmüş ve böylece yabancı zenginler ile onların işbirlikçisi yerli zenginlerin Türk halkından ayrı yaşamasını sağlayacak özel güvenlik siteleri devreye sokulmuştur. Ayrıca New York'taki ikiz kuleler benzeri çeşitli iş merkezleri hem gökdelenler, hem de ikiz kuleler olarak İstanbul'un Avrupa yakasında yapılmaya başlanmış ve bunlar üzerinden yeni bir Wall Street ya da Manhattan yeni Bizans'ın ortasında inşa edilmeğe çalışılmıştır. İstanbul'u her geçen gün daha fazla New York'a benzeten değişiklikler hızla yürütülürken, uluslararası tekeller kendi yabancı personelleri ile bu ticaret merkezi ilan edilen kente gelerek yerleşmişlerdir. Bu nedenle, giderek bir dünya ticaret merkezi haline gelen bu metropol kentte Türkler işsiz kalmağa başlamışlar ve devre dışı kaldıkları aşamada da tersine göç yolu ile geldikleri Anadolu kentlerine geri dönmeğe başlamışlardır. Bu yüzden son yıllarda İstanbul'un nüfusunda önemli miktarda değişiklikler gündeme gelmiştir. Küresel şirketler aracılığı ile kentin yabancı nüfusu artarken, ekonomik baskılar ile zorla iflas ettirilen yerli firmaların Türk çalışanları, İstanbul'u terk etmek zorunda bırakılmışlardır. Fener Rum patrikhanesi İstanbul'a yabancılardan göç etmesi ve yeni Bizans'ın oluşturulmasında öncülük görevi yapmış ve bütün batı ülkeleriyle yakın ilişkilere girerek yeniden bir Hristiyan yapılanmasının Orta Doğu'ya İstanbul üzerinden taşınabilmesi amacıyla her türlü plan, proje ve işbirliğini artırarak

geliştirmiştir. Üç büyük dinin merkezi olan Kudüs'ün Hristiyanlar tarafından da kutsal sayılması nedeniyle, batılı Hristiyan ülkeler Fener patrikhanesinin doğu Hristiyanlığını yeniden ihya etme girişimlerine sonsuz destek vererek, Konstantinopolis'in tekrar dünya gündemine gelmesine katkıda bulunmuşlardır.

Hristiyanlar yeni Bizans projesi doğrultusunda merkezi coğrafyanın kutsal topraklarına geri dönerlerken, bu coğrafyanın en eski halkı ve dinini temsil ettiğini savunan Yahudilerin boş durduklarını sanmak mümkün değildir. Roma İmparatorluğu öncesinde ve tarih öncesi dönemlerde Orta Doğu'da iki kez Yahudi devleti kurmuş olan Musevilerin, yeni dönemde dünya eskisinden çok farklı bir yapılanmaya doğru giderken boş durdukları sanmak gaflet olacaktır. Yüzyıllarca İslam'ı Hristiyanlığa karşı kullanan, Türkleri, Araplara ve Ruslara, Osmanlı imparatorluğunu bütün Avrupa'ya karşı kullanmasını iyi bilen Yahudilerin merkezi coğrafyayı Hristiyanların tekeline bırakacağını beklemek hayalden öte gidemez. Tarihi bilgiler ışığında ve merkezi coğrafya tarihinin ortaya koyduğu gibi, Kudüs ve civarındaki kutsal topraklar üç büyük dinin doğduğu bölgedir ve her üç din açısından da bu topraklar kutsal sayılmaktadır. Bu doğrultuda, Vatikan kendisine bağlı bir Fener Patrikhanesi ile Yeni Bizans yapılanmasına yönelirken, Yahudiler de Vatikan'ın karşısına İsrail'i çıkararak Büyük İsrail imparatorluğunu merkezi coğrafyadan başlayarak bütün Avrasya kıtasını içine alacak doğrultuda gündeme getirmektedir. İki bin yıl sonra Orta Doğu'ya dönerek yeni bir Yahudi devleti kuran Museviler, birinci aşama olan küçük İsrail devletinin kurulmasından sonra, ikinci aşama olan Büyük İsrail İmparatorluğunun oluşturulmasına yönelerek Siyonist bir hegemonya yapılanmasının gerçekleşebilmesi çaba harcamaktadırlar. Siyonizm'in dünya hâkimiyeti projesine göre üç büyük din açısından en kutsal kent olan Kudüs dünyanın merkezi olacaktır. O yüzden İsrail haksız bir biçimde Kudüs'ü işgal ederek Filistin halkını, Müslümanlar ile Hristiyanları bu kutsal kentten kovmuştur. Bu yüzden İsrail'in kurulmasından sonra geçen altmış yıllık süre içerisinde savaş durmamış ve giderek bölgeye yayılmıştır. Bütün bu gelişmelere rağmen, İsrail daha sınırları belli olmadan Kudüs'ü başkent ilan ederek dünya devletlerini bunun için uyarmıştır. Büyük İsrail projesine göre Kudüs önce İsrail'in, sonra Orta Doğu'nun ve en sonunda da dünyanın başkenti olacaktır. Böylece Kudüs siyasal açıdan dünyanın merkezi olduğunda üç büyük

dinin merkezleri de bu kente taşınarak, üç dinin bir dünya dini olarak Yahudilerin kontrolü altındaki Kudüs'te birleşmeleri mümkün olacaktır. Siyonizm'in kontrolü altındaki küresel sermaye ve dünyanın patronları da, küresel bir dünya devletinin çatısı altında dinler arası diyalog üzerinden üç büyük tek tanrılı dinin birleşmesini istemekte ve bu durumu örgütleyerek Museviliğin kontrolü altında tek bir dünya dini istemektedirler. Buna göre dinler arası diyalog devam ederse, zaman içerisinde Musevi dininin ilkeleri çerçevesinde Müslümanlık ve Hristiyanlık bileşerek tek bir dünya dininin ortaya çıkması sağlanacaktır. Yahudiler açısından da dinler arası çekişme ve savaşın önlenbilmesi amacıyla Kudüs'ün merkez olması gerekmektedir. Bu çerçevede Orta Doğu'da İsrail devletinin kurulmasıyla başlayan yeni dönemde Kudüs İsrail üzerinden hem bölgenin hem de dünyanın başkenti olmağa doğru yönlendirilmektedir. İsrail daha da ileri giderek, Siyonist lobilerin desteği ile Birleşmiş Milletlerin de hemen Kudüs'e taşınmasını istemiş ve bu doğrultuda ciddi kampanyalar yürütmüştür. İsrail'in bu girişimlerine karşı, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşmiş Milletlerin dünyanın merkezi coğrafyasına taşınması doğrultusunda Bağdat'ı yeni merkez olarak düşünmüş ve işgal ettiği bu kentte geleceğe dönük önemli ve büyük yapılar oluşturarak, İsrail'in Kudüs merkezli yapılanmasına karşı çıkan Hristiyan çevrelerin isteklerini tatmin etmeğe çaba göstermiştir.

Dünya siyasetinin ağırlık merkezleri batıdan doğuya doğru kayarken, batılı güçler merkezi coğrafyada batı hegemonyasını geleceğe dönük örgütleyerek, doğulu güçlerin merkezi alana girmelerini önlemeğe çalışmaktadırlar. O nedenle Yahudiler iki bin yıl sonra gelerek yeniden kutsal topraklarda kendi devletlerini kurmaktadırlar. Hristiyan dünyası ise, Müslümanları Avrupa'dan atmanın yanı sıra, merkezi alandan da kovarak yeniden bir Bizans yapılanması arayışı içindedir. Eski Bizans'ın başkenti olan Konstantinopolis yeniden öne çıkarılarak, önce dünya ticaret merkezi olarak ilan edilmekte ve daha sonra da yeni Avrasya yapılanması döneminde dünyanın merkezi olarak ilan edilmeğe çalışıldığı anlaşılmaktadır. Böylece, jeopolitik bilimini bir asker olarak iyi bilen Napolyon'un dediği gibi, başkenti İstanbul olan bir dünya devleti merkezi coğrafyada kurularak, yeni yükselmeğe başlayan doğulu güçlerin önünün merkezi alanda kesileceği ve merkezdeki dünya devleti yapılanmasıyla hem batının hem de doğunun Boğaziçi'nin iki yakasından yönetileceği ileri

sürülmektedir. Bu doğrultuda İstanbul'da toplanmış olan bütün büyük sermaye kuruluşları taşeronluğa şimdiden başlayarak Türkiye Cumhuriyetinin yıkılmasına giden yolda yabancılar ile işbirliği yapmaktadırlar. Türk devletin desteği ve Türk halkının parasıyla ortaya çıkan Türk şirketlerinin gayrimüslim patronlar üzerinden uluslararası tekellere devredilmesi, Türk toplumunda büyük tepkilere yol açtığı için, ulusal bir tepkiyi önleme doğrultusunda hem Güneydoğu üzerinden bir etnik bölücülük patronlar ve sermaye sınıfı tarafından kışkırtılmakta, hem de ABD, İngiltere ve İsrail üçlüsünün oluşturduğu Siyonist Atlantik ittifakının zorlamasıyla bütün Orta Doğu, bir üçüncü dünya savaşına doğru sürüklenmektedir. Bütün plan ve programlar açığa çıktığı için, Konstantinopolis merkezli Yeni Bizans imparatorluğu ile Kudüs merkezli Büyük İsrail devleti normal koşullarda kurulamayacaktır. Bu nedenle, Arap baharı bütün bölgeye yayılmak istenmekte ve Irak savaşı sonrasında tüm bölge devletleri parçalanarak, oluşturulacak küçük eyaletler üzerinden bu emperyal projeler devreye sokulmağa çalışılmaktadır. Kudüs eski İsrail devletin, Konstantinopolis ise eski Bizans devletin başkentleridir. Yeniden merkezi coğrafyada bu projeler devreye sokulurken Kudüs ve Konstantinopolis'in merkez yapılmak istenmesi emperyalizm ve Siyonizm açısından doğaldır. Ne var ki, bin yıllık bir süre bu coğrafyayı yöneten Türk hegemonyası açısından kabul edilebilecek bir durum değildir.

Avrasya bölgesinde Osmanlı sonrasında büyük bir Turan İmparatorluğuna yönelen, Enver Paşa'nın hayalleri Sovyetler Birliğine bağlı kızıl ordu birlikleri tarafından Tacikistan'da çöle gömülünce, Anadolu Türkleri başlarının çaresine bakmışlar ve ilan ettikleri Misakı Milli sınırları içerisinde bir ulusal kurtuluş savaşı vererek, Ön Asya'da imparatorluk sonrasında bir orta boy devlet oluşturabilmişlerdir. Ankara, Asya minör denilen küçük Asya üzerinde kurulmuş olan Türk devletin başkenti olarak, Ön Asya Türklüğünün imparatorluk sonrası dönemdeki merkezidir. Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti ayakta kaldığı sürece hiçbir güç, devletin merkezini İstanbul'a taşıyamaz. Eğer küresel sermaye ya da Fener patrikhanesinin Vatikan destekli oyunları devam ederse, Türk ulusu bu gibi numaralara cumhuriyetin kuruluş yıllarında olduğu gibi önümüzdeki dönemde de karşı çıkarak, ikinci bir kurtuluş savaşı ile her türlü işbirlikçi, mandacı ve bölücü oyunlara alternatif bir yapılanmayı komşuları ile bir araya gelerek acilen oluşturacaktır.

Osmanlı hinterlandına dönük emperyal oyunlar da İstanbul ya da Kudüs'ün bölge merkezi olarak öne çıkarılmasına, Türkiye Azerbaycan, İran, Irak, ve Suriye gibi eski Selçuklu imparatorluğunun parçası olan komşularıyla bir araya gelerek, Bakü'nün bölge merkezi olması için çaba sarf etmek zorundadır. İstanbul'un her geçen gün Türklükten ve Türkiye'den hızla koparak uzaklaşması, Batı destekli Kürdistan oluşturulması sürecinde bu kentin dünyanın en büyük Kürt kenti ilan edilmesi, küresel sermaye şirketleri ile beraber önemli sayıda yabancıların İstanbul'a gelerek yerleşmesi, Türkiye'de zenginliği elinde tutan gayrimüslimlerin gene bu kentte toplanmaları, Türkiye Cumhuriyeti için ciddi bir dağılma ve çöküş tehditleri oluşturma noktasına gelmiştir. Küresel sermaye ve gayrimüslimler bir Türk ve İslam ülkesi olan Türkiye Cumhuriyetini, İstanbul üzerinden geliştirdikleri Yeni Bizans yapılanmasıyla ortadan kaldırmaya yöneldiklerinde, Büyük İsrail peşinde koşan Siyonist lobiler tarafından Türkiye'yi tasfiye edecek bu planda gene Kudüs'ü öne geçirmek üzere desteklendiğinde Türk ulusu ve Türk dünyası böylesine bir girişime kesinlikle izin vermeyecektir. Bunu iyi bilen emperyalistler ve Siyonistler bölgeyi savaşa sürükleyerek planlarını gerçekleştirmek istemektedirler.

Bugünün koşullarında hem Atatürk'ün Anadoluculuğuna, hem de Enver paşanın Avrasyacılığına aynı derecede Türkiye Cumhuriyetinin ihtiyacı bulunmaktadır. Anadolu yarımadasındaki Türk devleti, ancak Ankara'nın başkent olarak ayakta kalmasıyla varlığını koruyabilir ve geleceğe dönük yaşamını sürdürebilir. Ne var ki, Ön Asya Türk devletinin çok büyük emperyal ve Siyonist saldırılar karşısında kalması nedeniyle Türk dünyası ile yakınlaşarak yeni bir dayanışma düzenine yönelmesi bugünün koşullarında zorunluluk göstermektedir. Ön Asya Türklüğünün küçük Asya denilen Anadolu üzerindeki varlığını sürdürebilmesi için Orta Asya Türklüğü ile yakınlaşmaya ihtiyaç bulunmaktadır. Bu aşamada Hazar bölgesinin merkezi konumundaki bir Türk kenti olarak Bakü'nün bölgesel merkez olarak ilan edilmesinde Türklük ve Türkler açısından büyük yarar vardır. Bakü tam anlamıyla bir Türk kenti olarak doğu ve batı Türklüğü arasında köprü olacak ve bugünün iki büyük Orta Doğu devleti olarak İran ve Türkiye Bakü'de bir araya gelerek buluşacaklardır. Bakü Türk dünyasına yaptığı köprülük görevini aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti ve İran gibi iki büyük devletin buluşması için de yapacaktır. Nüfusunun yarısından fazlası Türk asıllı olan İran devleti de, Türk

dünyasının bir parçası olarak böylesine büyük bir birliktelik içinde yer alacak ve böylece tarihsel bir gerçeklik olan İran ve Turan buluşması Bakü merkezli olarak sağlanabilecektir. Bakü, İran ile Türkiye arasında yer alan Azerbaycan devletinin başkenti olarak, Ankara ve Tahran arasında köprü olacak ve İran ile Türkiye'nin Bakü'de buluştuğu aşamada, Bakü Avrasya'nın merkezi ilan edilerek, Yahudilerin Kudüs'ü ile Hristiyanların Konstantinopolis'ine karşı Türk ve Müslüman ağırlıklı bir Avrasya oluşumunun sembolü olarak öne çıkacaktır.

Batı emperyalizmi İstanbul üzerinden Avrasya hegemonyasına yönelirken, İsrail Irak sonrasında bir İran savaşı ile Siyonizm'i merkezi coğrafyaya dayatırken, Türkiye ile İran'ı kendi projeleri doğrultusunda savaştırmağa çalışmaktadırlar. Bölgenin iki büyük devletinin savaştırılması oyununa, İran ve Türkiye gibi büyük devletler hiçbir zaman gelmeyecektir. İran ile Türkiye'nin karşı karşıya getirildiği üçüncü dünya savaşı sürecinde Türkiye ve İran'ın Bakü'de bir araya gelerek buluşmaları ve bölge devletlerini yanlarına alarak, emperyal ve Siyonist güçlere karşı bölgesel bir işbirliğinin ve güvenlik örgütünün temelini atmaları, bölge ve dünya barışı açısından acilen zorunluluk haline gelmiştir. O zaman Türkiye ve İran işbirliği ile başlatılacak bölgesel işbirliği ve güvenlik paktının merkezi olarak Bakü kenti seçilmeli, yeni bir Bakü kurultayı toplanarak bölgesel güvenlik ve işbirliği düzeninin temelleri atılmalıdır. Bölge ülkelerinin büyük çoğunluğunun Müslüman olması ve Türk asıllı toplulukların bölgede nüfus çoğunluğunu ellerinde tutmaları nedeniyle, Bakü bölgesel işbirliğinin hem de Türk dünyasının merkezi olarak öne çıkmalıdır. Ankara ve Tahran böylesine bir işbirliğini Bakü'de gerçekleştirirlerse, o zaman merkezi coğrafyanın iki ortağı olarak birbirleri için de güvenlik ve işbirliği yaratacaklardır. Ankara ve Tahran Bakü'de buluşursa; İstanbul ve Kudüs'ün öne geçmek için geliştirdiği savaş senaryoları da kendiliğinden son bulacaktır. O zaman bölge ve dünya barışı için, ne İstanbul, ne Kudüs, ama Bakü merkez olmalıdır.

6. Ukrayna'da Jeopolitik Oyun

Kış aylarına girerken, Rusya Federasyonu'nun düzenlemiş olduğu Kış Olimpiyatları sayesinde, Avrasya bölgesinin kuzey bölümü dünya medyasında öne çıkıyordu. Rus işgali altında varlığını sürdürmeye çalışan Kuzey Kafkasya'nın Soçi kentinde kış olimpiyatlarının

açılışı yapılırken, Rusya'nın bu bölgedeki işgali ve tarihsel soykırımları gündeme geliyordu. Özellikle Çerkezler, dünya medyasında öne çıkarılarak Rus karşıtlığı çizgisinde yönlendirilmeye çalışılırken, Çeçenler'de gene batılı gizli servislerin kışkırtmaları ile Rusya karşıtı terör eylemlerine doğru çekilmeye çalışılıyordu. Rusya'nın büyüklüğünden ve giderek uluslararası alanda ağırlığının artmasından çeken batılı emperyal devletler, olimpiyatları fırsat bilerek, dünya medyasında Rusya karşıtı programları birbiri ardı sıra devreye sokarak, tam anlamıyla Rusya karşıtı bir ortamın doğmasına giden yolu açıyorlardı. Rusların Çerkezlere yaptığı katliamlar, Çeçenlere ve Tatarlara karşı uyguladığı sürgün politikaları sırasıyla gündeme getirilirken, Soçi olimpiyatları ile Rusya Federasyonunun dünya kamuoyunda prestij kazanması engelleniyordu. Rusya topraklarının en güneyinde Karadeniz kıyısında bir Çerkez kenti olan Soçi'yi Putin yönetimi kasıtlı olarak olimpiyat kenti seçerek, batılı ülkelere karşı Kuzey Kafkasya'da bulunan Çerkez topraklarının kendi hegemonyası altında olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyordu.

Putin, Kuzey Kafkasya'da kış olimpiyatları düzenleyerek uluslararası prestij kazanma çabası içerisindeyken herkes, bu bölgede batılı ülkelerin kışkırtmaları sayesinde Kafkas asıllı insanların teröre başvurmasını bekliyordu. Ne var ki, bu kez Karadeniz'in kuzey doğusunda Kafkasyalıları terör yaptırma düşüncesi geride kalırken, Karadeniz'in Kuzey batısında yer alan Ukrayna ülkesinde sokak hareketleri bu ülkenin başkentinin tam ortasında başlatılıyordu. Dünya basınına göre, İsrail'den giden on erkek on da kadın kırmızı elbiseli militan kadronun öncülüğünde Kiev meydanında Rusya karşıtı eylemler başlatılıyor ve Rus destekli devlet başkanının görevden alınmasına kadar giden olaylar zinciri birbiri ardı sıra devreye sokuluyordu. İsrailli militanların güdümünde gelişen Kiev olaylarına, bu ülkede yaşayan Musevi asıllı insanlar da katılıyordu. Olayların basına bütün yönleriyle yansımaları üzerine, Ukrayna Hahamı Musevileri bu ülkeye terk etmeye davet ederken, tarihten gelen dinler arası çekişmelere bu ülkenin tekrar sahne olduğu görülüyordu. Ukrayna hükümetinin Avrupa Birliği ile sürdürülen üyelik sürecini kesmesi ve bu doğrultuda Avrupa Birliği tarafından önerilen protokolü imzalamaması üzerine, batı yandaşı ve Avrupa birliği savunucusu Ukraynalılar sokaklara dökülerek hükümeti protesto etmeye yöneliyorlardı. İşte bu aşamadan sonra, bugün hala devam eden olaylar zinciri,

bütün Ukrayna'ya yayılıyor ve bu ülkeyi dünya gündeminde ön sıralara getiriyordu. Kiev meydanındaki gösterilerin çok kısa bir zaman dilimi içinde büyük kitlesel eylemlere dönüşmesi ve Ukrayna'nın bütün kentlerine yayılması, uluslar arası konjonktürde Ukrayna sorununun yeniden gündeme gelmesine neden oluyordu. Böylece tarihsel süreç içerisinde bu ülke ile bağlantısı olan, ya da bu ülke toprakları üzerinde hegemonya peşinde koşan büyük devletlerin yeniden gündeme gelen Ukrayna meselesi üzerine, güncel politikalar geliştirerek yeni bir durum almaya çalıştıkları görülmüştür.

Dünya haritasına bakıldığında zaman Ukrayna'nın çok önemli bir kesişme noktasında yer alan bir jeopolitiğe sahip olduğu görülmektedir. Avrupa ile Asya kıtalarının kesişme noktasında geniş bir alana sahip olan Ukrayna, aynı zamanda Rusya ile Avrupa arasında bir tampon ülkedir. Ukrayna'nın bu konumu, bu ülkeyi Avrupa ile Rusya arasında aynı zamanda bir geçiş köprüsü noktasına getirirken, aynı zamanda bütün batı dünyasının, Amerika Birleşik Devletlerinin ve İsrail'in Rusya ile karşı karşıya kaldığı bir süreç içerisinde çekişme ve çatışmaların yayılma alanı olmasını da beraberinde getirmiştir. Eski Hazar İmparatorluğu döneminden kalma böylesine bir konumu bugün sürdürmekte olan Ukrayna, hem kıtalar arasında hem de büyük güçler arasında kalan konumu ile tam anlamıyla jeopolitik biliminde dile getirilen tampon ülkelerden birisidir. Üç büyük dinin kesişme noktasında, Rusya ile batının karşı karşıya kaldığı alanda tarihin getirdikleriyle yer almaya çalışan bu ülke üzerinde, geçmişten bu yana gelen hegemonya kavgasının bugün de devam ettiği ve uluslar arası konjonktürün belirlenmesinde kilit bir rol oynadığı görülmektedir. Nereden bakılırsa bakılsın, Ukrayna dünya jeopolitiğinin en önemli tampon ülkelerinden birisi olduğu kesindir. Bu yüzden yeni bir dünya düzeni arayışı içerisinde giren güç merkezlerinin bu büyük ülkenin yeni dönemdeki konumunu öncelikle düşünmeleri gerekmektedir. Ukrayna'nın bir Avrupa ülkesi olarak batıdan yana yer almasıyla birlikte, Rusya'nın uzantısı olarak bir Asya ülkesi konumunda ele alınması dünya dengelerini değiştirdiği için, bu ülkede başlatılmış olan olaylar sonraki aşamada da devam etmiş ve Ukrayna büyük güçlerin yeniden çekişme merkezi konumuna gelmiştir.

2013 yılını, batıda egemen olan bir yaklaşım doğrultusunda 13 rakamının uğursuzluğunu dikkate alarak, üçüncü dünya savaşının çıkış yılı olarak önceden belirleyen büyük ve gizli dünya güçleri, bu

planlarının önlenmesi nedeniyle savaş çıkartamayınca zor durumda kalmışlar ve yeni senaryoları devreye sokarak, bütün dünyayı yeniden biçimlendirme doğrultusunda insanlığı bir üçüncü dünya savaşı yıkımı ile karşı karşıya bırakmak için her yolu denemişlerdir. Silah endüstrisi kurumları, petrol şirketleri, enerji kuruluşları ve otomotiv patronları ile kapitalist çevrelerin faiz lobileri daha çok kazanmak doğrultusunda bir üçüncü dünya savaşını desteklemeye başladıkları aşamada, bu çevrelerin Siyonist lobiler üzerinden yakın bağlantı içerisinde bulunduğu İsrail devleti, İran'ı hedef tahtasına oturtan ve bu doğrultuda Suriye savaşı üzerinden bir Şii-Sünni savaşını kışkırtarak 2013 yılında bir üçüncü dünya savaşı senaryosunu Orta Doğu sahnesinde uygulamaya koymaya çalışmışlardır. Büyük İsrail projesinin gerçekleştirilmesiyle birlikte, Suriye savaşına bağlanan bir Armegeddon senaryosunu da dini çevreler sürekli olarak ellerinde bulunan yayın organları ve medya aracılığı ile halk kitlelerine benimsetmeye çalışmıştır. Bu aşamada Türkiye'de bir Sünni İslamcı iktidarın bulunması Şii İran'a karşı bir cephe yaratmak açısından yararlı görülmüş, Orta Doğu ülkelerindeki Sünni ülkelere Şii İran'a karşı kullanılmak üzere çok fazla sayıda silah satılarak bölge savaşa hazır bir duruma getirilmiştir. İki bin yıl sonra kurulan İsrail devletinin dünyanın merkezinde büyüyerek bütün orta alana egemen olabilmesi, ABD'nin gücünden yararlanılarak, merkezi alana Çin, Rusya ve Hindistan gibi doğunun büyük devletlerinin müdahale etmelerinin önlenmesi, Musevilik'in bir din olarak bütün dinlere karşı mutlak bir hegemonya sağlayabilmesi doğrultusunda bir üçüncü dünya savaşı çıkartılmasını Siyonist lobiler gerekli gördükleri için, İran'ı hedef tahtasına oturtan bir savaş senaryosu doğrultusunda bölge ülkeleri uzun süreli baskı altına alınmıştır.

Güçlü Siyonist lobilerin Neo-con denilen gruplar aracılığı ile Amerika Birleşik Devletlerinde çok etkili olmaları yüzünden bu büyük devlet İsrail'in çıkarları doğrultusunda Orta Doğu'da yıllarca savaşmak zorunda kalmıştır. Siyonizmin hedeflerine alet olan bir emperyalizmin taşeronu konumuna düşen ABD gibi bir büyük süper güç, Irak'da İsrail'in güvenliği için girmiş olduğu savaş yüzünden beş trilyon dolar borca batarak iflas etme noktasına gelince, içine sürüklendiği bu senaryodan kurtulmak üzere uyanarak kendi güvenliğine öncelik verme aşamasına gelmiştir. İsrail'in güvenliği için Orta Doğu'da bir haksız savaşa alet olan ABD, kendisi için tehdit

olmayan İran yerine, gerçek tehdit olan Çin'i görmeye başlamış ve nükleer tehdidin İran'dan değil ama Kuzey Kore'den geldiğini ve bir gün bir atom saldırısı ile karşı karşıya kalabileceği ihtimalini düşünerek Neo-Con'lardan bağımsız hareket etmeye yönelmiştir. Böylece, İsrail yüzünden güç kaybeden ve batma noktasına gelen ABD, yeni dönemde güç tahlili yaparak, İran merkezli tehdit senaryolarını bir yana bırakarak Çin merkezli tehdit senaryosu doğrultusunda hareket etmeye başlamıştır. Siyonist lobilerin gücünü tek başına aşamayan ABD bu doğrultuda Rusya ile işbirliğine yönelerek, İran'ı batı için tehdit konumundan çıkartan ve bu ülke ile dış dünya arasında bir normalizasyon süreci başlatan ABD, giderek Rusya ile paslaşmasını artırarak, Armageddon senaryoları ile beslenen üçüncü dünya savaşı sürecinin kesilmesini sağlamıştır. Bu süreçte İran'da batı yanlısı bir yeni yönetimin işbaşına gelmesi sağlanmış ve böylece bu ülke İsrail'in hedefi olmaktan kurtarılırken, Çin'in İran gibi bir ülke üzerinde hegemonya oluşturmamasının da önüne geçilmiştir. Çin ve İsrail'e karşı bir ABD-Rusya işbirliği, dünya savaşını önleme doğrultusunda gündeme gelirken, yıllardır uğraşmalarına rağmen savaş çıkartamayan Siyonist lobiler, bu kez yeni yılda Soçi olimpiyatlarının öne çıkardığı Rusya'yı vurmak ve bu ülkenin ABD ile başlayan dünya barışı dayanışmasını ortadan kaldırmak üzere, batı ile arasında yer alan Ukrayna'da toplumsal kargaşa yaratma yoluna gitmişlerdir. Savaş isteyen büyük küresel şirketler ile birlikte hareket eden Siyonist lobiler, bu ülkenin Avrupa Birliği sürecinin tehlikeye girmesini bahane ederek, yeni bir Ukrayna meselesini dünya gündeminin tam ortasına oturtmuşlardır. İsrail'den Kiev'e giden yirmi kişilik militan grubun böylesine bir planın başlatıcısı olduğu dünya basınında yer almıştır.

Ukrayna'da tıpkı Türkiye gibi Avrupa ile ya da batı bloğu ile Rusya ya da Asya arasında kalan bir tampon ülke konumuna sahiptir. Jeopolitik biliminde tampon ülke adı büyük merkezler arasında yer alan ve güçlü devletlerin sınırları boyunca uzanan toprakları sınırları içinde barındıran devletler için kullanılan bir bilimsel kavramdır. Hatta daha da ileri gidilerek Ukrayna için dünyanın en büyük tampon ülkesi tanımı kullanılabilir. Dünya tarihi açısından, bu ülkenin coğrafyasına bakıldığı zaman, tıpkı Orta Doğu'da yer alan ülkeler gibi hem doğu-batı hem de Asya-Avrupa bölgelerindeki nüfus kaymalarına, ya da devlet yapılanmalarına göre dünya sahnesinde yer aldığı görülmektedir. Asya'dan gelen bütün kavimler gibi,

Hunlar, Avarlar ve Moğollar Ukrayna'dan geçerek Avrupa kıtasında yaşamışlardır. Beşinci yüzyıldan sonra devlet yapıları geleceğe dönük kurumlaşmaya başladığı bir aşamada, ilk Rus devleti Kiev'de kurulmuştur. Ruslar beşinci asırda Kiev'de devlet kurduktan sonra doğuya ve kuzeye doğru yayılmaya başlamışlar ve bu yüzden daha çok doğuda yer alan bir Asya devleti görünümünü zamanla kazanmışlardır. Kiev merkezli Rusya'nın Avrupa'ya yayılmasını batılılar tehlikeli görmüşler ve bu yüzden batılı ülkeler Rusya'ya karşı işbirliği yaparak bu ülkenin Avrupa kıtası dışında kalmasını sağlamışlardır. Böylece Rus devleti Kiev'de kurulduktan sonra zaman içerisinde Moskova'ya taşınmış ve Rusların doğuya doğru yönelmesinden meydana gelen boşluğu, doğu Avrupa ülkelerinden gelen çeşitli kavimler gelip yerleşerek Rusya ve Avrupa arasında geleceğe yönelik bir tampon devlet oluşumu sürecine katkıda bulunmuşlardır. Normal koşullarda, bu tampon bölgede Ruslarda olduğu gibi bir uluslaşma süreci yaşanmadığı için, Ukrayna diye bir devlet vardır ama bir ulus yoktur. Kiev'in doğusunda bugün ülke nüfusunun yarısını oluşturan yirmi milyon Rus asıllı insan yaşamaktadır. Ülkenin batısında ise, Polonya, Litvanya, Estonya, Romanya, Letonya, Macaristan, Sırbistan gibi doğu Avrupa ülkelerinden zaman içerisinde gelerek yerleşen halk toplulukları birlikte yaşamaktadırlar ama ortaya bir Ukrayna ulusu koyabilecek düzeyde kaynaşmadıkları için, Ukrayna bugünün koşullarında bir ulus devlet olamamış ama bir tampon yapılanma olarak ülke devleti konumunda kalmıştır.

Rusya'yı Avrupa'dan uzaklaştırma aşamasında batı ile bu ülke arasındaki tampon topraklar daha da genişletilmiş ve gelecekte Rusya gibi büyük bir devleti dengeleyebilecek orta boyda bir sınır devleti olarak Ukrayna kurulmuştur. Bir dönemlerde, Ukrayna toprakları Hunlar ve Avarlar ile birlikte İskitler ve Hazarlar gibi Asya'dan gelen Türk devletlerinin yönetimi altında kalmıştır. Bu yüzden bugünün Ukrayna nüfusu içinde geçmişten kalan önemli Türk asıllı topluluklar da yaşamaktadır. Ayrıca, bu ülkeden son yüzyıllarda fazla miktarda Türk asıllı kavimler göçler yolu ile Anadolu'ya gelerek yerleşmişlerdir. Doğu ve Kuzey Anadolu vilayetlerine bakıldığında Rusya'dan olduğu kadar Ukrayna'dan gelerek Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan çok sayıda insanın Türk ulusunun bir parçasını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Ukrayna gibi Rusya'ya karşı batı bloku tarafından tampon bir ülke olarak kullanılmaya çalışılan Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihten

gelen birçok ortak konu ve soruna Ukrayna devleti ile birlikte sahip olduğunu ilgili uzmanların yayınları izlendiği zaman ortaya çıkmaktadır. Rusya'yı Ukrayna üzerinden Avrupa'dan uzaklaştıran batılılar, Türkiye ile de tıpkı Ukrayna gibi yakından ilgilenerak Rus hegemonyasının kuzeyde sınırlı kalmasını sağlayabilmenin çabası içinde olmuşlardır. Sovyetler Birliğinin sıcak denizlere inmesi önlenerek, bu büyük imparatorluğun çöküşü sağlanmış, bugün benzeri bir yaklaşım Rusya Federasyonu için de düşünüldürken, gene Ukrayna ve Türkiye'nin Rusya'nın sıcak denizlere inmesini önlemek için tampon ülkeler konumunda kullanılmaya çalışıldığı açıktır.

Rusya bir Avrasya gücü olarak dünya hegemonyasına yöneldiği aşamada, orta çağ sonrasında bu yana dünyayı yöneten Atlantik güçleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu yüzden soğuk savaş döneminde bir Atlantik ve Avrasya dengesi kurulmak istenmiştir. On beşinci asır sonrasında dünya kıtalarını yöneten Britanya İmparatorluğu yüzyıllarca adalardan dünya kıtalarını yönetmiştir. Bu dönemde, Birleşik Krallık resmi adına sahip olan Britanya İmparatorluğunun, Ukrayna bölgesi ile de yakından ilgilendiği görölmüş, hatta Rusların Avrupa kıtasına yönelmesini önleme noktasında İngilizler bu büyük devleti güneydeki komşusu olan Osmanlı İmparatorluğu ile sürekli olarak savaşa sürüklemişlerdir. Avrupa kıtası üzerinden bir dünya imparatorluğu kurmuş olan İngilizler, Almanları ve Rusları gelecekte Avrupa kıtasını ele geçirebilecek rakip büyük devletler olarak gördükleri için, doğu Avrupa ülkelerinden belirli etnik grupların kuzeye doğru yönlenerak Ukrayna topraklarına yerleştirmeye çalışmışlardır. Hatta daha da ileri giderek, bu ülkenin adını da kendileri koymuşlardır. Yıllarca Londra'da yaşamış olan Aytunç Altındal'ın kamuoyuna yazı ve programları ile açıklamış olduğu gibi, Birleşik krallık olarak resmi bir ada sahip olan Britanya İmparatorluğu, dünya hegemonyası döneminde en büyük rakibi olan Rusların önünü kesmek üzere Avrupa ile Rusya arasına bir tampon ülke oturturken kendi devletlerinin armasında devletin resmi ismini çağrıştıran iki harf olarak U ve K harfleri ile başlayan yapay bir ülke ismi uydurmuşlardır. Çok yağışlı bir tarım ülkesi olan bu bölgede yeni kurulan devletin adının başına Birleşik Krallık adının İngilizce harfleri getirilmiş ve yağmur ülkesi olarak da devletin adının ikinci hecesi belirlenmiştir. U ve K harfleri, İngilizce yağmur anlamına gelen "rain" sözcüğü ile birleştirilince yapay bir ülke olarak Ukrain adı belirlenmiştir. İngilizlerin

öncülük ettiği Britanya İmparatorluğu, bir dünya devleti olarak yer küreyi yönetirken, en önemli rakip olarak kabul ettiği Avrasya gücü olarak, Rusya'nın önünü yapay bir orta boy devlet olarak Ukrayna'nın tampon konumu ile kesmeye çalışmıştır.

Dünyayı okyanus içindeki adalardan yüzyıllarca yönetmiş olan İngilizler, gelecekteki yeni dönemlerde, okyanusların yükselmesi gibi durumlar yüzünden bulundukları adayı terk ettikleri aşamada, dünyayı merkezden yönetebilmek için, batı Ukrayna'ya gelmeyi düşündükleri bazı kaynaklar incelenince ortaya çıkmaktadır. Eski sömürgelerini serbest bırakmayan, bu ülkeleri Commonwealth adı altında ortak refah yapılanması doğrultusunda yönlendirmeye çalışan İngilizlerin, okyanuslardan dünyayı yönetme devri biterken, tıpkı Yahudiler gibi merkezi alana gelmeyi düşündükleri anlaşılmaktadır. Özellikle, Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra, Anadolu'nun batısındaki kıyı kentlerine gelerek Ege bölgesinde bir yapılanma arayışı içine girmişler, ama daha sonraki aşamada ABD üzerinden İsrail'in etkisi Türkiye'de daha fazla hissedilmeye başlanınca, bu kez de kuzey Bulgaristan bölgesindeki Tuna nehri kıyılarını, Varna ve Burgaz bölgelerini ikinci yerleşim alanı olarak seçerek Karadeniz bölgesinde hegemonya arayışına girmişlerdir. İngilizlerin gelecekte merkezi alana gelerek yerleşme projelerinde batı Ukrayna giderek ön plana geçmektedir. Doğu Ukrayna nüfusunun tamamına yakınının Rus asıllı olması yüzünden, bu bölgeyi gözüne kestiremeyen İngilizlerin, bugünün tampon ülkesi Ukrayna'nın gelecekte bölünmesi ihtimaline karşılık, batı Ukrayna'yı Ruslar ile Almanların arasına girerek bu iki büyük gücün Atlantikçilere karşı birleşmesini önleme doğrultusunda ikinci bir alternatif yurt olarak düşündükleri görülmektedir.

Bugün dünyayı yönetmekte olan Atlantik ittifakının iki üyesi olan İngilizler ile Yahudilerin birbirleriyle anlaşamadıkları yavaş yavaş ortaya çıkmaktadır. Yüz yıldır Orta Doğu bölgesinde ve Türkiye'de kavga eden bu güçler, dünyayı artık merkezden yönetmek üzere harekete geçmişlerdir. Okyanusların yükselmesi ada devletlerinin tasfiyesini gündeme getireceği gibi, atmosferin ısınmasından hemen sonra gündeme gelebilecek yeni buzul çağının dikkate alınmasıyla birlikte Kuzey Amerika ve Avrupa kıtasından önemli miktarda bir nüfus göçünün üç kıta arasında yer alan orta alana doğru olabileceği, konu ile ilgilenen bilimsel ve siyasal çevrelerde konuşulmaktadır. İran ve Türkiye gibi Orta Doğu ülkelerine gelmeyi düşünen

batılı toplumlar olduğu gibi, Balkanlar ve Karadeniz bölgelerine gelecek, gelecekte bir Alman ya da Rus hegemonya düzeninin önünü kesmek isteyen batılı güçlerin Orta Doğu üzerinden yavaş yavaş kuzeye doğru ilgi alanlarını genişlettikleri göze çarpmaktadır. Türkiye'nin batı kıyılarına Almanlar, Fransızlar ve İngilizler gelerek yerleşmeye çalışırken, Yahudilerin daha atak davranarak kurdukları merkezi devlet olan İsrail'in Doğu Anadolu toprakları üzerinden Karadeniz kıyılarına ulaşabilmenin hesaplarını yaptığı da son gelişmeler ile açığa çıkmıştır. Alanya Almanya olurken, Didim İngiltere'ye dönüşürken, Fethiye bir Fransız kolonisi konumuna sürüklenirken, Yahudilerden sonra diğer batılı büyük toplumların da merkezi coğrafyaya geldikleri yeni bir döneme doğru gidilmektedir. Bu doğrultuda, Arap baharı ile Orta Doğu ülkeleri, ekonomik iflas ile Avrupa'nın güneyindeki Akdeniz ülkeleri ve Küresel Balkanlar Projesi ile de Doğu Avrupa ülkelerinin yeniden yapılandırılmaları zamanla tamamlanmaya çalışılmaktadır. Balkan ülkelerini üçüncü bir Balkanizasyon süreci ile iyice dağıtmaya çalışan batılılar, merkezi alanın bir parçası olan Doğu Avrupa'yı da tıpkı Türkiye ve Ukrayna gibi gözlerine kestirmiş durumdadırlar.

Ukrayna'da gündeme gelen karışıklıkları incelerken, bu ülkenin hem jeopolitik konumu hem de tarihsel süreç içerisinde çeşitli dönemlerde içinde bulunduğu biçimlerin de dikkate alınması gerekmektedir. Osmanlı tarihinde de önemli bir yere sahip bulunan Ukrayna, hem Osmanlı-Rus savaşlarına sahne olmuş hem de Galıçya bölgesi üzerinden bir dönem Osmanlı hükümrانlığının geçerli olduğu bir ülke olmuştur. Dünyanın en verimli topraklarına sahip bulunan Ukrayna'nın Çernomyum adı verilen tarım arazilerini dünya devleti kurma peşinde koşan, hem Napolyon hem de Hitler ele geçirmeyi hedeflemiş ama izledikleri yanlış stratejiler yüzünden bu verimli ülkeyi ele geçirememişlerdir. Uçsuz bucaksız ormanlık alanları verimli topraklar tamamlamakta ve Ukrayna dünyanın tahıl bölgesi olarak öne çıkmaktadır. Tarımın yanı sıra zengin maden yatakları ile de Sovyetler Birliğinin endüstri merkezi konumuna getirilen Ukrayna'ya Rusya sosyalist dönemde çok fazla yatırım yaptığı için, bu ülkeyi ele geçirmek ve batılılara kaptırmamak gibi bir niyete dayanan diplomasiyi, kararlı ve istikrarlı bir biçimde sürdürmektedir. Bu ülkenin başına herhangi bir batılı güç tarafından yeni senaryolar getirilirse, Rusya'nın doğal refleksi bu ülkenin doğusunu işgal etmek olacaktır.

Rusya'nın Karadeniz'de hegemonya kurabilmesi açısından bu ülkenin önüne engel olarak çıkartılan Ukrayna'nın tampon konumunu, Rusya eskiden olduğu gibi tanımayabilir ve yeniden bir yayılma dönemine yöneldiği noktada, Ukrayna'nın doğusunu Rusya Federasyonu topraklarına dahil edebilir. Sovyetler Birliğinin dağıldığı aşamada, Amerika'da sürgünden dönerek Rusya'ya gelen Nobel ödüllü yazar Aleksandr Solzenitsin, Bering boğazında yaptığı basın toplantısında Rusya'nın küreselleşme döneminde yoğun Rus nüfusun yaşadığı, Doğu Ukrayna ile Kuzey Kazakistan'ı içine alacak bir Slav federasyonuna yönelmesi ve kesinlikle federasyon içindeki Türk ülkeleriyle Müslüman nüfusu serbest bırakması gerektiğini açıkça vurgulamıştır. Sosyalist bloğun dağılması aşamasında, Solzenitsin'in bu açıklamalarıyla Ukrayna sorunu bir başka yönü ile dünya gündemine getirilmiştir. Ne var ki, Britanya İmparatorluğunun geçmişte belirlemiş olduğu politikalara ABD bütünüyle uygun davranmamış ve Amerika merkezli yeni diplomaside, Atlantik emperyalizminin farklı uygulamaları öne çıkmıştır. Ne var ki, sonraki dönemde olaylar daha değişik gelişince, Nobel ödüllü bu büyük yazarın önerisi geride kalmıştır.

Rusların Kiev devletinden Moskova devletine geçişi birkaç yüzyıl almış, beşinci yüzyılda kurulan Rus devleti Moskova'ya taşındıktan sonra uçsuz bucaksız Asya topraklarında gelişerek doğunun büyük devi haline gelmiştir. Rusya bugünkü hali ile hem Asya hem de Avrupa ülkesi olarak varlığını sürdürmek istediği için, Ukrayna toprakları Rusya açısından önemli bir manevra alanıdır. Ruslar, Osmanlılar ile zaman zaman bu topraklarda savaşmak zorunda kaldıkları gibi, tarihin çeşitli dönemlerinde Polonyalılar, Macarlar ve Almanlar gibi doğu Avrupa uluslarıyla da bölgesel hegemonya nedeniyle çatışmak zorunda kalmışlardır. Kiev devletinin kuruluşu sırasında bugünkü Rusya'ya egemen olan Hazar İmparatorluğu geriledikçe Ruslar'ın yayılmaları genişlemiştir. Yedinci yüzyılda Hazar göçleri ile Türk asıllı boylar Finlandiya, Estonya, Çekya, Bulgaristan ve Macaristan gibi Avrupa ülkelerine yayılırken, Kiev prensliğinin Rus nüfusu Ukrayna üzerinden bugünkü Rus topraklarına doğru dağılıyordu. Hazar bölgesindeki Hazar krallığının merkezi çökertilince, geride kalan Hazar boyları hem Avrupa ülkelerine hem de Osmanlı topraklarına yayılarak bir anlamda eski ülkelerini Ruslara terk etmişlerdir. Ruslar bugünkü ülkelerini Hazarlardan devraldığı için Avrupa ya da batı bölgelerinden benzeri bir göç dalgası ya da yayılma girişimi ile karşı karşıya

kalmamak üzere, Doğu Ukrayna'daki Rus asıllı toplum ile kendisini sağlama almak ve bu nüfusu kullanarak batı emperyalizmine karşı güvenliğini sağlamak istemektedir. Ayrıca bugün Ukrayna sınırları içerisinde yer alan doğu Ukrayna kıyıları ile Kırım bölgesini de kendi güvenliği açısından değerlendirerek, bu bölgelerde başkalarının hegemonyasına izin vermek istememektedir. Bu yüzden NATO ve batılı üyeleri ile Rusya'nın başı derttedir.

Küreselleşme çağına geçilmesiyle birlikte Rusya sosyalist sistemi bırakmış ve kapitalist batı dünyasına açılırken, dünya ekonomisi ile bütünleşebilmenin yollarını aramıştır. Bir yönü ile G-8 ülkeleri içine girerek batılı zengin ülkeler ile ortak ilişkilere yönelmiş, diğer yönü ile de Çin ile bir araya gelerek Şangay İşbirliği örgütünü oluşturarak, yeni bir Asya ekonomisi yaratabilmenin arayışı içinde olmuştur. Rusya Federasyonuna bağlı bulunan uçsuz bucaksız topraklarda çok zengin doğal kaynakların bulunması ve yeni dönemde bunların işletmeyle açılmasıyla birlikte, çok zengin gaz ve petrol yatakları sayesinde Rusya Avrupa ülkelerinin enerji deposu konumuna gelmiştir. Bu çerçevede yeni boru hatları ile Rusya'nın gaz ve petrolleri Avrupa ülkelerine aktılırken, Ukrayna'nın jeopolitik konumu yeniden değişiklik göstermiş ve bu ülke tıpkı Türkiye gibi bir terminal ülke konumuna sürüklenmiştir. Orta Asya ve Orta Doğu enerji kaynaklarının batılı ülkelere aktarılmasında, Türkiye boru hatlarının geçiş noktası olarak nasıl terminal ülke konumuna geldiyse, Ukrayna'da bu süreç içinde aynı doğrultuda doğudan gelen Rus gazı ile petrolünün taşıyıcısı bir duruma gelmiştir. Ukrayna bu durumdan yararlanarak daha ucuz enerji talep etme durumuna gelince, Rusya'nın tepkileri ile karşı karşıya kalmış ve bu büyük ülkenin halkı, Rusya'nın kaptırımları yüzünden birçok kış ayını doğal gaz ya da petrol kesintisi ile geçirerek donmaktan kurtulamamıştır. Ukrayna, hiçbir kusuru yokken, terminal ülke haline gelmenin karşılığında ucuz petrol talep etme durumuna gelince, Rusya'nın ağır yaptırımlarıyla karşı karşıya gelmekten kurtulamamıştır. Rusya çok kısa zamanda enerji zengini bir ülke haline gelince, yeni dönemde bir çok Rus asıllı insan şirketler kurarak ekonomiye girmiş ve yeni dönemin zenginleri olarak dünya ekonomisinde kendilerine daha iyi yerler aramışlardır. Rusya'da şirket kuran soluğu Ukrayna'da almış ve bir süre sonra Ukrayna ekonomisi Rus asıllı şirketlerin kontrolüne geçmiştir. Bugün Rusya bir emperyal devlet olarak tıpkı batılı ülkeler gibi davranmakta ve Ukrayna

dâhil olmak üzere, bütün eski Sovyet cumhuriyetlerini şirketleri aracılığı ile sömürgelere dönüştürmektedir. Bugün eski tampon devlet Ukrayna'nın, yeni Rus sömürgesi olarak öne çıktığı söylenebilir. Batılı ülkeler nasıl sömürgelerinden vazgeçmiyorlarsa, Rusya'nın da Ukrayna'dan vazgeçmesi beklenemez.

Ukrayna'da başlayan olaylar, Orta Doğu'dan transfer edilen üçüncü dünya savaşı arayışının bir sonucudur. Savaş lobileri İran'a karşı bir üçüncü dünya savaşı çıkartamayınca, bu kez konjonktürü kuzeye kaydırarak Rusya'yı hedef alan bir üçüncü dünya savaşı arayışını gündeme getirmişlerdir. Dün İran'a karşı cephe ülkesi konumuna getirilmek istenen Türkiye'nin, Ukrayna olaylarının hemen Kırım'a yansıtılarak Kırım Tatarları üzerinden Rusya'ya karşı yeni cephe ülkesi olmaya doğru iteklenmeye çalışıldığı, medya ve basındaki yayınlar ile açığa çıkmaktadır. Avrupalılar sürekli olarak Osmanlılar ile Rusları kapıştırarak her iki tehlikeyi bertaraf ettikleri gibi, bugün de büyüme arayışı içinde olan Türkiye ile Rusya kapıştırılarak her iki devletin uzun sürecek bir dünya savaşı aracılığı ile yıkılması ve dağıtılması gibi emperyal ya da Siyonist planların uygulanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Rusya devleti iki büyük çöküş dönemi yaşadıktan sonra yeniden güçlenerek dünya dengelerinde aktif bir biçimde devreye girerken, Osmanlı sonrası dönemdeki soğuk savaş geride bırakılırken, Türkiye Cumhuriyeti de Osmanlı, Selçuklu ve Hazar İmparatorluklarından kalan bir doğal mirasın takipçisi olmak durumundadır. Ne var ki, bu durum yedi yüz yıl savaşarak merkezi alanda egemen olan Osmanlı devletinin yaptığı yanlışların yeniden yapılmasını gerektirmemektedir. Türk ve Rus devletleri iki büyük cihan savaşından aldıkları dersler ile bugün hareket edebilirlerse, o zaman Avrasya bölgesinde ya da merkezi alanda batılı emperyalistlerin istediği gibi bir savaş süreci değil ama bölge devletlerinin birbirini anlayarak dayanışma içerisine girmeleriyle, yeni bir barış dönemi gündeme gelecektir.

Hem Ruslar, hem de Türkler imparatorluk kaybetmiş büyük devletlere sahip olan iki ulus olarak birbirlerini iyi anlarsa o zaman, Avrasya'nın güneyinden üçüncü dünya savaşı çıkartmak isteyen batılı emperyalistlerin ve Siyonistlerin planları Avrasya'nın kuzeyinde de suya düşecektir. Dün İran'ı hedef alanlar bugün Rusya'yı hedef alırlarken, Türkiye cumhuriyetinin güvenlik yaklaşımının her iki ülke ile savaşmamak üzerine kurulu olduğunu bilmek durumundadırlar.

Türkiye cumhuriyetinin kurucusu büyük önder Atatürk'ün dış politikasının üç esası vardır. Bunlardan birincisi Rusya ile güvenilir dostluk düzeni oluşturmaktır. Bu yüzden Tevfik Rüştü Aras on iki yıl süre ile dışişleri bakanlığı yapmıştır. İkincisi İran ile ortaklıktır. Sadabat paktı bu doğrultuda oluşturularak emperyalistlere karşı Türk-İran ittifakı kalıcı bir biçimde oluşturulmuştur. Üçüncüsü de batılı emperyal devletler ile mesafeli ilişki geliştirerek merkez alanda dengeli güvenlik yaratmaktır. Atatürk'ün yolundan sapma gösteren batıcı iktidarlar, Türkiye'yi batılı emperyal ülkelerin kucağına oturtunca, onlarda Türkiye'yi ya İran'a ya da Rusya'ya karşı savaşa sürükleyerek bölge ve dünya güvenliğini tehdit etmektedirler. Suriye ve Irak savaşları ile Türkiye İran'a savaşa doğru sürüklenmiştir. Şimdi Ukrayna olayları Kırım'a taşınarak Kırım Tatarları ya da Kafkas toplumları üzerinden, Türkiye bu kez de Rusya'ya yönelik bir üçüncü dünya savaşının cephe ülkesi konumuna sürüklenmek istenmektedir. ABD'de üstlenmiş olan Hazar lobilerinin Hazar bölgesine yeniden geri dönmeleri için Rusya'ya savaş açılacaksa, uluslararası tekeli petrol şirketlerinin Hazar bölgesinin enerji kaynaklarına el koyabilmesi için yapılacak böylesine bir savaş Türkiye'nin savaşı değildir ve her emperyalist savaş gibi haksız bir savaştır. Türkiye dün olduğu gibi bugün de kendisinin olmayan bir haksız savaşa alet olmayacaktır. Türk dış politikası bu aşamada yoğun bir diplomasi ile Ukrayna sorunun çatışmasız çözümü için çaba göstermeli ve çekişmelerin Kırım'a yansımaları önleyici girişimleri gündeme getirmelidir. Kuruçev'in bir kuruluş yıldönümünü bahane ederek Ukrayna'ya hediye ettiği Kırım'ın, yeni dönemde bölgede sıcak bir çatışma alanına dönüşmemesi için, Birleşmiş Milletlerin devreye girmesi sağlanmalıdır. Enerji savaşının gündeme getirdiği Karadeniz'deki hegemonya çekişmesinin, Ukrayna üzerinden bir üçüncü dünya savaşına dönüşmesinin kesinlikle önlenmesi gerekmektedir. Türkiye bölge barışı için aktif bir biçimde devrede olmalı, kendisine yönelik savaş senaryolarının uygulanmasına kesin olarak izin vermemelidir.

7. Yeniden Kırım Sorunu

Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışı süreci Kırım savaşı ile başlamıştır. Tarihte birinci Kırım savaşı dünyanın merkezi devletinin yıkılışına giden yolu açıyordu. Bugünlerde yeniden gündeme gelen ikinci

Kırım savaşı süreci de, Osmanlı İmparatorluğu yerine kurulmuş olan merkezi devlet olarak, Türkiye Cumhuriyetinin yıkılışına neden olacak gibi görünmektedir. İngiltere ve Fransa sömürge imparatorlukları, yeryüzü kıtalarını bütünüyle ele geçirdikten sonra, dünyanın merkezi coğrafyasına yönelmişler ve böylece on dokuzuncu yüzyıldaki bu gelişme sonucunda merkezi devlet olarak Osmanlı İmparatorluğunun çökertilmesi sağlanmıştır. Kuzeydeki Rus İmparatorluğunun yavaş yavaş Balkanlar ve Kafkaslar üzerinden güneydeki sıcak denizlere doğru inmeye başladığı bir aşamada, İngiltere ve Fransa devreye girerek, merkezi coğrafyada batı üstünlüğünü tesis etmek üzere harekete geçmişlerdir. Tarihin tam bu aşamasında, Rusların önünü kesmek üzere, İngiltere ve Fransa imparatorlukları Osmanlı devletini Rusya'ya karşı savaşa zorlamışlar ve bu doğrultuda Osmanlı'ya kredi açarak, bu büyük devleti borç batağına sürüklemişlerdir. Moskof düşmanından kendisini kurtarmak isteyen Osmanlı devleti, batılı emperyalistlere kanarak oyuna gelmiş ve Kırım savaşına girmek üzere batılı ülkelerden borç para alarak savaşa girmiştir. Çöküş sürecindeki bir devlet olarak Osmanlı böylece borç batağına sürüklenerek yarı sömürge konumundaki devlet durumuna düşürülmüş ve daha sonra da borçların tasfiyesi doğrultusunda, Dünyu Umumiye rejimi uygulanarak imparatorluğun tarih sahnesinden silinmesi gerçekleştirilmiştir.

Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışından tam yüz yıllık bir zaman dilimi geçtikten sonra yeniden Kırım sorunu ortaya çıkarılmakta ve bu doğrultuda, tıpkı Osmanlıya oynanan oyunda olduğu gibi dünyanın merkezi devleti olan Türkiye Cumhuriyeti, Rusya Federasyonuna karşı batı destekli bir senaryo ile kullanılmak istenmektedir. Tarih bilimi açısından bir durum değerlendirilmesi yapılması gerekirse, birinci Kırım savaşının Osmanlı'yı yıkılışa götürdüğü gibi, ikinci Kırım savaşının onun yerini alan Türkiye Cumhuriyetini savaş süreciyle beraber yok olmaya doğru götürebileceği görülmektedir. Kırım sorunu geçmiş dönemlerde tam ve kesin bir çözüme kavuşturulmadığı için, her yeni dönemde farklı boyutlarda varlığını sürdürmüş, yeni dönemlere girilirken, her zaman uluslar arası hassasiyetini korumuştur. Merkezi coğrafyanın en değerli topraklarına sahip olan bu yarım ada, tarihin her döneminde bir çekişme alanı olmuş, dünyaya hükmetmek isteyen emperyal güçler bu yarımada üzerinde her zaman için bir hegemonya arayışına yönelmişlerdir. Asya ve Avrupa

kıtalarının kesişme noktası üzerinde yer alan Kırım yarımadası, tarih boyunca göçlere sahne olmuş, doğudan batıya ya da batıdan doğuya göç eden kavimler tıpkı Balkanlar ve Kafkaslar'da olduğu gibi, bu yarım ada üzerinden de geçmişlerdir. Bu yüzden Kırım hiçbir zaman tek bir devletin ya da milletin tam olarak kontrolü altında olmamış, aksine geçmişten gelen nüfus yapıları ile yeni ortaya çıkan devlet girişimleri bu yarımada üzerinde çekişmelere sürüklenmek zorunda kalmışlardır. Merkezi coğrafyanın diğer bölgeleri gibi Avrasya bölgesinin göç yolları üzerinde son derece kritik ve stratejik bir konuma sahip olduğu için, dünya tarihinin her döneminde bir Kırım sorunu çeşitli yönleriyle yaşanmıştır. Dünya haritasının kuzey kısmını bütünüyle kapsayan Rusya, ne zaman sıcak bölgelere doğru güneye inmeye kalksa, ilk olarak adım attığı yer Kırım olmuş ve bu yarımada üzerinden geliştirdiği savaş ve yayılma stratejileri ile batılı emperyalistlere karşı sıcak denizlere doğru yol almıştır. Asıl hedef olarak Antalya'yı ele geçiremeyen Rus İmparatorluğu Ortodoks bağlantısıyla güney Kıbrıs'a yerleşmiştir.

Son olaylar ortaya çıkana kadar Kırım yarımadasının statüsü Ukrayna'ya bağlı bir özerk bölge olarak sürüyordu. Ukrayna'dan başlayarak Karadeniz'e doğru uzanan ve Karadeniz'i Azak denizinden ayıran büyük bir yarımada konumunda olan bu ülke günümüzde yeniden bir siyasal sorun olarak dünya gündeminde ön plana çıkmıştır. Karadeniz'in tam orta yerinde bulunan bu yarımada, hem Rusların hem de Ukraynalıların tatil beldesi olarak kullanılırken, son gelişmeler üzerine çatışma bölgesine dönüşmüştür. Sovyetler Birliği döneminde, hem Rusya hem de Ukrayna Kırım'dan eşit olarak yararlanırken hiçbir mesele ortaya çıkmıyordu. Ne var ki, Sovyetler Birliğinin dağılması üzerine bu yarımada Ukrayna'da kalınca, Ruslar eskisi gibi bu yarımadadan yararlanamamışlar ve bu yüzden zaman zaman sorun çıkartarak Kırım'a el koyabilmenin yollarını aramışlardır. Geleceğe dönük olarak hiçbir zaman Kırım üzerindeki haklarından vazgeçmeyen Rus devleti, eline fırsat geçtikçe bu yarımadayı istediği gibi kullanmış ve bir türlü Ukrayna'ya bırakılmasını hazmedememiştir. Ukraynalı bir Musevi olarak Kruşçev Sovyetler Birliğinin başbakanı olunca, Ukrayna devletinin kuruluş yıldönümünü bahane ederek 1954 yılında Kırım'ı Rusya Federasyonundan alarak Ukrayna devletine vermiştir. Küresel dengelerin gündeme getirdiği Sovyetler Birliği gibi bir yapılanma içerisinde Rusların elinden alınan Kırım'dan

Rusya Federasyonu hiçbir zaman vazgeçmemiş ve son gelinen noktada ortaya çıkan yeni durumdan yararlanarak ve bir oldu bitti yaratarak bu yarımadaya uluslar arası hukuku ve karşılıklı olarak imzalanmış olan uluslar arası antlaşmaları hiçe sayarak, tarihten gelen bir Türk yurdu olan Kırım yarımadasını yeniden işgal etmiştir. Rusya'nın yeniden emperyal bir devlet olarak dünya sahnesine çıkmasına bütün dünya ülkeleri protesto ederek açıkça karşı çıkmışlardır.

Kırım tarihi incelendiği zaman, bu yarımadanın tarihin her döneminde çeşitli işgal ve saldırı olaylarına sahne olduğu ortaya çıkmaktadır. Türk asıllı kavimlerin orta Asya üzerinden gelerek batıya doğru göçler yolu ile büyük imparatorluklar kurmaları sırasında, önce Kimmerler, daha sonraları da İskitler, Hunlar, Avarlar, Hazarlar, Kumanlar, Kıpçaklar ve Moğollar Karadeniz'in kuzeyi ile birlikte Kırım adasının da sahipleri olmuşlardır. Hazar devletinin dağılmasından sonra, geride kalan Türk boyları Altınordu imparatorluğu çatısı altında bir araya gelmişler, daha sonraları da Rusların ve Arapların saldırıları karşısında Altınordu devleti çökertilince, ortaya bağımsız hanlıklar çıkmıştır. Bu aşamada bağımsız bir Kırım hanlığı kurulmuş ve böylece Türklerin Kırım ile tarihsel birlikteliği geleceğe dönük bir biçimde kurumsallaştırılmaya çalışılmıştır. Hristiyan Rusların batıdan, Müslüman Arapların ise güneyden gelen saldırıları, Hazar krallığını dağıttığı gibi daha sonraki aşamada hem Altınordu imparatorluğunun hem de Kırım hanlığının çökmesine yol açmıştır. On sekizinci yüzyılda güçlenen Rus Çarlığı Kırım'ı Çariçe Katerina zamanında işgal ederek, bu yarımada üzerindeki Türk devleti olarak Kırım hanlığına son vermiştir. On dokuzuncu yüzyılda Kırım üzerinde Rus ağırlığı artırılmış ve yarımadanın nüfus yapısını değiştirmek üzere kuzey bölgelerinden getirilen Ruslar, Tatarların yanı sıra Kırım'a yerleştirilmişlerdir. Birinci Dünya Savaşı sonrasında Rus Çarlığı çökünce, Kırım'da Tatarlar bir özerk cumhuriyet oluşturarak Sovyetler Birliği içinde yerlerini almaya çalışmışlar ama gene de Rus baskısından bir türlü kurtulamamışlardır. Savaş sırasında yarımadayı kısa bir süre Almanlar işgal etmişler ama Sovyetler Birliği kurulunca geri çekilmişlerdir. İkinci dünya savaşı sırasında Hazar bölgesini fethetmeye yönelik Hitler orduları önce Kırım'a gelmişler ve bu yarımadaya yerleşerek, Volga kıyılarında yapılan Stalingrad savaşlarını yürütmüşlerdir. Bu aşamada Almanlar ile işbirliği yapan Tatarlar, diğer Kafkas kavimleri ile birlikte işgalci Rus emperyalizmine karşı Alman

gücünden yararlanarak, daha bağımsız bir düzen peşinde koşmanın cezasını Stalin rejiminin sürgün uygulamaları ile ödemek zorunda kalmışlardır. Yarım milyona yakın bir Kırım nüfusunu Ruslar ülkenin değişik bölgelerine dağıtarak, zorunlu bir göç uygulamasıyla Tatarları soykırıma tabi tutmuşlardır.

Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine ortaya çıkan yeni durumda Rusya gözünü Kırım yarımadasına dikmiş ve bu doğrultuda baskılarını artırmıştır. Birinci Dünya Savaşı döneminden kalma Rusların askeri üsleri Sivastopol kıyılarında varlığını korurken, Rus Komünist Partisinin üst düzey yöneticilerinin yazlık villaları ya da Rusça adıyla Daçaları Kırım'ın sahillerinde geniş alanlara yayılmış, böylece Ruslar yarımada üzerinde hem askeri hem de kitlesel ağırlıklarını artırmışlardır. Sosyalist rejim sırasında beş yüz bin civarında Kırımlı Türk yarımada dışına çıkartılırken, ülkenin nüfusunu değiştirmek üzere zengin Ruslar'ın bu ülkeye yerleşmeleri devlet politikaları ile desteklenmiştir. İki asır önce Kırım'ı Türk hanlığının elinden alan Rus emperyalizmi, sosyalist rejim dönemini iyi kullanarak adanın toplum yapısını değiştirmiştir. Stalin gibi bir diktatörün uygulamaları ile Kırımlılar Kuzey kutbu civarında yok edilirken, ülkenin ve devletin ileri gelenlerinin yarımada ya yerleşmeleri ve burada ev sahibi olmaları hem özendiriliyor hem de devlet politikaları ile destekleniyordu. Böylece, yirminci yüzyıl boyunca bir milyon civarında Rus kökenli insanın Kırım'da kendine yer edinmesi gibi bir emperyal oluşum tezgâhlaniyordu. Sosyalist dönemde parti yöneticilerinin elde etmiş olduğu avantajların daha fazlası, küreselleşme döneminde öne çıkan Rus zenginlerine tanınıyor ve böylece yarımada tam anlamıyla bir Ruslaştırma operasyonu ile karşı karşıya getiriliyordu. Ülkenin geçmişi ile ve tarihi ile bütün bağları kesilirken, yeni getirilen Rus nüfus ile Kırım Rusya'nın tatil cenneti olarak yeniden yapılandırılıyordu. Başta Putin olmak üzere, bütün Rus devletinin üst düzey yöneticilerinin Kırımı yerleştirilmesiyle, yarımada kopmaz bağlar ile Rusya ile bütünleştiriliyordu. Ruslar adaya geldikçe geçmişten kalan Tatar Türkleri burada azınlık halinde kalıyordu. Türkler tarihten gelen yurtlarında azınlık durumuna düşürülerek Rus emperyalizmi tarafından dışlanıyorlardı.

Yarımada aslında Ukrayna'ya özerk bölge olarak bağlı bir konumda olmasına rağmen, Ruslar emperyal tutumlarından vazgeçmeyerek buraya özgürce gelerek yerleşiyorlar ve askeri üslerini de bölgedeki diğer

nüfusa karşı bir güç faktörü olarak kullanıyorlardı. Aynı şeyi Ukraynalılar yapamıyor ve bu yarımada'daki Rus-Tatar çekişmesi karşısında etkinlik sağlayamıyorlardı. Hazar döneminden kalma bölgedeki Musevi toplulukların bir kısmı da, Kırım yarımadasında yaşamayı tercih ediyorlar ve bu doğrultuda Ukrayna Yahudileri ile yakınlaşarak, Rus emperyalizmine karşı ayakta kalmaya çalışıyorlardı. Kırımın çok kültürlü toplum yapısı, yarımada'nın geleceği açısından bir çekişmeli ortam yaratıyordu. Ruslar, Kırım'ı bir Rus ülkesi haline getirmeye çalışırken, Hazar döneminden bu yana Tatarlar ile birlikte hareket eden bölgedeki Musevi toplulukları da, Rus emperyalizmine direnerek hem adadaki varlıklarını korumaya, hem de bu yarımada'yı gelecekte İsrail'in alternatifi olabilecek bir çizgide ikinci bir Yahudi devletinin ülkesi haline dönüştürmeye çalışıyorlardı. İsrail devletinin üçüncü kez dağılması riskine karşı, Rusya ve Ukrayna Yahudilerinin Kırım'da bir yeni İsrail devleti kurma plan ve projeleri ile hareket ettikleri ve bu yüzden de Ruslar ile zaman zaman karşı karşıya gelerek çatışma içine girdikleri görülmektedir. Böylece Kırım üzerinde geleceğe dönük bir biçimde yeni bir siyasal düzen kurma doğrultusunda Yahudiler de, Tatarlar ve Ruslar arasındaki çekişmelere üçüncü bir taraf olarak giriyorlardı. Kırım halkının Hazar döneminden gelen farklı nüfus yapılanması nedeniyle, Yahudiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar bu ülkede uzun yıllar birlikte yaşamışlardır ama tarihsel dönüm noktalarında farklı dini gruplar arasında çatışma ve çekişme olayları yaşanmıştır. Tatarların bir kısmının Musevi olması Yahudiler ile Tatarlar arasında yakınlaşma sağlamış, böylece bu iki topluluk Rus milliyetçiliğine ve emperyalizmine karşı dayanışma içerisinde direnerek, varlıklarını bugüne kadar korumuşlardır. Ayrıca dünyayı yönlendiren Musevi lobileri içerisinde Hazar kökenli temsilcilerin etkin bir biçimde bulunması da, Tatarların Ruslara karşı direnişinde önemli ölçülerde destek sağlamıştır. Ülkesel dayanışmanın uluslararası alanda da destek bulması üzerine, Rus emperyalizminin yarımada'yı bütünüyle Ruslaştırmasının önüne geçilmiştir.

Kırım sorunu son dönemde Ukrayna'da yaşanan olaylar üzerine gündeme gelmiştir. Yarım yüzyılı aşkın bir süredir Ukrayna devletine bağlı bir özerk bölge olarak yönetilen Kırım yarımadasının, yeni dönemde bir Rus işgali ile karşı karşıya kalması, Kırım sorununun yeniden bir siyasal mesele olarak öne çıkmasına yol açmıştır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında çizilmiş olan dünya haritasında bir tampon

devlet olarak yer alan Ukrayna'nın yavaş yavaş bu durumundan çıkarak, Rusya ve Avrupa arasında bir çekişme alanına dönüşmesiyle birlikte, Kırım'ın bu ülkeden kopması gerçekleşmiştir. Rusya'yı Avrupa'dan uzak tutmak için yaratılan bu büyük tampon devlet, soğuk savaş sonrasının sıcak çekişme ortamına daha fazla dayanamayarak, dağılmaya doğru pupa yelken bir gidiş sergilemiştir. Ülkenin doğu bölgesindeki Rus nüfusu kendi ülkesine bağlamak isteyen Rusya baskısını artırdıkça, ülkenin batısında yaşamakta olan Avrupa kökenli topluluklar, bir an önce Avrupa Birliği'ne tam üye olarak, Rus çizimleri altında ezilmekten kurtulmak için çaba göstermişlerdir. Asıl hedefi azalmakta olan nüfusunu Ukraynalı Ruslar ile artırmak olan Rusya devleti, ortaya çıkan olaylardan yararlanarak Kırım'ı kendisine bağladığı gibi, ikinci adımda da Rus çoğunluğun yaşadığı Doğu Ukrayna bölgesini de yeni bir eyalet olarak Rusya Federasyonu çatısı altına almaya yönelmiştir. Avrupa ile aradaki tampon kalkarken, Rusya'nın daha fazla Avrupalı bir devlet haline gelmeye çalıştığı görülmüştür. Ruslar Avrupalı olmak için mücadele ederlerken, Asya kıtasına arkalarını dönmüşler, Rusya'nın Asya toprakları üzerinde yaşamakta olan Türk ve Müslüman topluluklarından uzaklaşma noktasına gelmişlerdir. Bu aşamada Kırım ters bir örnek olarak gündeme gelince, hemen bu ülkenin nüfus yapısının değiştirilmesine öncelik verilmiştir. Orta Asya ülkelerinde yaşamakta olan yarım milyondan fazla Tatar'ın Kırım'a dönmesine izin vermeyen Rus emperyalizmi, Kırım'ı Ruslaştırarak, Karadeniz'in tam ortasındaki bu yarımada üzerinden güneye doğru yeni bir sefere doğru yönelmiştir.

Kırım halkı Ukrayna karışıklıkları üzerine ayaklanınca Rusya bu fırsatı değerlendirerek yarımada üzerinde işgal hareketine kalkmıştır. Rusların tarihten gelen saldırgan işgalciliğine karşı dünyanın her bölgesinde var olan Kırım göçmenleri harekete geçmişler ve Rusya'ya karşı bir çizgide lobi çalışmalarını sürdürerek, uluslararası insan hakları protokollerini ayağının altındaki çizmeler ile çiğneyen Rusya'ya karşı hür dünyanın tepkisini örgütlemeye çalışmışlardır. Tatarların bulundukları ülkelerde çeşitli gruplar halinde örgütlü olmaları ve özellikle büyük batı ülkelerinde güçlü lobilere sahip olmaları yüzünden, Ruslara karşı giderek yayılan bir tepki rüzgârı bütün dünya ülkelerinde yayılmıştır. Hazar döneminden başlayan göçler ile Avrupa ülkelerinde etkili bir yere sahip olan Tatar grupları, Birinci Dünya savaşının sonrasında Amerika kıtasında da örgütlenmeye ağırlık vererek

etkili lobicilik uygulamışlardır. Rusya Federasyonu gibi güçlü bir büyük devletin emperyal saldırısına karşı dünya Tatar lobileri hızlı hareket ederek, batılı ülkelerin Rus devletine karşı sert tepkiler göstermesinin önünü açmışlardır. Rus devletine karşı birçok batılı devlet yaptırım uygulamasına giderken, özellikle ekonomik alanda Rusya'yı güç durumda bırakabilecek bazı ambargo kararlarının uygulanması da gündeme gelmiştir. Avrupa Birliği ekonomik ilişkileri keserken, NATO, barış için ortaklık uygulamasını bir süre için durdurabilmiştir. Rusya üzerinden batılı ülkelere sevk edilen petrol ve doğalgaz uygulamalarında da bazı ülkelerin tepkileri devreye girmiş ve Rusya'ya karşı alternatif ülke arayışları kamuoyunda tırmanmalar göstermiştir. Sosyalist sistem sonrasında çok kısa zamanda çok zengin bir ülke konumuna gelen Rusya Federasyonu, geçmişten gelen emperyal politikalar ile bir yerlere gidilemeyeceğini, batılı ülkelerin gösterdiği tepki ve ambargo uygulamaları ile anlamak durumunda kalmıştır. Rusya'nın bazı uluslar arası birliklerden çıkartılması ya da uluslar arası protokollerin uygulama alanının dışında bırakılması gibi, ağır düzeydeki tepki yapılanmaları, zamanla devreye girmiştir.

Dünya konjonktürü açısından Kırım sorunu ele alınırsa, bugün yaşanmakta olan sıcak olaylar ile birlikte konuları değerlendirmek gerekmektedir. Geçen yıla kadar Orta Doğu'da İsrail merkezli estirilen rüzgârlar, Suriye savaşı üzerinden İran'a yönelik bir üçüncü dünya savaşı çıkartma komplosuna dayanıyordu. Ne var ki, İslam dünyasına karşı açılacak olan bu savaşın arkasında İsrail'in bulunması ve Hristiyan batı dünyasının böylesine bir Siyonist plana alet edilmesi girişimleri karşısında, Vatikan Hristiyanlık açısından kutsal bölge olarak görülen Suriye'de bir savaşa girişmeyi uygun görmemiş ve bu durumun uzantısı olarak Amerika Birleşik Devletleri Irak'ta düştüğü hataya sürüklenmeyerek Suriye savaşına kalkışmamıştır. Bir dünya savaşı isteyen büyük lobiler, bu doğrultuda olayları tırmandırırken, ABD tam bu aşamada Rusya Federasyonu ile yeni bir diyalog oluşturarak Orta Doğu savaşını önlemiştir. Bu durumda, bir dünya savaşı arayışı içerisinde olan büyük finans lobilerinin, yeni dönemde kuzey bölgesi üzerinden bir savaş konjonktürünü dünya gündemine oturtarak amaçlarını gerçekleştirmeye çalıştıkları görülmüştür. Ukrayna'nın dışarıdan gönderilen ekipler ile karıştırılmasıyla başlayan olaylar sonucunda, Rusya Federasyonu için uygun bir ortam doğmuş

ve Putin yönetimi durumu değerlendirerek, Kırım bölgesini ilhak etme yoluna gitmiştir. Bir anlamda, Kırım Rusya'ya ikram edilmiştir. Uluslar arası gelişmelerin sonucunda ortaya çıkan beklenmeyen durumdan, Rus emperyalizmi yararlanmasını bilmiş ve güvenlik gerekçesi ile bu eski Türk yurduna asker sokarak olayları kontrol altına almasını bilmiştir. Rusya'nın denetimi altında Kırım önce bağımsızlık ilan etmiş ve daha sonra da gene Rusya baskısı ile Moskova patronajı altındaki federasyona bir cumhuriyet olarak katılma kararı almıştır. Bir hafta içinde bütün bu gelişmeler hızla tamamlanarak, Rus işgali öncesinde bin yıllık Türk vatani olan Kırım yarımadası, Rus emperyalizminin yeni yaşam alanı olarak kuzey hegemonyasının denetimi altına girmiştir.

Kırım'ın bir Türk yurdu olmaktan çıkarak Rus ülkesi olması, Osmanlı İmparatorluğunun zayıflamasıyla başlayan bir süreç olarak bugüne kadar gelmiş ve Türk asıllı Tatar nüfus her yol denenerek bu ada üzerinden uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. Birinci Kırım savaşı sonrasında başlamış olan Ruslaştırma her geçen yıl daha da hızlandırılmıştır. Kırım tarihi inkâr edilirken, jeopolitik bir hegemonya düzeni bu yarımada üzerinde yaşayan topluma dayatılmıştır. Rusya'nın çeşitli bölgelerinden insanlar devlet desteği ile buraya getirilip yerleştirilirken, Kırım hanlığının uzantısı olarak bu ülkede yaşayan Tatar Türkleri çeşitli baskılar uygulanarak kaçırılmıştır. Savaş dönemlerinde soykırım benzeri girişimler Türklere yönelik tırmandırılmış, diğer zamanlarda ise bilinen yöntemler ile bu bölgenin nüfus yapısı devlet merkezli değiştirilerek, Türk vatani olan Kırım Ruslaştırılmıştır. İkinci dünya savaşı sırasında Alman ordularının Kırım'a girişini bir türlü unutamayan Rusya bu durumun intikamını alırcasına Tatarları uzun süreli sürgüne göndermiştir. Stalin'in dağıtma operasyonu Kırım Tatarlarını bir daha toplanamayacak bir duruma düşürmüş ve Sovyet sisteminin çöküşünden sonra bu ülkeye Tatar nüfusun hepsi dönememiştir. Rusya'da yaşamlarını sürdürmekte olan Tatarların ancak üçte biri dönme şansını elde ederken, Kırım nüfusu içerisinde ancak yüzde on beşlik bir ağırlık elde edebilmişlerdir. İki milyona yakın insanın yaşadığı bu ülkede yüzde on beşlik bir nüfus ağırlığı ile yeniden Tatarların Kırım hanlığı dönemine geri dönebilmek mümkün görünmemektedir. Kırım'da yaşamlarını sürdüren Ukraynalı, Polonyalı ve Musevi asıllı toplulukların da varlığı dikkate alınırsa,

gelecekte çok kültürlü bir nüfus yapısı ile Kırım'ın varlığını sürdürebileceği anlaşılmaktadır. Tatarların bütün boyları bir araya gelseler bile, Kırım toplumunun yeniden Türkleştirilmesi mümkün görünmemektedir, ama Moskova baskısı ile zaman içerisinde bütün Kırım nüfusunun Ruslaştırılabilmesi de açık bir ihtimal olarak ortaya çıkmaktadır. Başka ülkelerde yaşamlarını sürdürmekte olan Tatarların, uzaktan yürütülecek girişimler ile Kırım'ın Ruslaştırılmasını önleyemeyeceği de son gelişmelerle açıkça ortaya çıkmıştır.

Küreselleşmenin tırmandırıldığı aşamada, ABD eski Sovyet alanındaki üç ülkede turuncu devrimleri destekleyerek Rusya'yı çevirme harekâtına kalkışmıştı. Ne var ki, bu durumu anında değerlendiren Rusya'da hemen yakın çevre doktrinini ilan ederek, eski Sovyet Cumhuriyetlerindeki geçmişten gelen haklarını koruyacağını ve gerekirse bu ülkelere girerek ya da dışarıdan müdahale ederek, kendisine yönelik tehditleri önleyeceğini resmen ilan etmişti. Bir yanda ABD Ukrayna, Kırgızistan ve Gürcistan'daki turuncu devrimler ile Rusya'yı yeniden kuzey bölgesine hapsedmeye çalışırken, Rusya kendisi için örülmekte olan yeni demir perdeyi yıkıp atma doğrultusunda yakın çevre doktrini ile geleceğe doğru hazırlık yapmaktaydı. Rusya'nın kararlı tutumu sayesinde önce Ukrayna'da, daha sonraları da sırasıyla Kırgızistan ve Gürcistan'daki turuncu devrimler çöktürülerek bu ülkelerde Rusya'ya yakın duran yeni iktidarlar işbaşına getiriliyordu. Kazakistan ve Özbekistan gibi ülkelerde, Sovyet döneminden gelen siyasal yönetimler desteklenerek korunuyordu. Eski çizgiden sapma gösteren Türkmenistan gibi ülkelerde ise yönetimler tasfiye ediliyordu. Rusya ABD ile turuncu devrimler üzerinden hesaplaşırken, Putin üç kez güney Amerika kıtasına giderek Brezilya, Venezuela ve Bolivya rejimlerini Amerikan emperyalizmine karşı destekliyor ve böylece ABD'nin arka bahçesindeki geçmişten gelen hegemonyasına son verdiriyordu. Son dönemde Ukrayna'da yaşanan gelişmeleri ve bunun doğal sonucu olarak gündeme gelen Kırım'ın el değiştirmesi sürecini, geçmişten gelen olaylar dizisinin yeni bir halkası olarak görmek mümkündür.

Sovyetler Birliği döneminde yeraltından komünizmi batı ülkelerine ihraç edemeyen Rusya, küreselleşme dönemine geçildikten sonra bu kez yer altından petrol ve doğal gaz ihraç ederek kısa zamanda dünyanın önde gelen zengin ülkesi konumuna geliyordu.

Yeni aşamada, ısınmak için nükleer enerjiden vazgeçen Avrupa ülkeleri ısınma sorununu Rusya'nın yardımları ile çözmeye yöneliyordu. Bu nedenle, Ukrayna bir terminal ülke konumuna geliyor ve sürekli olarak Avrupa ile Rusya arasında kalarak petrol ve doğalgaz sorunun kilit ülkesi olarak öne çıkıyordu. Bu durumu affetmek istemeyen Rus emperyalizmi zaman zaman boru hatlarını kapatarak bazen da zam yaparak, Ukrayna üzerinden bir Avrupa hegemonyası oluşturmaya çalışıyordu. Avrupa kıtasının üç misli büyüklükte bir geniş alanı kontrol eden Rusya Federasyonu, batıya açılma döneminde Avrupa ülkelerindeki etnik çekişme ve çatışmaların etkisi altında kalarak sertleşme yollarına gidiyordu. Ciddi bölünme sorunları yaşayan İngiltere, Fransa, İspanya, İtalya ve Almanya gibi büyük Avrupa ülkeleri bu aşamada Kırım meselesine uzak durmayı tercih ederek belirli bir tavır koymaktan kaçınmışlardır. Ukrayna'nın bölünmesini gündeme getiren Kırım sorunu, bir açıdan Avrupa ülkeleri için yeni bir kriter yaratırken, diğer yandan da Rusya gibi büyük bir devletin yeni emperyalist siyasetini öne çıkarıyordu. Kırım meselesi Avrupa kıtasını yeni dönemde kaşıyarak sarsıyor ve giderek sıcak bir noktaya gelen etnik çatışmalar ile bölünme konusunun yeniden düşünülmesi için bir fırsat yaratıyordu. Avrupa ülkeleri Kopenhag Kriterleri doğrultusunda kendi bütünlüklerinin derdine düştükleri için, hem Ukrayna'nın bölünmesine hem de Rus emperyalizminin yeniden Kırım'ı işgal etmesine karşı çıkmayı kendi üniter devletlerinin çıkarları açısından uygun görüyorlardı. Bu yıl içinde, referanduma giderek ulus devletlerin çatısı altından kurtulmak isteyen İskoçya, Katalanya, Korsika, Padanya, Flamanca ve Bavyera eyaletleri Kırım'ın Ukrayna'dan ayrılması karşısında sessiz kalmayı tercih ederlerken, yeniden Rus işgali altına girmesini ise kabul edemediklerini itiraf etmek zorunda kalıyorlardı. Kırım sorunu yeni ortaya çıkış biçimi ile, dünyayı beş yüz yıl yönetmiş olan Avrupa kıtasını altüst ediyor ve batı uygarlığının beşiği olan bu bölgeden Kırım sorunu ile ilgili doğru dürüst bir ses, ya da yaklaşım ortaya çıkamıyordu. Konunun sadece insan hakları ya da üniter devlet bütünlüğü gibi tek yönlü bakış açılarıyla değerlendirilemeyeceği gerçeği, Kırım sorunu ile kesinlik kazandığı için, Avrupa ülkeleri gelişmelere seyirci kalmayı kendi çıkarları açısından uygun görüyorlardı.

Kırım krizi, sadece siyasal gelişmeler açısından değerlendirilemeyecek ama aynı zamanda uluslararası hukuk açısından da ele alınacak kadar önemli bir sorundur. İkinci dünya savaşının bitişi sırasında ABD, SSCB ve Büyük Britanya İmparatorluğunun başkan ve başbakanları Yalta Konferansı ile yeni dünya düzeninin kurarlarken, Kırım'da bir araya gelerek hareket ediyorlardı. İki dünya savaşı sonrasında kurulmuş olan yenedünya düzeninin çıkış noktası da Kırım yarımadasıdır. Böylesine önemli bir ülke olan Kırım'ın bugünü ve geleceği, dünyanın içine gireceği yeni yapılanma açısından önem taşımaktadır. Uluslararası hukuk açısından Kırım sorunu ele alındığında ezici bir Rus baskısı yüzünden Kırım halkının özgürce hareket edemediği gerçeğini öncelikle vurgulamak gerekmektedir. Birleşmiş Milletlerin tekelinde olan kuvvet kullanma yolunun Rusya tarafından hiçbir uluslararası karara dayanmadan kullanılması, uluslararası alanda ciddi tepkilere yol açmış ve batı merkezli bir Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri gibi güçler bu durumu protesto ederek, Rusya'ya karşı, hem G-8 grubundan hem de Barış için ortaklık birlikteliğinden çıkarılma yaptırımını uygulanacağı resmen açıklanmıştır. Rusya'ya yakın çevreler de ABD'nin Kosova'ya müdahalesinin uluslar arası hukuka aykırı olduğunu, bu nedenle ABD'nin önce Kosova'daki emperyalist işgal düzeninden vazgeçmesi gerektiğini vurgulamışlardır. İnsani müdahale gerekçesinin her zaman geçerli olmayacağı, istenirse her an için böyle bir müdahaleyi gerektirebilecek yapay koşulların yaratılabileceği öne sürülmüştür. Rusya'nın Kırım konusunda, ancak Birleşmiş Milletler sözleşmesinin 51. Maddesinde belirtilen meşru müdafaa durumunda kullanılabilecek kuvvet kullanma yoluna emperyal amaçlı olarak yönelmesi, bütünüyle çağdaş hukuk düzenine ters düşmekte ve bu yüzden geçerliliği tartışma konusu olmaktadır. Konu Birleşmiş Milletler çatısı altında ele alınarak genel kurul kararı ile bir sonuca bağlanmak durumundadır.

Birleşmiş Milletler çatısı altında bütün üye ülkeleri kapsayan bir ortak güvenlik düzeni varken, hiçbir devlet güvenlik, sağlama bahanesi ile bir başka ülkeye müdahale edemez ya da askeri işgal yoluna gidemez. Büyük devletlerin sınır komşusu olan küçük ülkelere yönelik bu gibi girişimleri bütünüyle hukuka aykırı olduğu için, Kırım sorusunda Rusya tümüyle uluslararası hukuka aykırı bir emperyalist hegemonyacı tutum izlemiştir. Birleşmiş Milletlere üye olan bütün

devletler gibi Ukrayna devleti de hem iç işlerine karışılmama, hem üniter bütünlüğünü koruma hem de sınırlarına dokunulmama haklarına sahip bulunmaktadır. Rusya Federasyonu emperyalist işgal girişimi ile Ukrayna devletin bu haklarını görmezden gelerek açıkça uluslararası hukuka aykırı davranmıştır. Rusya işgalci bir devlet durumuna düşerken, Kırım halkı açısından da bir self-determinasyon yolu ile gelecek belirleme uygulaması hukuka uygun bir biçimde gündeme getirilmemiştir. Kırımlılar, Ukrayna'daki karışıklıkların etkisiyle hareket etmişler ve Rusya'nın baskıları ile federasyona katılma kararı almışlardır. Bölünmüş bir topluma sahip olan Kırım'da yeterli bir ulusal bilinç oluşmadığı için, küçük halk toplulukları büyük emperyalist Rusya'nın baskı ve yönlendirmeleriyle hareket etmiştir. Bu yüzden gerçek anlamda bir referandum yapılamamış ama dış baskı ve tehditler yolu ile zoraki bir katılma kararı elde edilebilmiştir. Self-determinasyon hakkı ile burada ülke bütünlüğü ortadan kaldırılmış ve siyasal bağımsızlık hakkı ihlal edilmiştir. Kırımlılar Ukrayna çatısı altında sorunsuz ve güvenlik içinde yaşarken, birden dışarıdan kışkırtılan olaylar zinciri ile, bu ülkeden ayrılma ve emperyalist bir işgal ile başkasına katılma noktasına geldikleri için, geline nokta tümüyle hukuka aykırı bir durum göstermektedir. Kosova'nın Sırbistan'dan koparılmasına benzer bir durum, Kırım'ın Ukrayna'dan koparılması aşamasında yaşanmaktadır. Kosova'da emperyalist ABD kazançlı çıkarken, Kırım'da da bir başka emperyalist devlet olarak Rusya kazançlı çıkmaktadır. Kosova bugün ABD'nin bir eyaleti konumuna gelirken, Kırım'da Rusya'nın yeni eyaleti olmaktadır. Ukrayna'nın bir parçası olan Kırım'ın, başkent Kiev'den izin almadan yaptığı referandum da hukuken geçersizdir. Birbiri ardı sıra yapılan birçok işlem hukuken geçersiz olduğu için, Kırım sorununun Birleşmiş Milletlere taşınarak her yönü ile tartışılması ve bu kurumun çatısı altında yayınlanmış olan uluslar arası hukuk belgelerine uygun bir çözüm üretilmesi gerekmektedir. Kırım'da Rus emperyalizmine son verilmelidir.

8. Türkiye Putin'ini Arıyor

Soğuk savaş sonrasında Atlantik emperyalizminin dünyanın merkezine saldırıya geçmesiyle beraber Türkiye'nin içinde bulunduğu bölge ciddi bir tehlike sürecine girmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında

bu bölgeye gelen Amerikan emperyalizmi üç yüz yıllık bir rüya olan İsrail'in kuruluşunu sağladıktan sonra dünyanın merkezine yerleşmeye başlamış, karşı kutup merkezi olan Sovyetler Birliği'ni izlemek üzere de gizlice Türkiye'ye yerleşmiştir. Soğuk savaş döneminin gergin ortamında sürekli olarak bir Rus ve komünizm korkusu icat edilmiş ve bu korku sürekli pompalanarak Türkiye ile beraber bölgedeki diğer yerlere de yerleşme başlamıştır. Okyanus ötesinde oluşan dünya gücü dünyayı merkezi coğrafyadan yönetmek istediği için yarım yüz yıl içinde merkezi coğrafyanın tam ortasındaki ülke olan Türkiye'ye gizli ve dolaylı yollardan yerleşme girişimleri sürdürülmüştür. Amerikan emperyalizminin bu hazırlıkları baskı döneminin gergin ortamında gizlenmiş, demirperdenin ortadan kalkmasıyla beraber açığa çıkmıştır. Yeni dönemde Türk toplumunun gözleri açılınca, ülkemizin yarı sömürge durumuna düşürüldüğü ortaya çıkmış ve yeniden Osmanlı imparatorluğunun çöküş yıllarındaki gibi bir durumun ortaya çıktığı anlaşılmıştır. Böyle bir durumda ikinci bir kurtuluş savaşı ve yeniden Atatürk önderliği zorunlu bir duruma gelmiştir. Ne var ki Türk halkının yıllardır süren umutsuz Atatürk bekleyişine rağmen ikinci bir Mustafa kemal Atatürk siyaset sahnesinde gündeme gelememiştir.

Benzeri bir durum kuzeydeki büyük komşu olan Rusya'da görülmüş ve dünya tarihinin gördüğü en geniş imparatorluk olan Sovyetler Birliği, büyük bir çöküş sonrasında ortadan kalkmıştır. Bu ideolojik birliğin kurucusu ve merkezi gücü olan Rusya federasyonu, büyük çöküş sonrasında iyice zor duruma düşmüş ve beş yıl içinde bir türlü kendine gelememiştir. Rusya'nın şaşkınlık ve güçsüzlük döneminde küçük ülke Çeçenistan bağımsız bir devlet olarak yaşamını sürdürmüş ama Rusya toparlandıktan sonra gene Rus emperyalizmi 1996 tarihinde Çeçenleri ezerek hazar havzasının bu kuzey ülkesini işgal etmiştir. On iki yıldır sürdürülen haksız işgal ile üç yüz bin Çeçen insanı katliama uğratılmıştır. ABD Çeçen cumhuriyetini Rusya Federasyonu'nu çözmek için kullanırken, Rusya da bu küçük ülkeyi ezeerek kendi içindeki diğer devletlerin federasyondan ayrılma eğilimlerinin önüne geçmiştir. Çeçenleri izleyen Tataristan Cumhuriyetini bazı sınırlı otonomi hakları ile federasyon çatısı altında tutabilmiş ama daha sonra güçlenince eskiden tanıdığı otonomi haklarından da

vazgeçmiştir. Rus devletinin merkezi güçlenmesi bağlı bölge ve ülkeler üzerindeki otoritesini yeniden oluşturmuştur.

Rusya'nın toparlanmasında hem büyük devlet yapısının hem de güçlü bir önderliğin rolü olmuştur. Rus çarlığının çökmesi üzerine Moskova merkezli bir ideolojik imparatorluk kurmuş olan Rus devletçiliği Türkiye ile karşılaştırılırsa daha güçlü bir görünüme sahiptir; çünkü çarlık rejiminden ideolojik imparatorluğa geçerken Moskova'daki devlet yapısını korumuştur. Ruslar Moskova'daki devleti değişim sürecinde ayakta tutabilirken, Türkler İstanbul'daki devleti yıkılmaktan kurtaramamışlardır. Osmanlı imparatorluğu batı Avrupa'dan esen milliyetçilik rüzgârları ile Balkan ülkelerini elinden geçirirken, aynı dönemde benzeri bir tehdit ile karşılaşan Rus devleti, milliyetçilik cereyanlarının ülkesini parçalamasını önlemek üzere devlet öncülüğünde bir halkçılık akımı örgütlemiştir. Narodnik adı verilen bu devlet halkçılığı ülkenin çeşitli yörelerinde şiddet ve terör hareketlerine dönüştürülünce, Rus imparatorluğunda yaşamını sürdüren halk toplulukları milliyetçilik cereyanlarının dışında tutulmuşlardır. Osmanlı imparatorluğunu önce parçalayan ve sonra da dağılmasına neden olan milliyetçilik cereyanları, Rus devletinin akılcıca sürdürdüğü devlet halkçılığı ile önlenmiş ve ülkenin bütünlük içinde kalması sağlanmıştır. Tarihin bir dönemecinde Moskova'daki Rus devleti ayakta tutularak sonraki dönemin koşullarında ideolojik imparatorlukla yola devam edilmiştir. Aynı dönemde Osmanlı imparatorluğu İstanbul'daki gayrimüslim toplulukların batılı emperyal devletlerle olan yakın ilişkileri ve mandacı tutumları yüzünden çökmekten kurtulamamış ve bu yüzden İstanbul'daki devlet yapılanması elden gitmiştir.

İstanbul'daki devletin bitmesine rağmen Anadolu halkının teslim olmayışı, Sevr antlaşmasını yırtarak Kuvayı Milliye mücadelesine girişmesi üzerine tarih sahnesine çıkan Atatürk, Türk toplumunu toparlayarak Ankara'da yeniden bir Türk devleti kurmuştur. İstanbul'daki devletin çökmesi nedeniyle Türkler tarihin dönemecini zor dönmüşler, Ruslar gibi merkezi devletin yardımı ile hızlı bir yeniden yapılanmaya yönelememişlerdir. Tarihin dönemecinde ayakta kalan Rus devleti yeni dönemde toparlanarak yola devam ederken, Türkler yitirdikleri imparatorluğun merkezi ülkesinde orta boy bir yeni devleti bu kez Ankara merkezle olarak kuruyorlardı. Bir devletin

yıkılması ve yerine yeni bir devletin kurulması uzun zaman alıyor ve Ruslar yirminci yüzyılın başlarında yeniledikleri imparatorlukları ile yola devam ederken, Türkler yitirdikleri imparatorluk yüzünden merkezi topraklarda Avrupa'nın etkisi, bu kıtadaki devlet modeline benzer bir biçimde kendi ulus devletlerini üç kıtanın arasındaki tarihin köprüsü üzerinde kuruyorlardı. Birinci Dünya Savaşı ile çöken Türk devlet yapısı kısa zamanda toparlanamadığı için Türkiye Cumhuriyeti ikinci dünya savaşına girmiyordu.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında Türklerin ve Rusların imparatorlukları aynı dönemde çöküyor, Ruslar Moskova merkezli bir yeniden yapılanma ile tekrar bir farklı imparatorluğa sahip oluyorlar ama Türkler hem imparatorluk arazisini ellerinden kaçırdıkları, hem de İstanbul'daki devlet içeriden dış bağlantılı mandacı kadrolarca çöktüğü için yeni bir savaşa daha kalkışmak zorunda kalıyorlardı. Dünya savaşı sonrasında, bütün ülkeler imzalanan barış antlaşmaları ile yeni döneme uygun bir düzene geçerken, Osmanlı imparatorluğunun arka ülkesi olan ama aynı zamanda merkezi topraklarını oluşturan Anadolu yarımadasında Türkler var olabilmek için ikinci bir savaşa daha kalkışıyorlardı. İmparatorluğun elden gitmesi, devletin çökmesi, İstanbul'un teslim olması, Anadolu ve Rumeli halkını etkilemiyor ve bu iki bölgedeki Türk halkı bir ulusal kurtuluş savaşı vererek yeniden dünyanın merkezi topraklarında var olabilmenin koşullarını yaratırken, bu bölgenin Müslüman halkı ayağa kalkıyor, direnerek dağa çıkıyor ve ülkesini korumak üzere kurtuluş savaşına kalkışıyordu. İşte bu aşamada Atatürk tarih sahnesine çıkarak Türk ulusunun haklı kurtuluş savaşında zafere ulaşmasını sağlıyordu.

Rusya'da Troçki'nin hazırlıkları üzerine Lenin devreye girerek sosyalist devrimi gerçekleştiriyor ve doğu bloku olarak SSCB'yi tarih sahnesine çıkarıyordu. Atlantik kıyısında odaklanmış olan Batı emperyalizminin dünyanın merkezi coğrafyası olan Avrasya kıtasına yönelen saldırıyı önleyebilmek için Lenin ve Troçki Sovyet devrimini yaparak güçlü sosyalist imparatorluk ile batılı emperyalistlerin Avrasya bölgesine karşı set çekiyorlardı. Rusların kuzey bölgesine güçlü bir yapılanma ile batı emperyalizminin Avrasya bölgesine girmesine karşı çıkışı üzerine sıra bu bölgenin güney kısmına geliyor ve güney Avrasya'nın merkezi ülkesi olan Türkiye'de benzeri bir biçimde antiemperyalist savaşa yöneliyordu. Sovyet devrimi sonrasında Mustafa

Kemal'in Samsun'a çıkması ve daha sonra 1920 yılında Doğu Halkları Kurultay'ının Bakü'de toplanması bir tesadüf değil, aksine tarihin seyri içinde birbirini izleyen önemli gelişmelerdir. Avrasya'nın girişi kuzeyden batılı emperyalistlerin yüzüne kapatılınca sıra güney kapısına gelmiş ve Bakü'de bir araya gelen doğu halkları temsilcileri batılı emperyalistlere karşı direnme kararı alınca direnişin güney cephesini oluşturan Anadolu üzerindeki kurtuluş savaşı da batılı emperyalistlere karşı hızlandırılarak sonuca götürülüyordu. Lenin Moskova'da egemen olduktan sonra Mustafa Kemal de Ankara'da gücü eline geçiriyor, böylece Atlantik kıyısından dünyanın merkezine saldıran batılı emperyalistlere karşı, kuzey kapısından sonra güney kapısı da kapanıyordu. Tam bu aşamada Lenin ile Mustafa Kemal arasında mektuplaşmalar oluyor ve sosyalist enternasyonal, Anadolu'daki batı emperyalizmine karşı direnen ve antiemperyalist bir mücadele ile bağımsız bir devlet kuran Kemalist harekete destek oluyordu. Ulusal kurtuluş savaşına bu doğrultuda Karadeniz üzerinden bir Rus yardımı batılı emperyalistlere karşı daha güçlü bir direniş olması için gönderiliyordu. Böylece Atatürk de kendi ülkesini toparlama şansını elde ediyor ve batı emperyalizmine karşı bu bölgenin kuzey ve güney ülkeleri bir antiemperyalist çizgide direnerek işbirliği yapıyorlardı. Lenin enternasyonal toplantısında, Kemalist hareketin antiemperyalist olduğu için desteklenmesi gerektiğini söylüyordu.

Yirminci yüzyılın başlarında gerçekleşen Avrasya'nın kuzey ve güney bölgelerindeki batı emperyalizmine karşı direnişin günümüzde yeniden güncellik kazanması son derece önemlidir. Regan-Gorbaçov görüşmeleri sonrasında gündeme gelen sosyalist imparatorluğun dağılması meselesi büyük bir çöküş ortaya çıkarmış, beş yıllık bir şaşkınlıktan sonra Rus devleti hemen toparlanmıştır. Osmanlı imparatorluğu gibi yıkılmayan ve başkentindeki devlet yapılanmasını koruyan Rus hegemonyası kısa bir zaman dilimi içinde değişen dünyayı kavrayarak toparlanmış ve eskisi gibi bir imparatorluk devleti yapılanması içinde yoluna devam etmiştir. On yıl süre ile eski başkan Yeltsin ile yola devam eden Rus devleti, tam iki bin yılına girerken Yeltsin'in çekilmesini sağlamış ve yerine devlet veliahdı olarak yetiştirilen ve doğu Almanya'da büyük tecrübe kazanmış eski bir istihbaratçı olan Putin'in geçmesi sağlanmıştır. Yeltsin döneminde toparlanan Rus devleti Putin'in gelmesi ile atağa kalkmış ve

yeni dönemin koşullarında güçlü bir Rusya yaratılabilmesi için ulusal program uygulanmıştır. Büyük çöküş sonrasındaki şaşkınlığını kısa zamanda atlatan Rusya Yeltsin döneminde hızla toparlanarak Putin döneminde atağa kalkmıştır.

Rusya-2010 programı Putin'in işbaşına gelmesiyle beraber eyleme geçirilmiş, geleceğin güçlü Rusya'sının yaratılabilmesi doğrultusunda uygulamaya aktarılmıştır. Daniel Vergin'in Türkiye'de de yayınlanan Rusya-2010 kitabına bakıldığında Rusya'nın 2010'da ABD'ye meydan okuyabilecek derecede güçlü bir konuma ve eskisi gibi yeniden bir kutup durumuna gelebilmesi hedeflendiği görülmektedir. Çudo adı verilen ekonomik mucizenin 2010'da Rusya'da gerçekleşmesiyle Rusya ABD kadar güçlü bir düzeye gelecek ve tek kutuplu düzene son verilecektir. Rusya ile beraber Çin ve Hindistan da devreye girecek ve daha sonraları brezilyanın da ortaya çıkmasıyla yeni dünya düzeni çok kutuplu olacaktır. Soğuk savaş döneminden gelme kutup merkezi olma birikimiyle Rusya tek kutuplu dünyadan çok kutuplu dünyaya geçişin öncüsü ve kurucusu olacaktır. Putin'in önderliği Rusya'ya böylesine bir atılım yapma ve yeryüzünde yeniden Rusya'yı bir kutup merkezi yapma şansını gündeme getirmiştir.

Büyük çöküş sonrasında kırılmış Rusya prestijini Putin yeniden onarmış ve Rusya'nın bir büyük dünya gücü olarak evrensel alana dönüşünü sağlamıştır. Putin'in bu atılımı sağlamasında son zamanlarda kurulmuş olan petrol ve doğalgaz boru hatlarının ve bunların kazandırdığı büyük döviz akışının önemli katkıları bulunmaktadır. Rusya bir fakir ülke olarak girmiş olduğu G-8 ülkeleri arasında önceden Hristiyan özelliği ile yer alırken on yıl içinde dünyanın en zengin ülkelerinden biri olarak var olabilmektedir. Boru hatları para matbaası gibi çalışırken Rus devletinin ekonomik zenginliği batılı ülkelerle boy ölçüşecek aşamaya ulaşmıştır. Gazprom ve Lukoil gibi enerji kuruluşları kısa zamanda Amerika'nın yüz yıllık çok uluslu şirketlerini geride bırakmış, Rus devletinin desteği ile yaratılan Rus burjuvazisi hak ettiği yeri almıştır. Putin çok uluslu şirketlerin temsilcisi olan Yahudi işadamlarını ülkesinden kovarak eski devlet ve parti yöneticilerinden yeni bir Rus milli Burjuvazisi yaratmış ve bunlar büyük Rus devletinin desteğini sağlayarak küresel sermayeyi dengelemiştir. Devlet desteği ile kısa zamanda büyüyen Rus milli burjuvazisi yabancı sermayeyi Rusya'ya sokmamış, kendi pazarından elde ettiği

zenginlikle küresel sermaye ile Rusya sınırları dışında dünya pazarlarında rekabete girmiştir. Küresel sermayenin uyguladığı emperyalist hegemonya planına karşı çıkan Rus devleti, küreselci merkezlerin yaptıklarının ve istediklerinin tamamen tersini yaparak ayakta kalmış ve kısa zamanda güçlenerek batılı emperyalistlerle bire bir yarışmıştır.

Putin göreve gelir gelmez Rusya anayasasını ve idari sistemini değiştirmiş, merkezi devleti güçlendirmiş, on sekiz milyon kilometre karelik bir alana yayılmış bulunan Rusya Federasyonu eyaletlerini denetim altına almak için yedi tane Moskova kurmuştur. Yirmi beş eyaleti yedi bölge yönetimi ile sıkı denetimi altına alan Putin, Çeçenistanı ezdikten sonra ikinci bir otonomi ya da bağımsızlık macerasına izin vermemek üzere merkezi devleti güçlendirmiştir. Büyüyen ekonomiyi devletin kontrolünde tutabilmek için yeni kamu kurumları kurmuş, devlet otoritesini ülkenin her köşesine eşit koşullarda götürebilmek üzere Rusya devletinin kamu kurumlarını büyüterek yetkilerini genişletmiştir. Küresel şirketlerin önünü açabilmek için devletler demokrasi görünümünde küçültülürken, Rusya tamamen aksini yaparak zaten büyük olan devletini daha da büyütmüş ve böylece çok uluslu küresel sermaye şirketlerine teslim olmamıştır. IMF ve Dünya bankasını ülkesinden kovan Rusya kendi ekonomisine ulusal çıkarları doğrultusunda egemen olmayı bilmiştir.

Putin batılı emperyalist ülkelerden para alan ve bu ülkelerin istihbarat kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yürüten sivil toplum örgütlerine izin vermemiş, ülkedeki dernek ve vakıfların çalışmalarını sıkı bir devlet denetimine alarak ülkede yabancı güçlerin cirit atmasını önlemiştir. Yabancı ülkelere ajanlık yapamayan sivil toplum kuruluşları Rus toplumunu bozamamışlar ve alt kimlikleri kışkırtarak bölücülük yapamamışlardır. Sivil toplum kuruluşları görünümünde Rusya'yı karıştıramayan batılı emperyalistler Rusya'daki demokrasiyi yargılamaya kalkışmışlar ama uluslararası alanlarda Putin bunlara cevap vererek Rusya ile batılı ülkelerin koşullarının farklı olduğunu ve bu nedenle batı tipi bir demokrasinin Rusya'da uygulanamayacağını ifade etmiştir. Dışarıdan para alan devlet denetimi altına alınması Rusya'yı sivil toplumculuk oyunu ile parçalamayı düşünen batılı emperyalistlerin oyunlarını bozmuş, bu nedenle Rusya ile batı dünyası arasındaki gerginlik tırmanmıştır.

Rusya-2010 planı ile ülkesini güçlendiren, dünyanın en zengin ülkelerinden birisi haline getiren, merkezi idareyi güçlendirerek bütün ülkede devlet otoritesini yeniden etkin bir biçimde tesis eden, sivil toplumculuk şamatası ile kendi toplumunun bölünmesine izin vermeyen Putin, çağımızın en başarılı devlet adamı olarak öne çıkmaktadır. Dünyayı kendi çiftliğine çevirmek isteyen küresel sermaye ve batılı emperyalist ülkelere karşı çıkan Rus devleti günümüzde Putin sayesinde faşist ve saldırgan ABD yönetimine meydan okuyabilmektedir. Putin Rus devletinin otoritesini yeniden kurarak batı emperyalizminin Rusya'yı teslim almasını önlemiştir. Kısa zamanda toparlanan Rusya eski komünist yapısının çok ötesine giderek, yeni kapitalist modeli ile bir dünya hegemonya yarışına kalkışmıştır. Rus devleti yüzlerce yıllık büyük deneyimi ile hem Putin gibi bir devlet adamı çıkarabilmiş hem de Rusya-2010 planı ile ABD emperyalizminin karşısına yeni bir kutup merkezi olarak çıkmıştır.

Türkiye de ise durum Rusya'nın tamamen tersidir. Özal ile ABD'ye teslim olan Türk ekonomisi batı etkisindeki yönlendirmelerle tam bir sömürgeleşme aşamasına gelmiştir. Ekonomik baskı altındaki Türk devleti de artık bağımlı bir yapıdadır. Türkiye bu aşamada yeni bir Atatürk beklemektedir. Yirminci yüzyılın başlarında önce Lenin Rusya'yı toparlamıştı, daha sonra da Atatürk Türkiye'de yeni bir devlet kurmuştu. Şimdi benzeri bir durum yeniden gündeme gelmiştir. Bugün Putin Rusya'yı güçlendirerek batı emperyalizminin karşısına dikmiştir. Türkiye ise her geçen gün daha fazla batının sömürgeesi olmaktadır. Rusya Putin ile toparlandığına göre sıra Türkiye'ye gelmiştir. Yeni bir Atatürk gelmediğine göre, Türkiye Putin benzeri bir önder bularak onun liderliğinde yeni bir antiemperyalist kurtuluş mücadelesi vermek zorundadır, aksi takdirde içine sürüklenen sömürgeleşme süreci Türkiye'yi yok edecektir. Eisonhower, Rockafeller ve Fulbright burslularının yönetimi ile sömürgeleştirilen Türkiye kendi Putin'ini iş başına getirerek ikinci bir Kuvayı milliyeye mücadelesi vermeli ve bu yoldan ulusal kurtuluşunu gerçekleştirerek yirmi birinci yüzyılda yoluna devam etmelidir. Yeni dönemde Avrasya'da gündeme gelen büyük devletler arasındaki çekişmede, Türkiye kendi Putin'ini devletin başına getirerek etkinliğini artırmalıdır. Filler tepişirken altında kalmamak için Türkiye'de büyük devlet haline gelebilmelidir.

9. Turancılık Akımının Haklılığı

Turancılık denince, insanın aklına on dokuzuncu yüzyılın sonları ya da yirminci yüzyılın başları gelmekte ve birinci dünya savaşı öncesi dönemde, doğu imparatorluklarının çöküşe geçtiği bir aşamada merkezi coğrafyanın yönlendirilmesi çabaları öne çıkmaktadır. On beşinci yüzyıl sonrasında batı Avrupa merkezli bir sömürgecilik bütün dünyaya yayılmış ve batı ülkeleri yeryüzünün bütün kıtalarını sömürmeye başladığı aşamada, dünyanın doğu bölgesinde üç ayrı imparatorluk bu duruma karşı denge sağlamaya çalışmıştır. Beşinci yüzyılda kurulan Rus prensliği kuzey bölgelerinde bir büyük doğu imparatorluğu olarak harita üzerinde yayılırken, on üçüncü yüzyılda kurulmuş olan Osmanlı İmparatorluğu merkezi coğrafyanın egemeni oluyordu. Daha sonraki aşamada ise Osmanlı devleti Asya ve Afrika topraklarında ticaret yolları üzerinden yayılırken, Osmanlının geri çekildiği Doğu Avrupa ve Balkan yarımadası üzerinde, üçüncü bir doğu devleti olarak Avusturya-Macaristan imparatorluğu kuruluyordu. Batılılar, doğuyu Viyana'dan ötesini doğu olarak tanımlarken, her üç imparatorluğu doğu devletleri olarak görüyorlardı. Yirminci yüzyılın başlarına kadar devam edip gelen bu süreç içerisinde, üzerinde doğu imparatorluklarının yer aldığı dünyanın merkezi coğrafyası üzerinde hiç kimse geleceğe dönük bir arayış içerisine girmiyor, dünya tarihini belirleyen olaylar bir anlamda batının sömürgeci devletleri ile, doğu bölgesinin üç imparatorluğu arasındaki çekişmeler zincirinde belirleniyordu. Birinci dünya savaşına kadar devam edip gelen bu durum, bütün dünya savaşa doğru sürüklenirken savaş öncesi çekişmeler ile bozulmaya başladığı için, geleceğe dönük yeni arayışlar evrensel düzeyde siyasetin gündemine gelip oturuyordu.

Avrupa merkezli dünyanın beş yüz yıllık hegemonya tarihinde gündeme gelmeyen, merkezi coğrafya arayışları, birinci dünya savaşına doğru giderken ortaya çıkıyordu. Asya ve Avrupa kıtalarının kuzey bölgelerini kapsayan büyük bir hegemonya alanına sahip olan Rus Çarlığı batılı ülkeler tarafından baskı altına alınamayınca, bu büyük gücü arkadan vurmak üzere Japon İmparatorluğu kışkırtılıyordu ve, ABD destekli Japon ordusu Asya'nın doğu kıyılarından kıtanın içerisine girerek, Rus devletini arkadan vuruyordu. Yirminci yüzyılın ilk yıllarında, batılı güçlerin yenemediği Rus ordusunu bir doğulu güç olarak Japon imparatorluğu ABD'nin arkadan sağladığı destekler ile

askeri yönden yeniyor ve böylece merkezi coğrafyanın kuzey bölgesinde yer alan büyük devlet yapılanması çöküyordu. Ruslar Avrupa toprağı olan Kiev’de ilk devletlerini kurmalarına rağmen, kuzey bölgesinde Asya’ya doğru yayılmışlar, Hazar göçleri sonrasında bu alanda kurulmuş olan Altın Orda imparatorluğunun dağılması üzerine de, geride kalan hanlıkları ele geçirerek, tam anlamıyla bir Asya devleti haline gelmişlerdir. Hazar uzantısı Türk boylarının dağılması, bir kısmının Avrupa’ya, diğer kısmının da Kafkasya üzerinden Orta Doğu bölgelerine göç etmesi üzerine, Ruslar eski Türk toprakları üzerinde yayılma şansı elde ederek bunu kullanmışlardır. Batılı devletler Rusya’yı Avrupa kıtasından uzak tutmak için çaba göstermişler, Ruslar Avrupa’ya saldırma noktasına gelince Osmanlıları kışkırtarak Rusların üzerine sürmüşlerdir. Roma imparatorluğu sonrasında, bir büyük Slav gücü olarak Rus devleti öne çıkarken, dünyanın diğer güçleri bunu önlemek ve Rusların önünü kesmek üzere çeşitli komplo ve senaryolar ile öne çıkmaya ve Rusya’nın hegemonya alanını daraltmaya çaba göstermişlerdir. Avrupa’dan kovulan Rusya Asya topraklarında güçlenince, bu kez de ABD destekli bir Japon saldırısı Asya üzerinden desteklenerek, Rus Çarlığı yıkılmaya çalışılmıştır.

On dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru zayıflayan Rus çarlığı, Yirminci yüzyılın ilk yıllarında doğudan gelen Japon saldırısına direnemeyince, Rus Çarlığı yıkılma noktasına gelmiş ve bu büyük ülke Sovyet devrimine kadar sürecek olan uzunca bir karışıklık dönemine girmiştir. Merkeze bağlı bulunan büyük toprakları eskisi gibi kontrol etme gücünü elinden kaçıran, Rus Çarlığı Japon ordusuna da yenilince Rus milletine dayanan egemenlik düzeni yıkılmış ve bu aşamadan sonra devrimlere yönelen girişimler, Rusya’yı kurtarmaya çalışmış ama bir türlü bu doğrultuda istenen başarılar elde edilemeyince, Rus milliyetçiliğı geniş alanları kendi kontrolü altında tutabilmek üzere yeni arayışlar içerisine girmiştir. Dar kapsamlı bir milliyetçilik ile Rusya’nın eski imparatorluk topraklarını merkezi bir düzene bağlayamayacağı anlaşılnca, bunun üzerine Rus milletinin ana unsuru olarak öne çıktığı Slav topluluklarının birlikteliğı savunulmaya başlanmıştır. Yirminci yüzyıla girerken, Rus milliyetçiliğinin yerini Panslavizm’in alması ile yeni bir dönem başlamış ve, Moskova merkezli Rus hegemonyasının gene eskisi gibi imparatorluk toprakları üzerinde devam edebilmesi için, bütün Slav toplumlarını ortak

bir çatı altında toplayacak bir Panslavizm akımı, Rus milliyetçiliğinin yeni yüzü olarak dünya kamuoyuna sunulmuştur. Rus milliyetçiliğinin duygusallığı, Slav topluluklarının yaşadığı geniş topraklar üzerinde daha gerçekçi bir politika olarak Panslavizmin ortaya çıkışı ile birlikte aşılmaya çalışılmıştır.

Doğu imparatorluklarının batılı emperyalistler karşısında güç kaybederek çöküşe geçmesi üzerine, bu büyük devletlerin harita üzerinde işgal etmiş olduğu geniş alanların geleceği tartışılmaya başlanmıştır. Avrupa merkezli dünyada batı bölgelerinde modern anlamda devlet yapılanmaları ortaya çıkmasına rağmen, doğu bölgelerinde batıda olduğu gibi çeşitli toplulukların devletleşme olgusu görülememiştir. Nitekim bu yüzden, Birinci dünya savaşı sonrasında doğu bölgelerinin geleceği ile ilgili olarak Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bir kongre toplanırken, bunun adına "Doğu halkları kurultayı" denilmiştir. Merkezi coğrafyanın ötesinde ciddi devlet yapılanmaları bulunmadığı için, bütün Asya kıtasının geleceği ile ilgili düzenlenen uluslararası kongre de, doğu bölgelerinde yaşayan halklar esas alınmış ve bunlar üzerinden doğu bölgelerinde yeni bir siyasal düzen oluşturulmaya çalışılmıştır. Cihan savaşı sonrasında dünyaya yeni bir düzen verilirken, doğu bölgesinin imparatorlukları geride kalmış ve bu bölgede yaşayan halklar esas alınarak, eskisinden farklı bir gelecek oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda Panslavizm ile gelecek arayışının yeterli olamadığı bir aşamada, Sovyet devrimini dünya güçleri destekleyerek, Panslavizm yerine Pansovyetizmi getirerek, Sovyet devrimi sonrasında dünyanın merkezi alanı ile doğu bölgelerine yönelik bir ideolojik siyasal yapılanma yaymaya çalışmışlardır. Panslavizm Slav kökenli bütün halkları Rus İmparatorluğu sonrasında daha geniş bir Rus milliyetçiliğinin çıkarları doğrultusunda bir araya getirmeye çalışırken, bu bölgenin geleceği ile ilgili olarak batı dünyasında bazı yeni arayışlar da gündeme gelmiştir.

Yıkılmakta olan Rus hegemonyasının sonrası için Ruslar Panslavizm ile yeni yapılanmayı devreye sokmak isterlerken, doğu imparatorluklarının üzerinde yer aldığı merkezi coğrafya alanında yeni Rus hegemonya planlarına karşı alternatif arayışlar da öne çıkmıştır. Rus imparatorluğu yıkılırken, bu ülkenin sınırları içerisinde yer alan Türk ve Müslüman toplulukların, gelişmiş batılı ülkeler düzeyine gelebilmek üzere yeni arayışlar içine girdiği görülmüştür. Rusya'nın

Müslüman toplumlarını bir çatı altında toplamak isteyen Panislamizm akımı ile, gene bu doğrultuda bütün Türk topluluklarını bir büyük Türk imparatorluğu çatısı altında toplamak isteyen yeni bir tür Türkçülük Pantürkizm olarak öne çıkmıştır. 1905 yılındaki Japon yenilgisi üzerine Rusya karışmış ve 1917 Sovyet devrimine kadar karışıklık dönemi devam ederken, Panslavizm girişimlerine karşı, hem Panislamizm hem de Pantürkizm akımları yeni alternatif arayışlar olarak tartışma gündemine getirilmiştir. Dünyanın en büyük kıtasına egemen olabilme doğrultusunda en geniş devlet yapılanması arayışları pancılık akımlarını da öne çıkarmış, milliyetçiliğin yetersiz kaldığı aşamalarda ortak etnik kökenden gelen, ya da aynı sosyolojik ya da kültürel özellikleri taşıyan toplumlara daha büyük devletler olarak toparlayabilmenin çabaları siyasal gündemde belirleyici olmaya başlamıştır. Milliyetçilik akımlarının böldüğü, büyük imparatorluk alanlarında daha küçük milli devletlerin kurulmaya başlandığı bir aşamada pancılık akımları, birleştirici ve uzlaştırıcı girişimler olarak, daha geniş siyasal yapılanmaların öncüsü olmuştur. Büyük doğu imparatorlukları çökerken, daralan sınırları eski genişliğinde tutabilmek üzere milliyetçiliğin yetersiz kaldığı bir aşamada ortak özellikler, etnik kökenler, din ve kültürel yapıların eskisi gibi daha geniş imparatorluk coğrafyasında birlikte var olabilmesi için, pancılık akımları alternatif olarak devreye sokulmuştur.

Rusların, Orta ve Ön Asya bölgelerinin birlikteliği için düşünmüş olduğu Panslavizme karşı, ikinci alternatif pancılık akımı, Rusya'nın bu doğrultudaki genişleme arayışlarına karşı Pangermenizm olarak ortaya atılmıştır. Roma İmparatorluğunun dağılmasından sonra bin yıldan fazla bir zaman dilimi içerisinde dağınık bir biçimde yaşayan Germen kavimleri sürekli olarak birbirleriyle çarpışmışlar ve bu yüzden bir araya gelerek İngiltere ve Fransa gibi ulusal birliklerini tamamlayamamışlardır. Batı Avrupa'nın millileşen ulus devletleri sömürge savaşlarına çıkarak yer yüzü karalarında rekabete geçerken, Germen kavimleri sürekli savaşarak birbirlerini kırıyordu. Aynı doğrultuda, İtalya'daki şehir devletleri de bir büyük çekişmeye Akdeniz hegemonyası doğrultusunda girdikleri için, İtalyan ve Alman ulusal birliklerinin tamamlanması gecikiyordu. Paris'te 1871 yılında bir komünist yönetim kurulmasına üzerine, Avrupa burjuvazisi çeşitli önlemler alıyor ve, aynı yıl içinde Pangermenizm akımının sonucu

olarak Alman siyasal birliği oluşturuluyordu. Böylece, Avrupa'nın doğusunda başlatılmış olan Panslavizm arayışlarına karşı en somut cevabı, Almanlar Pangermenizm akımı ile vererek, Alman milliyetçiliği doğrultusunda doğu Avrupa'da yer alan bütün Germen kavimlerinin ortak bir çatı altında tek bir devlet olarak bir araya gelmesi için girişimlerde bulunuyorlardı. Alman devleti Pangermenizm ile kendi siyasal birliğini sağladıktan sonra, diğer Germen asıllı kavimleri de kendi yanına çekebilmenin arayışı içine giriyordu. İşte bu aşamada Birinci dünya savaşına giden yolda bir Panslavizm ve Pangermenizm çekişmesi, dünyanın siyasal gündeminin belirlenmesinde etkin bir unsur konumuna geliyordu.

Alman birliğini sağlayan Germenler, batı Avrupa kapılarının kapalı olması nedeniyle kıtanın doğusuna doğru yöneliyorlardı. Orta Avrupa'da kurulmuş olan büyük devlet olarak Almanya dünya siyaset sahnesine ağırlığını koyarken, bir milli politika olarak Ostpolitik denilen doğu siyasetini uygulama alanına getiriyordu. Merkezi Avrupa'da kurulan Alman devleti, Pengermenizm akımı ile çevredeki bütün Germen devletçiklerini tek çatı altında topladıktan sonra, doğuya doğru açılımı ulusal bir dış politika olarak gündeme getiriyordu. Almanya bütün çabalarına rağmen Hollanda,Avusturya ve Danimarka gibi Germen asıllı batı devletlerini çatısı altında birleştiremiyordu. İngiltere,Fransa ve Amerika üçlüsü Atlantik güçleri olarak Merkezi Avrupa gücü olarak Almanya'nın Pengermenizm akımı yolundan iyice güçlenmesini istemiyorlardı. Almanya Pangermenizm akımı üzerinden ulusal birliğini sağladıktan sonra, Atlantik güçlerinin dünyanın merkezi coğrafyasında etkin bir konuma gelmesini önlemek üzere ikinci bir pancılık akımının öncüsü oluyor ve, Müslüman toplulukların yaşadığı topraklar üzerinde Almanya merkezli bir Panislamizm akımını örgütliyordu. Alman devleti Pangermenizm ile Avrupa kıtası üzerinde güçlü yapısını oluşturduktan sonra, doğuya açılarak genişleme ve batılı emperyalistler ile rekabet etme aşamasında Panislamizmi ikinci bir siyasal akım olarak kendi öncülüğünde İslam coğrafyasına dönük bir biçimde devreye sokuyordu. Osmanlı ve İran imparatorluklarının sınırları içerisinde yaşayan Müslüman ahaliyi bir araya getirme doğrultusunda Alman ajanları, Alman imparatorunun sünnet olarak İslam dinini kabul ettiği yalanını, Orta Doğu ve

Avrasya coğrafyasında yaşamını sürdürmekte olan tüm Müslüman toplumları etkilemek üzere empoze etmeye çalışıyordu.

Alman emperyalizmi, Panislamizm akımını Doğu Avrupa'dan başlayarak doğuya doğru örgütlemeyi ve İslam toplumları üzerinden bütün Orta Doğu ve Orta Asyayı, bu siyasal akımı kullanarak kendisine bağlamak ve böylece Osmanlı İmparatorluğu ile İran Şahlığını haritadan silmeyi hedefliyordu. Müslüman olduğu söylenen bir Alman imparatorunun etrafında Panislamizm kullanılarak tüm İslam toplumları bir araya getirilmeye çalışılıyordu. Bir anlamda Alman devletinin dünya hegemonyası, Avrasya kıtasının ele geçirilmesine ve bu doğrultuda İslam dininin aracı olarak kullanılmasına dayanıyordu. Böylece, doğu imparatorlukları çökerken, batılı emperyal güçlerin tam merkezi alana girişi aşamasında, ikinci bir pancılık akımı Panislamizm olarak devreye giriyordu. Germen asıllı kavimlerin hemen hepsinin Avrupa kıtasında yerleşik olması nedeniyle Pangermenizmin Orta Doğu ya da Orta Asya'da geçerlilik kazanması mümkün değildi. Bu yüzden Alman hegemonya düzenini doğuya açılarak bütün Asya kıtası üzerinde geçerli kılabilmenin yolu olarak, Panislamizm, Pangermenizmin tamamlayıcısı olarak Müslüman olduğu söylenen Alman İmparatoru öncülüğünde kullanılmaya çalışılıyordu. Böyle-sine büyük bir yalana sığınarak Alman ajanları Avrasya coğrafyası üzerinde Ruslara karşı mücadele ederken, Panislamizm sayesinde bütün Müslüman toplumları arkalarına almaya çalışıyorlardı. Böylece, Pangermenizm akımı ile dünya sahnesine çıkmış olan Alman ulus devleti, Panislamizmi kullanarak Müslüman coğrafyası üzerinden merkezi alan imparatorluğu oluşturmaya çaba gösteriyordu. Almanlar iki pancılık akımı sayesinde hem varlıklarını ortaya koyuyorlar, hem de genişleyerek emperyalizm mücadelesindeki yerlerini almaya çalışıyorlardı. Doğu İmparatorluklarının sınırları içerisinde yer alan geniş toprakların hegemonyasında, Panslavizm ile beraber Panislamizm ve Pangermenizm yarışı, tarihsel konjonktürün gündeme getirdiği bir doğrultuda uygulama alanına geliyordu.

Doğu Avrupa'nın Germen ve Slav topluluklarını kendi hegemonyası altına alma doğrultusunda Rus ve Alman devletleri birbirleriyle yarışırken, bu coğrafya da geçmişten gelen bir yaşam süreci içinde yaşayan Türk ve Müslüman asıllı topluluklar, ister istemez Alman ve Rus emperyalizmleri arasında sıkışıp kalıyorlardı. Bu aşamada

bir Orta Avrupa devleti olarak Macaristan, Alman İmparatorluğu ile Avrasya bölgesi arasında kalıyor ve, Ruslar ile Almanlar arasında başlatılmış olan Doğu hegemonyası kavgasında giderek doğu Avrupa koridoruna sıkışıp kalıyordu. Bir orta Avrupa devleti olarak Macaristan, Hazar bölgesinden gelen göçler sonrasında onuncu yüzyılda Tuna nehri kıyılarında, büyük bir imparatorluk yapısında dünya tarihi içindeki yerini alıyordu. Adriyatik denizi ile Baltık denizi arasında yayılan bir doğu Avrupa krallığını onuncu yüzyılda kurmuş olan Macarlar, daha sonraki gelişmeler çerçevesinde bu hegemonyalarını koruyamamışlardır. Avrupa'daki toplumsal olaylar ve sürekli savaşlar yüzünden Tuna kıyısındaki krallıklarını Macarlar uzun süreli olarak koruyamamışlardır. Macar krallığı zayıflayarak geri çekilme noktasına gelince, Osmanlı İmparatorluğu bu devleti işgal ederek iki yüzyıla yakın bir süre sınırları içerisinde yönetmiştir. Osmanlı İmparatorluğunun geri çekilme aşamasına geldiği noktada da Balkanlar'daki otorite boşluğunu Avusturya İmparatorluğu doldurmaya başladığı aşamada ise, Macarların resmi katılımı ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu kurulmuştur. Osmanlı ve Rus imparatorluklarından sonra üçüncü bir doğu imparatorluğu olarak ortaya çıkan bu ortak devlet, yirminci yüzyılın başlarına gelindiğinde zayıflamış ve giderek Almanya –Rusya rekabetinin çekişme alanı konumuna düşürülmüştür. Avusturyalıların Germen asıllı olmaları nedeniyle, Pengermenizm çatısı altında yer almaya doğru bir hazırlık Avusturyalılar içinde gelişmeye başlayınca, İmparatorluğun diğer yarısını temsil eden Macar devleti ve Macar toplumu da kendilerine yeni bir gelecek arama noktasına gelmişlerdir.

Hazar İmparatorluğunun son dönemlerinde ilk Macar devletini sekizinci asırda Hazar gölünün kuzeyinde kurmuş olan Macarlar, daha sonraki aşamada göçler yolu ile orta Avrupa'ya gelerek önce bir krallık sonra da imparatorluk kurmuşlar ama daha sonraki aşamalarda Avrupa'nın ortasına sıkışıp kalarak, diğer büyük devlet oluşumlarının baskısı altında kalmışlardır. Almanlar ile Ruslar arasına sıkışıp kalan Macarlar, kendilerine eskiden olduğu gibi imparatorluk dönemindeki gibi geniş alanlarda özgürlük ve hegemonya aramaya çalışmışlar ama Alman, Rus ve Osmanlı hegemonyalarının baskısı altında kalarak bir türlü, Ruslar ve Almanlar gibi büyük bir siyasal gücü, yeni bir devletleşme oluşumu ile sağlayamamışlardır. Almanlar Pangermenizm

ile doğuya doğru açılırken, Macaristan'ı ezerek geçmeyi düşünmüşler, Ruslar ise kendi hegemonyalarını Avrupa ortalarına taşımak istedikleri aşamada Tuna nehri kıyılarına gelerek Macarların ülkesini işgal etmişlerdir. Avrupa içi çekişmelerde, Orta ve Doğu Avrupa güçleri arasında sıkışıp kalan Macarlar, bu sıkışıklıktan kurtulabilmek, Panslavizm ya da Pangermenizmin çizimleri altında ezilmek üzere, kendileri için yeni bir çıkış yolu aramaya başlamışlardır. Avrupa kıtasına gelince Vatikan'ın etkisiyle Hristiyan olan Macarlar bu yüzden Türk ve İslam dünyasından uzaklaşmışlar ve Hristiyan Avrupa kıtası içinde eriyip gidince kendi geçmişlerini unutmuşlardır. Avrupa kıtasının ortasında beş yüz yıllık bir krallık kurabilecek kadar ileri giden Macarların, Hristiyan dinini benimsedikten sonra iyice bu kıta ile bütünleşerek, geçmişlerini ve eski geleneksel yapılarını unutmaya aşamasına geldikleri görülmüştür.

Birinci dünya savaşı sürecinde, Pangermenizm ile Panslavizm Doğu Avrupa bölgesini ele geçirme yarışına kalkışırken, arada kalıp ezilmemek ve büyük bir savaş içinde fazla insan kaybetmemek üzere Macar aydınları arasında bir arayış başlamış ve bu gibi girişimlerin sonucunda Macarlar tekrar eski köklerine döndükleri noktada, Asya kıtasından gelip bu topraklara yerleşme gerçeği ile karşı karşıya kalmışlardır. Bin iki yüz yıldır Avrupa kıtasının ortalarında yaşayan ve bu bölgede bağımsız devletler ile imparatorluk kuran Macarlar, giderek genişleyen Pangermenizm ile Panslavizm arasında sıkışıp kalınca, bu iki büyük hareket karşısında eriyip yok olmamak üzere, Macar aydınları arasında kendi kökenlerini öne çıkararak ayrı bir akım biçiminde geliştiren yeni bir pancılık akımı örgütlenme aşamasına gelinmiştir. İşte bu akım Panturanizm olarak siyaset sahnesinde öne çıkarken, Macarların tarih sahnesine çıktığı coğrafya esas alınmıştır. Bir orta Avrupa ülkesi olmasına rağmen kendilerini kurtarma doğrultusunda bir Panavrupacılık akımını kurtuluş çaresi olarak görmeyen Macar aydınları, silkeleneip kendilerine döndükleri noktada bir Asya toplumu olduklarını kimliklerini ve ulusal yapılarını koruma noktasına hatırlayarak, Panturanizm akımıyla ortaya çıkmışlardır. Panturanizm, dünyanın merkezi bölgesi olan Avrasya kıtasında Pangermenizm ile Panslavizme dayanan Alman ve Rus emperyalizmlerine teslim olmamak üzere örgütlenmiş bir akımdır. Tarihsel olarak Macarların geçmişi incelendiğinde, bugün Rusya Federasyonu sınırları

içerisinde ayrı bir devlet olarak yer alan Başkürdistan ülkesinden geldikleri anlaşılmaktadır. Hazar denizinin kuzey bölgesinde yer alan Başkürdistan ilk Macar devletinin kurulduğu bölge olmuş ve daha sonra göçler yolu ile Avrupa katisına gidilince, ikinci Macar devleti Tuna nehri kıyılarında kurulmuştur. Yirminci yüz yılda, dünya savaşları ile yeni bir dünya düzeni kurulmaya çalışılırken, bütün halklar ve toplumlar kendi kimliklerini yeniden gözden geçirmek zorunda kalmışlar, tarih sahnesinde eriyip gitmemek için kendilerine özgü bir çıkış yolu olarak Başkürdistan'ın tam ortalarında yer aldığı Turan coğrafyası hareket noktası olarak benimsenerek, Pangermenizm, Panslavizm ve Panislamizm karşı ayrı bir çizgide Panturanizm, Macar aydınlarının öncülüğünde dünya sahnesinde yerini almıştır.

Panturanizmin siyasal bir akım olarak tarih sahnesine çıkışı, emperyal bir hegemonya arayan Macar emperyalizminin girişimleriyle değil aksine, Panslavizm ya da Pangermenizm gibi iki emperyalist akımın çekişme ve çatışma alanı ortasında kalarak yok olmak üzere, Macar aydınlarının gündeme getirmiş olduğu bir ulusal var olma ve kendini savunma refleksidir. İmparatorlukların çöktüğü bir aşamada, belirli bir bölgede topluca yaşayan insan gruplarını bir araya getirmek, ya da kendi devletlerinin eski imparatorluk alanlarındaki siyasal gücünü koruyarak yola devam etme çabasında olan emperyal politikalar kendi pancılıklarını bölge halklarına dayatınca, Slav ya da Germen asıllı olmayan Macarların tarihsel köken arayışları gündeme gelmiştir. Macarlar Hristiyan kimlikleri yüzünden uzaklaştıkları Türk dünyasına geri dönünce kendi gerçek kimliklerini görmüşler ve bütün Ural- Altay halkları gibi Turan bölgesinin Türk asıllı kavimlerinden olduklarını anlamışlardır. Hazar imparatorluğu gibi bir büyük Türk devletinin uzantısı olarak göçler yolu ile Avrupa kıtasının ortalarına gelerek bin yılı aşkın bir süredir bu bölgede yaşamalarını sürdüren Macarlar, Alman ve Rus emperyalizmlerinin ayağının altında kalmamak üzere, yüzlerini doğuya dönerek kendileri için bir çıkış yolu aramaya yönelmişlerdir. Bu nedenle, tarih sahnesine çıkmış oldukları bölgenin adını öne çıkararak, Ural-Altay bölgesinden ortaya çıkmış olan halklara Turani kavimler demişler ve kendilerini de Turan toplumları içerisinde sayarak, Panturanizmi kendi kökenleri ile tarihsel geçmişlerine en uygun yol olarak görmüşlerdir. Bir orta Avrupa milleti olarak Macarlar köklerine döndükleri aşamada, tıpkı

Almanlar gibi bir doğu politikasını öne çıkarmaya çalışmışlardır. Almanların Ostpolitik adını verdikleri milli doğu politikasına paralel bir çizgide Macarları da doğu politikalarına Turanizm adını vererek, Panturanizmin öncülüğünü yapmaya çalışmışlardır.

Turancılık, Slavcılık, Germencilik ve İslamcılık akımlarına karşı bir ulusal savunma ya da alternatif arayışı olarak gündeme geldiği aşamada, Macaristan'da Turan Cemiyeti kurulmuş, ayrıca bu doğrultuda başka örgütlenmelere gidilerek Macarlar ile beraber Avrupa kıtasının Türk asıllı toplulukları ile yakın ilişkiler geliştirilmeye çalışılmıştır. Tarihteki adı Fin-Ogur göçleri olan toplumsal hareketlilik süreci içerisinde, Hazar bölgesinden Avrupa'nın çeşitli bölgelerine yayılmış olan Türk asıllı toplumlar olan Bulgarlar, Finliler, Estonlar, ve Çekler ile yakın ilişkiler kurularak, Germen ve Slav asıllı kavimlere karşı bir Turan birlikteliği Panturanizm çizgisinde sağlanmaya çalışılmıştır. Macaristan bu aşamada, Avrasya'daki Rusya ve Almanya hegemonya arayışının alternatif merkezi haline gelince, Macar aydınları ülkelerinden kalkarak Orta Doğu ve Orta Asya yollarına düşmüşler ve kendilerinin de içinden çıkmış oldukları Turan coğrafyasının yeni dönemdeki durumunu tespit etmeye çalışmışlardır. Macarlar kendi gelecekleri açısından çok korktukları bir Almanya ve Rusya savaş sırasında savaş alanının ortasında kalarak yok olmak istemedikleri için, kendilerinin Turan adını verdikleri bölgedeki Türk ve Müslüman asıllı halkların durumlarını da belirlemeye çalışmışlardır. Önceliği kendi anavatanları olan Başkürdistan'a veren Macar aydınları, bu bölgenin iç Asya tarafında kalması ve bu yüzden geri dönme ve yeni bir göç mekanı olması açısından yetersiz kaldığını belirleyince, ön Asya coğrafyasının en cazip bölgesi olan Anadolu yarımadası ile de yakından ilgilenmişlerdir. Osmanlı İmparatorluğunun da bir Türk devleti olması yüzünden, bu bölgeye kendilerini daha yakın hisseden Macarlar, bir büyük savaş sırasında Turan bölgesine geri dönüş istikametinde Doğu Anadolu bölgesini kendileri açısından yerleşmek için uygun bir bölge olarak görmüşlerdir. Bu doğrultuda üç yüz den fazla Macar aydını, Osmanlı ülkesine gelerek, Anadolu yarım adasını karış karış gezmişler ve bu ülkeyi, bir büyük savaş sırasında yeni yerleşme alanı olarak belirlemişlerdir. Asya kökenli bir halk olarak kendi geleceklerini Avrupa 'da değil, tarih sahnesine çıktıkları topraklarda aramaya başlayan Macar aydınları sahip oldukları tarih bilinci ile,

dünyanın yeniden biçimlenmesi aşamasında hem kendi açılarından hem de dünya dengeleri yüzünden etkin olmaya çaba göstermişlerdir.

Birinci dünya savaşı sırasında Almanya ile birlikte hareket eden Macarlar, doğuya doğru yöneldikleri aşamada Panturanizmi daha da geliştirmişler ve Bulgarlar ve Osmanlılar gibi iki önemli devlet ile, batı Avrupalı Atlantik güçlerine karşı ortak bir savaş içerisinde yer almışlardır. Atlantik emperyalizmi İngiltere ve Fransa üzerinden dünyanın merkezine dönerek, Avrasya kıtasını ele geçirmeye yöneldiği bir aşamada, dünyanın doğusunda yer alan Turan bölgesinin halkları bir araya gelerek kendi anavatanlarında daha güçlü bir çıkışın arayışı içinde olmuşlardır. Macar aydınlarının orta Avrupa bölgesinde başlattıkları Turan kökenli kavimlerin gelecek arayışı, Bulgaristan ve Osmanlı İmparatorluğu üzerinden Kafkasya ve Hazar bölgesine kadar ulaşmış ve bu doğrultuda Panturanizm akımı Panslavizm, Pangermenizm ve Panislamizm akımlarına karşı Türk asıllı toplulukların geleceği açısından devreye girmiştir. Cihan savaşları ile dünya düzeni yeniden kurulmak istenirken, Slav ve Germen asıllı toplumlara karşı Turan asıllı kavimler bir araya gelerek birleşmek zorunda kalmışlardır. Ural-Alтай, ya da Turan denilen bölge kökenli olarak dünya sahnesine çıkmış olan bütün Türk asıllı kavimlerin ortak bir gelecek arayışı olarak Panturanizm, en batılı ve gelişmiş Turan toplumu olan Macaristan'da dünya sahnesine çıkmış olması bir rastlantı değil, aksine tarihsel sürecin ortaya çıkardığı bir siyasal birikimin sonucudur. Macarlar, Turan bölgesini yeniden keşfederlerken tarih sahnesindeki Türk varlığını sorgulayarak, geleceğin dünyası için Panturanizmi bir çıkış yolu olarak görüyorlardı. Turanizm, Macar milleti üzerinden bütün Turan kavimlerinin ve Türk dünyasının yeniden ayağa kalkışının bir anlamda yeni simgesi olarak öne çıkıyordu.

Turancılık Macaristan'da ortaya çıktıktan sonra bütün Türk dünyasında hızla yayılırken Osmanlı İmparatorluğu içinde de tartışılmaya başlanmış ve Türk asıllı Osmanlı toplulukları içinde çok hızlı bir biçimde etki sağlayarak, imparatorluk sonrası dönemde, bir Türk devletinin kurulmasına giden yolda önemli bir ölçüde katkı sağlamıştır. Osmanlı'dan Türkiye'ye geçerken, Turancılığın getirdiği uyanış ile Türkçülük akımı devreye girmiş ve bu akımın hızla örgütlenmesi sayesinde, ulusal kurtuluş savaşı sonrasında Türkiye cumhuriyeti çağdaş bir devlet olarak kurulmuştur. Ön Asya ve Orta Asya bölgelerini

içine alan, Hazar ve Kafkasya merkezli alana, Turancılık akımı sonrasında Turan bölgesi adı verilmiştir. Güneyinde İran'ın yer aldığı, Turan coğrafyası, Hazar denizinin iki yakasında bir araya gelerek Çin seddine kadar uzanan bütün Türk toplumlarını içine alacak bir düzeyde gelişmeler göstermiştir. Orta Asya, Kafkasya, Hazar, Ön Asya ve Balkanlar gibi bölgelerde yaşamlarını sürdüren Türk asıllı topluluklar, daha sonraki aşamada Avrupa'daki Turani kavimler ile bir araya gelebilmenin yollarını Panturanizm akımı sayesinde bulabilmişlerdir. Bu yönü ile Turancılık, Slav, Germen, Latin ve Anglosakson halklarına karşı, Turan bölgesinden tarih sahnesine çıkan Türk asıllı toplulukların var olma ideolojisiidir. Bu yönü ile de, ciddi bir haklılık temeline sahip bulunmaktadır. Dünya haritasında yer alan bütün uluslar ve halklar gibi, Turan halklarının da var olma ve yaşamlarını sürdürme hakları bulunmaktadır. Batılı ya da Avrupalı uluslar kendi çıkarları doğrultusunda bir dünya hegemonyası oluşturabilmek için dünya savaşlarını gündeme getirirken, tüm diğer halklar gibi Turan kavimleri ve toplumları da kendi varlıklarını koruyabilmenin ve güvence altına alabilmenin yollarını arayacaklardır. Macar aydınlarının bu alanda öncülük yaparak öne çıkmalarıyla, Germen ve Slav asıllı toplulukların yeni emperyal düzenler oluşturarak, Turan asıllı kavimleri yok etme projeleri önlenebilmiştir. Bu gerçek de, Turancılığın emperyalist amaçlı saldırgan bir ideoloji değil, Rus, Alman, Latin ya da Anglosakson kökenli toplumların saldırganlığına karşı tamamen savunmacı bir çizgide haklılık gösteren bir yaklaşım olduğunu açıkça göstermektedir. Turancılık akımı, Türk asıllı Turan kavimlerinin varlığını korumak ve diğer saldırgan ırkçı ideolojilere karşı, Türk ve Turan dünyasının haklı ve meşru var olma mücadelesiyle dünya barışını meşru zeminde oluşturabilmenin arayışıdır. Hiçbir biçimde saldırgan bir ırkçılık olmayan Turancılık, bu yönü ile ele alındığında bütünüyle haklılık kazanmaktadır.

Sonuç

Kemalist Avrasyacılık

Yirminci yüzyılın son döneminde “Atatürk ve Avrasya” adındaki kitabım yayınlandığında, daha sonraları küresel emperyalizme teslim olan Bizans’ın liberalleri, Türkiye’nin Kuva-yı Milliye döneminden gelen Kemalist birikiminin temsilcileri olan Kemalistler ile “Avrasyacı Kemalistler” diye, alay ediyorlardı. Avrupa ya da ABD merkezli eğitimlerden geçen bu batı kafalı enteller, bir türlü anlayamadıkları Avrasya gerçeğini görmezden gelirken, anti-emperyalist tutumları nedeniyle sürekli olarak batı düşmanı gösterilen Kemalistleri Avrasyacı olmakla suçlayarak, bir anlamda kamuoyunun gözünden düşürmek için, kontrolleri altında bulunan yayın organlarını devreye sokmaktaydılar. Amerikan ve Avrupa mandacılığına teslim olan bu Bizans entelleri; bütün Doğu uluslarının desteğini alarak, Batılı emperyalistlere karşı küçük Asya’da büyük bir direnişi başarılı bir biçimde ortaya koyan, bir anlamda “*Düveli Muazzam’a*” denilen dünya devleti oluşumuna kafa tutan Türklerin kutsal isyanını küçümseyip, Ulusal Kurtuluş Savaşı’nın kahramanı Mustafa Kemal **Atatürk**’ten Türk ulusuna miras kalan antiemperyalist siyasal birikimi, Avrasyacı olmakla suçlamaktan geri kalmıyorlardı. Kendilerini haklı çıkarabilecek her türlü argümanın Türk ulusuna karşı batılı merkezlerce bilinçli olarak kullanıldığı bir dönemde, Kemalizm’i çağdışı gibi göstererek halk kitlelerinin gözünden düşürmeğe çalışan emperyalizm işbirlikçisi mandacı Truva atları, bilmedikleri Avrasya kavramını kullanarak sanki Kemalizm doğu dünyasının geri kalmış bir siyasi macerası imiş gibi göstermekten geri durmamışlardır. Atatürk ve Kemalizm’in getirmiş olduğu büyük siyasal birikimin Türkiye Cumhuriyetinden bütününü silinmek istenmesine rağmen, gene de Atatürk’ten kalan bu büyük birikim Türk ulusunu yol ve yön göstermeğe devam etmiştir.

Dünya kıtalarının altı da birini kapsayan Sovyetler Birliği zamanında, bütününü sosyalist dünyanın merkezinde yer alan Avrasya bölgesi uluslar arası konjonktürün dışında kalıyordu. O dönemde, dünya

iki kutuplu bir yapılanmaya sürüklendiği için merkezi coğrafya Birinci dünya savaşı sonrasında İngiltere ve Rusya arasında paylaşıyor, İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin Orta Doğu'ya gelmesiyle Sovyetler Birliği ve ABD arasında bir çekişme alanı oluşuyor ve bu aşamada İsrail'in kurulması sonrasında da, Sovyetler Birliği'nin kurmuş olduğu Demirperde yapılanması Avrasya bölgesini Batı dünyasına karşı arkasına alarak koruyordu. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni serbest alanı Türkiye Cumhuriyeti başbakanı *Süleyman Demirel*; "*Adriyatik'ten Çin Seddi'ne*" diyerek çizdiği alan soğuk savaş sonrasında yeniden Avrasya bölgesi olarak dünya sahnesine çıkıyordu. Asya ile Avrupa kıtalarının birleşme alanında ortaya çıkan bu bölgenin adı gene iki kıtanın adlarının bir arada kullanılmasıyla ifade ediliyordu. Bu bakış açısına göre, Avrupa'nın doğusu Viyana'dan sonra başlarken, Asya'nın batısı da Çin Seddi'nden sonra başlayan alan olarak öne çıkıyor ve iki hat üzerinden çizilen haritada Avrasya bölgesi, dünya anakaralarının merkezi coğrafyası olarak dünya haritasının en kritik jeopolitik alanı olarak uluslar arası politikanın en yoğunlaştığı yer oluyordu. Her açıdan önem taşıyan Avrasya merkezi alanı giderek dünya sahnesinde öne çıkarken, küresel hegemonyayı bu bölgelere taşımak isteyen batılı emperyal merkezlerin ana hedef tahtasına da gene, aynı Avrasya coğrafyası gelip oturuyordu. Dünyanın ana karası olarak kabul edilen Asya-Avrupa-Afrika yapılanmasının tam ortalarında yer almakta olan Avrasya kıtası geleceğin küresel hegemonya çekişmelerinin savaş alanı olarak soğuk savaş sonrası dönemde öne çıkıyor ve demir perdenin kalmasıyla beraber de sıcak çatışmaların birbirini izlediği bir karanlıklar coğrafyasına dönüşüyordu.

Jeopolitik kitaplarında "*kalpgah*" olarak adı geçen Avrasya bölgesi, üç kıtanın ortasında yer alırken, Asya-Avrupa ve Afrika kıtalarının birleştiği dünya ana karasının merkez bölgesi olarak öne çıkıyordu. İşte böylesine bir yapılanma, dünya sahnesine Ural-Altay bölgesinden çıkarak, bütün Sibiry, Moğolistan, Orta Asya, Doğu Asya, Güney Asya, Orta Doğu, Kuzey Asya, Batı Avrupa ve Kuzey Afrika gibi bölgelere kadar uzanan Türk toplulukları, bu bölgelerde kurmuş oldukları Türk devletleri ve imparatorlukları ile Avrasya kıtasının asıl sakinleri ve sahipleri olarak dünya tarihi içerisinde önemli bir yere sahip olmuşlardır. Doğu-Batı ekseninde gelişen olaylara dayalı olarak

yazılan dünya tarihinde bu yüzden Türklerin yaşam alanı olan Avrasya bölgesi ve Türklerin bu alanda kurmuş olduğu Türk devletleri kilit bir rol oynamışlardır. Dünya tarihi içerisinde Türkler doğudan batıya kayan uygarlıklar zinciri içerisinde anahtar bir role sahip olmuşlar, doğu bölgelerinde ilk kez ortaya çıkmış olan dünya uygarlıklarının merkezi bölge üzerinden batı ülkelerine doğru taşınmasında gene Türk boylarının at sırtında her bölgede ortaya çıktıkları görülmüştür. İki yüzü aşkın Türk devletinin, Çin’de, Hindistan’da, Moğolistan’da, Sibirya’da Orta Asya’da, İran’da, Rusya’da, Anadolu’da, Orta Doğu’da, Kafkasya’da, Balkanlar’da, Kuzey Afrika’da ve Avrupa kıtası üzerinde kurulmuş olduğu hatırlanırsa, koskocaman Avrasya bölgesinin, Türklerin at sırtında dolaştırılan uygarlıklarının yaşam alanını oluşturduğu görülmektedir. Avrasya denildiği zaman Türklerin yaşam alanı, Türk devletleri denildiği zaman da Avrasya bölgesinin çeşitli yerlerindeki siyasal yapılanmalar akla gelmektedir. Türkler olmadan bir Avrasya tarihinden ya da coğrafyasından söz edebilmek, bu açıdan son derece zordur. Türkler için, Avrasya kıtasının gerçek sahipleri şeklinde yapılacak bir açıklama, tarihi ve coğrafi gerçeklere uygun olacaktır.

Tarihte görülen bütün Türk devletlerinin ucuyla ya da kıyısıyla Avrasya kıtasının çeşitli bölgelerinde yer aldıkları, bu çerçevede birer Avrasya yapılanması olarak öne çıktıklarını söylemek bilimsel gerçeklere uygun düşecektir. Orta Asya’da tarih sahnesine çıkarak Asya kıtasının her bölgesinde devlet kurma şansını elde etmiş olan Türk toplulukları, sonraki aşamalarda batıya doğru göç ettiklerinde gene Avrasya kıtasının bu kez de batı bölgelerinde devletleşme şansını elde etmişlerdir. Böylesine bir genelleme çerçevesinde Avrasya bölgesi ile Türk devletleri beraberce ele alınırsa, Türkiye Cumhuriyetinden önce bu topraklar da var olan Osmanlı İmparatorluğu ve Selçuklu İmparatorluğu gibi iki büyük Türk devletinin, daha önceki dönemlerdeki Harzemşah ve Hazar İmparatorlukları gibi iki büyük Türk devletinin devamı olarak tarih sahnesindeki yerlerini aldıkları görülmektedir. Selçuklu devleti Hazarların ve Harzemşahlar’ın çözülmesinden sonra İran merkezli olarak tarih sahnesine çıkarken, Kafkasya, Irak, Suriye ve Anadolu bölgelerinin Türkleşmesinde öncü bir rol oynamış, daha sonra da Moğol istilası üzerine dağılınca Osmanlı İmparatorluğunun kurulmasına giden yol açılmıştır. Bütün bu devletlerin

birer Avrasya yapılanması olması gibi, son olarak dünyanın en büyük merkezi devleti olan Osmanlı İmparatorluğu ve onun yıkılmasından sonra aynı topraklarda bin yıllık Türk egemenliğinin uzantısı olarak tarih sahnesine çıkma şansını elde eden Türkiye Cumhuriyeti de birer Avrasya devletleridir. Bu doğrultuda, Fatih'ten Kanuni'ye, Abdülhamit'ten Atatürk'e kadar bu Türk devletlerinin başına geçen devlet adamları da birer Avrasya hükümdarı ya da önderi olarak kabul edilmektedir. Bugün tarihsel konjonktürdeki varlığını sürdüren Türkiye Cumhuriyeti, kurucusu Atatürk'ten gelen yaşam çizgisini geleceğe dönük olarak ilebet payidar kılacak doğrultuda sürdürmeğe çaba gösterirken, Avrasya kıtasında gündeme gelen değişiklikler ya da gelişmelerin etkisi altında kalmaktadır. Bu doğrultuda Atatürk'ün eseri olan Türkiye Cumhuriyeti için, bütünüyle bir Avrasya devletidir biçiminde bir tanımlama yapmak bilimsel verilere uygun düşecektir.

Atatürk'ün kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti bir Avrasya devleti olarak tanımlanırken, aynı zamanda bu devletin kurulu bulunduğu topraklar üzerinde geleceğe dönük olarak varlığını sürdürebilmesi açısından ciddi bir Avrasyacı birikime ve etkinliğe sahip olunması gerekmektedir. Balkanlar'da doğmuş bir siyasal önder, Avrupa birikimine sahip olduğu gibi, Anadolu'ya gelerek bu ülkenin kurtuluşu için savaşırken, küçük Asya denilen büyük bir yarımadanın geleceğe dönük olarak yepyeni bir siyasal yapılanmaya yönelmesinde etkili olurken, aynı zamanda bir Asya birikimini de tarih sahnesine çıkarırken, Asya ve Avrupa karışımından bir sentez olarak Avrasya birikimi gündeme geliyordu. Atatürk, Avrupa kıtasında tarih sahnesine çıktıktan sonra Asya kıtasının önde gelen bir bölgesi olarak, küçük Asya yarımadasını batılı emperyal ülkelerin askerlerinin işgalinden kurtarıırken ciddi anlamda bir Avrasya birikimini öne çıkarıyordu. Bu çerçevede, hem Atatürk hem de onun düşünce ve eylemlerinin birleşmesinden meydana gelen Kemalizm için Avrasyacı tanımını yapmak tarihsel süreç ve coğrafi konumlar açısından doğru bir yaklaşım olacaktır. Atatürk için bir Avrasya önderi demek ne kadar doğru ise, Kemalizm için de bir Avrasyacı hareket ya da düşünce diye tanımlama yapmak o kadar doğru olacaktır. Avrasyacı Kemalizm ya da Avrasyacı Kemalistler tanımı da bu doğrultuda doğru bir açıklama olarak görülebilmektedir. Nereden bakılırsa bakılsın, Atatürk ve Kemalizm için Avrasyacı bir açıklama yapılırken, Türkiye

Cumhuriyeti için de benzeri bir doğrultuda Avrasya devleti demek bilimsel açıdan gene doğru bir yaklaşım olacaktır.

Çin Seddi'nden Adriyatik kıyılarına ya da Avrupa ortalarına kadar harita üzerinde uzanmakta olan Avrasya bölgesi, kuzey, güney, doğu ve batı olarak ayrı bölgelere ayrılırken, Kuzey'de Rusya ve Moskova, güneyde ise Türkiye ve Ankara bölgesel merkezler olarak öne çıkmaktadır. Eski dönemde Rus Çarlığı Avrasya kıtasının bütünüyle kuzeyini kapsarken, Osmanlı İmparatorluğu da güney bölgesini kapsamakta, bu nedenle de Rusya'nın başkenti Moskova kuzey Avrasya'nın, Osmanlı devletinin başkenti İstanbul'da güney Avrasya'nın merkezleri olarak öne çıkmaktaydılar. Bu nedenle yüzyıllar boyunca iki büyük devlet ve iki büyük merkez arasında Avrasya egemenliği ve merkezi olma yarışı devam edip gelmiş ve bu doğrultuda zaman içerisinde büyük savaşlara varan kanlı çatışmalar tarihin her döneminde görülmüştür. Avrasya bölgesinin doğusunda Çin batıya doğru genişleyerek tümüyle Avrasya bölgesini hegemonyası altına almağa çalışırken, önce Türklerin daha sonraki aşamada da İngilizlerin hegemonyası altında uzun süre kalan Hindistan yarımadası da kuzeye doğru hegemonyasını genişletirken, gene bir Avrasya hâkimiyetini hedeflemiştir. Kuzeyden Ruslar güneye inerken, güneyden İngilizler Hindistan üzerinden kuzeye doğru çıkarlarken, on dokuzuncu yüzyılın ortalarında orta Asya bölgesinde karşı karşıya gelmişler ve bu nedenle Rus ve İngiliz hegemonya alanlarının çatışma noktasında bir tarafsız bölge ülkesi olarak Afganistan devleti kendiliğinden tarih sahnesine çıkmıştır. Aynı Afganistan ülkesi bugünün koşullarında batıya doğru açılmak isteyen Çin ile Orta Doğu üzerinden uzak doğuya uzanmak isteyen Amerika Birleşik Devletlerinin çatışma alanının tam ortasında yer alan bir ülke olarak, gene eski tampon ülke konumunu bu kez kuzey-güney ekseninde değil ama doğu-batı ekseninde devam ettirmekte ve bu yüzden de sıcak çatışmalardan bir türlü kurtulamamaktadır. Çin'in batıya bu tampon ülke üzerinden açılarak Avrasya alanına yayılmasını istemeyen Amerikan gücü, Orta Doğu üzerinden girmeğe çalıştığı Avrasya bölgesinde batı hegemonyasını sürdürmek isterken, Çin'e fırsat bırakmayacak bir yapay savaş kendi yarattığı bir göstermelik bir terör örgütü ile savaş bahanesiyle sürdürmektedir. İki büyük süper dev olan Çin ve ABD, eski süper devler olan Rusya ve İngiltere'nin Avrasya hegemonyası doğrultusunda karşı karşıya geldiği

Afgan dağlarında gene karşı karşıya gelmekte ve bu nedenle Avrasya çekişmesi artarak sürüp gitmektedir.

Bütün bu gelişmeleri, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş aşamasında görerek ortaya çıkan ve yıkılanın yerine yeni bir Türk devletini Avrasya'nın ortalarında kuran Mustafa Kemal Atatürk, Avrasya kıtasının güney hattında uzanan Türk çizgisini tarihsel konumu itibarıyla yakalayarak, bu durumdan yararlanabilmenin yollarını aramış, batılı emperyal güçlerin dünyanın merkezine doğru Birinci Dünya Savaşı sürecinde saldırıya geçmeleri üzerine, Küçük Asya yarımadası üzerinden geleceğe dönük bir Türk egemenlik alanını güney Avrasya hattı üzerinden gerçekleştirmeğe çalışmıştır. Çok uluslu bir imparatorluktan ulus devlete geçerken, on beş milyon kilometrekarelik bir imparatorluk coğrafyasından sekiz yüz bin kilometrekarelik bir ulus devlet ülkesine doğru yönelirken, devletin adının Türkiye Cumhuriyeti olarak konulmasının ardında yatan bir Avrasya Türk gerçeği bulunduğu, kurucu önderlik tarafından bütün dünyaya gösterilmek istenmiş ve bu doğrultuda, İran üzerinden Afganistan'a uzanan ve Çin Seddi'ne kadar giden bir Türk hegemonya coğrafyasının geleceğe dönük kalıcı bir yapıya dönüşebilmesi doğrultusunda *Sadabat Paktı* gibi bir bölgesel dayanışma pakti, Birinci Dünya Savaşı sonrasında ve İkinci Dünya Savaşı öncesinde Sovyetler Birliği'ne karşı yeni bir güvenlik ittifakı olarak, Mustafa Kemal'in öncülüğünde gündeme getirilmiştir. Batı bölgesinde Mussolini ve Hitler gibi faşist önderlerin, tıpkı İngiltere ya da ABD gibi merkezi coğrafya üzerinden bir Avrasya saldırganlığına kalkışmaması için, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasından dolayı meydana gelen otorite boşluğu iki orta boy devletin bir araya gelmesiyle, Türkiye-İran ortaklığı ile giderilmek istenmiş, böylesine bir güney Avrasya birlikteliğine, Irak ve Afganistan'da ortak edilerek, geleceğe dönük bir Avrasya birliğinin ilk temelleri yirminci yüzyılın ortalarında, bölge dışı emperyal güçlerin merkezi coğrafyaya gelerek yeni bir Avrasya hegemonyasına soyunmalarını önlemek için, böylesine Türk nüfus ağırlığına dayanan bir Avrasya yapılanması dünya sahnesinde öne çıkarılmağa çalışılmıştır. Eğer İkinci dünya savaşı öncesinde Sovyetler Birliğinin güney Avrasya'ya inişinin önlenmesi amacıyla gündeme getirilmiş

olan bu ittifak geleceğe dönük olarak kurumlaştırılabilseydi, bugün yaşanmakta olan Amerikan saldırganlığının bütün Avrasya bölgesini kana bulaması gibi savaş dolu bir çağdışı sömürgeci macera yaşanmayabilirdi.

Avrasya bölgesinin tam ortalarında kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti, kuruluş aşamasında üç dünya arasında kalan merkezi bir devlet modeli ile ortaya çıktığı için kurucusunun adından gelen bir Kemalist Cumhuriyet'tir. Birinci Dünya Savaşı sonrasında imzalanan Lozan Antlaşmasıyla bütün dünya ülkeleri tarafından resmen bağımsız bir devlet olarak kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa kıtasının yanında batılı bir devlet olarak ortaya çıkarken, çağdaş bir cumhuriyet olmağa özen göstermiş ama tam olarak batının liberal siyasal yapılanmasına kendisine örnek almamıştır. Aynı aşamada, kuzeyde Rusya üzerinden kurulmuş olan büyük Avrasya imparatorluğu olarak Sovyetler Birliğinin getirmiş olduğu sosyalist devlet modeli de benimsenmemiştir. Ayrıca eski Osmanlı hinterlandından başlayarak Orta Doğu bölgesinden uzak doğu ülkelerine kadar güney Asya hattı üzerinden uzanıp giden İslam devleti modeli de yeni dönemde benimsenmemiştir. Batı, sosyalist ve İslam dünyaları gibi üç büyük siyasal sistemin tam ortasında merkezi bir devlet olarak kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti her üç sisteme benzemeyen bir yapıda kurulurken, geleceğe dönük bir merkezi model olarak Avrasya kıtasının özgün konumu gündeme getirilmiştir. Bir Avrasya devleti olarak Türkiye Cumhuriyeti Atatürk'ün önderliğinde dünya sahnesine çıkarken, batı dünyası, sosyalist sistem ve İslam ülkeleriyle arasına ciddi bir model farkı koyarak hareket etmiş ve bu nedenle de özgün modelin adı Kemalist rejim olarak belirlenmiştir. Avrasya'nın ortasında üç dünya arasında sıkışıp kalan ama hiçbirine teslim olmayarak kendi merkezi modelini ortaya koyabilen Kemalist Türkiye, geleceğin Avrasya yapılanmasının siyasal merkezi modeli olarak öne çıkmış ve bizzat kurucusu tarafından dizayn edilerek, geleceğin Avrasya yapılanmasının temelleri yirminci yüzyılın başlarında atılmıştır. Atatürk, beş bin kitaplık bir büyük kütüphaneyi incelemeye alırken, belirli alanların uzmanlarıyla her gece sofrasında bir araya gelerek Anadolu bozkırının tam

orasındaki yeni Başkent Ankara'yı geleceğin Avrasya merkezi yapacak düzeyde bir dünya birikimini Türkiye merkezli olarak örgütlemeye çalışmıştır. Yabancı gazetecilere Türkiye'yi hiçbir başka ülkeye benzetmemeleri gerektiğini eğer benzetilecek başka bir model aranıyorsa, o zaman Türkiye'nin ancak kendisine benzetilebileceğini Kemalist Cumhuriyetin kurucusu olarak Atatürk bizzat söylemiştir. Bir kurmay subay olarak dünya jeopolitiğini iyi bilen, tarihi iyi okuyan ve bir devlet kurucusu olarak sahip olunan jeopolitik alanın koşullarından ileri gelen özel durumu iyi değerlendiren geleceğe yönelik bir farklı siyasal modeli ortaya koyabilmeyi başaran Kemalist Cumhuriyet, iki büyük dünya savaşı sonrasında her türlü üçüncü dünya savaşı zorlamalarına rağmen, bugün sapasağlam ayakta kalabilmesini bilen bir merkezi devlet olarak Avrasya hegemonya çekişmesi sürecinde Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan Avrasya bölgesinin bütün ülkelerine yol ve yön gösterecek birikime sahip bir konumdadır. Bu yönü ile de, bölge ülkeleriyle çok yönlü ilişkilere girerek yeni dönemde Avrasya kıtasının merkezi olmağa doğru emin adımlarla ilerleyebilecek bir konuma sahip bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti bugünlere, sahip olduğu Kemalist modelini her türlü saldırıya rağmen koruyarak gelmesini bilmiştir. Kemalist model bir anlamda Türk devletinin güçlü ana yapısını ve çekirdek oluşumunu ifade etmektedir. Kendisini çevreleyen üç ayrı dünyanın taklitçi bir kopyası olmanın ötesine giderek, kendi ülkesinin koşullarında eklektik ve sentezci bir yapılanmaya yönelen Türkiye Cumhuriyeti devleti, bütün devletlerden ayrılan yönünü Kemalist modeline borçlu bulunmaktadır. Orta Doğu ya da Orta Asya hegemonyasına yönelen batılı güçler, bu coğrafyalara din üzerinden girmeye çalışırken, Kemalist Cumhuriyetin farklı modelini zorlamaktalar ve Türk devletin laik düzenini ortadan kaldırabilmenin çabası içerisine girmektedirler. Bu nedenle, Kemalist Cumhuriyetin temelinde var olan ulusal sentez ile ülkesel farklılık göz ardı edilmeğe çalışılmaktadır. Batı dünyasının yanı başında kurulurken Avrupa devlet modelinin çıkış noktası olan Fransız devrimi esas alınmış ve bu doğrultuda laiklik, milliyetçilik ve cumhuriyetçilik temel ilkeler olarak benimsenmiştir.

Sovyetler Birliğinin yanı başında yeni Türk devleti kurulurken sosyalist devrimin üç ana ilkesi olan halkçılık, devletçilik ve devrimcilik ilkeleri de benimsenerek Fransız ve Rus devrimleri arasında bir sentez oluşturulmağa çalışılmış ve böylece kötü bir kopyacılıktan uzak kalınarak iki büyük devrim arasında Türkiye koşullarına uygun düşecek bir sentez, ulusal eklektikçi bir metot ile oluşturulmağa çalışılmıştır. Böylesine bir farklı yaklaşım dünyanın merkezindeki bir ülkede merkezi bir model olarak öne çıkarılmıştır. Batı kopyacılığı ile batının sömürgesi olmaktan kaçınılmış, sosyalist dünya ile de araya mesafe konularak yeni bir Rus sömürgesi, Demirperde sınırında yaratılmak istenmemiştir. Batının sınır karakolu konumuna sürüklenmemek için mücadele eden Kemalist Türkiye, ABD'nin bölgeye gelmesiyle emperyal baskılar sonucunda, böylesine olumsuz bir duruma zorla iteklenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti, İslam dünyası içerisinde kurulmuş olan tek laik devlettir. Bu yönü ile batıyı batı yapan Fransız devriminin bir anlamda Müslüman dünyaya taşınmasının öncüsü olarak da Kemalist rejim kabul edilmektedir. Batının bugünkü üstünlüğünün çıkış noktası olan Fransız Devrimi'nin getirdiği ulus devlet, cumhuriyet rejimi ve laik devlet düzeni, Kemalist devrim ile Türkiye gibi bir Müslüman millete sahip olan ülkede ilk kez gerçekleştirilmekte ve bu yönü ile de bütün İslam coğrafyasına örnek bir model oluşturmaktadır. Batı uygarlığının temelinde yatan bilimsel aydınlanma devrimi Fransızların büyük ihtilali ile bütün batı dünyasına yayılırken, Avrupa'nın yanı başındaki Osmanlı İmparatorluğunu da yakından etkilemiş ve milliyetçilik cereyanlarının yaratmış olduğu Balkanizasyon süreci sonucunda Osmanlı devleti yıkılmak zorunda kalmıştır. Laik ulusal cumhuriyet devleti modeli bütün İslam coğrafyası için Türkiye üzerinden örnek olurken, halkçı, devletçi ve devrimci bir yapılanma da bütün doğu ülkeleriyle beraber Türk dünyası ve Avrasya devletleri için de yeni bir model olarak öne çıkıyordu. Avrasya bölgesindeki devletlerin büyük çoğunluğunun tıpkı Türkiye gibi Müslüman toplum yapılarına sahip olması nedeniyle, Atatürk devrimi ve Kemalist devlet modeli bütün Müslüman ülkeler için geçerli bir yeni

örnek olarak onlara yön göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti Atatürk devrimi ve Kemalist rejimi ile doksan yıllık bir süreç içerisinde bölgesinin en güçlü devleti konumuna gelirken, batılı emperyal güçlerin hedefi konumuna gelmiş ama bütün dış müdahalelere rağmen, Kemalist devlet modeli eski Osmanlı hinterlandında yer alan bütün Müslüman ülkeler için örnek olmağa devam etmiştir. Eğer Türkiye bugün için güçlü bir merkezi devlet olarak ayakta durabiliyorsa bunu kurucu iradenin oluşturduğu sağlam Kemalist yapılanmaya borçludur. Tüm İslam dünyası demokrasi dışı rejimler içerisinde bocalarken, Türkiye cumhuriyeti ilk kez batı tipi bir demokrasiyi çağdaş boyutlarda bir Müslüman toplum yapılanması içerisinde başarmış ilk devlet modelidir. Avrasya bölgesinin bütün Müslüman ülkeleri açısından Türkiye'nin çağdaş demokrasi deneyimi büyük örnekler ve derslerle dolu olarak yön göstermektedir. Laik devlet düzeninin getirmiş olduğu bilime dayalı pozitif devlet ve hukuk düzeni Türk devletinin temelinde var olan en güçlü yapılanmadır. Bütün İslam ülkeleri açısından örnek oluşturan bu modelin önümüzdeki dönemde, Kemalist bir Avrasya yapılanması için de öncülük yapacağı açıktır. Amerikan emperyalizmi ile İsrail Siyonizm'inin Türkiye üzerinden bölgeye ılımlı İslamcı cemaatler üzerinden yayılmağa çalışmasının ana nedeni, Kemalist Türkiye Cumhuriyetinin öncülüğünde güçlü bir anti-emperyalist ve laik bir siyasal yapılanmanın Avrasya bölgesinde öne geçmesini önleyebilmek içindir.

Avrasya kıtasında yaşayan büyük nüfusun önemli bir kısmının Türk kökenli olması çerçevesinde Türkiye cumhuriyeti çağdaş bir Türk devleti olarak aynı zamanda Türk devletleri açısından da izlenmesi ve ders alınması gereken bir siyasal model olarak yön göstermektedir. Finlandiya'dan ve Macaristan'dan başlayarak Afganistan'a ve Uygur bölgesine kadar uzanan geniş bir Türk coğrafyası da Avrasya merkezli bir coğrafi konuma sahip bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti günümüzde sahip olduğu Kemalist yapılanmasıyla, İslam ülkeleri için olduğu kadar Türk devletleri için de önemli bir model ülke olarak öne çıkmaktadır. Tarih boyunca Avrasya kıtasının çeşitli bölgelerinde kurulan Türk devletlerinin günümüzdeki uzantısı

olan Türk devletlerinin geleceği açısından da Kemalist model açıkça örnek olmakta ve geleceğe dönük daha güçlü bir bölgesel yapılanma açısından yol göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti sahip olduğu Kemalist modeli ile nasıl soğuk savaş dönemini aşarak bugünlere geldiyse, sosyalist sistemin ortadan kalkmasından sonra yerine Kemalist modelin eski Sovyet Cumhuriyeti olan Türk devletleri üzerinde etkili olmasını beklemek mümkündür. Kemalizm, sosyalist sistemden halkçılık, devletçilik ve devrimcilik ilkelerini eklektik olarak aldığı için, bu yapılanması nedeniyle eski Sovyet coğrafyasındaki Türk devletleri ya da diğer komşuya da akraba toplumlar açısından da uygulanabilir bir alternatif olarak, Kemalizm kendiliğinden devreye girmektedir. Sosyalizmin bittiği yerde Kemalizm başlamakta ve Avrasya ülkelerine yön göstermektedir ama bu durumu kabul etmek istemeyen Atlantik emperyalizmi ile İsrail Siyonizm'i Türkiye'yi hızla bir İslam devletine dönüştürerek din üzerinden bütün Avrasya kıtasını kontrol etmeğe çaba göstermektedirler. Bu çekişmenin çatışma alanı olarak da ılımlı İslam'ın zorla dayatıldığı Türkiye Cumhuriyeti, günümüzde siyasal alanda öne çıkmaktadır. Ne var ki, bütün zorlama senaryolara ve dıştan destekli operasyonlara rağmen, Kemalist Cumhuriyet sağlam iç bünyesi ile bugüne kadar varlığını Avrasya bölgesine örnek olacak derecede bir güçlülük ile sürdürürebilmiştir.

Merkezi coğrafyayı ele geçirmeğe yönelik Büyük Orta Doğu ve Büyük İsrail projelerinin iflas ettiği günümüzde, emperyalizmin ılımlı İslam üzerinden bütün bölgeye dayattığı din merkezli kontrol girişimini önleyecek yegâne model olarak, Kemalist Türkiye Cumhuriyeti örneği yeniden gündeme gelmekte ve bütün Avrasya kıtası ile beraber doğunun tüm mazlum uluslarına yön göstermektedir. Avrasya kıtasının tam ortasında hala güçlü bir devlet olarak varlığını her türlü emperyal girişime rağmen sürdürebilen Türkiye cumhuriyetinin gelecekte izleyeceği yol kesinlikle Kemalist Avrasyacılık olacaktır. Türkiye Cumhuriyeti bir Kemalist devlet olarak hem Avrasya bölgesinin bütünleşmesine öncülük ederek öne geçecek, hem de Kemalist modeli ile Avrasya kıtasının bütün Türk ve Müslüman ülkelerine yol göstermeğe devam edecektir. Türk devleti, Kemalist Cumhuriyetçilik

ile bugünlere gelmiştir. Gelecekte de Kemalist Avrasyacılık ile yoluna devam ederken, Atatürk'ün Sadabat Paktı ile başlatmış olduğu Kemalist Avrasya yapılanması sürecinin tamamlanmasını sağlayacaktır. İran'a karşı füze kalkanına alet olan stratejik derinlik politikalarının iflas ettiği bir aşamada, İran'ı bir büyük Avrasya yapılanması doğrultusunda yanına alacak Kemalist Avrasyacılık akımının, hem Türkiye'nin hem de bütünyle merkezi coğrafyanın kaderini antiemperyalist bir doğrultuda belirleyeceği açıktır. Avrupa Birliğine, Amerika Birleşik Devletleri'ne, İsrail'e, Çin'e, Rusya'ya ve Hindistan'a karşı büyük Avrasya Birliğini gerçekleştirecek olan siyasal akım Kemalist Avrasyacılık olacaktır. Türk ulusu ve Türkiye cumhuriyeti önümüzdeki dönemde böylesine bir bilinç ile yoluna devam ederse her türlü savaş tehlikeleri önlenerek, bölgesel ve küresel barışa giden yol açılacaktır. Yurtta ve cihanda sulh isteyen Kemalizm, Avrasya kıtasına da barış ve düzen getirecektir. Kemalist Avrasyacılık üçüncü dünya savaşını önleyerek, hem bölgeyi hem de küresel barışı kurtaracaktır. Kemalist Avrasyacılık, bölge ülkelerini bir araya getirerek gelecekte güçlü ve kalıcı bir Avrasya Birliğinin, bölgesel bir yapılanma olarak oluşturulmasının önünü açacaktır. Kemalist Avrasyacılık, Atatürk reformlarını ve devlet modelini bölge ülkelerine taşırken, onları çağdaş bir bölgesel birlikteliğe antiemperyalist bir çizgide hazırlayacaktır. Dünya barışı, Avrasya'da kurulacak yeni düzene bağlıdır. Kemalist Türkiye böylesine bir barış ve güvenlik misyonunu üstlenmelidir.